הארץ

4.50 שקלים, יום ראשון ז' באייר התשנ"ה, 7 במאי 1995 VOL 77/23036 MAY 7 1995
כולל מע"מ, באילת 3.85 שקלים

פתרונות בזמן!!!
לביא
שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה
לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775110 פקס' 03-6775233

בכיר ישראלי: העברת שגרירות ארה"ב לירושלים תכשיל את תהליך השלום

הצעת "חוק ירושלים" תונח מחרתיים על שולחן הסנאט האמריקאי, וצפוי לה רוב

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

הממשל בוואשינגטון הזהיר את מנהיגות הקונגרס כי "חוק ירושלים", שיונח מחרתיים על שולחן הסנאט – חוק שיחייב את העברת שגרירות ארה"ב בישראל מתל אביב לירושלים – יגרום נזק כבד לתהליך השלום, עד כדי הפסקתו. החוק יהיה הכרה מעשית ראשונה של ארה"ב בירושלים כבירת ישראל.

ראש הממשלה, יצחק רבין, מסרב להתייחס לסוגיה הרגישה, אך גורם ישראלי בכיר אמר כי מאחוריה עומדים אותם "גורמים הרסניים", שמבקשים, ממניעים פוליטיים, להכשיל את תהליך השלום על ידי הפסקת הסיוע לאש"ף וההחלטה שתאסור על הממשל לשגר חיילים לגולן. אותו גורם אמר כי הוא מייחס חשיבות רבה יותר להכרה אמריקאית בירושלים המאוחדת כבירתה של ישראל.

ראו עמוד 4א

טיוטת הצעת החוק קובעת כי ירושלים היא בירת ישראל, ומקצה 100 מיליון דולר לבניית השגרירות. על פי ההצעה, על הממשל להוציא השנה חמישה מיליון דולר להתחלת הבנייה. החוק מזכיר את ההחלטה ההצהרתית של הקונגרס משנת 1990, כדבר ירושלים המאוחדת כבירת ישראל.

גורמים מדיניים בוואשינגטון הדגישו כי השגרירות תוקם במערב ירושלים, ועל כן אין ארה"ב משנה באמצעות צעד זה את עמדתה לפיה מזרח ירושלים היא שטח כבוש, שעל הצדדים לדון על גורלו. "שטח השיפוט" של השגרירות המיועדת יוגבל גם הוא לתחומי הקו הירוק.

גורמים אמריקאיים וישראליים אמרו בסוף השבוע כי ראשי צוות השלום קיימו בימים האחרונים שיחות עם יוזמי ההצעה, אך אלה נחושים בדעתם לקבל מידי הוועדה החלטה הקובעת כי שגרירות ארה"ב בישראל תועבר לירושלים בתוך שלוש שנים.

גורמים בקונגרס, התומכים

(סוף בעמוד 10א)

תצלום: דוד מזרחי

מכוניות שנגנבו בישראל ונתפסו בתחומי האוטונומיה באזור יריחו, במבצע שערכה המשטרה הפלסטינית. במערכת הביטחון רואים בהחזרת 70 המכוניות לישראל "הוכחה ליכולת האכיפה של המשטרה הפלסטינית" (ראו ידיעה בעמוד 3א)

היום הסיבוב המכריע בבחירות לנשיאות צרפת; מירוץ צמוד בין שיראק לז'וספן

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). בכל רחבי צרפת ובשגרירויות צרפת בעולם מתקיימת היום ההצבעה, במסגרת הסיבוב השני והמכריע של הבחירות לנשיאות. בצרפת חל איסור חמור על פרסום סקרים בשבוע שלפני ההצבעה. הסקרים האחרונים שפורסמו העניקו לז'אק שיראק הגוליסט יתרון של כ-10% על יריבו ליונל ז'וספן הסוציאליסט. אבל סקרים סודיים, שהוזמנו על ידי שני המועמדים, מלמדים על צמצום הפער בין המועמד הסוציאליסט למועמד הגוליסט.

ראו עמוד 12א

בסיבוב הראשון של הבחירות לפני שבועיים זכה ז'וספן, עם כ-23% מהקולות, לעומת 20% שקיבל שיראק ו-18% שקיבל אדואר באלאדור. סקרים רבים שהתקיימו אז העניקו, בסיבוב השני, יתרון של כ-10% לשיראק על ז'וספן, הודות לתמיכת מצביעי באלאדור.

אבל בינתיים הצליח ז'וספן, באמצעות מערכת בחירות נמרצת, לתרגם את הישגו המפתיע בסיבוב הראשון לתנופה של ממש, וצמצם את הפער בינו לבין שיראק. לעומתו, שיראק, שהוא ראש עיריית פאריס, נקלע למחלוקת בין סיעות הימין השונות והשקיע מאמץ רב באקרובטיקה פוליטית: ניסיון למשוך את מצביעי הימין הקיצוני, ועם זאת לשמור על מצביעי המרכז.

היום בשמונה בערב, לפי שעון צרפת (תשע לפי שעון ישראל), יפורסמו תוצאות המדגם שנלקח מקלפיות רבות. במערכות בחירות קודמות הוכח שהמדגם מדויק למדי, ונראה שכבר בשעות הלילה המוקדמות יתברר מי המנצח ומה גודל הניצחון.

אתמול, ביום שלפני ההצבעה, שרר שקט מוחלט בזירה הפוליטית ובתקשורת, שכן חוקי הבחירות בצרפת אוסרים סיקור כלשהו של הבחירות בתקשורת האלקטרונית.

זו מערכת הבחירות השלישית של שיראק, בן 64, שהפסיד ב-81' וב-88' נגד פרנסואה מיטראן. בשביל ז'וספן, בן 57, זו מערכת הבחירות הראשונה. שיראק כיהן פעמיים בתפקיד ראש ממשלה, ארבע פעמים היה שר, הוא ראש עיריית פאריס במשך 20 שנה, ושנים רבות היה נשיא המפלגה הניאו-גוליסטית. ז'וספן היה מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית ושר החינוך.

ההערכה היא שניצחון של ז'וספן יחולל רעידת אדמה בשמאל ובימין בצרפת. ניצחון כזה עשוי לציין את קץ הימין שלאחר מלחמת העולם השנייה, ולגרום לטלטלה עזה במבנים הפוליטיים הקיימים. ניצחון של שיראק, לעומת זאת, יעלה בקנה אחד עם המגמה הפוליטית הדומיננטית בצרפת.

התופעה הבולטת ביותר במערכה שבין שני סיבובי הבחירות היתה החיזור אחר מנהיג "החזית הלאומית", ז'אן מארי לה-פן, שזכה בסיבוב הראשון ביותר מ-15% מהקולות, ובעמדת הכוח שלא היתה לו בעבר. באספה שהתקיימה בפאריס לפני כמה ימים, הודיע לה-פן שהוא מעניק "חופש הצבעה" לאנשיו. הוא עצמו אמר שיטיל פתק לבן, שכן לדבריו, "שיראק הוא גרסה גרועה של ז'וספן".

באותה אסיפה רצחו אוהדים גלוחי-ראש של לה-פן צעיר ערבי שעבר בקרבת מקום. המעשה עורר זעזוע בצרפת, וצמצם את ניסיונות המועמדים למשוך אליהם את אנשי הימין הקיצוני.

הנשיא פרנסואה מיטראן, בן 79, נמנע מלקחת חלק פעיל בבחירות, אך הצהיר שהוא תומך בז'וספן. הוא חולה בסרטן ומצבו קשה מאוד, אך לדבריו, יוכל להחזיק מעמד עד סיום כהונתו בת 14 השנה, ב-15 במאי. מחר יארח מיטראן עשרות ראשי מדינה, בטקסים שייתקיימו בפאריס, לציון 50 שנה לניצחון בעלות הברית על גרמניה.

הרמטכ"ל מתכוון למנות את תא"ל יעלון לראש אמ"ן, במקום שגיא

מקורב לשגיא: "זהו אבסורד לקחת קצין – מוכשר ככל שיהיה – להצמיד לו שלט 'ל' ולמנות אותו לתפקיד כה רגיש, על סף תהליך מדיני עם סוריה"

מאת איתן רבין
סופר הצבאי של "הארץ"

הרמטכ"ל אמנון שחק מתכוון למנות את תא"ל משה (בוגי) יעלון לראש אגף המודיעין בצה"ל, במקומו של האלוף אורי שגיא. בשבועות האחרונים קיים הרמטכ"ל התייעצויות בקשר למינויו של תא"ל יעלון לתפקיד, שבסופן הוחלט על המינוי. ההחלטה טעונה אישור של שר הביטחון, יצחק רבין. שחק הודיע לשגיא על כוונתו.

תא"ל יעלון מקורב לרמטכ"ל, ונחשב לקצין מרשים; עם זאת, לכוונת הרמטכ"ל למנותו לראש אגף המודיעין מתנגדים כמה אלופים, בהם האלוף אורי שגיא.

מקור המקורב לאלוף שגיא אמר אתמול כי אם יתבצע המינוי, הוא יהיה "מוזר ביותר", שכן "זה יהיה אבסורד לקחת קצין – מוכשר ככל שיהיה – להצמיד לו שלט 'ל' ולמנות אותו לראש אמ"ן. זהו תפקיד רגיש, הבודק בהערכה לאומית בתחום המודיעין; מדובר בהחלטה משמעותית שיש לשקול אותה בכובד ראש כעת, על סף תהליך מדיני עם סוריה".

בדיונים סגורים הביע האלוף שגיא זעם על כוונת הרמטכ"ל למנות את תא"ל יעלון במקומו. הוא אמר כי הדלפת הידיעה לתקשורת היא שיטה פסולה, ופסולה בעיניו גם העובדה שהוא שמע באקראי על הכוונה להחליפו ביעלון, ורק אז נקרא להתייעצות שבה נמסר לו על כך.

המינוי – תוך כמה שבועות

קצינים בכירים מסרו ל"הארץ" כי עדיין לא נקבע מועד להחלפת ראש אמ"ן, אך להערכתם מדובר בשבועות ספורים.

לדברי הקצינים, לפחות אלוף אחד מבקש גם הוא להתמנות לראש אמ"ן במקום שגיא, ובשבוע שעבר הוא נפגש לשיחה עם ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין.

הרמטכ"ל יקיים בקרוב התייעצויות נוספות לפני שיחליט על מינוי ראש אמ"ן.

דובר צה"ל סירב להתייחס לכל מינוי בצה"ל בתחום המודיעין.

ארה"ב תעניק לישראל "פיצוי איכותי" על מכירות הנשק המתקדם למדינות ערב
עמוד 4א

הפגנות סוערות של ערבים נוצרים בחיפה במחאה על הקרנת "הפיתוי האחרון של ישו"
עמוד 5א

אב נטש את תינוקו בן השנה בחדר מדרגות בתל־אביב
עמוד 10א

המלצה בפרקליטות: להעמיד לדין את ח"כ מאיר שיטרית בחשד למרמה
עמוד 10א

104 מדינות הצטרפו להצעה אמריקאית להארכת האמנה הגרעינית לזמן בלתי מוגבל
עמוד 10א

נמנעה התקפת גז ציאניד בתחנת הרכבת הגדולה ביותר בטוקיו
עמוד 11א

בגליון זה 32 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9660	+0.17%
שחור	2.98	—
סל יציג	3.4804	+0.10%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל': 02-821777

ועדת הקישור העליונה מתכנסת היום בקהיר, בראשות פרס ושעת

ישראל תתנגד לניסיון הפלסטינאים לדון בהפקעת האדמות בשיחות בקהיר

מאת ידיה טל ואורי נר

ישראל תדחה על הסף ניסיון של הפלסטינאים להעלות לדיון את סוגיית הפקעת הקרקעות בירושלים בוועדת הקישור העליונה שבין ישראל לרשות הפלסטינית, המתכנסת היום ומחר בקהיר. מקורות מדיניים בירושלים אומרים כי ישראל תתנגד לכך בנימוק שנושא ירושלים לא נמצא כיום על סדר היום ואינו נכלל בהסכם אוסלו.

ראו עמוד 2א

מנגד, בכירים ברשות הפלסטינית העריכו אתמול כי העימות סביב ההפקעות לא יגרום לפיצוץ המפגש של ועדת הקישור העליונה. מדבריהם, וכן מהתבטאויות פומביות של ראש המשלחת הפלסטינית לשיחות, נביל שעת (שאמר כי הפלסטינאים פנו לקהילה הבינלאומית בעניין זה משום שידוע להם שישראל מסרבת להתדיין על כך) עולה כי הפלסטינאים אינם מתכוונים להיתפס לסוגיה הזו, באופן שיבלום התדיינות בבעיות אחרות.

מדבריהם של בכירים ברשות הפלסטינית עולה כי על סדר יומה של המשלחת הפלסטינית עומדים נושאים רבים, שבהם היו הפלסטינאים מבקשים לראות התקדמות, ולכן אין לפלסטינאים עניין להפוך את המפגש בקהיר להתבצרות על ירושלים. הפלסטינאים יעלו עניינים המעיקים על הציבור בשטחים, ובראשם הסגר והשלכותיו הכלכליות הקשות; סוגיית שחרור האסירים הפלסטינאים מבתי כלא ישראליים; מעבר סחורות בין ישראל לשטחים, בין הגדה לרצועה (ובפרט בין עזה ליריחו), ובין השטחים לירדן ומצרים; סוגיות תלויות ועומדות הקשורות למעברי הגבול בין עזה למצרים ובין יריחו לירדן; בעיות הנוגעות לסיוע הכלכלי לאוטונומיה.

המשלחת הישראלית מונה את יו"ר המשלחת שר החוץ, שמעון פרס, ואת השרים יוסי שריד ומשה שחל; מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר; ראש אגף תכנון במטכ"ל, האלוף עוזי דיין; מתאם הפעולות בשטחים, אורן שחור והיועץ המשפטי של משרד החוץ, יואל זינגר. בראש המשלחת הפלסטינית עומד ד"ר נביל שעת.

ועדת הקישור מתכנסת לאחר שתקופה ארוכה לא נפגשה, בעיקר בשל פעולות הטרור. המפגש עמד להתקיים לפני כעשרה ימים אך נדחה להיום. המפגש יימשך יומיים, ולא כמו בפעמים הקודמות יום אחד בלבד. בירושלים חוששים שנושא הפקעת הקרקעות בירושלים יעיב על מפגש קהיר ועלול להסיט את כל תשומת הלב לנושא זה תוך גרימת עיכוב נוסף בטיפול בבעיות הדחופות הנוגעות ליישום השלבים הבאים של הסכם אוסלו.

בעניין זה מצטטים בירושלים את ערפאת שהודיע לפני כמה ימים כי הרשות הפלסטינית תמשיך במשא ומתן עם ממשלת ישראל חרף ההפקעות בירושלים.

שר החוץ, שמעון פרס, יאמר לד"ר נביל שעת, אם זה יעלה את נושא ההפקעות, כי אין לדון בנושא זה.

הקאנצלר קוהל: נשקול הנהגת יום זיכרון לקרבנות הנאצים

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). קאנצלר גרמניה הלמוט קוהל ישקול הנהגת יום זיכרון לקרבנות הנאצים, בעקבות הצעתו של איגנץ בוביס, יו"ר ארגון הגג של הקהילות היהודיות. בוביס העלה את ההצעה בנאומו בטקס לציון שחרור מחנה ברגן בלזן.

קוהל אמר בסוף השבוע, שאי אפשר להתעלם מהצעה הבאה מפי ראש ארגון הקהילות היהודיות, והבטיח לטפל בדבר מיד בתום הטקסים לציון סיום מלחמת העולם השנייה, שיתקיימו מחר, ה-8 במאי, בברלין, וב-9 וב-10 במאי במוסקווה.

קוהל אמר עוד, שאומה אינה יכולה להתייחס רק לצדדים הזוהרים בהיסטוריה שלה, והתכוון בזה לשחרור גרמניה מעול הנאצים, עם סיום המלחמה. בתאריך זה, ה-8 במאי, אמר קוהל, גרמניה ואירופה שוחררו מהמשטר הנאצי, אבל אפילו גרמנים שנולדו אחרי המלחמה נושאים באחריות עקיפה למה שהתרחש בתקופה הנאצית.

אין אשמה קולקטיבית, הדגיש קוהל, "אך כל גרמני צעיר שמבקר ביד ושם, או בבית עלמין בפטרבורג – ויש מקומות רבים כאלה – הוא אינו יכול לטעון שהעניין אינו נוגע לו".

לעומת קוהל טען וולפגנג שויבלה, יו"ר סיעת הנוצרים הדמוקרטים בפרלמנט הפדרלי, הנחשב לאיש החזק במפלגה זו, שאי אפשר להתעלם מסבלם של הגרמנים במלחמה ומתח ביקורת על "פרשנות חד-צדדית".

בסוף השבוע הוציא בית משפט בברלין היתר לקבוצת מהשמאל לקיים הפגנה בברלין יום אחד לפני הטקס הממלכתי לציון סוף המלחמה.

רם ומד"ע ישתפו פעולה בבחירות ל-8 מועצות הפועלים הערביות

העבודה: ההסכם הוא כלנתריזם, וקניית שלטון בכסף

מאת יוסף אלגזי

ח"כ חיים רמון וח"כ עבד אל-והאב דראושה חתמו בסוף השבוע על הסכם שיתוף פעולה בין סיעות רם ומד"ע בהסתדרות לקראת הבחירות ל-8 מועצות הפועלים הערביות. הבחירות למועצות הפועלים ביישובים טמרה, טירה, סחנין, אום אל-פאחם, רהט, מגד אל-כרום, כפר כנא והבאקה אל-גרבייה, שמועדן נדחה 6 פעמים, אמורות להתקיים ב-4 ביולי.

בבחירות לוועידת ההסתדרות שיתפה מד"ע פעולה עם העבודה, אך לא מכבר התפרקה השותפות ביניהן. מד"ע, שפרשה מהברית שלה עם העבודה, האשימה את נציגי מפלגה זו ב"אי-קיום הבטחות בנושאי ייצוג ומימון". העבודה הגדירה את ההסכם בין רם ומד"ע "כלנתריזם" ו"קניית שלטון בכסף".

על פי ההסכם בין רם ומד"ע, התחייבו שתי הסיעות, "שהן תיכנסנה לקואליציות במועצות הפועלים אך ורק יחד". שתי הסיעות, במלוא הרכבן, יתמכו בבחירתו של נציג הסיעה אשר קיבלה באותו יישוב את מירב הקולות, מבין שתי הסיעות, לכהן בתפקיד מזכיר מועצת הפועלים ביישוב זה.

רם התחייבה לשלב נציג אחד ממד"ע בכל אחת משמונה מליאות מועצות הפועלים בהן תתקיימנה בחירות, ובוועדי הפועלים הממונים. נציג מד"ע יהיה כפוף למדיניות ולהחלטות של הפורום המכריע והקובע מטעם שתי הסיעות.

בתגובה להסכם שחתמו רם ומד"ע, אמר אתמול דובר העבודה, יורם דורי, "זהו מעשה של כלנתריזם פוליטי לשני הצדדים שחתמו על ההסכם, אם אמנם נחתם הסכם כזה". לדבריו, העבודה עמדה בכל ההתחייבויות שהיא יכלה לממש על פי ההסכם שלה עם מד"ע. "המשבר עם מד"ע נוצר בעקבות אי יכולתנו להוריד לנציג שלה בהנהגת ההסתדרות, ג'סאן מוקלשי, תפקיד בשכר. ייתכן שרם החליטה באמצעות הרוב שלה לתת למוקלשי תפקיד בשכר. במקרה כזה, זו תהיה קניית שלטון בכסף".

דובר העבודה הסביר שחלקה של מד"ע במימון המפלגות בהסתדרות נבלל בסכומים המופנים להחזרת החובות לבנקים בעקבות מערכת הבחירות לוועידת ההסתדרות.

יו"ר מד"ע, ח"כ דראושה, הסביר, כי מפלגתו פירקה את שותפותה עם העבודה בהסתדרות מאחר שזו קיצצה את מספר נציגי מד"ע בוועידת ההסתדרות מ-45 ל-28; רק בהתערבות בית המשפט המחוזי נאלצה העבודה להסכים שמספר נציגי מד"ע במועצת ההסתדרות יהיה 15; העבודה לא העבירה למד"ע פרוטה מתקציב מימון המפלגות בהסתדרות. ח"כ דראושה הודה, כי נציג מפלגתו בהנהגת ההסתדרות, ג'סאן מוקלשי, מונה לתפקיד האחראי לכל העצמאים בהסתדרות, ובהתאם לכך יהיה זכאי לקבל משכורת מההסתדרות.

יו"ר המטה של רם, ויקטור בליט, דוחה את טענות העבודה. "הטענות שמעלה העבודה נובעות מהתסכול הפוליטי שלה", אמר.

בנימין גונן, חבר הנהגת ההסתדרות ויו"ר הרשימה המשותפת, שבמרכזה חד"ש, הביע פליאה על ההסכם רם-מד"ע. הוא אמר, כי "ההסכם מריח תרגילים ותריקים המתאימים לשיטות שהיו נהוגות בעבר בהסתדרות ואשר גם רם ביקרה אותן".

הוא גילה, כי רם חתומה על הסכם עם הרשימה המשותפת לקראת הבחירות למועצות הפועלים הערביות. "רם התחייבה לתמוך במועמדתו של הנציג שלנו לראשות מועצת הפועלים בסחנין, וכל אחת משתי הסיעות התחייבה לתמוך בנציג הסיעה שתקבל את מספר הקולות הגדול ביותר לראשות מועצת הפועלים".

נחום ברנע יצא לחופשה מ"ידיעות אחרונות"; דורש מעיתונו סיקור מקצועי ומאוזן של פרשת ההאזנות

מאת עידית רוזנבלום
סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

נחום ברנע, מבכירי העיתונאים ב"ידיעות אחרונות", יצא לחופשה זמנית כדי להביא בכך לגיבוש סטנדרטים מקצועיים יותר של סיקור פרשת האזנות הסתר בעיתונות, ובכלל זה בעיתונו שלו. זאת על רקע הסיקור הלא מאוזן בשני עיתוני הערב. לדעת ברנע הגיע הזמן להעביר את הטיפול בפרשה לפסים יותר מעובדתיים ועניינים ולמעט במערכות רגשית. הוא גם העלה בפני עורכיו הצעות שונות בעניין זה.

ברנע אמר אתמול כי חופשתו היא אכן זמנית וכי הוא מקווה לשוב לעבודה בימים הקרובים. לדבריו, הוא מקיים דיאלוג עם עורכי עיתונו ואין דמיון בין הצעד שלו להתפטרות של העיתונאי אמנון אברמוביץ מ"מעריב". "לא עולה בדעתי לפרוש. אני מדבר עם העיתון שלי", ציין.

זה זמן רב היה ידוע שברנע מסתייג מדרך סיקור הפרשה, החל מהידיעה על הפקת הדרכונים של העורך משה ורדי וחבות הכתבים רזח בראי במשטרה וכלה בידיעה על מעצרו של עופר נמרודי, שסוקרו בצורות שונות בשני העיתונים.

את תגובתו של עורך "ידיעות אחרונות", משה ורדי, על צעדו של ברנע לא ניתן היה לקבל אמש.

המציאות יכולה לחכות.

יצאתי למסע אחר.

לא הכל זה רעש, עבודה, חדשות ועיתונים. יש מציאות לא פחות אמיתית והרבה יותר נעימה, מציאות אחרת. ולפעמים כשנמאס לי, אני מכבה הכל והולך רחוק עם המילים והתמונות. אני יוצא למסע אחר. דמיינו לעצמכם את הניחוח האקזוטי של כל אותן פינות מסתוריות בעולם. כל אותם צבעים וטעמים וכל אותם מקומות ונופים שעושים לכם שקט בראש ויופי בעיניים. ציד לווייתנים בגרינלנד. דורון אראל שניצח את האוורסט. מנזרים נידחים בטיבט. דרך הבשמים ודרך המשי. כולם שם, כבר 8 שנים, במסע אחר.

תנו מגזין שהוא מתנה מיוחדת לעצמכם או למישהו שאתם מאוד אוהבים. רק 22 ש"ח לחוברת, ושמונה פעמים בשנה העולם דופק על דלתכם ואומר: נעים מאוד, תשכחו מהכל וצאו למסע אחר.

מסע אחר

המבצע בתוקף עד 6.6.95 ומיועד למי שאינו מנוי.

המשא ומתן עם הפלשתינאים

פרס ושעת נפגשים היום בקהיר בניסיון לקדם את המו"מ

מאת אודי ניר

ועדת הקישור העליונה שבין ישראל לרשות הפלשתינית תת-כנס היום לשני ימי דיונים בקהיר. תכליתה של הוועדה, לפי ההסכמים שנחתמו בין ישראל לאש"ף, היא ללבן נושאים בעייתיים ביישומם של הסדרי הביניים, ולחפש בצוותא דרכי פתרון. הוועדה אינה אמורה להתמקד במו"מ על הבחירות בשטחים ועל הפריסה מחדש של כוחות צה"ל בגדה המערבית לקראת הבחירות, אלא בבעיות שוטפות שבין הצדדים.

בראש המשלחת הישראלית עומד שר החוץ, שמעון פרס, ועמו השרים יוסי שריד ומשה שוחל. בראש המשלחת הפלשתינית עומד נביל שעת, הממונה על התכנון ושיתוף הפעולה הבינלאומי במועצת הרשות הפלשתינית. מדבריהם של בכירים ישראלים ופלשתינאים במסגרות המו"מ שבין שני הצדדים, יש לצפות לגמישות גדולה מהרגיל בעמדות שתציג ישראל במפגש, בגלל שתי סיבות עיקריות.

סיבה אחת היא שאיפת ישראל לשכך את המתיחות הנובעת מהפקעת הקרקעות שבבעלות ערבים בירושלים, יומיים בלבד אחרי כינוס מיוחד של שרי החוץ של הליגה הערבית לטיפול בבעיית ההפקעות. במשלחת הישראלית חוששים שסוגיית ההפקעות תעיב על המפגש ותשתלט עליו, אולם ראש המשלחת הפלשתינית, נביל שעת, אותת שלשום כי אין בכוונת הפלשתינאים לעשות זאת, כאשר אמר לעיתונאים בעזה שהרשות הפלשתינית העלתה את הסוגיה במישור הבינלאומי, משום שישראל מסרבת לשים אותה על שולחן המו"מ עם הפלשתינאים.

הסיבה השנייה היא רצונו של הצד הישראלי להפגין שביעות רצון מסוימת מן הצעדים שנקטה באחרונה הרשות הפלשתינית להתמודדות עם הטרור ברצועת עזה (מעצרים של אנשי חמאס והג'יהאד האיסלאמי, הפעלתם של בתי הדין המיוחדים לביטחון המדינה, צעדים ראשוניים לקראת אפשרות של הפקעת כלי נשק מידי גורמי האופוזיציה).

בכירים ברשות הפלשתינית סבורים כי גורם נוסף העשוי להשפיע לחיוב על האווירה במפגש הוא הרושם הנוצר – הן בצד הישראלי והן בצד הפלשתיני – כי ישנה התקדמות במו"מ על הבחירות למועצת האוטונומיה, וגם במו"מ על הפריסה מחדש של כוחות צה"ל בגדה.

במו"מ על הבחירות נרשמה שלשום התקדמות, אחרי מפגש שקיימו שני ראשי המשלחות בתחום זה, איש הרשות הפלשתינית סאיב עריקאת והיועץ המשפטי של משרד החוץ יואל זינגר. עריקאת יצא מהמפגש בתל-אביב כשבפיו הצהרות חיוביות. הוא דיווח לעיתונאים כי ישראל והרשות הפלשתינית הגיעו ל"שלד של הסכם" לגבי פריסת הסדרי הביניים בגדה המערבית, הכולל את כל המרכיבים שעליהם מדבר הסכם אוסלו (היערכות מחדש של כוחות ישראליים, בחירות, העברת הסמכויות המינהליות בגדה לידי הרשות הפלשתינית ופירוק של המינהל האזרחי, עיון מחדש בחוקים הצבאיים הישראליים החלים בגדה).

עריקאת לא הסביר מה טבעו של "הסכם השלד" הזה, אך הביע שביעות רצון ממנו. הוא ציין עם זאת, כי שני הנושאים העיקריים שבמחלוקת בין ישראל לפלשתינאים בתחום הבחירות – מספר חברי המועצה הנבחרת, וזכותם של תושבי מזרח ירושלים להציג את מועמדותם לבחירה – עדיין לא הסכמו בין שני הצדדים.

הצלום: אלברטו דנקברג
סופיאן אבו־זיידה (מימין) ונביל שעת. הפלשתינאים לא יתמקדו בנושא ההפקעות

הצלום: דב פיינר
היועץ המשפטי של משרד החוץ, יואל זינגר. "שלד של הסכם" בעניין הסדרי הביניים

הפלשתינאים באים לקהיר מצוידים ברשימה ארוכה של תלונות על מה שהם מגדירים הפרות ישראליות של הסכם אוסלו, והתכחשויות של ישראל להבטחותיה. עוזרו של נביל שעת לענייני שיתוף פעולה בינלאומי, ד"ר אניס אל-קאק, אמר אתמול כי זולת בעיית ירושלים, מתכוונים הפלשתינאים להידרש לבעיות הקשות שמעורר הסגר על השטחים, הן בתחום מעבר של בני אדם והן בתחום מעבר של סחורות; לשאלת שחרורם של אסירים פלשתינאים ממתקני הכליאה הישראליים, לסוגיית ה"מעבר הבטוח", שכבר מזמן היא אמור להתממש בין רצועת עזה ליריחו, לאי-מימושן של הבטחות ישראל להעברת סמכויות מינהל נוספות לידי הרשות הפלשתינית בגדה המערבית, ועוד.

השר לענייני איכות הסביבה, יוסי שריד, שייצא היום לקהיר אחרי ישיבת הממשלה בצוותא עם השרים פרס ושוחל, אמר אתמול כי הוא מקווה שהמפגש יתרום למאמץ המשותף של שני הצדדים לסיים את המשא ומתן על יישום הסדרי הביניים בגדה המערבית לפני תאריך היעד שעליו הסכימו ישראל והרשות הפלשתינית: ה-1 ביולי השנה. שריד אמר כי אם יעמדו שני הצדדים במועד הזה, הרי ייתכן שאפשר יהיה לקיים את הבחירות בשטחים כבר בסתיו הקרוב. הוא אמר שנראה לו שאפשר יהיה לממש עד הסתיו את ההיערכות מחדש של צה"ל מחוץ לריכוזי האוכלוסייה הפלשתיניים בגדה.

שריד אמר כי אין לו ספק שסוגיית הפקעת הקרקעות בירושלים "תעלה ותכביד" על השיחות. משלחת ישראל, אמר שריד תעלה טענות הנוגעות לטיפולה של הרשות הפלשתינית בטרור ובטרוריסטים שבתחום שלטונה.

"שינוי לטובה"

"נצביע על קשיים מסוימים בתחום הביטחון, וגם נשמע מהם על מה שהם רואים כהתקדמות", הוא אמר.

"אני חושב שיש שינוי בספל בטרור", אמר שריד, שינוי לטובה. הוא ציין את בתי המשפט שהקימה הרשות לשיפוט עבריינים בתחום הביטחון. "אין שום ספק שאנחנו רושמים לפנינו התפתחויות חיוביות, ובלבד שהם יתמידו" אמר שריד.

ערב המפגש בקהיר, הגבירו מסגרות עממיות פלשתיניות את פעילותן בתחומים אחרים. במסה האיגודים המקצועיים בעזה התכנסו אתמול נציגים של כל הפלגים הגדולים, למעט חמאס. בכינוס, שבראשו עמד השר לענייני תעסוקה ברשות הפלשתינית, סמיר רושה, השתתף גם נציג של ארגון הג'יהאד האיסלאמי.

המשתתפים מוחים בעיקר על הסגר שמטילה ישראל על עזה, הגורם למצוקה כלכלית קשה.

הליגה הערבית תפעל לכינוס מועה"ב לדיון על הפקעת האדמות בירושלים

שרי הליגה לא קיבלו את הצעת אש"ף להשעות את השיחות הרב־צדדיות עם ישראל

מאת גיא בכור ושלמה שמיר

בהחלטת פשרה, שאימצה מקצת מדרישות אש"ף, החליטו אתמול שרי החוץ הערבים לפעול לכינוס של מועצת הביטחון לדון בהפקעת האדמות בירושלים. אך מנגד דחו השרים את דרישת אש"ף להשעות את השיחות הרב־צדדיות המתנהלות עם ישראל.

שרי החוץ הערבים, שהתכנסו במסגרת הליגה הערבית בקהיר הסמיכו את מרוקו, איחוד האמירויות הערביות ועומאן לפתוח במגעים עם מועצת הביטחון והמעצמות, כדי להביא לכינוס דחוף של מועצת הביטחון, "כינוס, שמטרתו לאלץ את ישראל לחזור בה מהחלטתה להפקיע את האדמות הערביות במזרח ירושלים", כפי שנמסר בהודעת המושב המיוחד.

"ההחלטה, שהוגשה על ידי הרשות הפלשתינית במושב השרים של הליגה הערבית המכונסת בקהיר, אושרה פה אחד בידי 22 חברי הארגון", הודיע אתמול לכתבים המזכיר הכללי של הליגה הערבית ד"ר עיסמת עבד אל-מגיד. "נוצר מצב מסוכן, הדורש עריכת ועידת פסגה ערבית, ואפילו פסגה מוגבלת", אמר עבד אל-מגיד. בדבריו על "פסגה מוגבלת" הוא הדהד למעשה שאין כיום אפשרות לכנס פסגה ערבית בשל השיתוק הדיפלומטי שמאפיין את המערכת הבין־ערבית.

עם זאת, דחו שרי החוץ הערבים את דרישת אש"ף והרשות הפלשתינית להשעות את השיחות הרב צדדיות, שרוב מדינות ערב מנהלות עם ישראל מאז ועידת מדריד. אש"ף קיווה כי השעיה זו תשמש מנוף להציק על ישראל.

יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, הגיע אתמול לקהיר במיוחד כדי להשתתף בפתיחת דיוני שרי החוץ הערבים. הוא אמר כי "לא ייתכן שום ערבי, מוסלמי או נוצרי יסכים לוויתורים בעניין ירושלים". מבחינתו של ערפאת היתה הופעתו אתמול הישג, שכן מאז חזרתו לעזה הוא לא הופיע בפני ציבור ערבי כה בכיר, הכולל את כל שרי החוץ הערבים.

לפני הישיבה הודיע שר החוץ המצרי עמר מוסא כי מדינתו מגנה את החלטת ישראל בנושא הפקעת הקרקעות. הוא קרא לארה"ב לשכנע את ישראל כי עמדתה בנוגע לירושלים מהווה מכשול לשלום, והיא איום ממשי על תהליך השלום בכללותו.

פייסל חוסייני, האחראי מטעם הרשות הפלשתינית על ענייני ירושלים הגיע גם הוא למושב שרי החוץ בקהיר והוא היה התקיף מבין הדוברים הערבים. לדבריו, "תוכנית ההפקעה של ישראל כמוה כהצהרת מלחמה נגד הפלשתינאים". במסיבת עיתונאים שהתקיימה בקהיר לקראת פתיחת מושב הליגה הערבית בנושא ירושלים, אמר חוסייני כי "ירושלים המזרחית עדיין נתפשת בעיני הקהילה הבינלאומית כחלק בלתי נפרד מהשטחים הפלשתיניים שנכבשו בשנת '67. אם יצחק רבין כבר הכריע בעתידה של ירושלים, ואינו מוכן לנהל מו"מ על יישום החלטת האו"ם 242 כמוסכם בהסכם אוסלו, פירוש הדבר הוא קטיעת תהליך השלום". חוסייני הוסיף כי "אף פלשתינאי לא יסכים להמשך תהליך השלום בתנאים אלו. על המדינות הערביות לפנות למועצת הביטחון של האו"ם בנושא ירושלים, ולדרוש מארה"ב שושבינת תהליך השלום, להבהיר את עמדתה הברורה בסוגיה זו".

משלחת ישראל באו"ם נערכת לקראת דיון רשמי במועצת הביטחון בסוגיית הפקעת האדמות הערביות. להערכת מקורות במשלחת צפוי דיון קשה ובלתי נוח מבחינתה של ישראל. מקור דיפלומטי בכיר במרכז האו"ם אמר כי דיון במועצת הביטחון בנושא הפקעת האדמות הערביות יהיה הבעייתי ביותר מבחינת ישראל מאז התחיל תהליך השלום, שהניב שיפור משמעותי ביותר של מעמדה באו"ם.

ההערכה היא כי כל 15 חברות המועצה, כולל ארה"ב יציגו עמדה עניינית השוללת את ההפקעות. בד־בבד הובעה הערכה כי ההתבטאויות בגנות ההפקעות יישארו במסגרת הנאומים ולא יתבטאו בהחלטה שתאושר בתום הדיון.

במרכז האו"ם העריכו כי לדיון במועצת הביטחון יגיע במיוחד לניו יורק נציג בכיר של אש"ף. בסוף שבוע שעבר הופצה במרכז האו"ם האיגרת המיוחדת שמשקיף אש"ף ד"ר נאסר אל קידווה שיגר לנשיא התורן של מועצת הביטחון. קידווה המכהן כיושב ראש תורן של קבוצת המדינות הערביות מגנה במלים חריפות את הפקעת האדמות. הפקעת הקרקעות, מציין קידווה, מנוגדת לאמנת ז'נווה הרביעית ולהסכם העקרונות ומהווה איום על קידום התהליך.

שגריר ישראל באו"ם, גד יעקבי, ייוועד היום בוואשינגטון עם ראש הממשלה, יצחק רבין, וידון עמו בגיבוש עמדה ישראלית לקראת הדיון במועצת הביטחון.

מאות מתנחלים מבית אל פרצו לבה"ד 4 והפגינו נגד פינוי הבסיס

(ע). מאות מתנחלים מבית־אל קיימו ביום ו' לפני הצהרים עצרת בשטח המטווחים של בה"ד 4, שמצפון לרמאללה. ההפגנה באה לאור הפרסום, שצה"ל מתכוון לפנות את הבסיס בקרוב.

יעקב כץ, עוזרו לשעבר של אריק שרון לענייני התיישבות, אמר בעצרת כי תושבי בית-אל אינם נבהלים מהתוכנית לפינוי בה"ד 4, שכן "ברגע שצה"ל ייצא מן האזור, אנו ניכנס". כץ הוסיף, כי האזור הוא שטח חיוני להתרחבות של בית-אל, ואמר כי במקום יוקמו שכונות, בהן יתגוררו 100 אלף תושבים.

הרב בני אלון, רב ההתנחלות, אמר כי ממשלת ישראל, אותה הגדיר כ"ממשלת מיעוט שאינה לגיטימית; מנסה להוציא את היהודים משטחי יהודה ושומרון על ידי פינוי צה"ל, ויצירת תחושת בידוד בקרב היהודים באזור". הרב אלון הוסיף כי "אנו לא מרימים ידיים, ואנו שואפים להתרחב באזור יותר ויותר".

היום בחצות תנתק בזק את האוטונומיה מתשתית הטלפון

מאת אבי בליזובסקי

הלילה בחצות תנתק חברת בזק את קווי הטלפון המקשרים את האוטונומיה הפלשתינית עם ישראל וחו"ל.

בניסיון למנוע את הניתוק קראה שרת התקשורת, שולמית אלוני, למשרד האוצר לקזז את חובות האוטונומיה לבזק מהכספים שמעבירה הממשלה לפלשתינאים. האוצר מסרב להצעה.

הרשות הפלשתינית חייבת לבזק 16.5 מיליון שקל תמורת השימוש בתשתית בזק להתקשרות משטחי האוטונומיה לישראל ולחו"ל. כל הניסיונות שנעשו בשבועות האחרונים לגבות את החוב, נכשלו.

מנכ"ל משרד התקשורת הפלשתיני, מוחמד אחמד סקייק, שלח מכתב חריף למנכ"ל בזק, יצחק קאול, ובו תבע לתקן כמה תקלות: בקווים שבין עזה לחאן יונס, בקווים שבין עזה למרכזות באשקלון, במכשיר הבקרה ובקווי הבקרה בחאן יונס, ובגנרטורים שבמרכזיות.

בנוסף טוען סקייק במכתבו כי מאז שהחלה בזק לשלוח התראות (13 באפריל), שילמו הפלשתינאים 8 מיליון שקל. "כל סכום שאנו מקבלים מהלקוחות מועבר ישר לבזק, ומשום מה החוב לא קטן".

האופוזיציה בירדן תערוך כינוס אנטי־ישראלי, חרף איסור השלטונות

רבת עמון (ע"צ). האופוזיציה הירדנית מסרה אתמול על כוונתה לערוך כינוס אנטי ישראלי ב-26 במאי, למרות איסור ממשלת ירדן.

חמזי מנצור, דובר חזית הפעולה האיסלאמית מהאופוזיציה הירדנית, אמר כי "ועדת ההכנה נחושה בדעתה לקיים את הכינוס, שבמהלכו יגנו חברי האופוזיציה את תהליך הנורמליזציה של מדינות ערב עם ישראל.

"אני מקווה שהממשלה תגלה גמישות ותסכים בסופו של דבר לאשר את קיום הכינוס, אחרת ניאלץ לערכו ללא אישורה".

אתמול

טלוויזיה

סטיות מן האמת

תיק תקשורת, שבת, ערוץ 2 12:00

לדוברים יש שפה משלהם. כשדובר הפנטגון, למשל, מבקש להבהיר שהאויב הושמד, חוסל, הוא משתמש במלה "נוטרל". כשהוא אומר ש"נגרם נזק סביבתי קטן" פירושו שרק מעט אנשים נהרגו בפעולה צבאית. גם לנו יש דובר־צה"ל–לשונאי, שתרם את חלקו לניוספיק' העברי.

תא"ל עמוס גלעד, שהתארח בתוכנית תיק תקשורת – שיוחדה ליחסים בין צה"ל לתקשורת – מעדיף את הביטוי "סטיות מן האמת", על פני המונח המובן לכל: שקר. כשהוא נשאל כיצד ידע לדווח אמת לציבור, אם איננו יכול להיות משוכנע שאין מכזבים לו, הוא השיב: "אם יש סטיות מן האמת, הן ידועות כחריגות מן הנורמה. וכל פעם שיש סטייה מן האמת, זו סטייה". בצה"ל לא משקרים.

ממעט השאלות שנשאל חמק גלעד באלגאנטיות ורברתית. הדו"ח שחיבר משה לוי, שחקר את מותו של כיואן תאבור [?], ממליץ לרשום הערה בתיקו של גלעד. "האם נרשמה ההערה?" הוא נשאל. "העניין נמצא בהליך, עדיין לא סוכם", הוא משיב. הדו"ח ממליץ לטלטל את הדוברות הצבאית. "איזו טלטלה תעשה?" "אנחנו רוצים שהתגובות של צה"ל יהיו מהירות ואמינות", הוא עונה. ומה, אם כן, היה עד כה?

גם הצנזור הצבאי הראשי, תא"ל יצחק שני, התארח בתוכנית. הוא תיאר את סמכותו הגורפת בקביעת מדיניות פרסום בכל עניין הנוגע לביטחון המדינה. אבל גם כאן יש הבדל בין סמכות לפראקטיקה. הסמכות רשומה על הנייר, בפראקטיקה הוא נאלץ לבצע החלטות "אחרי שהתקבלו בפורומים המתאימים". כמו, למשל, לא לפרסם את העובדה שהרמטכ"ל לשעבר, אהוד ברק, היה נוכח בתרגיל צאלים ב'. והנה, כעבור כמה ימים פורסמה העובדה החשאית הזאת. מדאיג לחיות במדינה שבה השיקולים הביטחוניים העליונים משתנים מדי יומיים. או שגם זו סטייה מן האמת.

צבי בראל

קונצרט

התגלמות האידיאל הקאמרי

רביעיית אלבן ברג. רביעיות מאת היידן, בריטן ובטהובן, יום ששי, בית האופרה במשכן האמנויות

צלילי הקונצרט הזה, שלא פסקו מלהדהד גם 24 שעות לאחר תומו, העידו על השיא שבו מצויה עתה רביעיית אלבן ברג הוותיקה. המיזוג בין חבריה נראה מושלם: כנר ראשון כריזמאטי ובעל צליל יפהפה, כנר שני וויולן חרוצים וקפדניים, וצ'לן המשרה ביטחון בצלילו העמוק והנקי ובחושו הריתמי הדק. התקשורת בין חברי האנסמבל הקומפקטי הזה עוררה השתאות: אלמלא גזלה האקוסטיקה באולם את יפי צליליהם, אפשר היה לשכוח שמדובר בהופעה המונית ולהתמסר להתגלמות האידיאל הקאמרי שבנגינתם.

התוכנית כללה שלוש יצירות נפלאות, מודרניסטיות, כל אחת בדרכה. תחילה רביעייה מתוך אופ' 76 של היידן שאותה, כך התברר בדיעבד , הם ביצעו הכי טוב, וביטאו במלואה את האקספרימנטליות ההיידנית על כל צדדיה, תוך התייחסות נבונה בטבעיותה לביצוע אלמנטים של ארטיקולציה. ההמשך, ברביעייה מס' 3 של בנג'מין בריטן, פתח פער של מאתיים שנה בתולדות הז'אנר, אך בה בעת האיר אותה. היצירה ניתנה בראשוניות בנוסח היידן, בלידיות רומנטית ובמאגר אפקטים עשיר, כמתווה לברטוק. כאן גילו הנגנים איפוק קלאסי ללא חריגה לעבר חופש הגוונים הגלום ביצירה. ברביעייה אופ' 130 של בטהובן הפך לפעמים האיפוק למעצור, הפראזות הדוהרות רוסנו במאנדר גדול וכך גם השירתיות.

אין בהסתייגויות אלה כדי להמעיט מעוצמת הקונצרט. הקלאסיות של הרביעייה האוסטרית נותרה משכנעת בהדרן הנפלא, הפרק האטי מרביעיית הדיסוננסים של מוצרט.

נעם בן זאב

תיאטרון

תמימות לא קדושה

תיאטרון בית לסין מציג "מים קדושים", מאת מיכאל גורביץ ודניאל לפין, על פי "מנדרגולה" מאת ניקולו מקיאבלי. בימוי: מיכאל גורביץ. תפאורה ותלבושות: פרידה שהם

במחזה המקורי של מקיאבלי, שנכתב לפני כ-500 שנה, מנסה צעיר עשיר ומאוהב להכניס למיטתו אשת־איש, כשהוא מנצל את טפשותו של בעלה ואת רצונו להביא ילד לעולם בכל מחיר, ונעזר בנוכל ערמומי, בחותנת הציינית ובכומר תבים. הקומדיה המקורית מבוססת על רגשות ויצרים אנושיים אוניברסליים, ויכולה להוות בסיס לתיאטרון נפלא בזמננו.

בבית לסין העבירו את העלילה לישראל בימי מלחמת המפרץ. אלא שהרקע הישראלי הוא כאן רקע טכני משני בלבד המכתיב אבזרים וצלילים.

ליגוריו שבמקור הפך ללוגרמן (רמי דנון), שצריך משום מה לברוח מהמאפיה; החותנת (מרים גבריאלי) היא פולניה; הבעל המרומה (אורי גבריאל) הוא עיראקי; העובדה שעיראקי אחד גורם לחותנת להישאר בתל אביב, בעוד היא רוצה לברוח לאילת, ואילו העיראקי השני (סראם חוסיין) מאיים על חייה, היא מסוג ההומור של ההצגה הזאת; המועמד לשכב עם האשה, כדי להפיג מגופה את הרעל מופיע במסווה גנן ערבי, מה שמשעשע מאוד את הקהל; הרב (רפי תבור) הוא גם זנאי. העוויות והוויי באים, רוב הזמן, במקום משחק.

האשה (אביגל אריאלי) – שבהצגה המקורית היא מושא תשוקה ותו לא – הפכה לדמות בעלת משקל; היא לוקחת את עצמה ברצינות ומחפשת אהבה של ממש. זה רעיון מעניין, אבל מחייב טיפול מעמיק יותר. כאן הוא הופך את העלילה ושאר הדמויות למופרכות עוד יותר.

מרוב רצון לעבד ולשפר הכשילו המעבדים את עצמם, כשהגורמים השונים מנטרלים זה את זה.

מיכאל הנדלזלץ

מבצע מהשמיים !

מחשבים ניידים olivetti

שיאים של ביצועים, מולטימדיה מתקדמת
הנדסת אנוש חדשנית, מחירים אטרקטיביים
לבחירתכם מגוון רחב של דגמים

החל מ- 4199 ש"ח בלבד (כולל מע"מ)

אביליטי בע"מ צלצלו עכשיו לאביליטי בע"מ טל: 03-379777 פקס: 03-5376483

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
האגף לחינוך התיישבותי

יו"ר ועדת החקלאיידע מר שלמה צחר מזמין את הציבור הרחב להשתתף באירוע חקלאי–חברתי

"החקלאיידע העשירית"

שתתקיים ביום ה', י"א באייר התשנ"ה, ה-11 במאי 1995, בין השעות: 16:00–09:30, בבית-הספר גלים, ד"נ חוף הכרמל (הכניסה מול טירת הכרמל).

בהשתתפות פרופ' אמנון רובינשטיין, שר החינוך, התרבות והספורט.

באירוע יקחו חלק בתי ספר חקלאיים, אזוריים וקיבוציים בתחרויות חקלאיות, במופעים אמנותיים של זמר ומחול, מופעי רכיבה על סוסים ותצוגת טרקטורונים.

לפרטים נוספים אפשר לפנות לאסנת גוטליב, בטלפון 03-6950364.

הקהל מוזמן

SHALOM HARTMAN INSTITUTE

ברכות חמות
לידידנו פרופ' עמוס פונקנשטיין
חבר המכון ללימודים מתקדמים של
מכון שלום הרטמן בירושלים
לרגל קבלתך את פרס ישראל
על מחקריך בהיסטוריה
כה לחי!
פרופ' דוד הרטמן
ועמיתי המכון

הקאנצלר קוהל ייפגש עם ערפאת ביריחו בתחילת יוני

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). קאנצלר גרמניה הלמוט קוהל ייפגש עם יאסר ערפאת ביריחו בעת ביקורו המתוכנן בארץ בראשית יוני. במרכזו של הביקור, שיימשך כשלושה ימים, יעמוד טקס חנוכת פרויקט פיתוח מקורות מים בעמק הירדן, בהשתתפות ראש הממשלה יצחק רבין והמלך חוסיין.

קאנצלר גרמניה הסכים עקרונית לתמוך בפרויקט לפיתוח מקורות המים, המשותף לישראל ולירדן, וכן לפעול בקרב האיחוד האירופי כדי לקבל מימון נוסף למטרה זו.

הקאנצלר קוהל ייצא למצרים ב־2 ביוני, כעבור יומיים יערוך ביקור בירדן, ויגיע לישראל ב־5 ביוני. בביקורו בארץ יקיים שיחות עם רבין, עם הנשיא עזר וייצמן ועם שר החוץ, שמעון פרס.

אוניברסיטת באר־שבע מציעה להעניק לקוהל תואר דוקטור כבוד בטקס שייערך בשדה בוקר.

תצלום: דוד מזרחי

עשרות נשים, פעילות בארגון למען שלום וזכויות אדם, הפגינו שלשום מול מגרש הרוסים בירושלים – שם חקרו אנשי השב"כ לפני כשבועיים את העציר הפלשתינאי עבד אל־סאמד חריזאת, שמת אחר כך – במחאה על שיטות החקירה בהן משתמש השב"כ. המפגינות נשאו שלטים נגד שימוש בעינויים, וחילקו כרוזים לעוברים ושבים, שבהם הן דורשות פיקוח ציבורי על מתקני החקירות בשב"כ, וצילום בווידאו של כל החקירות (אורי ניר)

היום יוסר הסגר שהוטל על השטחים ביום הזיכרון; חיילים פצעו פלשתינאי בגוש קטיף

מפקד חיל הים העניק ציון לשבח לחיילת שסייעה, על אף פציעתה, להצלת חיי אדם בפיגוע בכפר דרום

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

היום יוסר, ככל הנראה, הסגר המוחלט שהוטל על השטחים ערב יום הזיכרון. מקורות ביטחוניים העריכו כי הסגר יוסר בהדרגה, תוך בדיקה קפדנית של היוצאים מרצועת עזה.

בשטחים דווח על שורה של תקריות: צעיר פלשתינאי נפצע שלשום מאש חיילי צה"ל באורח בינוני באזור מלון נוה דקלים בגוש קטיף. מסוק פינה אותו לבית חולים בישראל. הצעיר נפצע בעת נוהל מעצר חשוד, כשלא שעה לקריאות החיילים לעצור.

ברמאללה דווח על תקריות ידוי, בהן נפצעו שני צעירים פלשתינאים מכדורי גומי. חייל משמר הגבול שנפצע באורח קל באזור חברון, טופל ושוחרר.

שלשום ניסו עשרות מתנחלים, לפרוץ לבסיס צה"ל, בה"ד 4 – שראש הממשלה, יצחק רבין, הודיע על פינויו. חלק מהמתנחלים צעדו לתוך הבסיס, ונכנסו לשטחי המשרדים בו. אלו התלוננו על הכוונה לפנות את הבסיס, ועל הפריסה המחודשת של צה"ל בערי הגדה. חיילים פינו את המתנחלים מהבסיס.

מפקד חיל הים, האלוף עמי איילון, העניק שלשום ציון לשבח לטוראית אורית טאפט שנפצעה בפיגוע מכונית התופת בכפר דרום ב־9 באפריל '95. זאת משום שסייעה, על אף פציעתה, להצלת חיי אדם.

הפגנה בחברון

(ע). כ־200 מפגינים, רובם פלשתינאים תושבי חברון, ומקצתם פעילי שמאל ישראלים, הפגינו שלשום לפנות ערב מול עיריית חברון נגד המשך העוצר הלילה בעיר. בהפגנה שקטה, הניפו המפגינים שלטים נגד העוצר, אותו הגדירו כ"עונש קולקטיבי".

לאחר כשעתיים התפזרו המפגינים לבתיהם, כדי לא להפר את העוצר, המתחיל מדי ערב בשעה 7.30.

ליבאי: יש לבטל אמצעי חקירה שהתירה ועדת לנדוי, אם השב"כ חרג מהנחיות

מאת גדעון אלון

שר המשפטים דוד ליבאי יתבע לבטל כמה מאמצעי החקירה שוועדת לנדוי התירה לחוקרי השב"כ במהלך חקירתם של פלשתינאים החשודים בתכנון ובביצוע פיגועים חבלניים, אם יתברר שחוקרי השב"כ שחקרו את עבד אל־סאמד חריזאת שנהרג במהלך חקירתו במתקני השב"כ, חרגו מההנחיות של ועדת לנדוי.

השר ליבאי סירב אמש להגיב במישרין על חקירת נסיבות מותו של חריזאת משום שטרם הסתיימה ולכן יש לדעתו להמתין לפרסום תוצאות החקירה שתבהיר אם אמנם טולטל במשך חקירתו במתקן השב"כ. הוא גם ציין כי אין הוא רשאי לדון בפומבי בחלק החסוי של דו"ח לנדוי. עם זאת, ציין כי מתחזק אצלו הרושם "שישנם חוקרים בשב"כ הנותנים פירוש משלהם לכלל חקירה זה או אחר ומפעילים אותו באופן שונה להוציא מההנחיות הכתובות. אם לא יתבטל אצלי רושם זה, אדרוש לבטל כמה מאמצעי החקירה שוועדת לנדוי התירה ואולי את הכללים כולם".

ועדת השרים לענייני שב"כ בראשות ראש הממשלה יצחק רבין (שעל חבריה נמנים השרים ליבאי, שריד ושחל) תכונס ע"י רבין מיד לאחר שתושלם חקירת נסיבות מותו של חריזאת ויוגשו מסקנות היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן־יאיר ופרקליטת המדינה דורית בייניש לגבי התנהגותם של חוקרי השב"כ.

השר ליבאי הבהיר כי לפי הכללים שקבעה ועדת לנדוי על כל חוקר לשים לב למצב בריאותו של נחקר ולנהוג בחקירה בזהירות שלא לפגוע בבריאותו של נחקר. לדבריו, זו הוראה שאין לחרוג ממנה. הפעלתו של כל אמצעי חקירה התנתה במפורש בכך שלא יהיה בו כדי להשפיל אדם, לפגוע בבריאותו או בחייו. עינויים נאסרו במפורש.

שר המשפטים הדגיש כי "נכון שהחוקרים הולכים לעתים על חבל דק בין מותר לאסור, אבל מי שמפר את ההוראות הכתובות לא יהנה מחסינות. כללי החקירה בשום מקרה אינם מתירים לגרימת חבלה גופנית או לגרימת מוות", אמר ליבאי.

עם פרסומו של דו"ח לנדוי ב־'87 הגיב ליבאי (שהיה אז ח"כ) בחריפות רבה. הוא ציין כי "הוועדה חרגה מסמכותה בפתרונות שהציעה. היא עסקה ביצירת נורמות חדשות, שתפקיד המחוקק להגדירן. החוק אוסר בפירוש לחץ פיסי. הניסוחים של הוועדה גורפים וכוללים. הם מסוכנים למשטר דמוקרטי וצריך לחשוב על ההשלכות שיכולות להיות לכך".

יו"ר ועדת החוקה, ח"כ דדי צוקר (מרצ), קרא אמש למערכת המשפטית לבדוק מחדש את חוקיות היתרי החקירה של השב"כ המותרים על בסיס דו"ח לנדוי. לדבריו, הרשאה לטלטולים עלולה לגרום למוות בגלל הנזקים לחוט השדרה ולרקמות המוח. הוא סבור כי יש לדרוש חוות דעת בלתי תלויות של רופאים בנוסף לחוות הדעת של המכון לרפואה משפטית באבו כביר.

המשטרה הפלשתינית החזירה 70 מכוניות גנובות למשטרת ישראל

מאת אורי ניר

הרשות הפלשתינית העבירה שלשום לידי ישראל כ־70 מכוניות שנגנבו מתחומי ישראל ונמצאו באזור יריחו, בתחומי האוטונומיה, במבצע ללכידת כלי רכב גנובים שערכה המשטרה הפלשתינית. החל מהשבוע הבא יועברו עוד כ־60 כלי רכב שתפסה המשטרה הפלשתינית.

אנשי המשטרה הפלשתינית הסיעו את המכוניות למחסום שמדרום ליריחו, ליד היישוב ורד יריחו, שם בדק אותן חבלן של משטרת ישראל, כדי לוודא שאין בהן חומרי נפץ. אחר־כך נגררו המכוניות לירושלים, והן יושבו במשמורת של המשטרה עד שיטלו אותן בעליהן או נציגי חברות הביטוח שבהן היו המכוניות מבוטחות.

דובר מחוז ש"י (שומרון ויהודה) של המשטרה מסר כי רוב כלי הרכב הוחזקו כשהם סובלים מנזק פנימי וחיצוני. הרבה מכוניות הוחזרו ללא מראות וללא מכשירי רדיו־טייפ, גלגלים רזרביים וציוד נוסף. רוב המכוניות הן מכוניות פרטיות, וחלקן הגדול מסוג סובארו, משנות ייצור '88 ואילך. כשפתחו מפקדי המשטרה הפלשתינית במבצע ללכידת המכוניות הגנובות, לפני כחודש, הודיעו כי בכוונתם לפרסם רשימות של המכוניות ומספרי הרישוי והשלדה שלהן בעיתונים, כדי שבעליהן יבואו לקחת אותן ממטה המשטרה ביריחו. נראה כי הוחלט שקל יותר יהיה להם למסור את המכוניות לידי משטרת ישראל.

בכירים במערכת הביטחון של ישראל ושל הרשות הפלשתינית אמרו באחרונה, כי הצלחתה של המשטרה הפלשתינית לאכוף ביעילות את ההגבלה לרשום כלי רכב בתחום האזור האוטונומי של יריחו, להחרים את כלי הרכב שהוכחו כגנובים, ולהסגירם לידי ישראל מהווה הוכחה ליכולת האכיפה שלה ולגיבוי הציבורי שהיא נהנית ממנו באזור הרשות הפלשתינית ביריחו.

החמאס מפסיק את הדיאלוג עם הרשות הפלשתינית "עד שחרור כל האסירים"

עזה (ע"צ). שייח מחמוד א־זהאר, ממנהיגי החמאס הודיע כי ארגונו החליט להפסיק את הדו־שיח עם הרשות הפלשתינית. "החלטנו להפסיק את השיחות עם הרשות הפלשתינית עד שזו תשחרר את כל האסירים המשתייכים לחמאס", הודיע א־זהאר ל־1,500 מחברי הארגון שהתכנסו לתפילות יום שישי במסגד הפלשתיני ברצועת עזה.

א־זהאר קרא לרשות הפלשתינית לבטל את בית המשפט לענייני ביטחון של הרשות הפלשתינית, ודרש להחליפו בבית דין אזרחי. "אנו דורשים ביטול כל גזרי הדין שניתנו בידי בית הדין של הרשות הפלשתינית", אמר א־זהאר והוסיף כי "ארגון החמאס מוכן להיפגש עם יאסר ערפאת אך יהיה מוכן לדון עמו בשחרור האסירים בלבד". כוח המשטרה הפלשתינית שהוצב מחוץ למסגד שבו נאם שייח א־זהאר לא התערב ונמנע מעימותים עם חברי ארגון החמאס.

מפקד המשטרה הפלשתינית, גנראל ראזי ג'באלי הודיע שלשום כי המשטרה הפלשתינית אוסרת הדבקתם של כרוזים פוליטיים בתוך המסגדים באזור הרשות הפלשתינית. "כל שוטר מורשה להיכנס למסגדים, ולהסיר כרוזים המתנגדים להנהגת הרשות הפלשתינית או כרוזים פוליטיים בכלל", מסר גנראל ג'באלי.

מפקד המשטרה הפלשתינית ציין כי כינס את האימאמים של המסגדים וביקש מהם לפעול נגד הדבקתם של כרוזים פוליטיים במסגדים.

התנגדות בממשלה להצעת חוק פרטית לפיצוי מתנחלים

מאת גדעון אלון

ועדת השרים לחקיקה החליטה להתנגד להצעת חוק פרטית שנועדה להעניק פיצויים כספיים למתנחלים בגדה וברצועה שיבקשו להתפנות מהשטחים ולחזור להתגורר בגבולות הקו הירוק.

יוזמת הצעת החוק, ח"כ נעמי חזן (מרצ) ציינה, כי אזרחים ישראלים רבים מעוניינים להתפנות מהשטחים. לדבריה, הצעת חוק שתבטיח פיצויים תעודד פינוי מרצון של מתיישבים אל תוך הקו הירוק ותקל על המו"מ עם הפלשתינאים.

יו"ר ועדת השרים שר המשפטים, דוד ליבאי, אמר כי הוא מתנגד ליוזמת חקיקה כזו של ח"כים, כי זה נושא שהממשלה צריכה לדון בו ועליה ליזום חקיקה מטעמה אם וכאשר יהיה לדעתה צורך בכך. הוא הדגיש כי הממשלה מתנגדת לכל יוזמת חקיקה פרטית בנושא הפיצויים למפוני השטחים.

הוארך מעצרו של יהודה עציון, ראש תנועת הימין "חי וקיים"

(ע). בית משפט השלום בירושלים האריך שלשום בצהרים את מעצרו של ראש תנועת הימין "חי וקיים", יהודה עציון, עד מחר. ששה פעילים אחרים של התנועה סירבו לחתום על התחייבות שלא לנסות ולפרוץ להר הבית, ויישארו אף הם במעצר עד מחר.

עציון ו־13 מפעילי התנועה נעצרו ביום חמישי שעבר בבוקר, כשניסו להתפרץ בפעם העשירית להר הבית, כדי להתפלל בו. בתגרה שפרצה במקום בין אנשי המשטרה, אנשי הוואקף ואנשי התנועה, נפצעו קל שלושה שוטרים. פעילי התנועה נעצרו והועברו לחקירה.

בדיון להארכת מעצרם של פעילי התנועה אמר נציג המשטרה, שהתנועה עושה פרובוקציות ומסכנת את שלום הציבור, בנסיונות החוזרים ונשנים להתפלל בהר הבית. נציג המשטרה ביקש מהשופט להאריך את מעצרו של עציון עד תום ההליכים נגדו, ולשחרר בערבות עצמית, תוך התחייבות שלא לעלות להר הבית, את שאר ששת הפעילים שנותרו במעצר.

בית המשפט החליט לדחות את מתן ההחלטה בעניין הארכת מעצרו של עציון עד תום ההליכים נגדו למחר, וקבע שעד מועד זה הוא יישאר במעצר. ששת הפעילים האחרים סירבו לחתום על ההגבלה המונעת מהם לעלות להר הבית, ונשארו במעצר עד מחר.

מצרים החליטה להכיר בדרכונים הפלשתיניים

(ע"צ). "מצרים החליטה להכיר בדרכונים החדשים שהוצאו בידי הרשות הפלשתינית", הודיע אתמול מוחמד כדים, נציג מצרים ברשות האוטונומיה בעזה. כדים אמר כי "כל הפלשתינאים מרצועת עזה ומהרשות האוטונומית של יריחו והגדה, שברשותם דרכון פלשתיני, יוכלו להיכנס עם דרכון זה למצרים, ובלבד שתהיה ברשותם אשרת כניסה בתוקף".

מתחילת חודש אפריל הוציאה הרשות הפלשתינית בראשות יאסר ערפאת, 5,000 דרכונים, רובם הגדול למתפללי החאג' הפלשתינאים שעלו לרגל למכה.

רוסיה תפתח נציגות בתחומה של הרשות הפלשתינית

(ע"צ). רוסיה תפתח בקרוב נציגות בתחומה של הרשות הפלשתינית, שתטפל בנושאים הנוגעים לה בשטחי האוטונומיה בעזה וביריחו, על כך מסר שלשום דיפלומט רוסי.

הממונה על מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ במוסקווה אמר, כי ממשלת רוסיה החליטה בסוף אפריל לפתוח נציגות, שתורכב משני דיפלומטים ואיש מנהלה.

הדיפלומט ציין כי מועד פתיחתה של הנציגות ומיקומה טרם נקבעו.

20,000 ש"ח זה לא הולך ברגל

NISSAN

NISSAN TRADE

היחידה שעולה 20,000 ש"ח פחות מכל מסחרית אחרת מסוגה

וזה לא הכל. ניסאן טרייד חוסכת לך עוד הרבה יותר:

הקלות במס מהקילומטר הראשון! בהשוואה למסחריות אחרות מסוגה, שמתחילות להחשב כהוצאה מוכרת במס רק אחרי 9,900 ק"מ.

רשיון נהיגה ב' ניסאן טרייד המסחרית היחידה בעלת כושר העמסה גבוה, המאפשרת נהיגה ברשיון נהיגה ב' בלבד.

מנוע דיזל 3 ליטר, 86 כ"ס, ארגז העמסה גדול במיוחד.

אחריות ל־3 שנים או ל־100,000 ק"מ!

אחריות 3 שנים או 100,000 ק"מ.

לבחירתך, טרייד בשני דגמים:

טרייד רגיל
79,000 ש"ח
(92,430 ש"ח כולל מע"מ)

טרייד ארוך וגבוה
84,000 ש"ח
(98,280 ש"ח כולל מע"מ)

פסיפיק יבואני רכב בע"מ, מקבוצת קרסו

אולמות תצוגה ראשיים: תל־אביב, רח' יד חרוצים 12 (כניסה מרח' ריב"ל). 03-6392111. חיפה, שד' ההסתדרות 161 (ליד צומת וולקן). 04-418294. ירושלים, "חיים לוי", רח' רכבים 15 תלפיות. 02-786633. טבריה, "א.ד. אוטוספורט בע"מ". א. תעשיה, 06-790483. נצרת, "יאליאס ב. זהר בע"מ". בניין פנורמה. 06-571305. חיפה, "סוכנות ניסאן רכב חיפה בע"מ". רח' אלנבי 9. 04-644779. חדרה, "חיים בורקין" תחנת דלק פז, צומת חדרה. 06-337699. כפר־סבא, "מוסך רגן שטיין בע"מ", רח' התחושה 6 א.ת. מזרחי טל. 09-956764. נתניה, "ניסידך", רח' פנקס 20, אזור התעשיה. 09-514464. הרצליה, "א.ד סוכנויות רכב", רח' סוקולוב 86. 09-588047. פתח תקוה, "המוסך מרכזי ניסים את ישראל בע"מ. רח' אלכסנדר ינאי 18, טל. 03-9312508/9347282. ראשל"צ, "נכסים בע"מ", רח' הרצל 28, טל. 03-9674487. נס ציונה, "דוד שרפין בע"מ", תחנת סונול, טל. 08-406150/403650. רחובות, "ראובן ומשה בע"מ", א. התעשיה, דרך יבנה. 08-362002/5. אשדוד, "צמרת", אזור התעשיה הצפוני. 08-521713. אשקלון, "אלבי את מכשה", אזור תעשייה צפוני. 07-750757. קרית גת, "יאשר מד", רח' סיון 20. 07-811534. באר שבע, "עמיאל ניסאן", רח' הנשר 9. עמק שרה. 07-280526. כפר אדומים, "מוסך הכפר בע"מ". 02-352572. * פתוח במוצ"ש.

1995. שנת ניסאן בישראל

*המחיר כפוף למחירון מס' 95-005, כולל אביזרי רישוי ולא כולל מס בולים ואגרת רישוי. אשראי עד 70% בריבית הנוחה ביותר ללא ערבים

صكة امنة الأصل

ארה"ב תעניק לישראל "פיצוי איכותי" על מכירות הנשק המתקדם למדינות ערב

לוויין הריגול שיסופק לסעודיה לא יוכל להעביר תצלומים של ישראל. סוכם המימון הנוסף ל"חץ"

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" בפמליית רה"מ

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל וארצות הברית ידונו בדרכים לשמירת יתרונה האיכותי של צה"ל, כפיצוי על מכירות נשק אמריקאי מתקדם למדינות ערביות. כך סיכמו ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, ומזכיר ההגנה האמריקאי ויליאם פרי, בפגישתם ביום שישי בפנטגון.

פרי הבטיח שהנשק והטכנולוגיה המתקדמת שיסופקו לערבים לא יפגעו בביטחונה של ישראל. "בכל מצב שבו תהיה סתירה בין מחויבותנו לביטחון ישראל ושמירת יתרונה האיכותי, לבין האינטרסים המסחריים והביטחוניים שלנו במזרח התיכון", אמר פרי, "עלינו למצוא דרך לפתור את הבעיה בכך שניענה לשמירת ביטחונה של ישראל".

רבין העלה בשיחה את העסקות המתוכננות למכירת נשק מתקדם למדינות המפרץ, ואמר: "כל עוד אין שלום, ואין גם סימנים לשלום מצד מדינות אלה, לא נוכל להסכים למכירות הנשק".

ראש הממשלה הביע דאגה משתי עסקות: מכירת טילי אוויר-אוויר מתקדמים מסוג "אמראם" לאיחוד האמירויות, ומכירת טילים נגד טנקים "טאו" מדגם חדיש לצבא כווית.

פרי ורבין החליטו לפתוח בדיונים בדרג עבודה, כדי לגבש את "חבילת הפיצוי" שתקבל ישראל.

התוכנה תטופל

מנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי, הציג בפגישה את הרעיונות שעלו בשיחות ההכנה. בין השאר הוצע שישראל תקבל דורות מתקדמים של מערכות הנשק, ואילו הערבים יקבלו מערכות שביצועיהן מופחתים; וכן שישראל תיהנה מאספקת מערכות חדישות.

ארה"ב הציעה לטפל בתוכנה של טילי האוויר-אוויר "אמראם", כך שלא יוכלו לפגוע במטוסים אמריקאיים ובמטוסי חיל האוויר הישראלי.

סיכום דומה הושג בשיחות ההכנה בנושא מכירת לוויין הריגול האמריקאי "איגלאס" לסעודיה (הסעודים ביקשו לקנותו בעסקה מסחרית, כלוויין אזרחי). ישראל התנגדה לעסקה בטענה שהימצאות לוויין ריגול מתוחכם בידי סעודיה תפגע בביטחונה.

בשיחות ההכנה שניהל בשבוע שעבר הממונה על קשרי החוץ במשרד הביטחון, קותי מור, עם פקידי הפנטגון ומחלקת המדינה, הבטיחו האמריקאים שהלוויין הסעודי לא יוכל לפגוע בשום דרך בביטחון ישראל.

הממשל הודיע כי הלוויין הסעודי יתוכנת כך שלא יוכל להעביר צילומים של שטח ישראל. הוחלט להקים מנגנון פיקוח, שיבטיח כי הלוויין לא ינוצל לרעה.

ישראל הסכימה בתמורה, כבר לפני חודשים אחדים, כי תציית לכללי הממשל האמריקאי להעברת תצלומי לוויין, אם תמכור לצד שלישי תצלומים של הלוויין "אופק 3".

בפגישה בין רבין לפרי סוכמה גם חבילת המימון הנוסף להמשך הפיתוח של פרויקט הטיל נגד טילים "חץ", בהתאם לעקרונות שגובשו בביקורו הקודם של ראש הממשלה בוואשינגטון לפני חצי שנה.

בתנאי שהקונגרס יאשר

רבין אמר לאחר הפגישה לכתבים: "סיכמנו תוכנית רב-שנתית לבניית מערכת ה"חץ" לחמש שנים, בתנאי שהקונגרס יאשר אותה. מצד משרד ההגנה יש גם נכונות וגם סיכומים, בכיוון של סיוע לישראל להשלים את המערכת, בהגדלת ההשתתפות האמריקאית בהשוואה למה שהיה".

על פי הסיכום, תשקיע ארה"ב 40 מיליון דולר בשנה בפיתוח ה"חץ". הכסף מיועד לניסויים נוספים בטיל, לשילוב הטיל עם מערכות המכ"ם ובקרת האש, ולפיתוח דגמים עתידיים.

בקרוב יובא התקציב לאישור הקונגרס בשני שלבים: תוכנית לשלוש שנים, עם אופציה להארכה לשנתיים נוספות. פרי אמר לרבין כי הוא מעריך שהקונגרס יאשר את המימון הנוסף לפרויקט החץ.

רבין ופרי דנו גם בתרגיל הצבאי "ג'ניפר פלקונרי 3" שערך הצבא האמריקאי בישראל בחודש מארס.

לדברי ראש הממשלה, "לפני כחודשיים נערך אחד התרגילים המשותפים הגדולים ביותר, במסגרת שיתוף הפעולה האסטרטגי. בתרגיל השתתפו כוחות מארינס, אוויר וים. איסוף המארינס בישראל נעזר בסיוע אווירי מנושאות מטוסים [של הצי השישי]. התרגיל כלל את כל מרכיבי שיתוף הפעולה האסטרטגי".

לאחר הפגישה עם פרי אמר ראש הממשלה לכתבים: "מערכת היחסים בין משרדי ההגנה והכוחות הצבאיים של ארה"ב וישראל לא יכולה להיות טובה יותר".

תצלום: איי־פי

מזכיר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי (מימין) וראש הממשלה, יצחק רבין, בסיום פגישתם בפנטגון ביום שישי

רבין לכריסטופר: איראן מאיימת על היציבות במזה"ת, וסוריה היא שותפתה

מאת אלוף בן ועקיבא אלדר
שליחי "הארץ" לוואשינגטון

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "איראן היא האיום העיקרי על הביטחון והיציבות במזרח התיכון, וסוריה היא שותפתה האסטרטגית", אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, בפגישותיו עם מזכירי המדינה וההגנה של ארה"ב, וורן כריסטופר וויליאם פרי, בפתח ביקורו בארה"ב.

סוריה, הדגיש רבין, "אינה בעלת ברית אידיאולוגית של איראן, שבה יש משטר איסלאמי קיצוני, אלא בעלת ברית אסטרטגית".

רבין ייפגש הלילה עם נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, וידון עמו בעתיד המשא ומתן לשלום בין ישראל לסוריה. ביום שישי נועד רבין עם כריסטופר ביחידות למשך כ-40 דקות, להכנת הפגישה עם הנשיא.

מקור מדיני בכיר אמר לכתבים כי ישראל רוצה שלום עם סוריה, אבל איננה לחוצה. "אנחנו רוצים שלום, אבל לא בכל תנאי ובכל מחיר. בכל מקרה, אפילו אם ייחתם הסכם שלום, מימושו יימשך זמן ארוך ומעבר לבחירות".

נשיא סוריה, הוסיף המקור, "איננו במצב שבו הוא יכול להכתיב לנו משהו. אם הוא רוצה לדבר, בבקשה. יש צורך אמיתי בהידברות עם הסורים". המקור הוסיף כי בעת הביקור "ייבחנו דרכים חדשות להמשיך במשא ומתן".

הנשיא קלינטון החליט להגביר את מעורבותו במשא ומתן עם סוריה, ובעוד שבועיים ייפגש עם שר החוץ הסורי, פארוק א-שרע, שהוזמן לשיחות בוואשינגטון.

האמריקאים עושים מאמצים לשכנע את סוריה לדחות את הוויכוח על עקרון השוויוניות בסידורי הביטחון, וכן את המחלוקת על גבול הנסיגה (גבולות 1967 או 1948), ולחדש את המשא ומתן על עקרונות הפירוז ומתכונת תחנות ההתראה.

בשיחה עם רבין הזכיר כריסטופר את הסגר על השטחים, ואמר כי ארה"ב מבינה את בעיית הביטחון של ישראל, אך חשוב לצמצם את הפגיעה הקשה שגורם הסגר לכלכלה הפלשתינית. בתשובתו סיפר לו ראש הממשלה על התוכניות להקמת מסופי מטענים בגבול רצועת עזה, כדי להקל על העברת הסחורות.

הסיוע לירדן

רבין יעלה בשיחותיו עם קלינטון ועם ראשי הקונגרס, שעמם ייוועד מחר, את חשיבות הסיוע האמריקאי לירדן, ויבקש מהם להשלים את מחיקת החוב הירדני לארה"ב, ולהעניק לירדן סיוע צבאי נוסף. רבין הבטיח למלך חוסיין, בפגישתם בשבוע שעבר, להעלות את העניין בוואשינגטון.

רבין אמר לכריסטופר שישראל תומכת בסיוע צבאי לירדן; מזכיר המדינה השיב שיש להשלים תחילה את מחיקת החובות.

בשיחות בקונגרס ידגיש רבין כי המשך הסיוע לישראל ומתן סיוע לשותפיה לשלום חשובים לשמירת היציבות במזרח התיכון, וכי ארה"ב צריכה למלא תפקיד כמנהיגה ומובילת תהליך השלום, גם באמצעות סיוע כספי.

מקור מדיני בכיר אמר לכתבים כי בארה"ב גברה הנטייה להתכנס פנימה, ברוח "עניי עירך קודמים". לדבריו, "האווירה מכאן החלה לחדור לתודעת גורמים במזרח התיכון, וזה לא מסייע לקידום השלום". עם זאת, המקור הדגיש שישראל "לא ביקשה ואינה מבקשת אגורה שחורה בשביל סוריה".

בפתח ביקורו בוואשינגטון

רה"מ: גורמי חוץ הפריעו לרשות הפלשתינית להשיג הפסקת טרור מצד החמאס והג'יהאד

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" בפמליית רה"מ

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "אלמלא התערבות גורמים חיצוניים, ייתכן שהרשות הפלשתינית היתה מצליחה להגיע להסכם עם אחד הארגונים האיסלאמיים הקיצוניים – החמאס והג'יהאד האיסלאמי – לפחות על הפסקת אש טרוריסטית, באזור הנתון למרות פלשתינית ומתוכו אל מטרות שמעבר לו", כך אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, בשיחה עם כתבים בפתח ביקורו בוואשינגטון.

"לאיראן יש תפקיד שלילי", אמר רבין, "ואינני בטוח שלסורים יש תפקיד חיובי – ואני מנסח את דברי על סוריה בזהירות".

עתיד היחסים בין ישראל לפלשתינאים נדון בפגישתו של רבין עם מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, ביום שישי. "אמרתי לאמריקאים", סיפר ראש הממשלה, "שהבעיה העיקרית היא הטיפול בטרור. בשבועות האחרונים הרשות הפלשתינית נקטה כמה צעדים יותר רציניים מבעבר נגד הטרור".

מקור מדיני בכיר, שדיבר עם הכתבים, אמר: "הרשות הפלשתינית מבינה היום שהאיסלאם הקיצוני הוא סכנה. הגורמים שהולכים אתנו מבינים שזו גם קביעת עתידם".

המקור הבכיר אמר כי מאבק פנימי אינו דבר פשוט, כשהוא כולל מלחמת אחים, וקשה לקבל החלטה שתוביל לכך, אך לישראל יש זכות מוסרית לדרוש זאת מהפלשתינאים.

הוא ציין שגם בישראל המליץ היועץ המשפטי לממשלה להעמיד ישראלים (תושבי השטחים) שעברו עבירות ביטחוניות בפני בתי דין צבאיים, ולא בפני בתי משפט אזרחיים. לדבריו, בית משפט השלום בירושלים "יותר טוב מאחרים" בטיפולו בעבירות כאלה.

ארה"ב תאפשר לישראל להגדיל נתח כספי הערבויות המיועד להשקעות בתשתית

מאת אלוף בן
שליח "הארץ" בפמליית רה"מ

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ארה"ב תאפשר לישראל להגדיל את הנתח מכספי הערבויות המיועד להשקעות בתשתית, מ-600 מיליון דולר בשנה ל-900 מיליון דולר בשנה. ישראל ביקשה להגדיל את הסכום שאפשר להעביר לתקציב הממשלתי כדי לממן השקעות בפיתוח רשת החשמל.

מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, אמר לראש הממשלה, יצחק רבין, בפגישתם ביום שישי: "בעקבות התייעצות עם הקונגרס על חלוקת כספי הערבויות, אני מקווה שנוכל להודיע לכם שהבקשה להגדלת ההשקעות בתשתית אושרה".

כריסטופר ביקש שחברות אמריקאיות יוכלו להשתתף ללא אפליה במכרזים שיוצאו לפיתוח התשתית. הוא הזכיר לרבין כי חקיקת הערבויות מחייבת את ממשלת ישראל לפעול להגדלת הסחר עם ארה"ב. "אינני רוצה טיפול מיוחד או מועדף, אבל שלא יפלו את החברות שלנו לרעה במכרזים הממשלתיים", אמר כריסטופר. ראש הממשלה הבטיח לו שחברות מארה"ב יטופלו ללא כל אפליה.

בשיחה הזכיר כריסטופר גם את התקנות המגבילות היום רכישת מכוניות מארה"ב, בגלל המיסוי הגבוה המוטל בישראל על מכוניות בעלות נפח מנוע גדול. הממשל האמריקאי לוחץ באחרונה על ישראל לשנות תקנות המפלות לרעה את היבוא מארה"ב.

לישראל יש היום גירעון גדול בסחר עם מדינות אירופה – כ-7 מיליארד דולר בשנה – ולעומתו היא נהנית מעודף של 426 מיליון דולר בשנה בסחר עם ארה"ב. האמריקאים מבקשים שהיחס ישתנה לטובתם, ומדגישים כי ארה"ב מעניקה לישראל סיוע כלכלי וצבאי ותמיכה מדינית, בניגוד למדינות אירופה, שיחסן לישראל צונן יותר.

רוסיה: הנשיא ילצין טרם אישר אספקתו של מפעל צנטריפוגאלי לאיראן

מוסקווה (סי"צ). המשרד לאנרגיה אטומית של רוסיה מסר ביום שישי כי לא נחתם כל הסכם לאספקת מפעל צנטריפוגאלי לאיראן, אשר "יאפשר לה להעשיר אורניום לצרכים צבאיים", בניגוד לטענותיה של ארה"ב. "אלה בדיות שהמציאו האמריקאים", אמר דובר המשרד, גיאורגי קאורוב.

דובר הנשיא סרגיי מדבדב מסר אתמול, לעומת זאת, כי "הונח לפני הנשיא בוריס ילצין ההסכם המפורט של מכירת המפעל הצנטריפוגאלי לאיראן, אולם הנשיא הודיע כי עדיין לא אישר את ההסכם". הדובר הוסיף כי "בוריס ילצין שוקל לבטל את עסקת המכירה אם יוכח חד-משמעית כי היא נוגדת את דרישות הוועדה הבינלאומית לאנרגיה אטומית".

במקביל, טורקיה ואיראן חתמו ביום שישי על הסכם שעיקרו אספקת גז טבעי איראני לטורקיה, החל משנת 1998 ולמשך 23 שנים. שר האנרגיה הטורקי וייסל אטאסוי, שחתם על ההסכם עם שר הנפט האיראני גולאמרזה אגאזדה, אמר לאחר הטקס כי "תשתית של צינורות גז תונח בין שתי המדינות". שווי הפרויקט מוערך ב-20 מיליארד דולר. ההסכם נחתם ימים ספורים לאחר הודעת ארה"ב על חרם סחר נגד איראן.

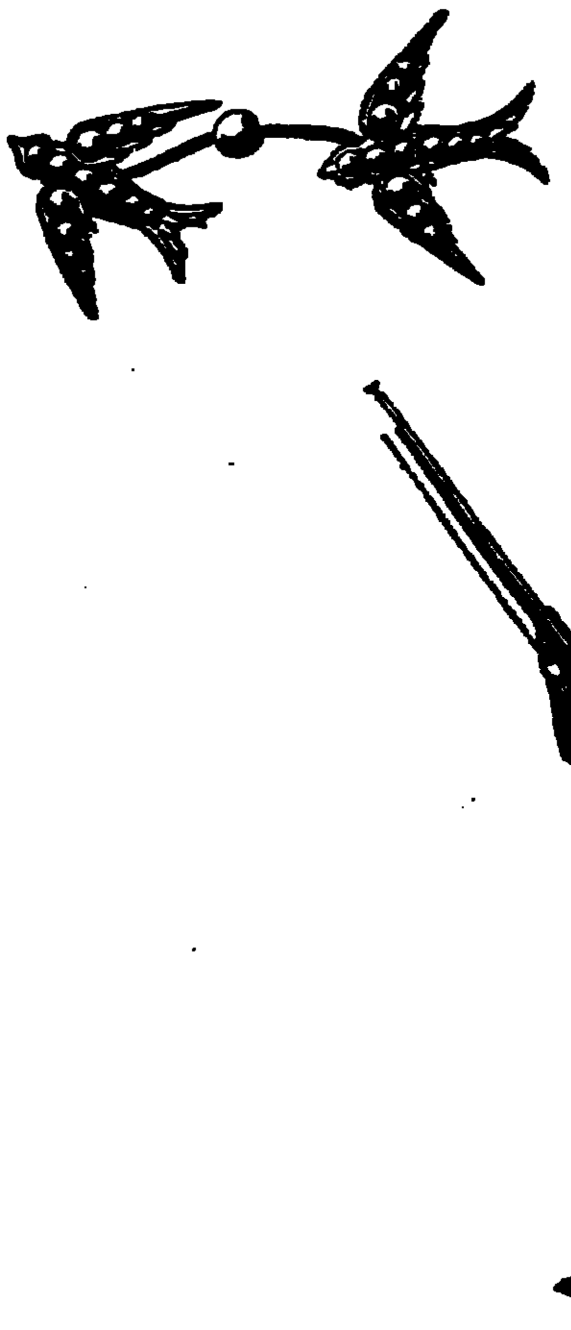

2 במחיר 1
אינטרנט + קומפיוסרב
במחיר של אינטרנט בלבד

רק קו מנחה מאפשרת לך את העיסקה הכדאית ביותר: לעלות על אוטוסטרדת המידע העולמית של אינטרנט וקומפיוסרב.

קו מנחה, חברת התקשוב המובילה בישראל, מציעה לך עתה "חבילה" אטרקטיבית, הכוללת:
■ מנוי קומפיוסרב המאפשר גישה לכל 2000 שרותי המידע הקיימים בקומפיוסרב
■ 30 שעות תקשורת בחודש באינטרנט ו/או קומפיוסרב.

■ שימוש בלתי מוגבל ב-120 השרותים הבסיסיים, כגון: דואר אלקטרוני, מידע בורסאי, אנציקלופדיות, מידע תיירותי, משחקים ועוד.
■ מנוי לירחון קומפיוסרב.
■ תקשורת מהירה ונוחה.
■ חיוב בחשבונית אחת.

חבילה כזאת אף אחד אחר לא מסוגל להציע לך.
אז עשה 1+1 והתקשר לקו מנחה, עכשיו.

עם P.C. ומודם, העולם כולו שלך.
טלפן עכשיו: 03-6388230
פקס: 03-6388237
או הרשם באמצעות מודם: 03-6390011

קו מנחה
שרותי מידע ותקשורת בע"מ

הערכה בצה"ל: אנשי החיזבאללה התכוונו לשגר קטיושות לרצועת הביטחון – אך שגו

מאת איתן רבין וגבי זהר

בצה"ל מעריכים כי ירי הקטיושות לעבר ישובי הצפון בלילה שבין יום חמישי לשישי, ב־1.30 לפנות בוקר, מקורו בטעות, וכי אנשי החיזבאללה התכוונו לשגר טילי קטיושה לתחומי רצועת הביטחון. מירי הקטיושות נפצעו שלושה תושבים.

מקורות צבאיים בכירים מסרו כי המחבלים שיגרו 10 טילי קטיושה מסוג 122 מ"מ לעבר גבול הצפון, חלקם נפלו בתחום רצועת הביטחון ורק חלקם נפלו בשטח ישראל.

החיזבאללה נטל שלשום את האחריות לירי הקטיושות באמצעות דובר ההתנגדות האיסלאמית, הזרוע הצבאית של הארגון. הדובר ציין שהתקפה באה בתגובה להפגזה ישראלית כמה שעות קודם לכן. "זו אזהרה ראשונה. אנו מוכנים לשגר טילים נוספים, אם יותקפו שוב אזרחים בלבנון", הוסיף.

עם המטח הראשוני של הקטיושות, הורה מפקד עוצבת הגליל, תא"ל שמואל צוקר, לפתוח את המקלטים. מקור צבאי בכיר אמר כי זאת למעשה הפקת הלקחים הראשונה מירי הקטיושות לפני כחודש. בשעות הבוקר של יום שישי, כאשר הסתבר כי מדובר במטחים בודדים, ניתן היתר לצאת מן המקלטים.

אלוף פיקוד הצפון עמירם לוין, שסייר באזור נפילת הקטיושות, הגדיר את הירי כהסלמה. לדבריו, זהו המשך ישיר למכונית התופת שהתפוצצה בתוך יישוב אוחזי, כאשר לאחריה בוצע ירי לעבר יישובים אזרחיים, כולל של השיעים, ואחר כך הפגזו מוצבי צה"ל וכעת שוגרו קטיושות לשטח ישראל.

מטח יחיד של קטיושות פגע במטע לימונים באזור המושבים באצבע הגליל. כמה עצים נעקרו, ומההדף נשברו זכוכיות וכמה רהיטים בביתה של משפחת פרקי. ארבעת בני המשפחה, שלקו בהלם, קיבלו טיפול רפואי ושוחררו לביתם.

אנשי מס רכוש יגיעו הבוקר למושב כדי לאמוד את הנזקים שנגרמו לבית ולמטע הלימונים.

בעקבות ירי הקטיושות התפתחו חילופי אש קשים בין החיזבאללה לבין כוחות צה"ל וצד"ל. ארגון החיזבאללה טען כי הפגזות צה"ל גרמו למותם של אזרחים, ביניהם אורח לבנוני וילדה בגזרת תופאח. מקורות צבא הכחישו את הידיעות חיזבאללה. לדבריהם, האורח הלבנוני ובתו נהרגו לאחר שהאב הבין מטען.

בשלושת הימים האחרונים היו תקריות אש רבות ברחבי לבנון. התקריות הללו כהפגזות של החיזבאללה לעבר מוצבי צה"ל וצד"ל באזורים ריחן, רולן וסרג'את. לאחר שצה"ל הגיבו יערים באזור תופאח, התרחבו תקריות הירי לכל הגזרות. לא היו נפגעים.

ביום ששי ערכו כוחות צה"ל תחקירים ראשוניים לגבי נסיבות היתקלות כוח הצנחנים בחוליית המחבלים באזור ג'אבל רפיה. בהיתקלות, כך מסתבר עתה, נהרגו לפחות 6 מחבלים. מהתחקרים עולה כי מדובר בפעולה מוזהרה ומדויקת של הצנחנים, אשר פעלו בגזרה המערבית. חוליית המחבלים מנתה לפחות 13 והיתה בדרכה לבצע פיגוע.

תצלום: ישראל סאן

חייל ואזרח בוחנים את הנזקים שהותיר טיל קטיושה שנפל במטע לימונים במושב בצפון. ארבעה בני משפחה לקו בהלם מהירי

רדיו סוריה: התחייבות של רבין לנסיגה כוללת תפתח דלת לשלום כולל וצודק

(ע'ר' וע"צ). נשיא סוריה, חאפז אסד, אמר ביום חמישי בעת ביקורו של נשיא וייטנאם, לי דוק אן, כי "סוריה עדיין מחויבת לשלום על פי ההחלטות הבינלאומיות". "העולם כולו מכיר בכנותה של סוריה להשיג שלום צודק, אולם מאמצינו עדיין לא נשאו פרי, משום שישראל מציבה מכשולים בדרך לשלום", אמר אסד.

אסד הוסיף כי "על ישראל לשחרר את כל השטחים הכבושים, ולהשיב את זכויותיהם של כל הצדדים המעורבים בסכסוך במזה"ת".

לדבריו, "ישראל אינה מוכנה להתחייב להחלטות הבינלאומיות הבסיסיות עליהן מונח תהליך השלום".

הרדיו הרשמי של סוריה קרא בשבת לראש הממשלה, יצחק רבין, להתחייב לנסיגה כוללת מרמת הגולן. "אין די בהצהרותיו של רבין בדבר רעיונות חדשים שיקדמו את תהליך השלום, אנו ממתינים לנקיטת צעדים מעשיים כדי להאמין להצעות הללו", נאמר בשידור.

בשידור צוין כי "התחייבות ישראלית לנסיגה כוללת מהשטחים הכבושים, תפתח דלת לשלום כולל וצודק, שיהיה לטובת כל הצדדים".

אלוני סירבה להתערב בשאלת הקרנת הסרט "הפיתוי האחרון של ישו"

מאות ערבים נוצרים הפגינו אמש בחיפה במחאה על הקרנת הסרט

מאת עירית רוזנבלום וגבי זהר

"אמצעי השידור בישראל ריבוניים להחליט ולקבוע את לוחות השידורים, תחת מגבלות החוק, ואין מקום להתערבות של שרים", כך אמרה אתמול שרת התקשורת, שולמית אלוני, לאחר פניות ומחאות של ארגונים נוצריים שונים בישראל, שביקשו למנוע את הקרנת הסרט "הפיתוי האחרון של ישו" אמש בכבלים.

אלוני אמרה, שאין בידי אף שר סמכות חוקית לקבוע או לבטל הקרנתו של סרט זה או אחר. לדבריה, "גם מהבחינה המהותית אני סבורה כי אין מקום להתערבות. דווקא המיעוטים, שעל חופש הביטוי והיצירה שלהם עלינו לשמור, הם אלה שעלולים להיפגע ראשונים".

בסרט, בבימויו של מארטין סקורסזי, מנסה השטן לפתות את ישו לוותר על מעמדו כבן האלוהים ולהמשיך לחיות ככל האדם. הסרט הותקף על ידי הכנסייה ושאלת הקרנתו עלתה בבית המשפט עם הגעתו לישראל. הצנזורה אסרה להקרינו בטענה, שהסרט עלול לפגוע ברגשות הנוצרים בארץ. מאוחר יותר ביטלה את האיסור.

עו"ד עופר שחל פנה שלשום בשמם של 8 אזרחים נוצרים לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה דחופה לצו זמני למניעת הקרנת הסרט. השופט ישי לויט קבע, כי אין מקום לתת את הצו המבוקש שכן הסרט הוצג בבתי הקולנוע, "ואין צורך לומר שהוא הוקרן בארצות אחרות בהן אוכלוסיות נוצריות הן רוב הציבור".

יו"ר מועצת הכבלים, מיכל רשאל־רוזרי, אמרה, שעל הנוצרים בצפון הארץ לזכור כי מאבקם יכול להוות חרב פיפיות, כשגופים רבים מנסים להשפיע על שידורי הטלוויזיה.

עו"ד הידה להמרמסר, חברת מועצת הכבלים ונציגת משרד המשפטים טוענת עם זאת, שלפי החוק על בעל הזיכיון לשדר בשים לב לצרכים המיוחדים של תושבי אזורו.

מאות מערביי חיפה הפגינו אמש בעיר התחתית באזור האדי ניסנס בשעה שבערוצי הכבלים הוקרן הסרט "הפיתוי האחרון של ישו". המפגינים התפרעו וגרמו נזקים ברכוש. כוחות משטרה הוזעקו למקום.

חברת מת"ב שידרה הודעה לפני הקרנת הסרט, ובה היא מבקשת מהצופים להבין את החלטתה להקרינו. בהודעה נאמר, שמדובר בסרט שהוקרן כבר בעולם ושאין בהקרנתו ניסיון לפגוע ברגשותיהם של המנויים הנוצרים. אמש ב־11 ורבע נפסק זרם החשמל בחלק מהשכונות בחיפה. עד לסגירת הגיליון לא נודע על קשר בין הפסקת החשמל לבין ההפגנות נגד הקרנת הסרט.

בסוף השבוע הפגינו כ־7,000 ערבים נוצרים מול משרדי תחנת הטלוויזיה בכבלים, מת"ב, בחיפה במחאה על הכוונה להקרין את הסרט.

גרינפיס: הזרמת שפכים ממפעלי מפרץ חיפה ישירות לים תגרום לזיהום קשה

מאת גבי זהר

צוות אניית הגרינפיס, שהגיעה ערב יום העצמאות לנמל חיפה הזהיר בסוף השבוע כי התוכנית להזרים שפכים של מפעלים ממפרץ חיפה ישירות לים במקום לקישון תגרום לזיהום קשה ביותר של מימי מפרץ חיפה והים התיכון.

לדברי דייוויד סנטילו, חוקר ממעבדות הגרינפיס, ואורי זיק, נציג הקבוצה בישראל, נחל הקישון שאליו מוזרמים שפכי המפעלים במפרץ חיפה נחשב לנחל מזוהם כמעט פי עשרים מנחלים אחרים.

לדבריו, החלטת ממשלת ישראל לנקות את נחל הקישון, בפרויקט שעלותו כ־50 מיליון דולר, תגרום לזיהום הים התיכון, שכן במסגרת הפרויקט יוזרמו לים שפכים רעילים שזוהמו בעבר את הקישון.

מדובר בתוכנית להזרמת 270 מ"ק שפכים בשעה לים, דרך מערכת צינורות. המפעל הראשון המתוכנן להזרים שפכים הוא חיפה כימיקלים, הנחשב למזהם הראשי של הנחל.

בלהה גבעון, מנהלת היחידה לשימור הסביבה בחברה להגנת הטבע, אמרה כי אסור לאפשר הזרמת חומרים מזהמים לים התיכון ויש להעביר את החומרים הרעילים לרמת חובב – זאת לאחר שינוטרלו את החומרים המסוכנים במפעלים עצמם ורק המים המטוהרים יוזרמו לים התיכון.

דן פריהר, הווטרינר של מחוז חיפה, הזהיר מזיהום נוסף של אזור מפרץ חיפה ואמר, כי יש כיום סוגים של דגים במפרץ המזוהמים פי 50 מדגים באזורים אחרים בעולם.

נציג גרינפיס בישראל אמר, שהזרמת שפכים רעילים למפרץ חיפה היא בניגוד לאמנת ברצלונה, שישראל חתומה עליה, אמנה שמטרתה לשמור את הים התיכון מזיהום.

צוות מומחים שהגיע עם השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, לנמל חיפה פגש שלשום את צוות אניית הגרינפיס וניהל עמו דיון על הממצאים שהציגו.

"הדגים נקיים"

מומחים שהצטרפו לשריד, ובהם ד"ר יובל כהן, מנהל מכון לחקר ימים ואגמים, ופרופ' יורם אבנימלך מהטכניון, הסבירו כי כל הדגים נבדקו אחד לאחד על ידי המכון ולא נמצא דג אחד שהכיל יותר מזהמים מהתקן הישראלי המותר, שהוא המחמיר ביותר בעולם.

"הדגים לפי כל המחקרים והניסויים שלנו בכל מרחב חופי הים התיכון בארץ וגם במפרץ חיפה הם הנקיים ביותר בים התיכון", אמרו המומחים.

ד"ר כהן הדגיש, כי ריכוזים של מתכת מסוכנת מסוג קדמיום נמצאים רק בנחל הקישון ואין להם כל סימן במפרץ חיפה.

לדברי שריד, כיום הוא בסקר לבדיקת השפעת הצינור של מפעל חיפה כימיקלים, בעלות של 1.5 מיליון דולר, הוא אמור להסתיים באוקטובר השנה.

שריד אמר, שאין פתרון יבשתי לשפכים של חיפה כימיקלים: אם הפתרונות הימיים יצרו עומס סביבתי או הם יבוטלו; אם לא יימצא פתרון ימי ויבשתי לפינוי השפכים של המפעל – רק אז בצורך לשקול את מעמדו של המפעל.

השר לאיכות הסביבה הבהיר לצוות הגרינפיס כי בכל מקרה לא יאפשרו למפעלים במפרץ חיפה להזרים חומרים מסוכנים לים.

ישראל נמצאת במקום העשירי באירופה מבחינת תוחלת החיים

מאת עדנה אדיזור
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

נתונים סוציו־דמוגראפיים השוואתיים שפורסמו על ידי ארגון הבריאות העולמי, מעידים על כך שרמת הרפואה בארץ שומרת על מיקומה הגבוה בין מדינות אירופה. ישראל נמצאת במקום העשירי מבחינת תוחלת החיים, והיא מקדימה מדינות כמו גרמניה ואוסטריה שבהן ההוצאה הלאומית לבריאות גבוהה יותר. שיעור תמותת התינוקות בישראל נמוך יחסית, ועומד על 9 מקרים ל־1,000 לידות בדומה לבלגיה ואיטליה.

ד"ר מרים זנגן, יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל, שמסרה על כך עם שובה מכינוס ארגון הבריאות העולמי וההסתדרויות הרפואיות האירופיות שנערך בבלגיה, ציינה כי על פי סקירת ארגון הבריאות העולמי, מלחמות ותהליכים פוליטיים וחברתיים גרמו ליצירת פער משמעותי בתחום הבריאות בין מערב אירופה למזרחה.

פער זה מוצא את ביטויו בתוחלת חיים קצרה יותר במזרח אירופה, ובעלייה מדאיגה בשיעור התמותה ממחלות כרוניות והתפרצויות של מגפות חוזרות לבד מאיידס, כמו דיפתריה, כולרה, פוליו ושחפת. תופעות אלו בנוסף לתת תזונה, סביבה מזוהמת וירידת רמת שירותי הבריאות מאיימות כיום על בריאותם של מיליוני אנשים באירופה.

נרות שבת גרמו לדליקה בבית לוינשטיין

(עו). נרות שבת, שהודלקו בניגוד להוראות והושארו ללא השגחה גרמו, ככל הנראה, לדליקה בבית החולים השיקומי בית לוינשטיין ברעננה. כך עולה מבדיקה ראשונית שנערכה במקום לאחר שהאש כובתה.

הדליקה שאירעה שלשום בחדר בקומה התשיעית, כילתה את כולו. למרבית המזל, החולה שהתגורר בחדר לא שהה בו בעת המקרה. יתר החולים, רובם קטועי גפיים, פונו במהירות לקומת הקרקע בלא פגע.

חוקר דליקות יגיש היום את מסקנותיו, באשר לנסיבות הדליקה.

בקונגו פרצה מגפת מעיים; ישראל שלחה תרופות

מאת ירח טל

במחוז באנגה שבקונגו פרצה מגפת מעיים קשה בעקבות זיהום מקורות המים. ארגון הבריאות העולמי הגיש סיוע לאזור.

ביוזמת שגריר ישראל, שלמה אבינל, אירגן משרד החוץ בסיוע חברת "טבע", משלוח חירום שכלל סירופ וטבליות "באקטריד". נשיא קונגו, פסקאל ליסובה, הודה לשגריר על מה שכינה "מחווה של ידידות עמוקה".

אגד שמחה לבוא לקראתך

החל מ-7.5.95 יחולו שינויים רבים במסלולי קווים ובלוחות זמנים בכל רחבי הארץ. להלן השינויים הבולטים:

באישור המפקחים על התעבורה

קווים בינעירוניים

קווים 576, 572, 551, 531, 032, 029, 28
תתווסף תחנת איסוף והורדה ברעננה ע"י קולנוע פארק לכוון הרצליה, (קווים 501, 502 איסוף בלבד).

קווים 245, 450, 454, רמלה (מהשכונות) - תל-אביב
תחנת המוצא ברמלה (מהשכונות) –תועתק לרח' ההסתדרות 4.

קווים 504, 561, 567, 568, 571 תל-אביב - כפר-סבא, רעננה
תתוסף תחנת איסוף ברח' ז'בוטינסקי 92 בפרדס כץ (גשר הולכי רגל) לכיוון כפר–סבא, רעננה.

קו 600 נתניה - תל-אביב
תתווסף תחנת איסוף בנתניה שכונת נוף גלים (בית טלמיניק) לכיוון תל–אביב. הורדה מכיוון תל–אביב.

קווים 601, 602, 604, 605 נתניה - תל-אביב
קו 618 נתניה - תל השומר
תתווסף תחנת איסוף בנתניה שד' בן צבי 70 (שכ' דורה) לכיוון תל–אביב.

קו 446 באר שבע - ירושלים
תתווסף תחנת איסוף בקרית גת ביציאה הצפונית בקרית גת (שד' לכיש/שבטי ישראל) לכיוון ירושלים. הורדה מכוון ירושלים.

קווים 434, 435 רחובות - ירושלים
תתווסף תחנת איסוף ברחובות אושיות לכוון ירושלים.

קו 443 ירושלים - באר-שבע
קו 437 ירושלים - אשקלון
תתווסף תחנת איסוף מצומת מלאכי למפח"ש ולמחנה עמנואל (בוליס).

קו 318 קרית גת - בני-ברק שינוי מסלול
מסלול חדש: תחנה מרכזית קרית גת עד צ. פלוגות ללא שינוי ממשיך דרך מסעף רווחה, חזון יחזקאל מרדשה, מסעף זבדיאל, צמת קוממיות וממשיך במסלול רגיל. חזרה במסלול זהה.

קו 900 חיפה - תל-אביב
תתווסף תחנת איסוף בצומת הרצליה לכיוון חיפה
הורדה מכיוון חיפה

קו 901 חיפה - תל-אביב שינוי שעות פעילות
מכיוון תל–אביב הקו יפעל מתחילת השרות ועד 08:00 כולל.
הקו יחדש פעילותו משעה 20:00.
מכיוון חיפה הקו יפעל מתחילת השרות ועד 08:00 כולל.
הקו יחדש את פעילותו משעה 20:10.

קו 369 תל-אביב - באר-שבע
תתווסף תחנת איסוף במסעף שבעונה לכיוון באר–שבע.

קו 247 ראשון לציון - לוד שינוי מסלול ברמלה
מסלול חדש: מראשון לציון עד צ.ה.ל / קרייתי ללא שינוי, ממשיך קרן היסוד, ההסתדרות, יצחק בן צבי, צ.ה.ל, וממשיך במסלול רגיל.
תחנה מבוטלת: 1. צ.ה.ל 27.
תחנות חדשות: 1. קרן היסוד מול 17; 2. הסתדרות 37; 3. הסתדרות 19.; 4. בן צבי 35.; 5. בן צבי 19.; 6. בן צבי 7א'.
מסלול חדש מלוד: עד צ.ה.ל / בן צבי ללא שינוי, יצחק בן צבי, ההסתדרות, קרן היסוד וממשיך במסלול רגיל.
תחנות מבוטלות: 1. צ.ה.ל 14; 2. קרייתי 9
תחנות חדשות: 1. בן צבי 10; 2. בן צבי מול 35; 3. הסתדרות 4; 4. ההסתדרות 10; 5. ההסתדרות 18; 6. קרן היסוד בן המגדל; 7. קרן היסוד 11; 8. קרייתי 11

אזור דרום ומרכז.

רמלה — חדש

קו 13 רמלה - בי"ח אסף הרופא
מרמלה: ההסתדרות 4, מבצע יונתן, א.ס. לוי, שד' בן גוריון, יצחק בן צבי, צ.ה.ל, יוספטל, בר–אילן, שד' ויצמן, שד' הרצל, כביש 44, מחנה צריפין, שער יפו, בי"ח אסף הרופא עד הסוכה ליד ענף התחבורה.
מבי"ח אסף הרופא: סוכה ליד ענף התחבורה, שער יפו, כביש 44, הרצל, עליה שניה, יוספטל, בן צבי, לוי אשכול, ההסתדרות, מבצע יונתן, א.ס.לוי, בן גוריון, ההסתדרות.
שעות פעילות הקו מרמלה: בימים א–ה בשעות: 08:30, 09:30, 14:30.
בימי שישי בשעות: 08:30, 09:30, 13:00.
מבי"ח אסף הרופא: בימים א–ה בשעות: 10:00, 17:30, 19:00.
בימי שישי בשעות: 10:00, 13:30.

ראשל"צ

קו 17 ראשון לציון - נחלת בי שינוי מסלול
מסלול חדש: מהמוצא עד הרב צלאח / אלי כהן, ללא שינוי, ממשיך דרך צלאח, התמר, בארי, לח, שלום שבזי, גיבורי ישראל, אלי כהן, הרצל, תחנה מרכזית.

נס ציונה

קו 1 שינוי מסלול
מסלול חדש: תחנה מרכזית, ווראו, סוקולוב, זרובבל, בן גוריון.
תחנה מבוטלת: זרובבל 10.
תחנה חדשה: סוקולוב מול השוק.

קרית גת — חדש

קו 15 קרית גת - זבדיאל
מסלול הקו: ת.מ הרימון, הגפן, שד' לכיש, שד' גת, מאן הירדן, מלכי ישראל, שד' לכיש, כביש בית גוברין, צמת פלוגות, כביש 35, רווחה, קוממיות, זבדיאל.
חזרה במסלול זהה
שעות פעילות הקו: מקרית גת בימים א–ה בשעות: 11:30, 18:30.
מזבדיאל בימים א–ה בשעה: 08:30.

אופקים

קו 033 באר-שבע - אופקים
שינוי מסלול באופקים כניסה לשכונת שפירא.
מסלול החדש: מהמוצא עד רח' בגאלו ללא שינוי, שמאלה לסייסים, המלך דוד, ירושלים, קרית ספר, דרך הנביאים, הסייסים וממשיך במסלול הרגיל.

אזור צפון — חדש

קרית מוצקין - קו 6
מסלול הקו: מנווה גנים במסלול קו 52א' דרך בין אילנות עד ל"צריף" קרית חיים בשני הכיוונים.
שעות פעילות: משעה 9:08 ועד לשעה 18:45 בתדירות של כל 30 דק' לערך.

קו 900 מהקריות לתל-אביב
מסלול הקו: מהקריות (צור שלום – קרית מוצקין – צריף)
שעות פעילות הקו: בימי א' בלבד בשעות: 05:40, 06:25.
בשאר ימות השבוע מבוטל.

מבטע קו 075
תחילת השרות: מוצ"ש משעה 16:00.

מגדל העמק - קוים 7, 7א', 8, 8א' — חדש
הפעלת שירות עירוני במגדל העמק קוים 7, 7א', 8, 8א'.
שעות פעילות: ימים א–ה 06:05–19:15
ימי שישי 06:05–14:15, תדירות כל 30 דק'.
כיסות לאזור התעשיה ברמת גבריאל באמצעות קוים 7א', 8א'.

קו 338 שינוי לוח זמנים

קו 302 - חיפה - עפולה דרך העמקים
שינוי מסלול בחיפה בשני הכיוונים.
הקו יסע דרך מרפאת לין (שד' הממנים) וימשיך דרך רח' העצמאות.

קו 431 - חיפה - טבריה
שינוי מסלול. הקו יפעל דרך הדר בחיפה בשני הכיוונים.

כרמיאל - שינוי מסלול קו 1 (ביטול קו 1א')
הארכת קו 1 (במסלול 1א' דרך מורד הגיא)
שינוי לוח זמנים בקו 1
שינוי לוח זמנים בקו 3

כרמיאל - טבריה קו 056
תתווסף נסיעה בשעה 14:15 בימים א–ה
בנוסף לנסיעת הבוקר בשעה 06:45.

חצרות יסף

קו 5 מעבר לחצרות יסף וחזרה מבוטל.

קו 522 - מלכיה - חיפה
בימי א' עד חיפה (ללא שינוי)
בימים ב–ו יהפך לקו 043 עד צפת ללא שינוי לוח זמנים.

אזור ירושלים

קו 16 רמות - בית וגן שינוי מסלול ברמות
מסלול חדש: מהמסוף עד הקונגרס הציוני ללא שינוי, ממשיך לרח' הרואה, רמות, שיבת ציון, שד' גולדה וממשיך במסלול הרגיל. חזרה במסלול זהה.

קו 17 גונן - עין כרם הארכת מסלול
הקו יוארך עד שכונת מנחת.
מסלול חדש: מגונן עד צומת פת ללא שינוי, ממשיך בגולומב, כביש הקניון. שכונת מנחת עד לסובה.
ממנחת סובה: עד לכביש הקניון צומת גולומב, גולומב, צומת פת וממשיך במסלולו הרגיל

קו 31 גילה - בנייני האומה שינוי מסלול
מסלול חדש: מגילה עד האפרסמון ללא שינוי, ממשיך דרך רח' הטור ויוצא דרך שבתאי הנגבי. בחזרה הקו יפעל דרך שבתאי הנגבי.

קו 34 - רמות - בנייני האומה
שינוי מסלול בשכונת רמות.

קו 35, 36 רמות - בנייני האומה
יוחלפו מספרי הקוים המבצעים את המסלול סביב רמות פולין. קו 36 יבצע את הסיבוב מרח' מינץ במקום קו 35.
השינוי מהעיר לכיוון רמות בלבד.

קו 150, 152
מרח' הנביאים למושבים תבוטל הורדת הנוסעים עד הר הרצל.

קו 173, 174, 175 שינוי מסלול
מסלול חדש: מבנייני האומה – רח' יפו, שלומציון המלכה, יואל, ככר צ.ה.ל, כביש מס' 1, צומת מעלה אדומים וממשיך במסלולו הרגיל.
ממעלה אדומים – במסלול רגיל, ממשיך דרך כביש מס' 1, ככר צ.ה.ל דואר מרכזי, רח' יפו עד הדוידקה, מחנה יהודה, תחנה מרכזית.

קו 183 - ירושלים - כיסלון שינוי מסלול
מסלול הקו: הלוך– עד איתנים ללא שינוי, כניסה לכיסלון דרך אנדרטת מגילת האש.
חזור– ללא שינוי

פרטים נוספים ולוחות זמנים מפורטים בלישכות המודיעין של אגד ובמרכזי המידע: ירושלים 02–304555, ת"א 03–5375555, חיפה 04–549555. (המידע על קוים בין עירוניים).

שעות פעילות ימים א' – ה': משעה 06:30 עד שעה 22:00
שישי/ערב חג: משעה 06:30 עד שעה 15:00
מוצ"ש/מ.חג: משעה 16:00 עד שעה 23:00

אגד — התנועה של המדינה

[illegible] الأصل

סקר: 36% מהאזרחים הערבים עומדים דקת דומייה ביום הזיכרון ו–28% מניפים את דגל המדינה למחרת

מאת יוסף אלגזי

28% מהאזרחים הערבים ביש־ראל מניפים ביום העצמאות את דגל מדינת ישראל. זו אחת התו־צאות של סקר טלפוני שערכה היחידה לייעוץ סטטיסטי של אוניברסיטת חיפה, בתשלום, על פי הזמנת קול ישראל. הסקר, שפנה ל–650 נשאלים בעלי טל־פונים, הגיע ל–461 תשובות כשרות.

למרות הסתייגויות מתודולו־גיות מצד אנשי אקדמיה העוס־קים בבעיות הנוגעות לאוכלו־סייה הערבית, ד"ר מאג'ד אל־חאג' וד"ר אלי רכס, הם שו־תפים לדעתו של סגן שר הב־ריאות, ח"כ נוואף מסאלחה, כי בעקבות חתימת ההסכם עם אש"ף מהוות תוצאות הסקר אינ־דיקציה לתהליך כפול של ישר־אליזציה ופלשתיניזציה בקרב הערבים בישראל.

28% מהנשאלים בסקר ציינו כי יום העצמאות מהווה עבורם יום חג, 56% – יום רגיל, ו–16% – יום עצוב.

43% מהנשאלים גילו כי הם אדישים בשעת השמעת צפירת יום הזיכרון, 36% אמרו שהם עו־מדים דקת דומייה, 17% מתעס־קים בדברים שונים, ו–4% השיבו שהם מפגינים שמחה.

לעומת 74% מהנשאלים שהו־כירו את המושג בערבית "שואת 48", אמרו 26%, כי הם אינם מכירים את המושג הזה.

בעוד 51% מהנשאלים קבעו שהמושג "שואת 48" אכן מקו־בל עליהם, 35% השיבו בשלילה, ו–14% לא ידעו להשיב.

27% מהנשאלים סברו שיש לשנות את תוכן ההמנון הלאומי, התקווה, 46% סברו שאין לשנו־תו, ו–27% אחרים לא ידעו להשיב.

לשאלה מהי דעתם על כך, שאזרח ערבי מדליק משואה ביום העצמאות, הביעו 26% דעה חיובית, 54% דעה שלילית, ו–20% גילו אדישות לעניין.

לשאלה, האם הם צופים בע־תיד אפשרות להניף ביום העצ־מאות את דגל ישראל, השיבו 35% מהנשאלים בחיוב, 44% בשלילה, ו–21% ציינו, כי החל־טתם תהיה תלויה בנסיבות הפו־ליטיות בעתיד.

"יום העצמאות עבור היהודים במדינת ישראל הוא יום של שחרור ושל שמחה, אך בעיני רוב הערבים בישראל, זהו יום המסמל טראגדיה; אולם, ברגע שהפלשתינאים ואש"ף השלימו עם קיומה של מדינת ישראל, התחזק בקרב הערבים במדינת ישראל הרצון להשתלב כאזרחים שווים", הגיב אתמול ח"כ נוואף מסאלחה על תוצאות הסקר.

הוא הוסיף, כי היום הערבים בישראל מציינים בגלוי כמה מההישגים שהשיגו במדינת יש־ראל בתחומים של זכויות הפרט הדמוקרטיות, כמו חופש התאג־דות, חופש ביטוי וחופש בחירה. מזמן תומך הרוב הגדול של הער־בים בפתרון של שתי מדינות לשני עמים, "וכאשר הוא יומ־מש, תגבר גם ההזדהות עם המד־ינה", סיכם ח"כ מסאלחה.

הסוציולוג ד"ר מאג'ד אל־חאג' היה זהיר בהבעת דעתו על הס־קר משום שלרבים בקרב הערבים בישראל אין עדיין טלפון. יחד עם זה, ציין ד"ר אל־חאג', הנת־נים שהציג הסקר מאשרים, כי מאז תהליך השלום עם הפלשתי־נאים התחזקו בקרב הערבים בישראל שני תהליכים, לכאורה סותרים, של ישראליזציה ופלש־תיניזציה.

ד"ר אלי רכס ציין, "בשל הה־סכם עם אש"ף, אנחנו נמצאים בצומת רגיש עם השלכות רבות פנים ואף הפוכות, כמו העמקת הישראליזציה וחיזוק השייכות הפלשתינית. מכאן, שמתחייבת בדיקה מעמיקה יותר של יחסם של הערבים למדינת ישראל".

לחיזוק טיעונו, כי הנושא רגיש ומורכב, הזכיר ד"ר רכס, "העובדה שמשרד החוץ אינו מצליח במשך שנה וחצי למצוא בקרב הערבים מועמד מתאים ושיהיה מוכן לקבל עליו את התפקיד של שגריר ישראל בפי־נלנד – אומרת דרשני".

שמגר: "תשלום הוצאות רכב לשופטים אינו פיקטיווי; טענות ח"כ איציק בעניין חסרות בסיס"

מאת גדעון אלון

נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, דחה בתוקף את הביקורת שהטיחה יו"ר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ח"כ דליה איציק, לפיה התשלום לשופטים עבור הוצאות רכב הנו פיקטיווי ברובו.

"אינני יודע מניין שאבת את הנתונים שבידיך על הסדרי השכ־ר של השופטים. הטענה, שוע־דת הכספים אישרה הוצאות רכב בדעה ברורה כי מדובר בתשלום שרובו ככולו פיקטיווי, איננה מבוססת ומהווה פגיעה בלתי מו־צדקת בחברי ועדת הכספים", כתב השופט שמגר לח"כ איציק.

שמגר הוסיף, כי הוא מניח שח"כ איציק הוטעתה על ידי הפרסומים המגמתיים בעיתונות. לדבריו, בהסדר אין שום יסוד פיקטיווי, נהפוך הוא – הוא נע־רך ונוסח כדי למנוע פיקטיווי־יות.

נציגות השופטים בראשות שופט בית המשפט המחוזי בחי־פה, מיכה לינדנשטראוס, תקפה אף היא את ח"כ איציק. נציגות השופטים, המונה 20 שופטים מבתי משפט השלום והמחוזי בכל רחבי הארץ, טענה כי ח"כ איציק פירסמה עובדות ונתונים חסרי בסיס על הוצאות הרכב שאושרו לשופטים בידי ועדת הכספים של הכנסת.

"הפרסום חסר הבסיס של ח"כ איציק מצטרף לנתונים המופר־זים ולעתים הדמיוניים, בהם הזין האוצר את הציבור בפרסומיו וג־רם נזק למערכת המשפט כולה", טענה נציגות השופטים.

לדברי הנציגות, ועדת הכס־פים החליטה לאשר לשופטים החזר הוצאות רכב לפי המקובל בשירות המדינה, ויהנו ממנה רק שופטים שבבעלותם כלי רכב, רשיון נהיגה תקף ושהצהירו כי הם עושים שימוש ברכבם לצורך מילוי תפקידם.

נציגות השופטים הדגישה, כי ועדת הכספים אישרה לשופטים החזר הוצאות רכב לפי המקובל בשירות המדינה לפי לוח ד', דהיינו 833 ק"מ לחודש, ששו־וים הכספי החודשי, עם הוצאות הביטוח והרשיון הוא כ–1,700 שקל ברוטו לחודש, ממנו ינוכה כ–50% מס הכנסה.

הם הדגישו, כי לא היה מקום לאפליה בהחזר הוצאות הרכב בין השופטים העושים שימוש ברכבם לצורך מילוי תפקידם לבין כל העובדים הבכירים במ־דינה, הנהנים מהחזר על הוצאות אלה זה שנים.

במכתב ששיגרה ח"כ איציק לפני כשבוע לשופט שמגר, היא כתבה: "מן הנתונים למדתי כי לשופטים ישולם סכום נכבד מדי חודש בחודשו עבור 'הוצאות רכב', בדעה ברורה כי מדובר בתשלום שהוא ברובו ככולו פי־קטיווי".

לדבריה, הצורך להעלות את שכר השופטים מקובל עליה, אך היא "משוכנעת שכאשר מדובר בשופטי ישראל אסור בתכלית האיסור להסכים להסדר כזה, שיסודו במראית עין שלא להפ־ליג ולומר – במצג שווא".

ח"כ איציק הדגישה, כי היא משוכנעת שלא רק האינטרס הציבורי אלא גם האינטרס של השופטים עצמם, מחייב הימנעות מהסדר שנזקו רב מתועלתו. היא קראה לשמגר לנקוט יוזמה ולפ־עול לביטול תשלום הוצאות הר־כב הפיקטיוויות לשופטים, משום שביצועו יביא לזילות השופטים ולזילות מערכת המשפט.

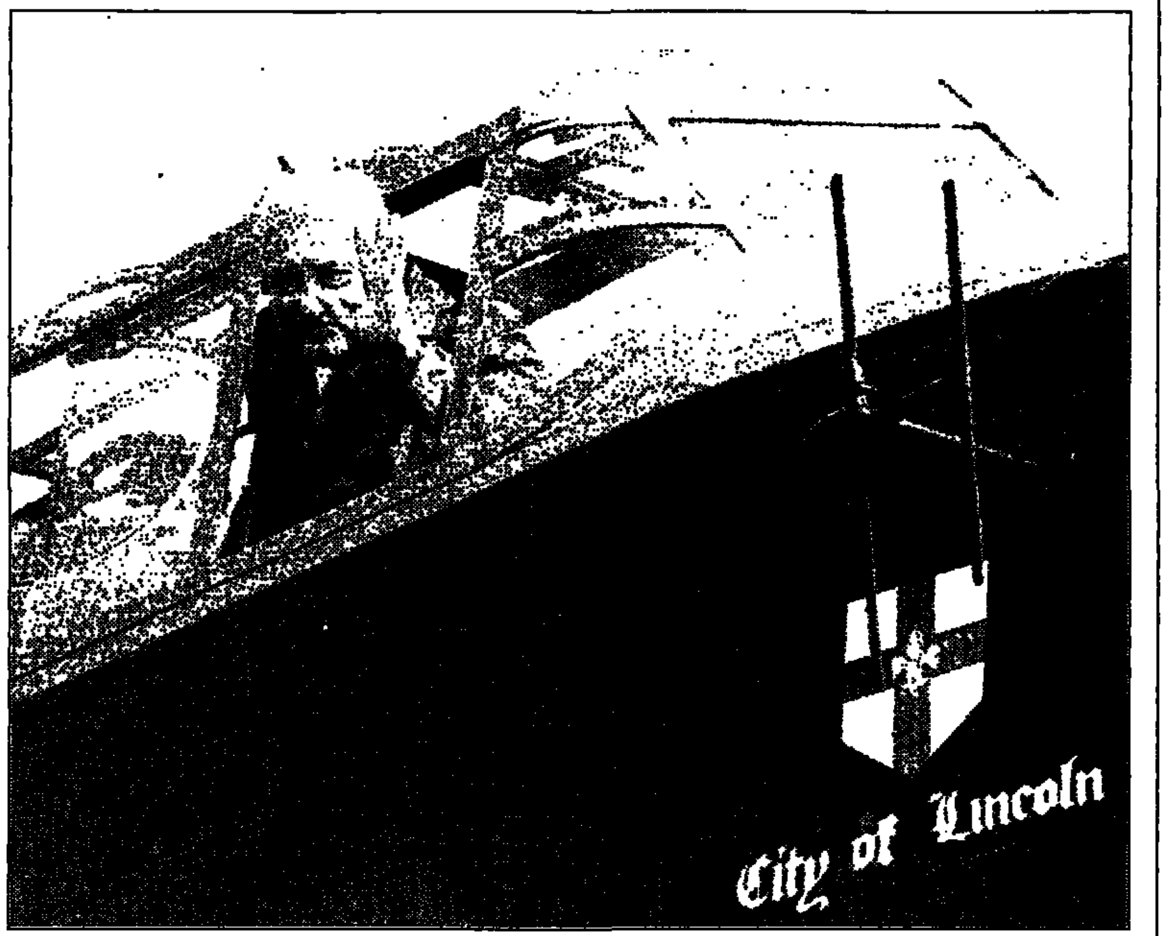

עזר וייצמן מנופף מתא הטייס של מטוס ה"לנקסטר" אותו הטיס שלשום בעת ביקורו בבסיס חיל האוויר המלכותי

וייצמן וחוסיין נפגשו בלונדון; החליפו רשמים מניסיונם האישי כטייסים

מאת דפנה ורדי
סופרת "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). נשיא המדינה, עזר וייצמן, אמר שלשום בלונדון כי בשלב זה אין לו תוכניות לבקר בירדן. הנשיא אמר את הדברים לאחר פגישתו עם המלך חוסיין, בתשובה לשאלה באשר לביקור אפשרי של המלך בישראל. הנשיא ציין כי המלך חוסיין "עשה דרך ארוכה מאוד", ולכן, הוסיף, אין בכוונתו "ללחוץ עליו בעניין ביקורים".

המלך חוסיין שהגיע גם הוא לבריטניה לרגל חגיגות היובל לניצחון בעלות הב־רית באירופה, הזמין את הנשיא ורעייתו, ראומה, למעונו שבאסקוט ליד וינדזור (מערבית ללונדון). השניים, שזו פגישתם השנייה, ניצלו את ההזדמנות לשיחה על מגוון של נושאים כולל המזרח התיכון וניסיונם האישי כטייסים.

הנשיא יצא לפגישתו עם המלך חוסיין מיד לאחר טיסתו ההיסטורית במטוס "לנ־קסטר" ממלחמת העולם השנייה, אותו ליוו מטוסי ספיטפייר. לקראת הטיסה, הח־ליף הנשיא את החליפה הרשמית שאותה הגיע בביקורו בבסיס חיל האוויר המלכותי קונינגסבי, בסרבל טיסה. להפתעתו, על הסרבל שהוכן עבורו היו דרגות אלוף של חיל האוויר הישראלי.

ביקורו של הנשיא בבסיס חיל האוויר המלכותי הסתיים בתדרוך לקראת הטיסה במטוס הלנקסטר אשר היה בזמן מלחמת העולם השנייה אחד ממטוסי ההפצצה החשובים ביותר של חיל האוויר הבריטי.

כאשר הנשיא תפש את מקומו בתא הטייס של הלנקסטר, יחד עם הצוות הברי־טי, הוא נופף לשלום לאנשי צוותו, הדיפ־לומטים והעיתונאים אשר ליוו אותו, ואמר שהוא מתכוון להטיס את המטוס בעצמו בחלק מהטיסה, אבל, אמר, "אני לא רוצה להשוויץ".

אתמול בילה הנשיא את השבת בפ־גישות עם מכרים במעונו, ולארוחת צהרים הצטרפו אליו נציגי הקהילה היהודית המ־קומית וכן שר ההגנה, מלקולם ריפקינד.

לקראת הערב הלך הנשיא ברגל לאולם גילדהול שם אירח ראש ממשלת בריט־ניה, ג'ון מייג'ור, וראש הסיטי של לונדון את כל ראשי המדינות שהגיעו לבריטניה לרגל חגיגות היובל לניצחון בנות הברית באירופה.

בג"ץ ידון היום בעתירה להעמיד את יו"ר מזכירות אגד ואת קודמו בתפקיד לדין פלילי

היו"ר לוין: מניע מוסתר

היו"ר לשעבר שלמה עמר

מאת משה ריינפלד

בית המשפט הגבוה לצדק ידון היום בעתירתם של שני גמלאים של אגד, עמיהוד אלדואי ושי כהן, להורות ליועץ המשפטי לממשלה להעמיד לדין פלילי את יו"ר מז־כירות אגד, שלמה לוין, ואת קוד־מו בתפקיד, הח"כ לשעבר שלמה עמר.

העותרים טוענים, באמצעות עו"ד יצחק גולדברג, כי עמר ולוין אישרו לפני 11 שנה בירושלים, בעת שהיו חברים בוועדת הכספים של אגד, הוצאת כספים במרמה מה קואופרטיב.

מדובר בכספים שאישרה הווע־דה בשנת 84' לשני פעילים באחת הסיעות באגד, "התנועה למען ירושלים", אליהו יפה ואברהם עו־בדיה, כדי לממן מעקב של חברת חקירות פרטית אחר כמה מחברי אגד, ובהם יהושע פרן, שהיה יו"ר ועדת הפיקוח. ועדת הכספים אישרה את ההוצאה, בסך 5,000 דולר, לאחר שנרשם כי זו "עבודה לוועדת הפיקוח בירושלים".

לאחר שנחשפה הפרשה, הרשיע בית משפט השלום בירוש־לים את יפה ועובדיה במרמה. ער־עור שהגיש יפה לבית המשפט המחוזי בירושלים נדחה. אף שער־כאת הערעור קבעה כי אין ספק שעמר ולוין היו בסוד העניין וידי־עו כי הסכום שאישרו ליפה ועוב־דיה הוא מסווה למימון סיעה פו־ליטית באגד, דחה היועץ המשפטי לממשלה באוגוסט 94' את דריש־תו של חבר אגד עמיהוד אלדואי, להעמיד את עמר ולוין לדין על כך.

בתגובה לעתירה, טוען לוין כי שני העותרים מסתירים מבג"ץ את המניע האמיתי שלהם, והוא יריבותם הפוליטית אתו בתוך אגד. לוין מציין, באמצעות עו"ד אורי ברימר, כי מועמדים שתמך בהם התמודדו באחרונה עם אל־דואי בבחירות להנהלת קרן הגמ־לאות, וכי אלדואי ניהל נגדו במשך זמן ממושך מסע בעיתונות והגיש נגדו תלונות למשטרה. לד־ברי לוין, תמך שי כהן מאז פרש לגמלאות, בסיעה היריבה ללוין באגד.

יו"ר מזכירות אגד גם טוען כי כאשר הרשיע בית משפט השלום את יפה במרמה, קבע כי חברי וע־דת הכספים, ובהם לוין ועמר, סב־רו כי אכן מדובר בעבודה לוועדת הפיקוח, ולכן אישרו אותה.

רק לאחר שערער יפה לבית המשפט המחוזי נפסק כי לוין וע־מר שיתפו פעולה עם מעשי המר־מה של יפה. אולם לוין מדגיש כי לא היה מקום לקביעה זו משום שלוין ועמר לא היו כלל צד להל־יך השיפוטי ולערכאת הערעור לא היו ראיות שונות מאלה שהיו בבית משפט השלום.

החזירו לך צלצול בכוכבית 42 (שיחה אחרונה). מי יזדהה ראשון?

אתה.

המחזיר שיחה פותח כך: "שלום הקשתי כוכבית 42 בעקבות הפניה שלך".
אתה אמור להזדהות מיד: "כן, ותודה שהחזרת לי צלצול. מדבר אריה כהן..."

לחשבון הטלפון הקרוב תצורף החוברת "תקשורת מנומסת" המהווה מדריך קצר לנימוסים בטלפון, בפקס ובאמצעי תקשורת אחרים. תרומה של בזק לשיפור איכות החיים.

תקשורת מנומסת. הקול מתקשר יותר יפה

בזק איתך לאורך כל הקו

אגף השיווק

משרד החינוך התרבות והספורט
מרכז ההסברה

יד ושם
רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

העצרת הממלכתית המרכזית
לציון
50 שנה לניצחון על גרמניה הנאצית
ולשחרור המחנות

במעמד נשיא המדינה **עזר ויצמן**
וראש הממשלה **יצחק רבין**

תתקיים ביום רביעי, י' באייר תשנ"ה, 10.5.95, בשעה 20:00,
בבריכת השולטן, ירושלים

בתכנית:
דבר נשיא המדינה עזר ויצמן
דבר ראש הממשלה יצחק רבין
מצעד לוחמי מלחמת העולם השנייה
מצעד דגלני צה"ל

בתכנית האמנותית:
ריקי גל
נורית גלרון
שלמה גרוניך
דוד ד'אור
הכנר יצחק מרקובצקי
מקהלת הצבא האדום
מקהלת מורן
תזמורת חיל האוויר
להקת התנועטרון
להקה צבאית מורחבת

בימוי: ד"ר דן רונן
תפאורה: דוד שריר
ניהול מוסיקלי: אלדד שרים
מתכנן תאורה: מיכה מרגלית
מפיק בפועל: חיים סלע
הפקה: המחלקה לאירועים, מרכז ההסברה

הזמנות ניתן לקבל בלשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:
ירושלים – רח' הלל 14, טל' 02-242248,9
תל-אביב – רח' קפלן 2, טל' 03-6916040
חיפה – מגדל הנביאים, רח' כורי 2, טל' 04-622361,2
באר-שבע – בית יד לבנים, טל' 07-233906

לפ"מ

ספר חדש

משרד החינוך התרבות והספורט
מרכז ההסברה
שירות הפרסומים

הופיע זה עתה

הספר: מלחמת העולם השנייה
המלחמה ששינתה את פני העולם
– מהלכים והשפעות

מאת ד"ר אלי צור

בתוכן: מהלכי המלחמה בכל החזיתות; מסגרות הזמן; הצדדים הלוחמים; יעדי המלחמה, השמדת היהודים; הדיפלומטיה של המעצמות; מחיר המלחמה; תנועות ההתנגדות ומשתפי הפעולה; הפן החברתי, הכלכלי והתרבותי; פליטים ועקורים; מבט מכאן ומעכשיו

המחיר: 29 ש"ח

ניתן לרכוש את החוברת במשרדי מרכז ההסברה:
ירושלים – רח' הלל 14, ת"ד 2740, מיקוד 91027, טל' 02-243678
תל-אביב- רח' קפלן 2, ת"ד 20052, מיקוד 64734, טל' 03-6962618
חיפה- מגדל הנביאים, רח' כורי 2, ת"ד 4136, מיקוד 33045, טל' 04-622361/2
באר- שבע- בית יד לבנים, ת"ד 100, מיקוד 84100, טל' 07-233906

לפ"מ

עיריית תל־אביב־יפו
קרן תל־אביב לפיתוח
בהסכם עם ועדת ההתחרויות בתחום האדריכלות של
לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות טכנולוגיים בישראל
מכריזים בזה על
התחרות פומבית רעיונית
"שדרות תל־אביב"
בין אדריכלים בישראל, הרשומים ורשויים,
במקביל ינוהל מסלול המיועד לסטודנטים לארכיטקטורה.

חבר השופטים:
אדר' דן דרין - מ"מ ראש העיר - יו"ר חבר השופטים
אדר' ש. אהרונסון - שופט
אדר' זאב אור - שופט
אדר' ברוך יוסקוביץ - שופט
אדר' צופיה סנטו - שופטת
אדר' יוסי פרחי - שופט
אדר' אריה גונן - מזכיר חבר השופטים

הפרסים:
לתחרות הוקצב סכום של 95,000 ש"ח כולל מע"מ לפרסים.
המועד למסירת ההצעות הוא יום ה' 10.9.95.

בתאריך 21.5.95, תערוך עיריית תל־אביב־יפו יום עיון בנושא ההתחרות.
ניתן להשיג את תנאי ההתחרות המפורטים בסניפי לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל, בירושלים, תל־אביב, חיפה ובאר־שבע תמורת 60 ש"ח לחברי לשכה ו־120 ש"ח לשאינם חברי לשכה,
החל מיום א' 7.5.95.

ארבעה רעולי פנים חמושים שדדו את הזוג מנשה, מבעלי מפעל "קרגל", בביתם בסביון

מאת משה מובאל

בני הזוג-אורי (67) ורינה (64) מנשה, מבעלי המפעל לאריזות קרטון "קרגל" בלוד, נשדדו בבי־תם בסביון על ידי ארבעה רעולי פנים חמושים. בני הזוג לא נפגעו. השודדים נמלטו במכונית מסוג ביואיק השייכת לנשדדים, עם 7,000 דולר ותכשיטים שערכם נאמד ב–100 אלף דולר.

בחצות הלילה שבין חמישי לששי, הופתעו בני הזוג מנשה, המתגוררים ברחוב הגדרות בס־ביון, כאשר עוזר הבית, סנדו רתנ, בן 26 מהודו, נדחף לחדר שבו הם ישנו, על ידי ארבעה חמושים בא־קדחים, אשר כובעי גרב כיסו את פניהם. אחד מהם הצמיד אקדח לרקתו של העוזר ואמר לאורי מנשה "זה שוד, תפתח לנו את הכספת שלך". מנשה היתמם והשיב "אין לנו כאן כספת. אני לא יודע על מה אתה מדבר".

תכשיטים בשווי 100 אלף ד' ו–7,000 ד' מזומן

השודדים איימו על בני הזוג שאם לא ייענו לדרישתם ייפגעו. האשה, רינה, אולצה להוביל את השודדים לכספת ופתחה אותה.

במקביל שמרו שניים מהשודדים על מנשה והחזיקו אותו כבן ערו־בה, עד שחבריהם יחזרו מהחדר שבו מוקמה הכספת. השודדים רו־קנו את הכספת ונטלו את כל תכו־לתה: תכשיטי זהב בשווי כ–100 אלף דולר ו–7,000 דולר מזומן.

לפני שעזבו את המקום, דרשו מבני הזוג את מפתחות המכונית וכן הורו להם לפתוח את שער הברזל הנעול את החניה המקורה בחצר הבית. אחר כך כבלו את השלושה באזיקונים מפלסטיק וב־עלמו. כעבור זמן קצר הצליחו הנשדדים להיחלץ מהאזיקונים והזעיקו למקום את שוטרי משט־רת מסובים.

מנשה: מקווה שהם ייתפסו

השוטרים גבו עדויות מפורטות מבני הזוג ומהעוזר ובמקביל דיוו־חו ברשת הקשר המשטרתית על ארבעה שודדים חמושים שנוסעים במכונית ביואיק לבנה גנובה. השודדים לא נלכדו. למחרת בבו־קר נמצאה המכונית, כשהיא נטושה ברחוב המעגל, בקריית אונו הסמוכה.

בתום גביית העדויות הראשו־ניות ונוכח סוג הפשע שבוצע – שוד מזוין תוך החזקת בני ערובה ואחר כך כליאתם – הוחלט להע־ביר את המשך החקירה ליחידה המרכזית של משטרת תל־אביב. מהחקירה הראשונית עולה כי מדובר בשודדים נועזים שתכננו את השוד לפרטי פרטים. על פי ההערכה, לא מדובר בקרבנות שוד אקראיים. בין השאר, על החוקרים לבדוק מדוע האזעקה בבית לא פעלה לאחר שהשודדים עברו את הגדר ואת הצמחייה העבותה שמ־קיפה את הבית. מנשה סירב לדבר עם עיתונאים ורק הביע תקוה שהמשטרה תתפוס את השודדים בהקדם.

משחזור השוד התברר כי אורי ורינה מנשה צפו בטלוויזיה בשעה שהעובד ההודי הוציא לחצר את שבעת כלבי המחמד של המשפחה לטיול הלילי הקבוע בחצר הבית. כאשר היה בדרכו חזרה עם הכל־בים והיה קרוב למפתן הבית, הגי־חו לפתע לעברו ארבעת השודדים, הצמידו אקדח לרקתו, התעניינו מי נמצא בתוך הבית וד־רשו להכניס אותם פנימה. באיומי אקדחים, כלא העובד ההודי את 7 הכלבים במטבח והוביל את השו־דדים לחדר שבו ישבו בני הזוג. השודדים דיברו עברית רהוטה.

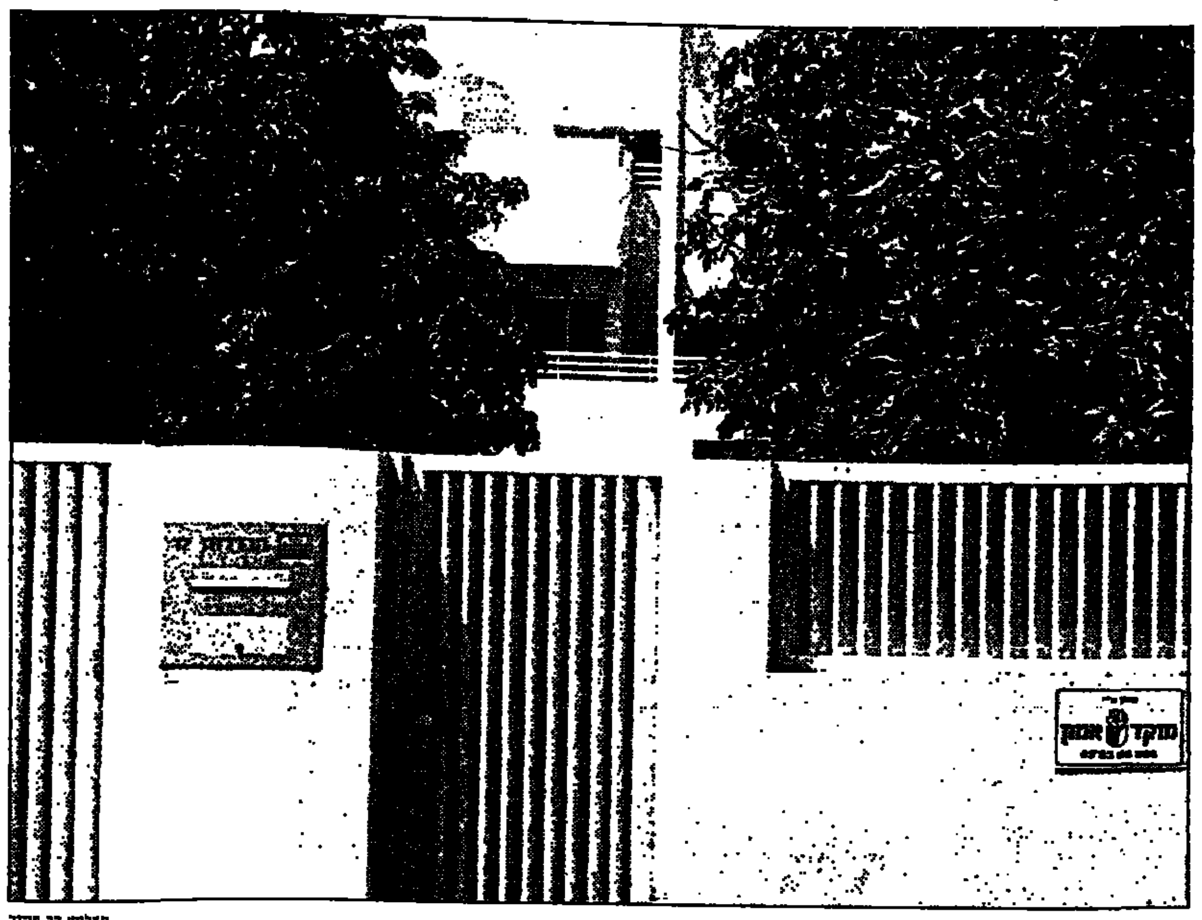

תצלום: דב פיינר

ביתם של אורי ורינה מנשה, ממנו נגנבו 7,000 דולר ותכשיטים שערכם נאמד ב–100 אלף דולר, בסביון

ועדת השרים לחקיקה מתנגדת לדחיית חוק הבחירה הישירה של רה"מ לשנת 2000

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

ועדת השרים לחקיקה מתנגדת בתוקף לד־חות את כניסתו לתוקף של החוק לבחירה ישי־רה של ראש הממשלה מ–1996 לשנת 2000.

הוועדה דנה בהצעת חוק פרטית של ח"כ עו־זי לנדאו (ליכוד), הטוען כי ח"כים רבים מסי־עות שונות, מהקואליציה ומהאופוזיציה, מביעים לאחרונה דאגה גוברת והולכת מכניס־תו לתוקף של החוק לבחירה ישירה, מבלי שתתוקן קודם לכן מערכת הבלמים והאיזונים בין הממשלה והכנסת.

לנדאו הביע חשש שהשיטה החדשה תסכן את הדמוקרטיה, משום שהיא תחזק את מעמדו של ראש הממשלה ותחליש את כוחה של הכנ־סת. הוא גם הביע חשש שבחירה ישירה של ראש הממשלה תגרום לאי יציבות פוליטית, אם ראש הממשלה ייבחר ממפלגה אחת ואילו הרוב בכנסת יבוא ממפלגה של מתנגדיו.

יו"ר ועדת השרים, שר המשפטים דוד לי־באי, שהיה אחד מארבעת יוזמי החוק לבחירה ישירה (המהווה נוסח חדש של חוק־יסוד הממש־לה) אמר שהטענות שמעלה ח"כ לנדאו כבר הועלו על ידו ועל ידי אחרים עוד לפני אישו־רו של החוק ב–1992 ונדחו על ידי רוב גדול של ח"כים.

ח"כ לנדאו היה בזמנו אחד מיוזמי החוק לבחירה ישירה, אולם לאחר מכן שינה את דע־תו. בנוסף ללנדאו, גם הח"כים נעמי חזן (מרצ), יגאל ביבי (מפד"ל) ושלושת הח"כים של חד"ש הניחו על שולחן הכנסת הצעות חוק פרטיות לדחיית יישומו של החוק לשנת 2000.

מחריף המשבר בין דגל התורה ואגו"י; האגודה קראה לנדות את הרב רביץ והכריזה שאין לו חלק בעולם הבא

רביץ: מעכשיו נפסיק להציע להם הצעות ונקבע עובדות

מאת שחר אילן

מחריף המשבר בין דגל התו־רה לאגודת ישראל, סביב חלוקת המקומות ברשימה המשותפת לכנסת. אגודת ישראל הפיצה כרוזי השמצה, שבהם קראה לנ־דות את ח"כ אברהם רביץ מדגל התורה, והכריזה שאין לו חלק בעולם הבא. בתגובה אמר רביץ, ש"באגודה צומחת מגלה שמר־עילה כל אפשרות להדברות. מעכשיו לא נציע הצעות, אלא נקבע עובדות".

תחילת הפרשה בדרישה שהע־לתה דגל התורה להקצות לה בבחירות הבאות לכנסת חצי מה־מקומות ברשימה המשותפת, יה־דות התורה, לעומת 40% בבחירות הקודמות. רביץ שלח מכתב ליו"ר אגודת ישראל, הרב משה זאב פלדמן שבו כתב שאם לא תתקבל הדרישה, תלך דגל התורה לבחירות בנפרד. האגודה דחתה את הדרישה, סירבה להיכ־נס למו"מ עם דגל התורה, והצי־עה איחוד מלא.

רביץ כתב במכתב נוסף, וטען שבין מועצות גדולי התורה של שתי המפלגות יש הבדל עקרוני, שמקשה על האיחוד. המועצה של האגודה, לפי רביץ, "חבריה נבחרים והיא מתנהלת כגוף דמוקרטי והחלטותיה מתקבלות ברוב קולות". המלה דמוקרטי נחשבת אצל החרדים לעלבון.

בתגובה למכתב של רביץ הו־פצו ברחוב החרדי כרוזות השמ־צה, שכותרתן "הזדעזעי ארץ־הקודש". "אברהם רביץ", שואלים מחברי הכרוזות, "איך לא רעדה ידך. כל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא וחייב הוא בנידוי".

רביץ אמר בתגובה: "אני תמה אם זוהי שיטת הפעולה של הרב פלדמן. אני לא יודע אם הרב פלדמן הפיץ את זה בעצמו, אבל מסביב לו צומחת מגלה שמונ־עת כל אפשרות להידברות". לגופו של עניין טען רביץ, "לא העלבתי איש".

בתגובה לטענות אמר הרב פלדמן: "אני לא מתאר לעצמי שאיש אגודה הפיץ את הכרוזות. יש לא פחות סיכויים שמישהו מדגל עשה את זה". אלא שבני־גוד להכחשות, מדווח העיתון החרדי "משפחה", שבמרכז אגו־דת ישראל בת"א אפשר היה לראות בשבוע שעבר עשרות עותקים של כרוזות ההשמצה.

בעקבות סירובה של אגודת ישראל להיכנס למו"מ, יצא רביץ בסדרת הכרזות המחריפות את המשבר. "אנחנו עוברים מכו־בע של מבקש לכובע של נותן", הכריז. "מעכשיו אנחנו לא הול־כים לבקש מהם שום דבר. אנחנו נגיד להם באיזו דרך צריך לל־כת, נציע להם להצטרף. נשריין להם מקומות טובים וחשובים, ואם הם לא ירצו להשתתף, זו הבעיה שלהם. נקבע עובדות". רביץ הודיע שדגל התורה הולכת להתארגן לבחירות לכנסת ולהק־ים סניפים.

בתשובה לשאלה אם דגל התורה תסכים שהאגודה תקבל את המקום הראשון ברשימה, השמור תמיד לחסידות גור מהא־גודה, אמר רביץ: "תלוי מי יהיה המועמד. אם זה יהיה מועמד אטרקטיווי, שהציבור יכול להת־גאות בו ולהזדהות אתו, נהיה מוכנים לתת להם את המקום הראשון".

רביץ הוסיף, עם זאת: "אני לא מכתיב להם חס ושלום, ואני בטוח שגם האדמו"ר מגור ירצה מועמד־אטרקטיווי". על האפש־רות שהאגודה תציב במקום הראשון את סגן ראש עיריית ירושלים, חיים מילר מחסידות גור, אמר רביץ: "אני לא מדבר על בריונות".

מקורות בדגל התורה אומרים, שנראה שיש לרביץ אישור מה־רב שך להוביל את היחסים בין שתי המפלגות למשבר. "הרב שך גורס שמלכתחילה צריך לד־רוש במלוא התוקף, אבל זה לא אומר שהוא יסכים לפילוג", אמר בכיר במפלגה.

בדגל התורה מסבירים שהרב שך זועם על הקשיים שמערימים באגודת ישראל על מינוי מנכ"ל חדש לחינוך העצמאי, ומרגיש שהאדמו"ר מגור משסה בו בע־ניין זה.

פלדמן אמר, בתגובה לדברי רביץ: "אני לא מוכן להגיב על גודש דברי פזים כאלה. לא אמשיך בוויכוח ברמה הזאת". לדבריו, האגודה מחפשת נוסחה שתאפשר לה לקיים מפקד נפרד ובחירות פנימיות.

כרך חדש של מכתבי הרב שך יצא לאור

הרב שך אסר על ברכות פומביות להחלמת מנחם בגין, "שהלאומיות קדמה אצלו לדת"

עוד פסק: לבני זוג שהשתדכו אסור להיפגש יותר מ־3–4 פעמים לפני החתונה

מאת שחר אילן

מנהיג דגל התורה, הרב אלי־עזר מנחם שך, אסר לפרסם בר־כות פומביות להחלמתו של ראש הממשלה המנוח מנחם בגין, משום שלא היה דתי, ואישר לשלוח לו רק ברכות פרטיות. כך עולה מהפרק החמישי בסד־רת "מכתבים ומאמרים" של הרב שך, שיצא לאור בשבוע שעבר. בספר מופיע איסור נוסף של הרב, האומר שבני זוג המועמדים לשידוך לא ייפגשו יותר משלוש־ארבע פעמים לפני החו־תונה.

כמה רבנים מחו"ל פנו בשנת תשמ"ג לרב שך ושאלו אם מותר לפרסם ברכת רפואה שלמה לב־גין, שהיה ידוע ביחסו החיובי לדת ונהג לשמור שבת (בספר ובכתבה שפורסמה בעקבותיו, בביטאונו של הרב שך "יתד נא־מן", הושמטו כל השמות).

"קשה מאוד לשלוח לו ברכה"

במכתב התשובה אומר שך: "האמת ניתן להגיד שוודאי שהיה קרוב להיות יותר מכולם, אבל כמובן שבכל זאת לא היה נחשב לאיש הדתי, שהרבה מע־ייני הלאומיות היו אצלו במע־מד קודם לכל, ולכן לבני תורה קשה מאוד לשלוח לו ברכה". לכן התיר שך לשלוח לו "רק ברכת יחיד, אבל לא לעשות שום דבר ברבים".

לפני שלוש שנים גם אסר הרב שך על הזמנתה של אישיות חילונית לדינר (סעודת התרמה) של מוסד תורני. "לדעתי אי אפשר לכבד בתור אורח כבוד במסיבת דינר עבור הכולל שום בן אדם שהוא מחלל שבת בפר־הסיא", כתב הרב שך. "יותר אין לי מה להוסיף".

כיכר העירייה תמורת הקפאת האיצטדיון

בספר מתפרסמת לראשונה גם בקשתם של שך וכמה מחשובי הרבנים החרדים למשפחת המי־ליארדרים רייכמן, להתנות את התרומה שלה עם עיריית ירושלים להקמת כיכר בית העירייה בבי־טול תוכנית האיצטדיון במלחה.

על המכתב חתומים, מלבד שך, גם שני גדולי הפוסקים החר־דים, הרבנים יוסף שלום אלישיב ושלמה זלמן אוירבאך, שנפטר השנה, ונשיא העדה החר־דית המנוח הרב יצחק יעקב וייס.

"יש חוב קדוש על המשפחה הרוממה להתנות את הסכם הב־נייה עם עיריית ירושלים", כתבו הרבנים, "בבקשה מראש עיריית ירושלים להיענות לבקשתם הכאובה של חרדי ירושלים ולה־עביר האיצטדיון למקום אחר, ובפרט שידוע לנו שישנם אנשים שיכולים להצביע על מקומות מסוימים שניתנים לחלוף". אבל הרייכמנים בכבוד לפרויקט, אף כי העירייה בנתה את האיצט־דיון.

את הפסק שאוסר על יותר משלוש פגישות לפני החתונה פרסם שך, שהוא גם ראש ועד הישיבות, במכתב לתלמידי הישיבות בשנת 92'.

"ראיתי ושמעתי", כתב שך, "שפשה עניין הנהוג בפגישות שידוכים. כמובן ובוודאי מותר להיפגש כמה פעמים עד שכל צד יכיר במידה מסוימת את המידות של הזולת". אבל, מבהיר שך, "עודף פגישות פסול ואסור".

"לא יותר משתיים־שלוש שעות לכל פגישה"

לדבריו, "יותר משלוש או אר־בע פגישות אין צריך וגם הזמן של כל פגישה אין צריך להיות יותר משתיים עד שלוש שעות. לעשות פגישות שעות על שעות, וללכת לטייל למקומות שאין מקום שם לבן תורה חוץ ממה שאין בזה תועלת, זה אסור על פי הדין, ולא יוכל לצאת הצלחה מפגישות כאלה".

מי שישמע לו, מבטיח שך, "יזכה להקים בית של תורה וי־ראה ואושר".

חדש מ- Venta

מאוורר קיר וחלון דו כיווני

VentaMATIC

עם הפעלה אוטומטית של התריסים

התריס נפתח
אוטומטית
לאחר הפעלת המנוע

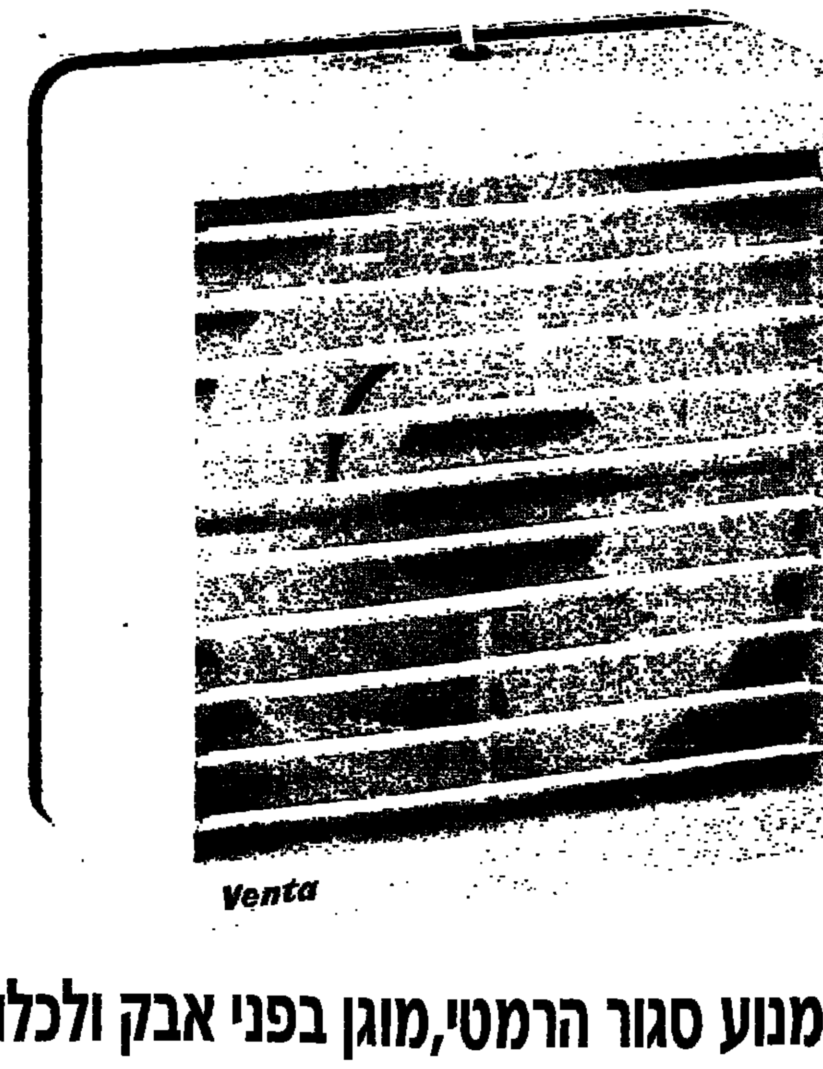

התריס נסגר
אוטומטית
לאחר כיבוי המנוע

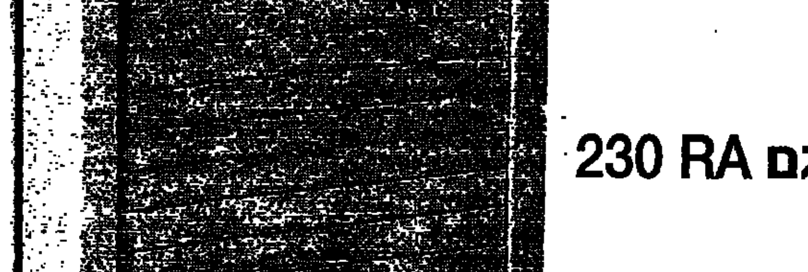

דגם 230 RA

מנוע סגור הרמטי, מוגן בפני אבק ולכלוך.
עשוי מחומרים פלסטיים משוכללים ABS

עם תוסף להגנה מפני קרני השמש (UV)
ולשמירת צבע וברק.

Venta

משרד ראשי: רח' גלעד 2 רמת גן, טל. 03-7513251
סניף הצפון: שד' ההסתדרות 76 מפרץ חיפה, טל. 04-414523
סניף ירושלים: רח' ינאי 3 ירושלים, טל. 02-248015

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	הפרש	נק'
1. מכבי תל אביב	27	17	5	5	25–52	+27	56
2. מכבי חיפה	27	15	7	5	29–60	+31	52
3. הפועל באר שבע	27	13	7	7	34–47	+13	46
4. הפועל פתח תקוה	27	12	6	9	33–41	+8	42
5. בית"ר ירושלים	27	11	7	9	32–39	+7	40
6. הפועל תל אביב	27	9	13	5	29–35	+6	40
7. צפרירים חולון	27	11	5	11	49–45	−4	38
8. בית"ר תל אביב	27	10	3	14	52–41	−11	33
9. מכבי פתח תקוה	27	7	11	9	35–34	−1	32
10. בני יהודה	27	8	8	11	42–39	−3	32
11. הפועל חיפה	27	8	7	12	45–40	−5	31
12. ראשון לציון	27	6	12	9	38–34	−4	30
13. מכבי הרצליה	27	7	9	11	43–28	−15	30
14. מכבי נתניה	27	7	8	12	46–31	−15	29
15. הפועל בית שאן	27	6	10	11	45–24	−21	28
16. עירוני אשדוד	27	5	10	12	49–36	−13	25

במחזור הבא

בית"ר ת"א – הפועל ת"א (2–4)
צפ. חולון – בני יהודה (2–3)
הפועל פ"ת – ראשון לציון (1–0)
מכבי חיפה – בית"ר י-ם (3–2)
מכבי נתניה – הפועל חיפה (3–1)
עירוני אשדוד – בית שאן (0–1)
באר שבע – מכבי הרצליה (0–1)
מכבי ת"א – מכבי פ"ת (1–0)

מלך השערים

1. חיים רביבו (מכבי חיפה)	16
2. פיני גרשון (בני יהודה)	13
–. עמיר תורג'מן (אשדוד)	13
4. אבי נימני (מכבי ת"א)	12
–. משה אייזנברג (בית"ר ת"א)	12
6. אבי טובי (צפרירים חולון)	11
–. רונן שרייג (בית"ר ת"א)	11
–. שי הולצמן (צפרירים חולון)	11

סטאטיסטיקה / מחזור 27

● פעם שניה תוך שלושה שבועות מכבי ת"א מסיימת עם תשעה שחקנים אך לא מנוצחת.
● למכבי תל אביב תשעה משחקים ללא הפסד.
● מכבי הרצליה מעולם לא ניצחה את מכבי תל אביב.
● מכבי חיפה שוב מסיימת בתיקו 1–1 עם ראשון לציון (כמו בסיבוב הראשון).
● מכבי חיפה מעולם לא ניצחה את ראשון לציון בליגה הלאומית.
● לראשון לציון שבעה משחקים ללא ניצחון.
● למכבי חיפה תיקו ראשון לאחר 11 משחקים ללא תיקו.
● חולון ניצחה את הפועל תל אביב 2–3 בבלומפילד גם לפני שנתיים.
● מרדכי שפיגלר ניצח לאחרונה את הפועל תל אביב בבלומפילד (או במרי בית"ר תל אביב) לפני 13 שנה וגם אז מול משה סיני השוקן.
● מסקאנטיי (בסדי במחזור הי21) עד סקאנטיי בבית שאן, מול באר שבע, כבשה בית שאן שער לאחר 588 דקות אך לא ניצחה ב־10 משחקים רצופים.
● ניצחון בכורה בכל הזמנים להפועל חיפה על עירוני אשדוד.
● לפני חמש שנים ניצחה בית"ר ירושלים בנתניה וניצלה מירידה. הפעם ניצחה נתניה בירושלים ומקווה להינצל.
● ניצחון להפועל פתח תקוה לאחר שמונה משחקים ללא ניצחון.

סולמי הציע לבכר לסיים תפקידו והמאמן הסתלק

עוזרו ינוש פאס ינהל את שלושת משחקיה האחרונים של בני יהודה העונה בליגה

מאת אשר גולדברג

שלושה מחזורים לפני סיום העונה סיים מאמן בני יהודה ניסים בכר את תפקידו בקבוצה. במקומו ייאמן בשלושת המחזורים האחרונים עוזרו של בכר ינוש פאס.

אחרי משחק ההפסד של בני יהודה להפועל פתח תקוה, זימן אתמול היו"ר גד סולמי את ניסים בכר לשיחה, בה הציע לו לפנות את מקומו כמאמן ולשמש כמנהל מקצועי בשלושת משחקי העונה האחרונים. בכר נטש את הפגישה באמצע השיחה ולא שמע את סוף דברי היו"ר. אתמול אמר בכר: "נמאס לי מהאירועים סביב הקבוצה. אני יוצא לחופשה בת שלושה שבועות, עד סיום העונה. במקומי ידריך את בני יהודה ינוש פאס. לא יכולתי יותר להמשיך במצב זה. אני מאמין שבני יהודה תישאר בליגה".

בבני יהודה חוששים שהקבוצה עלולה להיקלע למצב ירידה מהליגה. היום תהיה פגישה עם השחקנים כדי לשוחח על תמורות המצב. את הקבוצה בעונה הבאה יאמנו יעקב גרונדמן בתפקיד המנהל המקצועי ודמי לוי בתפקיד המאמן. מוכירות ההתאחדות לכדורגל תודיע מחר על שיחרור גרונדמן מתפקיד מאמן נבחרת הנוער.

הכנסת שיא להרצליה

מכבי הרצליה עשתה אתמול קופה נאה מהכנסות ההצגה הכפולה. למרות שהמשחק השני בין עירוני ראשל"צ למכבי חיפה שודר בערוץ 2, נמכרו ששת אלפים כרטיסים שהניבו הכנסת שיא של 300 מאות אלף שקל. פדיון זה שווה לסכום ההכנסות של הרצליה במשך כל העונה.

בהרצליה אוכזבו מהתיקו עם מכבי ת"א. אומנם לפני המשחק היו "קונים" תוצאה זו, אבל בעקבות שתי ההרחקות של שחקני מכבי ת"א שררה בהרצליה התחושה של החמצה, שאותה היטיב לבטא השוער שולי גילרדי: "לא היתה לי הרבה עבודה בשחק זה, שהיינו חייבים לנצח בו. אני מקוה שהנקודה תספיק לנו כדי להישאר בליגה. זאת המטרה שלנו, ויש לנו עוד שלושה קרבות כדי להשלים את המשימה".

גאסקין במו"מ עם גלאזגו ריינג'רס

פול גאסקין עומד לעזוב את לאציו, כאשר יותר ויותר קבוצות בריטיות מבקשות לזכות בשירותיו. בסוף השבוע נפגש הכדורגלן עם נציגי גלאזגו ריינג'רס, אלופת סקוטלנד, שהציעו לרכוש אותו בחמישה מיליון לי"ש.

חצי גמר הגביע מחרתיים בר"ג

הפועל חיפה – נתניה; בית"ר י"ם – מכבי חיפה

מחרתיים, יום שלישי, יתקיימו באיצטדיון רמת גן שני משחקי חצי הגמר של גביע המדינה בכדורגל.

במשחק הראשון יתמודדו הפועל חיפה ומכבי נתניה (16.00), ובמשחק השני – בית"ר ירושלים ומכבי חיפה.

באופן מקרי תהיה בסוף השבוע מהדורה חוזרת של משחקי חצי הגמר, הפעם במחזור ה־28 בליגה הלאומית בכדורגל.

גדי ברומר בדרך לנבחרת הלאומית

מאמן נבחרת ישראל שלמה שרף היה אתמול באיצטדיון העירוני בהרצליה וחזה בשני משחקי התיקו של שתי המובילות, מכבי ת"א נגד מכבי הרצליה ומכבי חיפה נגד עירוני ראשל"צ.

שרף, המחפש בלם לנבחרת לקראת משחקה הבא ברומניה – בגלל הרחקות וגם מפני שלא היה מרוצה ממשחק ההגנה של הנבחרת בפולין – התרשם מאד מגדי ברומר ממכבי ת"א. נראה כי בימים הקרובים יועבר ברומר מהנבחרת האולימפית לבוגרת.

שחקן נוסף, ששרף חלק לו שבחים, היה מגן עירוני ראשל"צ פליקס חלפון.

9 תל אביבים מספיקים לאליפות

המוליכה הלאומית, מכבי תל אביב, שוב סיימה משחק עם 9 שחקנים (אובארוב ושלח הורחקו), והפעם 0–0 נגד הרצליה, אך אובדן שתי הנקודות לא פגע בסיכוייה הגדולים לזכות באליפות, לאחר שמכבי חיפה, במשחק השני בהרצליה, סיימה ב־1–1 נגד ראשל"צ

מאת צחי ברזילי

משחקי חוץ עם תשעה שחקנים, משחקי בית עם חצי הרכב (בגלל מורחקים) – אלה עיקרי התוכנית לשימור העניין בצמרת הליגה, עליה שקדו לאחרונה במכבי תל אביב.

כמו במשחק החוץ הקודם, נגד הפועל חיפה, הצליחה מכבי להגן היטב על שערה, על אף גירועה מהותי של שני שחקנים, בעיקר בזכות כיסוי שטח מצוין של תאמי ברומר, עמית לוי ונועם שוהם. אולם להבדיל מניצחונה בחיפה, לא הספיקה הפעם מכבי ת"א לרכוש יתרון, לפני ההתגוננות הנוצלות, והיא סיימה ב־0–0 עם הרצליה.

ת"א פתחה עם חמישה קשרים, בהם באופן נדיר למדי, שני הורים בלקין ושוקאבוב, ועם דריקס כחלוץ בודד. הרצליה שיחקה עם עופר מורחי הבלתי נלאה בהתקפה, כאשר מדר ובריילובסקי בחוליית הקישור, ורוב שחקניה מתגוננים במחצית מגרשם.

נתונים אלה הביאו לצפיפות רבה במרכז המגרש, שהבטיחה לשוער גילארדי משחק נטול דאגות. ת"א, ביום מאוד לא מדויק של אלון ברומר ונדיר קלינגר, שלא לדבר על יעקב הלל החלש, התקשתה לפתוח משחק מסודר על פיסות הדשא המצומצמות שנותרו פנויות. הטכניקה האישית של אבי נימני (מורחק) חסרה, ומכבי סיימה מחצית ללא שום מצב הבקעה ראוי לציון.

להרצליה הספיק עופר מורחי, שהדיע את המשקוף של אובארוב בבעיטה אדירה מזווית קשה (16).

המורא ממורחי גרם לאובארוב לבצע כעבור 6 דקות שגיאה של טירון. בריילובסקי הקפיץ כדור מצוין לעבר מורחי, ואובארוב שיצא הרחק משערו אל מחוץ לרחבה, יכול היה לנגוע, אולם בחר להשתמש בידיו, בכוונה. במקרה זה שוללים חוקי פיפ"א את שיקול הדעת מהשופט – אדום לאובארוב.

גרנט נזקק לכמה דקות עד שיצא מההלם והכניס את שוער המשנה, אילן משרקי בן ה־21 במקום בלקין. עד להפסקה עצר משרקי שני כדורים ואגר מעט בטחון עצמי. ת"א השתפרה בזכות תוספת מוטיווציה, כיסוי משופר של עופר מורחי אליו נצמד מעתה עמית לוי, וסיוע מאסיווי להתקפה מימין, מרגלי אמיר שלח הטוב.

ולצד הגביר בצורה מחושבת את הסיכון (51), כשהוסיף חלוץ (שמתון) במקום קשר (בריילובסקי). בדקה ה־67 הגביה שמתון כדור למורחי שנגח היטב נגד כיוון התנועה שלו ושל השוער משרקי. הכדור חלף סנטימטרים ליד הקורה.

דקה אחר כך ביצע שלח עבירה די קשה על גיא גת וראה את הצהוב השני, קרי, אדום. ת"א נותרה עם שמונה שחקני שדה, בהם גדי ברומר המצוין ושוער משנה אחר, שהדף היטב (70) כדור מסוכן של מדר מ־25 מטר, ושמר על רשת נקייה עד לסיום.

● מכבי הרצליה: גילארדי 6, איוואנוב 5, רניאל 6, ברמכר 6, גת 5, ישראל כהן 5, אמסלם 5 (אלטון 81), יניב כהן 5, מדר 5, בריילובסקי 6 (שמתון 51), מורחי 6. המאמן: זאב זלצר.

● מכבי תל אביב: אובארוב (הורחק 22), עמית לוי 6, גדי ברומר 7, שלח 7 (הורחק 68), הלל 4, שוהם 6, אלון ברומר 5, קלינגר 5, בלקין (משרקי 24, 6), שוקאבוב 5, דריקס 5 (סביליה 71). המאמן: אברהם גרנט.

שפט חיים ליפקוביץ', 9,000 צופים, בהרצליה.

דריקס נפצע, נימני חוזר

חלוץ מכבי ת"א אלי דריקס נפצע אתמול בראשו במשחק בהרצליה, ממרפק של שומר האישי אלכס ברמכר, ומעל לגבה הימנית שלו נפער חתך שהחל שותת דם. דריקס קיבל טיפול מהמעסה יצחק קמרי וחזר לשחק עם תחבושת, עד שהוחלף בגיד סביליה. בסיום המשחק נסע דריקס לבית חולים, שם נעשו לו מספר תפרים מעל לגבה.

להרכב מכבי ת"א ישוב בשבוע הבא אבי נימני, שריצה עונש הרחקה בגין כרטיס אדום וכרטיסים צהובים מצטברים. את אובארוב שהורחק יחליף, במשחק הביתי נגד מכבי פ"ת, אלון משרקי.

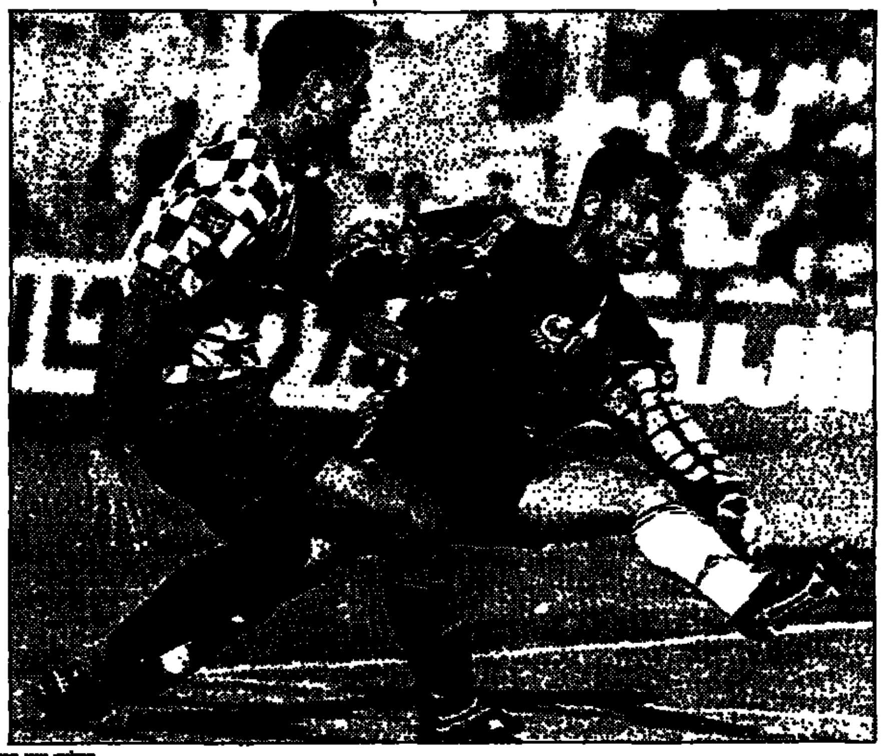
צילום: עופר קרן
גם המפגש הזה בין דריקס (משמאל) לגילארדי לא הביא שער במשחק הרצליה – מכבי ת"א

גרנט: כבר התרגלנו שמרחיקים לנו 2 שחקנים

במכבי ת"א חשו אתמול תיסכול בעקבות התיקו 0–0 עם מכבי הרצליה, וזעמו בעיקר על השופט חיים ליפקוביץ' שהרחיק שני שחקנים: השוער אובארוב בגלל נגיעת יד בכדור מחוץ לרחבה והבלם שלח לאחר צהוב שני.

מאחר שהיה זה המשחק השני, שבו הורחקו שניים משחקני המובילה, היו במכבי ת"א "חמים מאוד" על השופט; אך בגלל איסור העבר העריפו הפעם בקבר צה שלא להגיב בחריפות. המאמן אברהם גרנט סיכם: "חבל שזה קרה. היה משחק טוב שלנו עד ההרחקה הראשונה, של אובארוב. שלטנו גם בעשרה שחקנים, המשכנו לתקוף והיינו עדיפים. אבל אחר כך, בתשעה שחקנים, היה לנו קשה. אני שמח שהשחקנים גילו בגרות והצליחו להדביק מעמד".

כשנשאל, אם יש לו טענות על השיפוט, השיב גרנט: "לא. כבר התרגלנו לכך שמרחיקים לנו שני שחקנים ומתעלמים מפנדלים ברורים לטובתנו. מפליא אותי השיבוץ של השופט למשחק הזה, בעקבות מה שקרה איתו בעבר".

השוער אובארוב היה נרגש מאוד לאחר המשחק ואמר: "זו הפעם הראשונה בקריירה שלי שאני מוצא כרטיס אדום. זה מצער מאוד וחבל לי".

ראשל"צ חשפה את חיפה במערומיה

עירוני ראשל"צ – מכבי חיפה 1–1 (1–1)

מאת אמיר יבאי

גם אתמול, שהדירבים הלל אביב איבדו שתי נקודות, לא הצליחה מכבי חיפה לנצל זאת כדי להקטין את פער הנקודות בפסגה לשתיים בלבד והיא סיימה את משחקה נגד ראשל"צ ב־1–1.

דווקא הירידה מהתחתית, עירוני ראשל"צ, ראויה למחמאות על משחקה במחצית הראשונה. היא שיחקה משחק מצוין והציגה שוב ושוב את החיפאים במערומיהם. בכדורי עומק ובהתקפות מתפרצות הגיעו שחקני עירוני לעמדות הבקעה נוחות ליד שערו של רפי כהן הנסער.

ההתבססות של ראשל"צ על כדורים ארוכים פוסה הצדיקה את עצמה. כבר בדקה השמינית קיבל ירמצ'וק כדור עומק, ניצל יציאה לא טובה של רפי כהן משערו ושלח כדור קשתי לרשת, 0–1.

ההתלהבות של ראשל"צ, לאחר שער היתרון, והקישור המעובה והשמירה הצמודה של דקל על ברקוביץ', גרמו לחיפאים לאבד כדורים רבים הרחק משערו של אלימלך. מנגד, התפרצות של ירמצ'וק בגיבוי של חפר ואן דר ליננן, תוך ניצול עודף חיפאי חריג, יכלו להגדיל את היתרון, אך זה לא קרה עקב שגיאה לא מתורגמת המצויות של ירמצ'וק. 6 דקות מהמסקה הוא איבד כדור ליד קו הרוחב, משה גלאם חטף את הכדור הקשית לרחבה משם המשיך רביבו בבעיטת יעף אדירה אל מתחת למשקוף, 1–1.

בכל שלוש הדקות במחצית השניה גברה שליטת חיפה והיא יזמה יותר התקפות. שחקני ראשל"צ יצאו מדי פעם להתקפות מתפרצות מסוכנות. הבעיטות של שפיגל להכניס שני חלוצים במרכז, של עופר שטרית ונג'ואן גרייב, לא עלו יפה. חיפה אמנם היתה קרובה להבקעת שערים, כאשר בתוך שתי דקות, בתחילת המחצית השניה, עמרו מוגאי וברקוביץ', בעמדות קרובות, אך לא הצליחו להבקיע.

ראשל"צ היתה קרובה לשער ניצחון 16 דקות לסיום. דודו חפר, הטוב בשחקניה, בעט כדור שטוח מזווית. קשה מתוך הרחבה לרשת החיצונית. גם 5 הדקות שהוסיף השופט צור בסיום לא מנעו את התיקו.

● עירוני ראשל"צ: אלימלך 6, חלפון 6, בן דב 6, גניש 6, מלוקוב 5 (אלברס 5), אברהם 5 (דהאן), חפר 6, דקל 6, פרציאנו 5, ואן דר ליננן 6, ירמצ'וק 6. המאמן: אלי כהן.

● מכבי חיפה: רפי כהן 5, בלבול 5, חרזי 5, פץ 5, גלאם 5, חזן 5, רונני לוי 4 (גרייב), קנדאורוב 6, ברקוביץ' 4, רביבו 6, מוגאי 5 (שטרית). המנהל המקצועי: גיורא שפיגל.

שפט אייל צור, 8,000 צופים, בהרצליה.

צילום: עופר קרן
החיפאי קנדאורוב (מימין; ליד ברקוביץ') נחסם ברגלי מגן ראשל"צ חלפון (במרכז)

שפיגל: אנו לא בשלים לאליפות

המנג'ר גיורא שפיגל: "הריפיון וחוסר האיכפתיות במשחקנו היום מעידים כי אנו לא בשלים לאליפות. יש בקבוצה מספר שחקנים שגילו חוסר איכפתיות וחוסר בשלות למאבקי אליפות ואנו נשחרר אותם בסיום העונה".

נשיא חיפה, יעקב שחר: "הקבוצה שלנו לא משחקת טוב. איבדנו הרבה נקודות העונה. אני לא מסתכל על מכבי ת"א, אלא עלינו בלבד".

המאמן אלי כהן: "כולם ראו היום מי היא ראשל"צ האמיתית. המיקום העכשווי שלנו מתמיד עמנו. אנו ראויים למקום רביעי־שישי. זהו המשחק התשיעי שלנו העונה שאנו מובילים אך לא מנצחים".

פליקס חלפון: "הקהל של מכבי ת"א עוד לנו. היה זה אחד המשחקים הטובים שלנו העונה".

לראשונה – מתחת לקו האדום

הפועל באר שבע – הפועל בית שאן 2–1 (1–0)

מאת עובדיה אבוחו

עונה שהתחילה יפה כל כך ועם הרבה תקוות, הולכת ושוקעת בבית שאן שלראשונה העונה ירדה אל מתחת לקו האדום, לאחר שנכבעה לבאר שבע 1–2.

באר שבע לא נזקקה לכדורגל מבריק כדי לזכות בשלוש הנקודות היקרות שיסייעו לה קרוב לוודאי להשתתף בעונה הבאה בגביע אופ"א. המחצית הראשונה היתה חלשה ולבית שאן ניתנה הזדמנות אחת בלבד עד להפסקה (21), כאשר המגן קרימוס בעט מ־25 מטר אך אסי רחמים הדף את הכדור. בבאר שבע בלט רק גוסאייב שניסה לכבוש ואכן הצליח בדקה ה־42 לעשות זאת, לאחר מבצע נאה של סתיו אלימלך.

המחצית השניה נפתחה בלחץ של בית שאן, הודות לכניסתו של אגבריה, שכבר בדקה ה־46 בעט לעמוד השער של רחמים. הבאר שבעים יצאו להתקפות מתפרצות וגם גוננו על שערם. בדקות ה־70 וה־80 ניתנו לבית שאן שתי הזדמנויות מצויינות, אך את נגיחתו של תאדר הדף אסי רחמים ואת ההזדמנות השניה החמיץ שמעון רגן ממצב קרוב.

בדקה ה־85, בעיצומן של התקפות בית שאן, יצא מורדו למתפרצת נוספת, התנהל עם הכדור כברת דרך ארוכה ובשראה שלא מפריעים לו, בעט שטוח וקבע 2–0. בדקה ה־89 צמצם סקנטיי ל־1–2, אך זה לא המתיק את הגלולה המרה שבלעה בית שאן.

● הפועל באר שבע: רחמים 6, חוות 6, דוידי 5, אילוז 5, גורמן 6, אלימלך 6, אביגדור 5, קלפטנו 6, מורדו 6, גוסאייב 6, סגרון 5 (אביטל 55, 5). המאמן: ויטלי סבצ'נקו.

● הפועל בית שאן: ממן 5, קרימוס 5, עשור 6, תאדר 6, דהאן 5, בן גוזי 6 (אגבריה 46, 6), וינסטס 6, קהימי 5, שמעון רגן 5, אלבז 6 (איתי מרדכי 75), סקנטיי 5. המאמן: אלישע לוי.

שפט עמית קליין, 2,500 צופים, בבית שאן.

פ"ת ניצלה שלוש התקפות

הפועל פתח תקוה – בני יהודה 3–1 (2–0)

מאת אפרים יונתי

אם מישהו היה מהמר באמצע העונה שבסופה בני יהודה תיאבק נגד הירידה מהליגה הלאומית – היו מצביעים עליו כעל הוזה בהקיץ. אך עם עובדות אין להתווכח והקבוצה שהיתה בראש הטבלה בתחילת העונה, ולאחר מכן שהתה שבועות רבים בצמרת, הידרדרה עד לאיזור המסוכן בתחתית והיא מרוחקת עתה מהקו האדום רק בטווח ביטחון של 4 נקודות.

בני יהודה של השבועות האחרונים פשוט אינה מתפקדת. פריסת השחקנים בשדה גרועה מאוד, ההגנה הדירה והססנית, מערך הקישור וההתקפה כמעט שאינם מורגש. הפועל פ"ת, ביום בינוני אך עם הגנה טובה, בלמה בקלות את נסיונות הדירה של בני יהודה, בעיקר במחצית השניה. שחקני פ"ת שיחקו בשקט, הניעו היטב את הכדור, ניצלו כהלכה שלוש התקפות מתפרצות לכיבוש שערים.

השער הראשון לזכות הפועל פ"ת נכבש בדקה ה־18 כאשר אלון מאיה נגח כדור השוער שטראובר היסס ביציאה ומוחזר בעט מ־5 מטרים לרשת. בני יהודה לחצו במטרה להשוות. מוקאן שלח כדור חוק למשקוף (דקה 37), קרן לזכות בני יהודה לא נוצלה (38) ואז יצאו שחקני פ"ת להתקפה מתפרצת וסולופ בעט מ־20 מטרים כדור חזק שנחת ברשת בני יהודה וקבע 2–0 לפתח תקוה.

במחצית השניה הפעילו שחקני בני יהודה לחץ על שער פ"ת ובדקה ה־66 הצליח איציק לוי להקטין ל־1–2. בני יהודה המשיכה לתקוף וכאשר שער השוויון ריחף באוויר איבד סהר מורחי (דקה 86) כדור באמצע המגרש ליוסי לוי, זה התקדם ובעט מ־23 מטרים כדור מסובב שפגע בעמוד השער ונכנס לשער – 3–1 להפועל פ"ת.

שפט (מצויין) מאיר לוי, 1,000 צופים, בשכונת התקווה.

● הפועל פתח תקוה: שי הס 6, כהן 5, קרגיל 6, בדיר 5, קייסי 5, ארביב 5, סולופ 6, יוסי לוי 5, אברבנל 5 (קוושהילי), מאיה 6, מזרחי 5 (מישיש). המנהל המקצועי: גיא לוי

● בני יהודה: שטראובר 5, ששון 4 (מידן 5), עופר לוי 4, שטרית 5, מזרחי 5, איציק לוי 6, יפה 4 (מלפיה 4), מוקאן 6, סהר מורחי 4, גרסימן 4, מסוכי 5. המאמן: ניסים בכר.

אייזנברג ניצל חולשת פ"ת

בית"ר תל אביב – מכבי פתח תקוה 1–0 (1–0)

מאת מור לנגר

משה אייזנברג חילץ את בית"ר תל אביב מהתחתית, כאשר כבש את שער הניצחון במשחק החוץ נגד מכבי פתח תקוה. ייתכן ששער ניצחון זה ישאיר את הבית"רים בליגה הלאומית.

הבית"רים שיחקו כדורגל חכם וניצחונם היה ברור ולא מוטל בספק. הקבוצה סגרה את המשחק, הזמינה את פתח תקוה להתקפות, בלמה אותן בקלות ויצאה למתפרצות מסוכנות.

פ"ת, עם תיפקוד מחר בהגנה, כאשר הבלם הקבוע מורד מגמדוב הוסט לעמדת המגן הימני ורן בן שמעון חזר לעמדת הבלם, לאחר שתיפקד כקשר מאז נרפא מפציעתו. שינויי התיפקוד גרמו לבילבול בהגנה והמתפרצות של בית"ר מצאו אותה לא מוכנה. כך גם נפל שער הניצחון בדקה ה־43: התקפת פתח תקוה נבלמה, ניסן כהן שלח כדור עומק לאייזנברג, שוער פ"ת גולן מלול יצא לקראתו, אייזנברג עקף אותו ומ־17 מטרים בעט לרשת וקבע 1–0 לבית"ר.

במחצית השנייה הגבירה פתח תקוה את לחצה, אבל להגנת בית"ר בראשות גל הרשליקוביץ', לא היתה בעיה. 20 דקות מפתיחת המחצית העביר רן בן שמעון לקישור, כדי לעשות סדר בקבוצתו, אולם הוא היה חלש מאוד, איבד כדורים למכביר ו־6 דקות מהסיום, פגע בצורה לא אחראית ללא כדור בניסן כהן והורחק.

● בית"ר תל אביב: קורנפיין 6, יניב שרעבי 5, הרשליקוביץ' 6, עמר 6, בוטל 6, פרץ 5 (אברהמי), חיון 5, ניסן כהן 6, דנייב 6 (אברג'יל), אייזנברג 6, שורייג 6. המאמן: מיכאל קדוש.

● מכבי פתח תקוה: מלול 5, מגמדוב 6, רן בן שמעון (הורחק), ש. צפין 5, פקר 5, קייסי 5, שבו 4 (בגיילבסר 5), גיא יצחק 5, אלקפארוב 5, גיירוק 5 (פיטוסי), בביה 5. המאמן: מנשה נוריאל.

שפט דאוד סוהיל, 1,000 צופים, בפתח תקוה.

הולצמן התחיל וגם סיים

צפרירים חולון – הפועל תל אביב 3–2 (2–0)

מאת שרון מישל

עד לפני שבועיים־שלושה הביטה חולון בדאגה לעבר התחתית. מאתמול, אחרי הניצחון בבלומפילד על הפועל ת"א, יכולים שחקניה לשאת עיניים לעבר המקום הרביעי. חולון, ששיחקה בצורה משוחררת, כבר הובילה בדקה ה־14 0–2, הסתגרה במשך רוב דקות המשחק בהנהגתו של אלי כהן, כשמדי פעם בפעם נשלחו כדורים ארוכים לעבר הולצמן ושידי.

כבר בדקה הרביעית נכבש השער הראשון. הולצמן עבר את אבי אוולאי ומ־16 מטרים סובב את הכדור לפינה הגבוהה הרחוקה. כעבור עשר דקות בעט קונסטנטין מרקו כדור עוצמתי מ־20 מטרים שפגע בזוגמנה, נהדף לשידי, וזה לא התקשה לכבוש מחמישה מטרים, 2–0 לחולון. מיקה זו הוהלה ת"א לשלוט ולהחזיק בכדור, אך שגתה כשהרבתה לתקוף דרך המרכז. בדקה ה־16 בעט שוורץ מזווית קשה לרשת החיצונית.

עם פתיחת המחצית השנייה הוליף בלם את אוולאי, וגיא שרעבי הוסט לקישור ועזר לארגן את המשחק של ת"א. הולצמן (53) יכול היה לגמור את המשחק אך מול באקו לא הצליח לעבור אותו והשרסה של דידקוב ומקרוב גילגל לרשת, 1–2. הלחץ של ת"א גבר ובדקה ה־69 ניצל מוסקל השוויון. שוורץ בעט מעשרה מטרים, דידקוב הדף, הכדור הגיע לאפיר שהמשיך בבעיטה הוקה פנימה, 2–2. בדקה ה־84 השיג את המשחק לאחר שחל החיפושים... אחת כשמהעבר השני קיבל הולצמן המצטיין כדור מפרץ ומול באקו קבע 2–3 לחולון. ת"א חגגה רק דקה.

● צפרירים חולון: דידקוב 5, דוד הרשליקוביץ' 5, אלי כהן 6, משעל 6, פרץ 5, פס 6, אבוקסיס 5, בן ברוך 5, קונסטנטין מרקו 5 (פינטסי), שידי 5, הולצמן 6 (ויתני). המנהל המקצועי: מרדכי שפיגלר.

● הפועל תל אביב: באקו 5, אוולאי 5 (בלם 5), שרעבי 5, לרקאשיק 5, אמסלם 5, מימר 6, אפיר 5, שוורץ 5, מוסקל 5, שחר כהן 4 (מליקה 4), שגיב אליהו 4. המנהל המקצועי: משה סיני.

שפט חנן סונסג, 1,500 צופים, בבלומפילד.

גינצבורג נכנע פעמיים – למוסא ולניראון

הפועל חיפה – עירוני אשדוד 2–0 (0–0)

מאת רוני ברנשטיין

ניצחון הפועל חיפה על עירוני אשדוד קבע שתי עובדות: הפועל חיפה הבטיחה כמעט סופית את הישארותה בליגה הלאומית ואילו עירוני אשדוד הידרדרה בדרך לליגה הארצית וספק אם עוד נותר להי סיכוי להיחלץ מהירידה. אשדוד הגיעה ל־4 מצבים של מאה אחוז, אבל החלוצים מורחי ותורג'מן החמיצו מקרוב מול השוער החיפאי אסייג שהיה מצויין. חוץ מארבעת המצבים הציגה אשדוד משחק חלש ומבולבל. הבלם יוסי מקריצקי היה נקודת האור היחידה בהגנה, החלוצים תורג'מן ומורחי היו פלעתגיים, חוליית הקישור היתה חלשה ולא היה מי שיזין את החלוצים של הקבוצה בכדורים.

חיפה הציגה משחק לא רע. יעקב אסייג הציל שלושה מצבים בטוחים ובכך חיפה על חולשת ההגנה. בקישור עשו כל השחקנים עבודה טובה כשמעל כולם בלט טל בנין שעזר להגנה וגם תיכנן את התקפות קבוצתו.

בדקות 35 ו־45 יכול היה תורג'מן לכבוש שערים, כאשר בשני המקרים גבר על הגנת חיפה ומתוך הרחבה בעט למסגרת, אך אסייג הדף. עם פתיחת המחצית השניה החמיץ תורג'מן מקרוב ובדקה ה־57 עלתה חיפה ליתרון: אוחמד מוסא, המגלה כאחרונה יכולת משופרת, נע עם כדור כ־30 מטרים ומ־25 מטרים בעט חזק לפינה הימנית הגבוהה וקבע 1–0. בדקה ה־61 הדף גינצבורג כדור שנגח חלפון ובדקה ה־76 הגדילה חיפה את יתרונה, כאשר ועבי הגביה משמאל, גינצבורג יצא בצורה רעה מאד אל הכדור ולרני ניראון נותר לנגוח מקרוב לשער החשוף. עד לסיום יכולה היתה הפועל חיפה להגדיל את יתרונה, אך קשלוק החמיץ מקרוב.

שפט יצחק בן יצחק, 5000 צופים, בקרית אליעזר.

● הפועל חיפה: אסייג 7, מלכין 5, קרושנקין 4, חלפון 5, קשלוק 4, מוסא 6, יגוד 6, עמר 5 (עמר 73), בנין 7, ועבי 5, כסיס 5 (56 ניראון 6). המאמן: ויקו חדד.

● עירוני אשדוד: גינצבורג 4, סנמיק 4, מאיה 4 (סויסה 77), חפיף 4, אלון כהן 4, מקריצקי 6, כחגלו 5, (54 אוליאה 4), תורג'מן 5 מורחי 5, טלסניקוב 4, אלמושלינו 4, קנסר. המאמן: שייע פייגנבוים.

ויקו חדד: הפועל חיפה עוד לא הבטיחה הישארותה בלאומית

טל בנין: "לא משנה הצורה שבה שיחקנו, אנחנו קבוצת תחתית שצריכה את הנקודות חשוב מאוד שלקחנו אותן".

ויקו חדד: "עדיין לא הבטחנו את הישארותנו בליגה. אני מקווה שנעשה זאת בשבוע הבא בנתניה".

עמיר תורג'מן: "ההפסד קשה. אנחנו אחרונים בטבלה וחייבים לצבור נקודות. נעשה את המקסימום, כדי להישאר בליגה".

שייע פייגנבוים: "עד היום היינו תלויים רק בעצמנו, מהיום אנחנו תלויים גם בתוצאות של קבוצות אחרות. אני מתוסכל מההחמצות של השחקנים. היינו עדיפים על חיפה אך הם הבקיעו בזכות המתפרצות. עוד לא עברתי משחק כזה. תורג'מן ומורחי היו צריכים כל אחד להבקיע שלושה שערים".

קרב ההישרדות של ארושקביץ' וגבאי

מכבי נתניה – בית"ר ירושלים 2–0 (1–0)

מאת דב בראל

בניגוד לכל התחזיות הצליחה קבוצת התחתית מכבי נתניה לדכות בניצחון על בית"ר ירושלים באיצטדיון טדי ולשפר במידה ניכרת את סיכוייה להיחלץ מירידה לליגה הארצית.

הנתנייתים היו ראויים לניצחון לאחר שגילו יכולת עדיפה על פני הירושלמים הנודפים וחסרי היכולת, שאולי חשבו רק על משחק חצי גמר הגביע ביום שלישי.

כבר מפתיחות המשחק הצליחה מכבי נתניה במשחק טכני נאה לעין להביך שוב ושוב את ההגנה הירושלמית החלשה וחוסרת האונים. הקשר הנתנייתי הוותיק, רונן גבאי, וירוסלב ארושקביץ' הביכו פעמים רבות את הירושלמים והגיעו למצבי הבקעה נפלאים.

ארושקביץ' ניצל את מהירותו הרבה, אולם פעם אחר פעם החמיץ מול גיורא אנטמן. רק דקה למחצית הצליח ארושקביץ' לחלוף מהאגף השמאלי על פני ההגנה הבית"רית ולקבוע יתרון נתנייתי, 0–1.

תרומתו של מספר שחקנים ירושלמים לא היה הגורם ליכולת החלשה שהפגינה הקבוצה במהלך המשחק כולו. רק בדקה ה־64 הצליח הירושלמים בפעם הראשונה לסכן את השער הנתנייתי מרגליו של רונן הררי שהחליף את אילן אלהרר.

בעבר השני הזמין אופיר חלואני הצעיר מול שער חשוף לחלוטין כשבעט משני מטרים בעיטה חלשה לרגליו של אנטמן שנשאר שרוע בצידו השני של השער.

התקפה נתנייתית משולבת בדקה ה־76 הניבה את השער השני כאשר רונן גבאי הבקיע ממרחק קצר את אנטמן והקהל הירושלמי המתוסכל הבזעם החל לעזוב את המגרש.

● מכבי נתניה: בלדב 5, דומב 6, מרציאנו 5, בארון 5, טוא 5, אמבויה 6, גבאי 7, לאנו 6, עארף 5 (חלואני 46 6), ארושקביץ' 7 (מלכה 70), פיליפצ'וק 6. המאמן: שמואל פרלמן.

● בית"ר ירושלים: אנטמן 5, ביטון 5, בארד 4, כוהלה 5 (רייבמן 72), סרסיאק 5, אבוקן 4, אמדרוזי 4, גרשנייב 4, אלהרר 4 (הררי 58 5), דרורי 5, אוחנה 4. המאמן: יוסי מזרחי.

שפט יעקב בן חמו, 5,000 צופים, באיצטדיון טדי בירושלים.

ספורט

הליגה הארצית / מחזור 27

הכח רמת גן יחידה במקום השני

ניצחה 1–0 ביבנה וניצלה תיקו ביתי (1–1) של בת ים נגד קרית גת

מאת משה הר־נגש

המוליכה מכבי יפו נאלצה לדחות את חגיגות השיבה לליגה הלאומית לפחות בשבוע, אחרי שהובסה 1–4 בידי הפועל רמת גן. הפועל בת ים נפרדה מהמקום השני אחרי שהישוותה בסיום משחקה הבי־תי נגד מכבי קרית גת 1–1.

למקום השני שבה הכח רמת גן אחרי ניצחון חוץ 1–0 ביבנה. בעקבות הניצחון יש להכח יתרון שתי נקודות על פני בת ים, אחרי שבמחזור הקודם הקדימה בת ים את הכח בהפרש שערים.

שמשון תל אביב נחלצה מהמ־קום האחרון אחרי ניצחון חוץ 1–0 על הפועל טייבה. לראשונה העונה לא היה אף מורחק בליגה הארצית.

הכח רמת גן – מכבי יבנה 1–0 (0–0)

● השער: קובי הדדי (80) ● המצטיין: קובי הדדי ● שפט אבנר כהן, 800 צופים, ביבנה.

יצחק פרי

הפועל בת ים – מכבי קרית גת 1–1 (0–0)

● השער לבת ים: ניסים כהן (88) ● לקרית גת: שרון בוכניק (63) ● המצטיין: מי־קי רהאן (שוער קרית גת) ● שפט דני קודה, 2,500 צופים, בבת ים.

מנחם כהן

הפועל רמת גן – מכבי יפו 4–1 (2–1)

● השערים לרמת גן: שמ־עון פרץ (20, בבעיטת 11 מ', שמואל דלאורי (43, עצמי), תומר ברזילי (56), אילן בכר (76) ● ליפו: מאיר גולדפינגר (21) ● המצטיין: שמעון מוע־לם (שוער רמת גן) ● שפט רוני פירה, 1,000 צופים, בגב־עתיים.

י. חכם

הפועל כפ"ס – הפועל קרית שמונה 2–0 (0–0)

● השערים: עידן שום (57), ניר סהר (88) ● המצ־טיין: דודי סטולפר (כפר סבא) ● שפט אריק חיימוביץ', 1,500 צופים, בקרית שמונה.

שמשון ת"א – הפועל טייבה 1–0 (1–0)

● השער: יניב עופרי (43) ● המצטיין: דניאל דומיטרס־קו (שמשון) ● שפט סאבי אלנקווה, 1,500 צופים, בר־ליית אל כרמל (הדיוס של טייבה).

יאסר מראמי

הפועל ירושלים – חדרה 2–0 (1–0)

● השערים: מוטי אוחיון (16), גיא סולטן (77) ● המצ־טיין: אמיר גולה (ירושלים) ● שפט יוסף בנישתי, 1,500 צו־פים, בסדי

אשקלון – הפועל אשדוד 1–1 (0–1)

● השער לאשקלון: ניר לוין (80, בבעיטת 11) ● לאשדוד: נאור גלילי (16) ● המצטיין: יניב בן ישי (שוער אשדוד) ● שפט איתן תבריזי, 2,000 צופים, באשקלון.

הפועל לוד – ס.ב. נס ציונה 2–2 (0–0)

● השערים ללוד: יאיר סב־דורי (55), רמי ברדה (64) ● לנס ציונה: ירון שלומי (56), אופיר חיים (83) ● המצטיין: רמי ברדה ● שפט אברם זוע־בי, 1,000 צופים, בלוד.

טבלת הליגה הארצית

1. מכבי יפו	27	24–36	48
2. הכח רמת גן	27	28–35	42
3. הפועל בת ים	27	33–40	40
4. הפועל כפר סבא	27	31–41	39
5. מכבי קרית גת	27	32–37	39
6. הפועל רמת גן	27	30–34	39
7. הפועל אשדוד	27	36–43	37
8. הפועל טייבה	27	20–21	37
9. הפועל ירושלים	27	39–41	36
10. ס.ב. נס ציונה	27	35–37	36
11. מכבי יבנה	27	31–30	36
12. הפועל חדרה	27	31–29	30
13. קרית שמונה	27	38–23	30
14. שמשון תל אביב	27	41–31	29
15. הפועל אשקלון	27	40–28	29
16. הפועל לוד	27	43–26	25

מלך השערים

1. יוסי גורדנה (בת ים) 18
2. יניב עופרי (שמשון ת"א) 16
3. ואלרי קורלנצ'וק (כפ"ס) 13
4. גיל סטפורטס (קרית גת) 12
– נאור גלילי (אשדוד) 12
6. יאיר אסייג (הפועל ים) 11

משחקי המחזור הבא

הכח ר"ג – הפועל בת ים (1–0)
מכבי יפו – מכבי יבנה (2–0)
קרית גת – הפועל טייבה (0–0)
שמשון – הפ. ירושלים (0–1)
הפועל חדרה – אשקלון (1–2)
הפועל אשדוד – לוד (3–0)
נס ציונה – קרית שמונה (1–0)
כפר סבא – הפועל ר"ג (0–0)

גילר קבע שיא ישראלי בידוי פטיש

קבע 65.70 מטרים, שיפור של 40 ס"מ לשיאו הקודם. העולה החדש דימיטרי קליגר ניצח גם אתמול – 21.69 שניות ב־200 מטר

מאת אריה ליבנת

איגור גילר בן ה־27 ממכבי תל אביב, קבע אתמול שיא יש־ראלי חדש בידוי פטיש – 65.70 מ', שיפור של 40 ס"מ לשיאו, במחזור השני של אלי־פות האתלטיקה לאגודות. מכבי תל אביב הגדילה יתרונה בפיס־גה על פני הפועל תל אביב.

אדוארד ניזאייב ממכבי תל אביב הפתיע את דב קרמר מה־פועל תל אביב ב־1,500 מטר. ניזאייב קבע 3:56.56 דקות וקר־מר 3:57.20.

העולה החדש מרוסיה דימיט־רי קליגר ממכבי תל אביב זכה גם במירוץ השני שלו בישראל – 200 מטר בזמן 21.69 שניות, לפני כפיר גולן שהגיע ב־22.00 שניות.

המנצחים האחרים: קפיצה לרוחק – מארק מליסוב 7.39 מטר לפני איליה ישוק (7.17) ורוגל נחום (7.13); דיסקוס – איגור אברונין 52.80 מטר.

אלופת ישראל בהדיפת כדור ברזל, צילה אשר ממכבי תל אביב, הפתיעה את יעל דהדר מכפר סבא בזריקת דיסקוס. אשר קבעה 39.02 מ' ודהדר 38.30.

המנצחות האחרות: 1,500 מטר – דועה סלימאן 4:38.49 דקות; 200 מטר – גלית מרצני 25.93 שניות; קפיצה לגובה – מרינה שפרן 1.70 מ'; 400 מטר – אולגה דזונקו 1:03.67 דקות.

אגאסי, צ'אנג, לארסון ומרטין עלו לחצי גמר טורניר אטלנטה

אטלנטה (רויטר). ארבעת המ־דורגים ראשונים העפילו לחצי גמר טורניר איי־טי. אנד טי בא־טלנטה. אנדרה אגאסי (המדורג ראשון) גבר 4–6, 4–6 על כריס־טיאן רוד הנורווגי, הטניסאי שהוליך את נורווגיה לניצחון נגד ישראל בגביע דייוויס. מיי־קל צ'אנג (2) ניצח את ואדדי ארסה 5–7, 3–6. מגנוס לארסון (3) גבר על בן ארצו מאטס וי־לאנדר 6–3, 3–6, 2–6 וטוד מר־טין (4) ניצח את ברט סטיבן 5–7, 6–7 (8–10).

● טורניר מינכן: ווין פרייר־רה ומיכאל שטיך עלו לגמר הטורניר במינכן. פריירה (4) ני־צח את אלכס קורטחה 3–6, 2–6, 4–6 ואילו שטיך (3) גבר על מרסלו פיליפיני 4–6, 3–6.

● טורניר המבורג: קונצ'יטה מארטינז ומרטינה הינגיס יתמו־דדו בגמר הטורניר המקומי. מא־רטינז (2) הביסה את מאגדלנה מאלייבה (4) 6–0, 6–0 ואילו הינגיס ניצחה את אנקה הובר (5) 6–4, 6–3.

מכבי עכו וכפר שלם הגדילו את יתרונן בצמרת ליגה א'

המוליכות בליגה א', מכבי עכו (צפון) והפועל כפר שלם (דרום), הגדילו את יתרונן והן מתקרבות לליגה הארצית.

התוצאות במחוז צפון: מכבי עפולה – נצרת עילית 0–2 (0–1), מכבי עוספיה – כפר קנה 1–3 (0–0), טירת הכרמל – מכ־בי עכו 0–0, הפועל עכו – בני סכנין 1–0 (0–0), מכבי תמרה – גבעת אולגה 4–2 (1–0), מכבי חדרה – מכבי שפרעם 3–4 (1–1), אום אל פאחם – אחי־ נצרת 2–0 (2–0).

מחוז דרום: בית"ר באר שבע – באר יעקב 2–1 (0–0), הפועל מרמורק – כפר שלם 1–2 (0–1), קרית מלאכי – רמת עמידר 1–0 (1–0), הפועל מרחבים – אור יהודה 2–1 (0–0), קרית אונו – הפועל ירוחם 4–0 (0–1), הפועל יהוד – דליית אל כרמל 0–0, לרוס חולון – מכבי שעריים 0–1 (0–0), צעירי יפו – בית"ר רמלה 1–1 (1–0).

● טריאתלון. עידו מאורי זכה אתמול בטריאתלון של עמק הירדן שנערך בכינרת. לאחר שעבר מסלול אולימפי בזמן של שתי שעות. הוא הקדים ב־23 שניות את אמיר בכר. בתחרות לנשים נצחה מירב תרשיש. בתח־רות נטלו חלק כ־250 ספור־טאים.

● בדמינטון. ליאון טוגארך מפורדס חנה זכה אתמול באלי־פות ישראל בבדמינטון לאחר שגבר בגמר על אלי רייזמנר 2:0. בתואר לנשים סבטלנה זיל־ברמן. האליפות נערכה בקיבוץ הזורע.

מחוז צפון

1. מכבי עכו	26	21–45	38
2. אחוי נצרת	26	21–40	33
3. בני סכנין	26	24–47	32
4. אום אל פאחם	27	23–30	32
5. מכבי שפרעם	26	27–31	29
6. הפועל עכו	26	23–30	28
7. גבעת אולגה	26	35–34	24
8. מכבי עוספיה	26	25–27	23
9. מכבי תמרה	26	35–31	23
10. כפר קנה	26	38–32	22
11. מכבי חדרה	27	31–24	21
12. נצרת עילית	27	32–17	21
13. אור עקיבא	26	43–27	20
14. מכבי עפולה	26	35–24	18
15. טירת הכרמל	26	42–18	16

מחוז דרום

1. כפר שלם	27	16–37	38
2. הפועל יהוד	27	15–31	35
3. לרוס חולון	27	22–37	32
4. קרית אונו	27	30–40	30
5. אור יהודה	27	22–37	30
6. הפ. מרמורק	27	28–40	30
7. ב. באר שבע	27	30–41	29
8. הפועל מרחבים	27	34–40	28
9. הפועל ירוחם	27	38–28	27
10. רמת עמידר	27	28–28	25
11. מכבי שעריים	27	28–20	23
12. ביתאר רמלה	27	41–27	23
13. צעירי יפו	27	37–20	23
14. קרית מלאכי	27	35–16	22
15. באר יעקב	27	38–22	20
16. ד.א.כ. כרמל	27	53–28	17

הערב המשחק השני בגמר־יד בין הפועל ראשל"צ לנס ציונה

מאת אמי רוזנברג

אלופת הליגה בכדוריד, הפו־על ראשון לציון, תארח הערב (20:30) את א.ס. נס ציונה למש־חק השני בסדרת גמר הגמר־יד. במשחק הראשון ניצחה ראשון לציון את נס ציונה.

אליצור הרצליה גברה אמש על מכבי תל אביב 23–21 (13–10), במאבק על המקום הש־לישי המעניק זכות השתתפות בגביע אירופה לערים בעונה הבאה. התוצאה בסידרה היא כעת 1–1. בשבוע הבא ייערך המשחק השלישי והמכריע.

הידבו להבקיע להרצליה יונ־סקי 9, יוראצ'ני 3. למכבי ת"א נלקין 5 מולכן 5.

רוסיה הביסה 3–0 את איי פארו באליפות אירופה

רוסיה ניצחה את איי פארו 3–0 במשחק בבית 8 של מוקד־מות אליפות אירופה לאומות. הרוסים שיחקו בהרכב חסר מאוד והצליחו לכבוש רק במחצית השניה על ידי קצ'ינוב (55), פי־סארב (73) ומוחמדייב (80).

רוסיה עלתה למקום השלישי בבית, עם נקודה פחות מפינלנד ויוון (11 לעומת 12), אך לזכותה משחק חסר.

בעיטה חופשית

לידס הורידה את נוריץ' בזמן פציעות

אסטון וילה (2–0 על ליוורפול) עדיין בסכנת נשירה. נוטינגהאם בגביע אופ"א לאחר 1–0 על ווסטהאם. היום: מנצ'סטר יונייטד – שפילד ונסדיי

לונדון (שירות "ספורט הא־רץ"). שני שערים של לידס בעשר הדקות האחרונות נגד נו־ריץ' היקנו לה ניצחון 2–1 והו־רידו את נוריץ' מהליגה הבכירה. אשלי וארד העלה את נוריץ' ליתרון בדקה ה־36, אך בעיטת 11 של גארי מקאליסטר בדקה ה־80 ושער של קרלטון פאלמר בזמן פציעות העניקו ללידס את הניצחון. לנוריץ' 42 נקודות במ־קום ה־20, והקבוצה אינה יכולה עוד לסיים במקום ה־18 ומעלה (ארבע יורדות לליגה השניה) גם אם תנצח במשחקה האחרון נגד אסטון וילה.

אסטון וילה ניצחה את ליוור־פול 2–0 אך עדיין מסובכת במאבק נגד ירידה. הטרינידדי דווייט יורק כבש צמד בשתי נגיחות (25, 36), שערים ראשו־נים שכבש וילה כלשהו של הק־בוצה מאז פברואר. לווילה נקודה יותר מקובנטרי, אוורטון, ווסטהאם ושתיים יותר מקריסטל פאלאס, אך נותר לה רק משחק אחד ולכל האחרות שתיים.

קריסטל פאלאס ניצחה את וו־סטהאם 1–0 בשערו של בריס ארמסטרונג בדקה ה־50 וסיבכה את מצבה של ווסטהאם. איפ־סוויץ', שכבר ירדה, ניצחה את קובנטרי 2–0 משערים של מאר־רשל (52) ושער עצמי של פרס־לי בדקה ה־62. אוורטון וסאותהמפטון סיימו ב־0–0.

נוטינגהאם ניצחה את מנצ'ס־טר סיטי 1–0 משער של סטן קולימור בדקה ה־18. זה היה שערו ה־25 העונה והוא הבטיח לנוטינגהאם מקום בגביע אופ"א, עם שובה לאירופה אחרי 10 שנים.

טוטנהאם נוצחה 2–1 בידי קווינס פארק ריינג'רס, קבוצתו הקודמת של מנהלה גארי פראנ־סיס. טדי שרינגהאם העלה את טוטנהאם ליתרון בדקה ה־45, אבל צמד של לס פרדיננד (64, 75) העניק לפאלאס את הניצחון. במשחק נוסף: לסטר 1 (וויליס, 24) – צ'לסי 1 (פרלונג, 15).

שתי המתמודדות על האלי־פות ישחקו היום ומחר. הערב תארח מנצ'סטר יונייטד, המפג־רת אחרי בלקברן בחמש נקודות עם משחק חסר, את שפילד ונס־דיי; מחר תארח המוליכה בלקב־רן את ניוקאסל.

● סקוטלנד: אברדין – דאנדי יונייטד 2–1; היברניאן – הארטס 1–3; מאדרוול – קילמרנוק 2–0; פארטיק – פלקירק 0–0. היום ייערך הדרבי הגדול של גלאזגו בין ריינג'רס לסלטיק.

הליגה האנגלית

1. בלקברן	40	37–78	86
2. מנצ'סטר יונייטד	39	26–73	81
3. נוטינגהאם	41	41–70	76
4. ליוורפול	40	33–63	71
5. ניוקאסל	40	44–64	69
6. לידס	40	36–55	69
7. טוטנהאם	40	54–64	61
8. ק.פ.ר	41	57–58	57
9. ווימבלדון	41	63–46	55
10. סאות'המפטון	40	59–58	53
11. ארסנל	41	47–51	51
12. צ'לסי	41	54–48	51
13. מנצ'סטר סיטי	41	61–51	49
14. שפילד ונסדיי	40	55–45	48
15. אסטון וילה	41	55–50	47
16. וסטהאם	40	47–40	46
17. אוורטון	40	51–43	46
18. קובנטרי	40	61–41	46
19. קריסטל פאלאס	40	43–31	45
20. נוריץ'	41	58–36	42
21. לסטר	41	78–43	28
22. איפסוויץ'	40	88–35	27

הפסד לקייזרסלאוטרן אחרי 15 מחזורים – 1–4 נגד פרייבורג

החמיצה הזדמנות לעלות לפיסגה. היום משחק העונה בגרמניה, בין דורטמונד לוורדר ברמן

מינכן (שירות "ספורט הא־רץ"). השלישית בטבלה הגרמ־נית ערב המחזור, קייזרסלאוטרן, החמיצה הזדמנות לעלות ומנית לפיסגה כאשר הובסה 1–4 בידי פרייבורג שעלתה למקום הש־לישי. זה היה ההפסד הראשון של קייזרסלאוטרן אחרי 15 מח־זורים. הייגריך (68, 88) וקול (73) כבשו שלושה שערים ב־20 הדקות האחרונות.

היום יתקיים משחק העונה בגרמניה, בין הראשונה בורוסיה דורטמונד לשניה ורדר ברמן.

באיירן מינכן ניצחה את באייר אורדינגן 2–1 ושיפרה מאוד את סיכוייה להיות בגביע אופ"א בעונה הבאה. בורוסיה מנשנגלאדבך ופ.צ. קלן סיימו ב־0–0.

שאר התוצאות: באייר לוורקוזן – המבורג 3–1; קרלסרואה – שאלקה 2–2; בוכום – פרנקפורט 0–1; דרזדן – שטוטגרט 1–1; דואיסבורג – מינכן 1860 1–1.

הליגה הגרמנית

1. דורטמונד	28	25–56	41
2. ורדר ברמן	28	28–52	40
3. פרייבורג	29	40–60	39
4. קייזרסלאוטרן	28	33–44	39
5. מנשנגלאדבך	28	34–56	37
6. באיירן מינכן	29	37–48	37
7. קרלסרואה	29	36–40	31
8. לוורקוזן	29	42–51	30
9. פ.צ. קלן	29	43–45	29
10. שאלקה	29	40–41	29
11. פרנקפורט	29	40–32	29
12. המבורג	29	38–38	26
13. שטוטגרט	29	54–46	26
14. מינכן 1860	29	49–34	22
15. אורדינגן	29	41–28	19
16. בוכום	28	59–30	17
17. דואיסבורג	29	52–21	16
18. דרזדן	29	56–25	13

מונאקו דחתה את חגיגות ההכתרה של נאנט (3–3)

פאריס (שירות "ספורט הא־רץ"). חגיגות ההכתרה של נאנט נדחו אחרי ששער של מונאקו בדקה ה־90 כפה שיוויון 3–3 בין הקבוצות. יורי דיורקאף כבש ראשון למונאקו (16), יפת נרוזום (29) ופדרוס (29) העלו את נאנט ליתרון, שיפו הישווה (31). בדקה ה־75 הבקיע לוקו את שערו ה־20 העונה בבעיטת 11, אך הנרי הישווה בדקה האח־רונה. מונאקו כבשה 29 שערים בחמשת משחקיה האחרונים. ליון, השניה בליגה, גברה על סושו 2–1 בחוץ.

סנט אטיין, המתעניינת באייל ברקוביץ' וחיים רביבו, ידדה מתנת לקו ואחרים אחרי 3–3 נגד ליל ובעקבות הניצחון הח־דהים 4–0 של רן נגד סן ז'רמן. סנט אטיין הובילה 3–1 בדקה ה־88, אבל שער עצמי בדקה זו ושער ששפגה בדקה ה־90 מנעו ממנה ניצחון חיוני. לוחן בלרן כבש צמד לסנט אטיין.

תוצאות המשחקים האחרים: לנס – מץ 2–2; מונפלייה – קאן 5–3; לה האוור – אוקזר 1–4; בורדו – קאן 2–0; שטרסבורג – באסטיה 1–1; מארטיג – ניס 0–1. צמרת הטבלה אחרי 35 מחזורים: נאנט 74, ליון 65 (מש־חק חסר), פריס סן ז'רמן 60, לנס 56.

אנטוורפן נשארה בליגה

אנטוורפן נשארה בליגה הבל־גית אחרי תיקו 1–1 נגד מכלן בחוץ.

התוצאות האחרות: סרקל ברוז' – לומל 1–3; גנט – ליאר־סה 2–2; אוסטנד – אאלסט 2–2; סטאנדארד ליאז' – בוורן 1–4; סט. טרודן – פ.צ. ברוז' 1–0; שארלרואה – סרינג 2–3. הצמ־רת אחרי 32 מחזורים: סטאנדאר־ד 48, פ.צ. ברוז' 47, אנדרלכט 46 (משחק חסר).

● פורטוגל: בואוויסטה – בנפיקה 1–3; מארטימו – ביירה מאר 3–2.

● הולנד: הארנבן – גו אהד 1–0; ווילם – ספרטה 1–0; ברדה ניימכן – הורדכס 2–2.

● ספרד: לה קורוניה ניצחה את ברצלונה 1–0 משער של דה נאסר בדקה הרביעית.

תצלום: איי־פי

האוסטרי טוני פולסטר (משמאל) מקלן במאבק אוירי עם השוודי של מנשנגלדבאך פאטריק אנדרסון, במשחק שהסתיים 0–0

פארמה (מול גנואה) עדיין מצפה למעידה של יובנטוס (נגד לאציו)

מאת משה רונן, איטליה

חמישה מחזורים לסיום הליגה האיטלקית עדיין מקווה פארמה למעידה של יובנטוס, המוליכה ביתרון שמונה נקודות. יובנטוס תתייצב היום בסודינו מול לא־ציו בהרכב כמעט מלא, כשפרא־רה, טורי'צלי ופורני חוזרים לפעילות. בלאציו יחסר פול גא־סקוין, שביקש שיתרוד כדי להת־פנות בהעברתו האפשרית לבריטניה. פארמה תפגוש בבי־תה את גנואה ובהרכבה ישחק, בעוד שמי־נוטי חולה ינתוח על הספסל.

שאר המשחקים: מילאן – פר־ג'יה; רומא – פיורנטינה; נאפולי – אינטר; סמפדוריה – ברשיה; בארי – טורינו; קליארי – פא־דובה; קרמונזה – רג'יאנה.

מכבי ת"א החליטה עקרונית: באק ג'ונסון המועמד המועדף

החתמתו צפויה השבוע לאחר פגישה מכרעת עם נציגי הכדורסלן

מאת אלי פרופר

הנהלת מכבי תל אביב תקיים השבוע פגישה המוגדרת מכרעת עם נציגיו של כדורסלן הפועל תל אביב באק ג'ונסון, במטרה להחתימו לעונה הבאה. לג'ונסון הצעה נוספת מיוון, אולם לא מאחת מקבוצות הצמרת.

במכבי מודעים שלקבוצה יהיו בעונה הבאה שלושה שחקנים בעמדת הקלע ושלושה שחקנים בעמדת הפאואר פורוורד, אולם יכולתו הגבוהה של ג'ונסון במר־בית שלבי העונה, ובעיקר יציבו־תו, הכריעו לגבי הצוות המקצועי של הקבוצה הדואה בו מועמד עיקרי. משכורתו של ג'ו־נסון נאמדת ברבע מיליון דולר.

בפגישה של ראשי מכבי ת"א העלו גם שמותיהם של בילי תומפסון מהפועל ירושלים ורפא אדיסון, ששיחק העונה בפרטיזן פיסטוגס. יש תמימות דעים לגבי יכולתו הגבוהה של אדיסון, אך לם ככל הנראה ימשיך בפרטיזן.

גם עם עודד קטש ייפגשו השבוע ראשי הקבוצה. לקטש כמה הצעות מקבוצות המעוני־נות להחתים אותו לאלתר, אם לא יצטרף למכבי ת"א בעונה הבאה. החתמתו של קטש תלויה כרגע בהחלטתו של דורון שפר להמשיך עונה נוספת במכללת קונטיקט.

בעקבות החתמתו של בוב ליף במכבי ת"א ורכישתו של פאואר פורוורד כוך השני של הקבוצה, במקומו של דאריוס צ'וריצ'ץ', עשוי מוטי דניאל – לראשונה מאז הגיע למכבי ת"א ב־1988 – להתבסס בקבוצה כשד חקן החמישיה הראשונה. דניאל זוכה להערכה רבה אצל המאמן רלף קליין.

● ריימונד בראון (2.06) הוד־כר השבוע כאחד המועמדים להד־זק את הפועל חולון. בראון שיחק בעונה שעברה בקבוצת קאסרס מספרד.

● שיטת הדראפט, המקובלת בארה"ב לגבי רכישת שחקנים, עשויה להתקבל גם בליגה הלאו־מית מהקיץ הקרוב. עשויה יושבי ראש כבר הסכימו על הנהגת השיטה, ביוזמת יו"ר מכבי ראשל"צ יצחק פרי. על פי ההצ־עה, תתקיים הגרלה בין כל קבו־צות הליגה, ולאחר מכן תתקיים בחירה מתוך כלל השחקנים שיר־כזו כחופשיים. כל קבוצה תוכל לבחור שלושה או ארבעה שחק־נים, ולאחר מכן תהיה לה הזכות הבלעדית להחתים את השחקן.

ריאל – ברצלונה 2–2; מלאגה כבר בגמר

אלופת אירופה ריאל מדריד ניצחה אמש באולמה 82–77 את ברצלונה והישוותה ל־2–2 את סידרת חצי הגמר ביניהן. סאבו־ניס עם 22 נק' וארלאוקאס 22 הידבו לקלוע לריאל. מידלטון קלע 16 נקודות לברצלונה. במשחק השלישי במדריד הפתי־עה ברצלונה בניצחון 83–68. המשחק החמישי המכריע יתקיים השבוע בברצלונה. אוניקאי־חה מלאגה העפילה שלשום לראשונה בתולדותיה לגמר הפ־ליי אוף בספרד, אחרי שניצחה במנרסה 89–72 והשלימה ניצחון 3–0 בסידרה. את ספרד ייצגו בעונה הבאה באליפות אירופה לקבוצות: מלאגה, ברצלונה וריאל מדריד.

● איטליה. באקלר בולוניה ניצחה אמש את בנטון טרוויזו 84–68 במשחק הראשון ביניהן בגמר הפליי אוף. דנילוביץ' עם 32 נק' וביניון 24 בלטו בבולו־ניה. טרוויזו שיחקה ללא המקוד־ני הפצוע פטר נאומוסקי.

● יוון. אולימפיאקוס פיראוס ניצחה באולמה את פאנתינייקוס אתונה 82–66 במשחק הראשון בגמר הפליי אוף. אדי ג'ונסון קלע 34 נקודות לאולימפיאקוס. במשחק על המקום השלישי והד־כות להשתתף באליפות אירופה לקבוצות בעונה הבאה הפתיעה אירקליס בניצחון חוץ 86–77, באולמה של פאוק.

צבי שרף סיכם בהפועל אילת לעונה

יו"ר הקבוצה נרי סגל: לא הבאנו מאמן בסדר גודל כזה כדי לסיים במקומות 7–8. המטרה השתלבות בגמר־סל העליון

מאת אריה ליבנת

צבי שרף יאמן בעונה הבאה בהפועל אילת. שרף סיכם אמש עקרונית עם הנהלת אילת לעו־נה אחת אחרי שהושגה פשרה באשר למקום מגוריו. שרף יתגו־רר ארבעה ימים בשבוע באילת, ושלושה ימים עם משפחתו במר־כז הארץ.

יו"ר אילת נרי סגל הצהיר אמש על כוונותיה של אילת לעונה הבאה: "לא הבאנו מאמן בסדר גודל כזה כדי לסיים במ־קומות 7–8, ובמקומות 5–6 כבר היינו. המינימום שלנו לעונה הבאה יהיה להשיג כרטיס לגביע אירופה, אבל ברור שהמטרה תהיה להתקדם שלב נוסף, לגמר־סל העליון. אם כי, לאור ההתרחשויות בשוק, זה יהיה קשה".

אדי רוזנברג סיכם לשנתיים נוספות בקבוצה. לגיא קטזר, אודי להב, ניר מסלוק ואגרדן קברי יש חוזה גם לעונה הבאה.

● נבחרת הנשים ניצחה נב־חרת זרות ותושבות במשחק אימון ברמת גן 79–63 (47–46). במחצית הראשונה קלעו הזרות רק 17 נקודות בגלל בעיית כושר גופני. קלעו לנבחרת: מזר־חי 17, גרוסמן 14, דיגרמן 13, גורן 10 (8 חטיפות), רודובסקי 7, גולד 4, זליך 4, קסטן 4, מעוז 4, קפילוב 2. לזרות: נאדוביץ' 22, ספירידונובה 10.

● מכבי תל אביב תארח הע־רב (18.00) את מכבי קרית מוצ־קין ומכבי נתניה תארח (19.30) את הפועל גבעתיים במשחקים הקובעים בחצי גמר הגמר־סל לנוער.

האלופה יוסטון רוקטס לא מוותרת: כפתה משחק חמישי נגד יוטה ג'אז

ניצחה 123–106 עם 41 נקודות של דרקסלר ו־40 של אולאג'ואן. הלילה ביוטה המשחק החמישי והמכריע. בוסטון נוצחה ונפרדה מבוסטון גארדן

יוסטון (רויטר). אלופת האנ־בי.אי, יוסטון רוקטס, לא ויתרה עדיין על התואר והצליחה לנצח את יוטה ולהשוות את הסידרה בין השתיים ל־2–2. קלייד דרק־סלר קלע 41 נקודות ואקים אר־לאג'ואן 40 כשיוסטון ניצחה 123–106 וכפתה משחק חמישי ומכריע הלילה ביוטה. המנצחת בו תתמודד בחצי הגמר האיזורי נגד פניקס. הסדרה הזו היא הי־חידה שהגיעה לחמישה משחקים.

דרקסלר קלע 29 במחצית הראשונה ואולאג'ואן קלע 27 נקודות במחצית זו באחוז מצויין (11 מ־15 מהשדה), כולל שיא מועדון של 18 נקודות ברבע הראשון. קרל מאלון קלע 31 נקודות ליוטה ואילו ג'ון סטוק־טון הוסיף 26 נקודות ומסר 11 אסיסטים לג'אז. "יוטה קבוצה מצויינת ואנחנו יכולים לנצח אותם כמו שהם אותנו וזה מה שמעניין בסידרה", אמר אולא־ג'ואן.

● בוסטון סלטיקס – אורלנ־דו מג'יק 92–95 (אורלנדו ניצ־חה 1–3 בסידרה). בבוסטון גארדן התקיים משחק הכדורסל האחרון, ובו ניצחה אורלנדו לראשונה בהיסטוריה של הקבו־צה בסידרת פליי־אוף. הוראס גראנט קלע שתי זריקות עונשין חשובות, 15 שניות לסיום, ושא־קיל אוניל התנופש מפציצה בעינו וקלע 25 נקודות וקלט 13 ריבאונדים. "הגארדן של בוסטון סגור עכשיו", הכריז שאקיל שק־בוצתו תתמודד נגד שיקאגו בח־צי הגמר האיזורי שיתחיל הלילה.

כמו במשחק הקודם החזיקה בוסטון מעמד ונכשלה בדקות האחרונות. דומיניק וילקינס, עם 22 נקודות ו־18 ריבאונדים, הח־מיץ זריקה מכרעת 16 שניות לסיום. הגארדן של בוסטון, שראה 16 אליפויות של הסלטי־קס, ייהרס.

ניו יורק עלתה

אחד ליום שישי הבטיחו שי־קאגו, ניו יורק ולוס אנג'לס לייי־קרס את מקומן בסיבוב השני. בקליבלנד ניצחה ניו יורק ניקס 93–80 בניצחונו של ג'ון סטארקס שקלע 30 נקודות, כולל שבע שלשות. ניו יורק ניצחה בסידרה 3–1 ותשחק נגד אינדיאנה בחצי הגמר האיזורי. "לדרוק היה מש־חק מדהים", אמר פט ריילי, מא־מן הניקס, שקבוצתו קלעה 13 שלשות, שיא מועדון למשחק פליי־אוף. לקליבלנד זו היתה הפעם השמינית שהיא מודחת בסיבוב הראשון, בעשר הפעמים האחרונות בהן עלתה לפליי־אוף.

● שיקאגו בולס – שארלוט הורנטס 84–85 (שיקאגו ניצחה 1–3 בסידרה). מייקל ג'ורדן קלע שתי זריקות עונשין 67 שניות לסיום והעניק לשיקאגו ניצחון בנקודה וכרטיס לחצי הג־מר האיזורי. ג'ורדן וסקוטי פיפן קלעו 24 נקודות כל אחד לשי־קאגו. לשארלוט היתה הזדמנות לנצח בשניות האחרונות, אך לארי ג'ונסון החמיץ זריקה בסי־בוב שתי שניות לסיום והדישי הוקינס שקלט את הכדור החוזר החמיץ עם השריקה ולא קיבל זריקות למרות עבירה ברורה של ג'ורדן עליו. אלונזו מורנינג הו־ביל את שארלוט עם 20 נקודות. שיקאגו הובילה 54–44 במחצית, אך ספגה 12 נקודות ברציפות ואיבדה את היתרון עד ל־3:18 דקות לסיום. בהמשך עבר היתרון מצד לצד עד לסיום.

● לוס אנג'לס לייקרס – סיאטל סופרסוניקס 114–100 (לוס אנג'לס ניצחה 1–3 בסידרה). ניק ואן אקסל קלע שבע שלשות ו־34 נקודות והוביל את הלייקרס לניצחון על סיאטל, לניצחון בסידרה כולה ולהתמו־דדות נגד סן אנטוניו בחצי הג־מר האיזורי. ולאדה דיואץ' קלע 23 נקודות וסדריק סבאלוס הו־סיף 17 נקודות ללייקרס, שעל־תה לסיבוב השני בפליי־אוף לראשונה מאז 1991. ואן אקסל שיחק בפעם השלישית ברציפות 48 דקות מלאות והוסיף 9 אסי־סטים ושישה ריבאונדים. לסיא־טל זו היתה פעם שניה ברציפות שהקבוצה נוצחה בסיבוב הראשון למרות יתרון ביתיות. גארי פיי־טון הוביל את הסוניקס עם 27 נקודות ושון קמפ 26 נקודות ו־18 ריבאונדים.

נבחרת הנשים בכדורעף סיימה במקום ה־10 בטורניר האביב

מאת אריה ליבנת

נבחרת הנשים של ישראל בכדורעף סיימה במקום ה־10 בטורניר האביב באוסטריה, לא־חר שנוצחה שלשום 1–3 (13–15, 15–9, 15–5, 15–13) בידי פורטוגל. בגמר הטורניר ניצחה פולין את צרפת 3–0. שתי הנבחרות סיימו בבית המו־קדם לפני ישראל.

מזכיר איגוד הכדורעף, צבי שגב ביקש להבהיר אמש, כי את המידע המוטעה על עלייתה של ישראל לבית ה־8 לא מסרו ראשי הנבחרת, אלא זו היתה מסקנתו בעקבות הניצחון ה־3 ב־4 משחקים. "יצאתי מתוך הנ־חה שמהבית שלנו עולות שלוש נבחרות".

שגב חזר בו מכוונתו לברר האם מארגני התחרות לא הודיעו מתקנון בכך שמהבית בו שובצו ארבע נבחרות, עלו לבית ה־8 שלוש נבחרות, ואילו מהבית בו שובצו חמש נבחרות עלו רק שתיים.

● נבחרת הצברים סיימה במקום ה־9 בטורניר האביב שנ־ערך בפורטוגל, לאחר שהביסה 3–0 (15–4, 15–1, 15–12) את ספרד. שלשום ניצחה הנבחרת את ליטא 3–1 (15–6, 13–15, 15–13, 15–4, 15–6).

שידור ישיר בערוץ 33: ניו יורק – אינדיאנה

ערוץ 33 ישדר הערב (19:30) בשידור ישיר את המשחק הראשון בסיבוב השני של הפליי־אוף, בין ניו יורק לבין אינדיאנה. אם יהיה שינוי בגלל ציון היובל לסיום מלחמת העו־לם, יפורסם עדכון בערוץ 33.

טוטו: אין 15, אין 14

לאחר בדיקה של 90% מהטפ־סים לא נמצא אף משתתף שני־חש 15 משחקים ואיש לא ניחש 14 משחקים. 15 בלבד ניחשו 13 וכל אחד מהם יקבל כ־30 אלף שקל; 146 ניחשו 12: 1,100 ני־חשו 11. אם לא יימצא מנחש 15 יהיה הפרס הראשון של השבוע 7 מיליון שקל.

הניחוש הנכון: 2, x, 2, 1, 2, x, 2, 2, 2, x, x, 1, 2, x, 2.

● טוטו תיקו. לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אף משתתף שניחש 7 משחקים. 8 ניחשו 6: 397 ניחשו 5.

המשחקים: 2, 6, 10, 11, 14, 18, 32.

● טוטו פלוס. לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אף משתתף שניחש 14 משחקים: 2 ניחשו 13: 9 ניחשו 12: 110 ני־חשו 11: 460 ניחשו 10.

הניחוש הנכון: 2, x, 2, x, 2, x, 2, 2, x, x, 2, 1, 2, x.

104 מדינות הצטרפו להצעה אמריקאית להארכת האמנה הגרעינית לזמן בלתי מוגבל

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). 104 מדינות הצטרפו כשותפות להצעת החלטה אמריקאית־מערבית לפיה האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני תוארך לתקופה בלתי מוגבלת בזמן, ובלי תנאים נלווים. במרכז האו"ם העריכו שלשום כי עד למועד ההצבעה צפויה הצטרפותן של מדינות נוספות. גיבוש גוש תומכים בהיקף כזה, נחשב כהישג לארצות הברית ולמדינות המערב.

בתחילת דיוניה של ועידת האו"ם להארכת האמנה ולהערכתה, לפני שבועיים, עמד הרוב שהובטח ליוזמה האמריקאית על 70 מדינות, מקרב 178 המדינות החתומות על האמנה. נשיא הוועידה, שגריר סרי־לאנקה, דנה פלה, מגיל מאמץ מיוחד להשגת אישור הארכת תוקף האמנה לתקופה בלתי מוגבלת, בהסכמה כללית של כל המדינות החתומות. ההערכה הרווחת במסדרונות הוועידה היא שהסיכוי לכך קטן.

כך בכך ממשיכה ארצות הברית, בסיוע פעיל מצד צרפת, במאמצים נמרצים לצמצם עד כמה שאפשר את המיעוט המתנגד להארכה בלתי מוגבלת, לשיעור לא משמעותי. המאמצים האמריקאיים, שקיבלו בסוף השבוע אופי של לחצים כבדים על המדינות השונות שטרם הודיעו על תמיכתן ביוזמה זו, מעוגנים בהערכה המקובלת כי רוב משמעותי יהיה הישג טכני, אבל ייצור בקרב מדינות רבות תחושה של מדה רזה ותסכול כלפי האו"ם, שיישומה נשען על רצון טוב ואמינות מצד החתומות עליה.

קבוצת מדינות מקרב גוש הבלתי מזדהות, עדיין איתנה בדעתה להצביע נגד הארכה בלתי מוגבלת בזמן. כך כבר העלתה קבוצה זו שורה של תביעות מארצות הברית ומהמדינות הגרעיניות, שעיקרן הצטוות מצדן להחיש את תהליך פירוק הנשק הגרעיני, ולאסור את ייצורם של חומרים גרעיניים. קבוצה זו תובעת גם ערובות מעשיות המחייבות מצד המדינות הגרעיניות, לשיגור התקפה גרעינית על מדינה בלתי גרעינית.

אינדונזיה, שהתייצבה בראש הקבוצה המתנגדת להארכה בלתי מוגבלת בזמן, הגישה שלשום הצעת החלטה עצמאית המצדדת ב"הארכה מתגלגלת" של האמנה לתקופות של 25 שנה. גם מקסיקו הגישה הצעת החלטה משלה, לפיה תסכים להארכה בלתי מוגבלת בזמן, בתנאי שיאושרו שורה של תנאים מוקדמים, בהם דרישה להדק את תהליך הבחינה התקופתית של האמנה מדי חמש שנים, ולהבטיח את האפקטיביות שלה.

ההצבעה אמורה להתקיים מחר, אך להערכת משקיפים במרכז האו"ם, בגין המחלוקת הקשה בין המדינות המערביות לקבוצת הבלתי מזדהות, קרוב לוודאי שההצבעה תידחה לתאריך מאוחר יותר סמוך לסיום דיוני הוועידה ב־12 במאי.

בנוסף, טרם הושגה הסכמה על אופן ההצבעה. ארצות הברית תובעת בריתה הצבעה גלויה, בעוד הבלתי מזדהות עומדות על דעתן שההצבעה תהיה חשאית. המועד האחרון להגשת הצעות החלטה פג ביום ו' בחצות, ובניגוד להערכות שרווחו במסדרונות הוועידה, קבוצת המדינות הערביות בראשות מצרים לא הגישה הצעת החלטה עצמאית.

עמדתן של המדינות הערביות ואופן הצבעתן הוא נושא להערכות וניחושים. יש פרשנים הגורסים כי בסופו של דבר מצרים והמדינות הערביות יתמכו ביוזמה האמריקאית להארכה בלתי מוגבלת בזמן, אולם אחרים סבורים כי הערבים יצטרפו לתמיכה בהצעת ההחלטה האינדונזית.

מצרים מפעילה לחצים אדירים, במטרה לכלול כחלק מהחלטות שיאושרו בוועידה ניסוחים שיכירו במפורש את שמה של ישראל, כמדינה המתבעת להעמיד את מתקניה הגרעיניים לפיקוח בינלאומי. בנוסף, דורשת מצרים לכלול פסקה, שתביע את דאגת מדינות המזרח התיכון מיכולתה הגרעינית של ישראל. ישראל, שלא חתמה על האמנה, ולכן אינה רשאית להשתתף בדיוני הוועדות, מנהלת מערכת הסברה נמרצת בקרב משתתפות הוועידה במטרה לסכל את אזכורה הבלבדי של ישראל בהחלטות.

בסדרת שיחות שקיים עם שגרירי המדינות החתומות הסביר שגריר ישראל, גד יעקבי, את התנגדותה התקיפה של ישראל לאזכור שמה. יעקבי טען כי ייחודה של ישראל עלול לפגוע ברוח תהליך השלום. ארצות הברית הבהירה כי היא מתנגדת לאזכורה של ישראל בנוסח ההחלטות, אך בה בעת מעוניינת ארצות הברית, להשיג את תמיכתן של מצרים והמדינות הערביות בהחלטה על הארכה בלתי מוגבלת בזמן של תוקף האמנה.

בסוף השבוע הסתמנה הצעת פשרה לפיה ההחלטות יכירו את כל המדינות שאינן חתומות על האמנה, כולל ישראל, ושמותיהן יופיעו לפי סדר אלפביתי.

האווירה בדיוני הוועדות ובמסדרונות הוועידה הוגדרה שלשום כמתוחה, ונמסר כי הקבוצות השונות מתחפרות בעמדותיהן ואינן מוכנות לסגת מהן. ארצות הברית דוחה עד כה את התביעות המרכזיות של קבוצת המדינות הבלתי מזדהות, ואת התנאים שהציגה להסכמתה להארכה בלתי מוגבלת.

ארבעה הרוגים ופצוע קשה בשלוש תאונות שאירעו בסוף השבוע

מאת גבי זהר ועתים

ארבעה אנשים נהרגו ושניים אחרים נפצעו, אחד מהם קשה, בשלוש תאונות קטלניות שאירעו בסוף השבוע בכבישי הארץ.

צעירה תושבת הכפר ג'סר א־זרקא נהרגה שלשום, כאשר משאית סמיטריילר פגעה בה בעת שצעדה לאורך הכביש, ליד צומת בנימינה. נהג המשאית נעצר לחקירה על ידי לשכת התנועה במשטרת מרחב חיפה.

מחקירת התאונה מתברר, שנהג הסמיטריילר ירד לשוליים בכניסה לבנימינה בגלל תקלה. כאשר חזר לכביש חש לפתע, לדבריו, שעלה על משהו, וכעבור כמה דקות הבחין בצעירה מתחת לגלגלי המשאית. היא מתה במקום. רופא בצוות מד"א שהוזעק קבע את מותה.

שני אנשים נהרגו שלשום בערב ושניים אחרים נפצעו, אחד מהם קשה, כאשר מכונית פרטית התנגשה בטרקטור שגרר עגלה ונסע לפניה בכביש חוצה שומרון, ליד הכפר מרדא. ההרוגים הם יהודי יקותיאל ממעלה אפרים וקלורוסוב אבגן מברוקין, שניהם עולים מחבר המדינות, בשנות ה־40 לחייהם.

יקותיאל ואבגן נהרגו במקום. נוסע שלישי נפצע קשה והנהג, שהיה תחת השפעת אלכוהול, נפצע קל. הפצועים פונו לבית החולים ביילינסון בפתח תקוה. הנהג נעצר. המשטרה עצרה גם את הפלשתינאי שנהג בטרקטור, שכן התברר שלטרקטור לא היתה תאורה מתאימה. מבית החולים ביילינסון נמסר שהפצוע, יחזקאל נקיים, בן 33, מאושפז במחלקה הנוירוכירורגית ונאבק על חייו.

ליובה צ'רניקוב, בן 66, עולה מחבר המדינות, נדרסה אתמול בצהרים למוות לא הרחק מביתה ברובע י"ג באשדוד. צ'רניקוב ניסתה לחצות צומת ונדרסה על ידי מכונית מסחרית נהגה בידי צעיר בן 18, אף הוא עולה חדש.

מחקירה של שוטרי משטרת התנועה במרחב לכיש עולה, שהאשה עברה במעבר חציה, אבל הנהג, שקיבל רשיון נהיגה לפני שלושה חודשים, נסע במהירות מופרזת ולא הספיק לעצור את מכוניתו לפני מעבר החציה. צ'רניקוב נפצעה אנושות מהפגיעה, הועברה לבית החולים שיבא בתל השומר, ומתה מפצעיה כעבור שעה. הנהג נעצר לחקירה ורשיונו נשלל. היום הוא יובא להארכת מעצר בבית משפט השלום באשדוד, בחשד גרימת מוות ברשלנות.

15 אנשים נהרגו ו־52 נפצעו קשה בתאונות דרכים שהיו בשבוע שעבר בארץ. שבעה מההרוגים היו הולכי רגל. בערב יום העצמאות ובחג עצמו נהרגו בתאונות חמישה אנשים.

ראש מחלקת התנועה במטה הארצי של המשטרה, ניצב משנה אהוד אפרת, אמר שלשום שחלק מהתאונות הקטלניות אירעו בדקות הראשונות של הנסיעה, וגרמו משום שהנהגים טיפלו בענייניהם האישיים, הנוגעים לנסיעה.

משלחת של רשות התעופה של ארה"ב תגיע ארצה כדי לבחון נוהלי עבודה בתעשייה האווירית

"וואשינגטון פוסט": עובדי התע"א כיסו חלודה בבואינג 747 בצבע במקום להסירה

מאת שרון שרה ועקיבא אלדר

משלחת מטעם רשות התעופה הפדראלית של ארה"ב תגיע לישראל ב־25 במאי ותערוך בדיקה מקיפה של תהליכי העבודה ובקרת האיכות המתבצעים במטוסי בואינג 747, המטופלים בקבוצת בדק של התעשייה האווירית (תע"א). זאת בעקבות הליקויים שהתגלו בשלושה מטוסי בואינג 747 שטופלו בבדק.

בעקבות זאת החליטה רשות התעופה הפדראלית להטיל פיקוח חיצוני על עבודות המרכב ותיקוני הגוף של מטוסי בואינג 747 המתבצעות בבדק. כעת נבדקים רמת העבודה של תע"א על מטוסי ה־747, קשריה עם יצרנית המטוס, בואינג, ונהלי עבודה פנימיים של החברה.

בעקבות המגבלות שהוטלו על תע"א, תידרש החברה להחתים גורמים חיצוניים על אישור מסירה של שני מטוסי בואינג 747, שהועברו לבדק לצורך שיפוצים שונים, ואמורים לחזור ללקוחות בעוד כחודשיים.

מאות מעובדי בדק, העוסקת בשיפוץ והסבת מטוסי נוסעים, יוחזרו היום לעבודה לאחר חופשה שאליה הוצאו בשבוע שעבר. בעקבות החלטת רשות התעופה הפדראלית מינתה תע"א ועדת חקירה פנימית שאמורה להגיש את ממצאיה בימים הקרובים. נראה כי תע"א תצביע על כך שרשלנותם של עובדים בודדים גרמה לליקויים שהתגלו במטוסי ה־747. לא מן הנמנע שיוסקו גם מסקנות אישיות. לפני למעלה משנה פיטרה התעשייה האווירית 5 עובדים בבדק שעסקו בבקרת איכות במטוסים, ביניהם גם מנהל בכיר.

העיתון "ואשינגטון פוסט" דיווח בגיליונו מאתמול כי החלטת רשות התעופה הפדראלית באה בעקבות בדיקה שגרתית שנערכה בחודש מארס במטוס של חברת טאואר אייר האמריקאית, ששופץ בבדק. לדברי העיתון, עובדי תע"א כיסו חלודה שהיתה במטוס בצבע במקום להסירה ולתקן את גוף המטוס. העיתון ציין כי בודקים מטעם בדק אישרו, טרם מסירתו, שתיקוני החלודה במטוס בוצעו כהלכה. לאחר מכן גילו המפקחים הפדראליים כי עובדי בדק אישרו עבודות תחזוקה שלא בוצעו בשני מטוסי 747 של חברות תובלה.

סמנכ"ל תע"א ומנהל קבוצת בדק, דוד ארצי, אמר אתמול כי "אנו משוכנעים שנוכל להוכיח למינהל התעופה האמריקאי כי התגברנו על בעיות ביקורת האיכות שגרמו לליקויים ולפגמים במטוסי ה־747. מינהל התעופה האמריקאי לא הטיל מגבלות על עבודות אחרות שמבצעת בדק למטוסים אמריקאיים מדגמים אחרים".

פרקליטות מחוז י־ם ממליצה להעמיד לדין את מאיר שטרית בחשד לעבירות מרמה

מאת גדעון אלון

פרקליטות מחוז ירושלים, באמצעות עו"ד שמעון דולן, המליצה בימים אלה בפני פרקליטת המדינה, דורית ביניש, להעמיד לדין פלילי את ח"כ מאיר שטרית (ליכוד) בחשד שעבר לכאורה עבירות מרמה והפרת אמונים.

שטרית חשוד בשימוש בכרטיסי האשראי של הסוכנות היהודית לצרכיו האישיים, בעת כהונתו כגזבר הסוכנות.

החקירה בחשדות נגד שטרית החלה לפני כשנתיים בעקבות ממצאים שהגיעו לחוקרי המשטרה שעסקו בחקירת החשדות נגד יו"ר הנהלת הסוכנות לשעבר, שמחה דיניץ. משפטו של דיניץ מתנהל בימים אלה בבית המשפט המחוזי בירושלים. דיניץ מואשם בשימוש בכרטיסי האשראי של הסוכנות לצרכיו הפרטיים, בעת כהונתו לתו"ל.

היחידה הארצית לחקירות הונאה המליצה בינואר להעמיד לדין את ח"כ שטרית, אך פרקליטות המדינה החליטה להחזיר את התיק למשטרה להשלמת כמה פרטים בחקירה.

עתה תצטרך פרקליטות המדינה ולאחר מכן היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, להחליט על בסיס המלצת עו"ד דולן, הערכו את התיק נגד שטרית, אם יש בחומר המצוי בתיק הצדקה להגשת כתב אישום פלילי.

ח"כ שטרית סירב אמש להגיב על ההמלצה להעמידו לדין. הוא ציין, כי איש לא הודיע לו על כוונה כזו וכי הוא שומע על כך לראשונה.

בכיר ישראלי

(סוף מעמוד א1)

בתהליך השלום, מאשימים את הממשל בסיפול כושל ביוזמה מאז הודיעו עליה 93 סנאטורים במכתב ששלחו בחודש מארס למזכיר המדינה וורן כריסטופר. לדברי אותם גורמים, המזכיר לא השיב למכתב, ובמקום לפעול בנחישות לדחיית הצעת החוק, הוא ציפה שממשלת ישראל תוציא עבורו את הערמונים מהאש.

פעילים יהודים רפובליקאים אמרו כי הצעת החוק אינה הפיכה, הציעו שהממשלה תפיק את מלוא הרווח הפוליטי מההתפתחות החדשה ותימנע מהעברת האשראי לימין.

שגרירות ישראל בוואשינגטון לא עודדה פעילים יהודים לקדם את ההצעה להעביר את השגרירות לירושלים. אולם בשיחות פרטיות נמסר להם כי ממשלת ישראל חוששת שעיסוק בנושא ירושלים עלול לחבל בתהליך השלום, הנמצא כעת בשלב רגיש. עמדה דומה הביע ד"ר מארטין אינדיק בשימוע בסנאט על מינויו לשגריר בתל אביב.

בכירים בממשל הביעו את ביטחונם שהנשיא קלינטון יימנע מלהטיל וטו על ההצעה, מחשש לתגובה חריפה של הקהילה היהודית. קלינטון יופיע הערב, לצד רבין, בוועידה השנתית של איפא"ק – אחד הגופים שתמכו ב"חוק ירושלים".

בנאום בפני ועידת איפא"ק מתכוון מנהיג הרוב הרפובליקאי בסנאט, בוב דול (המתמודד על מועמדות מפלגתו לנשיאות), לבשר על החלטתם של מנהיגים בשתי הסיעות להניח את החוק כבר ביום שלישי על שולחן הסנאט.

את ההצעה אימץ גם הסנאטור הדמוקרטי מניו יורק, דניאל פאטריק מויניהן, והסנאטורים הרפובליקאים אלפונס ד'אמאטו, אף הוא מניו יורק, ועמיתו ג'ון קייל מאריזונה, שהיה פעיל גם ביוזמה לשלול שיגור חיילים אמריקאים לגולן.

על פי טיוטה לא סופית, תכלול הצעת החוק הרשאה לממשל להתחיל בעבודות בניית השגרירות באתר מתנה אלנבי בירושלים לפני סוף שנת 1996, שבה תחגוג ישראל 3,000 שנה לכיבוש העיר בידי דוד המלך.

החוק החדש יחייב את הממשל להעביר את השגרירות לירושלים לפני מאי 1999, מועד תחילת המשא־ומתן על הסדר הקבע. הוא יתנה את הוצאת מחצית מתקציב הבנייה והתחזוקה של משרד החוץ האמריקאי באותה שנה, בדיווח של מזכיר המדינה כי עבודות בניית השגרירות בירושלים מצויות בעיצומן.

בסוף השבוע הצטרף מועמד רפובליקאי נוסף לנשיאות – מושל קליפורניה פיט וילסון – למתחריו, דול, פיל גראם וארלן ספקטור, שהתחייבו להעביר את השגרירות לבירה מיד עם היבחרם לתפקיד הנשיא. בפגישה עם ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הודיע וילסון כי יתנגד לשיגור חיילים אמריקאים לגולן.

גדעון אלון מוסיף: מרכז הליכוד בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אליהו בן אלישר, גינה אתמול בחריפות את פעולתם של נציגים ישראלים רשמיים בוואשינגטון נגד יוזמת הסנאטורים להעביר את שגרירות ארה"ב בישראל מתל אביב לירושלים.

בן אלישר הדגיש ש"כדי לרצות את אש"ף ואת אויבי ישראל, מתכלת הממשלה במאמצים הנעשים שנים רבות להעברת שגרירות ארה"ב לירושלים".

לבקשת העירייה, הוציא ביהמ"ש צו הפסקת בנייה נגד אוריינט האוס

מאת אורי ניר

בית משפט השלום בירושלים הוציא שלשום, לבקשת עיריית ירושלים, צו הפסקת עבודות נגד האוריינט־האוס במזרח העיר, שבו נערכות עבודות בנייה להקמת מבנה נוסף בחצר.

פקחי עיריית ירושלים הגיעו ביום רביעי בבוקר לאוריינט האוס על מנת לבדוק תלונות שהגיש ארגון הימין "הפורום למען ירושלים" על בנייה במקום. שומרי האוריינט האוס מנעו מהפקחים את הכניסה והללו נאלצו לעזוב. ביום ה' בערב שבו הפקחים למקום כשהם מלווים בשוטרים, נכנסו לאוריינט האוס, בדקו את הבנייה במקום. ביום ו' בבוקר נערכה פנייה לבית משפט השלום בבירה.

בדיון, טען בא כוח העירייה, כי פקחי העירייה הבחינו בעבודות בנייה בחצר האוריינט האוס, ובכלל זה בעבודות הנחת יסודות לקראת הקמתו של מבנה נוסף בחצר. לבקשתו, הוציא בית המשפט צו הפסקת עבודות. הצו נמסר לאוריינט האוס ובעיריית ירושלים מצפים כי ככל הנראה תבקש העירייה מבית המשפט בשבוע הבא להוציא צו הריסה נגד היסודות שהונחו.

צו הפסקת הבנייה הוא שלב ראשוני בהליך הוצאתו של צו הריסה, שמרגע הוצאתו יידרש האוריינט האוס לבצעו תוך כ־60 יום.

אבו זיאד: נכבד את הצו

הנהלת האוריינט האוס האשימה אתמול את שלטונות ישראל בהוצאת הצו להפסקת עבודות הבנייה במקום בגלל שיקולים פוליטיים, הנוגעים להפקעת אדמותיהם של ערבים בירושלים.

במסיבת עיתונאים שכינס אתמול האוריינט האוס, אמר העיתונאי ועורך הדין זיאד אבו־זיאד כי ראש העירייה אהוד אולמרט הוציא את הצו כדי להסיט את תשומת הלב הציבורית והבינלאומית מסוגיית הפקעת האדמות.

לעצם עניין הבנייה הבלתי־חוקית, אמר אבו־זיאד כי הבנייה מיועדת לחיזוק תקרה ולחיזוק מרפסת קיימת, ולא להקמת מבנה חדש או קומות חדשות. עם זאת, הוא ציין כי האוריינט האוס יכבד את צו בית המשפט, והפסיק את העבודות במקום.

אב נטש את תינוקו בן השנה בחדר מדרגות בתל־אביב

האב הנוטש נעצר. התינוק הועבר למשפחה אומנת

מאת משה מובאל

תינוק כבן שנה ננטש על ידי אביו בערב שבת בכניסה לבית משותף ברחוב לוינסקי בתל־אביב. האב הנוטש נעצר כעבור כמה שעות בנתניה. המשטרה עדיין מחפשת את האם. התינוק נמסר לשירותי הרווחה בעיריית תל־אביב והועבר למשפחה אומנת. בהמשך הוא יאומץ.

בשעה 19:00 בערך שמעו דיירים ברחוב לוינסקי מספר 138 תינוק בוכה ללא הפסקה. אחד הדיירים, שיצא החוצה, מצא תינוק בעגלה. בתוך העגלה היה מכתב, ממנו עולה כי התינוק הוא בנה של דיירת המתגוררת בקומה השלישית באותו בניין. השכן הזעיק את המשטרה.

בחקירה ראשונית התברר כי האשה, שככל הנראה היא אמו של התינוק, כבר לא מתגוררת במקום. איש מהשכנים לא ידע פרטים שיאפשרו למשטרה לאתרה. בהמשך החקירה התבררה זהותו של האב: תושב נתניה, בן 34, המוכר למשטרה. האב נעצר בביתו בנתניה והובא למטה מרחב הירקון. בחקירתו גילה האב כי אם התינוק היא עולה חדשה מרוסיה. לדבריו, הוא גידל את התינוק מאז נולד. לפני כמה חודשים עברה האם להתגורר בתל־אביב והוא היה משוכנע שהיא עדיין מתגוררת ברחוב לוינסקי. כאשר לא יכול עוד לגדל את הילד, הסביר, הוא הניח אותו בכניסה לבית בתקווה שאמו תשמע את בכיו ותרד לקחתו.

במשטרה התייחסו בחומרה למעשה של האב. הוא נעצר להמשך החקירה ובהמשך יומלץ להעמידו לדין על נטישת תינוק תוך כדי סיכון חייו.

עוד פירמידה התגלתה בגיזה שבמצרים

קהיר (ע"ר וע"צ). משלחת של ארכיאולוגים צרפתים גילתה בשבוע שעבר פירמידה נוספת מדרום לפירמידות של גיזה.

מנהל העתיקות בגיזה, זאהי האוואס, מסר כי בשנה שעברה גילתה המשלחת הצרפתית אבן בצורת דלת, באתר העתיקות בסאקארה. האבן היתה מכוסה חול, ועליה היתה כתובת עם שמה של מלכה שלא היתה ידועה עד אז – מריס אייס אס.

על פי ההערכות, גובה הפירמידה הוא כ־50 מטר, אולם רובה שקועה בתוך החולות. היא הוקמה ככל הנראה בימי השושלת השמינית, בתום עידן האימפריה העתיקה (בערך בשנת 2,200 לפני הספירה).

לדברי האוואס, ארכיאולוגים אחרים סבורים כי הפירמידה הוקמה דווקא בימי השושלת השביעית, משום שהיא נמצאת בסמוך לפירמידה של המלך פפי השני, מייסד השושלת. לא הרחק משם נמצאות גם שלוש הפירמידות של נשות המלך, שהתגלו אשתקד על ידי המשלחת הצרפתית.

סגן ראש עיריית י־ם: כשהימין יעלה לשלטון, נעמיד לדין חותמי הסכמים בעניין ירושלים

מאת נדב שרגאי

סגן ראש עיריית ירושלים, שמואל מאיר, תובע כינוס דחוף של מועצת עיריית ירושלים, כדי לדון בפעולות מנגנון הביטחון המסכל, בראשות ג'בריל רג'וב, במזרח ירושלים. מאיר אמר ש"לאור הדיווח של השב"כ לוועדה לביטחון ירושלים, על 150 אנשי רג'וב הפועלים במזרח העיר, אין להאמין עוד למסכת ההכחשות ולמסך הטשטוש שמפזרת הממשלה בעניין רג'וב, כמו גם בעניינים מדיניים אחרים הנוגעים למזרח העיר". דיווח השב"כ בעניין פעילות רג'וב במזרח ירושלים פורסם ב"הארץ" שלשום.

מאיר אמר, שהממשלה עשתה ויתורים והגיעה בחשאי לשורה של הבנות עם הפלשתינאים על ירושלים, ושפעילות רג'וב ואנשיו במזרח העיר היא רק עניין אחד מרבים.

"כשיתחלף השלטון", אמר מאיר, "נדאג לכך שכל מי שהיה לו יד בהסכמים החשאיים האלה בעניין ירושלים יעמוד לדין. בעיני זו בגידה. על ירושלים אסור לשאת ולתת. נתנו לפלשתינאים כוח משטרה במזרח העיר, והוא פעיל – כפי שאנו נוכחים לדעת עכשיו – גם במערב העיר. אני חושב שאסור להשלים עם המצב הזה. צריכים להעמיד את מי שאחראי לכך על תוצאות העניין".

בית משפט השלום בירושלים הוציא שלשום צו הפסקת עבודה לעבודות בנייה לא חוקיות המתבצעות בחצר האוריינט־האוס במזרח ירושלים. הצו הוצא לבקשת עיריית ירושלים. בתוך כמה ימים יוצא כנראה צו הריסה. את העבודות גילה בערב יום העצמאות סיור של הפורום למען ירושלים.

תארים הוענקו לבוגרים הראשונים של המכללה האיסלאמית במשולש

מאת גבי זהר

טקס הענקת תארים לבוגרי המחזור הראשון והשני של המכללה ללימודי השריעה ומדעי האיסלאם, התקיים בסוף השבוע בבאקה אל־גרבייה. זהו המוסד העל־תיכוני היחיד במדינת ישראל שהוכר על ידי משרד החינוך ללימוד מדעי האיסלאם.

ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל משרד החינוך, אמר בטקס כי שר החינוך אמנון רובינשטיין והמשרד ימשיכו להכיר במכללה במובן המוסרי, וימשיכו להעניק לה סיוע תקציבי. מתוך 35 הבוגרים הראשונים יש 23 סטודנטיות ו־12 סטודנטים.

הוענקו זיכיונות ל־4 תחנות רדיו אזורי

מאת עירית רוזנבלום

הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו העניקה שלשום בטקס קצר את הזיכיונות ל־4 מתוך 7 הקבוצות שזכו בשלב הראשון של מכרזי הרדיו האזורי. הארבע הן: "קול הים האדום" באילת, "רדיוס" באזור השרון, "רדיו חיפה" בחיפה ו"גלי הדרום" בבאר שבע. התחנות צפויות להתחיל לשדר בספטמבר.

התחנה הזוכה בירושלים, "שידורי זהב, רדיו ירושלים", תקבל את זיכיונה רק לאחר שתשלים כמה מהתחייבויותיה.

באזור הצפון ניתן צו מניעה זמני נגד הענקת הזיכיון לקבוצה הזוכה "רדיו הצפון", לאחר שקבוצת תפן טענה ששיקולים זרים הנחו את בחירתה. מחר תידון בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעתה של קבוצת "תדרים" המערערת על זכיית "רדיו ללא הפסקה" במכרז על גוש דן. לפיכך מנועה הרשות השנייה מלהעניק לה את הזיכיון.

מתה הנמרה שלומציון

מאת צפריר רינת

הנמרה שלומציון מתה בספארי ברמת־גן ביום ששי בלילה. שלומציון היתה הנמרה האחרונה שחיה באזור מדבר יהודה. ככל הידוע, חיים כעת באזור רק שני נמרים זכרים, ונראה שעם מותם תוכחד אוכלוסיית הנמרים במדבר יהודה.

בנגב נותרו עדיין נמרים אך מספרם אינו ידוע.

שלומציון נמצאה ביום ששי באזור נחל צאלים על ידי מטייל כשהיא תשושה וסובלת מפצעים בכמה מחלקי גופה. וטרינאר מקומי הרדים אותה, והיא הועברה על ידי פקחי רשות שמורות הטבע אל הספארי ברמת גן, שם ניסה הווטרינאר ד"ר יגאל הורוביץ להציל את חייה.

בשלב מאוחר יותר לא נותרה לצוות הרפואי בספארי ברירה, והוא הרדים אותה למוות.

שלומציון היתה בערך כבת 16, היתה אמם של הנמרים הידועים הורדוס. חוקר הנמרים של מדבר יהודה, גיורא אילני, ניהל אחריה מעקב שוטף בשנות השמונים באמצעות משדר טלמטריה. בשנתיים האחרונות מתו באזור מדבר יהודה גם הנמר אמיעל והנמרה חומכבה.

בן 58 מירושלים טבע בחוף הים בעכו

מאת גבי זהר ועתים

עולה חדש בן 58, המתגורר בירושלים, טבע אתמול בחוף הים בעכו. זהו מקרה ראשון של טביעה, מאז פתיחת עונת הרחצה ביום ראשון שעבר.

האיש הגיע לחוף עם אחיו המתגורר בעכו. לאחר זמן קצר הוא נכנס לים, ומציל שהבחין בו כשטבע יצא לעברו, לחלצו מן המים. המציל ניסה להחיותו אך ללא הצלחה. ניסיונות ההחייאה שלו ושל חובש מד"א לא הועילו. גופתו הועברה לבדיקה, כשלאחר המוות במכון לרפואה משפטית באבו כביר.

מטייל נפצע כשנפל ממצוק במדבר יהודה

(ע). שגב בוטל, בן 22 מפתח תקוה, נפל אתמול אחר הצהריים ממצוק בגובה 15 מטר במדבר יהודה, ונפצע באורח בינוני. בוטל טייל באזור מערות קומרן, הוא נפגע בגבו.

למקום הוזעקו כוחות הצלה ומשטרה. הוא הוטס על ידי מסוק צבאי, שהטיסו לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים.

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של חברנו היקר
ד"ר יורם נמרוד
על מועד ההלוויה נא להתקשר
לטלפון: 06-367311/3
המשפחה
ובית עין־החורש

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
אליעזר בר־אברהם ז"ל
תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום רביעי
י' באייר תשנ"ה 10.5.95
בשעה 15:00 בבית הקברות שדה יהושע
(כפר סמיר) חיפה.
נפגשים בשער מס' 1.
תודה לכל מנחמינו
המשפחה

עם המשפחה וקיבוץ עין־החורש
אבלים על מותו בטרם עת של
יורם נמרוד
קיבוץ מזרע

למשפחת מוקדי
אתכם באבלכם על פטירתו
של יקירכם
עמוס מוקדי ז"ל
מיבניאל
משפחת פרישמן, לוד

לטובה, עודד, בוקי, ורדה,
שרה, פאול והנכדים
אתכם באבלכם הכבד
במות יקירכם האהוב,
משה ז"ל
משפחת שעיה
חב' "ישהונג" בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה בטרם עת של
אשתי, אמנו, סבתי וכלתי היקרה
שושנה האן
לבית שלם
ההלוויה תערך היום יום ראשון ז' באייר תשנ"ה, 7.5.95,
בשעה 3:00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
אבלים:
בעלה: דניאל האן
בנה וכלתה: צבי ועינת האן
בנה: אייל האן
בתה: מיכל האן
נכדה: יהונתן האן
וכל בני המשפחה
השבעה בבית המנוחה, שברח' הרב אשי 3, נוה אביבים, תל־אביב.

המועצה המקומית ערבה
מיקוד: 24945
טל. 06-741237-744208-744238-41743
פקס: 06-744616
במסגרת המינהלה הארצית לפיתוח וביצוע
היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים
תחום הנדסת ביוב
ביצוע בריכות אגאירוביות, מאגר וקו הולכת קולחים
מכרז מס' 648 - 32/94 - 0531
1) המועצה מכריזה בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת היחידה לקידום ביצוע פרוייקטים ובהתאם לנוהליה.
2) את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 1000 ש"ח, אשר לא יוחזרו, במשרדי המועצה בשעות העבודה הרגילות.
3) רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי במקצועות כבישים תשתית ופיתוח (סימול 200) בסיווג כספי ב'2 לפחות.
4) סיור הקבלנים יתקיים ביום ה' בתאריך 18.05.1995, היציאה ממשרדי המועצה בשעה 10:00.
5) את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז ובשיעור של 5% מערך ההצעה ללא מע"מ ולתקופה של 90 יום מיום 30.5.1995 יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה ביום ג' בתאריך 30.05.1995 לא יאוחר משעה 12:00 בצהריים. תיבת ההצעות תיפתח בשעה 12:15 בנוכחות המציעים.
6) המועצה אינה חייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה אחרת.
בכבוד רב
פדיל מעאמנה
ראש המועצה

חדשות חוץ

נמנעה התקפת גז ציאניד בתחנת הרכבת הגדולה ביותר בטוקיו

טוקיו (רויטר). אנשי ביטחון יפאנים מנעו אתמול פיגוע גז שעלול היה לגרום למותם של עד 20 אלף איש. משטרת יפאן מסרה כי הפיגוע, שנמנע ברגע האחרון ממש, היה אמור להתרחש בתחנת הרכבת התחתית הגדולה ביותר בטוקיו.

לצורך הפיגוע הונחו בחדר שירותים בתחנת הרכבת שתי שקיות ניילון, שהיו מלאות בכימיקלים הדרושים לייצור הגז הקטלני ציאניד. השקיות התגלו על ידי המשטרה שלשום בערב.

מקורות במשטרה מסרו כי ייתכן שיש קשר בין ניסיון הפיגוע שנמנע אתמול לבין פיגוע גז הסארין שבוצע ב־20 במארס. אותו פיגוע גרם למותם של 12 נוסעים ולפציעתם של יותר מ־5,000 ברכבת התחתית בטוקיו.

כת יום הדין אום שינרי קיו ("האמת הנעלה"), היא החשודה העיקרית בביצוע הפיגוע מ־20 במארס.

שלשום בערב התגלו בסמוך לאסלה בשירותי הגברים בתחנה שתי שקיות ניילון גדולות, שהונחו זו לצד זו. אחת השקיות הכילה נתרן ציאני שכבר בער, והשנייה הכילה חומצה גפריתית מדוללת.

המשטרה מסרה כי השקיות סודרו כך שברגע שהלהבות היו מתפשטות לשקית השנייה היתה מתרחשת ריאקציה כימית, שהיתה גורמת להיווצרות הגז ציאניד.

לדברי המשטרה, הלהבות כבר נשקו לשקית השנייה, כאשר גבר שנכנס לשירותים הזעיק אנשי ביטחון שחלפו בסמוך באותו רגע.

אנשי הביטחון התפרסו בתחנה כחלק מצעדים להגברת הבטיחות ברכבת התחתית מאז פיגוע גז הסארין. ארבעה אנשי ביטחון, שמיהרו לתוך השירותים וכיבו את הלהבות במים, נחנקו מהעשן שכבר התפזר במקום ואושפזו לזמן קצר.

המשטרה מסרה כי התגלו שני ליטרים של נתרן ציאני בשקית אחת וליטר וחצי של חומצה גפריתית בשנייה.

ארה"ב שוקלת הטלת סנקציות על יפאן, לנוכח הקיפאון בשיחות הסחר

ויסטלר, קנדה (רויטר). ארצות הברית הודיעה אתמול כי היא שוקלת הטלת סנקציות על יפאן, לאחר ששיחות הסחר בין שתי המדינות נקלעו לקיפאון. הנציגים היפאנים והאמריקאים בשיחות, המתנהלות בסתר במכוניות ובחלקי חילוף, לא הצליחו להגיע להסכמה על פתיחה משמעותית יותר של השווקים ביפאן לספקים זרים.

"ממשלת יפאן אימצה עמדה אידיאולוגית נוקשה, שנועדה להיכשל", אמר נציג הסחר האמריקאי, מיקי קאנטור, במסיבת עיתונאים. "זה מצער מאוד", אמר שר הסחר היפאני, ריוטארו האשימוטו, במסיבת עיתונאים נפרדת. "התעקשותה של ארה"ב נותרה בעינה, והיא עדיין מכשול בלתי עביר העומד בפני השגת הסדר".

הרעיון שלפיו תרכוש יפאן "מרצון" חלקי חילוף מיובאים למכוניות חדשות, היה רכיב אחד במאמץ שעשתה ארה"ב בניסיון למחוק גירעון בסך כ־37 מיליארד דולר בסחר המכוניות עם יפאן.

קאנטור נועד אתמול בבוקר בבית הלבן עם קובעי המדיניות הכלכלית בארה"ב, כדי לסקור את ההתקדמות במו"מ. לדבריו, החלטה בנוגע לצעדים חדשים תתקבל "בעתיד הקרוב". עם זאת, הוא לא פירט באילו צעדים מדובר. קאנטור אמר כי יש תשע או עשר אפשרויות מלבד הטלת מכסי מגן על מוצרי יבוא מיפאן.

הסרבים פינו אלפי אזרחים מכפרים הסמוכים לקווי הפסקת האש בקרואטיה

מאת סוכנויות הידיעות

זאגרב. בעקבות התקדמותם של כוחות ממשלת קרואטיה, פינו המורדים הסרבים אלפי אזרחים מכפרים הגובלים בקווי הפסקת האש של האו"ם במזרח המדינה.

פקידי או"ם אמרו אתמול כי כוחות סרבים במובלעת סלאבוניה המזרחית והמובלעת בראניה מנעו מתושבי סרביה הסמוכה להיכנס אליהן, בטענה שהמצב מסוכן מדי. הסרבים התקוממו נגד קרואטיה ב־1991. הם השתלטו אז על שתי המובלעות, וכן על סלאבוניה המערבית.

שתי המובלעות מוגנות כהלכה על ידי סוללות טילים וקווי אספקה טובים. ממשלת קרואטיה הכחישה את הטענות כאילו בכוונתה להרחיב את הלחימה מעבר לאזור סלאבוניה המערבית.

מקורות בצלב האדום מסרו אתמול כי מאז יום רביעי שעבר נפלו כ־1,000 מורדים סרבים בשבי צבא קרואטיה.

"השבויים, כולם גברים, נשבו באזור פקראץ' והובלו באוטובוסים למרכז ספורט בעיר ביילובאר, לשם הורשו נציגי הצלב האדום להיכנס", מסרו המקורות.

האו"ם שוקל התקפות אוויריות בביהאץ'

סרייבו. האו"ם הודיע אתמול כי ייתכן ויאלץ להשתמש בתקיפות מן האוויר נגד תותחים סרבים, המפגיזים אזרחים באזור המוגן של האו"ם במובלעת ביהאץ'.

שלשום אמר האו"ם כי ההפגזה הסרבית, אשר בה נהרגה אשה ונפצעו ששה בני אדם, היא "רצח". מאז פג תוקפו של הסכם הפסקת האש, ביום שני שעבר, לא פסקו התותחים הסרבים להפגיז את העיירה.

שוודיה תעניק מקלט ל־5,000 פליטים

שטוקהולם. ממשלת שוודיה הודיעה שלשום כי החליטה להעניק מקלט זמני ל־5,000 פליטים בוסנים שהיו אמורים להיות מגורשים לקרואטיה. הפליטים יקבלו מקלט בשוודיה עד 1 בדצמבר.

אדם שהתעלף בגלל החום מפונה מהטקס לציון 50 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה באירופה, שהתקיים אתמול בהייד פארק בלונדון

תצלום: אי־פי

המלכה האם הבריטית פתחה את הטקסים לציון 50 שנה לניצחון על גרמניה הנאצית

מאת דפנה הרדי
סופרת "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). המלכה האם, אליזבת הראשונה, פתחה אתמול בלונדון את החגיגות לציון מלאת 50 שנה לניצחון בנות הברית באירופה. בטקס בהייד פארק השתתפו יותר מ־50 ראשי מדינות, וכן קבוצה גדולה של חיילים ותיקים שלחמו במלחמת העולם השנייה. ביניהם היו גם נציגים ישראלים שלחמו בצבא הבריטי.

בשעות הבוקר המאוחרות סקרה המלכה האם מצעד של ותיקי מלחמת העולם השנייה. אחר כך נשאה את אחד מנאומיה הנדירים, שבו קראה לבריטניה "לזכור בגאווה ובהודיה את אלה שאומץ לבם סייע להביא לנו את הניצחון".

לאזרחי בריטניה, ובעיקר לאלה מביניהם הנושאים בזיכרונם את תקופת מלחמת העולם השנייה, מסמלת המלכה האם יותר מכל את אירועי התקופה. המלכה האם, שהיתה אז מלכת בריטניה, נהגה לבקר באזורים שנפגעו מההפצצות.

רבים זוכרים שכאשר ארמון בקינגהאם נפגע באחת ההתקפות האוויריות, אמרה המלכה שהיא כמעט שמחה על כך, שכן לאחר אותו אירוע חשה כי היא יכולה להזדהות עם אלה שנפגעו בבתיהם ו"להביט בעיניהם של תושבי האיסט אנד".

ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, אמר לקהל שנכח בטקס כי אירועי סוף השבוע אינם רק ביטוי של נוסטלגיה. הוא ניצל את ההזדמנות כדי להביע את הערצתו למלך ג'ורג' ולמלכה האם, על שהחליטו לא לעזוב את לונדון למרות ההפצצות. הדור שלאחר המלחמה, אמר מייג'ור, חייב לשמור על האמונה ולפעול לצד אלה שנלחמו בה למניעת מלחמות בעתיד.

החגיגות המרכזיות, שיימשכו גם היום ומחר, הביאו קהל של מאות אלפים להייד פארק. מארגני החגיגות העמידו אתמול לרשות ותיקי המלחמה, ביניהם כמה נציגים מישראל, מערכת מחשב משוכללת שנועדה לסייע להם באיתור חברים ומכרים ששירתו אתם, אך הקשר עמם נותק.

קוהל: יש לחזור ולהציג חומר תיעודי מהמלחמה בפני הצעירים

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). הלקח המכריע ממלחמת העולם השנייה הוא, שאין להתייחס לחופש ולחירויות כאל דבר מובן מאליו. כך אמר קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, בפתיחת הטקסים לציון 50 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה.

קוהל ציין כי שני שלישים מתושבי גרמניה היום נולדו אחרי המלחמה. הוא קרא לחזור ולהציג בפני הצעירים את החומר התיעודי על המלחמה ומעל לכל לספר להם את החוויות האישיות של בני משפחה, כדי שהאלימות של המשטר הנאצי תעמוד לנגד עיניהם.

הקאנצלר ציין, עם זאת, כי עם סיום המלחמה התאכזבו גרמניה ומדינות אחרות באירופה מהצדק ומהחופש, "כאשר מולדתנו חולקה וכך גם היבשת". דבריו אלה של קוהל מתפרשים כמחווה כלפי חלקים בימין הגרמני, שטענו כי תאריך סיומה של המלחמה מציין גם את ראשית סבלם המחודש של הגרמנים, שאיבדו חלקים גדולים מארצם ונאלצו לחיות תחת שלטון קומוניסטי במשך מחצית המאה.

אבי פרימור, שגריר ישראל בגרמניה, הביע אתמול הבנה לרגשות המעורבים שחשים אזרחי גרמניה נוכח הטקסים לציון 50 שנה לסיום המלחמה. עם זאת, פרימור הדגיש כי אין לטשטש את ההבדל בין אלה שגרמו למלחמה לבין אלה שנפלו לה קרבן. הוא אמר את הדברים בראיון לתחנת רדיו בברלין.

במאמר תחת בעיתון "פראנקפורטר אלגמיינה" מנה הקאנצלר קוהל את גודלם של אסונות מחנות הריכוז, את סבלם של חיילים בשורות הקטל, את העובדה שמיליוני בני אדם הפכו לפליטים ואיבדו את בתיהם.

רק 7% מתושבי גרמניה בגילאים 34-18 מודעים לעובדה שיותר מ־50 מיליון בני אדם מתו במלחמת העולם השנייה – כך עולה מסקר דעת קהל שנערך בשביל השבועון "דר שפיגל". לעומת זאת, 16% מבני שכבת הגיל 65 ומעלה טענו כי פולין גרמה למלחמת העולם השנייה ו־40% מהם גרסו שגירושם של הגרמנים מהמזרח משתווה בחומרתו לשואה של העם היהודי. בדעה זו מחזיקים גם 28% מגילאי 34-18. 54% מהנשאלים המבוגרים סבורים שהיה משום חיוב ושלילה במשטר הנאצי, מבין הצעירים 32% סבורים כך.

מחר יתקיים בברלין הטקס המרכזי לציון 50 שנה לסיום המלחמה. בטקס ישתתפו סגן נשיא ארצות הברית אל גור, ראש ממשלת בריטניה ג'ון מייג'ור, נשיא צרפת פרנסואה מיטראן, נשיא גרמניה רומן הרצוג והקאנצלר קוהל.

נשיא אנגולה ומנהיג המורדים סאווימבי התחייבו לפעול יחד לסיום מלחמת האזרחים

לוסאקה, זאמביה (אי־פי). נשיא אנגולה, חוזה אדוארדו דוס סאנטוס, נפגש אתמול עם מנהיג המורדים במדינה, ז'ונאס סאווימבי. השניים סיימו את ועידת הפסגה בחיבוקים והתחייבו לפעול יחדיו על מנת לשים קץ למלחמת האזרחים במדינה, הנמשכת זה 20 שנה.

הוועידה החגיגית שנמשכה לאחר שלוש שעות של שיחות בין השניים הזכירה אירועים דומים בעבר, שהסתיימו בלא כלום.

אולם שינוי הסביבה הפוליטית באפריקה הדרומית וההבנה כי אף אחד מהצדדים לא יוכל להכריע את האחר, גרמו להבטחות ולחיבוקים להיראות משכנעים יותר.

בפגישה בלוסאקה, בירת זאמביה, הסכימו השניים לשוב ולהיוועד באנגולה בתאריך שטרם נקבע והתחייבו לפעול ליישום חוזה שלום, שעליו חתמו הכפופים להם אשתקד.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה בתום הפגישה לא הוזכרו כלל שתי סוגיות שצפוי היה כי יעלו בה – הצעת תפקיד ממשלתי לסאווימבי וקיום בחירות לממשלה חדשה.

נראה כי העובדה שהשניים אימצו את פרוטוקול לוסאקה, שעליו הוסכם בנובמבר 94', מבטיחה את פריסתו של כוח או"ם בן 7,460 חיילים באנגולה. הכוח יפקח על יישום ההסכם ועל פירוק נשקם של לוחמי מחתרת אוניט"א, בהנהגת סאווימבי.

"אני חש כי חשוב מאוד שנבטא בבירור רצון פוליטי טוב", אמר דוס סאנטוס בטקס הנעילה. הוא בירך על רוח שיתוף הפעולה של סאווימבי ואמר כי הוא מעוניין ש"אווירה זו של אחווה תימשך לעד".

נאומו של דוס סאנטוס התקבל בתשואות. לאחר שהשניים התחבקו הביע סאווימבי את תמיכתו בדוס סאנטוס ובהסכם שהושג.

"היתה זו שיחה בין אחים. אני יוצא מכאן רגוע לגמרי", אמר. "אמרתי לכבוד הנשיא כי הוא נשיא ארצי, ולפיכך נשיאי".

סאווימבי הפציר באזרחי אנגולה שלא לחוש ספקנות בעקבות כישלון הניסיונות הקודמים ליישם את הסכמי השלום. הוא אמר כי הוא ודוס סאנטוס ישוחחו זה עם זה ישירות, כדי למנוע אי הבנות.

בקצרה

● אתיופיה. היום יתקיימו הבחירות הכלליות הרב־מפלגתיות הראשונות באתיופיה. מעריכים כי הקואליציה השלטת, החזית הדמוקרטית המהפכנית של העם האתיופי (EPRDF), שעלתה לשלטון ב־91', תמשיך ותשלוט במדינה. מרבית מפלגות האופוזיציה מחרימות את הבחירות. מערכת הבחירות היתה נגועה באלימות. ביום חמישי נהרגו שלושה אנשים כשרימון נזרק לתוך מסבאה, ו־15 מתו בהתפוצצות מטען חבלה בשוק הומה אדם. (רויטר)

● מצרים. 24 בני אדם נהרגו ו־18 נפצעו בקרב יריות בין שתי משפחות. שתי המשפחות, שהיו מסוכסכות במשך שנים, החלו בתגרה אלימה לאחר תפילות יום השישי במסגד בעיר מאסאראת חג'אג' במחוז בני מזאר, 200 ק"מ מדרום לקהיר. (ע"ד וע"צ)

● רוסיה. מיכאיל בוטווינניק, שהחזיק בתואר אלוף העולם בשחמט לאורך רוב שנות ה־50, נפטר שלשום בגיל 83. בוטווינניק היה אלוף העולם השישי בהיסטוריה של השחמט. הוא החזיק בתואר זה מ־1948 עד 1956, ב־1958 וב־1959, ומאוחר יותר ב־1961 וב־1962. בין תלמידיו של בוטווינניק היו אלופי השחמט אנטולי קארפוב וגארי קספארוב. (רויטר)

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בתרצ"ו–1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

מספרי הטלפון שלנו:
תל־אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896
מידע מעודכן 24 שעות ביממה בטלמסר
03-5652251, 04-303112, 02-294493

יונ'איצ'י הירוקמי, מנצח
מריה ז'ואאו פירז', פסנתרנית
בתוכנית:
נסרא: מבוא ושלושה אינטרלודים לתזמורת
מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר מס' 20, ק' 466
שומאן: סימפוניה מס' 1 ("האביב")
קונצרט מס' 8
יום א', 7.5.95, 20:30, ת"א/ סדרה ב'/ היכל התרבות
קונצרט מס' 9
יום ב', 8.5.95, 20:30, ת"א/ סדרה ג'/ היכל התרבות
יום ד', 10.5.95, 20:30, ת"א/ סדרה ה'/ היכל התרבות
יום ה', 11.5.95, 20:30, ת"א/ סדרה ג'/ היכל התרבות
מוצ"ש, 13.5.95, 21:00, ת"א/ סדרה ז'/ היכל התרבות

יונ'איצ'י הירוקמי, מנצח
מריה ז'ואאו פירז', פסנתרנית
ברוס ויינשטיין, אבובן
סיון רותם, סופרן
סוזנה פורצקי, מצו־סופרן
מקהלת "אנקור", בהדרכת דפנה בן־יוחנן
בתוכנית:
מרצ'לו: קונצ'רטו לאבוב ולתזמורת
בטהובן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 3
מנדלסון: "חלום ליל קיץ"
קונצרט מס' 8
יום ג', 9.5.95, 20:30, ת"א/פילוקלאסיקה/היכל התרבות

לידיעת מנויי המועדון הקאמרי:
התכנית לקונצרט מס' 6, סדרה א' שונתה ותהיה כדלקמן:
ברהמס: טריו בסי מג'ור, אופוס 87
דבורז'ק: שלישיית "דומקי"
בביצוע שלישיית הפסנתר הישראלית

פרס ע"ש דוד בן־גוריון
"יד דוד בן־גוריון" מבקשת מהציבור ומכל פרט,
מועמדים לקבלת הפרס ע"ש "יד בן־גוריון", לשנת תשנ"ו
הפרס יוענק למי שוועדת השופטים תמצא אותו ראוי לכך
בשל פועלו ומעשיו כמנציח חזונו ומורשתו
של **דוד בן־גוריון** בתחומים כגון:
בטחון, עליה, נגב, חקלאות, ציונות, התיישבות.
הצעות ניתן להגיש עד יום ב' בסיון תשנ"ה, 31.5.95
כל הצעה למועמד לקבלת הפרס תוגש בכתב ותכלול:
א. שם המועמד; כתובתו; מס' טלפון; מס' תעודת זהות.
ב. תולדות חיים.
ג. נימוקים להצעת המועמדות.
ד. רשימת ספרים ומאמרים או מחקרים שכתב המועמד.
ה. שם הממליץ או הממליצים (על דף נפרד, מענם ומס' טל).
כל חומר שיוגש לוועדת השופטים לא יוחזר לשולחיהם.
טקס הענקת הפרס יתקיים ב"בית בן־גוריון" בת"א,
ביום רביעי, יז' בתשרי תשנ"ו, 11.10.95 (ב' חוה"מ סוכות).
הכתובת להגשת הצעות:
"יד דוד בן־גוריון", מאפו 11, תל־אביב 65377, ת.ד. 3270.
או: "בית בן־גוריון", שד' בן־גוריון 17, תל־אביב 63454.

משרד החינוך התרבות והספורט
מודעת תיקון
בהודעה לנבחנים חיצוניים (אקסטרניים)
קיץ התשנ"ה
שפורסמה ב־25/4/95
נפלה טעות ונשמטו המלים:
"תולדות עם ישראל" ביום ב' כ"ב באייר 22.5.95
איתכם הסליחה

לעצמאים ובעלי עסקים
חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
הנהלת חשבונות דו־צדדית וכפולה • חשבוניות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי
אלפי משתמשים · קלה ופשוטה להפעלה · מאושרת ע"י מס־הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקס 03-496119
המחיר החל מ־ 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' הרוגי מלכות 7, תל־אביב טל' 03-6471486

עיריית תל־אביב־יפו
מזמינה את הציבור
לטקס הסבת שם ככר מלכי ישראל
(בין התאריכים 7-11 במאי)
ל"כיכר הלוחמים היהודים"
במלאת 50 שנה לנצחון על גרמניה הנאצית
דוברים:
פרופ' אמנון רובינשטיין - שר החינוך, התרבות והספורט
מר רוני מילוא - ראש העיר תל־אביב־יפו
... - יו"ר ... העולמי של לוחמים יהודים, פרטיזנים ואסירי מחנות
מר ... - יו"ר איגוד החיילים המשוחררים בישראל
בהשתתפות
הלוחמים היהודים בצבאות בנות הברית, הפרטיזנים, לוחמי הגטאות,
מתנדבי היישוב ... בתל־אביב
תכנית אמנותית
הטקס יתקיים היום, יום ראשון, ז' באייר תשנ"ה, 7.5.1995
בשעה 18:00, בכיכר מלכי ישראל, תל־אביב.

יריד התיירות הבינלאומי השני
הדיל של הקיץ
כאן מתחילה החופשה הבאה שלך

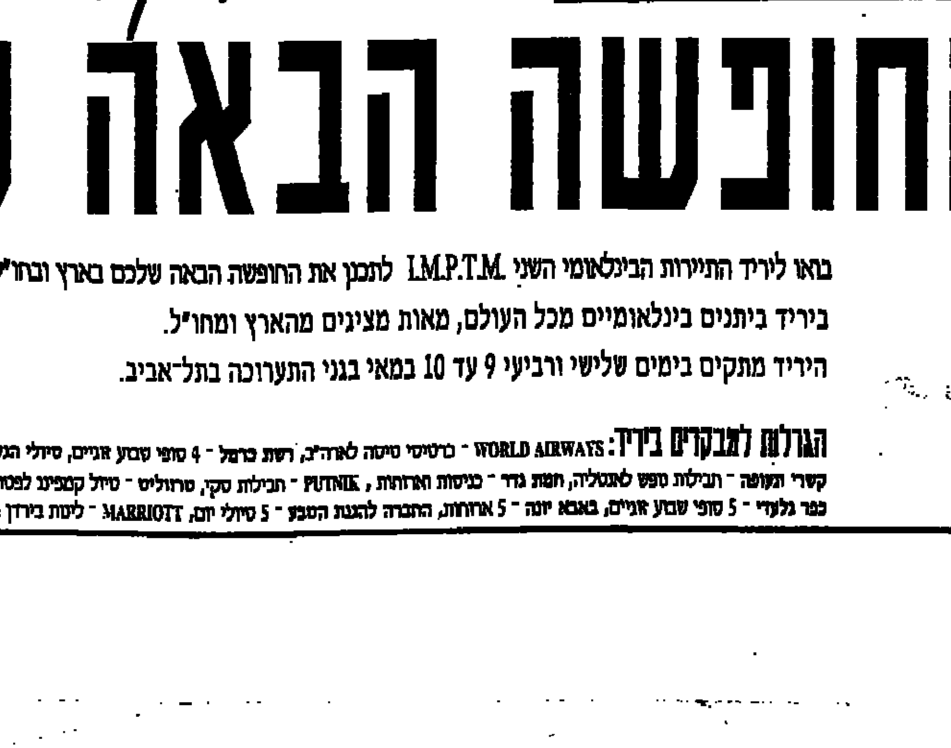

10-9 במאי
גני התערוכה ת"א
יום ג' 9.5 בין 14:00-19:00 יום ד' 10.5 בין 10:00-19:00
כניסה חופשית
באו ליריד התיירות הבינלאומי השני I.M.P.T.M. לתכנן את החופשה הבאה שלכם בארץ ובחו"ל.
ביריד ביתנים בינלאומיים מכל העולם, מאות מציגים מהארץ ומחו"ל.
היריד מתקיים בימים שלישי ורביעי 9 עד 10 במאי בגני התערוכה בתל־אביב.
קזינו
האם אתה בעד או נגד הפעלת קזינו חוקי בישראל. בין מבקרי היריד, שישיבו לסקר - יוגרלו 4 כרטיסי טיסה לאירופה, מתנת חברת "סופר צ'רטר"
הגרלות למבקרים ביריד: WORLD AIRWAYS - כרטיסי טיסה לארה"ב, רשת כרמל - 4 סופי שבוע זוגיים, טיולי הגליל - טיול לירדן, כפריס - תכשיט בשווי 700$
קשרי תעופה - תבילות נופש לאנטליה, חמת גדר - כניסות וארוחות, PUTNIK - חבילת סקי, טרוליס - טיול קמפינג לפטרה, רשת האירוח בקיבוצים - 5 סופי שבוע זוגיים,
כפר גלעדי - 5 סופי שבוע זוגיים, באבא יונה - 5 ארוחות, החברה להגנת הטבע - 5 טיולי יום, MARRIOTT - לינות בירדן ובמצרים, ועוד ועוד...

هكذا منه الأصل

חדשות חוץ

פרשנים צופים קרב צמוד בין שיראק וז'וספן בסיבוב הבחירות המכריע בצרפת

בעקבות הישגו בסיבוב הבחירות הראשון, נמצא ז'וספן בתנופה בימים האחרונים

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). לאחר כהונה המצטיירת כאריסטוקרטית של פרנסואה מיטראן, יבחרו היום אזרחי צרפת נשיא חדש, שייכנס לתפקידו ב-15 במאי. ערפל הקרב שליווה את ההצבעה בסיבוב הראשון, שהתקיים לפני שבועיים, התעבה באחרונה. איש אינו מעז להתנבא ביחס לתוצאות.

הסקרים האחרונים פורסמו לפני שבוע, והעניקו יתרון של כ-7%–8% לז'אק שיראק על פני ליונל ז'וספן. אולם בעקבות כישלון הסקרים בסיבוב הראשון איבדו מכוני דעת הקהל את כל אמינותם, וגורמים פוליטיים רציניים נמנעים מלהסתמך עליהם כמו בעבר.

הדברים הגיעו לידי כך שעצם האזכור של נתונים המבוססים על סקרים נחשב לדבר שאינו "בון טון" בדיון פוליטי מכובד.

בעבר לזלזול הכללי בסקרים, חלו כאן השבוע שעבר כמה התפתחויות בעלות חשיבות, המבססות את ההערכה שלפיה הקרב בין שני המועמדים יהיה צמוד. הערכה כזו, יש להדגיש, היתה נשמעת דמיונית לחלוטין בחודש שעבר. אז נחשב שיראק מועמד "בלתי מנוצח", בעוד שז'וספן השתרך הרחק מאחור.

ההתפתחות החשובה ביותר זכתה לכינוי "אפקט ז'וספן". בעקבות ההישג של המועמד הסוציאליסטי בסיבוב הראשון (יותר מ-23% מהקולות, לעומת 20% בלבד לשיראק), צבר ז'וספן תנופה ניכרת הבאה לביטוי בכל אירועי הבחירות שלו.

לאסיפות הרבות שז'וספן מכנס בכל רחבי המדינה מגיע קהל של רבבות, והוא עצמו נראה כמי שנולד מחדש: נמרץ מאוד, פתוח, שופע התלהבות.

ז'וספן, שהיה אלמוני למדי, לפחות בהשוואה לשיראק או ראש הממשלה אדואר באלאדור, הצליח לחדור בפרק זמן קצר ביותר למרכז התודעה הפוליטית. הוא היטיב לנצל את יתרונו בסיבוב הראשון, כדי להתקרב אל היעד שהיה עד לפני זמן קצר ביותר בבחינת פאטה מורגאנה לו ולחבריו הסוציאליסטים: השארת ארמון האליזה בידי המפלגה.

התפתחות אחרת קשורה בימין הקיצוני, שזכה בעמדת הכרעה ראשונה במעלה בעקבות המספר הגדול של הקולות שקיבלו ז'אן מארי לה-פן ופיליפ דה-וילייה בסיבוב הראשון.

הימין הקיצוני, ובמיוחד "החזית הלאומית", תבעו באופן בוטה משיראק להתחייב על כמה סייגים בתחומים כמו שיטת הבחירות, יחסה של צרפת לאיחוד האירופי, מדיניות ההגירה וכו'. שיראק סירב לעשות זאת באופן מפורש, אך גם נמנע מלהתייצב באורח חד משמעי נגד הימין הקיצוני ונגד כל מה שהוא מייצג.

לגישה זו היו, ככל הנראה, שתי תוצאות עיקריות: חלק ממצביעי לה-פן, שהיו יכולים להיכלל במאגר האלקטוראלי של שיראק, עשויים להימנע (כפי שיעשה לה-פן עצמו) ואף להצביע לז'וספן. מצד שני, ההתחזקות הניכרת של הימין הקיצוני גרמה לחששות באגף המרכזי, הליבראלי והפרו-אירופי, ולנטייה קלה לכיוון ז'וספן הידוע כפרו-אירופי מובהק.

גם הרצח המזעזע של צעיר מרוקאי בפאריס, שבוצע בידי בריונים המשתייכים ל"חזית הלאומית", השפיע על דעת הקהל. עדיין לא ברור כמובן מה תהיה ההשלכה של ההתפתחויות הללו על ההצבעה היום, אולם הדבר מבסס את התחושה כי לז'וספן יש סיכוי.

תחושה זו התחזקה בעקבות עימות הטלוויזיה בין שני המועמדים באמצע השבוע שעבר, שהסתיים בתוצאת תיקו. שיראק הקרין תדמית "נשיאותית" יותר. אולם ז'וספן הוא שנתן את הטון בקביעת נושאי דיון, העלה רעיונות רבים יותר והשרה רושם רציני מאוד. לאחר יותר משעתיים של דיון על עשרות נושאים, הוכיח ז'וספן שהוא שולט בחומר לא פחות משיראק, שזו לו מערכת הבחירות השלישית ברציפות.

הפרשנים מדברים על קרב צמוד, אך הם מודים כי יתקשו מאוד לעכל ניצחון של ז'וספן. ניצחון שכזה יהיה כל כך מפתיע וכל כך דרמטי, שהוא עשוי לשנות את הזירה הפוליטית הצרפתית מקצה עד קצה למשך שנים רבות. "אם ז'וספן ינצח, באמת שום דבר כבר אינו בלתי אפשרי", אמר משקיף מנוסה.

כמו לפני הסיבוב הראשון, גם הפעם ניצלו המועמדים את היום שלפני ההצבעה למנוחה בחיק משפחותיהם. חוקי הבחירות הנוקשים אוסרים סיקור כלשהו של מערכת הבחירות, ומשום כך לא היו אתמול אסיפות, כינוסים או מסיבות עיתונאים.

העיסוק העיקרי של כלי התקשורת היה בהשפעה האפשרית של גל החום על ההצבעה היום. מאז סוף השבוע שורר בצרפת מזג אוויר קיצי. רבים ניצלו את סוף השבוע הארוך כדי לצאת להרים ולחופי הים, וההערכה היא כי עקב כך יהיה שיעור ההצבעה נמוך יותר מהמקובל. בצרפת, כידוע, אפשר להצביע רק בקלפי שבאזור המגורים.

ברשתות הטלוויזיה ובמערכות העיתונים מתכוננים בקדחתנות לאירוע הפוליטי של העשור. שתי הרשתות הגדולות – TF1 ו-FR2 – מבטיחות כי משדרי הבחירות שלהן הערב יעלו על כל מה שנראה אי פעם על המרקע בצרפת.

אחוזי ההצבעה בבחירות לנשיאות הם באופן מסורתי גבוהים יותר מבכל שאר מערכות הבחירות (לפרלמנט, לעיריות, למחוזות ולאירופה), והעניין הרב במערכה הפעם מבשר צפיית שיא במספרים השנים.

תצלום: א"פי
ז'אק שיראק בסיור בחירות בשאמברי, שלשום. הסקרים האחרונים העניקו לו יתרון של כ-7%

יומן

טיפול שורש בגזענות

היום יבריעו 40 מיליון בוחרים צרפתים בעימות הנשיאותי המרתק בין ז'אק שיראק לבין ליונל ז'וספן. זו היתה מערכת בחירות יוצאת דופן בצרפת, ואולי באירופה בכלל, עקב התהפכות המהירות שחיו בה. בתחילה, לפני חודשים לא רבים, היה שיראק המפסידן הגדול: מעמדו בסקרים הלך ונחלש ובעלי בריתו נטשו אותו. המועמד "הבטוח" של הימין היה ראש הממשלה, אדואר באלאדור, שרכש לעצמו תדמית נשיאותית מוצקה כבר בתחילת כהונתו ב-'93.

לקראת סוף השנה אחזה את ממשלת באלאדור טלטלה עזה: פרשיות שחיתות, הפגנות תלמידים, סכסוכים אישיים, ובעיקר אכזבה מרה עקב האבטלה הנמשכת. בזירה הפוליטית דרך כוכבו של ז'אק דלור. השמאל רעש וגעש ודלור עלה בהתמדה בסקרים, עד שהדביק את באלאדור, ואחר כך גם זכה ליתרון עליו. אולם בצעד מפתיע ביותר הודיע "המועמד הבטוח" של השמאל כי לא יתמודד, והכניס את המערכת לסחרור. השמאל נותר ללא מועמד רציני ובאלאדור רשם נסיקה מטאורית בסקרים. שוב היה "המועמד הבטוח של הימין".

אולם אז נקלעה המערכת לטלטלה מחודשת: הסוציאליסטים "יתומי דלור" התלכדו מאחורי ליונל ז'וספן האלמוני אך הרציני והאמין, על ראשו של באלאדור נחתו כמה פרשיות שחיתות ופלילים חדשות, ובמפלגה הניאו-גוליסטית (RPR) החלו הפעילים להתעשת מחוויות באלאדור ולהרהר אם לא שגו שגיאה מרה כאשר נטשו את מנהיגם מזה שנים רבות – ז'אק שיראק. ואכן, תוך זמן קצר כבש שיראק את הזירה הפוליטית. למרבה ההפתעה, היה זה דווקא ז'וספן שזכה בסיבוב הראשון. שיראק נדחק למקום השני, בהפרש זעום בלבד מבאלאדור.

אולם התופעה הבולטת ביותר במערכה הזו היתה ההתחזקות הממשית של הימין הקיצוני: כ-20% מהקולות – תוצאת שיא באירופה מאז המלחמה. הימין הקיצוני אינו מאפשר לצרפתים לשגות באשליות באשר לדמותו ומטרותיו: בעצרת ההמונים של ז'אן-מארי לה-פן לפני ימים אחדים בפאריס, השליכו גלוחי ראש צעיר ערבי לנהר. חודשיים קודם לכן רצחו מדביקי כרוזים של "החזית" צעיר אחר במארסיי. גם הוא מוסלמי. הנשיא הצרפתי הבא – שיראק או ז'וספן – יהיה חייב לבצע ללא דיחוי טיפול שורש כדי לבער את נגע הגזענות המתפשט במהירות על קרקע המזון של האבטלה ההמונית.

ניצן הורוביץ

5 זרים נרצחו באלג'יריה; צרפת, קנדה ובריטניה קראו לאזרחיהן לצאת את המדינה

אלג'יר (ע"צ). חמישה נתינים זרים – שני צרפתים, קנדי אחד, אנגלי אחד ותוניסאי אחד – נרצחו שלשום באלג'יריה. בהתקפה נרצח גם אזרח אלג'ירי.

בעקבות הרצח פנו ממשלות קנדה, בריטניה וצרפת אל אזרחיהן השוהים באלג'יריה, ודרשו מהם לצאת את המדינה. ההתקפה היתה באזור תעשייה בעיר גרדאיה, הנמצאת 480 ק"מ מדרום לבירה אלג'יר. ההתקפה מיוחסת לארגוני טרור חמושים, אך אף ארגון לא קיבל את האחריות למעשה.

ממשלת אלג'יריה גינתה אתמול בחריפות את רצח הזרים. בהודעה רשמית של הממשלה נאמר: "המעשה הנפשע מנוגד למסורת האירוח של העם האלג'ירי ומהווה פגיעה בערכים הרוחניים של האיסלאם. זוהי הוכחה לכך שמטרת מבצעי המעשה הנפשע היתה לזרוע רצח והרס במדינה".

עבד רחמן מריין שריף, שר הפנים של אלג'יריה, אמר: "העם האלג'ירי והממשלה מביעים את תנחומיהם הכנים לממשלות תוניס, צרפת, בריטניה וקנדה, ומשתתפים בצער המשפחות". לדבריו, ממשלת אלג'יריה "נחושה בדעתה להיאבק בארגוני הטרור ולהשיב את הביטחון למדינה".

כוחות הביטחון האלג'יריים הרגו 17 קנאים איסלאמים ביום רביעי שעבר. הקנאים נהרגו במבצע של כוחות הביטחון סמוך לעיר עין דפלה, הנמצאת 150 ק"מ ממערב לאלג'יר.

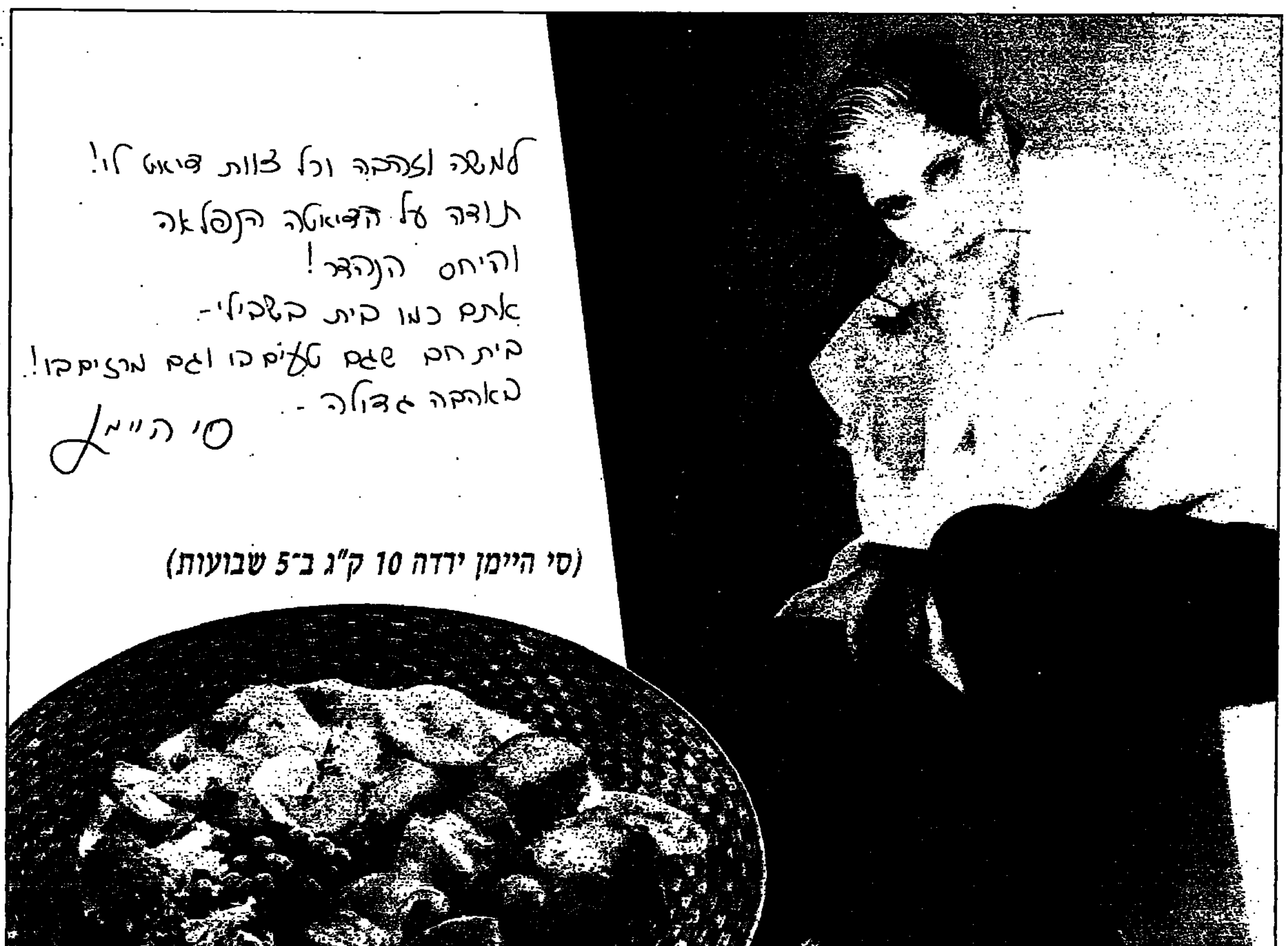

דיאט לי- מבשלים לכם, מביאים לכם...
ואתם יורדים על 4 ארוחות שף ליום וגם יורדים במשקל!

אדמון/שחרם

דיאט לי. שאל את מי שכבר רזה!
סי היימן, ירון לונדון, לוקולוס, יפה ירקוני, דץ, חנן יובל – זוהי רק רשימה חלקית של אנשים שעבורם דיאט לי הינה לא רק שיטה בדוקה להרזיה, כי אם גם בית חם ודואג.

"...האוכל בפירוש טעים ומגוון... כל המשפחה שלי התחילה לגנוב לי מהמקרר את הדיאטה..."
לוקולוס, "ידיעות אחרונות" 14.2.94

מתאימים לכם...מבשלים לכם...מביאים לכם...
אם גם לכם נמאס מכל ההבטחות, האבקות, הדיקורים והאכזבות- אתם רק צריכים להרים טלפון לדיאט לי והצוות המקצועי, בפיקוח הדיאטנית הראשית של בי"ח "מאיר" יתאים וישלח לכם ארוחות אישיות להרזיה מהירה ובטוחה – 4 ארוחות ליום, שבושלו לפי טעמכם האישי; בידי שפים מקצועיים.
לכם נשאר רק לחמם, לאכול, ליהנות ולרזות.

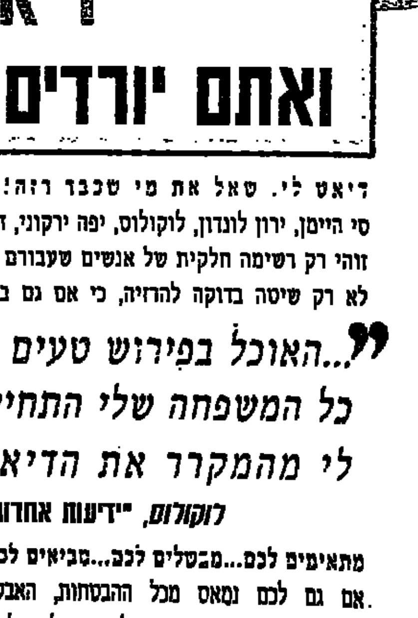

מה אתם מזמינים לצהריים?
נתחי סטייק ברוטב חרדל או בפלפל, פרגית בקלחוס ותפוחי-עץ, כופתאות סיניות, נתח סלמון ברוזמרין, מאפה דג ברוטב חרדל, דג פורל מעושן, עוגות שטרודל, גבינה ושוקולד ועוד עשרות סוגי טעמים.
(המזון אינו מכיל כדורים, אבקות או חומרים מזיקים אחרים. הוא דל כולסטרול וסוכר).

מחירים
ארוחות בוקר ל- 7 ימים: 29 ש"ח כולל מע"מ ומשלוח.
ארוחות צהריים מבושלות ל- 7 ימים: 175 ש"ח כולל מע"מ ומשלוח.
ארוחות ערב מבושלות ל- 7 ימים: 91 ש"ח כולל מע"מ ומשלוח.
ארוחות לילה ל- 7 ימים: 35 ש"ח כולל מע"מ ומשלוח.
המשלוח כולל הכל: לחם, חלב ואפילו שקיות תה.

דיאט 09-977177
ארוחות-שף מוכנות להרזיה, בהתאמה אישית
בפיקוח משרד הבריאות, כשר בהשגחת הרבנות כפר-סבא
ושיקנאו כל הרזים!

מזג האוויר

תחזית להיום | שני | שלישי | רביעי

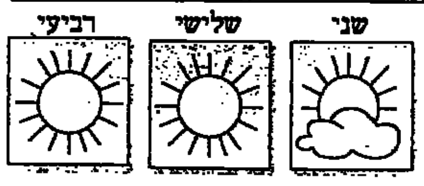

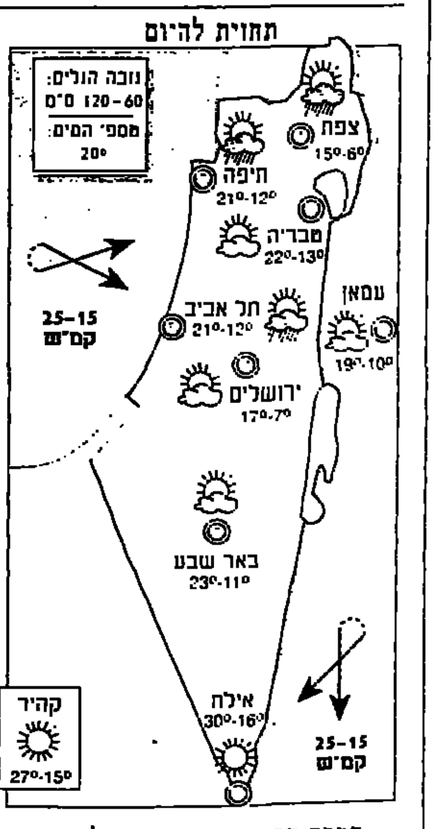

קר מהרגיל

היום יהיה מעונן חלקית וקר מהרגיל לעונה. בצפון הארץ ומרכזה ייתכנו גשמים קלים ומקומיים. הים יהיה גלי: גובה הגלים עד 120 ס"מ; טמפרטורת המים 20 מעלות. תנשב רוח מערבית עד צפון-מערבית במהירות של 15 עד 25 קמ"ש וישררו תנאים טובים לדאייה. בחרמון יהיה מעונן חלקית וייתכן גשם קל. אין תנאי גלישה.

תיאור המפה הסינופטית: אפיק מעל אזורנו בכל הגבהים גורם למזג אוויר מעונן חלקית וקר יחסית. רכס מעל מרבית שטחה של אירופה גורם למזג אוויר נאה. אפיק מעל צפון אירופה גורם שם לגשמים מקומיים.

מחר – התייצבות הדרגתית במזג האוויר ועדיין קריר מהרגיל לעונה; בימים שלישי ורביעי – נוח ועלייה הדרגתית בטמפרטורות.

כמות המשקעים

במילימטרים, מעודכן ליום 6.5.95 שעה 17:00

	הכמות שנרשמה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
תל אביב	טיפות	836	560
הגליל העליון	טיפות	758	925
הגליל המערבי	טיפות	741	640
חיפה	--	642	540
דרום הכרמל	--	600	580
נתניה	טיפות	816	570
ירושלים	--	722	550
יבנה	טיפות	718	540
ירוחם	--	148	163
באר שבע	--	275	205
אילת	--	16	32

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	7	23	מעונן חלקית
אמסטרדם	8	21	מעונן חלקית
אתונה	10	24	בהיר
בודפשט	8	22	מעונן חלקית
בוקרשט	6	19	מעונן חלקית
בריסל	10	20	מעונן חלקית
ברלין	7	21	מעונן חלקית
וינה	7	21	גשם קל
ורשה	7	19	גשם קל
ז'נבה	7	24	בהיר
מורמנסק	4	14	בהיר
לונדון	11	21	מעונן חלקית
ליסבון	13	19	מעונן חלקית
מדריד	14	21	בהיר
מוסקבה	6	17	מעונן
ניו יורק	7	20	בהיר
פאריס	13	26	בהיר
פרנקפורט	7	23	מעונן חלקית
ציריך	8	24	בהיר
קופנהאגן	8	15	מעונן חלקית
רומא	8	20	בהיר

תחזית מזג האוויר: חברת "מטאוטק", מיוחד ל"הארץ"

המפה הסינופטית החזויה להיום

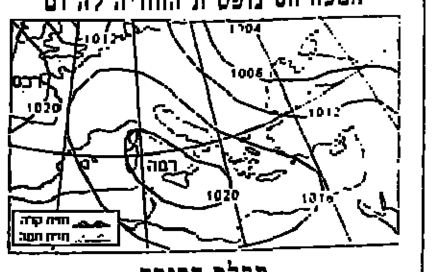

מפלס הכנרת

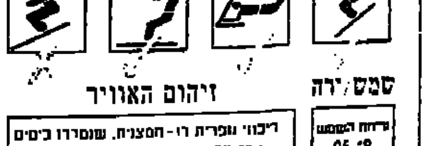

זיהום האוויר

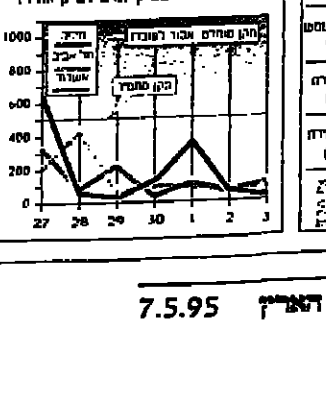

שמש/ירח

זריחת השמש 05.49
שקיעת השמש 19.24
זריחת הירח 11.54
שקיעת הירח 00.42

מבזק

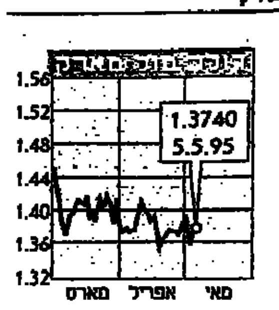

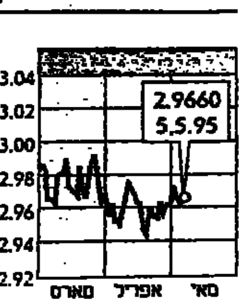

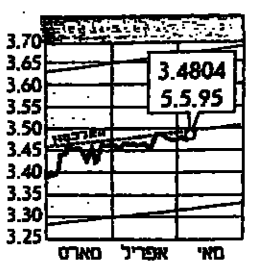

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר		
▼ מארק	1.3740	-0.03%
▼ ין	84.050	-0.10%
▼ לישט	1.5980	-1.17%
ריבית בנק ישראל		14.0%
פריים-רייט		15.5%

• • •

החברה הבת של מגדל לניהול תיקי השקעות החלה לפעול (עמוד 2ג)

• • •

התשלום עבור בדיקות תקן של מעלית חדשה – יוטל על היצרן (עמוד 2ג)

• • •

השוק מוצף בסיגריות "קלות", שלא בהכרח מזיקות פחות מהסיגריות הרגילות (צרכנות, עמוד 3ג)

• • •

מניות מבע סיימה את השבוע ב־+3.6%, אי.סי.איי – ב־-2.9% (בורסה, עמוד 4ג)

• • •

מדור נדל"ן

שבעה מבנים בירושלים המיועדים לשימור יוסבו לבתי מלון (עמוד 11ג)

• • •

לומיר תבנה 128 דירות בנתניה בהיקף מכירות של כ־18.5 מיליון דולר (עמוד 11ג)

• • •

"אחוזת אתרוג" – נמכרו 60 יח"ד ב־11 מ' ד' (עמוד 11ג)

• • •

ההסתדרות תמכור את חלקה במגרש בירושלים תמורת כ־2 מיליון דולר (עמוד 12ג)

• • •

א. לוי רכשה 33 דונם בראשל"צ ב־1.6 מיליון ד' (עמוד 12ג)

• • •

אופמן מאירוביץ' תבצע עבודות תשתית ב־3.5 מיליון דולר במנחת (עמוד 12ג)

זעם בקרב בכירים בהסתדרות עקב קיצוץ של 1,000–3,000 ש' בשכרם

מאת חיים ביאור

התמרמרות שוררת בקרב חברי הנהגת ההסתדרות הוותיקים, לאחר שיו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, החליט לקצץ את שכרם בתחום התנאים הנלווים.

עיקר הקיצוץ ברכיבי השכר שאינם כלולים בחישוב לפנסיה, כגון החזקת רכב וטלפון. שכרו של כל אחד מחברי ההנהגה הוותיקים יקוצץ ב־1,000 עד 3,000 שקל. כן, הורה רמון להפסיק להפריש לנבחרים הוותיקים פנסיה מוגדלת של 3% לשנה.

רמון הצהיר ימים אחדים לאחר שנכנס לתפקיד בהסתדרות, כי יפעל להקטנת ההכנסה של חברי ההנהגה, לנוכח גירעון ההסתדרות. הקיצוץ אמור להביא לכך שבתוך זמן מסוים ישתווה שכר חברי ההנהגה הוותיקים לזה של החברים החדשים. הללו מקבלים 10% פחות משכר הח"כים, זאת ע"פ החלטת רמון.

חברי ההנהגה הוותיקים, ביניהם יו"ר האגף למינהל משאבי אנוש והדרכה, מאיר גת; יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים, פיני שומר; יו"ר האגף לרווחה וזכויות החברים, דויד טל; האחראי על ביצוע דו"חות מבקר ההסתדרות, יעקב ישי; ממלא מקום יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני; חבר ההנהגה, מישל אלמליח, קיימו היום בלשכתו של ישי "ישיבת חירום". בישיבה ישתתף גם יהודה אבידן, חבר הנהגה חדש, המתנגד גם הוא להחלטה, לפיה מי שאינם ראשי אגפים ישתכרו רק שליש מראשי האגפים.

ישי המעיט אמש בחשיבות הישיבה בלשכתו ואמר שהיא אמנם מתקיימת על רקע הקיצוץ בשכר נבחרי ההסתדרות, אך היא נועדה "להציע דרך מכובדת כיצד לפתור מחלוקות המתעוררות בנוגע לשכר".

לדבריו, פניותיהם של בכירים בהסתדרות לבתי הדין לעבודה ולבתי משפט, בתביעות הקשורות לשכרם או לפנסיה שלהם – הינן "דבר שאינו לכבודינו".

ישי מסר כי בישיבה היום הוא יציע ששכר חברי ההנהגה, מזכירי מועצות הפועלים ומזכירי האיגודים המקצועיים ייקבע על ידי ועדה חיצונית.

בקרב חברי ההנהגה הוותיקים שוררת תרעומת על כך שההחלטה על הקיצוץ נמסרה להם על ידי רונית פז, עוזרת בכירה לרמון, במכתב מ־2 באפריל '95. ישי שיגר ב־25 באפריל מכתב לרמון, שבו נאמר בין היתר: "מכתבה של פז בא לקבוע נורמה חדשה הקובעת את שכר הנבחרים הוותיקים בדרך ביורואקטיבית תמוהה". הוא הוסיף: "עם כל רצוני לשמש דוגמה, קשה לתת הסכמה לקיצוץ שכר חד צדדי, שאינו מקיף את כל נבחרי ההסתדרות".

עוד קבל ישי על כך שנשללו זכויות עתידיות לפנסיה של נבחרים הישנים, בטענה שהתקבלו בהחלטות חסרות תוקף חוקי.

פיני שומר הזהיר שהקיצוץ יביא גם להורדה בשכר מזכירי מועצות הפועלים, דווקא בעת שמוטל עליהם למנוע במפעלים את הגבייה של דמי טיפול ארגוני עבור ההסתדרות.

רמון אמר אמש, כי הקיצוץ מעוגן בהחלטות של הנהגת ההסתדרות ואינו פרי יוזמתו.

ברודט: אם רפא"ל לא תהפוך לחברה ממשלתית עד יולי – ייסגרו קווי פעילות

מאת שרון שדה

מנכ"ל האוצר, דוד ברודט, אמר שלשום כי יש לפטר כאלף עובדים מרפא"ל. לדבריו, אם הרשות לא תצליח לעמוד בתאריך היעד שקבעה הממשלה להפיכתה לחברה ממשלתית – ראשית יולי – לא יהיה מנוס מסגירת קווי פעילות.

ועדת השירות של נציבות שירות המדינה תתכנס היום לדיון על החלטת ההנהלה לפטר השנה 350 עובדי מדינה מרפא"ל. מנכ"ל רפא"ל, יצחק גת, הודיע כי בכוונתו לפטר כאלף עובדים 650 מהם השנה, והשאר בשנה הבאה.

ועד העובדים ברשות מתנגדים להפיכת רפא"ל מיחידת סמך במשרד הביטחון לחברה ממשלתית, וטוענים כי הדבר פוגע בייעודה המקורי.

עם זאת נודע כי הנהלת רפא"ל מקיימת מו"מ מתקדם עם אחד מארגוני העובדים ברשות להשגת הבנות על שינוי מעמדה של הרשות.

בהחלטת הממשלה נקבע כי על רפא"ל לסיים את תהליך המעבר לקראת הפיכתה לחברה ממשלתית כששה חודשים ממועד רישומה ברשם החברות (יולי) אחרת תדון הממשלה שוב בעתידה.

מנתוני הנהלת רפא"ל עולה, כי חלה ירידה של 14% במכירותיה מ־1280 מיליון שקל ב־93' ל־1081 מיליון שקל ב־94'. הרווח הגולמי הסתכם ב־94' ב־130 מיליון שקל, וההפסד הנקי ב־280 מיליון שקל. נתונים אלה יוגשו לאישור המועצה המייעצת של רפא"ל, שתתכנס בסוף החודש.

ההכנסה מחקלאות גדלה ב־94' ב־8.4%

מאת עמירם כהן

ב־94' נרשם גידול של 8.4% בהכנסה מחקלאות לעומת ירידה של 11.8% ב־93' – כך עולה מסקר שערכה הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות.

הגידול בהכנסה מחקלאות היה גבוה בהשוואה לגידול הריאלי בתוצר המקומי הנקי מחקלאות, שגדל ב־94' ב־4.9% בלבד (לעומת ירידה ריאלית של 7.7% ב־93'). הסקר מסביר פער זה בגידול הניכר שחל בתקבולים מתמיכות ומפיצויים עקב אובדן יבולים במגזר החקלאי ב־94' לעומת 93'.

עוד נמצא, כי ב־94' חלה עלייה של 15.5% בהכנסות החקלאים, לעומת ירידה של 35% ב־93'. כתוצאה מעלייה חדה זו חל גידול ניכר בהכנסה היחסית (בהשוואה לשכר הממוצע במשק) של החקלאים וזו הגיעה ל־64% בהשוואה ל־56% ב־93'.

כן חלה הטבה בתנאי הסחר בחקלאות בשיעור 4.5% לעומת הרעה של 3.5% ב־93'. הגידול נבע בעיקר משיפור התנאים בשוק המקומי, בשיעור של 12%, שקוזז בהרעה בתנאי הסחר ביצוא, שהסתכמו ב־4.5%.

תרומת מוצרי החקלאות הטריים להתייקרות מדד המחירים לצרכן ב־94' הסתכמה ב־9.8% מסך ההתייקרות הכוללת בשנה זו (1.2% מתוך סך ההתייקרות ב־94' שעמדה על 12.3%). שיעור ההתייקרות של המוצרים החקלאיים היה גבוה משיעור ההתייקרות הכללי (13.4% לעומת 12.3%). מהסקר עולה, כי התרומה העיקרית של המוצרים הטריים למדד נבעה מהתייקרות התוצרת בירקות ופירות במחצית השנייה של 94'.

בסך הכל היה משקל החקלאות במשק ב־94' כ־2.1% מהתוצר המקומי הגולמי; כ־3.75% מהמועסקים במשק; ו־2.1% מההשקעה הגולמית. משקל היצוא הטרי היה 3.65% מסך היצוא הכולל.

הנתונים מצביעים על המשך הירידה במשקל הענף במשק.

תעריפי המים לחקלאות ירדו ב־94' ב־0.4%

מאת עמירם כהן

בתעריפי המים לחקלאות חלה ב־94' ירידה ריאלית של 0.4%, כך עולה מנתונים שפירסמה הרשות לתכנון ולפיתוח חקלאי במשרד החקלאות.

מסיכומי הרשות עולה כי בערך הכספי של השימוש במים בחקלאות נרשמה עלייה ריאלית של 5.5% שנבעה מעלייה של 5.9% בשימוש החקלאים במים ומירידת מחיר המים ריאלית ב־0.4%. הגידול בשימוש במים מוסבר בהגברת ההשקיה.

בתגובה ציין יורם תמרי, מרכז ענייני המים במרכז החקלאי כי המדד אינו לוקח בחשבון שינויים בתפוקת החקלאות ומגלם פרמטרים לא רלוונטיים כמו מחירי הדיור, ולפיכך הוא אינו מייצג נכונה את השינויים הריאליים בתעריפי המים.

המדד המשוקלל שלפיו מתעדכנים מחירי המים לחקלאות מורכב ממדד המחירים לצרכן (50%), מאנרגיה (35%) ומשכר עבודה (15%).

הצעת חוק: פטור ממס שבח על מכירת שתי דירות

מאת גדי מליץ

הצעת חוק שגיבש משרד האוצר תעניק פטור ממס שבח במכירת שתי דירות מגורים כל ארבע שנים עד לתקרה של 900 אלף שקל. ההצעה תובא לאישור הממשלה בשבוע הבא.

על פי חוק מס שבח הקיים, ניתן למכור בפטור דירה אחת כל 4 שנים ללא תקרה. לאחר תחילת גל העלייה, חוקק ב־92' חוק מס שבח (הוראת שעה), המעניק פטור עד לתקרה של 1.4 מ' ש' בגין מכירת שתי דירות בשנה. תוקף ההוראה, שנועדה להגדיל את היצע הדירות, יפוג ב־30.6.95.

מהאוצר נמסר, כי ההצעה באה לפתור את בעיותיהם של זוגות צעירים, משפחות מרובות ילדים ותושבים שירשו דירות המעוניינים למכור ולרכוש דירה אחת, גדולה יותר.

הוראת השעה חלה רק על מי שהיו ברשותו דירות לפני תחולת הוראת השעה, ולא חלה על דירות שהתקבלו במתנה. החוק יחול גם על דירות שנמצאות בידי בעליהם לפני 1.1.92 ועל דירות שהתקבלו במתנה.

לאחר שהחוק יאושר בכנסת, כל מי שברשותו יותר מדירה אחת יוכל לבחור בין שני מסלולים: למכור בפטור דירה אחת כל ארבע שנים ללא תקרה, או למכור בפטור ממס שתי דירות כל ארבע שנים, בתנאי ששווי שתיהן לא עולה על 900 אלף שקל. במקרה ששווי הדירות גבוה יותר ישולם מס שבח יחסי על החלק החורג מ־900 אלף שקל בדירה השנייה. סכום זה יעודכן כל שלושה חודשים. מי שברשותו דירה אחת בלבד זכאי לפטור מלא ממס שבח.

על פי הצעת החוק יוגבל הפטור הקיים לזכויות בנייה נוספות עד לתקרה של 900 אלף שקל; הפטור יינתן לתושבי ישראל בלבד. לגבי יחידים, מגיע שיעור מס שבח ל־50% מהרווח הריאלי. לגבי חברות, שיעור מס שבח הוא 36%.

יומן

אין צורך בגבייה נפרדת

קוציק. לא להתפשר

עובדי המוסד לביטוח לאומי החליטו "להיענות לקריאתו" של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ולחזור לעבודה – אבל לא לטפל בענייני מס הבריאות כל עוד לא יתקבלו תביעותיהם. העובדים תובעים תגמול כספי בגין העברת הגבייה של מס הבריאות למוסד לביטוח לאומי, וכדי לתת תוקף לתביעותיהם החזיקו את הנזקקים לשירותיהם כבני ערובה במשך קרוב לשבועיים. הם אינם מסתפקים בתוספת של כ־80 תקנים, הגדלת מכסות שעות נוספות והטבות אחרות לעובדים שיש להם קשר עם גביית המס, כהצעת האוצר; הם דורשים הגדלת שכר של 10% לכל 3,500 העובדים, שלרובם הגדול אין שום קשר עם מס בריאות. במלים אחרות, מדובר בסחיטה גסה.

בכך העובדים נוהגים לפי מיטב המסורת שהשתרשה בארץ בתקופה שנורמות העבודה ומוסר העבודה הושתתו בהשראת הממסד ההסתדרותי הישן (רק עתה מתברר לאיזה ממדים התפתחה השחיתות); כל הזדמנות של שינוי ארגוני כשרה לסחיטה.

העובדים אינם אחראים בלעדיים לשערורייה המתמשכת. אחראית גם הנהלת המוסד לביטוח לאומי, שללא הרשאה וללא סמכות הסכימה להעניק להם תוספת שכר גלובלית, הסכמה שעליה מצביעים העובדים כהצדקה לתביעותיהם. במינהל ציבורי תקין, האחראים לחריגה כזאת מסמכות היו מוצאים עצמם זה כבר בחוץ. עדיין לא מאוחר למצות איתם את הדין המשמעתי.

ציון לגנאי מגיע גם לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, שקראה לממשלה ולשר האוצר להכיר "בצדקת תביעותיהם של עובדי המוסד לביטוח לאומי" ולאשר את ההסכם הבלתי חוקי שנחתם בין ההנהלה לעובדים. גישה צרת אופק ובלתי ממלכתית זו אופיינית לחבורת פוליטיקאים שאינם מוכנים להביט מטר אחד מעבר לאינטרס הפריימריסטי הצר.

יש לאמץ את ידיהם של שר האוצר, בייגה שוחט, ושל הממונה על השכר והסכמי העבודה, יוסי קוציק, לבל יתקפלו ולא יתפשרו עם הסוחטים. כניעה ואפילו פשרה במקרה זה פירושם לא רק הרכנת ראש בפני אלימות ארגונית – אלא גם הזמנה לסחיטה מצד קבוצות עובדים אחרות.

מעבר לכך ראוי שהממשלה תשקול צעדים מרחיקי לכת באשר לסדרי הגבייה בכלל. מאחר שבסיסי הגבייה של מס הבריאות, מס ביטוח לאומי ומס הכנסה הם דומים וכמעט אחידים, אין כבר הצדקה לקיום מנגנון גבייה עצמאי נפרד של המוסד לביטוח לאומי. אפשר לחסוך מאות משרות הרבה עשרות מיליוני שקלים אם תבוטל הגבייה הנפרדת של המוסד לביטוח לאומי – ואין הזדמנות טובה יותר להתחיל בכך מאשר עכשיו.

אברהם טל

הסתיימה השביתה בביטוח לאומי

מאת חיים ביאור

3,500 עובדי הביטוח הלאומי יחדשו היום את העבודה מ־10 בבוקר. בין 8 ל־10 יקיימו העובדים אסיפות הסברה ולא יקבלו קהל.

עם זאת, יקיימו העובדים עיצומים בכל הקשור בהפעלת חוק ביטוח בריאות, בנימוק שביה"ד הארצי לעבודה התיר להם זאת בפסיקתו מ־17 באפריל.

יו"ר ועד עובדי הביטוח הלאומי, אורי אלפרין, מסר שחידוש העבודה הוא זמני, וזאת בהיענות לפנייתם של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ, ושל מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, מנחם לוין, ששיכנעו את הוועד להסכים לכך שסכסוך העבודה יוכרע במוסד לבוררות מוסכמת.

מקורות בהסתדרות אמרו כי העובדים שוכנעו הפעם להסכים לבוררות, כי הובהר להם ששר האוצר לא יאשר את הסכם השכר שחתמו עם הנהלת המוסד.

נפוליאון לא כבש את רוסיה
כי הוא לא הכיר מדריך ישראלי...

לא נגלה לך את רוסיה, אם נאמר שכדי להצליח היום בעסקים, חייבים לכבוש שווקים חדשים. אבל כן נגלה בפניך את אחד השווקים בעלי הפוטנציאל הגדול ביותר – השוק הרוסי!
המסחר בין ישראל לרוסיה נמצא במגמת צמיחה מזה שלוש שנים וזה הזמן לנצל הזדמנות עסקית נדירה ולכבוש מקום במדריך הישראלי לעסקים ותעשייה.
המדריך הישראלי לעסקים ותעשייה שיצא לאור בספטמבר 1995 הוא כלי שיווקי יחודי שיופץ ברוסיה באמצעות הזרוע השיווקית של משרד המסחר והתעשייה הרוסי.
זוהי הדרך היעילה ביותר להצגת כרטיס הביקור שלך בצורה מקצועית ומכובדת בפני חברות עסקיות וארגונים תעשייתיים ברחבי רוסיה!
המדריך הישראלי לעסקים ותעשייה תוכנן ומופק ע"י "לאה גרינשפן פרסום ויעוץ בשיווק" על בסיס ידע ונסיון מצטבר בפיתוח עסקי ושיווקי למגזר הרוסי בארץ ובמדינות חבר העמים.

התקשר עוד היום לטל. 03-6046529/60

המדריך הישראלי לעסקים ותעשיה
כובש לך שווקים חדשים ברוסיה

צווארון לבן / צבי הראל

ניסיון האלתור נכשל

ביהמ"ש המחוזי בת"א דחה את ערעורו של דירקטור בבנק למסחר, אליעזר פרנקל, שהורשע בשימוש במידע פנים. בנוסף, סירב ביהמ"ש לבקשת הסניגוריה לקבוע מבחן ללא הרשעה, כדי להרתיע עבריינים פוטנציאליים

רואה החשבון אליעזר פרנקל ישב בצמתים המרכזיים של הבנק למסחר: כדירקטור וכחבר בוועדת המאזן של הבנק. ועדה זו היא ועדת משנה של הדירקטוריון הדנה בטיוטות הדו"חות הכספיים וממליצה, בין השאר, לתקנם.

הבנק למסחר הוא בנק פרטי, וכשהוא יצא בהנפקה לציבור (ספטמבר 1990) החזיק פרנקל כמעט 5% ממניותיו.

לפני כחצי שנה הורשע פרנקל בידי שופטת בית משפט השלום בתל-אביב, ברכה אופירתום, בשתי עבירות. האחת – שימוש במידע פנים; השנייה – קנייה ומכירה של ניירות ערך שלא על פי הוראה בכתב שניתנה יום קודם לכן (כמתחייב מעובד בתאגיד שהוא חבר בורסה). השופטת גזרה עליו עונש מאסר בפועל של ארבעה חודשים (עבודות שירות) וקנס של 45 אלף שקל. פרנקל ירצה את עונשו בתנועה לכיבוי אש בהרצליה.

סניגוריו של פרנקל, עורכי-הדין גיורא אורדת ויהודה סתיו, עירערו על הכרעת הדין ועל גזר-הדין. לפני כמה ימים דחה בית המשפט המחוזי את הערעור.

להלן העובדות שבעטיין פתחה רשות ניירות ערך בחקירה נגד פרנקל: ב־2.9.90 הוא השתתף בישיבתה של מועצת המנהלים של הבנק, בה אושרו הדו"חות הכספיים לרבעון השני שהסתיים ב־30.6.90. הדו"חות הצביעו על גידול של כ־33% ברווחי הבנק ברבעון השני של 1990 לעומת הרבעון הראשון. התובעת, עו"ד אורית יצחקי, טענה כי מידע זה לא היה ידוע לכלל הציבור באותה עת והיה בו כדי לגרום לשינוי משמעותי במחיר נייר הערך של הבנק אילו נודע הדבר לציבור.

השופטים: טענת הנאשם כי רכש ני"ע של הבנק לצורך מאבקי שליטה, היא אלתור מאוחר. למעשה המניע היה פשוט – עשיית רווח

על פי החלטת הדירקטוריון, בוצעו שינויים. בדו"חות אלה הוגשו לבורסה ביום 7.9.90, יום ו', שאינו יום מסחר בבורסה. ב־16.9.90 הוגשו הדו"חות לרשות ניירות ערך.

עו"ד יצחקי טענה, כי פרנקל עשה שימוש במידע שלא היה ידוע לציבור המשקיעים ורכש ב־4.9.90, מניות של הבנק בסכום של 72 אלף שקל. כעבור חמישה ימים (9.9) הוסיף ורכש מניות של הבנק בסכומים קטנים יותר. כעבור שבועות אחדים, במשך חודש אוקטובר '90, מכר הנאשם 40% ממניותיו. במלים אחרות: בתוך תקופה של כחודש וחצי ביצע הנאשם פעולות רכישה ומכירה שהתבצעו, למעשה, בזו אחר זו.

ערעורו של פרנקל התברר בפני בית המשפט המחוזי בהרכב הבא: חיים אדד, אורנה לוי ושרה סירוטה. בפתח פסק-הדין הדגישו השופטים ממצא שברור גם לכל הדיוט: הנאשם הוא "איש פנים מרכזי" בבנק. כיוון שכך, קבע החוק לניירות ערך כי אם מדובר ב"איש פנים", תהיה זו ראיה לכאורה כי עשה שימוש אסור במידע פנים.

סירוטה. פיתוי לרווחים קלים

אורדת: 'מידע לא מהותי'

סניגוריו המנוסים של הנאשם טענו כמה טענות עיקריות שבאמצעותן ביקשו לסתור:

● א. המידע שהיה בידי הנאשם אינו "מידע פנים" האמור ולא היה מהותי.

● ב. גם אם מדובר ב"מידע פנים", אין לומר עליו שלא היה ידוע לציבור בשעה שהנאשם עשה בו שימוש.

● ג. רכישת המניות ביום 9.9.90 (לא הרכישה הראשונה) בוצעה לאחר שדו"חות הבנק הוגשו לבורסה ופורסמו.

● ד. לא הוכח היסוד הנפשי ("הכוונה הפלילית") לעבירה, דהיינו שהמערער ידע שמדובר במידע מהותי.

אחת הקביעות החשובות של ערכאת הערעור – ובכך היא מאמצת את פסיקת הערכאה הראשונה – היא כי השאלה אם המידע עשוי לגרום לשינוי משמעותי במחיר נייר הערך של חברה נבדקת "על פי מבחן היפותטי המכוון ללמוד מה היתה עשויה להיות השפעת המידע על שיקול דעתו של 'המשקיע הסביר'. המחוקק קבע מבחן שונה (לא בפועל, לא בדיעבד – צ"ה), תיאורטי בעיקרו, המכוון לצפות את התנהגות נייר הערך בשוק, ולא כזה שמבקש ללמוד על השפעה שהיתה בפועל והנלמדת מתוצאות המסחר בבורסה".

גרסתו של הנאשם בבית המשפט היתה, כי המניע שלו לרכוש באותם ימים ניירות ערך של הבנק היה הגדלת החזקותיו לנוכח אפשרות של מאבקי שליטה בעתיד. השופטים המחוזיים כתבו על גרסה זו, שאם היא נכונה "מותר [illegible] לתהות מה קרה בשבועות הספורים שחלפו מיום הקנייה ועד למכירה, שגרם למערער לנטוש את הכוונה להיערך לקראת מאבקי השליטה, ומכל מקום, מדוע לא נתן להנמקה זו את המשקל הראוי במהלך חקירתו (להבדיל מגרסתו בבית המשפט – צ"ה). אנו שותפים לדעה כי מאחורי פעולות המערער הסתתר מניע אחד ויחיד – עשיית רווח, כפי שטען בחקירתו".

השופטים מצטטים קטעים מהודעתו של פרנקל בחקירתו ברשות ניירות ערך בנוגע למניעיו. וכך אמר פרנקל: "חשבתי שזו השקעה טובה. למעשה היה לי כסף פנוי. רציתי לעשות קצת כסף בתקופת ביניים (...) כל מי שקונה ומוכר ניירות ערך רוצה בדרך כלל להרוויח כסף, לאו הסיבה היתה לנסות להרוויח כסף. מכרתי חלק ממה שקניתי. על מה שמכרתי הרווחתי".

מסקנת השופטים בנוגע לטענת פרנקל כי ביקש להגדיל את החזקותיו, היא כדלקמן: "הטענה בדבר רכישה כדי להגדיל את ההחזקה בניירות ערך של הבנק, לצורך מאבקי שליטה, היא אלתור מאוחר שלא בא לעולם אלא על מנת לנסות לרחוץ את [illegible] שדבק במערער, ולמעשה המניע היה פשוט – עשיית רווח".

על משמעות גישתו של הנאשם לדו"חות הכספיים כתבו השופטים: "אין ולא יכול להיות ספק שדו"חות כספיים בכלל הם 'מידע פנים' שאינו חשוף לציבור המשקיעים ויש בו כדי לתת תמונה על התפתחות הבנק. לפיכך, זהו בדרך כלל מידע שיש בו 'כדי לגרום לשינוי משמעותי במחיר נייר הערך'".

סניגוריו של הנאשם ביקשו להוכיח שהמידע שהוגש לציבור באמצעות הנהלת הבורסה (7.9.90) לא יכול היה לגרום לאותו שינוי משמעותי של נייר הערך, בין היתר משום שבעיתונים התפרסמו ידיעות על מצבו של הבנק אף לפני שהתכנס הדירקטוריון (2.9.90).

שופטי הערעור דחו את הטענה הנוגעת למשקל שיש לייחס לתחזיות בעיתונים. "תחזיות בעיתונות יכולות לשמש כמקדמי מכירות ועידוד למשקיעים לרכוש ניירות ערך של הבנק, אך אין הן שקולות כנגד מידע עדכני המתבסס על דו"חות כספיים, המצביעים על מגמה נמשכת בעלייה ברווחיות (...) וגם אם הרווח של הבנק שבו מדובר במקרה הנוכחי קטן בערכים מוחלטים, הוא בעל משמעות רבה האיל והוא מהווה גידול של 33% לרבעון הקודם, והגידול משמעותי פי כמה בהשוואה לתקופות קודמות".

נושא נוסף אליו התייחסו השופטים הוא כוונתו הפלילית. "מדובר ברואה חשבון ששימש עד לביצוע של העבירות, במשך שנים מספר, כדירקטור וגם כחבר בוועדת המאזן של הבנק, ושהיה מעורה בחייו של הבנק לפני ולפנים".

השופטים מביאים ראיה ברורה לכך שהנאשם ידע על יתרונו על ציבור המשקיעים מתוך הודעתו בחקירה, בה נשאל אם לא ידע שפרסום דו"חות כספיים הוא נתון המשפיע על שערי המניה. על כך השיב פרנקל: "בטוח שאני יודע. ברור שהיה לי נתון שלא היה בידי הציבור".

השופטים חתמו את פסק-הדין בשאלת העונש הראוי. הסניגורים טענו, כי בהרשעה

"השאלה אם מידע עשוי להשפיע משמעותית על מחיר ני"ע נבדקת על פי מבחן היפותטי של השפעת המידע על 'משקיע סביר'"

בעבירות אלה היה מקום להסתפק בעונש כלשהו שלא תהיה כרוכה בו הרשעה (הכוונה למבחן ללא הרשעה). הסניגורים טענו בהקשר זה, כי תקרת העונש בעבירות אלה היא נמוכה והנאשם לא הפיק טובת הנאה משמעותית. השופטים כתבו בהערת אגב, כי אולי הגיעה השעה שהמחוקק יתן את דעתו להחמיר בעבירות אלה.

לגופו של עניין שלחו השופטים מסר לעבריינים בורסה פוטנציאליים נוספים: "הפן האחר שעליו מצווה בית המשפט לתת את דעתו הוא כמובן הרתעת הרבים. ציבור המשקיעים הוא ציבור רחב, הרשאי להניח שבית המשפט מגן על עניינו, האיל ומתרבות התופעות שבעלי עניין שונים מנצלים את קרבתם לבורסה ולמקורות המידע כדי לגרוף לכיסם רווחים נאים, אף במחיר גרימת נזק של ממש לציבור המשקיעים. הפיתויים לזכות ברווחים קלים הם כאלה, שכדי לצמצם את התופעה, מצווה בית המשפט להחמיר בענשם של עבריינים בתחום זה, ועל כן דעתנו היא שיש להשאיר את העונש שנגזר למערער על כנו".

مطابق للأصل

[illegible] الأصل

דו"ח על דו"ח / גיא אהרוני ומשה בן-לולו

חמישה יוד – לא מצאו זהב

מגמת המיתון והתחרות הקשה שאיפיינו את ענף תכשיטי הזהב ב–'94, ושפגעו במכירות וברווח התפעולי של החברה – עשויות להימשך גם בשנה הקרובה

חברת חמישה יוד, הנשלטת על ידי יוסף ברגר המחזיק יחד עם בנו בכ–77% ממניותיה, נוסדה בשנת 1972 וב–'83 הפכה לחברה ציבורית הנסחרת בבורסה. מאז הקמתה עיסוקה העיקרי של החברה הוא ייצור ממוכן של שרשראות זהב ושיווקן בחו"ל ובישראל. החברה משווקת לפלח שוק במקטע הבינוני-נמוך של מדרג היוקרה, ומייצרת, על פי דרישת לקוחותיה, בעיקר שרשראות זהב ברמות טוהר נמוכות (10 – 14 קראט).

יותר מ–90% ממכירות החברה לחו"ל מתבצעות במישרין ללקוחותיה, על פי הזמנות ישירות או הפניות של משווקים עצמאיים.

ב–'85 הקימה החברה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה בארה"ב, שהיתה אמורה להיות זרוע השיווק שלה באמריקה הצפונית. ב–'87 הפסיקה החברה את פעילות החברה הבת משיקולים עסקיים.

בארץ מוכרת החברה את כל תוצרתה לחברת דיגל נציגים בע"מ, וזאת על פי הסכם הפצה בלעדי. בעל השליטה בחברת דיגל הוא יוסף ברגר המחזיק ב–32% מהבעלות בה (נכון לפברואר '95).

דיגל התחייבה לא לייצר שרשראות זהב הדומות לאלו שמייצרת חמישה יוד, ואולם הותר לה לשווק שרשראות זהב של יצרן אחר בתנאי שחמישה יוד תהיה הספק העיקרי שלה לשרשראות הזהב. לחמישה יוד, או לבעל השליטה בה, אין כיום הגבלות לגבי תחרות עם דיגל בייצור ושיווק תכשיטי זהב בישראל, אך ברור שהתרחבות אפשרית של החברה לתחום כזה עשויה לעורר בעיה של אינטרסים ביניהן באשר לניצול הזדמנויות וקבלת עסקים.

החברה שכרה מפעל הממוקם בחצור הגלילית על שטח בנוי של 800 מ"ר. כושר הייצור של המפעל הוא 150 ק"ג זהב בחודש במשמרת אחת ו–250 ק"ג זהב בשתי משמרות. החברה מנצלת את מלוא כושר הייצור של המפעל, והיא אינה נוהגת לייצר למלאי ומספקת ממוצריה לפי הזמנות.

הקמת המפעל בראש פינה

לשם הגדלת כושר ייצורה החליטה החברה בדצמבר '92 להשקיע כ–3.8 מיליון דולר בהקמת מפעל חדש בראש פינה והעברת המפעל הקיים למפעל החדש.

ביצוע התוכנית יגדיל את כושר הייצור (שטח המפעל יהיה כ–5,500 מ"ר), ויאפשר הרחבת מגוון מוצרי החברה.

במארס '93 קיבלה החברה אישור לתוכנית ההשקעות על פי חוק עידוד השקעות הון, ובדצמבר '94 התקבל אישור מרכז ההשקעות לתוספת השקעה עבור המפעל החדש, כך שסך ההשקעה המאושרת יהיה 5.2 מיליון דולר. החברה בחרה במסלול המענקים, ולפיכך ימומנו 38% מההשקעה על ידי מרכז ההשקעות. בנוסף למענקים יהנו ההכנסות משיעור מס מופחת של 25%. בתחילת '95 התחילה החברה בהקמת המפעל, ועד כה השקיעה בו כמיליון שקל.

תיאור השוק והענף

עלייה ברמת מחירי הזהב ב–'93 תרמה להקטנת הביקוש למוצרי החברה, זאת בנוסף למיתון הכללי שאפיין את שוק היעד שלה והתחרות הקשה.

עיקר התחרות באה מאיטליה, שהיא ספק התכשיטים העיקרי בעולם. שכר העבודה שם נשחק בשנה האחרונה, והוביל את חברות התכשיטים להוזיל את מרכיב שכר העבודה הגבוה על מוצריהם.

תנאי שוק אלו הביאו לחברה הורדת מחירים והגדלת האשראי ללקוחות. ואולם, למרות זאת חלה ירידה במכירות החברה ב–'94 (ב–13%) ופגיעה ברווח הגולמי.

מכוח הוראות הסכמי הסחר ישראל–ארה"ב נהנית החברה משיעור מכס על מוצריה הנמוך בכ–6.5% מהמכס המוטל על מוצרים דומים מארצות שאין להן הסכמי סחר הדדיים עם ארה"ב.

באוקטובר '94 פג תוקפו של הסדר העדיפויות (G.S.P) עם ארה"ב על פיו הוענקו הטבות במכס ליצוא מוצרי החברה לארה"ב. למרות שההסדר אושר מחדש רטרואקטיבית, את פגיעתו החמורה במכירות ברבעון האחרון של '94 לא ניתן להשיב. מינואר '95 נכנסה לתוקפה הוראה על פי הסכם הסחר החופשי ומוצרי החברה יהנו מפטור מלא ממכס.

ענף התכשיטים כולו סבל ב–'94 משחיקה ברווחיות, שנבעה בעיקר מהתחזקות השקל מול הדולר ומהקפאת הדולר, לעומת עליית מחירי תשומות השקליים. גורם זה היה פחות דומיננטי בחמישה יוד עקב מרכיב העבודה הנמוך יחסית בעלות הייצור. לעומת זאת עתירות החומרים בייצור מעמידה את החברה בפני בעיה המשותפת לכלל החברות בענף והיא החשיפה לתנודות בשערי הזהב.

חומר הגלם העיקרי של החברה הוא זהב טהור וכן סגרים ומנעולים מוזהבים. לחברה אין תלות בספקים. כל עסקות החברה בזהב נעשות על פי מחיר הזהב השוטף בתוספת עלויות עיבוד.

מחיר הזהב נקבע ("נסגר") בעת ההזמנה מלקוח או ביום קבלת התשלום ממנו והחברה בדרך כלל "מתכסה" בקניית כמות זהב זהה. כלומר, אם המחיר נקבע בעת ההזמנה – הרי שלחברה מלאי זהב שעומד כנגד התקשרות עתידית סגורה, ולכן אינו חשוף לשינויי מחיר. אם המחיר נקבע בעת התשלום – הרי שלחברה יש חשיפה לתנודות במחיר הזהב מרגע ההזמנה ועד ליום התשלום.

בנוסף לחשיפה הנובעת מהמלאי, לחברה חשיפה מאזנית עקב עודף חייבים (לקוחות) צמודי זהב על התחייבויות.

החברה מציינת בדו"ח הדירקטוריון לספטמבר '94, כי "ברבעון השלישי הזולה החברה במדיניות של צמצום החשיפה לתנודות במחיר הזהב. ברבעון זה ביצעה עסקת הגנה על מלאי זהב בהיקף של כ–2.5 מיליון דולר".

עד ל–31.12.94 התקשרה החברה בחוזים עתידיים לרכישת ומכירת זהב. היקף עסקות הרכישה עומד על כ–1.8 מיליון דולר והיקף עסקות המכירה כ–2.6 מיליון דולר. מאחר שהמלאי עומד על כ–5 מיליון דולר הרי שהחברה אינה מבצעת הגנה מלאה על המלאי והסיבה לכך אינה מובנת.

בנוסף, לא ברור אם המניע של עסקות הרכישה הוא קיבוע עלויות רכישת המלאי או ספקולטיבי.

בביאור המדיניות החשבונאית מציינת החברה, כי היא רושמת את תוצאות העסקות העתידיות בסעיף המימון. טיפול כזה אינו תואם חשבונאות חיסוי של מלאי – לפיה תוצאות העסקות צריכות להירשם כחלק מעלות המלאי או (אם המלאי נמכר) בעלות המכר.

ב–'94 הניבו העסקות העתידיות רווח של כ–300 אלף שקל, ולכן נראה כי נכון יותר היה לזקוף את תוצאותיהן לרווח הגולמי.

פעילות בשוק ההון

ביוני '93 הקימה החברה את חברת א.א. יוד ברגר, בבעלות מלאה, לשם עיסוק בהשקעות ופעילות לא תעשייתית אחרות.

בינואר '94 אגדה חברת ברגר חברה לחתמות (15% בבעלות).

בדו"חות '94 מחקה חמישה יוד כמעט את מלוא השקעתה בחברה לחתמות (כ–300 אלף שקל) עקב ההפסדים שנצברו בה.

התרומה הכוללת של חברת ברגר לתוצאות '94 היתה הפסד של כ–3 מיליון שקל, רובו נבע מהפסד בפעילות ני"ע, על חשבון הנוסטרו של חמישה יוד.

במשך השנה היה ההפסד גדול יותר (כ–5 מיליון שקל), ואולם החברה הקטינה אותו, עקב מה שהיא הגדירה בדו"חות הביניים כ"שינוי במדיניות ההשקעה". בדו"ח הדירקטוריון ל–'94 מצהירה החברה כי ברבעונים השלישי והרביעי נבעו רווחי החברה בעיקר עקב השקעה בשוק המעו"ף.

פעילות זו של החברה מעידה על מניעים ספקולטיביים שאינם קשורים לפעילותה הרגילה, מעיבים על ניהולה התקין, וחושפים אותה לסיכונים פיננסיים ועסקיים שאינם מטבע פעילותה.

שינוי שיטת התיאום

לאור העובדה שעיקר פעילות החברה מתבצעת בדולרים החליטה החברה לראשונה להציג את הדו"חות הכספיים, כשהם מותאמים על פי השינויים בשער החליפין של הדולר.

בחירת השיטה החדשה מהווה מעין הודאה בטעות לגבי התייחסות לסביבה הכלכלית של החברה, דבר שמצריך הצגה מחדש של הדו"חות הכספיים לשנים עברו כדי לקיים השוואה.

הצגה מחדש של דו"חות '93 התבטאה בתוספת לרווח הנקי של כ–400 אלף שקל באותה שנה.

כיוון שהחברה ביצעה את השינוי האמור רק ברבעון האחרון של השנה, הרי שיש בידינו את הנתונים לתשעת החודשים של '94 ערוכים בשתי השיטות ולפיהם הביא שינוי השיטה להקטנת ההפסד של החברה לתקופה זו בסך 1.9 מיליון שקל.

דוחות רווח והפסד מאוחדים
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1994
מותאמים לשינויים בשער החליפין של ה-$ ליום 31.12.94

	1994	1993
הכנסות	88,747	102,247
עלות המכר והעיבוד	82,669	92,562
רווח גולמי	6,078	9,685
הוצאות מכירה ושיווק	1,104	1,453
הוצאות הנהלה וכלליות	2,060	2,123
רווח מפעולות רגילות	2,914	6,109
הוצאות מימון, נטו	897	1,959
הכנסות (הוצאות) אחרות	(2,803)	426
רווח (הפסד) לפני מיסים	(786)	4,576
מיסים על הכנסה	245	1,138
רווח (הפסד) נקי לשנה	(1,031)	3,438
רווח (הפסד) למניה	(0.24)	0.83

תוצאות עסקיות

ניתוח הדו"חות הדולריים מראה קיטון במחזור המכירות ב–13% ל–88.7 מיליון שקל. הקיטון נובע בעיקר מירידה בכמות הזהב שנמכרה. בנוסף, חלה ירידה במחירי המכירה עקב תנאי התחרות. שיעור הרווח הגולמי ירד מ–9.9% אשתקד ל–6.8%.

על אף התחרות לא גדלו הוצאות המכירה והשיווק, ושיעורם מהמכירות אף ירד כתוצאה מביטול ביטוח האשראי ללקוחות.

בהוצאות הנהלה וכלליות חל גידול עקב ההפרשה להוצאות מסופקים והוצאות משפטיות. בהוצאות המנהלים שררה יציבות השנה, וזאת לאחר שב–'93 חלה העלאה חדה בשכר המנהלים הבכירים (בעל השליטה ובנו).

נזילות ואיתנות

ההון העצמי מהווה 50% ממקורות החברה. יחס המבטא מנוף של 1. ואולם אם נתחשב בהון הכלכלי על פי שווין הבורסאי, הרי שהמנוף של החברה (ההון זר חלקי ההון עצמי) עומד על 2.3. במבט לעתיד הבוחן את התזרימים הצפויים של החברה מהשקעות ופרעון התחייבויות נראה שהחברה תצטרך לפנות אל הבנקים כבר בטווח הקרוב כדי למחזר את ההתחייבויות הנגרעות לציבור וכדי לממן את תוכנית ההשקעה שלה. אפשרות אחרת למימון בטווח הקצר היא צמצום היקף הלקוחות והמלאי – דבר שעשוי לפגוע ברווח הגולמי שלה. האפשרות הבאה בתור היא כמובן פנייה נוספת לציבור.

מבט לעתיד

במבט לרבעון הקרוב הרי שניתן לאמר, כי הרבעון הראשון של '95 לא יהיה טוב מקודמיו. עונתית, ניתן לצפות לרבעון חלש במכירות. בנוסף, הורפת מגמת הירידה בביקושים בארה"ב תיתן את אותותיה גם ברבעון זה. ביטוי לכך ניתן כבר ברמת ההזמנות ל–31.12.94 שעמדה על 1.65 מיליון דולר לעומת 3.6 ו–3.8 מיליון דולר ב–'93 ו–'92 בהתאמה.

עליית מחיר הזהב והמשך השחיקה של הדולר יתרמו גם הם להרעה ברווח התפעולי.

לטווח היותר ארוך נרצה לסכם באופן הבא: התחרות הקשה והמיתון שאפיינו את ענף תכשיטי הזהב הפנו את החברות האחרות בו להרחבת מגוון המוצרים וחיפוש שווקים חדשים במערב אירופה, במזרח אירופה ובמזרח הרחוק.

מנהלי החברה כשלו בפיתוח שווקים נוספים וחוסר הרחבה מהירה של מגוון המוצרים. במקרה שיפנו לעשות כך, קרוב לוודאי שיגלו כי מתחריהם נמצאים פסע אחד לפניהם, והם, את המשאבים היקרים הדרושים להשקעה בפיתוח העסק מבזו בהשקעות כושלות בבורסה.

מה שעשוי להתגלות כאוצר, היום הוא בגדר הבטחה שספק אם תמומש – בבעלות החברה מגרש בשטח כ–2,400 מ"ר בתל-ברוך המוגדר כ"קרקע חקלאית" בעלות מותאמת של 150 אלף שקל.

אם ישונה יעוד הקרקע, וכיום אין הראות לא לגבי עצם השינוי ולא לגבי עיתויו, עשויה החברה למצוא עצמה עם נכס מהותי ביותר ביחס לשוויה הנוכחי.

הכותבים הם רואי חשבון

אנשים ועסקים

שמיר-דורון. יו"ר החטיבה

ליבאי. מכירת ביטוח

גולדשלגר. מציג מועמדות

ברודט. תחזית ורודה

חטיבת ביטוח במפלגת העבודה

במגזר העסקי של מפלגת העבודה הוקמה חטיבת ביטוח, שבה חברים כ–2,000 אנשי ביטוח מכל הארץ, בהם שמעון בן יעקב, קובי ראם, שעיה זילברמן, דב ברזמר ואלי אריק. לתפקיד יו"ר חטיבת הביטוח נבחרה אריאלה שמיר-דורון.

בשבועות הקרובים יקיימו נציגי החטיבה פגישות בעניין מכירת ביטוח על ידי הבנקים עם שר האוצר, אברהם שוחט, שר המשפטים, דוד ליבאי, ושרת העבודה והרווחה, אורה נמיר.

שמיר-דורון מציינת כי חטיבת הביטוח במגזר העסקי של מפלגת העבודה תארגן לובי ציבורי בנושאי ביטוח ותשתף פעולה עם לשכת סוכני הביטוח.

רונית מורגנשטרן

גולדשלגר רוצה בחירות

מזכיר התאחדות המיקרוביולוגים והביוכימאים, אשר גולדשלגר, מבקש לקיים בחירות חשאיות לתפקיד יו"ר חבר מרכזי האיגודים המקצועיים. בבחירות אלה הוא מתכוון להציג את מועמדותו.

מאז פטירתו של יעקב אנרפבסקי, לפני חצי שנה, תפקיד יו"ר החבר אינו מאויש. לדברי גולדשלגר, מאחר שההסתדרות תתמקד מעתה ואילך באגף לאיגוד מקצועי, יש לראות בבכירי האיגודים המקצועיים את נושאי האחריות הבכירים.

חיים ביאור

אמריקן ויטמין בסופר-פארם

רשת סופר-פארם תייצג בלעדית בישראל את חברת אמריקן ויטמין פרודקטס, המתמחה בייצור ושיווק תוספי מזון בריאותיים.

לרגל השקת תוספי המזון בארץ תקיים רשת הסופר-פארם יום עיון פנימי בנושא חשיבות תוספי המזון והמינרלים לבריאות.

בכנס תרצה אידמוריה גרמן, נציגת חברת הופמן לרוש, המייצרת ויטמינים, המכילים מרכיבים אנטי אוקסידנטליים. עפ"י מחקרים שהתפרסמו בארה"ב, ויטמינים המכילים מרכיב זה, עשויים לתרום למניעת מחלת הסרטן.

זוהר בלומנקרנץ

ברודט: האינפלציה הנמוכה מאז '69

ישראל נמצאת כיום במקום ה–20 מתוך 168 מדינות בתוצר לנפש, עם תוצר שנתי לנפש של 14 אלף דולר – המטרה היא להגיע בשנת 2005 ל–20 אלף דולר, ולהיות בין עשר המדינות הראשונות בעולם. כך אמר בסוף השבוע בחיפה מנכ"ל משרד האוצר, דוד ברודט, בהרצאה במועדון העסקי של חיפה והצפון.

כדי להגיע לכך, אמר ברודט, הממשלה צריכה להמשיך במגמות שהביאו את המשק למצב הנוכחי – המשך הרפורמות וההתנהגות של משק חופשי עם חשיפה ליבוא כמו כל משק מערבי, המשך הליכי ההפרטה של חברות ממשלתיות, הורדת תקציבי הממשלה, הורדת החוב הממשלתי לכ–60% מתקציב הממשלה לעומת כ–100% כיום.

בנוגע לצמיחה אמר ברודט כי קצב הצמיחה של '94, 5%–6%, אינו צפוי לחזור השנה, וכי מדובר בצמיחה של 4% בקירוב. הוא העריך כי השנה לא תעלה האינפלציה על 8%–9%, ומדובר בשיעור האינפלציה השנתי הנמוך ביותר מאז 1969.

מנכ"ל האוצר הביע שביעות רצון מקצב הורדת הריבית ואמר כי המשך הורדת הריבית בד בבד עם הורדת האינפלציה תלוי בזהירות של מדיניות כלכלית נבונה.

ברודט מתח ביקורת על החוק לעידוד השקעות הון והחלוקת אזורי עדיפות על פיו, ואמר כי זה חוק מעוות לחלוטין. "החוק הזה עולה למדינת ישראל בכל שנה כמיליארד שקל ובלעדיו נטל המס היה מופחת. הגיע הזמן שנעשה שינוי מהותי יסודי בחוק זה".

גבי זהר

קנס על אי הצגת מחירים בחנות נעליים

קנס כספי בסך אלף שקל הוטל על סניף רחובות של חברת אנטילופ לייצור נעליים, בגין אי הצגת מחירים.

בית משפט השלום ברחובות אף חייב את בעלי החנות לחתום על התחייבות בסך 2,500 שקל, לפיה יימנעו מעבירה דומה במשך שנה.

כתב האישום הוגש לביהמ"ש, בעקבות ביקורת יחידה של פקחי מינהל סחר פנים במחוז ת"א המרכז של משרד התמ"ס.

זוהר בלומנקרנץ

צמחי צבע מהעבר

בימים אלה הסתיים שלב נוסף במחקר המתבצע בשמורת הטבע "נאות קדומים" שליד חורשת בן שמן, שבמהלכו נזרעו ונשתלו צמחי צבע המוזכרים במשנה ובתלמוד. המחקר מנסה לשחזר את תהליכי הפקת הצבעים מצמחים אלה.

המחקר גם בא להציג לקהל הרחב את תהליכי הצביעה והעיבוד מרגע גיזת הצמר, או סוגי חוטי הגלם האחרים, ועד לבד הצבוע.

עמירם כהן

טרקטור מיצובישי בישראל

ג'ירף השקעות קיבלה לאחרונה זיכיון לייבא לישראל טרקטורים של חברת מיצובישי.

מנכ"ל ג'ירף השקעות, משה דימשטיק, מסר כי מדובר בשני טיפוסי טרקטורים: טרקטור המיועד לעבודות בשטחים קטנים כמו טרסות, חממות ושטחי גני, שמסוגל לגרור קווי השקיה בשטחי שלחין ומטע; טרקטור אגריאה (רד אופן) המיועד להובלת משאות ולשינוע בתוך מתחמים, וכן לעיבוד חלקות קטנות בכלים חקלאיים.

הטרקטורים הראשונים מסוגים אלו יוצגו בתערוכה החקלאית "משוב", שתיפתח בשבוע הבא בקיבוץ געש.

עמירם כהן

מינוי

● חיים אשכנזי מונה למנהל מחלקת מזון ומוצרי מדף באגף השיווק של מכון היצוא.

החברה הבת של מגדל לניהול תיקי השקעות החלה לפעול

מאת רונית מורגנשטרן

קבוצת מגדל החלה בהפעלת החברה הבת שלה לניהול תיקי השקעות. בראש החברה עומד ארנון זהבי, שעבד בעבר בחברות מיטב, צמיחה, מודיק את טוכלר ופסיפיק מדיטרניין – חברה לייעוץ למשקיעים זרים שבה היה גם שותף.

החברה החלה בפעילותה לפני כשבועיים והיא משרתת את כל החברות בקבוצה – מגדל, המגן, שמשון, מעוז וסלע.

מגדל משתמשת בסוכני החברה הבת כמשווקי תוכניות ההשקעה למבוטחי הקבוצה. הייעוץ עצמו ניתן בידי יועצים מוסמכים לניירות ערך, שאמורים להגיע לכל מקום בארץ מבסיסם שבתל אביב.

ניהול תיקי השקעות הוא פעילות פיננסית נוספת שמגדל החלה בה, לצד שירותי מימון כמו משכנתאות וליסינג. פעילות המימון נעשית באמצעות החברות הבנות – "מגדל שירותי מימון", לשעבר חברת המימון אוסיף שנרכשה על ידי מגדל, ו"מגדל ליסינג".

לצורך פעילות החברות הכשירה מגדל מאות סוכני ביטוח ועובדי חברה בתחומי מימון וניירות ערך.

התשלום עבור בדיקות תקן של מעלית חדשה – יוטל על היצרן

מאת זוהר בלומנקרנץ

אין להטיל את התשלום בגין בדיקות התאמה לתקן, שמבצע מכון התקנים בכל מעלית חדשה לפני תחילת הפעלתה, על הדיירים בבניין. כך נקבע בתום דיון שהתקיים ערב יום העצמאות, במינהל סחר פנים במשרד התעשייה והמסחר.

הדיון בלשכת סגן שר התמ"ס מאשה לובלסקי, התקיים בעקבות תלונות של ועדי בתים, שהתקבלו במועצה לצרכנות, כנגד חברות המעליות "כפיר" ו"טל", על דרישת תשלום בגין בדיקות התאמה של מכון התקנים למעליות חדשות, המתחייבות כתנאי לקבלת תו תקן.

במפגש הביעו כל הצדדים הסכמה כי בעקבות השינוי בחוק התקנים – המחייב בדיקת כל מעלית חדשה על ידי מכון התקנים כתנאי לקבלת תו תקן, וכיוון שהבדיקה מתבצעת בטרם מסירת המעלית לרשות הדיירים – התשלום מחייב את היצרן או את הקבלן ולא את הדיירים.

בכוונת מינהל סחר פנים במשרד התמ"ס להגביר את המודעות מצד ועדי בתים לכך שאין חלה עליהם חובת תשלום בגין בדיקות מכון התקנים הראשונות למעליות חדשות.

מכרז אשראי שבועי בבנק דיסקונט

בריבית קבועה לחודש אחד

15% ריבית מינימלית לשנה

בכל יום שני אתה מחליט על גובה הסכום ועל גובה הריבית.

המכרז יערך בשיטה הבאה:
אתה קובע את הסכום ואת שיעור הריבית הרצויים לך.
ביום המכרז, לאחר בדיקת ההצעות, נקבע שיעור הריבית הקובע.
משתתף שהציע את שיעור הריבית הגבוה ביותר, יקבל ראשון את הסכום שביקש, בריבית שהציע, וכן בסדר יורד עד גמר הסכום שהוצע למכרז.
זכאים להשתתף במכרז לקוחות עסקיים ומסחריים.
דרישות המכרז ופרטים נוספים – בסניפי הבנק.
ניתן להגיש את ההצעות למכרז עד יום ב', 8.5.95, בשעה 12:00.
המכרז יערך בפיקוח רו"ח.
הבנק אינו מתחייב לקבל הצעה כלשהיא, ורשאי להפסיק את קיום המכרז בכל עת.

פירוט תנאי המכרז	
סכום המכרז	50,000,000 ש"ח
תקופת האשראי	חודש אחד
אופן ההחזר	תשלום אחד בסוף התקופה
ריבית מינימלית להצעה	15%
סכום מינימלי להצעה	50,000 ש"ח
הסכום יוצע ב"מדרגות" של	10,000 ש"ח
סכום מקסימלי להצעה	2,000,000 ש"ח
הריבית תוצע ב"מדרגות" של	0.1%
סכום מינימלי להקצאה	50,000 ש"ח
דמי השתתפות במכרז	90 ש"ח
מועד סגירת המכרז ויום הקצאת האשראי	עד יום ב', 8.5.95 בשעה 12:00

יש עם מי לדבר.

בנק דיסקונט

עדיר רדה
שירותי המפעיל לשרותך (מאז 1962)
בכל הקשור ברישום החברות
רשום חברות חדשות רשומים במחשב הרשם * מידע מחשב
מרכז בכל חדר 703 מתחת למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

הוציאו עליך חוזה!

קורס משפטים תכליתי למנהלים ואנשי עסקים

כדי לחסוך תביעות מיותרות, הוצאות כבדות, בזבוז זמן, עוגמת נפש וכדי שתוכל לפקח קצת יותר מקרוב על פעילותו של עורך-הדין שלך, כדאי להתחיל להתמצא. ב-8 מפגשים שבועיים מרוכזים בהנחיית משפטנים ועורכי-דין מהשורה הראשונה בארץ, יילמדו נושאים כגון: חוזים, תאגידים, דיני עבודה, קניין רוחני (פטנטים וזכויות יוצרים) ודיני משפחה (אישות). כך תדע לזהות מלכודות בחוזה, למנוע גניבת רעיונות, סכסוכי עבודה, סיבוכים עסקיים על רקע משפחתי ועוד...

הצטרף עכשיו לקורס החדשני והיישומי.

פרטים והרשמה בטלפון: 03-6778777 [שירי]

הספריה הבינלאומית לאנשי עסקים בע"מ
רח' בר יוחאי 13 בני ברק 51553 טל. 03-6778777

צרכנות

עורכת לאה פורת

שירות ממולח מאוד

חור בכיס / אברהם טל

אחד הקוראים (מה הייתי עושה בלעדיהם) שלח לי את "חוברת הוראות ההפעלה וההתקנה – מדיח כלים Frigidaire" בשני הנוסחים, המקורי (בארבע שפות) והעברי, והסב את תשומת לבי להבדל קטן ביניהם.

במדיח מותקן מסנן לריכוך מים. תפקידו, לפי הנוסח העברי, למנוע היווצרות אבנית במכונה ועל הכלים. לפני השימוש במתקן יש למלא את המכל המיוחד שבתחתית המכשיר "במלח גס המשווק במיוחד עבור מדיחי כלים. אין להשתמש במלח שולחן".

הנוסח האנגלי שונה במקצת. נאמר בו שתפקיד המסנן לרכך את המים, אם המכונה מופעלת

> לפני השימוש במדיח יש למלא את המיכל המיוחד שבתחתית המכשיר במלח גס המשווק במיוחד עבור מדיחי כלים. אין להשתמש במלח שולחן. המיכל מכיל 1.5 ...

> ...ing system is completely ... ount of common salt must be ... ding and rescrew the cover. W... ing the container after every ...

ב"מים קשים" (Hard Water). בעל המכונה צריך לוודא מפעם לפעם שמכל המלח מלא. אם לא, "יש להוסיף כמות מספקת של מלח רגיל" (Common Salt).

"מלח רגיל" או "מלח גס המשווק במיוחד עבור מדיחי כלים" – זו השאלה, שהיא גם שאלה כספית. חברות השירות של חברת מיניליין מוכרות לבעלי המדיחים מכלי ששה ק"ג של מלח יפהפה – צבעו כחול טורקיז כעין הים – בעד 30 שקל (נכון לתחילת חודש זה). לעומת זאת, מי שקונה את המדיח באנגליה, גרמניה, צרפתית ואיטלקית, לא יודע על כך ובתמימותו מסתפק ב"מלח רגיל", מן הסתם מלח בישול, שבאחת הרשתות הגדולות נמכר בשבוע שעבר ב־1 – 1.26 שקל הקילו – חמישית עד רבע ממחיר המלח המיוחד. יחי ההבדל הקטן.

מתוך דאגה ללקוחות מדיחי פריג'ידר באנגליה, גרמניה, צרפת, איטליה וחלקי עולם אחרים, טילפנתי לחברת מיניליין וביקשתי הסבר. אחרי הכל, אם מותר להשתמש רק "במלח גס המשווק במיוחד עבור מדיחי כלים", ראוי להודיע על כך גם ללקוחות לא ישראלים, כדי להסיר מכשול על דרכם של מי שאינם מקבלים את המדריך המתורגם בעברית.

מנהל המכירות של מיניליין, ראובן קרנצלר, הודיע לי נחרצות שהחברה לא ממליצה על קניית מלח זה או אחר. הצרכן יכול לקנות איזה מלח שירצה, ובלבד שלא יהיה מלח שולחני דק. למה בכל זאת נאמר במדריך ההפעלה העברי "מלח גס המשווק במיוחד עבור מדיחי כלים", ולא "מלח רגיל" (בישול) המשווק בכל מרכול? לקבלת הסבר הפנה אלי קרנצלר את אנשי מחברות השירות, המשווקות את המלח.

התקשר אתי נציג חברת א.ק.י שירותים. מפיו למדתי שהמים בישראל לא סתם "קשים" – הם קשים מאוד, הרבה יותר קשים מאשר באירופה. לכן רצוי שגבישי המלח יהיו גדולים במיוחד, גדולים פי כמה מגבישי מלח בישול רגיל; ולא עוד, אלא שהוסיפו להם מרכך מיוחד. מלח מיוחד זה מונע היווצרות שכבת לובן על הכלים השטופים, שהופכת למשל כלי זכוכית – משקף למאס.

שאלתי אותו אם יש נזק בשימוש במלח בישול (כאמור, המדריך בעברית מדבר על היווצרות "אבנית במכונה ועל הכלים"). הבנתי מפיו שאין נזק בשימוש במלח בישול, יש יתרון בשימוש במלח המיוחד שהחברה משווקת.

כל אחד יחליט על המלח שלו, אך האירוע הזה הזכיר לי משהו הקשור במדיח הכלים שלנו. בניגוד למדיח המפואר של פריג'ידר שבידי הקורא, המדיח שלנו קטן ופשוט, אבל לעומת זאת מתפקד יפה בלי מלח. כאשר קנינו אותו, הנחתה אותנו חברת השירות להדק אך ורק לאבקת הדחה מיוחדת, המותאמת למכונה שלנו. אבקה זו היתה יקרה יחסית לאבקות אחרות בשוק, וכדי לקבלה היינו צריכים להזמינה בטלפון בחברת השירות. השימוש באבקה לא מנע בעד המכונה מלהתקלקל, ונציג חברת השירות, שתיקן את הקלקול, חקר אותנו במבט חשדני אם השתמשנו באבקה זרה. חס וחלילה, אמרנו לו.

אחרי זמן מה התחילה בת זוגי לחשוש שאנו מפתחים תלות מוגזמת בחברת השירות, והעזה לקנות אבקה כלשהי במרכול. ראה זה פלא: המכונה מתפקדת היטב – ואף כי עברו למעלה משנתיים – בל אפתח פה לשטן – לא התקלקלה מאז.

מתרגלים לטוב

ר"ד ביקש לחברת בזק להעתיק את קו הטלפון שלו מכתובת ברמת אביב ג' לכתובת ברמת אביב. כבר בסוף '94 שאל ב־199 מתי עליו לפנות ולהזמין את השירות. נאמר לו שלא יהיה שינוי במספר הטלפון, ושיגיש את ההזמנה "כאשר ידע את התאריך". ב־5 בפברואר ביקש להעתיק את הקו. נאמר לו שההעתקה תבוצע ב־13 במארס. "ממש קצב הלוויין, לא?" כתב לי ר"ד במרירות. "כיצד מרשה לעצמה חברת בזק להשקיע את כספנו במסעי פרסום גרנדיוזיים על עלות אפסית בשיחות לסימבוקטו, במקום להודיע לציבור כי העתקת טלפון פשוטה יכולה להיעשות עד חודשיים".

הרוגז של ר"ד הועיל, חברת בזק הקדימה את העתקת הטלפון ל־14 בפברואר. רוני מנדלבאום, העוזר לדובר החברה, הסביר לי כי באזור שבו מדובר הצטברו בחודשים הראשונים של '95 מאות רבות של הזמנות לעבודות התקנה העתקה. עקב הלחץ נקבעו מועדי תיאום עם הלקוחות לטווחים של עד כחודש ימים. "...את התעודים לטלפונים, כאלה שנמשכו שנים טרם הקמת בזק, איש כבר לא זוכר: לשירות טוב מתרגלים, אם מתלוננים על המתנה בת חודש...", הוסיף וכתב.

ההערה האחרונה של עוזר הדובר מקלה עלי להביא את קובלנתי האישית. אני מרבה להזדקק לספרי טלפון, מהטעם הפשוט שאינני רואה צורך לתרום לבזק שלוש שיחות על כל בירור (שעל פי רוב כרוך גם בהמתנה מעצבנת). מאותה סיבה, כנראה, רק מלהיפך, בזק אינה מקדישה מאמץ פרסומי מיוחד להופעת מהדורות חדשות של ספרי טלפון, הם מתפרסמים כמו במחתרת.

מאחר שאני מזדמן לעתים קרובות לרחוב יהודה הימית ביפו, הייתי נוהג להציץ מפעם לפעם לסניף בזק ברחוב זה, כדי לראות מה התחדש על המדף (של ספרי הטלפון). לא כבר באתי לשם ומצאתי כי לשער הנעול מודבקת הודעה בכתב יד רשלני, על פיסת נייר מסמורטטת: הסניף עבר למגדל שלום.

מהו? לקחו את הסניף ו"העבירו" אותו לתוך הסניף במגדל שלום שטויות. תגידו את האמת: סגרו אותו, נקודה. אכן, מר מנדלבאום, לשירות טוב מתרגלים. התרגלנו לסניף ברחוב יהודה הימית, ועכשיו הורע השירות לתושבי יפו הסביבה.

זה לא רק הניקוטין

השוק הישראלי מוצף באחרונה בסיגריות "קלות", המכילות לדברי היצרנים פחות ניקוטין. אולם מחקרים מגלים כי ברוב המקרים המעבר לסיגריות קלות מעודד עישון מוגבר. כתוצאה מכך נחשפים המעשנים לכמויות גדולות יותר של זפת ופחמן חד־חמצני, שגם הם חומרים מסוכנים

מאת הילה קומם

תצלום ארכיון

בישראל אין חובת סימון של רכיבי הסיגריות, והצרכן אינו יכול לדעת עד כמה קלות הסיגריות "הקלות" שהוא קונה

סיגריות המכונות "קלות" שמכילות לדברי היצרנים פחות ניקוטין, הופיעו לראשונה בחו"ל כבר לפני כ־20 שנה, אבל הן החלו להציף את השוק הישראלי רק באחרונה. היבואנים ויצרני הסיגריות המקומיים מרוויחים על עלייה במכירות הסיגריות הקלות, המבדיקות את הפוטנציאל המסחרי הטמון בהן: עישון סיגריות "קלות" גורם כנראה למעשנים להאמין שהם מזיקים לעצמם פחות. אלא שאין זה בהכרח כך.

"המעבר לעישון סיגריות קלות אינו מוריד את כמות הניקוטין שצורך המעשן ביום", אומר הד"ר טוביה לדר, מומחה ברפואה חברתית. "במחקר שנערך בארצות הברית נמצא כי אנשים אשר עברו לעישון סיגריות דלות יותר בניקוטין, שינו את אופן העישון שלהם: שאיפותיהם הפכו לעמוקות ומרובות יותר, או שהם הגבירו את העישון. בדיקות דם שנעשו למעשנים לפני שעברו לסיגריות דלות ניקוטין ותוך כדי עישון, מצאו שכמות הניקוטין בדם לא השתנתה.

"השאיפות העמוקות המגדילות עוזרות למעשן לקבל את כמות הניקוטין שאליה הוא התרגל לפני המעבר לסיגריות קלות", אומר לדר. "כמובן ששאיפות אלו גם חושפות אותו בכל שאיפה לכמויות גדולות יותר של חומרים מסוכנים אחרים הנמצאים בסיגריה.

ניקוטין הוא החומר הממכר בסיגריה, אך הנזק העיקרי שבעישון נגרם מפחמן חד־חמצני ומחלקיקי זפת מסרטנים הנפלטים במהלך העישון", אומר הד"ר יואל לפאיר, מנהל יחידת ריאות מבוגרים בבית־חולים הדסה עין כרם. "מחקרים מצאו קשר ישיר בין גידולים ממאירים, בעיקר ריאתיים, לבין עישון סיגריות", הוא מסביר. "חד־תחמוצת הפחמן, הנפלטת מהסיגריה בזמן העישון, מתחברת לכדוריות הדם האדומות ומפריעה למעבר חמצן בעורקים. חוסר בחמצן בתאי הלב והמוח אצל מעשנים כבדים עלול לגרום התקף לב וירידה בפעילות המנטלית של המוח. מעשנים כבדים סובלים פעמים רבות מברונכיט כרונית, שלא מגיבה לטיפול". לפאיר מוסיף שמתופעות אלו עלולים לסבול גם מעשנים פאסיביים.

"בסיגריה יש כ־4,000 חומרים מסוכנים, אך ניקוטין, חד־תחמוצת הפחמן וזפת (עטרן), קל למדוד. לכן מסמנים את תכולתם על קופסאות סיגריות במדינות שבהן יש חובת סימון על־פי חוק", אומר ח"כ אריאל ויינשטיין, שיזם הצעת חוק לסימון קופסאות סיגריות. לדר אומר, שחובת סימון של קופסאות סיגריות קיימת מראשית שנות ה־70 בארה"ב ובמדינות רבות באירופה.

ויינשטיין מציע לחייב יצרנים ויבואני סיגריות לסמן את כמותם של ניקוטין, זפת (עטרן) ופחמן חד־חמצני על קופסאות סיגריות. הצעתו עברה קריאה טרומית בכנסת והועברה לוועדה משותפת של ועדת הכלכלה וועדת העבודה והרווחה. "כוונת הצעת החוק אינה לשפוט בין הסיגריות ולקבוע אילו מסוכנות יותר או פחות, אלא לספק לצרכן מידע, כדי שהוא יוכל להחליט מה טוב יותר בשבילו", אומר ויינשטיין. יצרנים ויבואני הסיגריות שרואיינו לצורך הכנת הכתבה הביעו תמיכה בהצעת החוק שלו.

ויינשטיין מוסיף, שאין אמנם היום בארץ מעבדה אובייקטיווית מאושרת לבדיקת כמות החומרים המסוכנים בסיגריות, אלא שלפי חוק הגנת הצרכן, אם מפרסם מוצר שסיגריות מסוימות הן דלות ניקוטין, הוא חייב לתת את כל הנתונים לממונה על הגנת הצרכן.

הממונה על הגנת הצרכן במשרד התעשייה והמסחר, עזבריה שרגאי, אומר כי מאחר שזו בעיה של בריאות, על משרד הבריאות להתערב בעניין. אם יצרן מצהיר שהמוצר שהוא משווק דל ניקוטין, צריכים לחול עליו קריטריונים ברורים בדיוק כשם שצריכים לחול על מוצרים שיצרני המזון מצהירים שהם דלי קלוריות, שומן, סוכר או מלח. כיום אסור לסמן על מוצר מזון את המלים "דל", "מופחת" או "ללא", אלא אם הוא עונה על הגדרות שנקבעו בתקנים או בתקנות לאותם מזונות.

התקן לסיגריות, לדעת שרגאי, יצטרך לקבוע במקרה של סימון "דל ניקוטין" לא רק רמות מרביות של ניקוטין, אלא גם של הרכיבים המסוכנים האחרים. עוד אמר שכמקובל בתקנים אחרים, גם התקן לסיגריות אמור לציין את שיטות הבדיקה של כמויות הרכיבים המסוכנים.

רוב המעשנים מעוניינים להפסיק לעשן, אולם רק חלק קטן מאלה שמנסים מצליח. במחקר שערך הפרופ' זאב בן־סירא, בהזמנת משרד הבריאות, בקרב בני נוער לומדים (בני 14–18), נמצא שלאחר שנת עישון של לפחות סיגריה אחת ביום היו המעשנים כבר מכורים לסיגריות. 66% מהמעשנים ניסו במשך השנה להפסיק ורק 5% הצליחו. 53% מהמעשנים במחקר הביעו רצון להפסיק לעשן, אך רובם טענו שאינם יכולים לעשות זאת בכוחות עצמם. 37% הביעו רצון לקבל עזרה כדי לחדול מעישון.

הסיבה לקושי של בני־נוער אלו, כמו של מעשנים אחרים, נעוצה בעובדה שניקוטין, בניגוד לאמונה רווחת, אינו ממכר רק מבחינה פסיכולוגית. דו"ח של שירותי הבריאות האמריקאים מ־1988 קבע כי ההתמכרות לניקוטין היא ללא ספק פיסית. הדו"ח, הקרוי Nicotin Addiction, הוגש לקונגרס האמריקאי כסיכום של מחקר אשר בדק לאורך שנים את הקשר בין ניקוטין לבין התמכרות. הוא התקבל על ידי ארגון הבריאות העולמי ועל ידי משרדי בריאות במדינות מתקדמות בעולם, ביניהם משרד הבריאות הישראלי.

לדר מספר שבסדנאות לגמילה מעישון סיגריות שהוא מעביר נעזרים הנגמלים במדבקות ניקוטין במינון הולך ויורד, כדי להקל על עצמם את תהליך הגמילה הגופנית. גמילה גופנית מסיגריות מלווה בתגובות פיסיולוגיות כמו כאב ראש, רעד בידיים, עצבנות, נדודי שינה וחוסר ריכוז, בהתאם למידת ההתמכרות לפני הגמילה. כשהגוף נקי מניקוטין (הוא לא דורש את רמת הניקוטין שאליה התרגל בתקופת העישון), צריך להתמודד עם ההתמכרות הפסיכולוגית, שההתגברות עליה קשה ודורשת אורך רוח.

לפני כשנה העלה ה"ניו־יורק טיימס" חשדות, שיצרנית הסיגריות "בראון וויליאמסון" מוסיפה ניקוטין לחמישה סוגי סיגריות המיועדות לצריכת צעירים מתוך כוונה להגביר את התמכרותם לניקוטין (ולמעשה לסיגריות שהיא מייצרת). בעקבות גילויי "ניו־יורק טיימס" החלו הקונגרס ורשות המזון והתרופות האמריקאית בחקירת הנושא, הנמשכת עדיין בימים אלו.

בעקבות החקירה שוקל ה־FDA לסווג סיגריות כסם ממכר ואולי אף לאסור את ייצורם ושיווקם של מוצרי טבק המכילים ניקוטין. ניקוטין נחשב כסם ממכר לפחות כמו הרואין, והיום ברור שכדי להיגמל ממנו יש צורך בטיפול תרופתי.

פנינו לכמה יבואנים ויצרנים מקומיים, ושאלנו אותם לכמות הניקוטין בסיגריות הקלות שהם מייצרים או מייבאים, לעומת מקבילותיהן הרגילות. הנתונים המפורטים להלן הם איפוא על פי הצהרות היצרנים.

● בסיגריה "טיים לייט" מתוצרת "דובק" יש 0.70 מיליגרם ניקוטין, לעומת 1 מ"ג ב"טיים" רגילה;

● בסיגריות "הארלי דווידסון לייט", שמייבא "דניקו סחר בע"מ", יש 0.8 מ"ג ניקוטין, לעומת 1 מ"ג ב"הארלי דווידסון" רגיל;

● ב"פיליפ מוריס 1" שמייבא "אלישר", יש 0.1 מ"ג ניקוטין וב"פיליפ מוריס סופר לייט", המיובא אף הוא על ידי אלישר, יש 0.4 מ"ג ניקוטין. בסיגריות אחרות של "פיליפ מוריס" (ביניהן ה"לייט") יש 1–2 מ"ג ניקוטין.

חברת "אלישר" מייבאת גם סיגריות מרלבורו, פרלמנט, L&M וצ'סטרפילד מסוג "לייט", אבל לא היו בידי החברה נתונים על שעור הניקוטין בסיגריות.

● "החברה הישראלית לסיגריות" מייבאת מחברת "ריינולדס" את סיגריות "מור לייט", שיש בהן 0.7 מ"ג ניקוטין לעומת 1 מ"ג ב"מור" רגיל, את "קאמל לייט", עם 0.65 מ"ג ניקוטין לעומת 1.5 מ"ג ב"קאמל" רגיל, ואת "דינסטון לייט" עם 0.7 מ"ג ניקוטין לעומת 1.1 מ"ג ב"דינסטון" רגיל.

● היבואנים "האחים סקאל" מסרו כי "ייפן טובקו", יצרנית סיגריות hi-lite, אינה מוכנה למסור מה כמות הניקוטין שבסיגריות. בפרסום שהם שלחו למערכת לא מצוין שהסיגריות דלות־ניקוטין.

בארצות שבהן נהוג סימון קופסאות סיגריות, רק סיגריות המכילות לא יותר מ־0.3 מ"ג ניקוטין מותר לסמן כדלות ניקוטין, כלומר שבין הסיגריות שנתוניהן הגיעו למערכת רק "פיליפ מוריס 1" נחשבת, לדעת מומחים, כדלת־ניקוטין.

כדאי לזכור שכמות הניקוטין משמעותית בעיקר למעשנים מתחילים, שגופם עדיין לא התרגל לכמות מסוימת של ניקוטין. לעומת זאת, גופם של מעשנים ותיקים שעוברים לסיגריות קלות דואג לספק לעצמו את אותה כמות של ניקוטין שהתרגל אליה, על ידי שאיפות עמוקות יותר או עישון מוגבר.

גרירה שכזאת

תלונה

במקרה שלפנינו שתי גרסאות על גרירת כלי רכב שהיה מעורב בתאונה, וחלקו התמוה של משרד התחבורה בעניין.

גרסת המתלוננת, תמר בנעט מתל אביב:

ב־20 במרס 1994 בשעה שמונה בערב, בכביש המהיר ירושלים־תל אביב, סמוך לתחנת הדלק בשער הגיא, אירעה תאונה שבה היתה מעורבת מכוניתו של בן זוגה, שמעון ריקלין. בתוך דקות, עוד בטרם הספיק להתעשת, הופיע גרר. בעל הגרר הטעין את המכונית על כלי רכבו, הודיע לריקלין שהוא גורר אותו לבית שמש והגיש לו כרטיס ביקור. בינתיים נלקח ריקלין לבית חולים ואושפז ל־24 שעות.

למחרת התאונה, יום שישי, טילפנה המתלוננת לגורר, אסף סהראי מ"גרר מחלף שער הגיא", וסיכמה אתו שביום ראשון תבוא ביחד עם בן זוגה לבדוק מה אפשר לעשות עם המכונית שנפגעה קשה בתאונה. לפני שבאו אליו הכינה בני עם שיעורי בית ובדקה בכמה חברות גרר כמה עולה לגרור מכונית ממקום התאונה לבית שמש. התעריפים שנמסרו לה נעו בין 80 שקל ל־120 שקל.

כשהגיעו לכתובתו של הגורר בבית שמש מצאו את מכוניתם חונה לצד מדרכה סמוך לביתו. סהראי דרש 220 שקל בעבור הגרירה – הרבה יותר מהסכום שדורשות חברות אחרות.

אם לא די בכך, הוא גם דרש תשלום בעבור חניית הרכב – 60 שקל ליום, כלומר 180 שקל לשלושה ימים ובסך הכל 400 שקל. לבני הזוג לא היתה ברירה אלא לשלם, כי סהראי הודיע להם שלא ישחרר את המכונית אם לא יקבל את התשלום שהוא דורש. הם גם לא קיבלו חשבונית על התשלום.

למתלוננת אין ספק כי מדובר בניצול מחפיר של מצב המצוקה שנמצאו בו.

גרסת אסף סהראי מחברת האחים סהראי:

ב־10 במארס 1994 הגיע למקום התאונה ודיבר עם שמעון ריקלין. בתיאום אתו סוכם שייקח את המכונית הפגועה למגרש עד לגמר הטיפול הרפואי. הוא מסר לידיו של ריקלין כרטיס ביקור.

למחרת טילפנה אשה בשם תמר, שמסרה לו כי בעל המכונית עדיין מאושפז והיא מבקשת להשאיר אותה ברשותו. באותה שיחה הודיע לה כי כל יום חניה יעלה 60 שקל, והמליץ שתיקח את המכונית בהקדם כדי להימנע מהוצאות מיותרות.

המכונית היתה נעולה במגרש חניה עד יום ראשון בבוקר, ואז הודיעה המתלוננת שהיא באה לקחתה. הוא הוציא את המכונית מהחניה והעביר אותה לחצר שליד ביתו בתיאום עם המתלוננת. הוא הוציא חשבונית כחוק, אך הגברת נסעה בכעס מהמקום בלי לקחת את החשבונית.

חלקו של משרד התחבורה.

לאחר קבלת התלונה מתמר בנעט העברנו העתק ממנה לחברת סהראי וביקשנו את תגובתה. כן העברנו העתק מהתלונה לדובר משרד התחבורה כאחד המכותבים. אסף סהראי השיב במכתב כעבור שבועיים. ממשרד התחבורה לא קיבלנו תגובה. המתנו ארבעה חודשים בקירוב ושלחנו תזכורת לדובר משרד התחבורה. בחודש אוגוסט קיבלנו תשובה ממרדכי מתתיהו, מרשה בכיר לתלונות ציבור במשרד התחבורה, שבה כתב כי תלונתנו אינה מוצדקת משתי סיבות: המכתב היה מיועד לאחים סהראי; המכתב למשרד התחבורה היה כמכותב – לידיעה בלבד. על המכתב הזה השבנו למרדכי מתתיהו כי על אף שתלונה נשלחה למשרד התחבורה לידיעה בלבד, הרי היה אפשר לצפות שכממונה על תלונות הציבור הוא יתייחס למכתבה של תמר בנעט כאל תלונה. לפיכך תודתנו נתונה לו מראש אם יטפל בעניין.

קיבלנו תשובה בחתימת אורית חזון, סגן נציב תלונות הציבור, המובאת ככתבה וכלשונה, לרבות שגיאות התעודה:

"הנדון: תלונות גב' בנעט תמר נגד האחים סהראי

"1. מובהר להלן כמכותב בהעתק מכתב שנשלח במקור לכל גורם שהוא. התייחסותי היא לידיעה או לכל טיפול שיימצא לנכון במסגרת פעילות של משרד התחבורה.

"הערה: אין מעניינו לידע את כותב המכתב.

"2. להערתך שכמכותבך שבסימוכין מובא לידיעה כי במקרה הנ"ל הבאנו את הנושא לידיעת הגורם המקצועי (אגף הרכב במשרדנו).

"3. מסתבר כי נגד הגורר אסף סהראי קיימת תלונה של אותה אחר על הפקעת מחיר. אך לא ניתן לסייע כי מחירי הגרירה והחילוץ אינם בפיקוח ולכן אין אפשרות חוקית לפנות במישור המשפטי באמצעות משרדנו.

"4. לידיעתך".

עלינו להודות שהיו לנו קצת קשיים בהבנת הנקרא. אי־פה הם לומדים לנסח מכתבים סתומים כאלה? המעט שהצלחנו להבין הוא, שמאחר שאין פיקוח על מחירים שגובות חברות גרירה וחילוץ, יכול כל בעל חברה כזאת לקבוע מחירים לפי שרירות לבו.

מסקנות: א. לברר לפני כל גרירה אצל הגורר כמה הוא רוצה, ולא לחתום גם אם אתם המומים. ב. אם הסכמתם לגרירה אף אחד לא יוכל להושיע אתכם. ג. לאור המצב הפרוע בשוק, שמא ישקלו משרד התחבורה ומשרד האוצר להכניס מיד את הענף לפיקוח?

חומץ יין משובח ושלוש מרינדות

טעמים / דניאל רוגוב

ענבים, זיתים ושום גדלים לעתים קרובות בסמיכות, ולפיכך אין פלא שגם כאן וגם בחו"ל, יותר ויותר יקבים מייצרים או מקימים פריטי מזון נוסח מעדניות. כרמל־מזרחי היתה החברה הראשונה בארץ שייצרה חומץ ביין ושיווקה שמני זית תחת שמה.

עד מהרה תפסו את המקום הראשון יקבי אשקלון, שהחלו לייצר, בנוסף לשמן זית, מבחר גדול של מוצרי זיתים, עגבניות מיובשות ותערובות תבלינים ועשבי תיבול. אחר כך הצטרפו לתחרות יקבי רמת הגולן, שהקימו חברה בת המפיצה שמן זית מתוצרת הארץ ומוצרים מיובאים כמו חומץ בלסמי.

בניסיון לשוב למקום הראשון הביאה עכשיו כרמל־מזרחי שני מוצרים חדשים לשוק. הראשון, המעניין שבהם, הוא חומץ יין, כלומר חומץ המיוצר מזן ענבים יחיד. במקרה זה מדובר בקברנה סוביניון האציל.

המוצר, המכונה Royal Vinegar, מעולה על פי כל אמת מידה שהיא. החומץ צלול ושקוף, עם צבע ורוד נמרץ (חומץ יין תמיד בהיר יותר מהיין שממנו הוא מיוצר), טעם חומצתי ברור וניחוח המוכיח את היין שממנו יוצר. אפשר אמנם להשתמש בו כדי להוסיף למרינדות ולבישול, אבל הוא יהיה במיטבו בסלטים או ברוטבי ויניגרט.

עוד בקו ה־Royal Deli של כרמל שלוש מרינדות. סגנונן של שתיים מהן מוגדר איטלקי (אחת חריפה ואחת עדינה) וסגנונה של השלישית מוגדר סיני. בניגוד לרוב המרינדות האיטלקיות האמיתיות – המכילות רק שמן זית, חומץ יין, מלח, עשבי תיבול ותבלינים – בגרסאות של כרמל יש צירופים מטעימים של קטשופ, מיץ עגבניות או רסק עגבניות, המוסיפים גוון אמריקאי מובהק. המרכיב הסיני היחיד במרינדה המכונה סינית הוא רוטב סויה: אין בה לא יין אורז ולא סאקי, לא קורנפלור ולא חלבונים – מרכיבים שיימצאו במרבית המוצרים הסיניים האמיתיים.

המרינדות מיוצרות על טהרת המרכיבים הטבעיים ואינן מכילות תוספים מיותרים או מלאכותיים. למרות טעמי שהן רחוקות מלהיות "הדבר האמיתי", המרינדות המוכנות האלה, שבכולן אפשר להשתמש לבשר, דגים ועוף וכן לכמה מיני סלטים, ימצאו מן הסתם קהל אוהד שהנוחות חשובה לו יותר מהאותנטיות. המרינדות משווקות בצנצנות של 330 גרם ועלות 13.90 שקל, לדעתי קצת יקר.

הכי קרוב למיץ טרי

בשנים האחרונות הופיע בארץ מיץ ארוז, המיוצר אך ורק מתפוזים ואשכוליות טריים סחוטים. רבים מהמיצים החדשים טובים בהחלט, וכולם עולים בהרבה על מיץ קפוא, משוחזר או משומר. האחרון שבמיצים האיכותיים האלה הוא מיץ "סחוטרי" של "פריגת".

בבדיקה של אמות מידה אובייקטיוויות כמו מרקם, ניחוח וטעם, המיץ הזה קרוב למיץ טרי ככל הניתן, ובסך הכל אפשר לדרג את המוצר כמצוין. עם זאת, לא הייתי מעניק לו דירוג גבוה כמו למיץ שנסחט בבית, כי כמו כל "מיץ טרי" מסחרי שטעמתי, גם כאן וגם בחו"ל, יש לו טעם לוואי מריר קל המשתהה לאחר הבליעה.

אני מודה שהסתייגות זאת מרגזמת מעט. אני מודה גם שאם כי אמשיך לסחוט לעצמי מיץ טרי ברוב הבקרים, אשתמש בשמחה במיץ של פריגת בבקרים שבהם אני עייף או עצל מכדי לחצות לי תפוז או אשכולית. במחיר 7.20 שקלים לליטר, זהו מוצר במחיר סביר.

אגוזים מייגעים

אני אוהב אגוזי קליפורניה, אבל אם נציגי המועצה לאגוז קליפורניה בארץ ימשיכו להעליב את בינתנו ברמת הפרסומות, אני מתכוון למחות ולעבור לפקאנים מאיטליה. אחד ממסעי הפרסום הטיפשיים והמעליבים ביותר שבהם נתקלתי בשנים האחרונות הוא עלון בשפה האנגלית שכותרתו Seven Day Meal Plan California Walnuts המופץ עתה בארץ.

הדבר המעצבן הראשון בעלון הוא הניסיון לשכנע אותנו במובן מאליו – שכדאי לאכול אגוזי קליפורניה כי הם בריאים יותר משומנים רוויים. בהתחשב בכך שכל ילד יודע שכמעט כל דבר בעולם בריא יותר משומנים רוויים, נשאלת השאלה מה בדיוק חושבת עלינו מועצת האגוז.

החוברת מעליבה את האינטליגנציה גם בהנחה שמישהו מאתנו יהיה מוכן בטיפשותו להכין 28 ארוחות הארוחות ביניים כמו אתר זה, שכל אחת מהן תכיל לפחות מנה אחת עם אגוזים. אין צורך בדוקטורט במדעי התזונה כדי להבין שה"דיאטה" הזו כרוכה בצריכה של יותר מ־400 גרם אגוזים בשבוע אחד; שאגוזים מכילים 700 קלוריות ל־100 גרם, ופירוש הדבר הוא צריכה של יותר מ־2,800 קלוריות באגוזים; שצריכת כמות כזאת של אגוזים במנה כה מרוכזת תעורר ברובנו רצון עז לא לראות לעולם ולו אגוז קליפורניה אחד.

מכונות אספרסו בעייתיות

כמה קוראים כתבו ושאלו מה דעתי על מכונות האספרסו לשימוש ביתי שנמכרות עתה על ידי חברות קפה כמו אילי, לוואצה ונסטלה. נכון שהמכונות מתוצרת היצרנים האלה יפות, בנויות היטב, קלות לשימוש ולניקוי ומייצרות לחץ אידיאלי כמעט לעשיית אספרסו טוב. אלא שלמרות יתרונות אלה, לכולן שתי מגרעות. לדעתי המגרעות הללו חמורות כל כך, עד שלא כדאי לרכוש את המכונות.

הבעיה הראשונה היא שכל המכונות האלה נזקקות לקפה טחון המשווק בקפסולות ועיריות. כידוע לאוהבי קפה אדוקים (וכדרך כלל, מי שקונה מכונת אספרסו באמת אוהב קפה טוב), קפה טחון מראש אף פעם לא מניב ספל אספרסו טרי, עשיר ועז בריחו כמו פולי קפה הנטחנים מיד לפני השימוש.

בעיה רצינית עוד יותר היא שהמכונות בנויות כך שלהכנת קפה באמצעותן אפשר להשתמש רק בקפסולות קפה של החברה המייצרת. הקפסולות של כל יצרנית קפה מיוצרות בכוונה תחילה בגודל ובצורה מיוחדים, ומשום כך המכונות אינן מאפשרות כל בחירה של הקפה שבו משתמש.

מכונות אספרסו הן יקרות למדי. עם כל האהבה ללוואצה, אילי, סנפרוד, נסטלה, או כל תוצרת קפה אחרת, אני בספק אם רבים מאתנו ירצו להישאר "נשואים" לקפה מתוצרת אחת ויחידה לעשור הקרוב לפחות. לדעתי, רכישה של מכונת אספרסו טובה לשימוש כללי ומטחנת קפה חשמלית קטנה היא השקעה טובה בהרבה.

תגובות אלרגיות לארל גריי

כמה קוראים כתבו לי ושאלו מדוע מתפתח אצלם כאב ראש כשהם שותים תה ארל גריי מכל תוצרת שהיא. אם מתוצרת ויסוצקי, ליפטון או טוויינינגס, ואם מבית התרושת של כל יצרנית תה אחרת, ארל גריי הוא תערובת מיני תה, בדרך כלל מסין, בתוספת תמצית צמחית הקרויה ברגמוט.

העובדה שכמה אנשים חשים אי נוחות אחרי שתיית תה זה אינה מעידה על איכות התה. למעשה, תה ארל גריי הנמכר כאן משובח מאוד, וכמו באירופה ובאמריקה, הוא זוכה לפופולריות מרובה.

התחושה הרעה היא תוצאה מכך שאחוז קטן מאוד מאוכלוסיית העולם (פחות מ־0.05%, לגרסת המרכז האפידמיולוגי של ארגון הבריאות העולמי) אלרגי לברגמוט. זוהי אלרגיה שכמעט אף פעם אינה גורמת תגובות חמורות, אבל היא יכולה לגרום אי נוחות, על פי רוב בצורת כאב ראש או בחילה קלה.

המלצתי למעטים הסובלים מאלרגיה זאת, אך אוהבים את טעמו של תה סיני, היא פשוט לעבור לתה סיני שחור, למבנג סושונג או תה יסמין, שאת כולם אפשר להשיג בקלות.

טעם של תפוח אדמה

לשבחה של אסם יאמר שצ'יפס כפרי וצ'יפס בצל החדשים שלה מכילים את כל המוצרים הטבעיים (תפוחי אדמה, בצל, שמן צמחי, גלוקוזה ומלח). הצ'יפס העגול הכפרי הם דקים ופריכים, ובעצם יש להם טעם של תפוחי אדמה. גם מקלוני תפוחי האדמה והבצל טובים. הבעיה הקטנה היחידה של המוצרים האלה היא עקבות השומן על האצבעות.

חבילה של 50 גרם של אחד משני המוצרים האלה עולה 2.70 שקל. כדאי לנסות.

עד 120 אולי אספיק

מכתב

● ביקור ראשון. פניתי למחלקת העיזבונות של בית המשפט המחוזי לשם קבלת טופס "בקשה לצו ירושה" של אשתי המנוחה.

הפקידה: אין לנו טפסים כאלה, תוכל להשיגם רק אצל עורכי דין.

אני: ובכל זאת?

הפקידה: תפנה לספריית בית המשפט, אולי ירשו לך לצלם.

המידע היה נכון – צילמתי את הטופס שבספרייה. לאחר שמילאתי את הטפסים (חובה למלא אותם במכונת כתיבה), השגתי את האישור לחתימתי על ידי עורך דין, כנדרש.

● ביקור שני. הפקידה (ממונה על טיפול בתיקים ששם משפחתם מתחיל באות א' או ב'. להלן – פקידת מתים אל"ף/בי"ת) עיינה בחומר ומסרה לי למילוי טופס "גיליון מידע". טופס נוסף – "תעודת השלמה" – מילאה בעצמה.

אולם התברר לי שעלי להגיש שני מסמכים נוספים – "תצהיר אדם זר" ו"פסיקתא" – בשני עותקים. קיבלתי גם דף "הוראות למגישי בקשות לצו ירושה ו/או לקיום צוואה". בדף זה ניתנו הוראות ברורות לניסוח "תצהיר אדם זר", אולם התעוררה בעיה בקשר ל"פסיקתא".

אני: תסלחי לי, מה זה פסיקתא?

הפקידה: שאל את העו"ד שלך, אני לא יושבת פה כדי ללמד אותך.

פניתי לממונה על פקידת אל"ף/בי"ת. היא הפנתה אותי לפקידה אחרת, שאיפשרה לי אף להעתיק בכתב יד דוגמה של "פסיקתא" (שאגב, פירושה בארמית פסק דין) ושל "הצהרת איש זר". ובכן, התברר שעלי להדפיס את פסק הדין, שעליו יחתום השופט אם ימצא שהכל בסדר. תמורת זאת היה עלי לשלם דמי אגרה בסך כ־500 שקל.

מצאתי "אדם זר", ליתר דיוק "אשה זרה", שהיתה מיודדת עם אשתי המנוחה. היא כתבה את התצהיר הנדרש וחתמה בכתב ידה, בצירוף מספר תעודת זהות וכתובת.

● ביקור שלישי. מצויד ב"בקשה לצו ירושה", "תצהיר אדם זר" ו"פסיקתא" פניתי שוב לפקידת המתים אל"ף/בי"ת. היא בדקה את הניירות ומסרה לי מעטפה ירוקה כדי שארשום עליה את כתובתי למשלוח צו הירושה, לאחר שהשופט יחתום עליו. אולם אבוי – לדבריה חסר אישור עורך דין על "הצהרת אדם זר"!

אני: בשום מקום לא נאמר שצריך אישור על מסמך זה בבקשה לצו ירושה ראנתי לאישור כזה, כי שם הוא נדרש בבירור.

לצדי עמד עורך דין צעיר, שהיה עד לשיחתי עם הפקידה. "אני מציע לך לפנות לעורך דין הנמצא על יד המזנון בבית משפט השלום (באותו בניין). הוא יאשר את 'תצהיר אדם זר' תמורת תשלום פעוט".

על יד המזנון בבית משפט השלום אכן מצאתי שני עורכי דין – אחד מר אנקורי, היושב ליד שולחן עם מכונת כתיבה ומעניק שירותי כתיבה לנזקקים. עורך הדין השני עובד בעמידה על יד מדף בפרוזדור. את שמו אינני יודע, אבל היה לי סיפוק רב לראות עורך דין אפריקאי שחור מועסק במערכת המשפטית הישראלית. לצערי, אף אחד מהם לא הסכים לאשר את התצהיר ללא נוכחות פיסית של המצהירה.

● ביקור רביעי אולי גם חמישי (ועוד היד נטויה). ביקורים אלו עדיין לא נעשו, עלי להתאושש... למרות הכל, אני נחוש בכוונתי להביא את "מבצע צו ירושה" לסיומו המוצלח. העיקר, לא להתייאש. אני בן 80 פלוס, אך אולי אספיק עד 120?

בפעילותי במבצע האמור הגעתי לכמה מסקנות, שאותן אנסח בצורה חיובית במידת האפשר:

● אני מבחין בעין בלתי מזוינת בסימביוזה אמיצה בין הפקידים ועורכי הדין – תופעה הנראית לי מגונה.

● רצוי לאפשר קבלת כל הטפסים הנדרשים במעמד אחד, כולל דף הסבר מלא (בעברית – לא בארמית) של כל הפעולות שיש לבצע לשם הגשת בקשה תקינה, כדי למנוע טרטורים מיותרים.

● יש למנות את הפקידים (רצוי שדרגתם תהיה גבוהה מזו של "פקידי המתים") לתפקיד נוסף: מתן הסברים מלאים ומנומסים לאזרחים המעוניינים בנוגע למהלכים הנדרשים. איש המודיעין צריך להיות מודרך להפנות את המעוניינים לפקיד זה.

אי ברסלר

רמת חן

[illegible] الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

מחר הדיון בדירקטוריון על קבלת דוברת־שרם

מחר יתכנס דירקטוריון הבורסה לדון בדבר קבלת מועמדותה של דוברת שרם כחברה בבורסה. זאת לאחר שבהצבעה שקיים לפני כעשרה ימים בנוגע למועמדותה התקבל תיקו. בדיון שייערך מחר תישמע חוות דעתו של היועץ המשפטי של הבורסה בנוגע למשמעות תוצאות ההצבעה.

40 חברות טרם הגישו את הדו"חות ל־94'. שבוע לאחר המועד האחרון להגשת הדו"חות השנתיים ל־94', עדיין מתעכבות 40 חברות הנסחרות בבורסה בהגשת הדו"חות. רשימת המאחרות כוללת שלוש חברות מרשימת המשתנים – אורמת, מליבו וקרדן. כמו כן כלולות ברשימה חברות מענף הנדל"ן וכהן מריו לזניק ואלרוב, שתיים מהחברות הממונפות יותר בענף.

בכמה מהחברות שעדיין לא הגישו את דו"חותיהן צפויה הרעה של ממש ברווח. אצל מליבו צפוי הפסד ניכר ב־94' לאחר הפסד של כ־27 מיליון שקל בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה. במליבו מצפים לרבעון ראשון טוב יותר ב־95'.

יש גר, שביקשה מהבורסה הארכה להגשת הדו"חות, צפויה לבצע מחיקת הון, וההערכות בשוק הן, כי היא תסיים את השנה בהפסד של כ־10 מיליון שקל.

10 חברות הזדרזו והגישו עד כה את הדו"חות לרבעון הראשון של 95', הניתנים להגשה עד לסוף החודש. רשימת המזדרזות, שכללה בין השאר את מפעלי פלדה, שרפון ולירן, התאפיינה בשיפור בתוצאות לעומת הרבעונים המקבילים הקודמים.

35 מיליון שקל הרחק מחוץ לכסף. במשך השבוע הקרוב יתקיים יום המסחר האחרון באופציות של פן דוד, חמישה יוד וסיאי. שלוש האופציות שיפקעו בשבוע הבא נסחרות כיום הרחק מחוץ לכסף. מימוש מלא של האופציות אמור היה להכניס לשלוש החברות סכום כולל של כ־35 מיליון שקל – 14 מיליון שקל לסיאי, 9.5 מיליון שקל לחמישה יוד וכ־11.4 מיליון שקל לפן דוד.

אופציה נוספת שמועד המימוש האחרון שלה יחול היום היא של רובבאר. האופציות נמצאות כיום הרחק מחוץ לכסף, ותינתנות למימוש תמורת 1.94 שקל למניה, בעוד שמחירן של המניות בבורסה הוא 82 אגורות. במקרה של מימוש מלא הן אמורות היו להכניס לחברה כ־9.3 מיליון שקל.

מרבית האופציות מוחזקות כיום על ידי קבוצת אוהרגרין, בעלת השליטה בחברה, המחזיקה בכמות כוללת של כ־49% האופציות.

מועדים בבורסה

8.5	רליק	– אקס דיווידנד 70%, תשלום 29.5.95
	קסטרו	– אקס דיווידנד 14%, תשלום 30.5.95
	פן דוד אופ' 1	– יום מסחר אחרון, מימוש 10.5.95
	מלונות דן	– אקס דיווידנד 20%, תשלום 22.5.95
	קמפיליים	– אקס דיווידנד 9.99%, תשלום 29.5.95
	אתיקו	– אקס דיווידנד 100%, תשלום 22.5.95
10.5	גבור אג"ח להמרה 1	– אקס ריבית, תשלום 31.5.95
	ארגזי תעשיות אג"ח 2	– אקס ריבית, תשלום 31.5.95
	תכן אג"ח 3,2,1	– אקס ריבית, תשלום 30.5.95
	פועלים השקעות 1	– אקס דיווידנד 184%, תשלום 24.5.95
	כבלים	– אקס דיווידנד 89.5%, תשלום 31.5.95
11.5	סקי אג"ח להמרה א'	– אקס ריבית, תשלום 2.6.95
	חמישה יוד אופ' 2	– יום מסחר אחרון, מימוש 15.5.95

• מקור: בנק המזרחי

5 השיטות הנפוצות שבעזרתן רימו אותנו בדו"חות הכספיים

השבוע בבורסה

גיא רולניק

תופעת ניפוח הדו"חות הכספיים ערב הנפקות של החברות הציבוריות דומה במידה מסוימת למפולת בשוק המניות. בסוף 93' נמצאו מנתחים ומנהלים רבים בשוק ההון שטענו, כי יש חברות לא מעטות שמניותיהן התנפחו למחירים לא ריאליים, כתוצאה מהרגלו של "כסף טיפש" לתוך השוק ומניפולציות של סוחרי ני"ע. ולמרות שהתופעה היתה ידועה – מעטים השכילו להבין את ממדיה ואת גודל המשבר שהיא צפויה להמיט על השוק.

הוא הדין בדו"חות הכספיים: כל דרדק בשוק המניות יודע, כי מרבית החברות דואגות לייפות את מאזניהן ערב גיוס הון. גם השיטות העיקריות לנפח מאזן ולשפר דו"ח רווח והפסד אינן סוד הידוע לקומץ יודעי ח"ן, ומרביתן ידועות לעוסקים בענף.

ובכל זאת, את ממדי התופעה לא השכלנו להבין. ייתכן ששלוש שנות גאות בשוק המניות ושנתיים של רווחיות גבוהה בסקטור העסקי "הרדימו" אותנו. ייתכן שהאשם הוא בהתקדמות הניכרת ברמת הגילוי הנאות, שגרמה לנו לחשוב שאנו "מוגנים" יותר מפני רמאויות.

ואולי התופעה הישנה והידועה – ריבוי החליפות והתארים שבשטח – היא שבילבלה אותנו: "הרי לא ייתכן שמשרד רואי חשבון כה מכובד, ועו"ד כה מפורסם, ויועץ הנפקות כה מוביל, וחתם שהוא אחד הבנקים הגדולים – ייתנו ידם לרמאות. הרי שמם הטוב, המוניטין, יקר להם מכל".

50 מ־150 הדו"חות הכספיים שפורסמו בשבועיים האחרונים לימדו אותנו פרק נוסף. לתומנו חשבנו, שיש חברות שמייפות מאזנים לפני ההנפקה, במטרה להגדיל את הרווח. טעות היתה בידנו. זה לא "יש חברות", אלא "יש עשרות חברות"; זה לא היה "ייפוי" מאזנים, אלא תעשייה אדירה של רמאות; וזה לא היה רק כדי "להגדיל את הרווח", לעתים מדובר בהנקה של הרווח, ואולי גם בהעברת החברה מהפסד אמיתי לרווח מדומה.

כיצד הגענו למסקנה שאותן 50 חברות אכן רימו, עיוותו או ניפחו את הדו"חות הכספיים שלהן ערב ההנפקה? מהיכן שאבנו את הנחרצות הזאת? מדוע להעלות חשדות לכאורה לעבירות על חוק ני"ע ופקודת החברות?

שהרי להרעה הדרמתית בתוצאות הכספיות של קבוצה גדולה מהחברות הבורסאיות היו סיבות גלויות וברורות – הפסדי ני"ע, קיפאון שער הדולר, התחרות הגוברת, הסגר בשטחים, עליית הריבית וכמובן, קפיצת שכר המנהלים. גם אם היא לעתים מנותקת מהתוצאות הכספיות – היא אינה רמאות. הרי יש לכל גילוי בתשקיף ובסעיף "הוצאות הנהלה וכלליות".

אלא שאפשר למנות 4 סיבות שגרמו לשינוי התפיסה הבסיסית של ניתוח הדו"חות: מ־94' היתה שנה קשה בסקטור העסקי, ל־94' היתה שנה שבה הציאו חברות רבות [illegible] מדו"חות, שנרפו ב־93' או קודם לכך.

● כמעט כל החברות שבהן היתה הרעה דרמתית בתוצאות הכספיות ב־94' הן חברות שהנפיקו לראשונה ב־93', או ביצעו ב־93' גיוסי הון חוזרים.

בחברות הוותיקות יותר שהראו הרעה דרמתית בתוצאות אבל לא גייסו הון – היו לרוב מכירות של מניות על ידי בעלי העניין במהלך 93'.

קשה למצוא הרבה הסברים כלכליים לתופעה, שדווקא בחברות שמגייסות הון תהיה הרעה דרמתית בתוצאות. בעיקר כאשר ניתן לעשות השוואה לחברות הפועלות באותו ענף ושלא גייסו הון – אצלן לא היתה קריסה כה חריפה ברווחיות.

● בחברות רבות נרשם נתח ניכר מההפסד ב־94' ברבעון הרביעי. כאשר יש דיספרופורציה גדולה בין ההפסדים בשלושת הרבעונים הראשונים לבין ההפסד ברבעון הרביעי, שהוא הדו"ח המבוקר על ידי רואה החשבון – יש סיבה טובה להניח, כי אותו "הפסד" לא נוצר ברבעון הרביעי, אלא רק נגלה לעיני הציבור ברבעון זה.

● בכמה מהדו"חות ניתן הסבר חלקי או מלא להפסד הכבד. כשההסבר הוא "מחיקת מלאי", "זקיפת הוצאות שהוונו" או "הפרשה לחומ"ס" – יש לעתים סיבה לחשוד, שהוא נוצר בתקופות קודמות.

● הסיבה הרביעית היא אולי החשובה מכולן; (כנראה היא שגרמה לאותו שינוי כולל בתפיסתנו, ולהבנה שיש אכן היה שקוראים לה "רמאות בדו"חות כספיים", והיא אינה פרי דימיונם של כמה ציניקנים ומשקיעי בורסה ממורמרים.

המדובר כמובן בפרשיות של חברות ויראמטריקס, רייכרט ואר־פאר. שלושת המקרים הללו נמצאים בהליכים חקירתיים או משפטיים, ולכן יש להיזהר בניתוחם. אבל, לפחות במקרה של רייכרט, יש כבר הודעה (או הודאה) בכתב מהחברה, כי היא רימתה בדו"חות הכספים שלה. סביר להניח, שצפויה הודעה דומה משתי החברות האחרות. מיותר לציין, כי שלוש החברות גייסו הון בגל הנפקות האחרון בבורסה – אפאר אף עשתה זאת פעמיים.

אפאר ורייכרט עדכנו בימים אלה את דו"חותיהן הכספיים מחדש. כשאלה יפורסמו, ואולי גם יתקדם הדיון המשפטי בעניינן, ניתן יהיה, אולי, להסביר כיצד בדיוק נופחו מאזניהן. בינתיים, בשל חשיבות התופעה, להלן 5 מהשיטות הנפוצות המוכרות לנו. מן הסתם, קיימות עוד 15 שאנחנו לא מכירים.

> "הרי לא ייתכן שמשרד רואי חשבון כה מכובד, עו"ד כה מפורסם וחתם שהוא אחד הבנקים הגדולים – יתנו ידם לרמאות. הרי שמם הטוב, המוניטין, יקר להם מכל"

1. "אל תתייחס לחשבונית – אנחנו נסתדר". בשיטה זאת מוציאה החברה ערב הנפקתה חשבוניות מכירה בסכומים גדולים, על בסיס מחירים גבוהים ממחירי השוק של שירותיה או מוצריה. החברה מסבירה למספר לקוחות מקורבים אליה, שהיא זקוקה כרגע, מסיבותיה, להוציא חשבוניות עם מחירים גבוהים, "אבל אל תתייחס לחשבונית. אנחנו נתחשבן אחר כך. אני אפצה אותך".

או שהלקוח כלל לא משלם את המחיר שהופיע בחשבונית, או שלאחר ההנפקה החברה "מפצה" אותו בעסקה אחרת. יש הרבה וריאציות על התרגיל הזה, שעיקרו הוא עסקה שהכמות, או המחיר, או שניהם גם יחד, אינם משקפים את מהלך העסקים האמיתי של החברה.

2. "תיקח את הסחורה. על כסף נדבר אחר כך". ערב ההנפקה "דוחפת" החברה ללקוחותיה סחורות או שירותים במחירים רגילים או במחירי הפסד, במטרה לנפח את שורת ההכנסות. או את "צבר ההזמנות" שהופיע בתשקיף. כדי לשווק את הסחורה העניקה החברה ללקוחות אשראים ארוכים הרבה מעבר למקובל בענף. כמובן, שבתשקיף לא ניתן היה לדעת מהם תנאי האשראי האמיתיים ללקוחות. כאשר נותנים ללקוח אשראי של תשעה חודשים – דומה הדבר למכירת הסחורה בהנחה של 10% עד 15% (בהתאם לאינפלציה). כשמדובר בענפים בעלי שיעורי רווחיות נמוכים יחסית – תקופת האשראי תנגוס בחלק משמעותי מהרווח.

בחלק מהמקרים נמכרו מוצרים ושירותים באשראי ללקוחות בעייתיים, שסיכויי הגבייה מהם נראו נמוכים כבר במועד המכירה. כמובן, שהתוצאה לאחר ההנפקה היא ירידה במכירות, עקב החזרות של סחורה או הוצאות מימון גדולות, בגלל שחיקת אשראי לקוחות או הפרשות גדולות לחובות מסופקים.

3. "תחכה קצת עם החשבונית. אני אפצה אותך". ההפוכה של סעיף 1. כשם שהחברות ניפחו מכירות והקדימו הפקת חשבוניות – כך הן דחו תשלומים וקבלת חשבוניות מספקים ונותני שירותים. לעתים זה נעשה תוך תיאום עם הלקוח: "אני אפצה אותך"; ולעתים על ידי תימרון שלו. התוצאה לאחר ההנפקה היא מבול של חשבוניות והוצאות, שמגדיל את עלות המכר ומוריד את הרווח הגולמי.

4. "זאת לא הוצאה, זאת השקעה". בחלק מהענפים מתירים כללי החשבונאות לחברות "להוון" הוצאות שלהן לתוך סעיפי הרכוש במאזן. כך למשל, בענף הבנייה "מהוונים" את מרבית הוצאות הבנייה עד למועד שבו זוקפים את ההכנסות מהפרויקט, ואז גם זוקפים את ההוצאות.

בתחום ההיוונים יש גמישות גדולה למנהלים. החשבונאות ורואי החשבון מתירים להם מרחב פעולה גדול יחסית בכל הקשור להוצאות שאותן הם יהוונו, כי זאת לא הוצאה אלא "השקעה". כשמגיע הרגע לזקוף את ההוצאה מתברר פעמים רבות, כי אותה "השקעה" לא הביאה רווח, אלא דווקא הפסד.

או כפי שכתבה השבוע אחת החברות שהציגה הפסד כבד ברבעון הרביעי בסקירת המנהלים שלה: "בשנת 92' ו־93' לא נסתיימה בניית יחידות בשני הפרויקטים העיקריים שהחברה מקימה. לפיכך הוונו הוצאות הנהלה והוצאות מימון המתייחסות לפרויקטים. בשנת 94' נסתיימו 88 יח"ד בפרויקט ולאור ההפסד הצפוי ממנו לא הוונו עוד הוצאות, אלא נזקפו לדו"ח הרווח וההפסד".

ההיוונים של הוצאות הם השיטה העיקרית שבה חברות יכולות לתמרן את הרווחים שלהן. בסעיף ה"מלאי" יש מלאי גדול של שיטות לתמרן את הרווחים לפי צרכי ההנהלה. בחברות תעשייתיות מהוונות הוצאות לסעיף המלאי ובנדל"ן – לסעיף "עבודות בביצוע". כשמגיע מועד מימוש המלאי או מכירת הדירות מתברר לעתים, כי שווי השוק שלו נמוך משמעותית משוויו בספרי החברה.

מלאי שערכו יורד, דירות שבנייתן מתייקרת לעומת הצפוי ושאר שינויים קיצוניים בסעיפי רכוש – הם אירועים אפשריים ולגיטימיים, המתרחשים פעמים רבות במהלך העסקים השוטף של החברה. אלא שכאשר הם מתרחשים דווקא בחברות שגייסו הון, לעתים בענפים שבהם לא היה שום שינוי מפתיע בשוק, ואשר המוצרים שלהם אחידים יחסית – מתעורר חשד שההיוון לא היה לגיטימי.

5. פחת, שיטות חישוב חשבונאיות, עסקות בין חברות בעלות עניין, עסקות ני"ע, סיווגים של הוצאות כמו"פ או כעלות המכר. כך למשל עם פחת: חברות רבות עושות שינוי בשיטת חישוב הפחת שלהן, שאינו קשור בהכרח לפחת האמיתי של הציוד.

שיטות הצגה חשבונאיות – כשרוצים להציג רווחים גבוהים משנים את שיטת הרווח החשבונאית – משקלים לדולרים או ההיפך. עסקות בין בעלי עניין – בחברות רבות בעל השליטה הוא גם לקוח גדול או ספק גדול. או אז מחירי ההעברה בין בעל העניין לחברה יכולים לווסת את הרווחיות של החברה.

אלו כמה מהתרגילים המקובלים של ניפוח מאזנים ודו"חות רווח והפסד. חלק מהם יכולים להדליק נורית אזהרה בדו"ח תזרים המזומנים של החברה – פער גדול בין הרווח לתזרים המזומנים, או גידול בסעיפי מלאי ולקוחות. אבל חלק מהם לא משאירים שום עקבות בדו"חות הכספיים, ואפילו מי שמצוי היטב בענף ובחברה – יכול רק "להריח" אותם.

יש עוד שיטות רבות, שכל רואה חשבון ומנהל כספים יכול לספר לכם עליהן. מכל מקום, בדרך כלל כאשר החברה המנופחת מפרסמת גם היא בתשקיף.

> 50 מתוך 150 הדו"חות שפורסמו בשבועיים האחרונים לימדו אותנו פרק נוסף. לתומנו חשבנו, שיש חברות שמייפות מאזנים לפני ההנפקה במטרה להגדיל את הרווח. טעות היתה בידנו

התנגדות: 178
תמיכה: 166

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

בשבוע שעבר, שהכיל שלושה ימי מסחר בלבד, הודגשו יותר העליות בנפח המסחר (שגאה למאה מיליון שקל ביממה, ויותר) והתרחבות הפער בין שערי מניות המעו"ף לשערי מניות המשתנים מאשר תנודות המדדים עצמם.

מדד המשתנים טיפס מ־172.56 ל־173.99 נקודות (+0.83%); מדד המעו"ף מ־175.36 ל־177.38 נקודות (+1.15%); מדד הכר"מ שפל מ־135.88 ל־135.36 נקודות (−0.38%); ומדד המניות הכללי טיפס מ־157.03 ל־157.75 נקודות (+0.46%).

רוב הטכנאים רואים במשוכת 178–180 הנקודות אגוז קשה לפיצוח, שרק בהבקעתו יהיה כדי להבטיח את המשך עלייתו של מדד המשתנים לעבר רמת 187–188 נקודות; ואחריה, לרמת 195 הנקודות. רובם תמימי דעים שמחסום התמיכה, השוכן בסביבות 166 נקודות, קריטי למדי: אם יעלה בידו לשרוד, ישתפרו סיכוייו של מדד המשתנים להעפיל לרמות הנשגבות הנזכרות לעיל.

יערי־זמן: השבוע

אשר ליערי־זימן, מצביע אלי מגן מרעננה על תשעה במאי כתאריך־מפתח שבו עשויה לחול תפנית, בעוד מאיר פחימא הרמת־גני מצביע על 10 במאי כעל יום הדין.

זאב ויזל הרחובותי אינו מוותר על חזונו הדובית ומתווה את התרחיש הבא: (1) עלייה ל־178 נקודות; (2) ירידה לרמת 165–167 נקודות; (3) עלייה לפסגת־ביניים, האמורה להיות נמוכה מפסגת 178 נקודות, הנזכרת לעיל; (4) ירידה לרמת 140 נקודות.

באדיבותו של מאיר פחימא, אנו מצרפים הפעם תרשים עמודות החודשי של מדד המשתנים, המכסה את התקופה שבין 31 באוגוסט 1989 לסוף אפריל השנה. שלושת קווי המגמה ארוכי הטווח, הנוטים בכיוונם מטה, ראויים לתשומת לב.

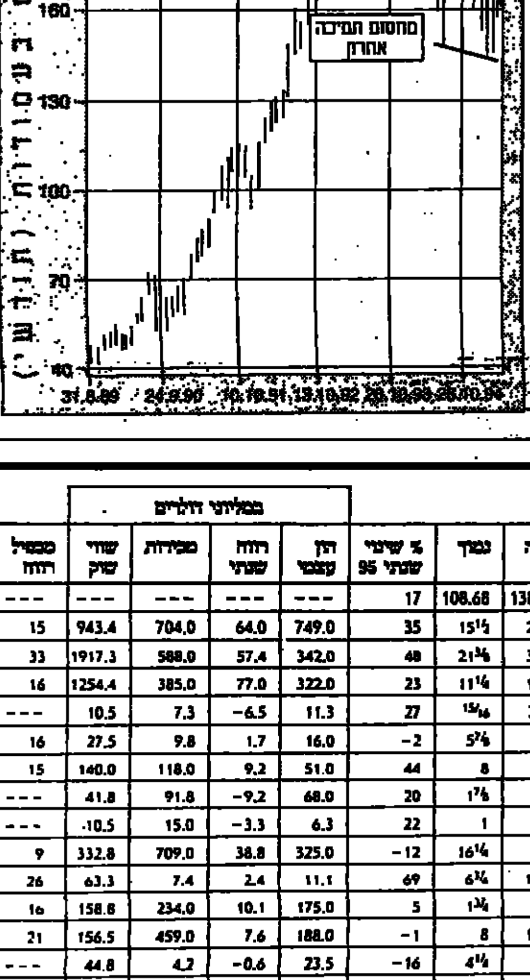

ניו־יורק / 6.5.1995

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב־%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה	נמוך	% שינוי שנתי 95	הון עצמי (במיליוני דולרים)	רווח שנתי (במיליוני דולרים)	מכירות (במיליוני דולרים)	שווי שוק (במיליוני דולרים)	מכפיל רווח
מדד ישראליות	134.88	−0.3	---	---	136.57	133.90	---	---	138.19	108.68	17	---	---	---	---	---
טאטקס	22⅛	0	21¾	22⅛	22⅛	21¾	51,000	1,128,375	24¾	15½	35	749.0	64.0	704.0	943.4	15
טבע	35¾	0	35¾	35⅞	36⅝	35½	636,400	22,751,300	36¾	21¾	48	342.0	57.4	588.0	1917.3	33
אי.סי.איי.	16¾	1.5	16½	16¾	16⅞	16⅛	406,100	6,802,175	17½	11¼	23	322.0	77.0	385.0	1254.4	16
אדיונסיקס	1¾	3.7	1 11/16	1⅞	1 15/16	1¾	2,500	4,375	2 3/16	15/16	27	11.3	−6.5	7.3	10.5	---
אדיוסופט	6⅞	−5.2	6¾	7	7½	6⅞	45,900	315,562	9¾	5⅞	−2	16.0	1.7	9.8	27.5	16
אורבוטק	11⅝	1.1	11⅝	11¾	11¾	11⅝	11,700	136,012	13	8	44	51.0	9.2	118.0	140.0	15
איי.איי.אס	3	2.1	3	3 1/16	3⅛	2 15/16	44,400	133,200	4⅛	1⅞	20	68.0	−9.2	91.8	41.8	---
אי.אס.ג'י.	2 5/16	0	2 5/16	2½	2½	2 5/16	2,200	5,087	2⅝	1	22	6.3	−3.3	15.0	10.5	---
אלביט	18½	1.4	18½	19	18½	18½	600	11,100	22	16¼	−12	325.0	38.8	709.0	332.8	9
אלדין	14¾	−0.8	14½	14¾	15	14¾	93,600	1,380,600	15½	6¾	69	11.1	2.4	7.4	63.3	26
אלסינט	2	0	2	2⅛	2⅛	2	32,300	64,600	2⅛	1¾	5	175.0	10.1	234.0	158.8	16
אלרון	9	0	8⅝	9	9	8¾	17,500	157,500	10¾	8	−1	188.0	7.6	459.0	156.5	21
אלקטריק פיול	5¼	−2.3	5¼	5⅜	5⅜	5¼	5,600	29,400	6¼	4¼	−16	23.5	−0.6	4.2	44.8	---
אם. סיסטמס	3⅞	0	3¾	4¼	3⅞	3⅞	1,000	3,875	4½	3⅛	−6	9.0	−3.1	4.8	20.8	---
אראל	2⅞	−11.5	2⅞	3⅜	3⅜	2⅞	11,200	32,200	4¾	2⅝	−28	10.0	1.1	4.1	11.3	10
ארית	13/16	−16.1	13/16	31/32	13/16	13/16	2,000	1,625	1 78/128	13/16	−46	10.0	−3.7	26.7	5.1	---
בי.וי.אר	5¼	0	5	5½	---	---	---	---	5¾	3⅜	5	13.7	−1.1	17.6	30.6	---
ביוטכנולוגיה	3 1/16	8.9	3	3 1/16	3⅛	2 13/16	461,700	1,413,956	3⅛	2	42	19.0	−7.4	17.4	115.5	---
גילת	18⅛	8.2	17⅞	18⅛	18⅛	16⅝	208,600	3,780,875	16¾	12	51	36.6	6.1	27.0	151.3	25
די.אס.אס.איי.	6¼	−3.8	6¼	6⅝	6¾	6¼	13,700	85,625	7⅜	4¾	32	31.0	9.8	80.0	44.6	5
הכשרת ישוב	8½	−5.6	8½	9	8½	8½	200	1,700	12	8½	−22	124.0	3.8	156.0	79.1	21
הלת'קייר	1 17/32	11.4	1½	1⅝	1¾	1⅜	69,500	106,421	1¾	1⅜	1	16.0	−0.2	7.2	17.1	---
יסוד רביעי	3⅞	3.3	3⅞	4⅛	4⅛	3⅞	86,900	336,737	6⅞	3⅜	−7	40.0	−6.6	24.7	42.5	---
טאואר	21⅛	−1.7	21	21½	21½	21	8,900	188,012	23¾	10¼	92	62.0	7.7	58.0	211.2	27
מ.ג'י.ג'י.	¾	0	¾	1	25/32	¾	6,400	4,800	1 3/16	¾	−25	5.6	−0.2	2.5	2.3	---
מכוסמיקס	6 5/16	−6.5	6¼	6½	6¼	6¼	39,800	251,237	7¼	3⅝	23	30.5	−1.0	19.0	49.6	---
מלגרף	1¼	0	1¼	2	---	---	---	---	3⅛	1¼	−52	7.0	−4.9	2.4	4.0	---
מלדסה	7⅞	−4.5	7⅞	8⅛	8½	7⅞	8,500	66,937	9⅜	4⅛	66	50.2	0.6	28.2	81.7	136
ישפק	¼	0	¼	9/32	¼	¼	1,400	350	½	¼	−50	10.0	2.0	1.0	4.7	2
כרמל	9	0	8¼	9	---	---	---	---	9¼	7	22	17.8	2.5	75.0	---	---
לן־זם	19	−0.6	18½	19	19¾	18½	85,200	1,618,800	25¼	16	−19	78.0	5.6	70.0	202.9	36
לייזר	5⅝	0	5 9/16	5¾	5⅝	5⅝	8,200	46,125	6¼	4 15/16	−2	10.0	4.0	38.0	32.5	8
לנאופטיקס	9⅞	2.6	9¾	10	9 15/16	9⅝	8,700	85,912	11¾	6	22	35.0	3.0	20.5	59.1	20
מו"ק	4⅛	6.4	3¾	4⅛	4⅛	3¾	10,200	42,075	6¼	3⅝	−30	15.0	−1.5	21.0	16.0	---
מגל	4 7/16	−1.4	4⅜	4⅝	4⅜	4⅜	4,700	20,856	5	2¾	48	14.4	1.7	16.8	22.1	13
מדיסאל	½	0	⅜	⅝	---	---	---	---	1⅞	5/16	−73	4.2	−2.6	0.4	4.3	---
נייר חדרה	48⅝	0	---	---	---	---	---	---	50⅛	41½	3	145.0	10.6	252.0	183.8	17
נקסוס	4¾	5.6	4½	4¾	4¾	4 94/128	4,200	19,950	5	3⅛	---	−13.6	3.7	−1.8	23.7	6
סילוקום	3⅝	0	3⅝	4 1/16	3⅝	3⅝	1,000	3,625	4¾	3¼	−12	6.0	0.5	3.0	10.5	21
שמ"פ	2½	0	2⅜	2 9/16	2½	2½	700	1,750	3⅜	1¾	18	9.7	−0.5	27.6	17.1	---
עידן	⅜	0	⅜	7/16	---	---	---	---	9/16	¼	9	13.2	−3.0	14.5	11.1	---
עץ לבוד	5¾	0	5⅝	5⅞	---	---	---	---	6⅝	5½	−8	25.0	2.8	97.0	17.2	6
ראדא	3 11/16	1.7	3½	3¾	3¾	3½	30,000	110,625	4⅛	3	−2	13.0	0.1	34.0	21.6	216
קומס	1⅞	0	1¾	1⅞	2	1¾	20,000	37,500	3⅝	1⅜	−32	4.7	0.6	4.3	10.1	17
ת.א.פ.	3¾	0	---	---	---	---	---	---	3¾	3¼	11	51.0	2.0	172.0	98.2	49
תאת	2 1/16	−2.9	1 15/16	2 1/16	2⅛	1 15/16	14,200	29,287	2⅞	1 11/16	−19	11.0	---	16.5	18.4	---
תוח	7½	−4.8	7½	7⅞	7½	7½	5,500	41,250	8½	6½	2	21.8	3.4	42.1	71.3	21
תדיראן	17	−0.7	17	17⅛	17	16⅞	11,200	190,400	24	15	−19	222.0	36.0	813.0	333.4	9
אמפל	6	0	---	---	6	5⅞	6,000	36,000	7⅛	5½	−10	172.0	14.4	81.8	142.4	10
אינדיגו	51¼	−1.4	50¾	51¼	52½	50¾	57,600	2,952,000	53½	15¾	207	50.0	−21.0	81.0	2570.2	---
אפי	44¾	0.3	44½	45¼	45¼	44	165,000	7,383,750	57¼	24	63	113.0	21.0	130.0	537.9	26
ניאוסק	8½	0	8⅜	8⅝	8⅞	8⅜	204,300	1,736,550	9⅞	6¾	−2	80.0	−37.0	64.0	430.4	---
די.אס.פי.	14¾	2.6	14¼	14¾	14¾	14¼	39,100	576,725	16¼	10	48	---	---	---	117.6	---
די.אס.פי. גרופ	22½	−2.2	22½	23	23	21¾	144,100	3,242,250	24¼	13¾	15	---	16.4	61.6	207.0	13
נס טכ'	17⅝	−2.1	17⅝	17⅞	18¼	17⅝	354,800	6,253,350	22	15¾	−13	39.0	5.0	23.4	697.9	140
מרקורי	20⅛	0.6	20	20½	20¾	20	190,500	3,833,813	24	11¾	46	39.0	5.0	23.4	257.2	51
ספיאנס	3⅝	−3.3	3⅝	3¾	3⅞	3⅝	33,700	122,162	4¼	½	104	107.0	29.0	−6.3	44.3	2
פי.אי.סי.	27¼	0	27⅛	27½	27½	27	5,700	155,325	28¼	20¼	−4	307.0	33.4	31.8	511.2	15
קומברס	15 5/16	−2.0	15⅛	15⅜	15½	15⅛	139,200	2,114,100	15⅝	11	28	103.0	12.0	99.0	302.2	25
קרן ישראל	12	0	---	---	12	12.	12,400	148,800	12⅝	9	19	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מתנות לפי הייבים בסם.

טבע סיימה את השבוע ב־3.6%+, אי.סי.איי ב־2.9%–

וול סטריט

צבי רבין

שלושת ימי המסחר האחרונים של סוף השבוע היו סוערים בבורסות בארצות הברית, ומדד הדאו ג'ונס נע בתנודתיות גבוהה בכל יום. לעומת זאת, במניות הישראליות ניכרה יציבות במרבית המניות.

מבחינה זו היתה טבע יוצאת מן הכלל, ולאחר שביום רביעי בלילה ירדה בקרוב ל־1 דולר – ל־33.75 דולר – היא זינקה למחרת ב־2 דולר וסיימה את שלושת ימי המסחר בעלייה של 3.6%.

ביום רביעי בלילה היו ירידות במניות מימד רביעי, סאייבקס, אי.סי.איי, תדיראן, לנאופטיקס ומלדסה. רובן תיקנו את הירידות ביום חמישי ושישי בלילה, מלבד אי.סי.איי ומלדסה. זו האחרונה סגרה את השבוע בירידה של 12.2% למתחת ל־8 דולר ובמחזור גבוה.

אי.סי.איי סיימה אף היא את השבוע בירידה של 2.9%, ואילו סאייטקס ירדה ב־1.3%.

המסחר במרבית המניות הגדולות מושפע בימים אלו מפרסום הדו"חות הכספיים לרבעון הראשון. השבוע ובשבוע הבא יפרסמו מרבית החברות הגדולות את תוצאותיהן לרבעון זה. לעתים קרובות אפשר להעריך כיצד ייראה הדו"ח, וזאת על פי התנהגות המניה כמה ימים לפני כן – הערכות לתוצאות טובות יכולות להוות סיבה לעלייה חדה ופתאומית במניה.

כך למשל זינקה גילת בשלושת ימי החג, והוסיפה עוד 9.85% למחירה. גילת היא אחת מהמניות הישראליות [illegible] החיובית בארצות הברית, ומחירה עלה מ־12 דולר בתחילת השנה עד לשיא של 18.2 דולר בסוף השבוע.

גילת היא גם אחת ההנפקות הטובות ברשימת הישראליות בשנים האחרונות. ההנפקה יצאה לדרך במארס 93', במחיר 12 דולר. כמה חודשים לאחר מכן עלה מחירה ל־16 דולר, ומאז נע המחיר בטווח הצר שבין 12 ל־14 דולר.

גילת פועלת בתחום ייצור רשתות תקשורת פרטיות, המאפשרות תקשורת לווינים, במיוחד בין אתר מרכזי לבין אתרים המרוחקים ממנו. עיקר מכירות החברה כיום מתרכז סביב מוצרי תקשורת הנתונים. במרוצת 95' תמכור החברה מרכז חדש – שירותי טלפון לאזורים מרוחקים מיישוב גדול ולאזורים חסרי תשתית מתאימה.

95' צפויה להיות שנת מעבר בעבור החברה בגלל שילוב המערכת הטלפונית החדשה בסל המוצרים ומשום שהשותף העסקי החשוב ביותר של החברה, GTE, החליף בעלות. ביום שני תפרסם החברה את תוצאותיה לרבעון הראשון של 95'.

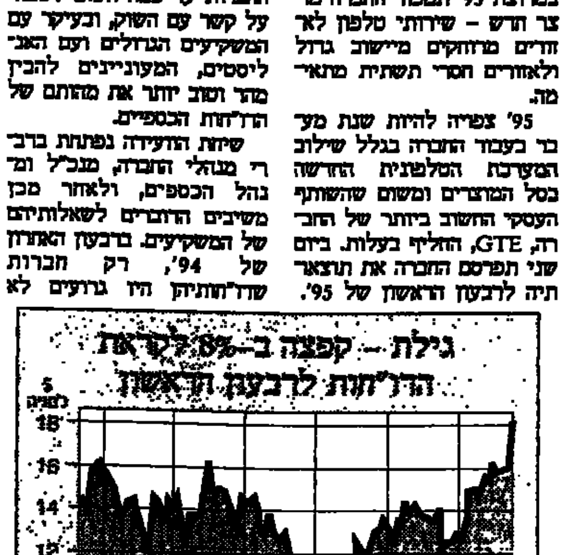

את הרבעון הרביעי סיימה החברה ברווח של 2.2 מיליון דולר, לעומת 1.6 מיליון דולר ברבעון המקביל ב־93'. ב־94' גדל רווחה של גילת ב־2 מיליון דולר, לעומת 93', ל־6.1 מיליון דולר. גילת נהנית ממעקב ומסיקור של אנליסטים רבים, ובהם אופנהיימר, גרוס, ליהמן וסמית ברני. גילת תערוך שיחות ועידה ביום שני, לפני פרסום הדו"חות הכספיים.

עד לפני כשנתיים נהגו רק קומץ חברות ישראליות לקיים שיחות ועידה לאחר פרסום דו"חותיהן הכספיים, ואולם במרוצת הזמן התברר למנהלי החברות עד כמה חשוב לשמור על קשר עם השוק, ובעיקר עם המשקיעים הגדולים ועם האנליסטים, המעוניינים להבין מהר וטוב יותר את מהותם של הדו"חות הכספיים.

שיחת הוועידה נפתחת בדברי מנהלי החברה, מנכ"ל ומנהל הכספים, ולאחר מכן משיבים הדוברים לשאלותיהם של המשקיעים. ברבעון האחרון של 94', רק חברות שדו"חותיהן היו גרועים לא קיימו שיחות ועידה – מספרן היה נמוך מאוד.

גם לנאופטיקס קיימה שיחת ועידה בליל פרסום דו"חותיה. באותו לילה העפילה המניה ל־11.5 דולר, אך כעבור יום צנחה ל־9.7 דולר.

גיל־עד ואביבית מאוסקר גרוס, המסקרים את המניה זה תקופה ארוכה, פרסמו בסוף השבוע עדכון בעקבות הדו"חות של לנאופטיקס, ולטענם צפוי טווח מחירי המניה בשנה הקרובה להסתכם ב־13–15 דולר.

בינואר המליצו בגרוס על קניית המניה, ומאז היא טיפסה ב־80%. לטענתם, תוצאות הרבעון הראשון של 95' עדיין אינן בגדר עדות ליכולתה של החברה לצמוח בשיעורים ניכרים. התחזית השנתית של גרוס נמוכה מעט מתחזיתם הראשונה, לפיה יסתכם הרווח למניה ב־0.75 דולר.

הגורם העיקרי בעת תמחור המניה כיום הוא המוצר החדש – מתג TOKEN RING.

לעומתה, אלסינט שמרה בשלושת ימי המסחר האחרונים על מחיר של יותר מ־2 דולר. בשבוע שעבר הודיעה החברה, כי יש בכוונתה לבצע איחוד מניות של החברה ולחלקן מחדש ביחס של מניה אחת לשבע קיימות. לטענת חברת אלסינט, צעד זה נועד להגביר את המעורבות המוסדית במניות החברה, שעד כה עקב מחירן הנמוך לא נכללו בתיקי משקיעים ולא זכו לסיקור אנליסטי מספק.

מניית פארמוס היא אחת החברות המוכרות פחות למשקיעים הישראלים. פארמוס היא חברה למחקר ולפיתוח תרופות בתחום רפואת העיניים ומערכת העצבים המרכזית.

כשיאה – בדצמבר 92' – נסחרה מניית פארמוס ב־12 דולר, ומאז החלה להדרדר עד למחירה בסוף השבוע – 0.5 דולר.

דיוויד בלך, שהיה בעל מניות גדול מאוד בחברה, מכר את חבילת המניות שהיו בידו, לאחר שנקלע לקשיים.

החברה הודיעה, כי חתמה על הסכם הצהרת כוונות עם חברת התרופות BAUSCH & LOMB לשיווק לוטמקס, התרופה החדשה, לטיפול בדלקת עיניים.

פארמוס הגישה לפני כחודש בקשה לשיווק התרופה ומוצרים נוספים הכלולים בקו זה לרשות התרופות והמזון האמריקאית – ה־FDA.

על פי הסכם הצהרת הכוונות, תשלם BAUSCH & LOMB סך של 4 מיליון דולר בשנה הקרובה, ואף תשתף פעולה עם פארמוס בכיסוי עלות הניסויים הקליניים של התרופה ושל מוצרים אחרים. בתמורה תשווק BAUSCH & LOMB את התרופה ברחבי ארצות הברית, ולפארמוס תשמר הזכות לשיווק התרופה ולמכירתה במדינות אחרות ברחבי העולם.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
טבע	–	35.8	—	22.7
אי.סי.איי	⇧	16.8	1.5%	6.8
גילת	⇧	18.2	8.2%	3.7
ביוטכנולוגיה	⇧	3.1	8.9%	1.4
אלדין	⬇	14.8	−0.8%	1.4
מדד דאו ג'ונס	⬇	4343.4	−0.4%	
מדד נאסד"ק	⬇	843.5	−0.4%	

טופר – טרולו ארה"ב נרכשה ב–93' ונמחקה ב–94'

בגדי הים של נסים מזרחי עלו הרבה למשקיעים ב–94'. החברה, שגייסה ב–93' 31 מיליון שקל, הפסידה 10.7 מיליון שקל, שרובם נובע ממחיקות שבוצעו ברבעון הרביעי

מאת יורם גביזון

בשנת 93' גייסה חברת הטקסטיל טופר 31 מיליון שקל במימוש אופציות ובהנפקה של אג"ח ואופציות. בניגוד לרוב החברות שהנפיקו ב–93', גייסה טופר כספי מהציבור על בסיס רווחיות יורדת. הרווח התפעולי של טופר, שהסתכם ב–91' ב–1.3 מיליון שקל, קטן ב–92' ל–699 אלף שקל, ועיקר הרווח שהציגה החברה בתשקיפה – 2.1 מיליון שקל ב–92' – נבע מרווח על ניירות ערך. למרות הרעה ברווחיות הצליחה ההנפקה, שנוהלה בידי דיסקונט חיתום.

בשבוע שעבר הציגה טופר את הדו"חות ל–94', שהציגו הפסד כבד של 10.3 מיליון ש' מתוכו 6.7 מיליון ש' ברבעון ה–4. החברה מוקה במחצית מהונה העצמי, בעיקר כתוצאה ממחיקת ההשקעה בחברה הבת האמריקאית – טרולו ארה"ב.

נסים מזרחי, יו"ר טופר טוען כי טרולו ארה"ב, שהיתה חברת השיווק האמריקאית לבגדי הים מתוצרת החברה הבת, טרולו, נפגעה ממשבר בשוק בגדי הים בארה"ב, הפסידה ב–94' 992 אלף שקל ומחקה חובות אבודים בסך 2.8 מיליון שקל. ההשקעה בטרולו ארה"ב וחובותיה האבודים הרעו אמנם עם הדו"חות הכספיים ל–94', אך גם טרולו ישראל, העוסקת בייצור בגדי ים ונרכשה ערב ההנפקה האחרונה, סיימה את 94' בהפסד גדול של 4.7 מיליון שקל. חברה בת אחרת של טופר, ראש אינדיאני, הפסידה ב–94' 187 אלף שקל. ראש אינדיאני היתה חברה פרטית בבעלותו של נסים מזרחי, והוכנסה לטופר ב–89' על פי שווי של 6 מיליון שקל ותמורת הקצאת 6 מיליון מניות לבעל השליטה הנוכחי, נסים מזרחי.

כמו חברות רבות אחרות מציגה טופר הרעה בולטת בתוצאותיה ברבעון הרביעי, שבו הגיע הפסדה התפעולי ל–4.2 מיליון שקל. מלבד המחיקות וסיום פעילותה של טרולו ארה"ב, אומר מזרחי, משקפות התוצאות את התאמתות תחזית ההנהלה למשבר בשוק בגדי הים. משבר זה גרם ירידה במכירות של טרולו ושל אגרה, שהיא חברה בת אחרת העוסקת בייצור בגדי ים. בעתיד מתכוונת טופר לייצר בגדי ים רק על פי הזמנות – צעד שמשמעותו פיטורים וקיצוץ ניכר בפעילותן של שתי החברות.

לעומת הירידה במכירות בגדי הים חלה עלייה במכירות ראש אינדיאני וטופר, המייצרות הלבשה עליונה. טופר מכרה ב–94' ב–16.5 מיליון ש' לעומת 15 מיליון ש' ב–93', אך רווחה התפעולי קטן ל–368 אלף ש' לעומת 913 אלף ש' ב–93'.

לצד הרעה בפעילות השוטפת הפסידה החברה 3.8 מיליון שקל בבורסה שהיו עיקר הוצאות המימון שלה.

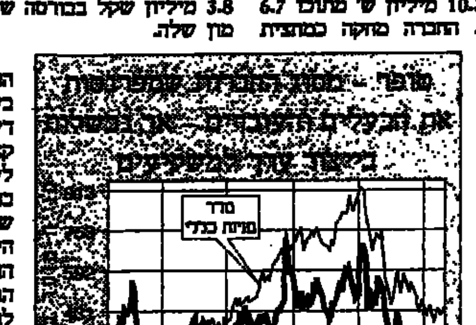

הוצאות המימון של החברה עלולות לגדול בעתיד, שכן החברה הגדילה את האשראי לזמן קצר מהבנקים ל–9.3 מיליון שקל בסוף 94', בהשוואה ל–3.6 מיליון שקל בסוף 93'. מסביר היו"ר, מזרחי: "בשנת הדו"ח, לאחר ההפסדים הגבוהים, נאלצה הקבוצה לחרוג ממדיניות המימון המסורתית שלה, דהיינו מימון בעיקר בהון עצמי ואג"ח המירות ולפנות למימון מבנקים".

הכנסותיה של טופר כללו ב–94' גם את מחצית של החברה הנכדה ארזים (51%), העוסקת בעבודות עפר ובפיתוח ומחזיקה בנכסי נדל"ן מניבים. החברה הבת, בר זוהר הרקיע, המחזיקה בארזים, מקימה מבנה תעשייה בשטח 3,600 מ"ר בנתניה. הבנייה כמעט הושלמה ותותרו עבודות גמר וחלוקה פנימית על פי דרישות השוכרים העתידיים.

בסוף 94' גדל מלאי התוצרת הגמורה שבידי החברה ל–19.7 מיליון שקל, לעומת 13.1 מיליון שקל בסוף 93'.

בדירקטוריון טופר המנכ"ל גבריאל אורפלי, היו"ר נסים מזרחי, הרמ"צ דוד מימון, הדמ"צית איריס כהן וצביקה מזרחי, אחיו של נסים מזרחי.

אופמן מאירוביץ – בתוך שנתיים מחקה את כספי ההנפקה

לאחר שהפסידה 34 מיליון שקל ב–94' החליטה החברה לתת לבעלי העניין הנחה של חצי מיליון שקל על הלוואה שהעמידה להם. רואה החשבון האפס את האפס מזהיר, כי קיימים ספקות לגבי המשך פעילותה

מאת יורם גביזון

נתוני הפתיחה בהנפקתה של אופמן מאירוביץ בתחילת 93' לא היו שגרתיים – על תשקיף החברה נכתב, כי מנהליה חשודים בעבירות מס. ובכלל זאת בנק המזרחי הנפיק את החברה, וקופות הגמל של הבנק אף השלימו הון.

28 חודשים אחר כך נראה שחברת התשתית אופמן מאירוביץ עומדת לרשום שיא חדש במחיקת כספי המשקיעים. לאחר שגייסה מהציבור 24.2 מיליון ש', נפער בהונה העצמי גירעון של 1.9 מיליון ש', לאחר שבעלי המניות הוותיקים, רסולי ויצחק ברדיאן, הזרימו לחברה הלוואות בעלים ב–3 מיליון ש'.

רואי החשבון של החברה, משרד האפס את האפס, מפנים את תשומת הלב, מבלי לסייג את חוות דעתם, לגירעון בהונה העצמי ולגירעון בהון החוזר, שיחד עם נתונים נוספים מעוררים ספקות בדבר יכולתה של החברה לפרוע את התחייבויותיה ולהמשיך בעסקיה כרגיל. רואי החשבון מציינים גם תביעות בסך 1.3 מיליון ש' מצד רוכשי דירות, שהחברה לא הפרישה בגינן. למרות ספקותיו של האפס את האפס לא הותאמו נכסי החברה והתחייבויותיה למקרה שהחברה לא תמשיך לתפקד כעסק חי.

אופמן מאירוביץ היא אחד המקרים הבולטים של ניקוי אורוות המתבצע בחברה לאחר העברת השליטה בה. בנובמבר 94', לאחר שרכשו את השליטה בחברה, הודו בעלי השליטה החדשים על הפסקת פרויקטים ארוכי טווח ומעבר מקבלנות ליזמות נדל"ן.

נראה שרסולי וברדיאן העריכו כי במצבו הנוכחי של ענף התשתית תגרור המשך פעילות הפסדים נוספים, והחלטה זו היתה אחד הגורמים להפסד גולמי של 27.6 מיליון ש' ב–94'.

או כפי שמסביר מקורב לאחד מבעלי השליטה הקודמים, ישראל מאירוביץ ויצחק אופמן: "הפסקת העבודות גרמה לאובדן היכולת לממש רווח בתוספת, בחריגים ובתביעות שבהם אתה מוציא את הכסף שלך".

אופמן ומאירוביץ עצמם צמצמו את פעילותם בתחום עבודות העפר, והדבר גרם ירידה חדה בהכנסות – מ–48.7 מיליון שקל ב–93' ל–13.5 מיליון שקל ב–94'. כמו כן ניסו השניים את כוחם בפעילות יזמית, למשל רכישת 120 דונם בכפר סבא תמורת 5.9 מיליון שקל ורכישת זכויות הדיירה של מושב במרכז הארץ ששטחו 359 דונם.

השעיית ביצוע החלטה 611 של מינהל מקרקעי ישראל והעובדה שהמושב כלל לא פנה למינהל לקבל את אישורו מנעו את ביצוע העסקה. תוצאת הביניים של ההשקעה במושב היא מחיקת 1.2 מיליון שקל מהשקעה עקב חוסר הוראות לגבי יכולתו של המושב וכוונתו לבצע את העסקה.

ניסיונות לרכוש זכויות בקרקעות חקלאיות נוספות עלו לחברה 3 מיליון שקל. אופמן מאירוביץ אינה מפרטת בשאלה את שירותיו של מי שכרה, ובאיזו תמורה לצורך ניסיונות הסרק לרכוש קרקע נוספת, ובמקרה זה, כמו במקרים אחרים שפקדו את החברה ב–94', לא ברור לאן בעצם נעלם כספם של המשקיעים, וכיצד הגיעה החברה להפסד גולמי של 27.6 מיליון שקל.

בפרויקטים אחרים שהגיעו לשלב הביצוע נאלצה אופמן מאירוביץ להחליף קבלני משנה ולהעסיק עובדים זרים בעלויות גבוהות, וזאת מפאת עיכובים בביצוע עבודות עקב הסגר בשטחים. כמו כן היו לחברה הוצאות שנגרמו עקב עבודות שכבר הסתיימו.

מדובר בהוצאות ניכרות, אומר אותו מקורב לבעלי השליטה הקודמים, ומסביר שהחברה העדיפה לשאת בעלות ובלבד שלא תעמוד בתביעות של דיירים. חלק מההוצאות הבלתי צפויות מראש נזקפו ברבעונים השלישי והרביעי. באותה תקופה כבר היה ברור שאופמן מאירוביץ עלולה לשנות את דמותה באופן מהותי, לאחר ששני בעלי עניין בה הורשעו בעבירות על חוקי מע"מ ונגזרו עליהם עונשי מאסר בפועל.

מדיניות דומה הביאה את אופמן מאירוביץ לסיים עסקה עם דנאל גרופ בפשרה שגרמה הפסד של 5.4 מיליון ש'.

הוצאות אחרות של אופמן מאירוביץ היו הנחה של 565 אלף ש' שניתנה לחברה שבשליטת בעלי השליטה הקודמים על פירעון מוקדם של הלוואה שקיבלה מחברת אופמן מאירוביץ. אלו מצדם ויתרו על חוב של 470 אלף ש' בדמי שכירות על מבנים שהשכירו לחברה. הוצאה נוספת נגרמה לאופמן מאירוביץ עקב הפרשת 270 אלף שקל בגין ירידת ערך שוק של מקרקעין. תמורת שירותי הניהול שהעניקו לחברה קיבלו יצחק אופמן וישראל מאירוביץ ב–94' 350 אלף ש' כל אחד.

אופמן מאירוביץ נמצאת במו"מ למכירת קרקע תמורת 1.5 מיליון דולר. לאחר הפסדיה – 34.7 מיליון שקל ב–94' – מורכב מאזנה של החברה מחוב לקוחות ועבודות בביצוע בכ–9.7 מיליון שקל ומקרקע ששווייה 22.7 מיליון שקל.

בצד ההתחייבויות נטלה החברה אשראי לזמן קצר בסך 20.7 מיליון שקל בריבית של 21.3%, הלוואות בעלים בסך 3 מיליון שקל, חוב למס הכנסה של 4.1 מיליון שקל וחוב לקבלני משנה, ספקים וזכאים אחרים בסך 7.2 מיליון ש'.

בדירקטוריון החברה – חיים רוכשני, דוד מבע, מרדכי פורמנסקי, משה יעקוביאן, שלמה גבאי ומשה יעקוביאן.

ה"טכניקה החיפאית" הגיעה לתל אביב

גם בסוף השבוע שעבר אכלסו הסטודנטים מהפקולטה למשפטים בחיפה את 4 המקומות הראשונים במשחק המשקיעים של בנק הפועלים. הטכניקה בכולם זהה – מהמרים על אופציות מחירות, הנסחרות בקרוב לאגורה. הגבול היחיד הוא ברווחים הנגרפים. כמו כן נראה שהקבוצות המובילות נעזרות באותו "יועץ השקעות", המבצע פעולות תואמות, שכן כל הקבוצות המובילות מחיפה קנו ומכרו באותם ימים את האופציות של רייכרט ואיכות באגורה ורשמו בגינן רווחים בעשרות אחוזים. "יועץ ההשקעות", העומד מאחורי "הטכניקה החיפאית", הוא גיל פלג מהפקולטה למשפטים, וקבוצתו במקום ה–7.

במקום הראשון בסוף השבוע שעבר עמדה עדיין קבוצת אמיר עבר מהפקולטה למשפטים בחיפה, שהגדילה את שווי נכסיה מ–521 אלף ש' לכ–722 אלף ש'. קבוצת גיל אלהרר שמרה על המקום ה–2, ושווי נכסיה עלה מ–435 אלף ש' לכ–689 אלף ש'. ואולם הזינוק הגבוה נרשם בשבוע שעבר לקבוצתה של ענת כהן מחיפה, שהימרה על אופ' ב–3 אגורות שזינקה ל–46.4 אגורות הניבה רווח של 620 אלף ש'. לפיכך, עלתה הקבוצה מהמקום ה–4 לפני שבוע למקום ה–3 בסוף השבוע שעבר, והורידה את קבוצתה של ענת וילברמן למקום ה–4.

אבל נראה שה"טכניקה החיפאית" הגיעה גם לת"א. בסוף השבוע שעבר עלתה קבוצתו של גל ניר מהמכינה למקום ה–5, לאחר ש"רכבה" על אופציה של סי־ריאי־איי ממחיר 2 אגורות ל–3 אגורות ועל האופ' של גבי שולמית מ–2.3 אגורות ל–2.8 אגורות.

גלית חמי

עזרא – הפסד של 14.6 מיליון ש'; עלות השכר – 3.4 מיליון שקל

מאת גלית חמי

בשבוע שעבר התפרסמו כמה מהדו"חות הכספיים ה"קשים" יותר ששזפה עין המנתחים בבורסה זה שנים ארוכות. במקביל להם פורסמו גם הדו"חות התקופתיים של החברות, ובהם מפורט שכר המנהלים. בכמה מהחברות ההשוואה בין שכר המנהלים לתוצאות מעניינת במיוחד. ראשונה – קבוצת מאיר עזרא ובאמתחתה ההפסד הגדול ביותר ושכר המנהלים הגבוה ביותר מבין השלוש. ב–94' הסתכמה עלות שכרם של חמשת הבכירים בקבוצה בכ–3.4 מיליון שקל, מהם כ–1.3 מיליון שקל עלות שכרו של דוד עזרא, היו"ר. מדובר בסכום שקבוצת מאיר עזרא כולה, שמכרה מוצרי בשר בכ–382 מיליון שקל, לא הצליחה להרוויח.

בעוד שלמנהלים היתה שנה בכלל לא רעה, הרי שקבוצת מאיר עזרא סיימה את 94' בהפסד של כ–14.6 מיליון שקל, שכלל את חלקה בהפסדי פוסידון, ויליגר, טיבונדיל, עוף סנא ודג שאן. כולן, גם עזרא וגם מחזיקותיה, סיימו את 94' בהפסדים כבדים, לאחר שגייסו 110 מיליון שקל בשנות הגאות בבורסה.

מלבד הסבריה של ההנהלה על "שחיקה במוצרי החברה התחרותיות והתשומות במחצית השנייה של השנה", סבלה מאיר עזרא מהוצאות מימון כבדות של 13.6 מיליון שקל, וממיני "מחיקות" של סעיפי רכוש שונים, שבוצעו ברובן ברבעון הרביעי.

ב–94' רכשה מאיר עזרא מניותיה, באמצעות החברה הבת, בהיקף של כ–10 מיליון שקל, במחירים הגבוהים במאות אחוזים ממחיר המניה היום בשוק.

בד בבד מכרה מאיר עזרא חלק מאחזקותיה בחברות הקבוצה. באוגוסט 94', לאחר שאיבדו כ–80%–90% משוויין, מכרה החברה את מניות טיבונדיל, פוסידון, ויליגר ועוף סנא בהיקף כולל של כ–16 מיליון שקל.

מהמשקיעים במניות החברה, היחיד שלא הפסיד בניירות הערך שלה ב–94' הוא דוד עזרא, שהקצה לעצמו בדצמבר 93' אופציה לרכישת 5% ממניותיהן של כל החברות בקבוצה. עזרא השכיל לקבוע לאופציות מחיר מימוש של שקל אחד בלבד, שהיה נמוך בהרבה ממחירי המניות בשוק. שווי ההטבה, שהסתכם אז בכ–9.4 מיליון דולר, הצטמק מאז ביותר מ–90%, ואולם ההטבה עדיין גדולה לנוכח תוספת המימוש הנמוכה.

ת.א.ת – 10.4 מיליון ש' הפסד; עלות השכר – 3.9 מיליון שקל

"ירידה במחזור המכירות, שלא לוותה בירידה מקבילה בהוצאות הקבועות והמכירות מוצרים בעלי שיעור רווחיות נמוך". זה ההסבר שמספקים בת.א.ת. למעבר מרווח נקי בסך של כ–22 מיליון שקל ב–93' להפסד של כ–10 מיליון שקל ב–94', מתוכו כ–6.4 מיליון שקל ברבעון הרביעי. מהדו"חות והסקירות המנהלים לא ניתן להבין את פשר ההפסדים הכבדים שנגרמו דווקא ברבעון הרביעי של השנה.

זאת ועוד – כמה מהמהלכים העסקיים שביצעו מנהלי ת.א.ת ב–94' אינם נראים בשלב זה מבטיחים במיוחד. כך למשל, השקעה של 2.5 מיליון דולר תמורת 51% ממניות רוטשטיין מערכות מידע, רכישת 20% ממניות אורית תמורת 4 מיליון דולר (פי ארבעה משוויה הנוכחי כיום בבורסה), רכישת חברת ג'דיקו מבנה ומתן הלוואה בסך 1.45 מיליון דולר לאורית.

ואולם בעוד שתוצאות החברה מצביעות על הרעה מתמשכת, הרי שמנהלי החברה מוסיפים למשוך ממנה עלויות שכר שמנות. ב–94' הסתכמה עלות שכרם הכוללת של דב צאלים, מנכ"ל החברה שלמה אוסטרוצר, נשיא החברה ישראל אופן, סמנכ"ל הכספים ואריה בן כוכב, סמנכ"ל התפעול, בכ–2.5 מיליון שקל.

שכר הוא לא השיטה היחידה למשוך כספים בת.א.ת. בעלי העניין בחברה משכו דמי טיפול של כ–1.4 מיליון שקל בעבור שירותים שסיפק באמצעות חברה שבבעלותם לחברה נכדה של ת.א.ת.

משכורותיהם של מנהלי ת.א.ת מהחברה ב–94' הסתכמו בכ–3.9 מיליון שקל. בניגוד למרבית החברות הציבוריות, בדו"ח התקופתי של ת.א.ת נעלמה תקנה 123א' לפקודת החברות, ולפיכך נבצר מאתנו לדעת, מה היה חלקו של כל אחד מהארבעה בעלות השכר הכוללת. קרוב לוודאי, כי בנתח הגדול של עוגה זכו דב צאלים ושלמה אוסטרוצר.

רובוטרום – 89 אלף ש' בחודש למנכ"ל חברה שרק מפסידה

מאז הנפקה רובוטרום לציבור במאי 93', הצליחה לגייס כ–17 מיליון שקל, לא הצליחה החברה לסיים ולו רבעון אחד ברווח.

ב–93'–94' היא צברה הפסד כולל של כ–18.7 מיליון שקל, כ–7.7 מיליון שקל מהם בשנה האחרונה. בכל רבעון מפרטים מנהלי החברה ובעלי השליטה בה, מרדכי ויורם, בפעילותיה של החברה גם את המאבק המשפטי נגד משרד השיכון בנוגע להפסקת הבנייה במסגרת הפרוגרמה ביולי 92'.

מאבקים משפטיים הם כידוע תחום עיסוק יקר, וב–94' הסתכמו הוצאות המשפטיות של החברה בכ–2.6 מיליון שקל – יותר מ–15% ממחזור פעילותה במהלך השנה. בניכוי ההפסדים וההשקעות נותרה רובוטרום בסוף 94' עם מזומנים בהיקף של 846 אלף שקל מהסכום שגייסה מהציבור.

ואולם מנהליה המשיכו לשמור על רמת שכר מהגבוהות ביותר מקרב מנהלי החברות הציבוריות. ב–94' הסתכמה עלות שכרם של חמשת הבכירים בחברה בכ–2.5 מיליון שקל. כ–1.1 מיליון שקל מסכום זה היתה עלות שכרו של מרדכי שכטר, והוא מבטא עלות שכר חודשית של 89 אלף שקל. יורם שכטר "הסתפק" בעלות שכר חודשית של 49 אלף שקל.

שכר מנהלים מול תוצאות ב–94'

החברה	המנכ"ל	שכר חודשי ממוצע באלפים	רווח נקי ב־94' במליונים	שינוי ברווח לעומת 93'
מאיר עזרא	דוד עזרא	106	(14.6)	—
	עמי גולדין	70		
	מאיר עזרא	66		
	שמעון אילן	50		
	ארנונה עקיבא	48		
רובוטרום	מרדכי שכטר	89	(7.7)	—
	יורם שכטר	49		
פורמולה	דן גולדשטיין	88	0.1	−99%
	גד גולדשטיין	59		
יעשור	זלמן סטבלר	84	(3.8)	—
רוטבין	אפרים רוטבין	72	0.9	−61%
	יעקב רוטבין	39		
פיטיבי	רפי עמית	71	2.1	−63%
	יצחק קיל	46		
	יותם שטרן	46		
סלתות הכשרה	רון ויסברג	57	(0.8)	—
	דניאל פלטי	56		
	אליעזר נפוסי	41		
יוכל הדסה	מרדכי כבירי	56	(2.5)	—
תמר	חיים מר	54	(6.6)	—
	יצחק בן בסט	43		
אאורה	בועז משעלי	53	0.6	−10%
	בועז פלוחנסקי	20		
עמר	דניאל בונר	52	4.5	−35%
	אהרן אוריען	51		
שטאנג	שמואל שטאנג	49	(7.8)	—
	אורי שטאנג	49		
קיטאל	לוי קשניד	48	4.1	−37%
בירמן	בנימין בירמן	48	0.8	−50%
	מרדכי בירמן	29		
ישראלום	יחזקאל דוד	47	(0.8)	—
	מרדכי גבע	30		
ליוד	מאיר פרים	46	(2.2)	—
	אהוד ליברמן	30		
גד	שרגא גד	45	(0.3)	—
עתן הידראוליקה	ראובן בכר	42	(2.1)	—
	שלמה פרדה	42		
קווי אשראי	יובל רן	42	8.2	+319%
	דוד דוד	33		
מלה	דני ונקנר	41	7.3	−19%
	אלון ונקנר	40		
	אברהם ונקנר	36		
ציונטל	רונן זילברשטיין	40	6.0	−29%
	שמואל חזן	40		
תדביק	אלי ליברמן	40	3.2	−12%
	אילן דהרי	39		
ב.ש	אהוד אליאב	40	(5.6)	—

מחכים לבג"ץ

מחיר הכסף

מרית גילת

"תשואות אטרקטיביות אבל אין מי שיקנה". משפט זה שגור אצל רבים מהשחקנים בשוק ההון – על כל הסתירות הפנימיות שבו. העובדה היא, שלמרות הורדת הריבית השקלית ב–0.8% נוספים, התשואות בצמודים גבוהות כיום בשברירי אחוז ממה שהיו לפני כמה שבועות: האג"ח הארוכות חזרו ל–4.5%; הקצרצרות נושקות שוב ל–5%; ואילו בקטע האמצעי של העקום – התשואה היא 4.3%. אבל, כפי שביטא זאת אחד מהשחקנים הוותיקים בשוק: "אם התשואות היו קורצות לשחקנים – הם היו קונים, ואם הם לא קונים – אז הן לא אטרקטיביות מספיק".

שחקן אחר הסביר את התנהגות השוק באופק מחשבה קצר, המאפיין תקופות של אי ודאות. לדבריו, אנחנו עדים כיום לתמונת ראי של המצב, שהתעורר במחצית השנייה של 94'. אז העלאות הריבית של בנק ישראל הדביקו בקושי את ההאצה בקצב האינפלציה. הריבית הריאלית נשחקה, והתשואות ירדו. כיום המצב הפוך: הורדת הריבית לא עומדת בקצב ההאטה באינפלציה, שברבעון הראשון עמדה על 1.2% במונחים שנתיים. הריבית הריאלית נמצאת במגמת עלייה, וזו מתבטאת בשוק האג"ח.

יצוין, כי הסבר זה מתעלם לחלוטין משאלת הציפיות האינפלציוניות, שמכוונות במידה רבה את צעדי המדיניות של בנק ישראל. הפער בין התשואות באג"ח ובמק"מ לתקופה של שנה משקף כיום ציפיות לאינפלציה שנה קדימה של 10%–11%. הריבית של בנק ישראל עומדת כיום על 14%, כך שהריבית הריאלית הנגזרת מהנתונים היא 3%–4%. באמצע מארס, ערב הורדת הריבית הראשונה, שיקף הפער ציפיות של 12%–13%, ואילו הריבית עמדה על 17%. מכאן, שהריבית הריאלית נותרה כמעט ללא שינוי, ואף ירדה.

"שנה זה טווח ארוך. אנחנו חושבים קצר. לחודש, לחודשיים, לרבעון. אם היינו מצפים למדד גבוה מאוד באפריל או במאי – היינו מתכסים בצמוד. אחרת – אין טעם. יש יותר מדי רעש במערכת, בעיקר אי הוודאות סביב תוכנית הפנסיה", ניתח שחקן זה את הדילמה.

בשוק מקווים, כי העתירות לבג"ץ יכפו על הממשלה לזרז את המעבר לסבסוד קרנות הפנסיה ישירות דרך התקציב, ולא דרך האג"ח המיועדות. היום יודיע האוצר על האצה משמעותית בקצב הגיוסים

דווקא בעניין קרנות הפנסיה החלו שחקנים בשוק לדבר בנימה מעט יותר אופטימית. בשוק חיכו כמעט עד בוש להכרזה נחרצת של נגיד בנק ישראל בעניין האופי האקציונרי של תוכנית הפנסיה. בשבוע שעבר סיפק להם פרופ' פרנקל את הסחורה, כאשר יצא בקריאה להפסיק את הנפקת האג"ח המיועדות לקרנות, ובמקום זאת לתת להן סבסוד ישיר דרך התקציב. ההשלכה של שיטה זו על שוק הצמודים ברורה: מצד אחד, עבור כל אג"ח מיועדת שהממשלה לא תנפיק היא תצטרך להנפיק אג"ח סחיר. אולם, מצד שני, היא תשלח את קרנות הפנסיה להשקיע בבורסה. לנוכחות של גופים כמו קרנות הפנסיה בשוק האג"ח חשיבות מרכזית, גם אם העובדה שיהיו זכאיות לסובסידיה עלולה ליצור עיוותים.

אבל האור בקצה המנהרה מבחינתם של השחקנים בוקע מבית הדין הגבוה לצדק. בכנס לפני שבוע הודה שר האוצר, כי לולא לוח הזמנים הרצוני שהכתיב בג"ץ שהגישו קרנות הפנסיה הפרטיות – לא היתה הממשלה מוציאה את התוכנית להבראת קרנות הפנסיה בעיתוי הנוכחי. לשאלה עד כמה הכתיב הלוח הצפוף גם את אופיה – הוא לא התייחס. אבל מנכ"ל משרדו אמר לאחרונה, כי האוצר שוקל לעבור לשיטת הסבסוד הישיר בעתיד.

בפני בית המשפט העליון עומדות כמה עתירות, ביניהן עתירה של כמה כלכלנים, המתנגדים למהות תוכנית הפנסיה, ועתירה של קופות הגמל המפעליות, הדורשות להשוות את מעמד עמיתיהן לזה של עמיתי הקרנות. למרות שבמקרים רבים נמנע בג"ץ מלהתערב בנושאים של מדיניות כלכלית – מקווים בשוק, כי עתירות אלה יגבירו לחץ על האוצר, שיחייב אותו לגבש תוכנית הבראה מתוקנת. "אני מקווה שהשופטים יושיטו לאוצר סולם לרדת מהעץ", אמר שחקן בכיר.

בינתיים, מאיים האוצר על השוק מכיוון אחר: השוק הראשוני. לטווח הארוך הבשורה חיובית למדי: אצל החשב הכללי החלו לתכנן הנפקה בחו"ל – הראשונה ללא הערבויות האמריקאיות. נבחנות אפשרויות להנפיק בניו יורק או לונדון וגם בשווקים אקזוטיים כמו הונג קונג וסינגפור. ההחלטה הסופית תתקבל עד סוף יוני. בינתיים, הכוונה היא לגייס רק את הכספים שיועדו בספר התקציב להנפקה בחו"ל, אבל אם ההנפקה יצליחו – תישקל האפשרות להגדיל את הגיוסים בחו"ל, כדי להקל את הלחץ בשוק המקומי.

עד כמה צריכה תוכנית זו לעודד את שחקני שוק ההון – לא ברור. יש לזכור, כי ישראל קיבלה דירוג מאכזב של BBB+, שמייקר באופן יחסי את עלות הגיוס בחו"ל, ומקטין את המשיכה של האג"ח – משקיעים מוסדיים בחו"ל לא נוהגים לרוב להשקיע באג"ח מדינה בעלות דירוג נמוך יותר. שנית, לוח הזמנים לגיוס בחו"ל ארוך למדי. גם אם יחליטו באוצר להסיט גיוסים לשווקים אחרים – לא ברור אם הדבר רלוונטי ל–95'.

מכל מקום, באגף שוק ההון לא מבוהלים. הרבעון הראשון של השנה נגמר בגירעון אפסי, ולכן האוצר יכול לדבוק במדיניות של שמירה על היקפי הגיוסים ברמה נמוכה מאוד. אבל באפריל היתה הפתעה: במקום העודף התקציבי שלו ציפו באוצר, הסתיים החודש בגירעון של 820 מיליון שקל. במצב כזה מרווח התמרון של האוצר בעניין הגיוסים קטן יותר, ואכן, בשבוע שעבר התגבשה תוכנית להגביר את קצב ההנפקות בשיעור ניכר.

באוצר החליטו משום מה, לשמור על תוכנית הגיוסים תחת מעטה סודיות, ולכן רק היום ייתנו פרטים מדויקים. אבל אם ניקח בחשבון, כי עד כה הנפקו רק אחוזים בודדים מתוך כוונת הגיוסים השנתית – אפשר להניח, כי מנקודה זו והלאה האוצר יתחיל ללחוץ על הגז.

יש לזכור עוד, כי בשל רמות השערים בשוק – האוצר לא מסוגל להנפיק בשג"א צמוד המדד ל–6 שנים או בגלבוע צמוד הדולר. זה מותיר רק שלוש אפשרויות: הגילון הלא־צמוד, הכפיר צמוד המדד בריבית משתנה והגליל צמוד המדד ל–15 שנה. במחירים של היום קשה להניח, כי הנפקת הגליל ייקלט טוב בשוק. אבל גם אם לא ייכשלו – מדובר בגיוסים יקרים מאוד עבור האוצר, שבגלל אורך התקופה לפדיון – לא ניתן יהיה למחזר אותם עד שנת 2010.

ריבית בנק ישראל	
מרכז מכרזי שבועי לבנקים (הממוצע)	14.10%
ריבית דביטורית בבנקים	
ריבית פריים, נומינלי	15.50%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	22.00%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	18.00%
אשראי אדקול, נומינלי	14.40%
אשראי אדקול, אפקטיבי	15.50%
ריבית קרדיטורית	
פז"ק ליום – 50 עד 100 אלף שקל	11.38%
פז"ק ליום – חצי מליון שקל	11.60%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף שקל	11.67%
מק"מ לחודשיים	14.30%
מק"מ לשנה	14.18%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	3.10%
אג"ח צמוד מדד ל־5 שנים (נטו)	2.80%
אג"ח צמוד מדד ל־10 שנים (נטו)	2.80%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל־3 חודשים	6.188%
שטרלינג – ליבור – ל־3 חודשים	6.063%
מארק – ליבור – ל־3 חודשים	4.558%

אקזקיוטיב כתב עת ומועדון קוראים

משבר קופות הגמל והסדר קרנות הפנסיה - ערעור מבנה שוק ההון והשלכותיו

מרצים: ד"ר אמנון גולדשמידט, פרופ' דן גלאי, מר אלי יונס, פרופ' יצחק סוארי, ד"ר דוד קליין
מנחה ומראיין: הפרשן הכלכלי פנחס לנדאו

יום ה', 25 במאי 1995, מלון דן ת"א

הרפורמה בשוק ההון, אחת ההצלחות המרכזיות בשיקום המשק הישראלי בעשור האחרון, מאויימת על ידי ההסדר המתגבש לפתרון בעיות קרנות הפנסיה והמשבר המתפתח בענף קופות הגמל. התפתחויות אלה מתווספות לבעיות שהתגלו במהלך 94 בשוק ההון. ערב העיון יבחן את מהותן ועוצמתן של ההתפתחויות החדשות, השפעתן הצפויה על המוסדות והמשקיעים וינסה לענות על השאלה: באילו צעדים ידרשו הפעילים בשווקים לנקוט על מנת להישרד ולהרוויח במסגרת כללי המשחק החדשים.

למי מיועד ערב העיון? למנכ"לים, חברי הנהלה ומנהלי מחלקות השקעה בבנקים, מנהלים בחברות ביטוח, ברוקרים פרטיים, מנהלי קרנות נאמנות וקופות גמל, חברי ועדות השקעה של משקיעים מוסדיים, מנתחים פיננסים, חשבים ומנהלי כספים, רואי חשבון ועורכי דין הפעילים בשוק ההון.

התכנית

15.00 - 15.30 התכנסות והרשמה
15.30 - 15.45 דברי ברכה - **יגאל בן-אהרן**, עורך כתב העת אקזקיוטיב
פתיחה - **פנחס לנדאו**, פרשן כלכלי ופיננסי, מנחה ערב העיון ומראיין המרצים
מושב א': מבנה השוק הפנסיוני החדש - ספקים ומשווקים
15.45 - 16.20 האם ניתן ורצוי לאפשר לבנקים המסחריים לנהל ו/או לשווק מערכות פנסיוניות?
ד"ר אמנון גולדשמידט, סמנכ"ל בכיר, הממונה על הפסיבה ושוק ההון, בנק דיסקונט.
16.20 - 17.00 האם וכיצד ניתן ליצור מרחב מחיה משותף לקרנות הפנסיה, קופות הגמל וחברות הביטוח?
פרופ' דן גלאי, האוניברסיטה העברית בירושלים ומנכ"ל משותף בחברת סיגמא פי. סי. אס.
17.00 - 17.30 הפסקה, קפה ועוגה
מושב ב': משבר קופות הגמל וקרנות הפנסיה - קץ לרפורמה בשוק ההון?
17.30 - 18.05 הרפורמה בשוק ההון - כוונות מול מציאות
מר אלי יונס, מנכ"ל בנק כללי
18.05 - 18.45 המשבר בקופות הגמל - גורמים ופתרונות
פרופ' יצחק סוארי, אוניברסיטת תל-אביב.
מושב ג':
18.45 - 19.30 פתיחות השווקים הפיננסיים והשלכותיה על המדיניות הפיסקלית והמוניטרית.
ד"ר דוד קליין, מנהל בכיר, תפעול מוניטרי ופיקוח על מט"ח, בנק ישראל.
19.30 נעילה

דמי השתתפות: 290 ש"ח כולל מע"מ. למנויים על כתב העת: 175 ש"ח כולל מע"מ.

הרשמה: נא לשלוח את פרטי המשתתף בצירוף המחאה לת.ד. 33007 תל-אביב 61330.
התחייבויות מוסדיות ניתן לשלוח לפקס 03-6961557. לפרטים נוספים טל. 03-6961567

مطابق للأصل

שערי המנירה בשווקים

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבדלות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.119725	7.95
פרנק בלגי	20.626	7.31
מארק גרמני	1	7.28
לירה אירית	2.245	7.28
פרנק צרפתי	3.571	4.12
כתר דני	3.9265	3.89
אסקודו פורטוגלי	105.88	2.48
פזטה ספרדית	89.03	0.71

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קניה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.374	1.373	1.3682
פרנק שווייצרי	1.133	1.132	1.1251
לישט	1.598	1.597	1.5952
ין	84.05	84	84.02
דולר קנדי	1.3537	1.3532	1.3579
פרנק צרפתי	4.908	4.905	4.9280
אקי	1.3315	1.3305	1.3302
ד' אוסטרלי	0.7442	0.7437	0.7411
ד' סינגפור	1.3918	1.3908	1.3756
לירטה	1633	1631	1632.18

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	6.188%	6.250%	6.438%
שטרלינג	6.927%	7.198%	7.688%
ין	1.375%	1.438%	1.547%
פר"ש	3.406%	3.500%	3.625%
מארק	4.563%	4.598%	4.813%
אקו	6.375%	6.438%	6.613%
פר"צ	7.867%	7.367%	7.074%
גילדן	4.540%	4.640%	4.890%
ד' קנדי	7.560%	7.430%	7.430%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 9.00%

יורודולר – פרנקפורט

מקופות	דולר	מארק
3 חודשים	6.120%	4.560%
6 חודשים	6.250%	4.560%
1 שנה	6.310%	4.750%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.75%
שנה	6.00%
10 שנים	6.69%
30 שנה	7.02%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-31.12.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	4343.4	-16.26	-0.37%	4389.75	4310.55	13.27%
	S&P 500	520.12	-0.42	-0.08%	522.35	518.28	13.25%
טוקיו	ניקיי 225	17088.66	277.2	1.65%	17116.01	16733.72	-13.36%
הונג קונג	האנג סנג	8332.17	12.42	0.15%	8340.4	8224.48	1.72%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2058.8	-11.18	-0.54%	2069.98	2056.08	-8.07%
לונדון	FTSE 100	3251.7	-12.6	-0.39%	3265.5	3250	6.07%
פרנקפורט	דקס	2023.83	-20.96	-1.03%	2033.46	2023.27	2.46%
פאריס	CAC 40	1927.41	-18.78	-0.96%	1957.81	1927.41	2.46%
מילנו	MIBTEL	10384	-91	-0.87%	10532	10361	1.89%
ציריך	SMI	2650.5	8.8	0.33%	2658.2	2641.7	0.83%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב יוני (דולר לאונקייה)	390.9	-0.6
כסף יולי (סנט לאונקייה)	611.5	-6.5
פלטינה יולי (דולר לאונקייה)	451.3	-8.4

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	398.7
כסף (דולר לאונקייה)	6
פלטינה (דולר לאונקייה)	451.6
פלדיום (דולר לאונקייה)	160.75

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5975
עופרת ספוט (דולר לטונה)	599
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1757
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6980

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה מאי (דולר לטונה)	3138	4
קקאו מאי (לי"ש לטונה)	917	-20
גומי מארס (דולר לקילו)	179	-1.5

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים מאי	103.55	0.55
כותנה מאי	183	-6.27
קפה מאי	171	-0.5
קקאו מאי (דולר לטונה)	1298	-31

גרעינים ובקר שיקגו

	מחיר	שינוי
פולי סויה מאי (סנט לבושל)	-7	563.5
חיטה מאי (סנט לבושל)	-4.25	352.5
תירס מאי (סנט לבושל)	-2.25	249.75
בקר חי יוני (סנט לליברה)	-1.25	68.75

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	18.5
ברנט יולי	17.65
דובאי ספוט	17.5
מארץ ספוט	20.34
טקסס קרוד ספוט	50.75

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדרה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	207
נפטא פר"ב	171

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
233.49	-1.57	-0.67%

שווקים / יואב קידר

זינוק לאג"חים בוול סטריט; תשואה של 7.02% בארוכות

נתונים על האטה בצמיחה הובילו את האג"חים לעלייה השבועית החזקה שלהם מזה שש שנים. מימושים בדאו ג'ונס ובנאסד"ק, ירידות בבורסות אירופה

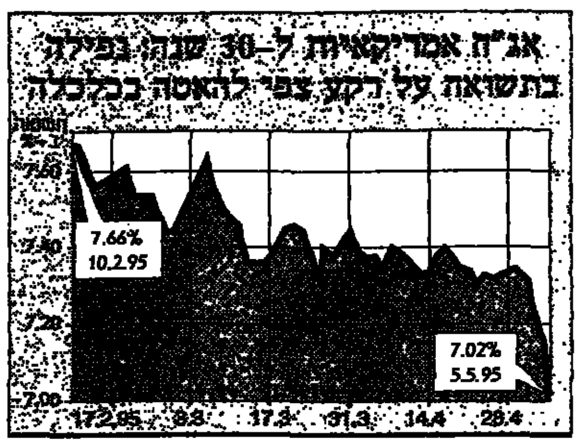

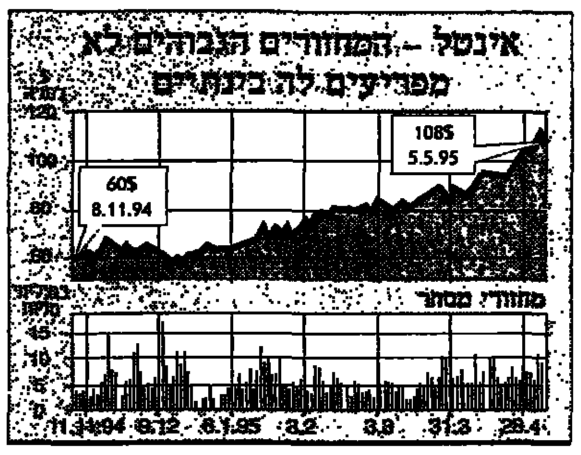

וול סטריט

הסימנים על האטה בקצב הצמיחה בארה"ב המשיכו להצטבר בסוף השבוע וסיפקו את הסיפור המרכזי בוול סטריט ובשוקי ההון.

בחודש אפריל איבד המשק האמריקאי 9,000 מקומות עבודה, כשהאבטלה עולה לרמה הגבוהה שלה מזה כ-7 חודשים – 5.8%. הירידה במספר המועסקים היא הראשונה מזה כשנתיים והיא יחידה לירידה מסתמנת בצריכה בארה"ב.

הצפי המוקדם לנתון היה הפוך לחלוטין ודיבר על תוספת של 139 אלף מקומות עבודה.

לפי הנתונים שפירסם משרד העבודה האמריקאי, העלייה באבטלה התבטאה בקיצוץ משרות בתחום הייצור והבנייה, שגברה על תוספת משרות מזערית בתחום השירותים.

באפריל איבד המשק האמריקאי 9,000 מקומות עבודה, כשהאבטלה עולה לרמה הגבוהה שלה מזה כ-7 חודשים – 5.8%

לתושות האלה בדיוק ממתין כבר הרבה זמן שוק האג"ח של וול סטריט – והוא הגיב להן כפי שאפשר לראות הבוקר בגרף "הארץ", בעליות חדות.

איגרות החוב, שרשמו ב-'94 את אחת מהשנים הגרועות שלהן הולו להציג ירידה "שקטה" בתשואה הול מינואר '95.

החששות מהעלאת ריבית נוספת של הפדרל ריזרב, בסוף מאי שמרו אותן על אש קטנה – אבל נתוני ההאטה האחרונים, שמעמידים בספק הידוק מוניטרי שמיני במספר, גרמו לזינוק במחירים ולירידה שבועית של 0.3% בתשואה על הסדרות הארוכות ל-30 שנה לרמה של 7.017% ביום שישי.

המהלך שהציגו השבוע האג"חים בוול סטריט הוא החזק מזה כשש שנים, והן חזרו עכשיו להיסחר ברמות של חודש מארס שלפני שנה.

הדיבורים על האטה בקצב הצמיחה בארה"ב – שמגובים גם בסימוכין, גרמו לאנליסטים לעדכן באחרונה את צפי הגידול בתוצר המקומי ל-'95.

ב-'94 הסתכם הגידול בתוצר בארה"ב ב-4% אבל כבר ברבעון האחרון של השנה ירד קצב הגידול ל-3%.

ברבעון הראשון של '95 הצביעו הנתונים, שפורסמו לפני כשבוע, על רמת גידול שנתית של 2.6% בתוצר – וזה גם הכיוון שרוב האנליסטים מהמרים עליו בשבוע האחרון.

למרות העליות באג"חים נרגע ביום ששי שוק המניות בוול סטריט, שעבר מימושים לאחר עלייה מצטברת של 30 נקודות בדאו ג'ונס בימים רביעי וחמישי.

הדאו סגר בירידה של 16 נקודות או 0.37% ברמה של 4,343 נקודות ואילו ה-S&P סגר ללא שינוי. הנאסד"ק איבד אף הוא גובה וסגר את היום בירידה של 0.33%.

השימוש במונח מימושים – אותו אנחנו מעניקים בד"כ לירידות בשוק שוורים, לווה הפעם בחששות משקיעים כי נתוני האבטלה מעידים על כך ש"הכלכלה נחלשת מהר מדי".

כתוצאה מכך הירידות ה"חדות" יותר ניכרו במניות הדאו – בכלל צ'יפס האמריקאי, ובעיקר בנציגות המחזוריות שם.

בין ההסברים שניתנו ליום הירידות מצאו דוגמאות כמו "התעייפות של השוק", "מחסור בכסף חדש אחרי הרכישות של אפריל" ו"חששות ממאי – שידוע כחודש חלש למניות".

מצד שני היו גם מי שחזו כי הדאו יחדש בקרוב את מסע העליות שלו, לאחר ירידה אפשרית בתחילת השבוע.

"הדאו חתך בקלות את קו ה-4,400 נקודות ביום חמישי, והמגמה הכללית נשארת בכיוון מעלה. המשקיעים מעכלים עכשיו את רמות המחירים החדשות של המניות. אלה נפרדו באחרונה משוק האג"ח ועכשיו האחרונות סוגרות פערים", צוטט קנת' רוזי, הממונה על המסחר בחברת ההשקעות BT.

מבין הנציגות הכבדות של הדאו ירדו בואינג (1%); קונצרן האלומיניום (5%) על רקע ירידה במחירי מתכות; אינטרנשיונל פייפר (3.5%). מנגד עלו Merck (0.5%); פיליפ מוריס, מקדונלדס וקוקה קולה (1% בממוצע).

בשוק הרחב יותר נרשמו ירידות חדות במניות תחבורה (1.7% בממוצע). דלתה ואמריקן איירליינז גם איבדו 3% בממוצע.

בראש רשימת הסחירות בניו יורק ניצבה אינטל. הכוכבת הכבדה של חצי השנה האחרונה שוב מרכזת בימים האחרונים מחזורים של מעלה ממיליארד דולר – תופעה לגמרי לא נדירה עבורה, כפי שאפשר לראות בגרף.

בחצי השנה האחרונה זינקה המניה ב-80% ונראה שהמחזורים הגבוהים שם לא מפריעים לה גם בקידומות החדשה. בסוף השבוע היא איבדה 1% ונסגרה במחיר של 108 דולר.

אירופה

בשוקי המניות באירופה היו ביום ששי ירידות – כמעט לכל אורך הקו. בלונדון ירד מדד פיננשל טיימס ב-12 נקודות לרמה של 3,251 נקודות, למרות שההודעה לה ציפו בדבר העלאה של חצי נקודה בריבית – לא הגיעה.

מימושי הרווחים בוול סטריט בצל הזינוק באג"חים לא הלהיב את הסוחרים בסיטי. מחזורי המסחר היו נמוכים על רקע היציאה לסוף שבוע ארוך בבריטניה. מחר יהיו השווקים בלונדון סגורים בשל חג לאומי.

לאווירה הכללית הוסיפה ההיחלשות המתמשכת של הלירה שטרלינג, שהמשיכה במסעה דרומה מול המארק בעקבות החששות של השארת הריבית על כנה.

הלי"ש נסחרה תמורת 2.19 מארק בשעות אחר הצהריים באירופה מול 2.216 מארקים בבוקר.

נגיד הבנק הבריטי, קלארק, אמר בהתייחסו להחלטת הריבית כי חולשתו האחרונה של המטבע הבריטי בשווקים אינה מצדיקה העלאת הריבית – בעיקר בגלל סימנים על האטה מסויימת בצמיחת הכלכלה.

ביום חמישי ספגה המפלגה השמרנית מפלה בבחירות המקומיות בבריטניה כשהיא מאבדת לפי סקרים ראשוניים 2,000 מושבים, וקלארק הכחיש טענות כי ההחלטה המוניטרית שלו היתה פוליטית בעיקרה.

רוב הסוחרים בלונדון אמרו כי השארת הריבית מסוכנת על רקע השטרלינג הנחלש וכי הפוצי עלול לבחון רמות של 3,000 נקודות כבר בעתיד הקרוב.

במסגרת המסחר בלטה בעלייה של 1% מניית חברת הברוקרים מרקורי, ש-75% שייכים לבנק ההשקעות וורבורג. השמועות החוזרות ונשנות על רכישה אפשרית של האחרונה (הפעם על ידי SBC) הזריקה על שוויה הריאלי של מרקורי, הובילו את המניה למסע עליות.

מנגד רשמה הרכישה האחרונה של גלקסו – ולקום, ירידה של 1% על רקע הורדת דירוג לאג"חים שלה ל-AA מינוס על ידי סטנדרד אנד פורס.

ירידות נרשמו גם בבורסות של פרנקפורט ופאריס.

בפרנקפורט ירד מדד הדקס ב-11.6 נקודות לרמה של 2,022 נקודות – קצת מעל רמת תמיכה של 2,020 נקודות.

סוחרים אמרו כי המניות מגלות באחרונה סימני עייפות וכי היחלשות הכלכלה בארה"ב עלולה להשפיע על הדולר לרעה – כמו גם על היצואניות המקומיות.

בפאריס ירד מדד סי.איי.סי ב-18 נקודות או כ-1%, לרמה של 1,927 נקודות. הירידות הוסברו במימושי רווחים לקראת הסיבוב השני של הבחירות לנשיאות, שיתקיים ביום ראשון.

למרות הביזון הכלכלי בלטו בעליות מניית המלונאות Accor (+2%), לאחר שהחברה הודיעה ביום חמישי על רווחים גבוהים מהצפוי ל-'94; ו־Thomson שעלתה ב-0.7% לאחר דיווח על הפסד קטן מהצפוי ל-'94 ותחזית למעבר לרווח ב-'95.

מזרח הרחוק

בהונג קונג סגרו המניות בעלייה קלה של 12 נקודות לרמה של 8,332 נקודות במדד האנג סנג, לאחר שזה רשם ירידה של 70 נקודות בפתיחה.

שינוי המגמה יוחס על ידי סוחרים לקניות סכניות לקראת הסגירה – בין השאר כדי "לכסות את הדובים" לקראת סוף השבוע.

בטוקיו שבתה הבורסה בשל חג, והמסחר בה יחודש מחר.

סחורות

דיווח על עלייה ברמת המלאים של הנחושת באחד מהמחסנים הגדולים בסינגפור, גרם לירידת מחירים של המתכת בשוק המתכות של לונדון.

הנחושת סגרה בירידה של 55 דולר לטונה לרמה של 1,670 ד', לאחר שרשמה ירידות חדות יותר בפתיחה (חוזים לשלושה חודשים). חוזי האספקה לאבץ ירדו ב-30 ד' לטונה לרמה של 1,041 דולר ואילו חוזי הניקל עלו ב-20 דולר לטונה לרמה של 7,150 דולר.

מי יכול להרים לאוויר 126 טון?
כל אחד משני מטוסי ג'מבו 747 החדשים של אל על מטענים!

רם פלסטיקה תעשיות 91 בע"מ
ע"י אהוד שניידר עו"ד, כונס נכסים לציוד החברה
הזמנה להציע הצעות

1. מוזמנות בזה הצעות לרכישת הציוד האמור (להלן: "הציוד"):
   - 1.1 שני אקסטרודרים דגם CV/65/33 בתפוקה של 100 ק"ג לשעה, שנת ייצור 1979 תוצרת "BIGLIONI", מערכת האקסטרודר כוללת את הרכיבים הבאים: יחידת הנעה עם מנוע 44 KW DC המונע באמצעות תיבת הילוכים, 5 אזורי חימום 150oc, ראש ניפוח סובב עם 7 מפוחים, מגדל צינון, מערך גלילה ושרוול בסוף התהליך, לוח פיקוד ובקרה ואביזרים משלימים כולל חלקי חילוף.
   - 1.2 אקסטרודר כנזכר בסעיף 1 מדגם CV65 כולל אביזרים משלימים וחלקי חילוף.
   - 1.3 מכונת חיתוך צבר דגם 1482CG לרוחב 120 כולל בקרת חום, שולחן קבלה ופיני תוצרת "ARVOR" שנת ייצור 1986.
   - 1.4 מכונה כנזכר בסעיף 1.3 מדגם JL C 4/4 תוצרת "ARVOR" שנת ייצור 1988.
   - 1.5 מכונה כנזכר בסעיף 1.3 מדגם 488BS תוצרת "ARVOR" שנת ייצור 1986.
   - 1.6 מכונת הדפסה ל-6 צבעים דגם FLEXOPRESS כוללת: מערך גלילים, מרחק הולכה וייבוש, גלילה ואיסוף, מערכת הידראולית לכיוונון גלילים, לוח פיקוד ובקרה, כ-70 גלילים, חלקי חילוף ואביזרים תוצרת "M.A.F." שנת ייצור 1986.
   - 1.7 מכונת הדפסה ל-4 צבעים דגם "FLEXOPRESS S.F" כולל 56 גלילים, חלקי חילוף ואביזרים תוצרת "M.A.F." 1986.
   - 1.8 מיתקן פריסת גלילים אורקטופיים ואיסופם, כולל מתיחה ויישור לרוחב מירבי של 6,000 שנת ייצור 1988.
   - 1.9 ציוד עזר נוסף, חלקי חילוף וכלי עבודה.
2. הרוכש ישא בכל ההוצאות הכרוכות בהוצאת הציוד והובלתו ממקום האיחסון בכרם מהר"ל.
3. הציוד ימכר במצבו הנוכחי והח"מ לא ישא בכל אחריות בגין פגמים מכל סוג שהוא בציוד. על הקונה מוטלת החובה לבדוק את הציוד בעצמו.
4. אין הח"מ מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
5. הח"מ שומר לעצמו את הזכות לנהל תחרות ומשא ומתן עם המציעים.
6. לקבלת טופס רשימת הציוד ויתר תנאי המכירה (להלן: "טופס המכירה") ולתאום ביקור במקום איחסון הציוד ניתן לפנות לעו"ד אהוד שניידר, שדרות רוטשילד 38, תל־אביב 66883, ל־אלון אורלי, כרמל אולפינים בע"מ רחוב אבן גבירול 2, תל אביב טל: 03-6950681.
7. את ההצעות על גבי "טופס המכירה" בצרוף המחאה בנקאית בשיעור 10% מסכום ההצעה ניתן להגיש עד 19.5.1995.
8. מכירת הציוד כפופה לכל התנאים המצויינים ב"טופס המכירה" וכן לאישור של בית המשפט המחוזי בתל־אביב.

אהוד שניידר, עו"ד
בתפקידו ככונס נכסים לציוד
רם פלסטיקה תעשיות 91 בע"מ

המימד הרביעי תוכנה בע"מ
("החברה")
הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין של החברה
(על פי סעיף 109 לפקודת החברות)

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי המניות של החברה, שתתקיים ביום רביעי, 24 במאי 1995, בשעה 16:00 במשרדי דן כהן, שפיגלמן ושות', עורכי דין, רחוב החשמונאים 103, תל־אביב.

על סדר היום:

אישור הסדר הפשרה העקרוני בין החברה ונושאי משרה בה לבין התובעים בתביעה הייצוגית שהוגשה כנגד החברה בארה"ב.

נוסח הסדר הפשרה ניתן לעיון במשרדי החברה בתל־אביב, בין השעות 9:30 - 17:00. כמו כן, ניתן לקבל העתק מהסדר הפשרה ע"י פניה בכתב למזכיר החברה בכתובתה שברחוב דבורה הנביאה, קרית עתידים - בנין 7, נווה שרת, תל־אביב.

בעלי המניות הרשומים במנקס החברים של החברה בתום יום העסקים של ה-5 במאי 1995 זכאים להשתתף ולהצביע באסיפה.

רוני ענב
יו"ר הדירקטוריון

תל־אביב, 5 במאי 1995

א.מ.ת מיחשוב בע"מ
הודעה על כינוס אסיפה כללית

ניתנת בזה הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית של החברה, אשר תתקיים במשרדה הרשום של החברה ברחוב ז'בוטינסקי 5 רמת גן ביום 15.5.95, בשעה 11:00

על סדר היום:

1. קבלת הדו"חות הכספיים ודו"ח המנהלים לשנה שניסתיימה ביום 31.12.94.
2. מינוי מחדש של רואה החשבון של החברה וקביעת הבסיס לחישוב שכרו.
3. מינוי דירקטורים וקביעת שכרם.
4. קביעת גמול ושכר נושאי משרה בכירים.
5. אישור והכרזה על דיוידנד סופי לשנת 1994.
6. שונות.

אם תוך מחצית השעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי תדחה האסיפה לאותו יום בשבוע שלאחר מכן באותו מקום ובאותה שעה.
בעלי המניות הזכאים להשתתף באסיפה ובכל אסיפה נדחית, יוכלו להשתתף ולהצביע בהן אישית או על ידי בא כוח, ובמקרה של תאגיד, ע"י נציג שהוסמך כהלכה. כתב המינוי של בא כח בנוסח הקבוע בתקנון החברה יופקד במשרדה הרשום של החברה לא יאוחר מ-48 שעות לפני מועד כל אסיפה.

בפקודת הדירקטוריון
א.מ.ת מיחשוב בע"מ

שערי מטבע חוץ / 5.5.95

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.88	3.03	2.89	3.03	2.90	3.03	2.9378	2.9852	2.9379	2.9824	2.9418	2.9899	2.9660	0.17%	0.17%	-1.72%	-2.49%
1 מארק גרמני	2.10	2.21	2.11	2.21	2.11	2.21	2.1383	2.1728	2.1374	2.1698	2.1418	2.1768	2.1594	0.06%	0.34%	10.80%	9.93%
1 לירה שטרלינג	4.65	4.89	4.67	4.89	4.69	4.91	4.7403	4.8168	4.7331	4.8047	4.7386	4.8166	4.7855	0.19%	-0.16%	1.51%	0.72%
1 פרנק צרפתי	0.58	0.62	0.58	0.62	0.59	0.62	0.6000	0.6097	0.5993	0.6084	0.6002	0.6101	0.6062	0.28%	-0.25%	7.43%	6.59%
100 ין יפני	3.44	3.61	3.44	3.60	3.45	3.62	3.5036	3.5602	3.4954	3.5484	3.5056	3.5631	3.5383	-0.49%	0.29%	16.91%	16.00%
1 גילדן הולנדי	1.87	1.97	1.88	1.97	1.88	1.97	1.8105	1.8414	1.9108	1.9398	1.9120	1.9433	1.9288	0.12%	0.40%	10.83%	9.96%
1 פרנק שווייצרי	2.54	2.67	2.56	2.68	2.55	2.67	2.5907	2.6385	2.5953	2.6346	2.5927	2.6348	2.6159	-0.06%	0.09%	13.68%	12.79%
1 כתר שוודי	0.39	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4058	0.4124	0.4067	0.4129	0.4066	0.4136	0.4101	1.18%	0.05%	1.38%	0.59%
1 כתר נורבגי	0.46	0.49	0.47	0.49	0.46	0.49	0.4745	0.4822	0.4749	0.4822	0.4747	0.4825	0.4792	0.21%	0.38%	7.37%	6.54%
1 כתר דני	0.53	0.56	0.54	0.56	0.53	0.56	0.5435	0.5523	0.5452	0.5535	0.5436	0.5525	0.5486	0.07%	0.38%	10.49%	9.63%
1 מארק פיני	0.68	0.72	0.69	0.72	0.68	0.72	0.6944	0.7057	0.6947	0.7053	0.6944	0.7066	0.7001	0.27%	0.21%	9.80%	8.95%
1 דולר קנדי	2.12	2.23	2.13	2.21	2.13	2.24	2.1633	2.1982	2.1649	2.1977	2.1692	2.2046	2.1824	0.20%	0.50%	1.53%	0.74%
1 דולר אוסטרלי	2.14	2.25	2.11	2.26	2.13	2.25	2.1791	2.2143	2.1801	2.2131	2.1827	2.2184	2.2000	1.67%	1.90%	-6.10%	-6.83%
1 ראנד דרא"פ	0.73	0.83	0.58	0.83	0.69	0.81	0.8096	0.8227	0.8097	0.8220	0.8108	0.8244	0.8174	0.10%	-0.09%	-4.02%	-4.76%
10 פרנק בלגי	1.01	1.07	1.01	1.08	1.02	1.07	1.0371	1.0539	1.0378	1.0535	1.0378	1.0548	1.0472	0.14%	0.11%	10.44%	9.58%
10 שילינג אוסטרי	2.98	3.14	3.00	3.14	2.99	3.14	3.0403	3.0894	3.0445	3.0906	3.0414	3.0910	3.0696	0.14%	0.38%	10.79%	9.93%
1000 לירטה איטל'	1.76	1.85	1.76	1.87	1.79	1.87	1.7935	1.8225	1.7941	1.8213	1.7985	1.8280	1.8110	1.92%	3.03%	-2.50%	-3.26%
100 פזטה ספרדית	2.36	2.48	2.38	2.54	2.39	2.51	2.4054	2.4442	2.4081	2.4446	2.4103	2.4497	2.4317	0.96%	0.73%	6.21%	5.38%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.9193	3.9826	3.9182	3.9775	3.9203	3.9843	3.9569	0.25%	0.30%	6.87%	6.04%
1 דינר ירדני	4.15	4.44	4.13	4.41	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3897	1.54%	2.24%	3.52%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0180	-0.55%	0.56%	-1.64%	---
1 לירה מצרית	0.83	0.90	0.83	0.89	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9343	2.61%	1.79%	-1.73%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.4470	3.5026	3.4452	3.4974	3.4506	3.5067	3.4804	0.10%	0.17%	3.42%	2.61%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 5.5.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6198	1.3735	0.8383	1.1338	4.8928	1.5377	1.6378	2.8323
1 לירה שטרלינג	1.6135	---	2.2161	1.3525	1.8294	7.8943	2.4811	2.6425	4.5698
1 מארק גרמני	0.7281	0.4512	---	0.6103	0.8255	3.5622	1.1196	1.1924	2.0621
100 ין יפני	1.1930	0.7394	1.6386	---	1.3526	5.8369	1.8345	1.9538	3.3788
1 פרנק שווייצרי	0.8820	0.5466	1.2114	0.7393	---	4.3152	1.3562	1.4445	2.4980
1 פרנק צרפתי	0.2044	0.1267	0.2807	0.1713	0.2317	---	0.3143	0.3347	0.5789
1 גילדן הולנדי	0.6503	0.4031	0.8932	0.5451	0.7373	3.1818	---	1.0650	1.8419
1000 לירטה איטל'	0.6106	0.3784	0.8387	0.5118	0.6923	2.9875	0.9389	---	1.7294
10 פרנק בלגי	0.3531	0.2188	0.4849	0.2960	0.4003	1.7275	0.5429	0.5782	---

בנק ישראל מודיע
פרטי המכרזים לשבוע בין 7 במאי עד 11 במאי

המיכרז המדובר (1)	מספר הסדרה	יום המיכרז	יום הסליקה הכספית	פדיון/מימוש/פרעון – היום	פדיון/מימוש/פרעון – התקופה	סכומים מוצעים	תשואה/ריבית בכמות מחיר/אחוזים – מיזערית	מירבית
מילווה קצר מועד (הנפקה/הצעת מכר) מיכרז על התשואה (3)	1125 0516	9.5.95 9.5.95	10.5.95 10.5.95	8.11.95 1.5.96	182 ימים 357 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 70 70	*	20% 20%
מילווה קצר מועד למסירה עתידית – מכירה (2) מיכרז על תשואה	0316 0916	9.5.95 9.5.95	6.9.95 6.9.95	6.3.96 4.9.96	182 ימים 364 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 20 20	*	20% 20%
החלפת איגרת חוב כנגד מק"מ	(4) 0516	10.5.95	*	1.5.96	356 ימים	מיליוני ש"ח 20	*	20% 20%
מכירת אג"ח לבנק ישראל	(6)	9.5.95	10.5.95	*	*	מיליוני ש"ח 40	*	*
אופציות לרכישת דולרים (5) – 3 חודשים	505231 505232	9.5.95	יום המכרז	8.8.95	3 חודשים	4,000 יחידות 6,000 יחידות	*	*
אופציות לרכישת דולרים (5) – 3 חודשים	505251 505252	11.5.95	יום המכרז	8.8.95	3 חודשים	4,000 יחידות 6,000 יחידות		
אופציות לרכישת דולרים (5) – 6 חודשים	505230	9.5.95	יום המכרז	7.11.95	6 חודשים	5000 יחידות	*	*

(1) במיכרז מדורג, החיוב הכספי של הזוכים מתבצע לפי פרמיה/ריבית/תשואה המוצעת על ידם בהתאמה לכל כמות וכמות שבה זכו במיכרז.
(2) התשואה הינה תשואה אפקטיבית שנתית ברוטו לתקופה שמיום ההעברה והסליקה הכספית ועד ליום הפדיון. מהזוכים במיכרז גובים חברי הבורסה לניירות ערך, עמלת רכישה בלבד בשיעור שלא יעלה על 0.1 אחוז (עשירית האחוז) מהשווי הכספי על הרכישה. אין הם גובים עמלת מכירה או פדיון
(3) הריבית הינה ריבית שנתית המחושבת עבור התקופה המתאימה באופן יחסי בשיטת הקו הישר.
(4) סדרות אג"ח להחלפה תבחרנה מתוך רשימת הסדרות המפורסות להלן והמפורסמת לפני המכרז בחוזר ובמערכת סב"א
סדרות האג"ח הם: למק"מ 0516 – שגיא: 4122–4129, גליל: 3761–3762, 3791–3792, 3862–3867, 3755–3758 גבע: 4606–4607, 4610–4613
(5) פרמיה המיזערית ושער המימוש יפורסמו בחוזר נפרד וברשתות התקשורת של "סב"א" של "קו מנחה" ושל "רויטרס" לפני כל מכרז.
(6) פירוט הסדרות יפורסם בחוזר נפרד וברשתות של "סב"א" ושל "קו מנחה" יום לפני המכרז

הערות:
(*) פרטים מלאים והשתתפות במיכרז בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
(**) בכל מיקרה של סתירה בין נוסח מודעת בנק ישראל לבין נוסח חוזר בנק ישראל המתאים למיכרז, נוסח החוזר בנק ישראל הוא הקובע.

לאל על מטענים יש תשובה לכל בקשה
צלצל 03-6917211
השמיים פתוחים
ELAL אל על CARGO מטענים

בעולם

להשיג את אקסון

Forbes

לארי פולר נאבק במשך ארבע שנים לקצץ את התקורה של אמוקו, ובה בעת הגדיל את המכירות של מוצריה הרווחיים ביותר. מתרבים הסימנים לכך שהוא מתחיל להצליח במשימתו

לפני שהצטרף ב–61' לאמוקו, שמרכזה בשיקגו, היה לורנס פולר תלמיד במלגה מלאה באוניברסיטת קורנל היוקרתית. מתוך יותר מ–100 סטודנטים שהתקבלו יחד איתו לתוכנית ההנדסה הכימית של האוניברסיטה, רק 35 סיימו את לימודיהם בתחום זה. "זה היה תחרותי במידה בלתי רגילה", אומר פולר, בנו של מהנדס חשמל שגדל בבית אמיד אך לא עשיר. "הייתי צריך להתמודד עם הרבה צעירים מבתי ספר פרטיים, ולמדתי שאני מסוגל להתמודד".

פולר, בן 56, המשיך להתמודד וב–91' קיבל את המשרה הבכירה ביותר באמוקו: משרת היו"ר. זה הכניס אותו לקרב הגדול ביותר בקריירה שלו: דחיפת אמוקו, בעלת הכנסות של 30 מיליארד דולר ב–94', לפסגת חברות הנפט הגדולות ברווחיותן. אתגר קשה. עם תשואה ממוצעת של 5 שנים על ההון בשיעור 11.4%, מפגרת אמוקו ביותר מ–3% אחרי אקסון.

פולר חושב שיוכל להצליח בביצוע המשימה. לדבריו, "כדי לצמוח בעסק בעל צמיחה חלשה אנו חייבים להשיג חלק שוק גדול יותר ולמצוא כיסים שבהם הצמיחה מהירה יותר".

כיס כזה הוא שיווק בנזין. אמוקו כבר חזקה בשטח הזה. יותר ממחצית מכירות הבנזין שלה (6 מיליארד דולר בשנה שעברה) היו של בנזין יקר. זהו היחס הגבוה ביותר בענף. אנליסטים של אנרגיה חושבים שאמוקו מרוויחה בין 4 ל–9 סנטים יותר על גלון של בנזין יקר מאשר על בנזין רגיל. כתוצאה מכך, בעיקר, רווחיה של אמוקו לחבית של מוצרים מזוקקים מדורגים בדרך כלל במקום הראשון או השני בין חברות הנפט הגדולות. רק רויאל דאץ'/של היא מתחרה רצינית.

נשאלת השאלה איך להעביר יותר בנזין במערכת של אמוקו? מתן התשובה לשאלה זו נפל בחלקו של חוברט ראושר, סגן נשיא הקבוצה לשיווק מוצרי בנזין. בניגוד למקובל בעסקי הנפט משך ראושר מנהלי מותגים מחברות של מוצרי צריכה כמו מילר וקוויקר אוטס שיעזרו לו לשווק בנזין. "אנחנו חוקרים יותר טוב את לקוחותינו, ומסוגלים להחליט מהר יותר אם משהו פועל", אומר ראושר.

אחד מהרעיונות החדשים המבטיחים הוא וריאציה על הרעיון של תחנת דלק וחנות למוצרים בסיסיים. כדי להגדיל את מספרן של 9,600 תחנות הדלק שלה, מרביתן במזרח ובמערב התיכון של ארצות הברית, התחילה אמוקו לחלוק בתחנות עם מקדונלד'ס, בורגר קינג וחברות אחרות למוצרי צריכה. הרעיון הוא שהלקוח העסוק יכול להאכיל את הילדים ולמלא את המכונית בדלק בו בזמן. חברה נוספת חולקת עם אמוקו את מחירי הנדל"ן, הבנייה והתפעול.

יו"ר אמוקו, לארי פולר. חיפוש כיסים רווחיים

בשנים האחרונות בדקה אמוקו את הרעיון ב–15 אתרים מסוג זה. ראושר מתכנן להוציא השנה כ–100 מיליון דולר על בניית יותר מ–100 תחנות.

אמוקו היא היצרנית הגדולה ביותר בצפון אמריקה של גז טבעי. מחלקת הגז תורמת הכנסות בסך 2.5 מיליארד ד', אך אמוקו מעולם לא הצטיינה בשיווק הגז שמצאו הגיאולוגים שלה. ב–93' שכר פולר את רבקה מקדונלד ממוטו כדי למצוא יותר לקוחות לגז הטבעי של אמוקו.

עד לאחרונה חייבו חוקים פדראליים את מפיקי הגז למכור את הגז שלהם לבעלי הצינורות, שמכרו אותו למשתמשי הקצה. אבל התקנות השתנו ומקדונלד, בת 42, מוכרת גז – יחד עם שירותים כמו הסדרים להובלת גז ולאחסונו – ישירות לחברות גז חשמל וללקוחות תעשייתיים. בכך היא מוציאה מן התמונה את בעלי הצינורות ומתווכים אחרים. אמוקו גברה באחרונה על מתחרים רבים בתחרות על חוזה לשנה לאספקת 5 מיליון רגל מעוקב גז ליום לארה"ב אריסטון – יחד עם כל השירותים הדרושים לניהול האספקה.

גם חברות נפט גדולות אחרות התחילו לעסוק בכך, אבל אף לא אחת מהן מתחכם של אמוקו. "זו היתה תגלית לאנשים באמוקו שאנחנו מסוגלים להיות אגרסיביים ויצירתיים בשיווק גז טבעי כמו כל אחד אחר", אומרת מקדונלד. לדבריה, בשווקים זרים כקולומביה או סין, שם המחסור בצינורות והובלות אנרגיה מגביל את הביקוש לגז, עשויה אמוקו להשקיע כספים כדי לעזור בהקמת פרויקטים כאלה.

בשנה שעברה גדלו מכירות הגז של אמוקו ב–5% (בנפח) בשוק חלש. לדברי פולר מכירות הגז של אמוקו בכל רחבי העולם יצמחו עד 2002 בכ–50% ל–2.3 מיליון רגל מעוקבת לשנה.

הוא יכול לבוא זאת בביטחון, אחרי שהצליח לבצע תפנית בעסקי החיפושים של אמוקו. בשלהי שנות ה–80 ובראשית שנות ה–90 השקיעה אמוקו מיליארדים בחיפושים בחו"ל אך מצאה רק מעט נפט וגז. היתרה שלה הצטמקה ב–15%. בניהולו של פולר צמצמה אמוקו את התמקדותה מעבר לים מיותר מ–100 מדינות ל–25. ב–94', זו הפעם הראשונה מאז 88', הוסיפה אמוקו יותר עתודות מכפי שהפיקה ומכרה. שווי העתודות הנוספות: כמעט 2.5 מיליארד ד'.

האסטרטגיה של פולר, של חיפוש והשקעה בבסיסים רווחיים, בולטת במיוחד במחלקת הכימיקלים של החברה, בעלת הכנסות בסך 4.4 מיליארד דולר. מאז 91' נפטר פולר מקווי מוצרים חלשים כמו כימיקלים של בארות נפט והוציא 1.7 מיליארד דולר על בניית קווים הצומחים מהר יותר ומשתלמים יותר.

אמוקו מחזיקה היום בכ–40% מן השוק העולמי לפאראקסילן, הידוע כ–PX, וחומצה טרהפתאלית טהורה, או PTA. במוצרים אלה משתמשים בייצור פוליאסטר – והביקוש לכל השלושה גדל, בעיקר באסיה. אמוקו – יחד עם שותפים בסינגפור, באינדונזיה ובטייוואן – מוציאה סכום של כ–2 מיליארד דולר על כושר ייצור נוסף של PX ו־PTA.

כשפולר התמנה ליו"ר בעת המיתון של 91', היו רווחיה של מחלקת הכימיקלים 68 מיליון דולר. בשנה שעברה היה לאמוקו רווח נקי של 574 מיליון דולר מכימיקלים. אנליסט הנפט של CS פירסט בוסטון, ג'יימס קלארק, צופה שהרווח מכימיקלים יגיע ב–97' ל–838 מיליון ד'. ברמה זו, הוא אומר, תהיה התשואה של הכימיקלים 17% על ההון המושקע של המחלקה, לעומת 11% היום.

כמו מתחריו ועמיתיו הגדולים בענף הנפט, מבין גם פולר שבעידן של מחירי אנרגיה מרושלים במקום חייבות העלויות לרדת אם רוצים שהרווחים והדיבידנדים יעלו. ביולי האחרון הוא נקט צעד גדול לקראת קיצוץ בתקורה כשהחליף את 3 חברות התפעול המסורתיות של אמוקו (חיפוש והפקה, זיקוק ושיווק וכימיקלים) ב–17 חברות עסקיות עצמאיות. כל יחידה מדווחת לקבוצה של 10 אנשים בראשותו של פולר. "היו לנו מפקחים שבדקו את המפקחים", אומר פולר על הבירוקרטיה הישנה של אמוקו.

כשרעיונות אופנתיים כמו "הנדסה מחדש של התאגיד" שולטים בכיפה קל לפקפק בחשיבות הרפורמה המבנית של פולר לאמוקו. כפי שאומרת מנהלת יחידת הגז הטבעי, רבקה מקדונלד, "הרבה חברות מבצעות רה־ארגון. הדבר החשוב הוא מה שאתה עושה לאחר מכן". אבל בכך אין כל ספק בשל הרפורמות תהיה אמוקו מסוגלת לצמצם עד סוף 95' את כוח העבודה שלה ב–8%, לכ–43,000 עובדים. זאת, מעבר לצמצום בשיעור 16% ב–92'. הדבר מהווה חיסכון שנתי לפני מס בסך 1.2 מיליארד דולר, בערך כמו תשלומי הדיבידנד של אמוקו.

על בסיס התשואות המוקדמות יש לפולר זכות לחשוב שעלה על המסלול הנכון. למרות המחירים הנמוכים של הגז הטבעי וכמה בעיות זיקוק בשנה שעברה, סיימה אמוקו את 94' במצב טוב והרוויחה 1.8 מיליארד דולר (3.60 דולר למניה), רק מעט פחות מהרווח ל–93'. אנליסטים של ני"ע צופים שהרווחים יעלו השנה ב–16% ליותר מ–2 מיליארד דולר, או 4.14 דולר למניה. זה צריך להעלות את התשואה של אמוקו על ההון ל–14.3% – תשואה גבוהה יותר מזו של אקסון. כמה אנליסטים חושבים שהמניות של אמוקו, שנסחרו באחרונה בכ–59 ד' למניה, מסוגלות להגיע השנה ל–68 ד'.

בינואר העלה פולר את הדיבידנד השנתי של אמוקו ב–9%, מ–2.20 ד' למניה ל–2.40 ד'. זו היתה ההעלאה הראשונה מאז התמנה ליו"ר ב–91'. זו היתה הצבעת אמון חזקה בו וביכולתה של אמוקו להתחדש.

הסחר הקשוח באבנים

Forbes

בשוקי ההון חושבים שרוסיה תשבור את קרטל היהלומים של דה בירס. הארי אופנהיימר מדה בירס אומר שאין מקום לדאגה

בשנה שעברה הגיעו המכירות של יהלומי גלם לשיא של 5 מיליארד דולר. המכירות הקמעוניות של יהלומים מלוטשים בעולם עלו ב–15% ל–50 מיליארד דולר, שיא נוסף. הצמיחה נמשכת גם השנה.

לפי נתונים כאלה צריכה חברת דה בירס מדרום אפריקה, שבשליטת הארי אופנהיימר ומשפחתו, להיות בשיא פריחתה. בבעלותה של דה בירס, חברת כריית היהלומים הגדולה בעולם, גם ארגון המכירות המרכזי, קרטל שמושכו לווסת המשווק את מרבית היהלומים הבלתי מלוטשים בעולם. בשנה שעברה מכרה החברה יהלומי גלם בסך 4.3 מיליארד דולר וקיבלה דמי טיפול של כ–12% – 500 מיליון דולר. ההוצאה הגדולה היחידה שלה היא 185 מיליון דולר שהיא מוציאה מדי שנה על פרסום ליהלומים בכל רחבי העולם. בסך הכל הגיעו רווחיה לפני מס ב–94' ל–695 מיליון דולר.

שוויין של מניות דה בירס ירד בשליש מאז אוגוסט האחרון. שווי השוק של החברה, בסך 7.9 מיליארד ד', גבוה רק מעט יותר משווי אחזקותיה בחברות האחיות הנסחרות בציבור, חברת אנגלו אמריקה ומינורקו. שווי הפירוק של נכסי דה בירס, לפי תחשיבי החברה, כפול היום משווי השוק שלה.

דה בירס נלחמת ברוסיה על השליטה בשוק העולמי של יהלומים בלתי מלוטשים. ב–90' חתמה מוסקווה על חוזה ל–5 שנים עם ארגון המכירות המרכזי של דה בירס. לפי העסקה הבטיחה דה בירס לרוסים 26% מהיהלומים הנמכרים באמצעות הארגון (בשווי של כמיליארד ד' לשנה במטבע זר), ונתנה לממשלת רוסיה מקדמה של מיליארד ד'.

ב–93' התחילו הרוסים לרמות. הם קיבלו את המיליארד לשנה ממכירות יהלומים באמצעות ארגון המכירות המרכזי, ומכרו גם יהלומים בלתי מלוטשים בסך 1.5 מיליון קאראט, בשווי של כ–350 מיליון ד', ישירות למלטשי היהלומים בתל אביב ובאנטוורפן – הפרה בוטה של החוזה. בשנה שעברה הגיע הסכום לכ–750 מ' ד'.

כדי לקיים קביעת מחירים מסודרת הורה הארגון למפיקי היהלומים העיקריים מחוץ לרוסיה להוריד את התפוקה או לאגור את היהלומים. מאחר שמפיקת היהלומים הגדולה ביותר היא דה בירס עצמה, פעלה הוראתו של ארגון המכירות המרכזי. המפיקים שאינם רוסים מכרו בשנה שעברה רק 85% מתפוקתם באמצעות הארגון. היתרה נאגרה במכרות. מחירי יהלומי הגלם נשארו יציבים.

ומה יהיה בעתיד? תוקף הסכם השיווק של דה בירס/מוסקווה שנחתם ב–90' יפקע בדצמבר השנה. הרוסים תובעים הגדלת חלקם במכירות של ארגון המכירות המרכזי, מ–26% ל–33%, וזכות למכור אבנים בנפח גבוה ישירות לסוחרי יהלומים. זה יעניק לרוסים כמחצית מהשוק העולמי.

הרוסים טוענים שאם דה בירס לא תיתן להם את מה שהם רוצים, הם יגדילו את מכירותיהם מחוץ לקרטל של ארגון המכירות המרכזי. לדברי סרגיי אוליין, פקיד בכיר באלמזי רוסי־סאחה, הגוף הרוסי שמרכזו במוסקווה המפקח על מכירות היהלומים: "אין לנו תוכניות לצמצם השנה את המכירות מחוץ לערוצים של דה בירס".

הרוסים, מאשר אוליין, מאיימים למכור באנטוורפן ובת"א כמויות גדולות של יהלומים גדולים בלתי מלוטשים. יהלומים אלה, 3 קאראט ויותר, הם המקור העיקרי לרווחי ארגון המכירות המרכזי. האם דה בירס חוששת? לא ביותר. "אני קורא היום יותר ויותר כיצד ייהרס סחר היהלומים ואיתו דה בירס, בידי הרוסים, או כתוצאה מתגליות חדשות בקנדה, או מסיבות אחרות שרק אלוהים יודע מה הן", אמר הארי אופנהיימר בדצמבר לעובדי דה בירס כשפרש מדירקטוריון החברה אחרי 60 שנה. "שום דבר כזה לא יקרה. הביקוש ליהלומים בעולם חזק יותר וקבוע יותר מכפי שהיה אי פעם, ואנחנו עמדנו בעבר בפני סכנות גדולות בהרבה".

מנהלי דה בירס אומרים שלרוסיה יש בעיה: מתחילים להיגמר לה היהלומים למכירה. מהנדסי דה בירס הם בין אנשי המערב היחידים שביקרו במכרות היהלומים ברפובליקה הסיבירית סאחה. מכרה מיר העצום מוצף עכשיו במי מלח שאינם מאפשרים כרייה מסחרית. המכרה הגדול האחר באזור, אודצ'נאיה, מפיק כבר במשך 30 שנה וזה זמן רב שתפוקתו נמצאת בירידה. בסך הכל הגיעה תפוקת היהלומים הרוסית לשיאה לפני 10 שנים, עם 22 מיליון קאראט. התפוקה בשנה שעברה היתה 12 מיליון קאראט, שרק 25% מהם אבנים גדולות איכותיות.

מאחר שבשנה שעברה היו המכירות הרוסיות כפליים מן התפוקה הרוסית, ברור שאחוז גדל והולך מהיהלומים מגיע מן המלאי. אנשי דה בירס מאמינים שבתוך 5 שנים יידלדל המלאי בצורה משמעותית ושוק היהלומים העולמי יצטמצם במידה מספקת כדי לספוג את כל המכירות הרוסיות בלי להחליש את מחירי ארגון המכירות המרכזי, ובלי להכריח את דה בירס להגדיל את המלאי שלה. פיטר מילר, אנליסט למכרות של חברת ברוקרים קנדית, צופה שמחירי יהלומי הגלם יעלו ב–40% בתקופה זאת, מאחר שהביקוש ממשיך לגדול בדרום קוריאה, תאילנד וטייוואן.

האם אין לרוסיה מרבצי יהלומים בלתי מנוצלים רבים? יש, אבל הרוסים זקוקים להון ולטכנולוגיה כדי לפתח אותם. המרבץ המבטיח ביותר, ג'ובילי שליד מכרה אודצ'נאיה הישן, זקוק לפחות ל–200 מיליון דולר כדי להשלים את מתקן הטיפול בעפרות. קשה להניח שיימצאו חברת כרייה או בנק מערביים שיהיו מוכנים לסכן סכום בגודל זה אם הרוסים לא יגיעו להסכם חדש עם דה בירס.

אחד התרחישים האפשריים: דה בירס תתנהג בקשיחות עם הרוסים במשך שנים אחדות, ולמעשה תכריח אותם לחסל את המלאי שברשותם. אז תציע החברה לעזור לרוסים לפתח את מכרה ג'ובילי, בתמורה לנאמנות אמיתית לקרטל של ארגון המכירות המרכזי. היהלומים של מכרה ג'ובילי אמורים להגיע לשוק בכמויות גדולות ב–2005, בזמן שבו מכרות רבים בדרום אפריקה ובאוסטרליה יתחילו לחסל את פעילותם.

משפחת אופנהיימר אינה יריב שכדאי לרוסים להילחם בו.

ענק קטן

Forbes

באלדור אלקטריק היא אולי חברה קטנה, אבל היא חזקה מאוד ביחס לגודלה

באלדור אלקטריק, עם מכירות בסך 418 מיליון דולר בשנה שעברה, היא ננס בין ענקים. באלדור מייצרת מנועים חשמליים המפעילים משאבות, מאווררים, מסועים וכל יתר החלקים האוטומטיים המפעילים את בתי החרושת המודרניים. היא מתחרה בהצלחה עם חברות גדולות ממנה בהרבה: ריליאנס אלקטריק, אמרסון אלקטריק וג'נרל אלקטריק.

את מה שחסר לבאלדור בגודל היא משלימה בגמישות וברווחיות. בשנה שעברה הגיע הרווח הנקי לשיא של 26 מיליון דולר (1.39 דולר למניה). על כל דולר של מכירות זה היה כמעט כפליים מן הרווח הנקי של ריליאנס אלקטריק, בעלת הכנסות בסך 1.6 מיליארד דולר, וכמעט כפי שהרוויחה אמרסון אלקטריק בעלת הניהול המעולה.

באלדור מפורט סמית, ארקנסאו, היא אחת מאותן חברות העושות הרבה דברים בצורה טובה. "במקום לחשוש מן המספרים, אנחנו עובדים לבנות יחסים טובים עם עובדינו, בעלי המניות והלקוחות שלנו", אומר היו"ר רולנד בורהאם. "יחסים טובים, מאפשרים להתגבר על תקופות גרועות".

באלדור הנקייה מאיגודים מקצועיים לא פיטרה מאז 1962 עובדים במפעליה העיקריים – ובורהאם לא היה מוכן לשבור את השיא הזה כאשר הגיע המיתון של 1991. כאשר לקוחותיה של באלדור התחילו לסגור את מפעליהם, עשה בורהאם שימוש בזמן החופשי שנוצר כדי להגדיל את המלאי ולהרחיב את קו המוצרים. איש לא פוטר. כאשר חלה התאוששות במשק היתה באלדור מוכנה עם מוצריה. המכירות עלו מאז 1991 ב–46%, שולי הרווח התפעולי מ–7% ל–12%.

בורהאם דואג ללקוחותיו בכך שהוא מוודא שיקבלו את המנועים להם הם זקוקים, כאשר הם זקוקים להם. מחסניה של באלדור מספקים הזמנות בן לילה למנועים רבים המצויים במלאי, ויש לה הרבה מנועים כאלה. 11 מפעליה של החברה בארצות הברית מייצרים את הכמות המרהיבה של 4,000 מנועים חשמליים שונים.

מנוע מקולקל אחד מסוגל בקלות לסגור מפעל שלם, לכן כאשר לקוח של באלדור זקוק למנוע הוא זקוק לו לעתים קרובות באופן מיידי. מערכת המלאי של באלדור מגיבה היטב למצבי חירום כאלה. המלאי – בדרך כלל בשווי של 50 מיליון דולר – מאוחסן ב–31 מחסנים הפזורים בכל רחבי ארצות הברית.

לפיכך זאת רשת הפצה גמישה ביותר ובעלת מלאי גדול. "אין לנו מתחרה המחזיק במלאי כזה", אומר אנדרסון.

בכל ביקור באחד המפעלים של באלדור נתקלים באותה התופעה: מחיר המניה של מניית באלדור מן היום הקודם מופיע על לוח המודעות. זה נועד להזכיר לעובדים שחלק משכרם מבוסס על השתתפות ברווחים ועל אופציות למניות, ולעודד אותם להמשיך ולחפש דרכים לשיפור הפריון.

מחיר המניה של באלדור הגיע באחרונה ל–27 דולר, פי 16 מתחזית הרווח לשנה הזאת של קנט ניוקמב, אנליסט בחברת הברוקרים א"ג אדוארדס ובניו, שצופה 1.70 דולר למניה. אבל לדברי רונלד בורהאם עד שנת 2000 צריכות המכירות של באלדור להגיע למיליארד דולר. אם הפריון ימשיך להשתפר תוכל באלדור להרוויח בסביבות 100 מיליון דולר על מכירות כאלו, או 5 דולרים למניה.

סיכויים אלה עושים את באלדור מטרה אטרקטיבית להשתלטות. ככלות הכל, רוקוול אינטרנשיונל רכשה באחרונה את ריליאנס. בורהאם מודה שהיו אליו פניות, אבל לא עוינות. הוא טוען שבעלים חדשים יפגעו קרוב לוודאי בחברה בכך שיקצצו בתוכניות הכשרת עובדים ויחסכו באיכות. "זה מה שעשה אותנו מצליחים מלכתחילה", הוא אומר.

מידע INFO 95
שבוע המידע 95' - הכנס הבינלאומי ה-10.
14-18 במאי 1995 מלון הילטון, תל-אביב
בחסות התאחדות התעשיינים בישראל

או שאתה בא - או שלא תדע

שבוע המידע 95'. הבמה המרכזית של המידע בישראל מזה 10 שנים, מציג תמונה עדכנית וממוקדת של טכנולוגיות המידע בארץ ובעולם.

אחדים מ-30 הסמינרים בכנס:

מידע למנהלים
- גיוס הון - מקורות ומידע
- מודיעין ומידע עסקי
- שימושים עסקיים - INTERNET

מאגרי מידע
- היכרות עם עולם המידע
- התקליטור לקראת שנות ה-2000
- יישומים מתקדמים ברשת - INTERNET

מידע ענפי
- מידע למו"פ
- מידע ומחשוב במשרד עורך הדין
- מולטימדיה וחינוך

תערוכה מקצועית
- תערוכת תעשיית המידע המובילות בארץ ובעולם
- מאגרי מידע מקוונים ובתקליטורים
- מידע עסקי
- INTERNET : ספקים מוצרים ושרותים

טלדן מערכות מידע בע"מ.
אירגון והרשמה: טל. 03-6950073 פקס. 03-6956359
בשיתוף: המכללה הדיגיטלית-תיק תקשורת, מכון היצוא, בזק זהב, קו מנחה, אסט"י

ההמצאות ששינו את פני העולם נולדו מתוך חיפוש אחר מידע חדשני

צנורות המזרח התיכון בע"מ ("החברה")

הודעה בדבר מועד אחרון למימוש כתבי אופציה [סדרה 1]

על פי תנאי תשקיף מיום 21.5.93 שפרסמה החברה, מודיעה בזה החברה למחזיקי כתבי אופציה (סדרה 1) של החברה (להלן - "כתב/י האופציה/ות") כי המועד האחרון למימוש כתבי האופציה חל ביום 31 למאי 1995 (להלן - "המועד האחרון").

למועד הודעה זו, מחיר המימוש המעודכן של כתב אופציה הינו 5.16 ש"ח. כנגד כל כתב אופציה שימומש תוקצה מניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ע"נ, נפרעת במלואה (להלן - "מניות המימוש").

מחזיק בכתבי האופציה אשר ירצה לממש את זכותו לרכוש את מניות המימוש, יגיש לחברה במשרדה באיזור התעשיה 8 עכו או באמצעות סניפי הבנקים או חברי הבורסה (להלן - "המורשים להגשת בקשות"), בקשה בכתב על גבי הטופס המתאים - המצוי בחברה ואצל המורשים להגשת בקשות, בצירוף הודעות ההקצאה המתייחסות לכתבי האופציה שבבקשה והסכום במזומן השווה למחיר המימוש המעודכן כאמור לעיל.

כתב האופציה, אשר לא ימומש עד למועד האחרון, לא יקנה למחזיק בו זכות כלשהי והוא יהא בטל ומבוטל לאחר המועד האחרון.

7.5.95 צנורות המזרח התיכון בע"מ

נשמתה של חברה ותיקה

Forbes

בקנטון, אוהיו, אפשר למצוא את מעיין הנעורים. שמו הוא חברת טימקן

האם "מיסבים תעשייתיים" ו"השקעות גדולות על מחקר ופיתוח" הם משפטים שאינם מתאימים זה לזה? אם לדעתכם התשובה היא כן, אינכם מכירים את טימקן, יצרנית בת 96 שנה מהמערב התיכון, עם נשמה של חברה מתחילה בענף הביוטכנולוגיה.

טימקן, שלה מחזור מכירות של 1.9 מיליארד דולר, היא היצרנית הוותיקה בעולם של סוגים שונים של מיסבים. היא גם היצרנית הגדולה והרווחית ביותר לאורך זמן. היא מצליחה להישאר כך בשל מבט תמידי קדימה. לדברי ג'וזף טוס, בן 59, שהצטרף לטימקן לפני 32 שנה ומנהל אותה מ–92': "המיסב של היום שונה בצורה קיצונית מזה של לפני 10 שנים, ואופתע מאוד אם הגרסה של 2005 תהיה דומה בצורה כלשהי למה שאנחנו מייצרים היום".

הנרי טימקן, ממציא המיסבים בעלי הקצוות המחודדים, הקים את החברה בסנט לואיס ב–1899. מרכז המחקר והפיתוח של החברה, המרוחק קילומטרים אחדים ממרכזה בקנטון, אוהיו, מאכלס 350 מהנדסי מתכות, מדענים וטכנאים. בשנה שעברה הם הוציאו 38 מיליון ד', יותר ממחצית מרווחי טימקן, בחיפוש אחר דרכים טובות יותר לייצור מיסבים ופיתוח חומרים ותהליכי ייצור חדשים.

חלקה של טימקן בשוק העולמי של מיסבים, שליש, הוא הגבוה ביותר לעומת כל חברה אחרת. החוקרים של טימקן עובדים בין השאר על שיפורים ב"מיסבים חכמים" (כלומר, מיסבים עם חיישנים אלקטרוניים שנועדו לבדוק מהירות ובלימות). בפיתוח יש גם מיסבים המסוגלים להתאים עצמם להתרחבות והתכווצות של מתכת.

- בספטמבר פתחה החברה את המפעל המתקדם ביותר שלה באשבורו, צפון קרוליינה. המתקן, שעלותו 120 מיליון ד', בנוי כך שמיסבים לפי הזמנה יכולים לצאת מקו הייצור יום או יומיים אחרי שנקבעו המפרטים הטכניים שלהם. במפעלים אחרים נדרשים לכך שבועות או חודשים.

המפעל באשבורו מאפשר לטימקן להוריד את העלות של "מוצרים יתומים" – מיסבים המיוצרים בכמות קטנה יחסית. באחרונה הזמין לקוח 7 מיסבים מיוחדים בעלי מפרטים מתוחכמים ביותר. טימקן הסכימה לקבל את ההזמנה והיתה מסוגלת למסור את המיסבים במחצית הזמן שהיה דרוש לחברות אחרות.

טימקן מייצרת מיסבים ב–10 מפעלים בארה"ב וב–9 מפעלים מחוץ לה. מפעל בסינגפור מספק ליפאן ולמדינות אחרות באסיה את המיסבים הזעירים המשמשים בכונני מחשבים. המפעל יספק מיסבים גם לסין, כשהשוק שם ייפתח לתוצרת זרה. המפעלים מעבר לים סיפקו בשנה שעברה 22% ממכירות החברה, ולדברי טוס היחס יעלה.

הייצור והמכירה של מיסבים מהווים שני שלישים מעסקי טימקן. השליש השלישי הוא ייצור של 1.25 מיליון טונות לשנה של סגסוגת פלדה, בה משתמשים למכונות לייצור מכוניות ומכשירים מדויקים. ב–81' הוציא היו"ר ויליאם טימקן 450 מיליון ד' – 75% מההון של טימקן באותו הזמן – על מפעל פלדה בפרי, אוהיו.

אוהיו היתה שרויה במיתון הקשה ביותר מאז המשבר של שנות ה–30. "רבים חשבו שמפעל הפלדה מסוכן מדי", נזכר טוס. בשנה שעברה ייצר המפעל 775 אלף טונות סגסוגת פלדה.

גם בפלדה מו"פ הוא המפתח להצלחה. הסדרה החדשה של מוצרי פלדה של טימקן, תחת המותג דיינהמטאל, אינה מכילה עופרת. הדבר עושה את דיינהמטאל לרכיב אידאלי ליישומי מכוניות.

השנים האחרונות היו קשות למדי לטימקן. החברה הפסידה כספים ב–91' וב–93', והרווחים ב–92' רק 4.5 מיליון ד'. כשטוס פתח מפעלים חדשים הוא קיצץ בכוח העבודה כ–15%, ל–16 אלף עובדים קבועים בכל רחבי העולם, המספר הנמוך ביותר ב–13 השנים האחרונות.

בשנה שעברה עלו הרווחים ל–68.5 מיליון דולר (2.21 דולר למניה), הרמה הגבוהה ביותר מאז 88'. מחיר המניה התאושש מכ–27 ד' למניה ב–92' ל–33.75 ד' היום.

אנליסטים העוקבים אחרי טימקן אומרים שהרווח השנה יעלה על 3 דולרים למניה ועד סוף העשור יגיע ל–5 דולרים למניה. זו חברה אמריקאית ותיקה הנכנסת לאלף הבא בתנופה גדולה.

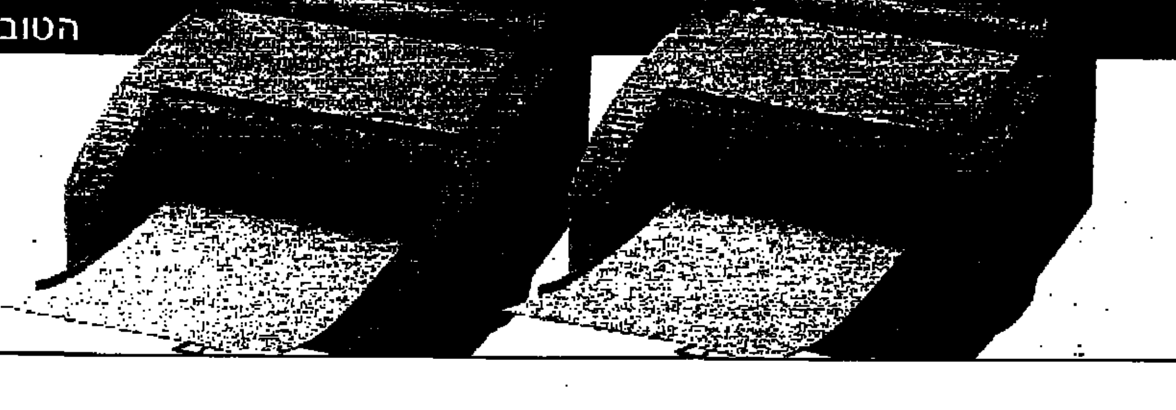

רק $795 + מע"מ (2790 ש"ח כולל מע"מ)
ויש לך מדפסת לייזר מנצחת.

BROTHER HL 631 מדפסת הלייזר, שזכתה בתארים "בחירת העורך" ו"הקניה הטובה" המוענקים ע"י PC MAGAZINE האמריקני.

מנמוקי חבר השופטים:
■ איכות הדפסה גבוהה.
■ מגוון אמולציות והתאמה לכל התוכנות בישראל.
■ טיפול מושלם בנייר.

PC MAGAZINE EDITORS' CHOICE

brother

אחריות ושירות: ברדר רשף (ישראל) בע"מ אפעל 5 קרית אריה פ"ת
סניף ראשי פ"ת: 03-9265888, פקס. 03-9245082
מפיצים: ת"א 03-5287102, חיפה 04-418250,
ירושלים 02-249773 רשף ב"ש 238775, 07-230317

صورة عن الأصل

בעולם

חברת הרכבות הממשלתית של קנדה מוצעת למכירה

החברה תימכר תמורת כ־1.5 מיליארד דולר

אוטאווה (אי־פי). חברת קנדיאן נאשיונל ריילוויז (CN) מועמדת למכירה, מס־רה סלסום ממשלת קנדה. CNמפעילה את מער־כת הרכבות הארוכה ביותר בצפון אמריקה, הנפרסת על פני 50 אלף ק"מ של מסילות בקנדה ובארה"ב.

שר התחבורה הקנדי, דאג יאנג, הגיש שלשום בפרלמנט את הצעת החוק למכירת CN למגזר הפרטי. על פי ההצעה, ייאסר על כל משקיע פרטי להחזיק ביותר מ־15% ממ־ניות החברה, אמר. אולם לא תהיה כל הגבלה על בעלות של חברות זרות, ולחברה הח־דשה יינתן היתר להפעיל רכבות בכל נתיב שתחפוץ.

ההגבלה על בעלות זרה אינה הגיונית עוד במשק של ימינו, הוסיף יאנג. אם CP רייל – המתחרה הראשית של CN – אינה כפופה להגבלות על בעלות זרה, אזי אין כל טעם בהנצחת הנחיתות של CN מבחינה זו לאחר הפרטי־תה, סיכם.

לדברי יאנג, הוא מבקש לגייס כ־1.5 מיליארד דולר מהנפקת מניות בשוק ההון הקנדי ובבורסות בעולם. לד־ברי השר, תהיה זו ההנפקה הגדולה ביותר בהיסטוריה של קנדה.

יישוב המשבר במקסיקו מעודד ביצוע רפורמות בקרן המטבע

שבע המתועשות יבחנו תוכניות לחיזוק מנגנוני הפיקוח על פעולות הקרן

ואשינגטון (בלומברג). זה חו־דשים מנסה מזכיר האוצר האמ־ריקאי, רוברט רובין, להסביר לשרי האוצר בעולם מדוע היה עליהם למהר ולתרום לתוכניתו להצלת המשק המקסיקאי בינואר שעבר. בשבועות האחרונים, סבו־רים פקידים בממשל קלינטון, כי התשובה לכך ברורה כיום לכל.

הנתונים הראשונים מצביעים על כך, שתוכנית ההצלה של רו־בין – בהיקף 50 מיליארד דולר – זכתה להצלחה. בחודשים פב־רואר ומארס, רשמה מקסיקו עו־דף סחר והפסו הוסיף ב־30% בהשוואה לדולר מאז שהגיע לנ־קודת שפל ב־9 במארס.

מנהיגי אירופה מוטרדים עדיין מכך, שקרן המטבע הבינ־לאומית נאלצה לאשר מימון בסך 17.8 מיליארד דולר לתוכ־נית, אותה יזמה ארה"ב.

בטענה כי לא התייעצו עמו, סיכם שר אוצר אירופי את המב־צע האמריקאי להצלת המשק המקסיקאי כך: "ללא התייעצות, לא ניתן לומר כי היתה זו פעו־לה דמוקרטית. דברים צריכים להשתנות".

אולם המריבה הדיפלומטית מעלה נקודה מעניינת, שעה שמנהיגי שבע המדינות המתו־עשות הגדולות מתכוננים לוועי־דת הפסגה, שתתקיים בהאליפקס, קנדה, ביוני: אם ארה"ב לא תיטול את ההובלה במהלך משבר פיננסי בינלאומי, מי תהיה מוכנה לעשות זאת? וכיצד יוכלו המוסדות הכלכליים העולמיים להכין עצמם טוב יו־תר למקרה החרום הבא?

מנהיגי שבע המדינות מתכו־נים להתמודד עם השאלות הללו בהאליפקס. הן יבחנו תוכנית לחיזוק מנגנוני הפיקוח של קרן המטבע על הרשויות הפיננסיות של המדינות החברות בארגון וי־גדילו את קרן הסיוע הרב־צדדי.

"ארה"ב מעוניינת בדולר חזק יותר"

ניו יורק (בלומברג). תת־מזכיר האוצר האמריקאי, לורנס סאמרס, שב והדגיש את רצונו של ממשל קלינטון בדולר חזק יותר. "אף אומה אינה יכולה לשגשג באמצעות פיחותים", אמר.

סאמרס, שדיבר בפני לחברי המועצה האמריקאית לסחר עם גרמניה, אמר כי "הדולר אינו אמצעי במדיניות הסחר". השנה, צנח ערכו של הדולר ב־15.6% בהשוואה לין וב־11.2% בהשוואה למארק.

מטבע בעל ערך יוסי נמוך עשוי לעתים לחזק את המשק בכך שהוא הופך את מוצרי היי־צוא לזולים יותר לקונים מחוץ למדינה.

מומחים רבים לשוק החליפין טענו, כי ממשל קלינטון מעוניין בחולשת הדולר כדי לסייע בצמ־צום גירעון הסחר האמריקאי, שהסתכם אשתקד ב־166 מיליא־רד דולר.

"המדיניות הנכונה כיום, היא מאמץ לצמצום הגירעון התקצי־בי", אמר סאמרס. הגירעון התק־ציבי האמריקאי, המסתכם בכ־2.3% מהתוצר המקומי הגול־מי שלה – הנמוך ביותר בקרב מדינות הג־7".

בתשובה לשאלה בנוגע להס־כם סחר חופשי בין ארה"ב לאי־רופה, אמר סאמרס, כי הסוגייה "תיבחן לאורך זמן", וכי "לא יי־נקטו צעדים בכיוון זה בעתיד הקרוב".

כמה פקידים בממשל קלינטון ביטאו בעבר תמיכה בהסכם כזה.

עבר שבוע / רפי פרסי'ץ

חולמים ומפרשנים

למי שמתפרנס מקריאת עיתונים, מהקשבה לרדיו, או מצפייה דרוכה בפרשני טלוויזיה המסקרים נושאים פיננסיים בינלאומיים, מובטח, בלשון המעטה, בידור לא רגיל

כבשאר עונות השנה, נגלה גם בשבוע שחלף קלתם הכרוני של פרשנים פיננסיים בפרה־סיה, כשהקשר בין הערכותיהם וניתוחיהם למה שהתרחש ומת־רחש במציאות אקראי למדי. כרגיל, הסיטה אותם מדרך הישר תלותם המופרזת בדיור היום הרדודים של סוכנויות הי־דיעות ודתיעתם המולדת מקרא כתובות המתנוססות באותיות של קידוש לבנה על כל הקירות והעצים.

הערכות מופרכות

הכוונה לדיש שרשו, עד לד־רא, בהתקדמות שהושגה, כבי־כול, בשיחות הסחר בין יפאן לארה"ב: בהפחתת ריבית "צפויה" בגרמניה; בהעלאת רי־בית "בלתי נמנעת" בבריטניה ו"קרובה" בארה"ב.

הערכות ותחזיות אלה התנפ־צו אחת לאחת:

- תרף נסיקתו המטאורית של הין, הוסיפו שיחות הסחר בין יפאן לארה"ב (שנקלעו למבוי סתום, כשנדונה סוגיית הבטחתן של מכסות יבוא מינימליות של חלפי־רכב אמריקאיים ליפאן), לדשדש במי־אפסיים.
- תרף הרעה בנתוני התעסוקה במערב גרמניה, המונה 2.54 מי־ליון מובטלים (לעומת 1.04 מי־ליון מובטלים במזרחה), לא השפיל הבונדסבנק את ריביות המפתח המארקיות.
- תרף התחממות־מה במשק הבריטי, לא ייקר בנק אוף אינג־לנד, הבנק המרכזי בבריטניה, את ריבית הבסיס הלישטי"ת.

אשר לריבית הדולרית, כפי שהתרענו במדור זה לא פעם, הסיכוי שצעדו הבא של הפדרל ריזרב, הבנק המרכזי בארה"ב, בזירת הריביות עשוי לנטות דווקא בכיוון מטה (לא בכיוון מעלה, כפי שבורים לנו פרשנים הולמים מהרהורי לבם) אינו נו־פל מזה שייטה בכיוון מעלה.

השערה זו מתחזקת לנוכח שני נתוני־מפתח שראו אור בארה"ב בשבוע שעבר: מדד המודדים, המשלב ומשקלל כת־ריסר נתונים מובילים במשק, פחת ב־0.5%; ושיעור האבטלה (שעודו נמוך הרבה מזה שבמע־רב אירופה) העפיל מ־5.5% ל־5.8%: הגבוה זה כשבעה חו־דשים.

אף שהלקם נעוץ בגורמים עונתיים, מעידים נתונים פש־רים אלה כי המשק האמריקאי שרוי בתהליך התייצבות/האט־טה.

מתרופפת הזיקה בין אג"ח למניות

כך או כך, מצביעים אירועי השבוע שעבר בשוקי הריבית והמניות שמה שנעלם מעיניהם של מומחים ופרשנים למיניהם, נגיד לפעילים. האחרונים הקהו היטב את שיניהם של הראשונים והגמיבו את התשואות השנ־תיות על איגרות חוב, שטרי־אוצר ופיקדונות – בכל הגזרות, המטבעות ופרקי הזמן: ארוכים, בינוניים וקצרים.

דוגמאות אחדות למגמה זו: התשואה השנתית על איגרת החוב הדולרית הארוכה התכרס־מה, בחישוב שבועי, מ־7.34% ל־7.03%; זו על שטרי אוצר דו־לריים לשלושה חודשים שפלה מ־5.88% ל־5.75%. זו על איג־רת החוב הלישטי"ת מ־8.43% ל־8.25%; וזו על איגרת החוב המארקית מ־7.04% ל־6.93%.

העליות התלולות בשערים של איגרות החוב הוסיפו לתמוך בבורסות. בציריך, במילאנו, באמסטרדם וביוהנסבורג נרשמו עליות שבועיות בשיעור של כ־2%, ובטוקיו הבקיע מדד ניי־קיי את רף 17,000 הנקודות ותו־תם שבוע־מסחר מקוצר בעלייה של כ־1.6%.

בניו יורק צלח מדד דאו־ג'ונס את סף 4,400 הנקודות באמצע השבוע, אך כשל בסופו ונבעל ב־4,343 נקודות: עלייה שבועית בכ־0.5%.

כאן המקום להדגיש כי בעוד שלאורך השנה האחרונה צעדו מדדי המניות ואיגרות החוב בארה"ב במקביל אלה לאלה – כשנתונים כלכליים פושרים/ב־חותים מניקים את איגרות החוב והמניות בכיוון מעלה ונ־תונים כלכליים משופרים מעי־קים עליהם – לא מן הנמנע שמעתה ואילך תגבר התבונה המקובלת על התבונה הסותרת, ותינתק החפיפה בתנודותיהן.

במלים אחרות, ייתכן שמע־תה ואילך יגיבו שערי המניות בחיוב לנתונים כלכליים טובים, ובשלילה לנתונים כלכליים נחותים.

סערה בצלוחית נפט

בראש הכותרות הכלכליות־מדיניות עמדה בשבוע שחלף הצהרתו של נשיא ארה"ב על הטלת אמברגו על סחר בין ישר־ית אמריקאיות לישויות אי־ראניות. משמעות הדבר, שנועד להעניש את איראן על התחד־משותה הגרעינית ועל מעורבו־תה בפעולות טרור, היא איסור על תאגידי ענק אמריקאיים לרכוש ולשווק כ־500 אלף חביות נפט גולמי מתוצרת אי־ראן ביממה (כחמישית מיצוא הנפט של איראן), בשווי שנתי של כ־3.5 מיליארד דולר, וחסי־מת השוק האמריקאי ליצוא

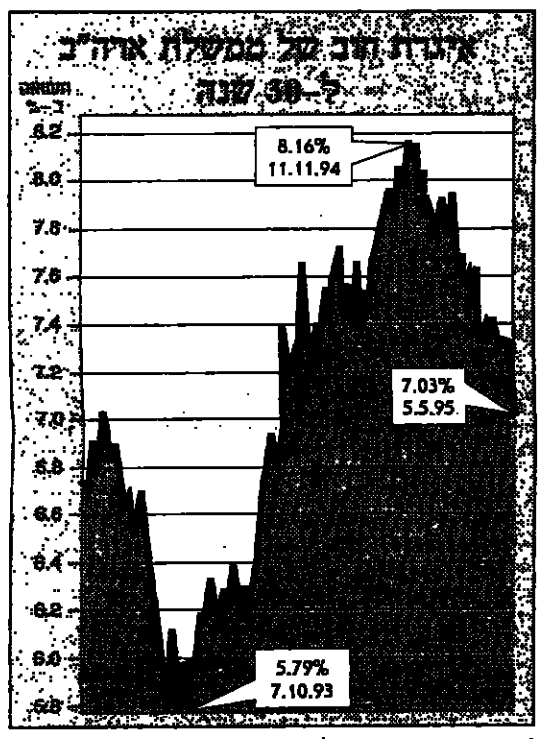

לאיראן, שהסתכם אשתקד בכ־300 מיליון דולר.

תגובת הבסן הראשונית של שוקי הנפט התבטאה בעליית מחירים בכ־50 סנט (כ־2.5%) לחבית. כעבור יממה, נרגעו הרוחות, ובסוף השבוע נסחר נפט גולמי ברמות שרמו לאלה שבשבוע הקודם: 18.99 דולר לחבית מסוג ברנט ו־20.34 דו־לר לחבית מתוצרת טקסס.

שלא כעיצומים שהטילה מו־עצת הביטחון על עיראק, שנגסו בהיקף סחר הנפט העולמי הכו־לל, הבינו השווקים כי החרם האמריקאי על איראן לא יגרע מעוצת הנפט אלא יחייב היער־כות שיווקית חדשה: איראן תצ־טרך להמיר משווקים אמריקאיים במשווקים לא־אמריקאיים, בעוד ארה"ב תצט־רך לדאוג למקורות אספקה חלופיים.

רתיעתן של יפאן ומדינות מערב אירופה ללכת בדרכה של ארה"ב נובעת מכך שהן גורסות שערים אמצעי־שכנוע על אמצעי־לחץ; ושבהיותן כולן נושות של איראן (שחובותיה מוחזרו באחרונה לחמש שנים), הן מעריכות שעדיפים סיכוייהן להיפרע ממנה בלא אמברגו מאשר באמצעותו.

נסיקה לכסף

המסחר בשוקי החליפין נע בתחומים צרים יחסית. בסוף הפעילות בניו יורק ביום שישי בערב, ננעל המטבע האמריקאי ב־1.3740 מארק (1.30– פניג בחישוב שבועי), 1.1340 פרנק שווייצי (1.10– סנט), 83.90 ין (0.40– ין) ו־1.5980 מול הלישט"ט (1.50– + סנט).

הכרסום בשערה של הלישט"ט נובע מן המפלה המוחצת שנוחלה מפלגת השלטון השמרנית בבחירות לרשויות המקומיות בבריטניה. לעומת 25% מקולות הבוחרים שבהם זכתה, קיבלה מפלגת הלייבור האופוזיציונית 48% מן הקולות.

שער הרובל עמד על 5,164 לדולר. ערב הבחירות לנשיאות בצרפת, צנח הפרנק לרמת־שפל של 3.58 מול המארק.

אם לשפוט על פי התנהגות שעריהן של המתכות היקרות, דומה שבשלב זה, סועדת אותן הצטמקותם של שערי הריבית (המדרבנת פעילות ספקול־טיווית) יותר משפוגעת בהן הד־גיעה בחששות אינפלציוניים (העשויה להבריע את הכף לאו־רך זמן). שער הכסף, שעמד במארס על כ־4.50 דולר לאונ־קייה, הרקיע בשבוע שעבר לפי־סגה בת שש שנים: 6.05 דולרים לאונקייה. שער הפלטינה טיפס בחישוב שבועי מ־442.60 ל־451.10 דולר לאונקייה, ושער הזהב מ־388.65 ל־391.25 דו־לר לאונקייה.

לא כן במתכות התעשיי־תיות, שרוב שעריהן הפגינו מג־מת ירידה. שער הנחושת פחת מ־1,824 ל־1,718 דולר לטונה; שער העופרת מ־618 ל־599 דולר לטונה; שער הבדיל עלה מ־5,940 ל־5,975 דולר לטונה; שער האלומיניום פחת מ־1,809 ל־1,737 דולר לטונה (על אף הצטמקות במלאים); ושער הני־קל פחת מ־7,255 ל־6,980 דו־לר לטונה.

נפילות לכותנה ולקקאו

בשוקי הסחורות האחרים, נציין את הירידות בשער הכות־נה, ששפל בחישוב שבועי מ־1.0556 ל־1.0151 דולר לליברה (חוזה־יולי); בשער הקקאו, שנשחק מ־1,408 ל־1,300 דולר לטונה (חוזה יולי); ובשער הבקר (חוזה־יוני), שנשחק מ־62.95 ל־60.85 סנט לליברה.

יש קרן אור בשוק ההון– אילנות רימון

השיגה בחודשים ינואר – אפריל 95

6.02%

- משקיעה רוב נכסיה באפיקים שיקליים: מק"מ/גילון.
- סולידית ביותר.
- מתאימה להשקעה לטווח קצר וארוך.
- ללא שעור הוספה כלל.

התוצאות מובילות לאילנות

אילנות דיסקונט קרנות נאמנות

אין לראות במודעה זו הצעה לרכישת יחידות בקרן

מבצע!

סגור עכשיו על עסקת הנדל"ן של חייך- קח משרד חדש בביזנסנטר 1 וקבל מקום חנייה חינם למשך שנתיים!

אפשר לחשוב שעד היום לא היו לך מספיק סיבות טובות לעבור למרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה, ביזנסנטר 1.
נוף לים- יש. מיקום מעולה- יש. השקעת נדל"ן מצויינת- יש, ועוד איך. ועכשיו גם מבצע מיוחד: חנייה מקורה חינם למשך שנתיים*

ביזנסנטר 1. יש לך הכל חוץ מזמן. המבצע לתקופה מוגבלת!

שטחים למכירה או השכרה

ביזנסנטר 1

מרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה

ביזנסנטר 1 פארק תעשיה כרמל, טל. 04-572712 פקס. 04-572846 מקבוצת מקדסי ושותי (1993) בע"מ

*המבצע בכפוף לתקנון הנמצא במשרדי החברה.

סנא אלי

BROTHER HL-631

המנצחת

PC MAGAZINE EDITORS' CHOICE

*תוך חודשיים גברה **HL-631** על 37 מתחרות וזכתה בשני התארים היוקרתיים בארה"ב המוענקים ע"י המגזין הפופולרי **PC MAGAZINE**: "בחירת העורך" ו"הקניה הטובה".*

מנימוקי חבר השופטים:

- ***איכות הדפסה גבוהה** בתוספת טונר מיוחד.*
- ***טיפול מושלם בנייר** מעבר ישיר של הניר בהדפסה מונע הסבכויות ותקלות הזנה.*
- ***תאימויות** המדפסת מגיעה עם 3 אמולציות **IBM PROPRINTER, EPSON, HP** ומיתוג אוטומטי (ומתאימה לכל התוכנות בישראל כולל תוכנות עסקיות דוגמת "חשבשבת").*
- ***ביצועים** בהדפסת 6 דפים בדקה (עד פי 6 ממדפסת דיו).*
- ***והמחיר** שהופך את מדפסת הלייזר למוצר שווה לכל נפש ועסק.*

***BROTHER HL-631** מציעה ביצועי לייזר מתקדמים במחיר המתקרב למדפסות דיו, אין פלא ש- 40,000 אמריקנים בוחרים בה כל חודש.*

רק $795 + מע"מ

(2790 ש"ח כולל מע"מ)

אומרים דילדין!

brother®

מהדפסה ראשונה

אחריות ושירות: ברדר רשף (ישראל) בע"מ אפעל 5 קרית אריה פ"ת
סניף ראשי פ"ת: 03-9265888, פקס. 03-9245082
מפיצים: ברדר ת"א 03-5287102, ברדר חיפה 04-418250, ברדר ירושלים 02-249773
משווקים: ת"א: אוריקון 03-5370332, אופיס דיפו 03-5654488, סופר אופיס ת"א 03-5618740, אלי שרון 03-492181, קליג' 03-5178590, בירוטכניקה 03-5602623, TDC 03-6961077 **חיפה:** אופיס דיפו 04-420290, גיא מחשבים 04-522447, עתיד מחשבים 04-410286, מדייסק 04-728210, קדם 04-421004 **ירושלים:** קומפיובייט 02-242233, לרגו הראל 02-556666, גבאי 02-255910, חשב דיגיטקס 02-737377
גבעתיים: שלוש מ.מ 03-5713675 **חולון:** מחשבי נינסה 03-5046573; **בת-ים:** מחשבי נינסה 03-586004 **רמת גן:** סופר אופיס 03-5797221 **באר שבע:** ברדר ב"ש 07-238775, אמפיסל ב"ש 07-230317 **אשדוד:** מאור מחשבים 08-564272 **קרית-גת:** אולם המחשב 07-811654 **אשקלון:** מחשוב 2000 07-722090 **חדרה:** מרום מחשבים 06-326952
רחובות: מיכון 178 08-466592 **כרמיאל:** מעתיקון צפון 04-9985362 **טבריה:** M.P.C. מחשבים 06-725699 **אילת:** זרחנית 07-331618 **נצרת:** שאדפנה 06-569004
הרצליה: למיר 09-587843 **רעננה:** סופר אופיס 09-902412.

هكذا في الأصل

תערוכות כנסים-ירידים

עתון אינפורמטיבי לתערוכות וירידים

העורכים: יצחק שלו ועפרה קדרון
ת.ד. 32154 ת"א

שוק התערוכות במרכז אירופה מתארגן מחדש
הולנד מחפשת מקום טוב באמצע

מרכזי התערוכות במרכז אירופה, שאיבדו את בינלאומיותם, מתארגנים מחדש. הם מרחיבים את תחום השפעתם האזורית והחלו לייצא את תערוכותיהם מחוץ לאירופה. השווקים המועדפים הם המזרח התיכון והמזרח הרחוק. בעתיד נחוש את השפעתם גם על ישראל.

מאת: יצחק שלו

"הסדר החדש" באירופה, לפיו התערוכות הבינלאומיות החשובות מתרכזות בגרמניה, צרפת ואיטליה (עם גלישות לבריטניה, שוויץ והולנד) הסיט את תשומת הלב ממדינות אחרות ביבשת, שאמנם "נדחקו" לקטגוריה השניה, אך לא איבדו מחשיבותן.

כתוצאה מן הריכוזיות של התערוכות הבינלאומיות, התערוכות האזוריות, שבעבר היתה להן השפעה בתחומי המדינה בלבד, הרחיבו את מעגל השפעתן ולעיתים קרובות הן "מכסות" מספר מדינות (בלוכס לדוגמא) ואפילו את מה שבעבר היה קרוי גוש (חבר העמים ומזרח אירופה).

עודפי יצור

מרכזי התערוכות מן הדרג השני, נשארו עם "עודפי יצור" בכל הקשור לכוח אדם מיומן ויכולות שווקיות - שני מרכיבים ש"אילצו" אותם להרחיב פעילות לשווקים נוספים. מטבע הדברים, הכוון שנבחר הוא מזרחה. מזרח אירופה, המזרח הרחוק והמזרח התיכון.

כדי להמחיש את מלחמת השווקים של מרכזי התערוכות הללו, לקחנו כמקרה מבחן ("TEST CASE") את הולנד.

שני מרכזים גדולים פועלים בהולנד. הגדול שבהם, השולט על 55% משוק התערוכות במדינה הוא מרכז התערוכות של אמסטרדם - RAI. השני הוא היריד המלכותי באוטרכט.

בראיון עם A. MINKEN, מנכ"ל ה - RAI, הוא מציין שבאופן מפתיע אולי, למרות השינויים בתעשיית התערוכות באירופה "אנחנו מצויים במצב של גידול". הוא אינו מציין מספרים בהקשר זה.

שווק גמיש

יחד עם זאת הוא מודאג באשר למיקומן של התערוכות במדיה הכללית, משום שתערוכות אינן גמישות כמו אמצעי המדיה האחרים והוא חושש שאם מארגני התערוכות יישארו תחת ההגדרה של מארגנים, הם יאבדו את מקומם. מטר אליבא דה מינקן שם המשחק הוא שווק וע"כ יריד אמסטרדם עומד לשנות את הגדרתו ממארגן התערוכות למשווק תערוכות. לצורך כך היריד רכש חברה העוסקת ביעוץ לשווק תערוכות וכן השתלט על חברת הקייטרינג הגדולה בהולנד, כדי לשלוט על רמת הקייטרינג בתערוכות. להערכתו, זהו מרכיב חשוב בהחלטת ארגונים ואיגודים מקצועיים לתת חסות ולהשתתף בתערוכות. בהערת אגב הוא מציין כי הקייטרינג יהפוך במהרה ליחידת רווח עצמאית בעקבות חתימת הסכמים עם גופים שונים לאספקת שרותי אירוח. לדוגמא הוא מציין את האצטדיון החדש של אמסטרדם שיפתח ב־1996.

שווקים חיצוניים

יריד אמסטרדם העריך מבעוד מועד, שהסדר החדש באירופה יאלץ אותו לחפש שווקים חדשים מחוץ למדינה. מינקן העריך שלא לאורך זמן יוכל להתבסס על התערוכות המובילות של ה - RAI כמו תערוכת המכוניות, תערוכת המלונאות וההארחה, תערוכת טכנולוגיות המים או המכונות החקלאיות.

הוא החל למנות נציגים בחו"ל ולפתוח משרדים עצמאיים של יריד אמסטרדם. ה - RAI גם חתם הסכמים של שיתוף פעולה עם מארגני תערוכות זרים ובבת אחת החל להיות מיוצג בארה"ב (אטלנטה, בוסטון), אנגליה (לונדון), סינגפור ובחריין. בזמן הקרוב יחתם גם הסכם עם מארגני תערוכות מתל-אביב.

מזרח אירופה לגרמנים

"המצב הכלכלי וכיווני ההתפתחות של האזור המדובר, הם שמכתיבים לנו את יישום מדיניות יצוא התערוכות שלנו" הוא מדגיש, "בעתיד", הוא מבקש לציין, "נרכז את מאמצינו במזרח התיכון ובמזרח הרחוק. את מזרח אירופה נרטוש לטובת ידידינו מגרמניה, להם יש יתרון יחסי שם".

שתי התערוכות שאורגנו בשנה שעברה בסינגפור (נקיון ותחזוקה) ובבחריין (מים והשקיה) הוכיחו עצמן מעל ומעבר.

באמסטרדם עצמה, מצויים בתהליך בניה 3 אולמות גדולים, שעם השלמתם (בשנת 2000) יביאו את שטח המרכז ל־115,000 מ"ר מקורים.

היריד המלכותי באוטרכט שהתרכז עד כה בארגון תערוכות מקצועיות משנה כוון ופותח עצמו יותר לתערוכות למוצרי צריכה וכן משכיר את המרכז למארגנים פרטיים. (יריד אמסטרדם מארגן שם מספר תערוכות - חלקן בשיתוף פעולה).

"אנחנו ערים לקשיים הקיימים בתערוכות שהן - BUSINESS TO BUSINESS" אומר WILLEBOIS מנהל השווק של היריד "ולכן עלינו לחפש שדרות שווק חדשות". לאחרונה עבר היריד שינויים ארגוניים והוא חולק ל־4 יחידות עסקיות: תערוכות מקצועיות, מסעדות וקונגרסים, ירידי שווקים והשכרות משנה.

יריד אוטרכט מבקש למצב עצמו כסמל המקצועיות ואת לא רק באזור שלו אלא גם מחוץ לאירופה. "המדינות המתעשות בחדשות" אומר וילבואה "הן אידאליות לקליטת טכנולוגיות חדשות וקצב הגידול הכלכלי אצלן מבטיח". כהוכחה לכך הוא מציין את התערוכה הטכנולוגית לגידול בעלי חיים, שיריד אוטרכט ארגן השנה בבנגקוק בפעם השניה.

ההיערכות המחודשת באוטרכט ובמקביל לה תכנית הפעילות וההשקעות לשש השנים הקרובות ינצלו כנראה את כל ה־108,050 מ"ר של היריד (שהוא היום הגדול ביותר בהולנד) בעיקר לצרכים מקומיים.

חלון למזרח התיכון

INFOTECH בבחריין

שוק טכנולוגיית המידע (IT) באזור המפרץ הערבי מוערך ב־3 מיליארד דולר. נתון זה משקף לא רק את הצרכים הנובעים מהתפתחות הטלקומוניקציה באזור, אלא גם את רצון הממשלות לפתח תעשיות שאינן קשורות לנפט ולגז.

בחריין, כשוק מסחרי חשוב באזור, נהנית מביקורים תכופים של אנשי עסקים ממדינות דוברות ערבית בתערוכות המתקיימות בה. יצרני התוכנות בעולם מודעים לכך, מפתחים תוכנות "דוברות ערבית" ומציגים אותן בתערוכת אינפוטק.

INFOTECH '95 מתקיימת זו הפעם ה־9 ברציפות במרכז התערוכות בבחריין בין התאריכים 29 במאי - 1 ביוני 1995.

סוף שנה עמוס בערב הסעודית

לוח התערוכות של מרכז הירידים בריאד (מתוך מדריך איטקס לתערוכות וירידים בחו"ל 1995 בחסות אל על) מלמד על "עומס" רב בתערוכות בינלאומיות מקצועיות.

נושאי התערוכות מרמזים על סולם העדיפויות של מדינה זו, המושכת אליה ספקים רבים מן העולם, בזכות אמצעי התשלום הזמינים המצויים אצל אנשי העסקים המקומיים.

התערוכות הן: חזרה לבית הספר (17-21.9.95), חקלאות (8-12.10.95), בניה (29.10-2.11.95), מכוניות (18-23.11.95), פלסטיק ודפוס (3-7.12.95).

האם נצטרך לסגור בעתיד את מרכזי הערים?

זהו רק נושא אחד מני רבים, בהם ידונו משתתפי הסמינר המלווה את התערוכה הבינלאומית לטכנולוגיות של איכות הסביבה - ENVITEC '95 - שתתקיים בין התאריכים 19-23 ביוני במרכז הירידים של דיסלדורף.

נושא מרכזי אחד יהיה:

MUNICIPAL ENVIRONMENT MANAGEMENT - PRACTICAL EXPERIENCE FOR USE IN PRACTICE.

הדיונים יתנהלו באנגלית ובגרמנית.

תערוכת ENVITEC נחשבת לחשובה בעולם בתחומה. 1,300 חברות מ־26 מדינות בעולם יציגו ציוד וטכנולוגיות בנושא איכות הסביבה. המדינות המובילות הן שוויצריה, הולנד, בריטניה ובלגיה. חברת מרגן מישראל תציג טכנולוגיות חדישות בתחום GROUND WATER POLLUTION.

נוסע לתערוכה באירופה?
צלצל והבטח לעצמך מקום לינה:
יורוטל - הזמנת חדרים לתערוכות בחו"ל
טל. 03-5226555 פקס. 03-5226307

מפגש מקצועי של ענף הפלסטיקה בתל־אביב לקראת תערוכת K '95

מארגני התערוכה הבינלאומית המובילה בעולם לפלסטיקה K '95 - MR E. SCHWIKERT, MR. E. WIENKAMP ולמנוי - יגיעו לישראל למפגש עם אנשי המקצוע - יצרנים, יצואנים, ויבואנים - של תעשיית הפלסטיקה.

האורחים יציגו במהלך ארוחת צהריים חגיגית את תערוכת K '95, שתתקיים השנה בין ה 5-12 באוקטובר 1995 במרכז הירידים של דיסלדורף.

הארוע יתקיים ב־21 ביוני בשעה 12:00 במלון שרתון בתל אביב בארגונה של חברת איטקס, נציגת יריד דיסלדורף בישראל, ובשיתוף עם איגוד יצרני הפלסטיקה והגומי בישראל.

EAST EUROPEAN BUSINESS FORUM PLOVDIV '95 - EUROCONTACT

המפגש הבי"ל הראשון לשיתוף פעולה בין מזרח ומערב, יתקיים בעיר פלובדיב בבולגריה בין התאריכים 1-2 ביוני 1995. היוזמה למפגש זה, הזהה למפגשים דומים המתקיימים באזורנו - "יורופרטנריאט" הוא של משרד המסחר והתעשיה הבולגרי, היריד הבי"ל של פלובדיב, התאחדות התעשיינים והב' "אימפסנטר".

300 חברות בולגריות, המסוגלות לשתף פעולה עם חברות מהמערב, נבחרו לאחר מיון קפדני. הן תצגנה עצמן בתערוכה ונציגיהן הבכירים יהיו נוכחים במקום. הופק קטלוג באנגלית ובו פרופיל כל אחת מהחברות. מארגני הארוע, בעזרת יועצים שנבחרו לכך, יסדירו פגישות מראש עבור אנשי עסקים מישראל המעוניינים להשתתף במפגש.

השתתפות אנשי העסקים מישראל איננה כרוכה בתשלום. לרשותם יעמדו מתורגמנים לצורך מו"מ עם החברות המקומיות.

מארגני הארוע יעניקו תנאים מיוחדים בבתי המלון בעיר, לדוגמא מלון NOVOTEL 5 כוכבים $40 ללילה.

בטיחות וגיהות בתערוכת A+A

תערוכת הבטיחות הגדולה מסוגה באירופה תתקיים בסוף השנה בדיסלדורף-גרמניה. לבטיחות העובד, רפואה תעסוקתית, איכות הסביבה בעבודה ומניעת סיכונים יש השלכות כלכליות מרחיקות לכת במערכת התעשייתית, זאת בנוסף כמובן לערך העליון של שמירת חיי אדם.

התערוכה כוללת ציוד להגנה אישית, ביטוח בשינוע מטענים מסוכנים, ציוד מגן, עבודה בסביבה מסוכנת, חיישנים לגילוי וזיהוי גזים רעילים, חליפות מגן מסוגים שונים, אטמים ואוזניות מגן, שטיחים רכים בעלי תכונות מיוחדות לסביבת עבודה, אריזות לפינוי וסילוק פסולת רעילה, בגדי עבודה, הנעלה וכפפות המותאמים לכל קבוצות הסיכון, ציוד להגנה על דרכי הנשימה והאר אביזרים לאבטחות העובד בגובה, תכניות מחשב למעקב על בדיקות תקופתיות, ציוד שאיבה לחומרים מסוכנים וכו'...

בשנת 1993 ביקרו בתערוכה 44,145 מבקרים שהגיעו מ־59 מדינות והציגו בה 825 חברות מ־34 מדינות.

PLOVDIV '95 EUROCONTACT
נציגים בישראל: חברת שבל בע"מ
טל. 03-5754520, פקס. 03-5754525

יעבץ סנטר בניו-יורק על פרשת דרכים

ניו יורק זקוקה, באופן דחוף, לשטחי תצוגה ואולמות לקונגרסים נוספים על אלו הקיימים, אחרת היא תפסיד אירועים לטובת ערים אחרות.

מרכז התערוכות והקונגרסים הגדול בעיר - יעבץ סנטר - מבקש לתת תשובה, ע"י הרחבת המרכז והתאמתו לדרישות השוק. פביו פלומינו, מנהל המרכז, מבקש להשקיע 336 מליון דולר ולהוסיף כ־75,000 מ"ר על הקיים. בכך יתווספו אולמות לקונגרסים ושטח התצוגה יגיע ל־185,000 מ"ר.

אך ראש עיריית ניו יורק, רודי ג'וליאני, בדיעה כי יעבץ סנטר נועד להיות מרכז תערוכות ואם קיימת דרישה להרחבת תשתית הקונגרסים, היא צריכה לקבל תשובה ע"י בניית מרכז קונגרסים חדש.

כל הנושא הועבר לבדיקה של גוף מקצועי שייתן המלצה בקרוב. יחד עם זאת ברור לכל הצדדים כי ההכרעה בסופו של דבר תהיה פוליטית. יעבץ סנטר שייך למדינת ניו יורק ולא לעיריה, על כן, כל תכניות ההשקעות חייבות באישור של המושל החדש, ג'ורג' פטאקי, הרפובליקני. הכרעה מן הסתם תהיה פוליטית. לכן ברור שעתידו של יעבץ סנטר תלוי בהחלטה זו.

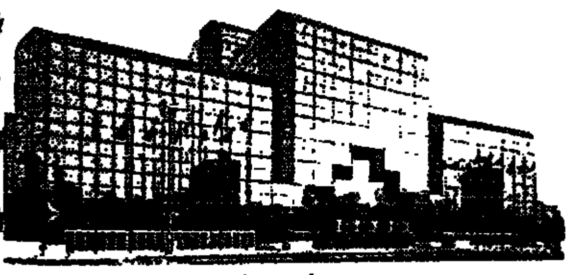

בניו יורק, כמו בישראל, ההחלטות בידי הפוליטיקאים. בתמונה: מרכז התערוכות של ניו יורק יעבץ סנטר.

חברה בריטית השתלטה על שוק התערוכות באוסטריה

לאחר מו"מ ממושך, נחתם ב־1 בינואר 1995 הסכם לפיו, החברה הבריטית REED (חברת ההוצאה לאור הגדולה בעולם) באמצעות חב' התערוכות שלה, רכשה 49% מן הבעלות על יריד וינה. יתרת 51% נשארה בידי בנק אוף אוסטריה.

לפני שנתיים השתלטה REED על מרכז התערוכות של זלצבורג. REED היא גם בעלת מניות במרכז העיצוב של לינץ.

בכך השתלטה למעשה החב' הבריטית על שוק התערוכות באוסטריה. גורמים מקומיים חוששים כי "האימפריה הבריטית" שתעטוף את אוסטריה לא תקדם את מיקומה של האחרונה בסצינת התערוכות באירופה, משום שבבריטניה עצמה התערוכות נמצאות בנסיגה.

מומחי תערוכות באירופה בדיעה כי ההשתלטות תהיה לטובה, שכן REED היא חברה רב לאומית, מארגנת תערוכות בינלאומיות בכל חלקי תבל ויש לה הנסיון והקשרים שיביאו לאוסטריה יצרנים זרים לצורך הצגה בתערוכות.

כך או כך, בעשר השנים הקרובות (תוקף ההסכם עם וינה הוא ל־10 שנים) נראה מי צדק בהערכותיו.

יצרנים ישראלים בתערוכת K+J, קלן

15 יצרנים מישראל מציגים ציוד לחדרי ילדים, עגלות, ריהוט, משחקים, מוצרים היגייניים וטקסטיל, בתערוכה הבינלאומית המובילה בעולם לאופנה ולאביזרים לילדים ולנוער K+J (KIND+JUGEND) במרכז הירידים של קלן.
K+J הבאה תתקיים ב 25-27 באוגוסט, 1995 בהשתתפות 800 חברות מ־33 מדינות.

מקבץ תערוכות מן העולם

יריד דיסלדורף מייצא תערוכות לסינגפור ישראלים יכולים להצטרף

כללי המשחק ההוגן בין מרכזי התערוכות בגרמניה, לפיהם כל מרכז מכבד את תערוכות המרכז האחר ומונע ככל האפשר מתחרויות ו"גניבת" תערוכות, ניתבו את עודפי כושר הייצור אל מחוץ לגרמניה. הנהיית העיקרית מכך היא דרום מזרח אסיה ובאופן ספציפי סינגפור. יריד דיסלדורף החל לייצא לשם חלק מן התערוכות בהן הוא נחשב למס' 1 בעולם.

התערוכה הקרובה בנושא חוטים וכבלים (WIRE) לתעשיות השונות תתקיים בין התאריכים 31 באוקטובר - 2 בנובמבר 1995. ההשתתפות בתערוכה פתוחה בפני יצרנים מכל העולם. לאחרונה התקבלה גם פניה רשמית לישראל לקחת חלק בתערוכה.

טלקום ג'נבה לקראת המאה ה־21

"טלקום 95' תגדיר את הגבולות החדשים של התקשורת במאה ה־21" כך כותבים מארגני התערוכה, בחומר התעמולה המופץ בעולם. רק בפתיחת התערוכה בחודש אוקטובר הקרוב נדע זאת, אך ללא ספק טלקום ג'נבה היא התערוכה המובילה בעולם בנושאה.

זהו הפורום הטכנולוגי שבו מוכרזים החידושים, ע"י מיטב היצרנים בעולם, ובו נקבעות מגמות הענף לשנים הקרובות. גם יצרנים ישראלים משתתפים בתערוכה:

התערוכה תתקיים בג'נבה בין התאריכים 3-11 באוקטובר 1995.

תעשיית שעות הפנאי בבירמינגהם

תעשיית שעות הפנאי זוכה בשנים האחרונות לתשומת לב רבה, עקב ריבוי הזמן הפנוי הנובע מקיצור שעות העבודה. תערוכת LIW בבירמינגהם בין התאריכים 27-29 בספטמבר 1995, מציעה מגוון גדול של אפשרויות לבילוי ותעסוקה בשעות הפנאי.

התערוכה מחולקת לאגפים: פעילות בבית ופעילות מחוצה לו. הציוד והאפשרויות המוצגים בתערוכה כוללים בילויים ושעשועים, קייטרינג, כושר גופני, בריאות, יופי ויצירתיות. התערוכה הקודמת בשנה שעברה השתרעה על שטח של כ־7,000 מ"ר וביקרו בה כ־16,000 איש.

ציוד ומיכון לתעשיה בשנחאי

במדינה ענקית כמו סין, למרקומה של תערוכה חשיבות עצומה. שנחאי משמשת כשער הכניסה המזרחי למדינה. זו העיר עם הפעילות הכלכלית הגדולה ביותר בסין ובה ממוקמים מרכזים פיננסיים ותעשייתיים - יותר מבכל עיר אחרת. לשם השוואה התוצר התעשייתי של שנחאי גדול פי 2.5 מזה של בייג'ין.

תערוכת MECHATRONICS שתתקיים בשנחאי בין התאריכים 31 באוקטובר - 3 בנובמבר 1995 היא תערוכה טכנולוגית של אמצעי יצור בכל שטחי התעשיה. מהנסיון של שתי התערוכות הקודמות נראה, כי זו הנוסחה המתאימה לתעשיה הסינית. במדינות מפותחות סוג זה של תערוכות, המקבצות ציוד לתעשיות שונות תחת קורת גג אחת, פס מן העולם.

תערוכה ראשונה לציפויים במקסיקו

כ־80 יצרנים מכל העולם ישתתפו בסוף אוגוסט 95 (30-31) בתערוכה הראשונה לציפויים שתתקיים במקסיקו סיטי.

ענף הציפויים נוגע כמעט בכל התעשיות ומכאן חשיבותו. ביחד עם התערוכה יתקיים גם קונגרס בשיתוף האיגוד הבריטי של יצרני הצבע. השתלבותו של גוף זה איננה מקרית, משום שמארגני התערוכה הם בריטים.

מוצרים ישראלים בתערוכה במוסקבה - שנה שלישית ברציפות

אילנה קפיטולניק מנכ"לית אנזוטה אינטרנשיונל, יוזמת ומארגנת תערוכת ONLY ISRAEL במוסקבה אומרת כי, עם האוכל בא התיאבון והיא מתכוונת לקניינים המקומיים ה"רעבים" למוצרים ישראליים.

שתי התערוכות שהתקיימו עד כה היוו הצלחה ותרמו לקשרים מסחריים עם גורמים עסקיים ברוסיה ובחבר העמים.

התערוכה הקרובה קיבלה את בירכתם של התאחדות התעשיינים בישראל ושל איגוד לשכות המסחר.

היא תתקיים במוסקבה בין התאריכים 6-9 ביוני 1995.

יריד תיירות בשטוקהולם

גורמי התיירות בסקנדינביה יציגו עצמם בפני מארגני תיירות, סוכנים וסיטונאים מכל העולם - ביריד התיירות בשטוקהולם בין התאריכים 21-22 בנובמבר 1995.

הכוון בתערוכה הוא תיירות נכנסת לסקנדינביה ובהתאם לכך רוב המציגים הם מקומיים המציעים טיולים, בתי מלון, עיסקות הבילה, אתרים וכדו'.

תחנות דלק במוסקבה

למעלה מ־1 מליון מכוניות ממלאות את כבישי מוסקבה מדי יום. רק 300 תחנות דלק מספקות להן את האנרגיה הדרושה לכך. העולם המערבי חושב כי לא די בכך.

LUK OIL הודיעה על בניית 500 תחנות דלק חדשות ברוסיה. מרביתן במוסקבה. BP מתכוון לבנות 37 תחנות במוסקבה והחברות כמו WESTERN OIL ואחרות מכינות תכניות דומות לעתיד.

הדרישה לעזרים הטכנולוגיים החדשים בתחנות הדלק בתוספת מתקני רחיצה ומיני מרקטים מצדיקים את קיומה בשנית של תערוכת 95' BENZOKOLONKA.

המארגנת היא חברה הולנדית שהתמחתה בסוג זה של תערוכות. הארוע יתקיים במוסקבה בין התאריכים 11-13 באוקטובר 1995.

עיבוד מתכת במאלזיה

התערוכה הבינלאומית ה־9 לציוד ומיכון לעיבוד מתכת תיפתח בקואלה-לומפור ב־7 ביוני 1995, למשך ארבעה ימים. למרות היעדר יחסים דיפלומטיים בין ישראל למאלזיה, חשוב לדעת מה קורה במדינה ענקית זו הנחשבת לכוכב עולה באזור.

התערוכה קיבלה את ההכרה של UFI, הארגון הבי"ל של התערוכות, והיא מושכת אליה יצרנים רבים מכל העולם. מספר מדינות יעמידו ביתנים לאומיים: סין, צ'כיה, פינלנד, צרפת, גרמניה, הונג קונג, הודו, איטליה, קוריאה, סינגפור, סלובקיה, טאיוון, בריטניה ועוד.

כרטיס הטיסה שלך
לתערוכות וירידים ברחבי העולם
EL AL אל על

חברת אל-על החלה להפעיל טיסות לסיאול-קוריאה בתחילת אפריל

חברת אל־על הפעילה את טיסתה הראשונה לסיאול־קוריאה ב־3.4.95.

טיסת אל־על LY091 יוצאת בתל־אביב, בכל יום שני בשעה 17.00 לסיאול. עם נחיתת ביניים בניו־דלהי במטוס בואינג 747. משך הטיסה כ־17 שעות. הטיסות מסיאול לתל־אביב יוצאות בימי שלישי בערב ללא נחיתות ביניים, ונוחתות בנתב"ג בימי רביעי בבוקר. מחיר הכרטיס לסיאול, הלוך ושוב, $999 ואילו תוספת השדרוג למח' עסקים היא $399 לכל כיוון.

חברת אל־על חתמה על הסכמים מסחריים עם מספר חברות תעופה קוריאניות המאפשרים טיסות המשך ליפן או ליעדים נוספים באסיה.

מס' היעדים אליהם מפעילה חברת אל־על טיסות סדירות באסיה התרחב והם מעתה שישה יעדים: בומביי, ניו דלהי, בנגקוק, הונג־קונג, בייג'ין וסיאול.

הצלחה לחברות ישראליות בתערוכת כלי החיתוך JIMTOF, אוסקה יפן

בתערוכת מכונות וכלים JIMTOF-17 אשר נערכה באוסקה שביפן, השתתפו במסגרת מכון היצוא הישראלי החברות:

תניותה, ישקר, וורגס, נוגה הנדסה ומיקרו-כלים, בנוסף לביתנים העצמאיים וחברות בעלות יצוג מקומי כמו החברות: E.T.M, ישקר יפן, קרמקס, וורגס ונוגה.

לדברי אינג' אשר אמזו, מנהל מחלקת מתכת ומכונות במכון היצוא הישראלי, אשר ניהל את הביתן הישראלי "ההאטה התעשייתית השוררת מזה שלוש השנים ביפן בעיקר בתחום מכונות הכלים והכלים, בהחלט נתנה את אותותיה. לדברי העוסקים בענף, המשק היפני מתאושש ממיתון ממושך אך העתיד צופן בחובו מגמת עליה מתגברת, זאת תודות לפעילות מוגברת בארה"ב, אירופה, והמזרח הרחוק, ובמיוחד לאור השקעות הענק המתבצעות בארצות המתפתחות כמו הודו, סין, אינדונזיה וברזיל.

במהלך התערוכה נסגרו עסקות ורכישות אשר הדביקו את הרכישות שהתבצעו בתקופה המקבילה אשתקד".

דוגמא בולטת נרשמה לזכותה של החברה הישראלית ETM מהרצליה העוסקת בייצור כלי חיתוך מפלדות מהירות וכלים מדוייקים עבור מכונות לעיבוד שבבי. לאחר משא ומתן ארוך ומייגע בן שנתיים, הצליחה החברה לחתום באוסקה, במסגרת התערוכה על עסקה המוערכת במספר מליוני דולרים כשהתשלום הראשוני יגיע ל־3 מליון דולר.

אינג' אשר אמזו

ההסכם נחתם בין החברה הישראלית לבין חברת SEIKI BIG DAISHOWA, שהינה החברה המובילה ביפן בתחום כלים לעיבוד שבבי ובעלת מחזור מכירות העולה על 100 מליון דולר בשנה. ההסכם אשר נחתם קשור בהעברת ידע ישראלי ופיתוח מוצרים משותף.

לדברי מר מאיר קליינר, מנהל השווק של חברת ETM "החדירה לשוק היפני ובמיוחד בתחום מכונות הכלים, הצליחה לאחר עבודה קדחתנית של מספר שנים.

ההצלחה נובעת מרכישת האמון ההדדי ובעיקר מהכרה ברמה הטכנולוגית הגבוהה שיש לישראל בתחום, הדבר יסייע גם לחברות ישראליות נוספות לחדור ולעסוק בשוק היפני".

לדברי מר אמזו "המציגים הישראלים הפגינו במהלך תצוגה מכובדת בעלת רמה טכנולוגית גבוהה. במיוחד ניתן לציין את חברת ישקר, החברה הישראלית המובילה בענף, המוכרת ביפן, אשר משכה את תשומת ליבו של הקהל. במהלך התערוכה נמסר ממנהלי החברות נוגה, תניותה, מיקרו-כלים, וורגס וישקר, כי "כבר בתערוכה נרשמו הצלחות משמעותיות הקשורות בהזמנות וכן בהצבת סוכנים ומפיצים".

מר אמזו מוסיף שהנציגים הישראלים זכו לקבלת פנים אוהדת הן מצד המארגנים וביחוד מיחסו החם של מר KENICHI KIRIYAMA נשיא חברת התערוכות ועוזריו.

במהלך התערוכה וגם לאחריה נפגש אמזו עם נציגי חברות יפניות רבות באוסקה ובטוקיו והתרשמותו הכללית היא שהיפנים מגלים פתיחות כלפי ישראל וזו השעה המתאימה ליצירת קשרים מסחריים ענפים גם בתחומים החורגים מתחום מכונות הכלים. בפגישות שהתקיימו עם נציגי חברות סחר מהגדולות בעולם, כמו החברות: סומיטומו ואיטושו, גילו הנ"ל התעניינות רבה בפיתוחים ומוצרים ישראלים יחודיים לשם רכישה או לשם יצירת מיזמים משותפים".

התערוכה התקיימה באתר התערוכות INTEX OSAKA על שטח של כ־130,000 מ"ר ושטח תצוגה של כ־75,000 מ"ר. לקחו בה חלק כ־900 חברות מתוכן כ־500 חברות יפניות והשאר חברות זרות אשר הגיעו מ־22 ארצות. מספר המבקרים בתערוכה הסתכם בכ־450,000.

שרות של הרגע האחרון
ליוצאים לתערוכת
DRUPA
בדיסלדורף

ניתן להזמין טלפונית כרטיסי כניסה וקטלוגים במשרדי איטקס.
שליח מיוחד יביא את החומר ללא תשלום למשרדכם או לביתכם (מוגבל לאזור תל אביב).
איטקס שרותי תערוכות ומידע (1991) בע"מ, נציגת יריד דיסלדורף בישראל
טלפון: 03-5754520
פקס: 03-5754525

ירידה של 3.1% במכירות 10 חברות הבנייה הגדולות באפריל '95

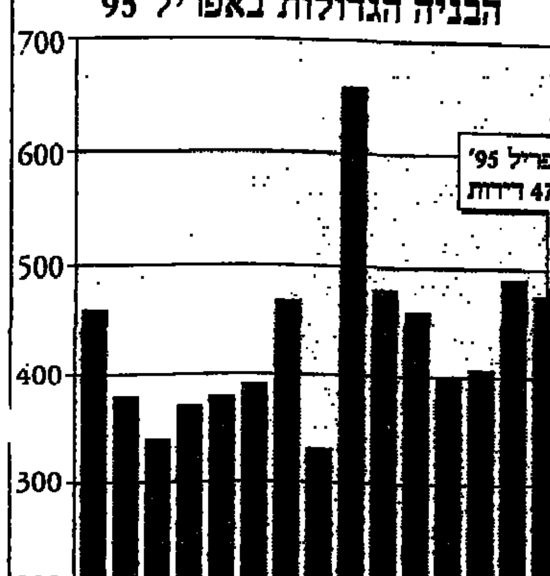

באפריל '95 מכרו 10 חברות הבנייה הגדולות 476 דירות, לעומת 491 דירות במארס – ירידה של 3.1%. מתחילת השנה מכרו החברות 1,774 דירות, ממוצע של 443.5 דירות לחודש, לעומת 440 לחודש בשנת '94 כולה. החברה שמכרה את מספר הדירות הרב ביותר באפריל ומתחילת השנה היא חברת שיכון עובדים, שמכרה באפריל 124 דירות. 10 החברות נקבעו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, והן מהגדולות במשק, על אף שבשוק יש חברות גדולות נוספות, שאינן נכללות בסקר, כמו אפריקה ישראל ומליבו ישראל.

7 מבנים בירושלים המיועדים לשימור יוסבו לבתי מלון

מאת אורי אלשחר

הרשות לפיתוח ירושלים עוסקת בתכנון הסבתם של שבעה מבנים היסטוריים המיועדים לשימור, לבתי מלון. כשיתקבל אישור לתוכניות, יפורסמו מכרזים לגבי המגרשים והמבנים ההיסטוריים שעליהם.

מקורות בענף הנדל"ן בירושלים מעריכים, כי שווין הכולל של הקרקעות שיוצעו למכירה במסגרת הפרויקט, יגיע לכ-30 מיליון דולר.

היזמים שירכשו את הקרקע יהיו מחויבים לתוכנית השימור והבנייה שנקבעה לכל אתר בידי המתכננים. כיום כל הנכסים הם בבעלות המדינה.

להערכת הרשות לפיתוח ירושלים, בפיתוח שבעת המתחמים קיים פוטנציאל לתוספת של 1,580 חדרי מלון בעיר – 253 מהם ימוקמו בבניינים ההיסטוריים ו-1,327 באגפים חדשים שיתווספו. מימוש שש מתוך שבע התוכניות מחייב הכנת תוכנית בניין עיר ואישורה בוועדת התכנון.

● מתחם מלון פאלאס לשעבר, הממוקם בפינת הרחובות אגרון ודוד בן שמעון, הוא היחיד משבעת הפרויקטים שיש לגביו תוכנית בניין עיר מאושרת. התוכנית, שאושרה ב-80', קובעת כי יש לשפץ את המבנה המקורי תוך שימורו.

על פי התוכנית ניתן להקים במתחם מלון בן 8 קומות, ברמה של 4-5 כוכבים, בהיקף של 14,000 מ"ר. המלון יכלול 310 חדרים – 100 בבניין הקיים ו-210 באגף חדש.

הבנייה החדשה מתוכננת בחלקה כהמשך לבניין הקיים – במקום המבנה ששימש את הארכיון ההיסטורי של עיריית ירושלים, ובחלקה באגף אחורי שייבנה לגובה שתי קומות מעל המבנה הקיים. הכניסה לחנייה התת קרקעית תהיה מרחוב דוד בן שמעון.

8 מיליון דולר

כיום מאכלס את המבנה משרד התמ"ס, שיעבור בקרוב לקרית הלאום החדשה, כמו שאר משרדי הממשלה בעיר. שווי הקרקע שעליה עומד מלון פאלאס מוערך ב-8 מיליון דולר.

מאיר ניצן, מנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים, מעריך כי המכרז עם התוכניות המאושרות, יפורסם על ידי המינהל בתוך כחצי שנה.

● מתחם בית החולים האיטלקי לשעבר והבניין לבדים ממוקמים בפינת הרחובות שבטי ישראל, הנביאים ודבורה הנביאה, במרכז ירושלים. על פי תוכנית הבינוי המוצעת על ידי אדריכלי פרויקט שבעת המלונות, דן פיקר ודוד קרואנקר, שני המבנים – שהוסבו למבני משרדים ושירתו את משרד החינוך – יחוברו באמצעות מעברים מקורים.

מלון לבדים יוחזר לייעודו המקורי כבית מלון ויכלול 256 חדרים ברמה של 4 כוכבים. מבנה בית החולים יכלול 35 חדרים. שווי הקרקע במתחם מוערך ב-6.5 מיליון דולר.

● בבניין הכנסת לשעבר, שבפינת הרחובות המלך ג'ורג', שץ ובארי, שבו שוכן מאז שנות ה-70 משרד התיירות, ייבנו על פי התוכנית המוצעת שלוש קומות נוספות ושימושו יוסב לבית מלון שיכלול 110 חדרים, ברמת 2–3 כוכבים. קומת הקרקע תכלול שטחי ציבור ושירותים. בגן היאס הסמוך מתוכנן חניון ציבורי שישרת גם את באי המלון. שווי הקרקע בפרויקט מוערך ב-2 מיליון דולר.

● מלון עדן לשעבר, הממוקם בפינת הרחובות ההסתדרות והלל, נבנה בשנות ה-40 ושימש כבית מלון יוקרתי עד אמצע שנות ה-70. כיום הוא משמש את משרד הקליטה. הבניין ישופץ ויוסב למלון 2–3 כוכבים שיכלול 140 חדרים – 38 מהם בבניין הקיים, ו-102 באגף חדש בן שש קומות שייבנה בשטח החצר הסמוכה. כמו כן תיבנה במתחם חנייה תת קרקעית. שווי הקרקע במתחם מוערך ב-2.4 מיליון דולר.

● במתחם מכון הסינים – ששימש בעבר את בית הספר הגרמני טמפלרי שבמושבה הגרמנית, במפגש הרחובות עמק רפאים ודרך בית לחם, מציעים אדריכלי התוכנית להקים מלון נופש ועסקים ברמה של 3–5 כוכבים.

על פי התוכנית, שני המבנים הקיימים במתחם ישומרו וישופצו, מבני העזר והצריפים המצריים בשטח ייהרסו, וייבנה בניין חדש בן שני אגפים. בסה"כ יכללו מבני המתחם 230 חדרי מלון. שווי הקרקע בפרויקט מוערך ב-5.3 מיליון דולר.

ליד המוזיאון לטבע

● מתחם המוזיאון לטבע והמגרש הסמוך לו ממוקמים בשולי המושבה הגרמנית, בפינת הרחובות מוהליבר והמגיד. המוזיאון ממוקם בבית ערבי דו קומתי הניצב בחורשה בת 9 דונם. שטח המגרש הצמוד לו כ-2.2 דונם והוא משמש כיום כמגרש חנייה.

על פי התוכנית ישומר המוזיאון לטבע וכן כ-4.8 דונם מהחורשה. על המגרש הצמוד ייבנה מלון, שיכלול 260 חדרים, ברמה של 3–4 כוכבים. בית המלון מתוכנן להיבנות כסדרת ביתנים כפריים.

הבעלות על נכס זה משותפת למדינה ולעיריית ירושלים. על פי תוכנית הבינוי, כ-60% משטח המתחם יישמרו למוזיאון לטבע ולחורשה הקיימים. שווי הקרקע של פרויקט זה מוערך ב-5.4 מיליון דולר.

● בית החולים למצורעים ע"ש האנסן ממוקם בשולי שכונת טלביה, בין הרחובות כ"ט בנובמבר, דובנוב וגדליה אלון. המבנה, כבן מאה שנה, משמש עד היום כבית חולים וכולל כ-20 מיטות.

על פי התוכנית המוצעת, ישופץ המבנה הקיים, ומבנה נוסף יוקם בחורשה שממזרח לו. שני הבניינים ישמשו לבית מלון שיכלול 230 חדרים ברמה של 4–5 כוכבים. הגן המגודר של הבניין ההיסטורי, בשטח של כ-4 דונם, יוסב לשטח ציבורי שיהיה פתוח למבקרים וישמש גם את אורחי המלון.

לדברי מאיר ניצן, לאחרונה נתקבלה בעירייה תרומה כספית שנותניה מייעדים אותה להפיכת המתחם למרכז אמנויות שיכלול חדרי תצוגה לאמנים, סדנאות יצירה ואולם תיאטרון.

שווי הקרקע במתחם מוערך ב-6.2 מיליון דולר. ואולם עלות פינויו של ביה"ח, שעדיין פועל, משתווה, על פי הערכות, כמעט לשווי הנכס.

לדברי ניצן, ניתן להעריך כי רוב המכרזים ייצאו לקראת סוף השנה.

"לקבוצות החזקות באוכלוסייה ניתנת עדיפות בהקצאת קרקעות"

ד"ר אורן יפתחאל טוען, כי דרוש שינוי מבני במערכת התכנון וההקצאה של קרקעות, המקפחת כיום קבוצות חלשות מבחינה סוציו-אקונומית

מאת זיו מאור

"מדינת ישראל מעבירה, דרך מערכות התכנון ומנגנון ההתיישבות, משאבים מקבוצות חלשות מבחינה סוציו-אקונומית בחברה הישראלית לקבוצות חזקות", כך טען ד"ר אורן יפתחאל מאוניברסיטת באר שבע, בכנס בנושא אי שוויון במעמדות ובכלכלה מדינית בישראל, שנערך בשבוע שעבר על ידי מרכז אדוה באוניברסיטת תל אביב.

יפתחאל, ד"ר לתכנון ערים, טוען כי גופים כמו קרן קיימת לישראל והסוכנות היהודית, שהם בעלי השפעה על הפעילות הנדל"נית בארץ, בעיקר דרך אחזקום בקרקעות, אינם מתחשבים בשיקולים חברתיים-כלכליים כדוגמת בהקצאת הקרקעות.

"כל מנגנון התכנון של הקצאת הקרקעות נועד ליצור חברה צודקת יותר; אך אותו מנגנון, שהתאים לצרכים בעבר, משמש כיום את אנשי המעמד הבינוני-גבוה לקבלת הטבות על חשבון האוכלוסיות החלשות יותר מבחינה סוציו-אקונומית. המערכת התכנונית המקצועית, בנושא התכנון, עוסקת רק ביערים מול הצלחות ומתייחסת רק לאוכלוסייה היהודית", הוא טוען.

לדברי יפתחאל, מנגנון תכנון הקרקע משמעותי ביצירה ובהרחבה של פערים באוכלוסייה. כדוגמה לאי שוויון ולסיוע לקבוצות חזקות דווקא מביא יפתחאל את היישובים הקהילתיים. לטענתו, יישובים קהילתיים היום הם למעשה יישובים סגורים המיועדים לאוכלוסיות חזקות מבחינה סוציו-אקונומית, מרביתם ממוצא אשכנזי, בעלי השכלה על תיכונית והכנסה מעל הממוצע במשק.

את טענותיו אלו מבסס יפתחאל על סקר שערך בשיתוף עם פרופסור נעמי כרמון מהטכניון. הסקר מצביע על כך, ש-82% מיושבי המצפים בגליל הם בעלי השכלה על תיכונית, לעומת 32% בכלל האוכלוסייה. עוד קובע הסקר, כי 80% מיושבי המצפים מוגדרים כ"עובדי צווארון לבן", לעומת 30% בכלל האוכלוסייה. גם השכר הממוצע לנפש במצפים גבוה ב-35% מהממוצע הארצי. לטענתו, מסקר נוסף שהוא ערך בימים אלו עולה, כי גם ביישובים קהילתיים כמו רעות, כוכב יאיר, צור יגאל, להבים ומיתר – המצב דומה.

93% מהיישובים הקהילתיים (יותר מ-100 היום) נמצאים במרחק של עד 40 דקות נסיעה מהערים הגדולות, כך שהם משמשים כיום כ"פרברי שינה", המספקים לאוכלוסייתם רמת חיים גבוהה ומצד שני, קרבה למקומות העבודה.

לדבריו, היישובים הקהילתיים ממשיכים לנצל את מנגנוני הגופים לפיזור האוכלוסין, כמו הסוכנות היהודית או אמנה, תוך ניצול שיקולי ביטחון, יישוב ספר וכו' – שיקולים שהיום אינם בסדר עדיפות גבוה. יפתחאל טוען, כי בהקמת יישובים כאלו פעלו בדיוק אותם מנגנונים ושיקולים שהפעילו אותם גופים בהקמת יישובים כניתה או רגביה.

בזכות יחס זה של הגופים הציבוריים נהנו תושבי היישובים הקהילתיים מהטבות ממשלתיות כמשכנתאות נוחות, סבסוד הקרקעות וסיווג של אזור פיתוח א'.

לאחר התבססות היישובים הקהילתיים ולקראת גל הבנייה השני בכל יישוב, טוען יפתחאל, "יש סינון מועמדים של הסוכנות היהודית, וכמו כן ועדות קבלה שמפעילים היישובים עצמם. אלו, בנוסף למדיניות שיווק הקרקעות של המינהל, שמעלה בעשרות אחוזים את עלות הקרקע בשלב השני, סוגרים את היישוב מפני כניסה של שכבות אוכלוסייה חלשות יחסית.

ד"ר יפתחאל מוסיף, כי סקר שנערך ב-'94 קובע, כי 91% מהתושבים ביישובים הקהילתיים בגליל הודו, כי התיישבו שם בגלל רצון לשפר את איכות החיים. 5% השתמשו בנימוק של יהוד הגליל.

"הפקעה זוחלת"

ד"ר ראסם חמייסי ממכון פולסהיימר, דן באותו יום העיון באי השוויון בשיווק ופיתוח קרקעות במגזר הערבי. חמייסי טען, כי חלקה של הקרקע הממשלתית במגזר הערבי עלה לכשני שלישים: מזה חלק ירושה של המדינה מימי השלטון העותמני והבריטי חלק דרך הפקעות.

חמייסי טוען, כי בנוסף להפקעה הרווחה, בעיקר לפי תוכניות מתאר שאושרו, ישנה הפקעה זוחלת: אזרח ערבי, המעוניין לבנות בית על מגרש של חצי דונם בכפרו, נאלץ למסור למדינה בתמורה מגרש בשטח של כ-12 דונם במקום אחר, כאשר בדרך כלל מדובר בקרקע חקלאית.

תושבים שאין בידיהם יתרת קרקע כמו בכפרם, נאלצים לקנות קרקע בשטח זה מאדם אחר, טוען חמייסי. הליך זה, הוא אומר, מוביל לצמצום משמעותי של יתרת הקרקע בעקבות כל אישור בנייה.

חמייסי טוען, כי גם מדיניות קביעת הגבולות בין רשויות ומועצות מקפחת את האוכלוסייה הערבית. כדוגמה הוא מציין את אזור התעשייה של ראש העין, הסמוך לכפר קאסם. השטח כולו סופח לראש העין, שנהנית מההיטלים והמסים הנגבים בו. דוגמה נוספת היא שטח המחצבה הסמוכה לכפר סוראן. השטח סופח לתחומה של מועצה אזורית גליל תחתון, הנהנית מההכנסות ממנו, ואילו תושבי הכפר נפגעים מהזיהום שיוצרת המחצבה.

חמייסי מוסיף, כי המגזר הערבי מקופח גם במחירי קרקעות לתעשייה. לטענתו, השוואת מחירים באזורי תעשייה סמוכים ביישובים יהודיים וערביים מעלה כי המחיר למ"ר כמעט תמיד גבוה יותר במגזר הערבי, וכך גם עלות הפיתוח. כך למשל הוא מציין, כי ביישוב ראמה המחיר למ"ר באזור התעשייה הוא 78.54 שקל, לעומת 35.65 שקל למ"ר בכרמיאל הסמוכה.

לטענת ד"ר חמייסי, סובלים היזמים הערבים מכך שהם יזמים קטנים יותר, ובעלי כוח השפעה מועט יותר.

"בראמה המחיר למ"ר באזור התעשייה הוא 78 שקל, מול 35 שקל למ"ר בכרמיאל הסמוכה"

נדל"ן

"אחוזת אתרוג" – נמכרו 60 יח"ד ב-11 מיליון דולר

מחיר קוטג', ששטחו 140 מ"ר, 187 אלף דולר

חברת "בנייה משקית" וקיבוץ עין צורים מכרו עד כה בפרויקט "אחוזת אתרוג", כ-60 יחידות דיור בהיקף של כ-11 מיליון דולר. הפרויקט, הממוקם בין קיבוץ עין צורים ושכונת מרכז שפירא, באזור קרית גת, אושר במסגרת הול"ל בשנה שעברה, לפי תקנה 611. הקרקע שעליה נבנה הפרויקט, ששטחה כ-200 דונם, הוחכרה על ידי קיבוץ עין צורים ממינהל מקרקעי ישראל. חברת בניה משקית, בבעלות דני ליברמן היא יזמית הפרויקט.

בפרויקט ייבנו 300 יחידות דיור – 20 דירות והיתרה בבנייה צמודת קרקע. היקף המכירות הצפוי הוא כ-55 מיליון דולר.

הבנייה בפרויקט החלה לפני כמה חודשים, ושלב א', הכולל כ-100 יחידות, יאוכלס לקראת ספטמבר '96. לדברי גרשון שפס, מרכז הפרויקט בקיבוץ, עין צורים, הכוונה היא לאחד את "אחוזת אתרוג" עם שכונת מרכז שפירא, שבה כ-90 יחידות דיור, ובכך ליצור יישוב קהילתי.

תכנון הפרויקט כולל מבני ציבור והוא מיועד לציבור דתי.

המחירים ליחידות דיור בפרויקט הם בין 142 ל-230 אלף דולר – מחיר דירת 4 חדרים בבית דו-קומתי הוא 142 אלף דולר. מחיר קוטג' דו-מפלסי בן 6 חדרים, בשטח 160 מ"ר, על מגרש ששטחו כ-400 מ"ר – 207 אלף דולר. ומחיר קוטג', 140 מ"ר, הכולל 5 חדרים בשני מפלסים, הבנוי על מגרש ששטחו 350 מ"ר הוא 187 אלף דולר.

זיו מאור

עזרא ובצרון תבצע את עבודות המדידה בשכונת עמל ב' בת"א

מאת גד פרץ

עיריית תל אביב, נציגי התושבים של שכונת עמל ב' וחברת דנקנר הגיעו לאחרונה לסיכום בדבר מסירת עבודות המדידה לקראת הבנייה בשכונה לידי חברת עזרא ובצרון. במקום מתוכננות לקום 950 יחידות דיור ב-7 בניינים, בני 14, 25 ו-32 קומות.

הקרקע, ששטחה 107 דונם, מאוכלסת היום על ידי כ-100 משפחות, שייאלצו להתפנות לקראת הבנייה. התושבים מנהלים מו"מ לגבי גובה הפיצוי שיקבלו תמורת הפינוי.

חברת דנקנר והתושבים, המיוצגים על ידי איגוד נציגי שכונות (אנ"ש), הסכימו שתוצאות המדידה יהיו הבסיס למיפוי השטח. אם הצדדים לא יגיעו להסכמה – נקבע, כי ימונה בורר חיצוני שיפסוק בעניין.

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנשטרן

7,000 מ"ר מחסן בלוד ב-13.5 מיליון שקל

חברת "גב-ים ממ"ך" החלה בבניית מחסן לוגיסטי שני ב"מרכז אופק" שבלוד. שטח המחסן כ-7,000 מ"ר. החברה, הנמצאת בבעלות משותפת של חברות גב-ים וממ"ך, תשקיע בבניית המחסן כ-13.5 מיליון שקל. המחסן כבר הושכר לחברת ממ"ך במחיר של כ-7 דולר למ"ר בחוזה שכירות ארוך טווח. המחסן הראשון שבנתה החברה המשותפת כבר פועל במרכז ושטחו מנוצל כולו על ידי ממ"ך. המחסן החדש יכלול קומת קרקע בת 5,000 מ"ר ועוד 2,000 מ"ר בקומת ביניים. גובה המחסן כ-12.5 מטר. בניית המבנה, שתוכנן על ידי האדריכל נתן מלין, החלה באפריל '95, וצפויה להסתיים בנובמבר '95.

ציוד לפלאפונים ב-1,700 דולר

חברת "ענת תקשורת" שכרה כ-100 מ"ר (כולל גלריה) ב"לתרון מיניסטור" בתל אביב. השטח הושכר מחברת נאות אביב בדמי שכירות של כ-1,700 דולר לחודש. החברה תפתח במקום סופרמרקט למכלול הציוד הנלווה לטלפונים סלולריים. החברה מתכננת לפתוח 4 חנויות לציוד לטלפונים סלולריים, וזוהי החנות הראשונה ברשת. ענת תקשורת מסרה, כי תשקיע בכל אחת מהחנויות כ-100 אלף שקל.

עופות צלויים בחוצות המפרץ

רשת מסעדות "נגרוס", המתמחה בעופות צלויים בסגנון פורטוגזי, שכרה בפרויקט "חוצות המפרץ" בחיפה כ-170 מ"ר תמורת דמי שכירות של כ-20 דולר למ"ר. בהקמת סניף זה, שהוא הרביעי של הרשת בארץ, השקיעו כ-350 אלף דולר. המסעדה בחיפה תוכננה על ידי משרד האדריכלים "עמירך קסלוביץ'". חוצות המפרץ נבנה על ידי חברת "א.ב.א. לפיתוח", שבבעלות משותפת של אשטרום נכסים, כור נכסים, אהליאב, מגור החזקות ואזים עופר נכסים.

מבני תעשייה השכירה 1,428 מ"ר בבית שמש

חברת מבני תעשייה השכירה 1,428 מ"ר במבנה חדש באזור התעשייה המערבי של בית שמש לתריסי סימו ולפרלוד ניר. תריסי סימו שכרה כ-875 מ"ר להקמת מפעל לאלומיניום: מתוך זה הושכרו 675 מ"ר במחיר של 4.3 דולר למ"ר, ו-182 מ"ר בגלריה לפי 1.6 דולר למ"ר בממוצע. החוזה הוא לשלוש שנים. חברת פרלוד ניר, לשיווק מוצרי נייר, שכרה 571 מ"ר בחוזה לשלוש שנים. 450 מ"ר הושכרו תמורת 4.3 דולר למ"ר ו-121 מ"ר בגלריה לפי 1.6 דולר למ"ר בממוצע.

לומיר תבנה 120 דירות בנתניה בהיקף מכירות של כ-18.5 מיליון ד'

החברה מתכננת בניית 17 אלף מ"ר משרדים, מסחר והיי-טק בראשל"צ

מאת זיו מאור

חברת לומיר, שבשליטת יחזקאל ודרור אלעני, תחל בקרוב בבניית 120 יח"ד בשדרות בן צבי בדרום נתניה. היקף המכירות הצפוי בפרויקט הוא כ-18.5 מיליון דולר.

כל היתרי הבנייה כבר ניתנו, אך זו מתעכבת בגלל מו"מ בין העירייה לחברה על גובה התשלומים לעירייה. אלעני מקווה, שהבנייה, על קרקע שבבעלות החברה, תחל תוך 3 חודשים והיא צפויה להימשך שנתיים. החברה תבחר קבלן מבצע במכרז.

בפרויקט יהיו דירות 4 ו-5 חדרים, ב-4 בניינים. שטח כל דירה כ-110 מ"ר ומחיריהן ינועו בין 150 ל-160 אלף דולר.

בראשל"צ פועלת החברה להגדלת זכויות הבנייה לקרקע בשטח של 8.6 דונם שבבעלותה. החברה רכשה את המתחם לפני כשנה וחצי מקבוצת בעלים פרטיים.

המגרש ממוקם מול "בית גלי" באזור הקניונים שבמערב העיר. שוויו של דונם באזור זה מוערך בכ-800 אלף דולר (6.88 מיליון דולר למתחם). כיום מאפשרת תוכנית בניין העיר בנייה של 120%, כלומר כ-10,320 מ"ר לתעשייה והיי-טק.

החברה פועלת כיום להרחבת זכויות הבנייה ל-200%, בדומה למגרשים דומים באזור שלהם ניתן היתר כזה. החברה נפגשה עם נציגי הוועדה המקומית של ראשון לציון והציגה בפניה תוכנית למסחר, משרדים והיי-טק, בהיקף של כ-17 אלף מ"ר, ב-4 קומות. החברה תנסה כנראה להגדיל את גובה הבניינים.

לומיר הרוויחה בשנת '94 20.66 מיליון דולר ממכירת דירות ושטחים מסחריים, לעומת 2.02 מיליון ב-'93. הגידול החד ברווח מוסבר בעיקר בסיום פרויקט "בית לומיר" באזור התעשייה בהרצליה פיתוח. בסך הכל השקעו בפרויקט כ-14.2 מיליון דולר והיקף המכירות עד כה הגיע ל-17.3 מיליון דולר.

הרווח הנקי של החברה, בניכוי ההוצאות, היה 3.04 מיליון דולר, לעומת הפסד של 79 אלף דולר בשנת '93.

החברה מעורבת כיום בבניית 332 יחידות דיור על שטח מלון רמת אביב בשותפות עם חברת רניה סיבוס, חברה בת של אפריקה ישראל. עד כה השקיעו בפרויקט 19.3 מיליון דולר. הקרקע נרכשה בעסקת קומבינציה לפיה יקבלו בעלי הקרקע 50% מתקבולי המכירות.

עוד שותפה לומיר עם חברה מצרית בפרויקט לבניית 105 סוויטות, 500 חדרי מלון, קזינו ושטחי בידור בטאבה. החברה המצרית היא בעלת הקרקע, ששטחה 650 דונם.

סהר פיתוח והשקעות בע"מ
סהר החזקות (1967) בע"מ
עברנו
לביתנו החדש!
בית סהר החזקות
ברחוב הרצל 156
תל - אביב
טל. 04-4545454
פקס. 09-565656

רשף נכסים
המומחים לנדל"ן עסקי בע"מ
למכירה במגדל משרדים בר"ג!!
240 מ"ר $2,150 למ"ר,
לכניסה מיידית
להשכרה בסיטי ת"א!!!
197 מ"ר מפוארים, נוף לים,
כניסה מיידית, קומה גבוהה
טל. 03-575-44-77 (20 קווים)

נכסי רזים בע"מ
רפי ברודמן
למכירה
בנין מפואר לדיור מוגן
(עם כל השכלולים)
55 יח' דיור 1+2+3 חד' כל אחת
כניסה מיידית!
טל: 03-5601194 מלדן

פתרונות סגורים לחללים הפתוחים
מבית סטילקייז סטרפור
היצרן האמריקאי המוביל בעולם מביא לראשונה לישראל:
פתרון מושלם לסביבת המשרד.
★ מערכות OPEN SPACE וריהוט משרדי במיטב העיצובים הארגונומיים.
★ מסורת וטכנולוגיה אמריקאית, עיצוב אירופאי מפרט ומחירים ללא תחרות.
★ מגוון עצום של מוצרים ופתרונות והכל תחת קורת גג אחת.
★ תוכנית אספקה מהירה. (12 יום יציאה מהמפעלים).
★ אחריות יצרן עד 15 שנים.

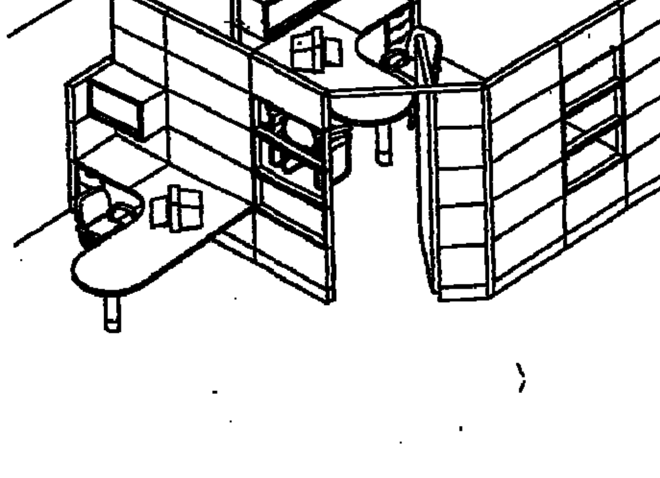

ספייס טק בע"מ
בית קורקס משכית 19 הרצליה פיתוח
טל' 09-588945 פקס 09-573426

هكذا في الأصل

נדל"ן

ההסתדרות תמכור את חלקה במגרש בירושלים תמורת כ–2 מיליון דולר

המגרש, בשטח 4 דונם, נמצא סמוך לכיכר ציון, ולפי תוכנית בניין אזורית עתיד להיבנות עליו מלון

מאת אורי אלשוהר

בקרוב תציע ההסתדרות למכירה את חלקה בזכויות הבעלות על מגרש בשטח של כ–4 דונם בירושלים. חלק ההסתדרות בזכויות על המגרש, הנמצא ברחוב הרב קוק, הסמוך לכיכר ציון בירושלים, הוא כ–16%. לדברי שמעון צוריאלי, מזכיר ההסתדרות במרחב ירושלים, שווי חלקה של ההסתדרות מוערך בכ–2 מיליון דולר.

הזכויות במגרש, שהוא חלק מגוש 50 – גוש תכנוני במרכז ירושלים בין כיכר ציון לתחנה המרכזית, המייעד את האזור למלונאות ומרכז עסקים – ניתנו להסתדרות במסגרת תוכנית איחוד וחלוקה שחלה על המגרשים בגוש. על פי התכנון, יופקע מגרש אחר בגוש שבבעלות משותפת של חברת העובדים ומועצת הפועלים בירושלים, בשטח של כ–1,300 מ"ר. עד עתה שימש מגרש זה לחצר בית הנוער העובד, ברחוב הגן, בירושלים.

על המגרש ברחוב הרב קוק אמור להיבנות בית מלון, בשטח כולל של כ–13 אלף מ"ר. זאת, בהסתמך על תוכנית בניין העיר העתידית. לדברי אדריכל הגוש, רן פיקר, התוכנית קיבלה את אישור הוועדה המקומית, ומצויה כיום לפני שלב הדיון בוועדה המחוזית.

צוריאלי מסר, כי תחילה יוצע המגרש למכירה לקופת התגמולים של עובדי הסוכנות היהודית, שהיא בעלת יתר הזכויות בנכס. אם המשא ומתן ביניהם לא יביא לביצוע העסקה, יוצע הנכס למכירה בשוק החופשי.

לדברי צוריאלי, בימים הקרובים יתכנס חבר המנהלים של חברת "מפעלים חינוכיים מיסודה של מועצת הפועלים בירושלים", שבשליטת חברת העובדים ומועצת הפועלים, על מנת להחליט על כינוס האסיפה הכללית.

חברה זו הוקמה למטרה אחת בלבד – טיפול במכירות הנכס. בכינוס זה ייבחר דירקטוריון חדש, אשר אמור לקבל החלטה על מכירת הזכויות שיש להסתדרות במגרש.

ההסתדרות תציע בקרוב להשכרה את "בית בלליוס" שבבעלותה, הנמצא ברחוב בלליוס, בסמוך לבניין מועצת הפועלים. הבית צמוד קרקע, בן 5 חדרים, בשטח של 120 מ"ר, יוצע להשכרה תמורת כ–20 דולר למ"ר בחודש.

בטווח רחוק יותר צופה צוריאלי שיימכר מגרש נוסף שבבעלות משותפת לחברת העובדים ומועצת הפועלים בירושלים. המגרש ששטחו כ–2 דונם, ממוקם בשכונת הקטמונים, בצמוד למבנה בית ספר ומיועד על פי תוכנית בניין עיר לשימושי ציבור.

לדברי צוריאלי, עדיין לא התקבלה החלטה אם לחכות לשינוי ייעוד המגרש או למכרו בשווי נמוך יותר, לפי ייעודו הנוכחי.

בימים אלו מתקיים משא ומתן בין ההסתדרות למועצה המקומית מבשרת ציון. ההסתדרות דורשת מהמועצה לשלם דמי שכירות ריאליים על השימוש שהיא עושה כבר שנים רבות ב–4 נכסים שבבעלותה. לדברי צוריאלי, עד היום שילמה המועצה דמי שכירות סמליים בלבד.

מדובר בשני מבנים במעוז ציון: אחד מהם משמש כספרייה, בשטח של 100 מ"ר, הבנויה על מגרש ששטחו כדונם. שוויו של הנכס הוערך על ידי שמאי בכ–80 אלף דולר. המבנה השני משמש כמחסן הג"א, בשטח של 170 מ"ר, על מגרש של כ–700 מ"ר. שוויו של מבנה זה הוערך בכ–120 אלף דולר.

שני מבנים נוספים ממוקמים במבשרת – האחד בשטח של 110 מ"ר, משמש ל"טיפת חלב", השני משמש כמועדון חברתי, בשטח 120 מ"ר. שני המבנים ממוקמים על מגרש בשטח 1.3 דונם. נכסים אלו הוערכו על ידי שמאי בסך כולל של כ–240 אלף דולר.

דמי השכירות הריאליים שנקבעו לכל נכס נעים בין 20 ל–25 דולר למ"ר בחודש. לדברי צוריאלי, גם נכסים אלה מיועדים למכירה בטווח הרחוק.

צוריאלי טוען שהשבתת נכסי מועצת הפועלים וחברת העובדים בירושלים תפסה תאוצה רבה בשנים האחרונות. כדוגמה הוא מביא את בריכת השחייה ומועדון הספורט, בקרית יובל שהוחזקו במשך שנים. לאחרונה הושכרו המועדון והבריכה לשוכר פרטי שהשקיע בשיפוץ הבריכה כחצי מיליון דולר. חוזה השכירות נחתם לתקופה של שבע שנים, כאשר בשנה הראשונה ישלם השוכר 24 אלף דולר. שכר הדירה יתעדכן מידי שנה כך שיגיע לבסוף לסכום ריאלי, שיתקזז עם ההשקעה בשיפוץ.

עליה של 1.3% בשטח דירה ממוצע בחודש פברואר '95

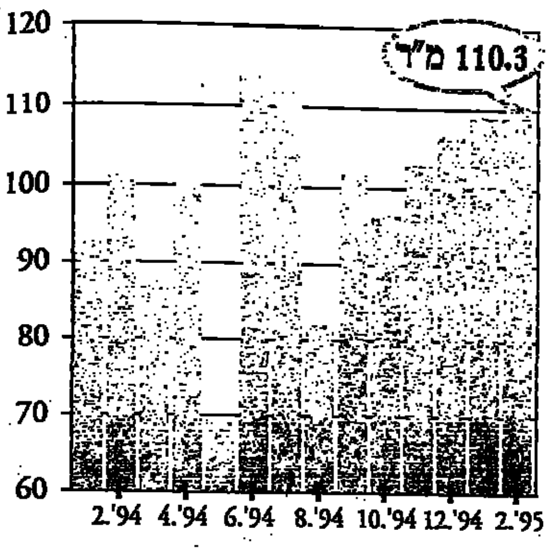

בפברואר '95 היה שטח ממוצע של דירה שהוחל בבנייתה ביוזמת משרד השיכון 110.3 מ"ר, לעומת 108.9 מ"ר בינואר – עליית של 1.3%.

41.8% מהדירות בפברואר היו בשטח של עד 50 מ"ר, 23.5% בשטח של יותר מ–120 מ"ר ו–18.4% בשטח של 101–120 מ"ר.

הנתונים נמסרו מהמרכז למידע וניתוח כלכלי של משרד השיכון, והם כוללים התחלות בנייה עירונית ביוזמת משרד השיכון

א. לוי רכשה 33 דונם בראשל"צ ב–1.6 מיליון ד'

הקבלן עזרא לוי, בעל השליטה בחברת א. לוי השקעות ובניין, רכש 33 דונם בראשון לציון תמורת 1.6 מיליון דולר. לוי רכש את הקרקע בנאמנות עבור החברה. הרכישה היא על תנאי, עם אופציה לביטולה ללא קנס, אם החברה לא תצליח לשנות את ייעודה. עזרא לוי מסר, כי השטח, שנמצא בשדרות מיניסטר פינת רמז בראשון לציון, ייועד לתעשייה או לתחנת דלק. כרגע, אין תוכנית לקרקע.

החברה רכשה במארס השנה 200 דונם קרקע חקלאית מקיבוץ יזיעם, עם אופציה לרכישת 600 דונם נוספים, תמורת 400 אלף דולר. עדיין לא הוחלט למה תיועד הקרקע. בגוש הגדול בצפון תל אביב רכשה החברה זכויות בנייה בשטח של 4.6 דונם תמורת 1.2 מיליון דולר. מימוש העסקה מותנה בסיום הליכי רישום הקרקע על שם הבעלים שמהם נרכשה.

הכנסות א.לוי ממכירת דירות ומביצוע עבודות בשנת '94 הסתכמו ב–28.7 מיליון דולר, לעומת 16.1 מיליון דולר בשנת '93. הרווח הנקי של החברה הסתכם ב–204 אלף דולר, לעומת 2.1 מיליון דולר בשנת '93.

גד פרין

אופמן מאירוביץ' תבצע עבודות תשתית ב–3.5 מיליון דולר במנחת

זכתה במכרז של ערים, שפירסמה תוצאות 5 מכרזים בהיקף 5.52 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת ערים הממשלתית פירסמה בשבוע שעבר תוצאות של 5 מכרזים בחודשים מארס ואפריל, בהיקף של 5.52 מיליון דולר. במכרזים התחרו הקבלנים על הצעת המחיר הנמוכה ביותר לביצוע העבודה.

חברת אופמן מאירוביץ' זכתה באפריל במכרז של ערים לביצוע עבודות תשתית בפרויקט שכונת מנחת בירושלים, בהיקף של 3.5 מיליון דולר. על פי המכרז תבצע החברה עבודות ריצוף, גינון וקירות תומכים.

באותה שכונה זכתה גם חברת ב.ד.ש חשמל במכרז לביצוע עבודות תאורה ותקשורת בהיקף של 518.6 אלף דולר. שכונת מנחת כוללת סך הכל 913 יחידות דיור: 55 יחידות חד משפחתיות, 12 קוטג'ים דו משפחתיים, 243 יח"ד סמי רוויה (בניינים נמוכים) ו–600 יחידות במגדלי דירות.

הקבלן סלים מקלדה זכה במכרז של חברת ערים לביצוע עבודות תשתית בשכונה יא' במבשרת ציון תמורת 948.2 אלף דולר.

מקלדה יבצע עבודות עפר ובניית קירות תומכים בשטחים הציבוריים הפתוחים, משק תת קרקעי וסלילה. בפרויקט כולו, הממוקם סמוך לגן הלאומי הקסטל ומעל שמורת עין חמד, ייבנו 500 יח"ד. עד כה שווקו במכרזים 138 מתוכן.

ערים פרסמה תוצאות שני מכרזים נוספים ביישובים לפיד ואלעד. בלפיד, הממוקם מדרום למודיעין, זכתה חברת כהן את רוד במכרז לביצוע עבודות תאורה בהיקף של 488.4 אלף דולר. בלפיד אמורות להיבנות בשלב זה 556 יח"ד.

ביישוב אלעד – בעבר מזור – זכתה חברת קווי בן עמי במכרז להנחת קווי מים בהיקף של 69.5 אלף דולר. ביישוב, הממוקם מדרום לראש העין סמוך לקו הירוק, מתוכננות סך הכל 6,500 יח"ד, 2,239 מהן בשלב הראשון. יישוב זה אמור להיות מיועד לציבור דתי ובנייתו מתעכבת בגלל תביעה שהגישה העמותה הדתית "בית ומנוחה" לבית המשפט. העמותה תובעת לבטל את המכרז לקרקע, שפורסם לפני כמה חודשים, בטענה שהקרקע הובטחה לעמותה על ידי שר השיכון הקודם, אריאל שרון. התביעה נדונה כיום בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

תוכנית להוספת 90 מגרשים במושב תלמים באזור לכיש

מאת גד פרין

במושב תלמים שבתחום המועצה האזורית לכיש, הוכנה תוכנית להוספת 90 מגרשים לבנייה. התוכנית תידון בקרוב בוועדה המחוזית.

התוכנית, שהבנייה בתלמים היא חלק ממנה, בוצעה במסגרת ההסכם בין משרד השיכון והמושבים, לפיו יוכפל מספר המגרשים לבנייה בכל המושבים שבתחום מועצה אזורית לכיש. שטח כל מגרש בתוכנית הוא כחצי דונם.

עלות הפיתוח במושב לכיש מסתכמת ב–52 אלף שקלים למגרש, ומשרד השיכון מממן 75% מהעלות. מינהל מקרקעי ישראל מקצה את הקרקע במחירי מינימום והוא גם המממן את התכנון.

מאנשי ההנהלה במועצה נמסר, כי לכל מושב תהיה סמכות לקבוע כמה מגרשים יוצעו למכירה לציבור, לאחר שיסכם הביקוש להם מקרב בני המקום.

פרויקט מגורים ומסחר בקרית אתא בהיקף מכירות של 63 מיליון דולר

מאת אורי אלשוהר

החברות היזמיות "אדם", ליזום ושיווק פרויקטים, ו"נחלת ישראל", יחלו בתוך כחודש בבנייתו של פרויקט מגורים במתחם מפעל אתא לשעבר, הממוקם בכניסה המזרחית לקרית אתא. היקף המכירות הכולל בפרויקט מוערך בכ–63 מיליון דולר.

הפרויקט יכלול 368 יחידות דיור שמחציתן יהיו קוטג'ים דו וחד משפחתיים, ומחציתן דירות שייבנו ב–9 בניינים בני 6–7 קומות. הפרויקט ממוקם על מגרש בבעלות פרטית בשטח של כ–64 דונם.

הקרקע נרכשה בשלבים: לפני כשנתיים רכשה חברת אדם, שבעליה הם יעקב אלאלוף, בנימין שלמה ובני דוידוף, כ–30% מהקרקע. את השאר רכשה חברת י. מושקוביץ. לפני כחצי שנה רכשה חברת נחלת ישראל, בבעלותם של שלמה ודוידוף, את חלקו של מושקוביץ תמורת 6.5 מיליון דולר. בסה"כ, כך מסר בנימין שלמה, שילמו היזמים תמורת הקרקע כולה כ–12 מיליון דולר.

בפרויקט ייבנו קוטג'ים בני 6–5 חדרים דו וחד משפחתיים, בשטח ממוצע של כ–150 מ"ר. הם יוקמו על מגרשים בשטח של כ–300 מ"ר. הקוטג'ים יימכרו תמורת 165–160 אלף דולר. 180 הדירות שייבנו בפרויקט יהיו בנות 3–5 חדרים. דירות 3 חדרים בשטח של כ–83 מ"ר, יימכרו תמורת כ–99.6 אלף דולר, דירות 4 חדרים בשטח של כ–102 מ"ר יימכרו תמורת כ–122.4 אלף דולר. דירות 5 חדרים, בשטח של כ–120 מ"ר יימכרו תמורת כ–144 אלף דולר. בנוסף ייבנה בפרויקט מרכז מסחרי בשני בניינים מאורכים בעלי קומה אחת ובשטח כולל של 4,000 מ"ר. תחתיהם ייבנה חניון תת קרקעי, שיספק חנייה לכ–120 כלי רכב.

השטחים המסחריים מיועדים למכירה תמורת כ–2,800 דולר למ"ר. ההשקעה במרכז המסחרי מוערכת בכ–3 מיליון דולר. לאחרונה אושרו התוכניות בוועדה המחוזית הצפונית להתנגדויות.

שרביב בונה 100 יח"ד באשדוד; היקף המכירות – 15.5 מ' ד'

מאת גד פרין

חברת הבנייה שרביב החלה בבניית 100 יחידות דיור ברובע י"ג באשדוד. היקף המכירות הצפוי הוא כ–15.5 מיליון דולר. החברה בונה בפרויקט 17 מבנים ו–32 קוטג'ים.

הפרויקט יכלול דירות 4 ו–5 חדרים וקוטג'ים. מחיר דירת גן, בת 4 חדרים, בשטח 105 מ"ר – יהיה 140 אלף דולר; מחיר דירת 5 חדרים יהיה ב–157 אלף דולר. מחיר קוטג' בן 5 חדרים, בשטח 135 מ"ר – 170 אלף דולר. האכלוס צפוי בתוך שנתיים.

יש לך הזדמנות... להגיע לעסק משלך.

בית עומר

פרוייקט היוקרה הנבנה בכניסה לירושלים בלב מרכז העסקים של גבעת שאול
הפרוייקט היחידי המציע עסקים למכירה באזור זה.

3 קומות של משרדים מפוארים 2 קומות של חנויות יוקרתיות 3 קומות של חניונים תת־קרקעיים

מיקום מרכזי ▪ גישה נוחה ▪ חניה בשפע ▪ עיצוב מודרני ▪ לובי מפואר ▪ אפשרות להשכרת משרדים

החלה מכירת חנויות ומשרדים
מחיר משרד בפרוייקט = סכום דמי השכירות המשולמים במשך 10 שנים!
* חניה חינם למשך שנה תינתן לבעלי עסקים בפרוייקט

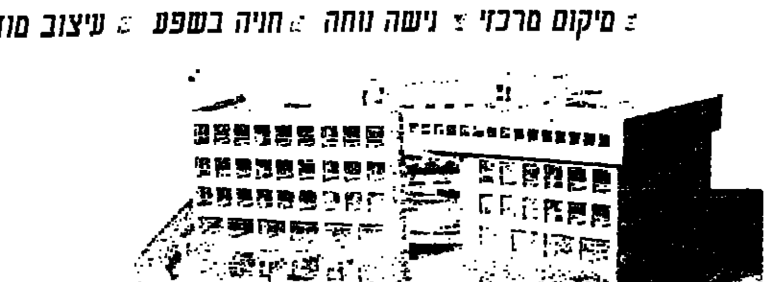
דגם הבניין

גמר בנייה ומסירה - 4/97 ליווי בנקאי - בנק הפועלים
יזם ומשקיע: עומר אלבז השקעות בע"מ
שיווק הפרוייקט: סמי חברוני. אבן גבירול 4, ירושלים
טל. 02-610350, 052-604394

כי בית עומר - זה העסק שלך

שיטה

למכירה מבנה תעשייתי
1,125 מ"ר
על מגרש פרטי של 2,250 מ"ר
גובה 7 מ"ר
לפנות לבוריס

למכירה בקרית אריה פ"ת
5,000 מ"ר
בניין היי–טק חדש
כניסה מיידית
לפנות ליובל

נתמ נכסים (03)5371450

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ
סניף שיכון דן - בתי יוקרה
1. ברמת החיל - דו משפחתי, 300 מ"ר מגרש, במיקום משגע !!
2. בשיכון דן - מגרש מצוין ל 3–2 יחידות, יוקרתי !!
3. בצהלה - ברחוב מוזהים בית בודד כ-דונם מגרש !!
טל: 03-6472775 פקס: 03-495106

FIABCI

סניף רמה"ש - בתי יוקרה
1. ברמת השרון–ברחוב מבוקש ושקט
דירת 4 חד' תמורה + פוטנציאל!!
2. במורשה - בית מקסים במפלס אחד במצב מעולה !!
מגרש פינתי !! ברחוב מבוקש !!
3. בהרצליה פיתוח
בית יפייפיה ומרווח על מגרש גדול, ברחוב מעולה !!
טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

מחלקה מסחרית
למכירת משרדים
בבנייה באזור קניון ר"ג
מ–150 מ"ר עד 5000 מ"ר
מיקום אטרקטיבי
טל: 03-6486126.

הארץ

יום ראשון ז' באייר תשנ"ה
7 במאי 1995

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב החבצלת 2, טל' 6–254245, 02; ת"ד 273 י–ם 91002; פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 7–623166, 04; ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04-670715
שירות חלוקה למנויים 03-5121553, 03-5121544; כהודעות לוח הדרושים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי · עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper. P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st.. Tel (03) 5121212, Fax 6810012

עידוד לקנאים

ראש הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, הבטיח במכתב ליהודה עציון כי ממשלה בראשותו "תסדיר את זכות התפילה של יהודים על הר הבית – על אחת כמה וכמה כשאנו (מדינת ישראל) נותנים חופש פולחן לכל הדתות בירושלים". נמען המכתב הוא מראשי תנועת "חי וקיים", ובעבר נמנה עם המחתרת היהודית שמתכננה צמחה התוכנית לסילוקם של היכלי הפולחן המוסלמי שעל הר הבית – תוכנית שהתגלתה בעוד מועד ולא הוגשמה.

מה הניע את נתניהו לשגר מכתב כזה? קשה לתאר שהוא יכול לצפות לתגבורת משמעותית של קולות – לעצמו ולרשימת הליכוד – בבחירות לכנסת ה–14 ממחנה הימין הקיצוני ביותר. עם זאת, ציבור הבוחרים הכללי יכול ללמוד ממכתב זה משהו על דמותו הפוליטית של שולחו.

בצד הידיעה על מכתבו של נתניהו לעציון פורסמה גם ידיעה על התנגשות בין כ–20 חברי תנועתו של עציון לבין שוטרים שרצו למנוע מהם להתפלל בצוותא על הר הבית ("הארץ", 5.5). 12 אנשי "חי וקיים" נעצרו בידי המשטרה.

זו היתה הפעם העשירית מאז חג החנוכה האחרון שאנשי "חי וקיים" ניסו לקיים, במאורגן, תפילה על הר הבית. מה ראה ראש הליכוד לחפש מגע עם קומץ קנאים ולהבטיח להם כי ממשלתו, אם אמנם תקום, תיענה בחיוב למשאלת לבם, בעוד שהמשטרה מסרבת באופן עקבי להיענות לדרישתם להתפלל על הר הבית בצוותא?

הכמיהה לתפילה זו אינה נחלתו של הציבור הדתי בכללו, נהפוך הוא: הממסד הרבני אוסר על כניסת יהודים להר הבית מחמת טומאתו, ולא כל שכן אינו מתיר להתפלל שם. רק הרב שלמה גורן טען בשעתו כי שטח מסוים על הר הבית מותר לתפילת יהודים: אבל די היה בחוות דעתו לחזק את רצונם של אנשי "חי וקיים", ואולי של עוד יחידים או של כת ארוקה זו או אחרת, לנסות להעמיד מדי פעם בפעם את המשטרה במבחן.

בימי המנדט לא חלמו יהודים על תפילה באתר הנקרא בערבית "חרם א־שריף": כולם, לרבות האורתודוקסים ביותר, הסתפקו בדרישה לגישה חופשית לכותל המערבי. אחרי כיבוש העיר העתיקה ב–1967 הורה שר הביטחון, משה דיין, להוריד מכיפת הסלע את דגל ישראל – משום שלא רצה כי סכסוך בין שתי דתות יתוסף לקונפליקט הפוליטי בין שני העמים.

ממשלת אשכול, שמנחם בגין היה חבר בה, השאירה את הר הבית בידי הוואקף, ולא בגין ולא יצחק שמיר שינו מצב זה, עת כיהנו כראשי ממשלה. יהודים רשאים לבקר בהר הבית, ומי שרוצה להתפלל שם ביחידות – יכול לעשות זאת. עם זאת, התבונה המדינית מחייבת כל ממשלה ישראלית שלא להרשות ליהודים לארגן תפילות קבוצתיות כדי לשמור על שלום ירושלים – דווקא מאחר שהעיר כולה הפכה להיות חלק בלתי נפרד של מדינת ישראל – וכדי למנוע התנגשויות בין יהודים ומוסלמים העלולות לערער על יציבות הסיפוח.

ח"כ נתניהו מתפאר כי הליכוד יכול לטפל בנושא של חופש פולחן לכל הדתות במקומות הקדושים לכל דת, "ברגישות הראויה". אבל התנתפתו לחבורת יהודים שלהם של אמונה דתית בצירוף לאומנות יהודית־פוליטית בוער בעצמותיהם, והקשה מלשמש ערובה כי הוא ניחן ברגישות זו. מכתבו ליהודה עציון עלול דווקא לעודד את אנשי "חי וקיים" להוסיף ולהתגרות, תחת מסווה המאבק למען חופש הפולחן הדתי, במגזר הגדול ביותר של ערביי ארץ ישראל. מן הראוי שכל הבוחרים, היהודים שביניהם בראש וראשונה, יזכרו את זאת כשילכו לקלפי בשנה הבאה.

על מה נשאר לגרמנים להתחרט

מאת דן מרגלית

במקום לתבוע להדיח את משה צימרמן מן האוניברסיטה, יהיה זה נאות אם עמיתיו יגבילו את קשריהם עמו למתחייב מהפעילות האקדמית, כל אחד לפי טעמו

העזותיו המאוסות של משה צימרמן, שכרכו יחד את הנאצים ויהודי חברון והתנ"ך ומיין־קאמפ, היו צפויות: הן היו כה צפויות, שמפתיע ומעודד להיווכח כי הסעירו את עמיתיו באוניברסיטה העברית. לפרופסור להיסטוריה גרמנית לא היתה סתם פליטת פה.

דבריו משתלבים במסע כפול, שמגיע לשיאו בימים אלה, שבהם נפתחות העצרות לציון 50 שנים למיגור הנאצים: למוסס את זכר השואה כפשע במעט ייחודי נגד היהודים, ולהמעיט מרישומם של הנאצים כזוועה חסרת תקדים בתולדות הרשע האנושי.

הפרופסור להיסטוריה מירושלים יודע כי אלה שני צדדים למטבע אחד, שנועד לבסס את מקומה של גרמניה בשורה הראשונה של המדינות ולהסיר ממנה כל מבוכה בזירה הבינלאומית. אפשר להגיע ליעד של טיהור גרמניה בגימוד מקומם של הנאצים בהיסטוריה שלה, כאילו היו רק תגיגה קצרת מועד. הדבקת משהו מהגימור ההיטלראי ביד לדי היהודים בחברון ובפרופסורים מהאוניברסיטה המתארגנים נגד צימרמן, משרתת מטרה זו: כאשר יש יותר מנאציזם אחד – הנאצים המקוריים נתפס כמו צרת רבים.

התפרצותו המילולית אינה ראשונה. האיש, שעומד בקשרי מחקר ומדע ומימון עם גרמניה, רמז כבר לפני כמה שנים, שהשואה והנאצים אינם כה מרכזיים בהיסטוריה הארוכה של הרייך. הרי הנאצים שלטו בארץ מכורתם תריסר שנים בלבד, וגרמניה היא יותר גתה ובטהובן מאשר אדולף היטלר.

המגמה לכווץ את הייחוד היהודי של השואה יצאה מהיסטוריונים ישראלים שסייעו לפולמוס האנטי־ציוני במזרח התיכון. אך צמצום המשמעות הנוראה של הנאצים חובק זרועות עולם.

מנהיגים נפגשים במוסקווה ראשי המדינות שהביסו את הנאצים. מגרמניה של הלמוט קוהל מגיעים הדים של כעס וחוסר שביעות רצון. שם לא רוצים לחגוג את חיסולו של היטלר אלא לבכות את מר גורלם של גרמנים, שנעקרו מפולין הקומוניסטית וצ'כיה הדומה וגורשו לארצם.

עיתוני המערב נלכדו ברשת שטמנו להם חוגי הימין הגרמני באמצעות אנשי תקשורת ואקדמיה תמימים ששיחקו לידיהם. "ניוזוויק", למשל, בחר לייחד חלק ניכר מסיקור היובל דווקא לתיאור סבלם של הגרמנים ב–45', שקיבלו להזו מאז בושלמה. גם הם באומללים, באיזו חלוקה סבל מדובר? מהו סיאסוא אסונם אל מתחת לשטיח אין זאת אלא שהתעמולה הגרמנית החדשה בנוסח "כולנו אשמים" עלתה (לרוע המזל) יפה.

הנאצים מקווים כי לא ירחק היום וגרמניה תוצג בספרי ההיסטוריה כקורבן מלחמת העולם השנייה לא פחות מעמים אירופיים אחרים. הם רוצים שוינסטון צ'רצ'יל ייזכר לא רק כמי שהנהיג את לונדון הבוערת בבליץ אלא גם כמי שהטיל פצצות נקם על דרזדן הנאצית.

גרמניה רוויה בתביעות כאלה לחלוקת נטל האשמה עם מנצחיה. התקשורת הדמוקרטית מדברת על הרחבת גבולה של פולין מערבה ב–1945 כעל "טיהור אתני" מהסוג שבוצע במלחמות יוגוסלוויה, כאילו מדובר בסך הכל בעוד מלחמה אחת מהסוג המוכר. אם פרופסור יהודי בירושלים מתבטא על לימוד התנ"ך בישראל בהקשר השואתי אחד עם הנחלת מיין־קאמפ של היטלר – על מה נשאר לגרמנים להתחרט?

בכל זאת טועים הפרופסורים שתובעים לתומם לכנס את סנאט האוניברסיטה להדיח את צימרמן. הוא ישמח בהחלטה כזאת, ומיד יאשים את עמיתיו בשריפת הספרים והרייכסטאג ומי יודע במה עוד. ממילא בגרמניה יקבלו אותו בזרועות פתוחות. נשיא האוניברסיטה חנוך גוטפרוינד לא יעניק לו הישג כזה.

זה יהיה נאה ונאות אם רבים מעמיתיו של צימרמן יגבילו את קשריהם עמו למה שמתחייב מהפעילות האקדמית, אך כל אחד צריך להחליט לעצמו כמה הוא מוכן לקיים קשר עם איש כזה. אין מקום לפטיציות ולהצבעת הרוחה בסנאט האוניברסיטאי.

זכות הדיבור עומדת לכל אזרח. החופש האקדמי העניק לכל מי שזכה בו. אי אפשר לחלקו בין דוקטורים נבונים ובעלי טעם לבין פרופסורים מרושעים וסכלים. אם כן, שיידעה ממנו גם האיש המקנה תחושה כי כל דבר גרמני הוא "איבר אלס". חבל, אבל לא נורא.

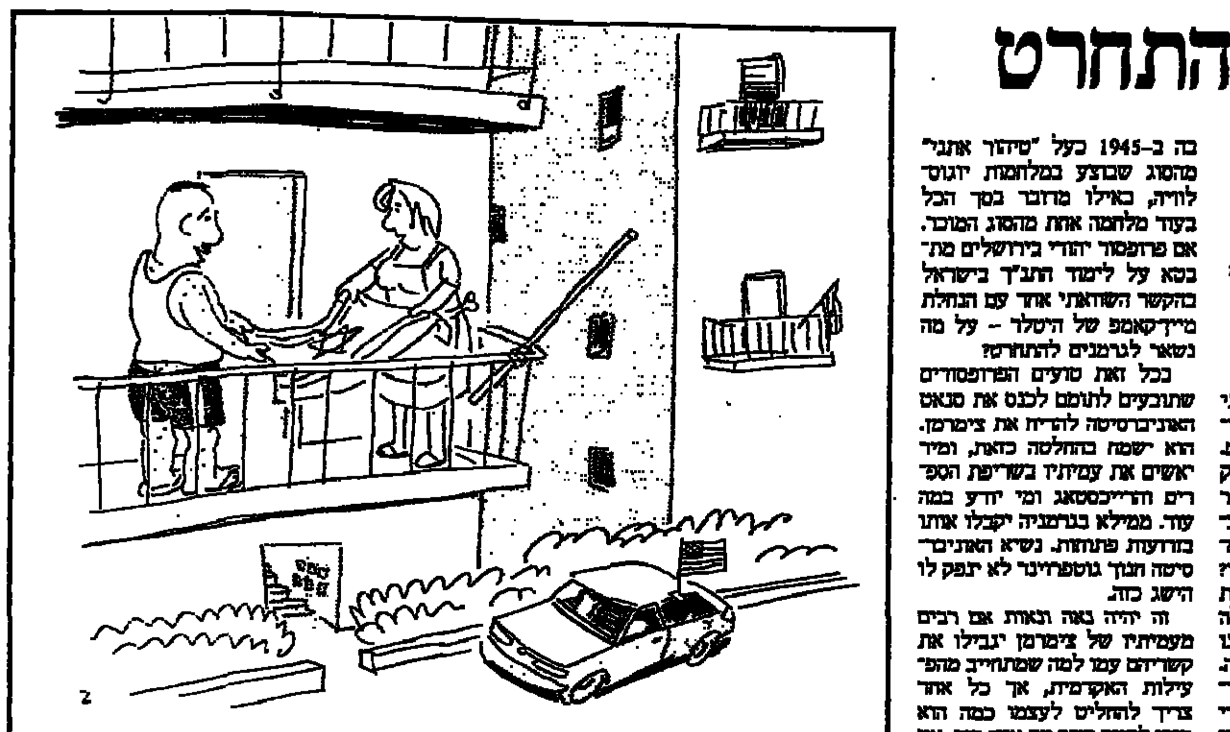

אור על הארכיונים

מאת אבנר כהן

ככל שדמוקרטיה היא בטוחה בעצמה, כך גם קטן הצורך שלה להסתתר מאחורי מחסה סודיות לאורך זמן

ביל קלינטון הבטיח ב–1992 שאם ייבחר הוא ינער ויטלטל את הממלכה הביטחונית הקרויה "סודות מדינה". בשבוע שעבר, לאחר מאבק ביורוקרטי ממושך עם הרשויות מייצרות סודות המדינה, חתם הנשיא קלינטון על צו נשיאותי בדבר ליברליזציה ודמוקרטיזציה בכל הקשור למדיניות הסוד של ממשלת ארה"ב.

על פי המדיניות החדשה, שפרטיה הרבים משתרעים על צו בן 26 עמודים, סיווגם של מסמכי מדינה שנוצרו לפני 1975 יפוג בשנת 2000, למעט מקרים מיוחדים. המדיניות החדשה מטילה הגבלת זמן של עשר שנים לשמירת סיווגם של מסמכים.

צוות בין משרדי בכיר לענייני סיווג יהיה סמכות־העל במקרה של בקשות לפטור על ידי ראש הסוכנות הממשלתית מייצרת הסוד. הנשיא קלינטון הקציב לממשלה הפדרלית חמש שנים לעמוד בדרישות המדיניות החדשה. בדברים שנשא בטקס החתימה, אמר שהמדיניות החדשה אמורה להעמיד את תקנות החסיון בקנה אחד עם אמריקה דמוקרטית בעידן של לאחר המלחמה הקרה.

על פי תקנות הסוד הנוכחיות, שנוצרו כחלק מתחיקת המלחמה הקרה, קיימים כיום מאות מיליוני מסמכים שנותרו בדרגת סיווג הגבוהה, המקורית, מעבר לסף 30 השנה (אורך חיי הסיווג הנוכחי שבתוכו עוברים המסמכים לרשות הגנזך הלאומי האמריקאי).

עצם קיומו של מאגר אדיר של תיעוד היסטורי המוגדר עדיין כמסווג מבחינה ביטחונית, הכולל גם חומר מתקופת מלחמת העולם השנייה ואף לפניה, המשאבים הרבים שהושקעו בהבטחתו הפרסית הנציח את האתוס של סודות מדינה. על פי הערכות מומחים, אין בשחרורם של כ–90% מאותם מיליוני עמודים נושאי התווית "סודי ביותר" כדי לגרום כל נזק לביטחון הלאומי האמריקאי.

צעדו של קלינטון זכה לשבחים בעיתונות האמריקאית, אך ה"ניו יורק טיימס" טען במאמר מערכת שהצו החדש עדיין מותיר יותר מדי סודות, שכן יש בו קטיגוריות פטור רבות מדי שיאפשרו להשתמש באצטלת הסודיות כדי להסתיר מדיניות שמן הראוי שבדמוקרטיה תעמוד בביקורת ציבורית. העיתון מכיר בלגיטימיות של פטורים הקשורים בפרטים על תכנון וייצור נשק גרעיני, או מקורות ושיטות לאיסוף מודיעין, אך אינו מקבל כלגיטימי פטור הקשור להשפעה של מידע על יחסי החוץ של ארה"ב עם מדינות זרות.

הצו של קלינטון פותח צוהר להרהור בהבדלים, בתחיקה ובמעשה, שבין ארצות הברית לבין ישראל. ראשית, בארץ לא קיימת תחיקת חופש האינפורמציה (Freedon Information Acu), המאפשרת לכל אזרח אמריקאי את הזכות לבקש כל מסמך ממשלתי שהוא כל עוד אין בכך לפגוע בביטחון. שנית, בארץ קיימת צנזורה ביטחונית, המופעלת באמצעות הצבא, והיא מחייבת הגשה ואישור של כל פרסום שנכתב על ידי ישראלי בנושאי חוץ וביטחון.

אילו התייחסו הצנזור והציבור במלוא הרצינות לרשימת הנושאים הארוכה המוגדרת בתקנות כענייני ביטחון, לא הצנזור ולא העיתונות היו מסוגלים לתפקד במתכונתם הנוכחית. גם בשיא עידן המלחמה הקרה לא היתה בארה"ב צנזורה ביטחונית על העיתונות והמחקר האקדמאי. הדבר מנוגד לאושיות החוקה האמריקאית.

ביחס לשאלת סיווג מסמכים ושחרורם, גם כאן קיימים הבדלים משמעותיים בין שתי הדמוקרטיות. חוק הארכיונים הישראלי קובע שתיעוד ממשלתי ישוחרר לעיון הציבור, אך אורך חיי הסיווג כפי שמופיע בתקנות הישראליות במשך 50 שנה, עם אפשרויות להארכה בלתי מוגבלת, בניגוד לתקופת 30 השנה של ארה"ב בתקופת המלחמה הקרה ובניגוד לצו הנוכחי של קלינטון שמצמצם תקופה זו, כאמור, לעשר שנים בלבד.

גנזך מדינת ישראל מנסה בשנים האחרונות, ביוזמתו הוא, להיות ליברלי יותר מכפי שתקנות 50 השנה דורשות. כך, למשל, הגנזך הציע, וראש הממשלה אישר, להקטין את תקופת החיסיון הפרוטוקולי של ישיבות הממשלה ל–40 שנה, אך מסיבות מעשיות (תקציב וכוח אדם) גנזך המדינה עדיין עוסק בשחרור הפרוטוקולים של 1949, ולא של 1955.

הארכיון הישראלי היחיד המתקרב בפילוסופיה שלו לגישה האמריקאית, אך בפועל עדיין לא מגיע אליה, הוא ארכיון משרד החוץ שמנוהל ומתוחזק בלעדית על ידי גנזך המדינה. ארכיון זה אמור להיות מופעל על פי עקרון החיסיון של 30 שנה (ולא 50), והגנז משתדל לעמוד בדרישות המעשיות של העיקרון. גם כאן, כמו בצו של קלינטון, השחרור אינו אוטומטי, והוא כרוך בבדיקה ביטחונית של החומר שאורכת זמן.

ארכיוני משרד הביטחון וצה"ל מנוהלים ומתוחזקים על ידי משרד הביטחון ולא על ידי אנשי גנזך המדינה. גם בהם, לכאורה, שוררת גישה ליברלית יותר מאשר תקנות חסיון 50 השנה. שר הביטחון התיר לפתוח את הארכיון לחוקרים, בצורה מבוקרת וחלקית, עד לתקופת מבצע סיני (1956). בשטח המצב ליברלי פחות. רשות העיון בארכיון משרד הביטחון מוגבלת אד־הוק (על פי נושאים), לעתים גם אד־הומינם, ובכל מקרה אילוצי תקציב וכוח אדם מקשים על החוקרים והארכיון עצמו בזיכרום תקופת המתנה ארוכה.

אבל ההבדל החשוב שבין ישראל לארה"ב נוגע ביחס לשלוש המסגרות הפועלות מטעם משרד ראש הממשלה שעצם עניינן הוא ממלכת הסוד: המוסד, השב"כ והוועדה לאנרגיה אטומית. אף שארכיוני כל שלושת הגופים הללו כפופים, נומינלית, לחוק הארכיונים, הרי אליהם לא רק ידם של החוקרים אינה מגעת, גם ידי גנז המדינה מוגבלות מאוד. לכל שלושת הגופים הללו יש מסגרות ארכיוניות־היסטוריות משל עצמם והן פועלות על פי תקנות פנימיות.

בעוד ארכיבאי המוסד והשב"כ מתייעצים לפעמים, בעניינים טכניים, באנשי גנזך המדינה, אנשי הוועדה לאנרגיה אטומית מתנהגים כאילו גנזך המדינה וחוק הארכיונים לא קיימים כלל. שלוש המסגרות הללו מסתתרות מאחורי חסיון 50 השנה, ויימצאו כן הכתם פטורות גם מעבר לתקופה זו. במקביל, חומר ארכיוני יקר ערך מועבר מארכיונים אלה לחוקרים ולעיתונאים מסוימים, על פי הסכמים וקשרים אישיים מיוחדים, הסכים ללעג את חוק הארכיונים ואת עקרון שוויון ההזדמנויות בין החוקרים.

פתיחות של ארכיונים ממשלתיים, והנגישות של החוקרים לתיעוד שבהם, הן מאבני הבוחן של משטר דמוקרטי אמיתי. ככל שתקופת החיסיון קצרה יותר, כך גם מקבלי החלטות ערים לכך ששיקוליהם והחלטותיהם אינם אנונימיים והם נתונים לביקורת ציבורית, ולא רק של היסטוריונים. יותר מאמריקה, מדינת ישראל ידועה בהסתבכותה בפרשיות לאומיות אומללות שנולדו במוחם של אנשים שהאמינו שהסודיות תסתיר אותם לעולמי עולמים.

ככל שדמוקרטיה נעשית חסונה ובטוחה בעצמה, כך גם קטן הצורך שלה להסתתר מאחורי מחסה הסודיות לאורך זמן. יש לקוות שישראל בטוחה בעצמה ובעוצמה זה, תוכל גם היא ללכת לרפורמה דמוקרטית בממלכת הסוד שהיא שלה.

הכותב הוא עמית בכיר אורח במרכז ללימודים בינלאומיים במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס

חדוות הסנקציות

מאת צבי בראל

מאחר גר עכשיו בשוודיה. תודה לה נמלט בעצמו מאיראן, ורק אחרי שנתיים הצטרפו אליו אשתו ובנו בן השנה. אביו ואמו נשארו מאחור יחד עם עוד שניים מאחיו. גם היום, תשע שנים אחרי שעזב את איראן, הוא סיפר לי, הוא חולם על עיר מולדתו בכל יום ויודע כי לא יוכל לשוב אליה אולי לעולם.

מאחר לומד הנדסת מחשבים ועובד באחד ממפעלי ההייטק בשטוקהולם. לידו חיים עוד כמה אלפי איראנים, צעירים, משכילים, אשר ויתרו על השיבה לאיראן ומצאו בשוודיה מקום מקלט נוח. כמותם יש עוד מאות אלפים שניצלו כל דרך כדי לעזוב את איראן האסלאמית, הדתית, הקיצונית, ולהגר לקנדה, לגרמניה, לצרפת, לבריטניה ולארה"ב. "היום זוהי מדינה אוכלת יושביה. העוני גדול, האבטלה מגיעה בערים ל–25%–30% וכל פעולה של האזרח מפוקחת על ידי מלשיני המשטר", מספר מאחר.

על הכלכלה האיראנית אפשר לדבר רק במונחים שליליים. החוב החיצוני הרשמי מגיע לכ–30 מיליארד דולר, החובות האמיתיים הם כנראה כפולים מכך. תיירות אין, רשת הכבישים והטלפונים עלובה, ושירותי הבריאות, גם במקומות מרכזיים, אינם מעודכנים ומתקשים לספק תרופות בסיסיות. זכויות אזרח, במובנים המקובלים במערב, אינן קיימות. חל איסור להתקין צלחות טלוויזיה, ועיתונים נסגרים ונפתחים על פי משב גחותיהם של שרים.

למעשה, כל עונש חיצוני שאפשר להטיל על 60 מיליון תושבי איראן, המשטר כבר הטיל בעצמו. למרות זאת, 16 שנים אחרי מהפכת חומייני לא נוצרה אופוזיציה ראויה לשמה שיכולה להפיל את השלטון באיראן. מדי פעם בפעם יוצאים כמה עשרות אלפי אזרחים להפגנה נגד המשטר, אבל אין באר לה די לערער את השלטון. מצד אחד, תלותו של האזרח, הסוחר, בעל העסק, בשלטון חזקה כל כך, ומצד אחר, המשטר גמיש דיו להיענות לדרישות שיש בהן היגיון. כך, למשל, הוא נענה לתביעת תושבי העיר קזווין להינתק מן הקשר האדמיניסטרטיבי עם טהראן כדי שמסים ישמשו לפיתוח עירם.

מה איפוא עשויות להשיג הסנקציות החדשות שהטילה ארה"ב ברוב עם על איראן? לכאורה, הן נועדו להרתיע את איראן מלפתח נשק גרעיני. אבל ללא שיתוף פעולה עם מדינות אחרות, ובאופן מיוחד עם רוסיה, סין, הודו, פקיסטן, או עם צפון קוריאה, תתקשה איראן לפתח בעצמה נשק כזה. כל אחת כאלה מצויה בקשרי סחר נשק הדוקים עם איראן ואין כל סנקציה שתרתיע אותן מלמכור לאיראן את מבוקשה. אין גם כל סימן שמי מהן תהיה מוכנה להשתתף בקואליציה אנטי איראנית, או באיזו שהיא קואליציה בכלל.

הקשיים הכלכליים שיוסיפו הסנקציות האמריקאיות יהיו בני תוקף עד שיימצאו לקוחות חדשים לנפט האיראני. אלה אינם חסרים. מי שעלול למעשה להפסיד יותר הן החברות האמריקאיות שלא יוכלו עוד לעשות עסקים גלויים עם איראן, עד שגם הן ימצאו דרכים לעקוף את החרם כפי שמצאו דרכים לעקוף את החרם על לוב באמצעות חברות קש הרשומות בבריטניה ובגרמניה.

העילה האמיתית לסנקציות, גם אם אינה מוצהרת, היא לנסות דרך נוספת להפיל את המשטר האיראני. זוהי מטרה ראויה לשמה. מדובר במשטר דיכוי קיצוני, שתומך בארגוני טרור, ומעודד קיצוניות דתית במדינות אחרות. אבל קשה להאמין שדווקא סנקציות המוטלות על ידי מי שמוגדר כאויב העם יעוררו את העם נגד ממשלו. גם בעיראק, הסובלת מן הסנקציות החריפות ביותר, או בלוב, לא הצליחו הסנקציות להדיח את המשטר. רק בדרום אפריקה הוחלף השלטון. אבל שם מדובר במדינה דמוקרטית הבוחרת את מנהיגיה.

הסנקציות על איראן אינן, אם כן, יותר מאשר הצהרה והבעת תמיכה אמריקאית אוהדת בישראל. תועלתן למטרה לשמה הוטלו מפוקפקת. יתכן שביטחונה של ישראל היה יוצא נשכר יותר לו היו יחסיה של ארה"ב עם איראן תקינים, ובדרך של השפעה כלכלית חיובית היתה מצליחה לסחוט מאיראן ויתורים או שינוי מדיניות. אין לכך, כמו לסנקציות, כל ערבויות להצלחה, אבל נראה כי מבחינת ישראל עדיפה מדיניות המציה בתוך ההשפעה האמריקאית על פני מדינה המחויבת להלוסין.

לא מגיע לנו

מאת אמנון דנקנר

מועדי חג הם בעיקר בגלל עיתוני החג, הזדמנות לחשבון נפש לאומי ותיאור המצב הלאומי. ואכן גם הפעם עסקו שם הרבה באפיונים של עם ישראל. החגיגיות כבר מזמן אינה באופנה ושירי התפעלות על מה שנעשה כאן בשנות המדינה נחשבים לעיתונות גרועה מן הסוג שאכלנו הרבה זמן בשנות ה–50 וה–60 ומאסנו בו. הבון טון הוא של גישה עוינת, צייקנית, מתנשאת וביקורתית בכל מחיר על מה שמכונה, בבוז לגלגני, "עמישראלי" שנראה כי לא קם לו מזמן שנוא כמו כמה מהכותבים בעיתונים שהוא קורא בהם בשקיקה. אלה כותבים לא ממש שונה ממה שהיה כותב איזה ואסף אמריקאי ממועדון חברתי שאינו מקבל יהודים, או אנטישמי מעודן מצרפת. הכותבים האלה, האנינים בעיני עצמם, אינם חושפים אלא מידה של מיזנתרופיה ודמה של מרירות, הנובעת כנראה ממצוקות פרטיות ומרצון להיראות כמתרפשים מקום גבוה במדרג החברתי. הם יוצרים סטריאוטיפים מגונים שפגיעתם רעה ואין בהם ממש. אני זוכר כיצד טבעו, למשל, בשנות ה–80 את המונח "סוב־יואיזי" לתיאור הישראלי שנהה אחרי מכוניות ה"סובארו". כאילו חטא איזה חטא. האמת היתה שהישראלי עשה את המעשה הנבון ורכש את מה שהיה אז התבילה האופטימלית של מינוע לעוצמת מחיר. אבל מה זה עזר לי כשרכשתי אז מכונית כזאת ונתקלתי בלעג תמה ומאשים: גם אתה? היום כבר חלפה התופעה, אך טביעת הסטריאוטיפים המגונים נמשכת ומעניין לבדוק אותה, פרט פרט:

● הישראלי זולל חומוס – באמת נורא. איך יצא שדווקא המאכל הפשוט, הזול והמשביע הזה הפך למאכל הלאומי שלנו? האמת שהוא צודק בנהייתו אחרי העיסה הטעימה הזאת, על שום כל מעלותיה ובעיקר משום שאפשר ליפול קשה במסעדות איטלקיות, סיניות וצרפתיות בארץ. אבל עם חומוס בדרך כלל יוצאים מרוצים.

● הישראלי הולך עם אקדח צמוד – קשקוש מאין כמוהו. רשיונות נשיאת אקדח מחולקים בקמצנות, ורובם ניתנים למי שחי או עובד בשטחים. נכון שהמספר גדול יחסית למה שנהוג במדינות שלוות, אבל יחסית למדינה שבה יש סיכוי להיקלע לאירוע טרור בכל רגע, המספר קטן להפתיע.

● הישראלי הוא בולמוסאי של פלאפונים – ומה רע בכך? והיפך – הישראלי ער לכל חידוש היכול לשפר את חייו. נכון שיש נשמות אנינות שזה מפריע להן, אבל לעדלם לא יכתבו, למשל על הבולמוס בעניין המחשבים האישיים, כי זה עוד עלול להישמע חיובי.

● לישראלי כרס משתפלת – בתור דוגמה להיעדר כושיות קשה לי קצת לדבר בנושא. אולם הרושם שלי הוא שאינני שונה מעמים מערביים מפונקים אחרים. הבעיה היא שמי שמחפש את זה יכול למצוא את זה, כי כרסתו בולטת בקרסת רזים כמו בוהן צבה. האמת היא שאם עודף כרסתנות הוא הזיק בריאותי – הרי שלנו, עם תוחלת חיים מהגבוהות בעולם, אין מה להתבייש.

● הישראלי תייר גנב ואלים – הישראלים לא המציאו את הגניבה ממלונות ורק חלק קטן מהם עושה את הדברים האלה. רוב הישראלים תיירים שקטים ונוחים ודאי שאין להם השם הרע של התיירות האנגלית מבריטניה ומגרמניה והתיירות המטרידה והצעקנית של היפאנים והאמריקאים.

● הישראלי חובב מנגלים בשפעים – כל מי שראה ירידי כפרי באוסטריה, שתיית בירה בגרמניה או פיקניקים המוניים בארה"ב יצחק להלקאה עצמית זו. הנהייה אחרי בילוי בחוץ אינה המצאה ישראלית, אלא צורך אנושי. לא כולם נמנים עם האצולה הבריטית שיש לה כרי דשא פרטיים, שעליהם פורשים את מה שבסל הפיקניק שנרכש בפורטנאם אנד מייסון.

● הישראלי גזען ואלים ביחסו לערבים – האמת היא שאין כאן גזענות. שני עמים שכנים שביניהם סכסוך דמים, מפתחים בארה טבעי שנאה, שגם אחרי השלום ייקח זמן עד שתתוקן. הצרפתים קוראים לגרמנים "בושים" האנגלים מכנים את הצרפתים "צפרדעים" והכל בגלל סכסוכים שחלפו מזמן. אשר לאלימות – כדאי להודות שעל רקע מה שקורה ולמרות העוקה המוצדקת על כל גילויי אלימות מצד יהודים כלפי ערבים – הכמות והאיכות של אלימות מתנחלים, למשל, כלפי שכניהם הערבים, מועטה באורח מעודד.

● הישראלי רשלן שטוף ומאלתר – באמת פלא איך עם אוסף כזה של לא יוצלחים יש לנו תל"ג של 80 מיליארד דולר, יצוא של 14 מיליארד דולר, בקשות מהיריבות בעולם, צבא שמנצח מלחמות, תעשיית הייטק שמייצרת חידושים עולמיים, שירותים טובים של המדינה והרשויות המקומיות, מערכת בריאות טובה והרגשה כללית של שביעות רצון.

האמת היא כי האיפיון הישראלי הנכון היחיד הוא כי הישראלי הוא צרכן סובלני של רשימות גנאי על אודותיו בעיתונות שלו, אשר בכל מקום אחר בעולם היו מחוררות לכותביהן כגילוי של התנשאות מעטירית ולגלגנות גורפת, טועה וחסרת טעם. אנחנו לא מושלמים, נכון, אבל לא מגיע לנו עיתונות כל כך רעה.

הליכה והליכים

מאת גדעון לוי

מחדלו הגדול של רבין אינו בזירה הסורית, הכישלון האמיתי הוא בהאטת תהליך השלום עם הפלשתינאים אחרי הסכמי אוסלו וואשינגטון

שוב לא היה זה יום עצמאות שמח במיוחד. אמנם בניגוד לשנה שעברה לא השביתו פיגועי טרור את שמחת החג – וגם דן מרגלית ורון שילון השתדלו כל כך להביע את החג בתוכניות האירוח הממלכתיות שלהם, מתקתקות ודביקות עד זרא – אבל משהו המצמץ עמד באוויר. מותר להביע שמדובר בתחושה חריפה של חוסר ודאות בנוגע לעתיד יחד עם ספקות גדלים והולכים כלפי מה שכבר הושג בתחום המדיני.

זה בהחלט יכול היה להיות אחרת השנה. ל–89% מהישראלים, על פי סקר של מינה צמח שפורסם בערב החג, טוב לחיות בארץ הזאת: אצל 29% מהם גם עלתה השנה רמת החיים, יותר מפי שניים מאלה שאצלם היא ירדה. מנגד, נחלשה תחושת הביטחון האישי אצל 45% מהציבור, על פי אותו סקר, ורק 37% מאתנו חושבים ששלום עם סוריה יושג עד ליום העצמאות הבא. על שלום עם הפלשתינאים איש לא שואל ואיש לא מדבר.

ראיונות החג האין סופיים לא תרמו דבר להפגת המועקה. ראשון המדברים היה האורח מספר אחת: עוד לפני שנכנס החג טרח נשיא המדינה, עזר ויצמן, להודיע את הממשלה ש"לא צריך להתנהג יותר מדי" להשיג שלום עם סוריה. כך מדבר נשיא שפעם חשב כי שימלא תפקיד של ממריץ השלום. אחר כך התלהם אהוד ברק לפני יהודי ניו יורק ואמר להם שבקרוב יהיה צריך להטיל סגר הרמטי וקבוע על השטחים, "אם תפקודו של יאסר ערפאת לא ישתפר".

ראש הממשלה התמוגג, כהרגלו, מהשלום עם ירדן, ולא התייחס בשום מקום לפלשתינאים. הרמטכ"ל מילא את המוטל עליו ואמר שהוא מוטרד מהחיבור של הסקאד סי עם הנשק הביוכימי שסוריה מייצרת, ושמעון פרס כתב שצריך לעודד את הקמתה של קואליציה בינלאומית נגד הפונדמנטליזם. זו הבשורה שיצאה מהקריה בירושלים ומזו שבתל אביב: ספקנות כלפי הסורים, התעלמות מהפלשתינאים.

רק יצחק בן אהרן הקשיש, בנאום רענן ומזהיר, קרא לנקוט "קצת פחות הליכים וקצת יותר הליכה" בדרך אל השלום. במשפט אחד קלע בן אהרן למה שחסר יותר מכל דבר אחר מצדה של ישראל בתהליך המדיני: התלהבות שתקפה במשהו את הספקנות והחשדנות הישראליות ותביא סוף סוף להליכה בצעדים גדולים, ובעיקר נמרצים יותר.

ישראל של רבין־פרס הלכה כברת דרך גדולה בשלוש השנים האחרונות. שני איסורים מיתולוגיים נשברו והשמים לא נפלו. ישראל מנהלת מו"מ קבוע עם ערפאת וגם מודיעה לסורים, בדרכים כאלו או אחרות, שיש על מה לדבר בנושא פינוי הגולן כולו. אלו היו חדשות טובות מאוד. אלא שדווקא בגלל התנופה הזאת שהפגינה ישראל, מותר היה לצפות שההמשך יעיד על ההתחלה. בנושא הסורי, שראש הממשלה מייחד לו עכשיו את עיקר תשומת לבו, צריך היה רבין לומר זה כבר דברים פומביים, ברורים ומפורשים על נכונותו לסגת מכל הגולן בתנאים. רק כך היה אפשר לדחוק את אסד לקרן זווית של צורך להחליט ולהכשיר כן בזמן את דעת הקהל הישראלית לקראת הכרעה.

כל ילד ישראלי יודע שרבין אותת לאסד על נכונותו, אבל רבין לא מוכן לומר לישראלים את מה ששידר לסורים. הנימוק הישן והלא־טוב על שמירת קלפי מיקוח הוא כמובן חסר שחר במצב עניינים זה. אבל מחדלו הגדול של רבין אינו בזירה הסורית, שם מוטלת עדיין מרבית האחריות לכישלון האפשרי על כתפי אסד. הכישלון האמיתי הוא עם הפלשתינאים. אחרי הצעד הגדול של הסכמי אוסלו וואשינגטון, החד־מוד הנכון על ערפאת כפרטנר, נסוגה ישראל של רבין אחורנית, מותירה את ערפאת בקשייו הנוראיים ובבדידותו ואומרת: הבה נראה אם הוא ראוי לנו. מאז הצעד קדימה שעשה רבין לעבר ערפאת, כבר נעשו בזיוו תריסר צעדים אחורנית וערפאת מאיים ליפול.

דווקא אירועי יום העצמאות והתבטאויות החג המחישו את מה שאפשר היה לעשות ולא נעשה. בעוד שראש הממשלה מתענג על חברתו של המלך חוסיין, השמיע בעמאן השגריר הישראלי, פרופ' שמעון שמיר, כמה דברים אמיצים בהקשר זה. שמיר אמר שאסור לשכוח שיום העצמאות שלנו הוא גם יום השבר הגדול של הפלשתינאים ומדינות ערב. לרגישות שכזאת מותר היה לצפות גם מירושלים. אבל ירושלים הרשמית העדיפה להתעלם ביום העצמאות הזה, כמו בשאר ימות השנה, מהפלשתינאים ומערפאת. חוסיין – כן ובגדול; ערפאת – יזק.

בחינת התבטאויות של רוב האישים הישראלים אפילו לא רומזות על הליכה להתפייסות אמיתית היסטורית עם הפלשתינאים, כפי שאפשר היה לצפות אחרי אוסלו. רק שמעון פרס לבדו עוד מתלהב מהשלום, וזוכה בשל כך לתואר "גיבנת" מפיו של פקיד מדינה, ראש לשכת ראש הממשלה, מבלי שמישהו עושה מזה עניין. איש, למשל, לא חשב להזמין את ערפאת, סוף סוף, לביקור רשמי בישראל. מדוע לא בעצם? בגלל התנגדות הימין? הרי זה מתנגד בלאו הכי לכל מגע אתו, במחסום ארז או בקהיר. קשה להגזים בחשיבות התהודה שיכולה להיות לביקור כזה, הן בקרב הישראלים והן בקרב הפלשתינאים, תהודה שתשרת את האינטרסים של שני הצדדים. אבל את ערפאת פוגשים רק בצריף בארז, על כוס מיץ תפוזים ישראלי.

שר יחיד, יוסי שריד, שביקר לפני כמה ימים בחברון, הוכיח לפתע בעצם ביקורו הנדיר ששרי הממשלה הזאת גם מתנזרים לחלוטין מכל מגע עם הפלשתינאים בשטחים. לא ביקור, לא סיור במרוצה להתרשם מקרוב מהלכי הרוח והמצוקה. מתי ביקר באחרונה שר ישראלי במחנה פליטים פלשתיני שנמצא כידוע באחריות מדינת ישראל? כך גם המלל שמופנה כלפי ערפאת והפלשתינאים – תמיד חשדן, מאיים, חמוץ. ככה לא בונים שלום. תהליך השלום, ובעיקר זה עם הפלשתינאים, משום שוב לטלטלה רצינית. את זה אי אפשר להביא עכשיו רק בהליכים, כלשונו של בן אהרן, אלא אך ורק בהליכה.

مطابق للأصل

השופטים רוצים עוד, כמו העו"ד

מדוע יש להעלות את שכרם של השופטים? השופט העליון בדימוס חיים כהן מביא נימוקים וגם מציג מקור למימון. "קודם כל צריך לבדוק את השכר של מנהלי חברות ממשלתיות ואחרים בשירות הציבור". אז יהיה אפשר לחסוך הרבה מאוד כסף בשביל משכורות לשופטים"

מאת דליה שחורי

"אף אחד לא דואג לשופטים. מצדם של שר האוצר ופקידיו, השופטים יכולים לגווע ברעב. מה אכפת להם? העבודה הנפסדת והקלוקלת, ששופטים צריכים לדרוש בעצמם, רק מביאה לידי כך שהם דורשים סכומים גבוהים, על מנת שיקבלו סכומים גבוהים פחות" – אומר השופט בדימוס חיים כהן, לשעבר ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון. משכורות השופטים צריכות להיות הגבוהות ביותר בשירות הציבורי, סבור השופט כהן, והנימוק העיקרי לכך הוא הפער העצום בין הכנסותיהם של השופטים לבין אלו של עורכי הדין.

"זה לא עניין של קנאה או תחרות", הוא אומר. "תארו לעצמכם שופט יושב בדין, שצריך להכריע בין שני עורכי דין, ששכרם לשעה או ליום הוא שכרו לשבוע או לחודש. אם השופט הוא דלפון, מין עני ואביון לעומת עורכי הדין המופיעים לפניו, זה מסלף את דמותו בעיני הציבור. כאילו ציבור המתדיינים מוכן לשלם לעורכי הדין את כל אשר הם דורשים – ואין לזה גבול – ואילו לשופטים הציבור אינו רוצה לשלם אלא את הדרוש להם למחייתם".

נימוק נוסף שהשופט כהן מעלה נוגע למעמדם של השופטים בחברה. "השופטים, מטבע ברייתם, או בתוקף האתיקה שלהם, הם שונאי בצע. הם אינם רודפים אחר הממון. הם גם חיים בדרך כלל לא רע עם המשכורות שהם מקבלים היום. לא זאת השאלה. השאלה היא של מעמד ויוקרה". לדבריו, יותר משכר השופטים הוא עניין לשופטים לענות בו, זה עניין לציבור ולמדינה. "לכך", הוא אומר, "אין דעתי נוחה מכך, שהשופטים צריכים לבקש על עצמם. מדינה מתוקנת היתה קובעת את שכרם ביוזמתה שלה, ביוזמת מחוקקיה, באופן שלא יהיה בשירות המדינה שכר גבוה משכר השופטים. מדינה מתוקנת צריכה לדאוג לכך לא רק מפני כבודם של השופטים, אלא גם מפני מעמדו של בית המשפט. אי אפשר לומר שבית המשפט יכול לאכוף על כל רשויות הממשלה את החוק ואת הדין, ובאותה נשימה לומר – אני לא דואג לבית המשפט שיוכל להתקיים בכבוד".

משתמעת מכאן העמדת הרשות השופטת בראש שלוש הרשויות. "ודאי", אומר השופט כהן, "הרשות השופטת עליונה על הרשויות האחרות. בית המשפט העליון יכול לבטל את מעשה הרשות המבצעת. הכנסת אינה יכולה. היא אמנם ריבונית, אך הרשות השופטת מפרשת את חוקי הכנסת. איש לא יעלה על הדעת, עקרונית, שיושב ראש הכנסת יקבל משכורת כמו נשיא בית המשפט העליון".

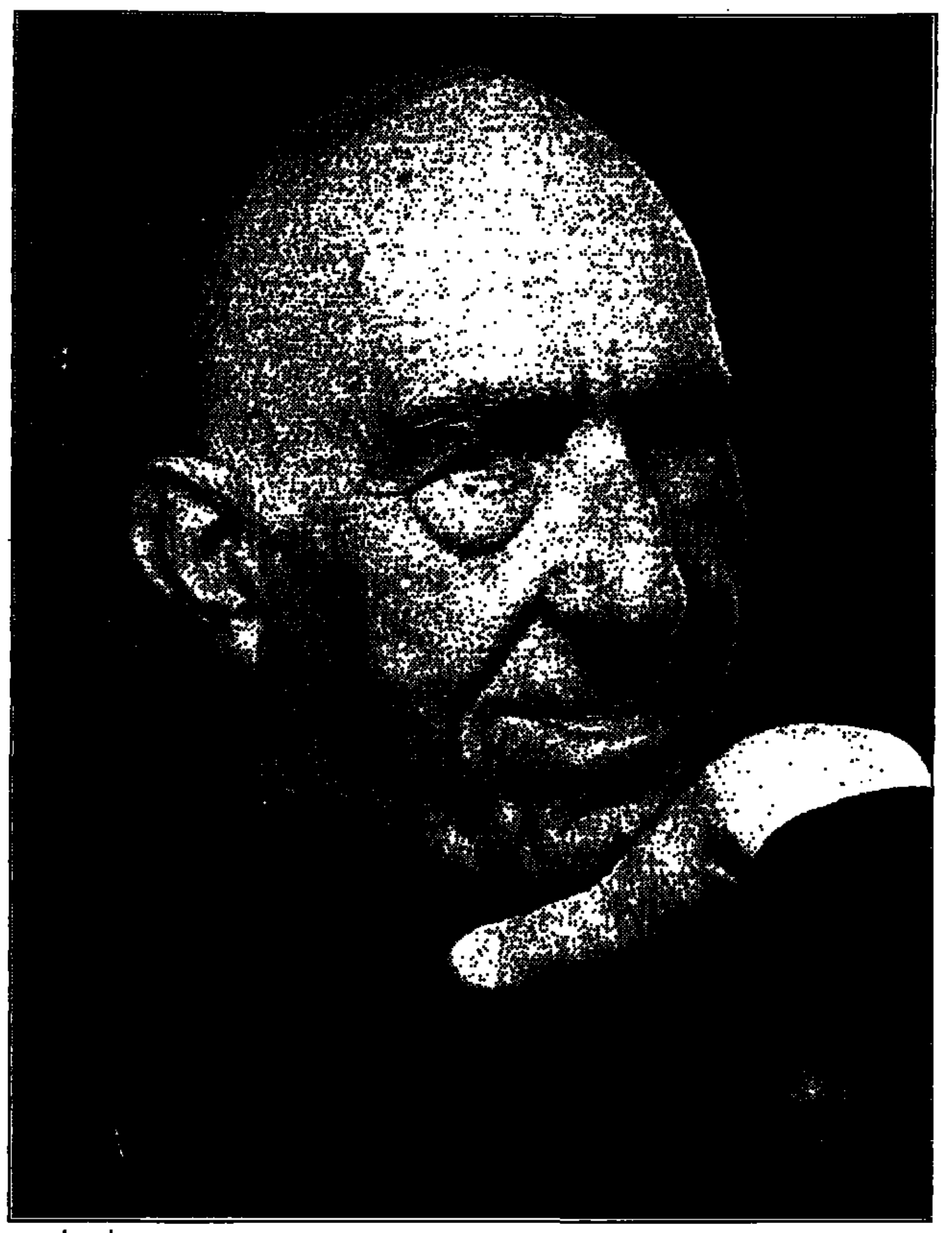

תצלום: הלל אברהמי

חיים כהן: "מצד שר האוצר ופקידיו, השופטים יכולים לגווע ברעב. מה אכפת להם?"

כיום עומד בראש הפירמידה נשיא המדינה, שמשכורתו 24 אלף שקל בקירוב. מתחתיו – נשיא בית המשפט העליון, המשתכר (לפני ההעלאה, שעל פי חישובי משרד האוצר ועדת הכספים מגיעה ל–70%) 21 אלף שקל בקירוב; שופט בית המשפט העליון, ששכרו 19 אלף שקל בחודש, וראש הממשלה, המשתכר 16 אלף שקל, אך יש לו תקציב הוצאות גבוה.

השופט כהן אינו חושב ששופטי בית המשפט העליון ניצבים למעשה בראש הפירמידה כיום. שכרם של בעלי תפקידים אחרים בשירות המדינה, הוא אומר, צמוד לשכר השופטים. "כל זמן שההצמדה הזאת קיימת, המדינה אינה 'מתוקנת'". כן קיימת שכבת המנהלים של החברות הממשלתיות, "שלפי מה שאנחנו שומעים, מקבלים סכומים אסטרונומיים. פשוט לא מתקבל על הדעת, שיהיה פער כזה בין המשכורות בשירות הציבורי". על כך ששכרו של ראש הממשלה נמוך מזה של נשיא בית המשפט העליון הוא אומר: "יש דברים כגו. ככה צריך להיות".

השופט כהן זוכר איך נולד רעיון ההצמדה למשכורות השופטים. זה היה בשנות החמישים. הוא היה אז היועץ המשפטי לממשלה, והצליח להעביר בממשלה החלטה שהצמידה את שכר היועץ המשפטי לממשלה לשכרו של שופט בית המשפט העליון. גם היום, הוא סבור, יש הצדקה בהצמדה זו: "זאת ההצמדה היחידה שיש לה טעם". אך ראש הממשלה אז, דוד בן גוריון, עמד על כך שגם שכר הרמטכ"ל יוצמד לשכרו של שופט בית המשפט העליון ו"ככה זה התחיל". "כל ההצמדות האחרות לשכר השופטים", אומר השופט כהן, "פסולות מעיקרן".

הוא אינו מרגיש את הנימוק המקובל להצדקת שכר גבוה לשופטים – הבטחת אי תלותם והיותם בלתי ניתנים לקנייה בכסף. לדבריו, השופטים אמנם צריכים להיות נקיים מכל חשד שחיתות, ובלתי תלויים גם במי שמר כן לקנות אותם. בספרו "המשפט" כתב: "הכלל הוא, שמשכורתם הרשמית של השופטים חייבת להיות גבוהה עד כדי שלילת כל אפשרות של פיתוי או צורך לחפש הכנסה צדדית". אך זו לדידו אינה הנמקה מכרעת, "על כל פנים לא בישראל. מפני ששופטים בישראל, עד עכשיו, הם רובם ככולם מעל כל חשד שחיתות – תהיה אשר תהיה משכורתם – ואני מקווה שזה יישאר כך".

> "העבודה הנפסדת והקלוקלת, ששופטים צריכים לדרוש בעצמם, רק מביאה לידי כך שהם דורשים סכומים גבוהים, על מנת שיקבלו סכומים גבוהים פחות"

השופט כהן מונה נימוקים נוספים לקביעתו: קיים חשש, הוא אומר, הרבים יודעים, שעורכי דין טובים לא ירצו לוותר על הכנסתם כדי לשבת בדין; שופט צריך שתהיה לו ספריית עבודה, ועדכונה של ספרייה כזאת הוא עניין יקר העשוי להגיע לעתים לאלפי שקלים בחודש – "השופט אינו צריך לכתת את רגליו לספריות ולמקומות אחרים כדי למצוא את הספרים שהוא צריך להם בשביל לכתוב את פסקי הדין"; לשופטים אין פיצוי על שעות נוספות – שלא כבשירות המדינה – אף שהם עובדים לפעמים 18 ו–20 שעות ביום.

היו שהעלו עוד הנמקה, שאפשר לכנותה אנטי פמיניסטית, ולפיה אם לא יועלה שכר השופטים באורח ניכר, תתמלא מערכת השפיטה בנשים, המוכנות להתפשר על מקצועות שהתגמול בהם אינו גבוה, בהיותן מפרנס שני במשפחה. "אדרבה", אומר על כך השופט כהן, "אני חושב שיש היום פחות מדי שופטות".

מן הטעמים שמנה, הוא רואה בדאגה רבה את התערבותם של שר האוצר ופקידיו. "לא בכדי קובע החוק שאת שכר השופטים קובעת הכנסת. האוצר צריך לדעת מה יש באפשרותו לשלם, אבל במסגרת זו הכנסת צריכה לקבוע את המשכורות, בלי להיזדקק לשר האוצר ובוודאי לא לפקידי האוצר". על התערבותו של נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר בוועדת הכספים של הכנסת, למען העלאת השכר לשופטים, אומר השופט כהן כי הוא פעל בלית ברירה. הנוהל התקין הוא, מוסיף השופט כהן, שוועדת הכספים לא תסתפק בעדכון משכורות השופטים, אלא תיזום את בדיקתן באורח תקופתי. ועל כך אמנם החליטה הוועדה באחרונה.

מה צריך להיות גובה שכר השופטים?

"הגובה, מטבע הדברים, מוגבל על ידי האפשרויות. אין בתולה יכולה לתת יותר מאשר יש לה. אבל במסגרת תקציב המדינה, אין גבול".

כיוון שהשופט כהן מציב כטעם עיקרי את הצורך של השופט לעמוד מול עורכי דין המתדיינים לפניו כשווה בין שווים, השאלה היא אם המדינה יכולה לשלם לשופט שכר חודשי בגובה שכר הטרחה של עורך דין מצליח למשל, עו"ד אמנון גולדנברג או עו"ד דן אבי יצחק. "אני לא אומר שמשם צריך לקחת את קנה המידה", אומר השופט כהן. "במשפט, עיקר העיקרים הוא הסבירות. אך כיום יש איזה מין שיבוש: מה שצריך להיות למעלה הוא למטה, ומה שצריך להיות למטה הוא למעלה".

האם כוונתו, שמשכורות השופטים צריכות להיות גבוהות מאלו של מנהלי החברות הממשלתיות? "להלכה כמו למעשה, זו אשליה". אך הוא מציע לבדוק את שכרם של מנהלי החברות הממשלתיות. "אני חושב, שאם בקיים בציציות השכר, קודם כל צריך לבדוק את השכר של מנהלי חברות ממשלתיות ואחרים בשירות הציבור. אז יהיה אפשר לחסוך הרבה מאוד כסף בשביל משכורות לשופטים".

בימה

תוואי השלום

רק נכונות של ארה"ב, לקבל עליה התחייבות לקיום הסכם השלום, תניע את רכבת השלום הסורית ישראלית

מאת גדעון רפאל

עם התמוטטות האימפריה העותמנית קבעו המעצמות המנצחות את הגבולות הבינלאומיים בין חלקיה המפורקים. גבולות אלה זכו לאישור חבר הלאומים, ואחרי מלחמת העולם השנייה אושרו על ידי האומות המאוחדות. בתחילה תחמו את שטחי המנדט הבריטי בא"י, ירדן ועיראק והמנדט הצרפתי בסוריה ולבנון. משקיבלו אלה עצמאות, הפכו גבולות המנדט לגבולות בינלאומיים של המדינות הריבוניות והם זוכים עד היום להכרה בינלאומית.

מפת החלוקה של כ"ט בנובמבר 1947 הסתמכה על גבולות אלה, וכך קווי שביתת הנשק שנקבעו ב–1949 בין ישראל, מצרים, ירדן, לבנון וסוריה. חתימת הסכם שביתת הנשק עם סוריה התעכבה חודשים רבים עד שדמשק הסכימה לתנאי של ישראל, שהצבא הסורי יפנה את השטחים שתפס במלחמת העצמאות וייסוג מעבר לגבול הבינלאומי. מצרים וישראל, 30 שנה ושלוש מלחמות אחרי חתימת הסכם שביתת הנשק שהיה מושתת על הגבול הבינלאומי המנדטורי, אימצו אותו בחוזה השלום כגבול השלום ביניהן.

עשרה ימים אחרי גמר הקרבות ביוני 1967 סיכמה ממשלת האחדות הלאומית את הצעות השלום של ישראל עם מצרים וסוריה, שהתבססו על ההכרה בגבול הבינלאומי המנדטורי כגבול השלום. משלחת בראשות שר החוץ אבא אבן והשתתפות שגריר ישראל בוואשינגטון וכותב שורות אלה, אז הנציג של ישראל באו"ם, הגישה למזכיר המדינה, דין ראסק, את הצעות השלום וביקשה את ארה"ב להביאן לידיעת ממשלות ערב. באותה שנה דחתה בידוע ועידת חרטום כל הצעה להכרה בישראל וכינון שלום עמה.

עברו עשר שנים עד שמצרים השתחררה מחישוקי ועידת חרטום ופתחה במו"מ עם ישראל, שהוכתר בחתימת חוזה השלום שהגבול הבינלאומי הוא אחד מסעיפיו. בינתיים שוכנעו גם מנהיגי ערב אחרים, מערפאת ועד אסד, בתבונת דרכו של סאדאת. מרוקו ותוניסיה הניחו את היסודות ליחסים דיפלומטיים עם ישראל, וירדן השלימה את מבנה השלום על יסוד הגבול הבינלאומי. לבנון וישראל, שאין ביניהן מחלוקת טריטוריאלית, הכירו בחוזה של 1983 – אשר סוריה סיכלה את יישומו – בגבול הבינלאומי כגבול השלום. אך לבנון מתעכבת בדרך לשלום כל עוד המו"מ בין סוריה לישראל לא הניב תוצאות חיוביות.

המו"מ עם סוריה מתנהל בעצלתיים. לא משום שנפערה תהום בלתי ניתנת לגישור בין עמדות הצדדים, אלא משום שעדיין מפריד ביניהם מחסום של אי־אמון. כל עוד לא יצליחו להסיר מחסום זה, ימשיכו שתי המדינות לחשוש כי בבוא העת ליישום תנאי השלום המוסכמים יתכחשו להתחייבויותיהן מטעמים אידיאולוגיים או אלקטורליים.

כדי להתגבר על החשדנות זקוקות סוריה וישראל לערבויות ממשיות ואמינות של צד שלישי. כל עוד שני הצדדים, ובפרט אסד, לא ישתכנעו כי ארה"ב נכונה ומסוגלת לקבל עליה התחייבות לקיום תנאי הסכם השלום, תישאר רכבת השלום הסורית־ישראלית תקועה. הגיע הזמן שמנהלי המו"מ יגישו זה לזה טיוטה של הסכם כדוגמת הסכם המסגרת של קמפ־דייוויד, שגובש כתוצאה מנחישות מדינית וכישרון דיפלומטי אמריקאיים ותבונות לפשרה מצד מצרים וישראל. מו"מ בין סוריה לישראל, שיידונו בו בעיות היסוד בדרגה מחייבת, בהשתתפות יצירתית של ארה"ב, הוא הדרך להשגת השלום, שגם יוכל להתמורות באזור כולו.

הכותב היה מנהל משרד החוץ

מעבר לגדר

סיכוי לשים קץ לגיהנום שברצועת עזה יהיה, כאשר תושביה ישמעו משכניהם שאכפת להם

מאת אלוף הראבן

המומחים לביטחון תמימי דעים שאם איראן תצליח לייצר פצצת גרעין, יהיה בכך משום איום על ביטחון ישראל, שיעלה בחומרתו על כל איום אחר. אך האיום הקשה ביותר לביטחון המדינה בדור הבא איננו במה שיתפתח או לא יתפתח במרחק 1,500 ק"מ מגבולותינו, אלא במה שלכסה צפוי להתחולל במרחק שעת נסיעה במכונית מירושלים ומגוש דן. לפי תחזית של הבנק העולמי, בשנת 2030 צפויה האוכלוסיה ברצועת עזה להגיע ל–2.4 מיליון נפש, כלומר בערך פי שניים וחצי מגדולה כיום. רובנו מסיחים את הדעת מהגיהנום ההולך ונוצר בשכונתנו: גיהנום קודם כל לתושבי הרצועה, החיים בצפיפות קשה מנשוא ובתנאי מצוקה שהם מהקשים בעולם, ועד כה אין להם אות ממשי לעתיד משופר יותר, אלא להיפך.

ומעבר לגדר הגיהנום – מדינת ישראל משגשגת, עתירת רווחה ושאננה. בהשוואה אליהם אנו ברובנו עשירים מופלגים, ואילו הם על סף רעב וכלואים בגיהנום המסוגר. בבחינת האוכלוסיה המקומית, ישראל היא הנושאת באחריות למצבה הנוכחי. עשרים ושבע שנה שלטנו ברצועה, נשאנו באחריות מלאה לתושביה, רוב תושבי הרצועה נולדו מאז 1967 וגדלו בצל הממשל הישראלי. היו אמנם במערכת הביטחון הישראלית אישים שתבעו לפתח את הרצועה, אך קריאתם נשארה ברובה בחלל הריק. במשך 17 שנה היתה הקדימות הלאומית בניית גני עדן למתנחלים, במרחק עשר דקות מהגיהנום בעזה. אריאל שרון אמנם הציע בשנות ה–80 לפתח את עזה למעין הונג קונג, אולם זו היתה אירוניה לעומת חוסר המעש שהוביל בדיוק לכיוון ההפוך.

היפלא איפוא שעומק הייאוש מוביל את תושבי הרצועה למסקנה שאם גיהנום בעזה – אז שיהיה גם גיהנום בישראל, מה גם שמטיפים דתיים עוד מחזקים את ידיהם להאמין שמי שיעשה גיהנום לישראלים הדרך לגן עדן מובטחת? ולכן בכל פיגוע, השם קץ לחייהם של ישראלים, קמים רבבות פלשתינאים ברצועה ומריעים לרוצחים.

מיליון בני אדם ברצועת עזה ימשיכו להיות שכנינו הקרובים, אם נרצה ואם נמאן, ובעוד פחות מדור הם וילדיהם ונכדיהם ימנו שני מיליון. מי שסבור שמדינות ערב – הטובלות כבר כולן מעודף אוכלוסייה – יסכימו לקלוט אפילו מקצתם של תושבי עזה, משלה את עצמו. משלה את עצמו גם מי שסבור שיהיה אפשר לגרשם בכוח, בגרסת "טרנספר", בלי להביא על עצמנו מלחמה נוספת בכל הגבולות ובידוד בעולם.

לא כך המצב בממשלת ישראל ובמערכת הביטחון, שראשיהן מודעים לחומרת המצב, ויש בהם הפועלים ללא לאות להשיג סיוע בינלאומי שיחולל תמורה. אולם חלקה של ישראל בתמורה זו הוא לכל היותר כמה עשרות מיליוני דולר, מתוך תקציב מדינה של עשרות מיליארדים. כלומר, גם ממשלת ישראל אינה רואה במצבם של תושבי עזה קדימות ממלכתית ראשונה במעלה. כשיש לנו חלק ניכר באחריות לגיהנום העזתי, האם הקדימות הלאומית היא רק הקמת גדר שתפריד בינינו לגיהנום ואף תחמיר את המצב בו? ומה בכלל משקלה של בעיה זו לעומת משקלם של עניינים אחרים בסדר הקדימויות הלאומי? האם למשל כביש חוצה ישראל, שיעלה מיליארדים, חשוב יותר מפיתוח אמצעי ייצור ותעסוקה בעזה?

קיים בממשלה הרצון לפתור את הבעיה, אך שלא כבמלחמה ספק אם יש נכונות לרכז את המאמץ שיביא לכלל הכרעה משמעותית בפרק זמן הנראה לעין. סיכוי לשים קץ לגיהנום יהיה כאשר היושבים בתוכו ישמעו משכניהם שמעבר לגדר שאכן אכפת להם, ושהסיכוי ממשי.

הכותב סיוע בצה"ל, מנהל במשרד החוץ

76 שנות הארץ / 7 במאי

1921. נרצח הסופר י.ח. ברנר. אתמול לפנות ערב הגיעה הידיעה כי נרצח הסופר י.ח. ברנר בדירתו אשר היתה על הדרך מקוה ישראל־שרונה. אתו נרצחו בני המשפחה שישב בתוכה, הזקן והזקנה יצקר ובניהם. כנראה נהרגו עוד ביום הראשון בלילה, הדבר נודע רק ביום השני אחה"צ. מותו של ברנר עורר אבל גדול בת"א ובכל א"י אשר שם הגיעה הידיעה.

1968. נסגרה אונ' סורבון לאחר התנגשויות עם סטודנטים. (פאריס, ע"צ וע"ד) הלימודים בסורבון הופסקו עד להודעה חדשה, בעקבות מהומות חריפות והתנגשויות בין שוטרים וסטודנטים ברובע הלטיני של פאריס. אחד המקורות טוען כי הרקע למהומות היה מסע הסתה מטעם ארגונים שמאליים קיצוניים, ובעיקר ארגון הסטודנטים של קומוניסטים מהפכנים שביקשו שינויים בגישת "הצנע הבורגנית הטכנוקרטית".

1979. תאצ'ר מרכיבה את ממשלתה. (מאת דניאל שולטו, סופר "הארץ" בבריטניה) הגב' מרגרט תאצ'ר הכריזה על המינויים העיקריים בקבינט החדש שלה לאחר שעקרה לרח' דאונינג 10, יום לאחר ניצחון מפלגתה (השמרנים). שר החוץ החדש של בריטניה יהיה לורד קרינגטון.

כל הקטעים לקוחים מגליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

המזרח התיכון / גיא בכור

החזית לאחדות פלשתין

20 שנה הקריב ערפאת התקדמות מדינית בעבור שלום בית באש"ף. יש סימנים שהתהליך הזה חוזר גם ברשות הפלשתינית

תצלום: איי־פי

אנשי עז א־דין אל קסאם. ערפאת הכיר את לקח 1936–9

א־זהאר בשובו מלבנון לעזה. בקישיה של ערפאת

חודש אפריל התאפיין בסדרה של פגישות – על פי המסורת, רובן ליליות – בין בכירים ברשות הפלשתינית לבין בכירים בחמאס ובג'יהאד האיסלאמי, בניסיון לייצב את המצב בעזה. אך שלא במפתיע, לא דנו שם בהפסקת הפעולות הצבאיות נגד ישראל או בפירוק החמאס מנשקו ברשות הפלשתינית – תנאים שישראל קיוותה שיידונו ויושגו – אלא בראשית תיאום העמדות בין הרשות של ערפאת לחמאס. יעדו של הדיאלוג הוא – כפי שניסח אותו נביל שעת בראיון לעיתון "אל־קודס" הירושלמי – השגת אחדות לאומית כוללת שתתבסס על אמנה לאומית.

הדיאלוג התנהל בדרגים הבכירים – בין ערפאת למחמוד א־זהאר מחמאס, בנוכחות מי שזוכה לאמינות אצל שני הצדדים, חידר עבד א־שאפי; ובין זכריא אל־אגא, מחזיק תיק השיכון ברשות, לבין אחד מבכירי חמאס, סייד אבו מסאמח. בו בזמן ניהל טייב עבד אל־רחים מהרשות דיאלוג ישיר עם איברהים ארג'אר ועם נפיר איברהים מהג'יהאד האיסלאמי, ודיאלוג עקיף – עם מחמוד אל־הינדי ועבדאללה שאמי, בכירי הג'יהאד שנמצאו במעצר פלשתיני.

לפי שעה לא הגיעו הארגונים האיסלאמיים והרשות לכלל סיכום, ובישראל ממהרים לראות בכך כישלון של המשא ומתן והקדמה לשפיכות דמים פלשתינית. אלא שהמגעים האלה נמצאים עדיין רק בעמדות הפתיחה, וכל צד לומד את כוחו ומגבלות כוחו של הצד האחר.

מבחינתו של ערפאת, אין בדיונים הפנים־פלשתיניים כל חידוש. כך הוא נוהג זה שלושים שנה ויותר, כמנהיג האמון על פישור בין ארגונים פלשתיניים. בעבר הוא נתבע גם לשלם את המחיר: במשך 20 שנה, מאז 1974, הקריב ערפאת את התקדמות המדינית על מזבח שלום הבית באש"ף. "שיקום הבית הפלשתיני" נתפס כמטרת על, ולפיכך הושג תמיד מכנה משותף מדיני נמוך. כיום, לאחר שהחל הדיאלוג גם בתוך שטחי הרשות הפלשתינית, מתרבים הסימנים שתהליך דומה עשוי להתרחש גם בה, והשגת "אמנה לאומית" עם החמאס תצדיק בעיני ערפאת אפילו עיכוב ביישום הסכם אוסלו.

לכאורה, המצב שונה מבעבר: ערפאת מחויב בהסכם לישראל, והפירות המדיניים הממתינים לו מוחשיים מאי פעם. גם לוח הזמנים המדיני מוזרז ומוגדר יותר. ובכל זאת, זה אופיו של ערפאת – האיש שמעולם לא דגל בפתרון אלים של הסכסוכים הפנים־פלשתיניים, אלא אם אלה נכפו עליו, כמו המרידה בפתח ב–1983.

דרכו בקואליציית אש"ף התאפיינה תמיד במשא ומתן, בקואליציות, בתמרונים ובפשרות פוליטיות. ערפאת חושש תמיד כי אש"ף ישמוט מידיו את הלגיטימציה בייצוג הפלשתיני, אם תתנהל מלחמה פנים־פלשתינית. גם הלקח של היעלמות ההנהגה הלאומית הפלשתינית בשנים 1936–9, בעקבות מלחמת האחים שפרצה, עמד לנגד עיניו. ברוח זו גם החזיר החודש את פעילי החמאס: גם אז עמדו אנשי עז א־דין אל־קסאם מול הזרמים הלאומיים הפלשתיניים, אמר להם, ובהנהגה ובוודאי שנעצר נסללה הדרך לטרגדיה הפלשתינית של 1948.

ערפאת העדיף תמיד חזית אחידה, תחת הנהגתו כמובן, על פיצול המדינה. ספק אם היה מעז, למשל, להכריע לטובת החלטות המל"פ ה–19 ב–1988, שגררו את העמקת הפיצול באש"ף, אלמלא לחצם של אישים מהשטחים, שאותם העלתה האינתיפאדה. כך גם אפשר להבין את דבריו של נביל שעת, היודע כי ערפאת חותר לשלב את חמאס בממשלו, ולא להגיע עמו לידי עימות צבאי גלוי: השאיפה היא לכונן משטר של איזונים ובלימות, עם החמאס והתנועות האיסלאמיות בכלל, כדי להגדיל את הלגיטימציה – והפעם לא של אש"ף, אלא של הרשות הפלשתינית ושל הסכם אוסלו.

אין זה דיאלוג קל בשביל הרשות או החמאס. נהפוך הוא. בקיץ 1993 הוא התברר כבלתי אפשרי, כאשר פתח ניהל מו"מ עם החמאס בחרטום. אלא שהישיבה בעזה בכפיפה אחת, הכורח לבוא לידי הבנה, מאלצים את שני הצדדים להגיע להסדר. כך היה גם כאשר ראשי הפלגים הפלשתיניים ישבו יחד תחת מצור בביירות, ב–1982.

ערפאת, המודע לכך שמסורות החמאס ואש"ף שונות בתכלית, עושה היום מה ששום שליט ערבי אחר אינו מוכן לעשות: מנהל מו"מ של תן וקח עם תנועה איסלאמית פוליטית. גם לחמאס לא קל לנהל את השיחות עם בכירי הרשות הפלשתינית, משום שבכך מכיר הארגון בעקיפין ברשות ובהסכם אוסלו שכונן אותה. התנועה עלולה בתוך כך לאבד את ייחודיות המאבק שלה ברשות, וראשיה חוששים מפני מזימה של אש"ף – בשיתוף עם ירדן וישראל – לחסלה לא רק כתנועה צבאית, אלא גם כתנועה בעלת מטרות מדיניות. בחמאס עוקבים בדאגה אחר ההגבלות שהוטלו באחרונה הירדנים על בכירי התנועה בירדן, עימאד אל־עלמי, מוחמד נזאל איברהים רושה ומוסדים פן עגלת הבחירות בשטחים תצא לדרכה בלא ייצוג כלשהו שלהם.

פחדים ותקוות בשני הצדדים מניעים איפוא את הדיאלוג שנפתח. בשני הצדדים שולטת מנהיגות פרגמטית, המבקשת למנוע מלחמת אחים בכל מחיר. אנשי החמאס מוזהרים מפני פילוג כמו הפילוג הטרום־איסלאמי שחל בתוך האי ערב – בין "קיס" ל"ימן", שלימים יפלג גם את התנועה האיסלאמית – וערפאת מסתמך על שנאת האחים, ה"פיתנה", שפגעה בתנועה הלאומית הפלשתינית בשנות השלושים.

בממשלו של ערפאת גם מקווים להוציא מתוך מעו בדיאלוג המתנהל עתה ולהגיע, מעבר להסכמים בענייני ביטחון, להבנות פוליטיות לעתיד עם החמאס, בעיקר לקראת הבחירות. לפיכך נראה כי ערפאת יימנע גם בעתיד מפירוק ממשי של אנשי החמאס מנשקם, התנועה תוסיף להיות לגאלית, המעצרים מקרב אנשיה יהיו חלקיים, וישמשו אמצעי בקרה ולחץ על הדיאלוג עם החמאס יותר מאשר לבלימת הטרור. ועם זאת, סביר להניח כי ערפאת ייאבק על צמצום ההגמוניה שלהם בעזה – למשל, באמצעות מעצר האימאמים שלהם במסגדים, כמו השייח סלאמה אירטאפי, הדרשן של מסגד "פלשתין" בעזה, או אחמד נימר, אימאם מסגד אל־דוחה בחאן יונס, ומינוי אימאמים מטעמו.

היחס אל הג'יהאד האיסלאמי שונה. גם אם הקווים האדומים שלא ייחצו במערכה זו ברורים, הג'יהאד האיסלאמי הזעיר הוא מחוץ להם, ואותו יהיה ערפאת מוכן למחוץ. אנשי הג'יהאד יודעים זאת ולפיכך מיהרו להגיע להבנות שקטות עם הרשות הפלשתינית, עוד לפני החמאס. מקורות פלשתיניים דיווחו כי מנהיג הג'יהאד, השייח עבדאללה אירשאמי, העצור בבית כלא בעזה, שיגר ממקום מעצרו מכתב לערפאת ובו הבהיר על רצונו להימנע מכל פעילות מפלגתית ולהתמסר רק לפעילות דתית.

קשה להוציא מתמונה זו את ישראל, על דרישות הביטחון שלה. אך משקלו של החמאס בחברה הפלשתינית, והידיעה כי גם בעתיד יהיה צורך להתמודד עמו, גוברים על האיום הישראלי להפסיק את תהליך אוסלו, שנתפס על ידי הפלשתינאים כאיום טקטי בעיקר. וגם אם ערפאת יגיע בסופו של דבר להבנות עם החמאס על הגבלת הטרור נגד יעדים ישראליים, אלה יהיו הבנות מוגבלות בזמן, לשלושה־שישה חודשים בלבד, ומוגבלות גם מבחינה טריטוריאלית. הפסקת הטרור, אם תושג, תתקיים עד ליישום השלב השני של הסכם אוסלו – כאשר יכולת הלחץ של ישראל תפחת מאוד.

מכל מקום, כיום החמאס אינו בשל להגיש לערפאת את הפסקת הטרור וההליכה לקראת השלב השני. ישראל, הבוחנת כל התפתחות במוזנה הפלשתיני מהיבט של ביטחון שוטף צר, תמצא שהדיאלוג בין החמאס לרשות אינו רצוי אם אינו כורך יחד גם את פתרון בעיות הביטחון שלה, ולכן היא עלולה להמשיך ולבלום את הכניסה לשלב השני של הסכם אוסלו. רק פרשנות ארוכת טווח של האירועים הפנים־פלשתיניים – ראיית הבראיות שבהתחזקות הלגיטימיות של הסכם אוסלו וראיית התמורות במידות ווסנו השלטוני של ערפאת – עשויה להגיב הערכה ותגובה ישראלית שונה.

גרעין העימות ומה שמסביבו

נכונותה של רוסיה למכור כורים גרעיניים לאיראן מבטאת מסר ברור: רוסיה נותרה מעצמה ולא תרקוד לצלילי החליל האמריקאי

מאת שרון שדה

בטיסה המבושכת למוסקווה – לרגל ביקור לציון היובל לסיום מלחמת העולם השנייה – יהיה לביל קלינטון די זמן לגבש כמה מעמ־דותיו לקראת הפגישה עם בוריס ילצין, האמורה להתקיים בשבוע הבא. מנהיג רוסיה רמז בראיון המתפרסם בגיליונו האחרון של "טיים", כי הוא תומך בהחלפת ברית נאט"ו בארגון ביטחוני חדש, שבו תהיה רוסיה חברה במעמד שווה לארצות הב־רית. "איננו סבורים שבעיות הביטחון האמיתיות של אירופה יכולות להיפתר על ידי הרחבת נאט"ו מזר־חה", אמר ילצין. "מטרתנו המשותפת באירופה צרי־כה להיות כינון ארגון המושתת על עקרונות של ביטחון הדדי ומקיף". לדבריו, "דיאלוג בנושא זה כבר החל בארגון לביטחון ושיתוף פעולה באירופה, ועל הדיפלומטים להתמקד בכך במקום לרוץ בהרח־בת נאט"ו".

ספק אם קלינטון יתלהב מרעיון זה, המצטרף לפעולות והצהרות אחרות המבטאות כולן מסר ברור: רוסיה נותרה מעצמה והיא לא תרקוד לצלילי החליל האמריקאי.

הד"ר מתי מייזל, חוקר במכון קאמינגס ומרצה באוניברסיטת תל אביב, סבור שמבעד לפריסמה זו יש גם לבחון את נכונותה של רוסיה למכור כורים גרעיניים מטיפוס מיוחד לאיראן, בניגוד בוטה לעמ־דה האמריקאית.

"עד ראשית שנות ה־90 היתה לרוסיה מדיניות זהירה מאוד בתחום הגרעין, והיא הקפידה על העיק־רון של מניעת הפצתם של ידע, טכנולוגיות או מוצרים בתחום זה, מחשש שמא מסירתם לידיים הלא נכונות עלולה לסייע בפיתוח נשק גרעיני", אומר מייזל. "מכאן נקל להבין מדוע עמדה רוסיה על זכותה להשתתף בצוותי הפיקוח על מתקני הגר־עין בקזחסטן ובאוקראינה. אף על פי שהדעה הרוו־חת היא שתחזוקת המתקנים הגרעיניים ברוסיה וברפובליקות שהיו בעבר חלק מברית המועצות נותרה ברמה נמוכה, לא התפרסמו בשנים האחרונות ממצאים המעידים על הברחות חומרים מסוכנים ממ־תקנים אלה, כגון אורניום, או על תקלות חמורות בנוסח צ'רנוביל".

הכורים הגרעיניים מתוצרת רוסיה מיושנים מב־חינה טכנולוגית, ובטיחותם נחותה בהשוואה לזו של כורים מערביים. לדברי מייזל, "אף שמדובר בטכנו־לוגיה בסיסית ומוכחת, הסכנה אינה רק בעצם מכי־רת המוצר, אלא גם בדליפה של קרינה רדיואקטיווית או התפוצצות של הכור. לפיכך ההת־נגדות האמריקאית למכירת הכורים נובעת גם משי־קולים אקולוגיים ובטיחותיים".

מייזל שולל את האפשרות שנכונותה של רוסיה למכור את הכורים לאיראן נועדה לקדם עניינים אחרים הנמצאים על סדר היום עם ארצות הברית – ולמעשה אין לרוסים כוונה להוציא את העסקה לפועל. "הרוסים פועלים בכמה מישורים כדי לקדם את האינטרסים שלהם מול ארצות הברית. בהקשר הזה אני סבור שהם אכן מתכוונים למכור את הכו־רים לאיראן, משום שהדבר ישרת אינטרסים הן של הרוסים והן של האיראנים. העסקה תשרת אינטרסים כלכליים מובהקים: היא תספק תעסוקה ותכניס הכנסות במטבע חוץ. תעשיית הגרעין הרוסית, שע־ברה לפסים כלכליים, לחוצה לקיימה. ההנהגה הרו־סית, מצדה, יודעת שככל שיימכרו יותר כורים, כך יוקל הלחץ המופעל עליה להמשיך ולסבסד את תעשיית הגרעין. ובהדרגה יהיה אפשר לצמצם את התמיכה הממשלתית בתעשייה זו.

"אך קיים שיקול מדיני רחב יותר: איראן סמוכה מאוד לרוסיה, והיתה נתונה במשך תקופה ממושכת, עד נפילת השאה, תחת השפעה דו צדדית, הן של ארצות הברית והן של ברית המועצות. לסובייטים היה אינטרס מובהק להמשיך ולספק נשק לכוחות האיראניים גם בעת שנחתמו העסקאות העקיפות עם ארצות הברית. בשעה שהאמריקאים סיפקו לאירא־נים מטוסים ותחמושת, האיראנים רכשו מברית המועצות בשנות ה־70 נגמ"שים, נשק קל ותותחים בכמויות גדולות".

אחרי הפיכת חומייני נותקו הקש־רים הצבאיים הן עם ארצות הברית והן עם ברית המועצות, ואספקת הנשק נע־צרה. עסקת הכורים, אומר מייזל, מעי־דה על חידוש הקשרים הביטחוניים בין המדינות – לא מתוך יחסי תלות, אלא בניסיון לבנות מחדש מערכת של יח־סים מדיניים בין שכנות.

"מהיבט זה, עסקת הכורים מלמדת שהאיראנים כבר אינם רואים ברוסיה אויב, ויש לכך משמעות מיוחדת לנו־כח הצהרות האמריקאים על הטלת חרם על איראן. הרוסים גם טוענים שאל לאמריקאים לבוא אליהם בטע־נות על ביצוע העסקה, משום שהם מעוניינים להקים באיראן את המודל שעליו סיכמה ארצות הברית עם צפון קוריאה – לאפשר פיתוח תשתית לי־צירת אנרגיה גרעינית לצורכי שלום, שתהיה נתונה תחת פיקוח בינלאומי. בעיניהם, הדבר עדיף מהאפשרות שהאיראנים יפעלו בתחום זה באופן אוטונומי, ללא בקרה.

"האיראנים אינם יוזמים פעולות חתרניות במרכז אסיה, וגם הרוסים מצדם אינם פועלים נגד אינטר־סים איראניים. אפשר לראות זאת מניתוח המצב בטג'יקיסטן ובאזרבייג'ן: טג'יקיסטן, כיום רפובלי־קה עצמאית, שוכנת סמוך לאיראן ולאפגניסטן, ולרוסים יש שם כוח צבאי מסיבי, הנמצא שם מכוח הסכם בין שתי הממשלות. הכוח הרוסי לוחם לדיכוי מורדים טג'יקים הפועלים נגד ממשלתם ונתמכים על ידי אפגניסטן. איראן אינה מתערבת. רוסיה, מצדה, אינה מעודדת לאומנות אזרית, המטרידה מאוד את האיראנים. באיראן אוכלוסייה גדולה של אזרים, וסמוך לה נמצאת אזרבייג'ן, רפובליקה עצ־מאית שאוכלוסייתה הרשמית קטנה מזו של המיעוט האזרי באיראן".

רוסיה, מעריך מייזל, נמצאת במסלול התנגשות עם ארצות הברית. אחד ממוקדי המחלוקת בין שתי המדינות הוא המדיניות האמריקאית להגבלת תפו־צתו של נשק גרעיני. "ארצות הברית מנסה להגביל את תפוצת הנשק הגרעיני, ומתנגדת בתקיפות לי־צירת כוח גרעיני נוסף. במסגרת מדיניות 'הבלימה הכפולה' שלה היא מנסה כיום לבודד את איראן ומגייסת לצדה מדינות אחרות. רוסיה אינה משתפת פעולה, משום שהיא רואה את עצמה כמעצמה יור־שה את ברית המועצות, וגורסת כי במעמדה זה עליה להפגין אינטרסים משלה ומדיניות בלתי תלויה. האמריקאים ינסו איפוא להפעיל לחץ על הרוסים בכמה מישורים – ובעיקר במישור הכלכלי".

אך בניגוד לעבר, מעריך מייזל, רוסיה לא תמהר לסגת. מצבה הכלכלי השתפר בשנים האחרונות, והיא מנסה למשוך משקיעי חוץ ולהרחיב את פעי־לותה הדיפלומטית.

הדיונים שהתקיימו בין מדינות מזרח אירופיות לברית נאט"ו על הרחבה אפשרית של הברית הם סלע מחלוקת נוסף. רוסיה, שאינה חברה בברית, ביקרה בחריפות את ניסיונותיהן של הונגריה, פולין ומדינות נוספות בגוש המזרחי לשעבר להצטרף לנאט"ו – ואת הפעולות שהן עושות להתאמת ציודן הצבאי לנשק המערבי – ומעוניינת בהחלפתה במס־גרת צבאית אחרת.

ברוסיה גם נשמעים כיום קולות התובעים להפ־סיק את צמצום סדר הכוחות הצבאי של המדינה, כפי שמתחייב מן ההסכמים שנחתמו בעבר בין אר־צות הברית לברית המועצות, שבהם סוכם על התא־מת הכוחות לאלה של ארצות הברית. לפני כשבועיים הודיע על כך שר ההגנה הרוסי פאבל גראצ'וב.

הרוסים נתלים בכמה תירוצים להאטת התהליך, ודיכוי המהומות בצ'צ'ניה היה אחד מהם. בשיחות שיקיים קלינטון עם ילצין במוסקווה תעלה קרוב לוודאי גם שאלה זו על שולחן הדיונים.

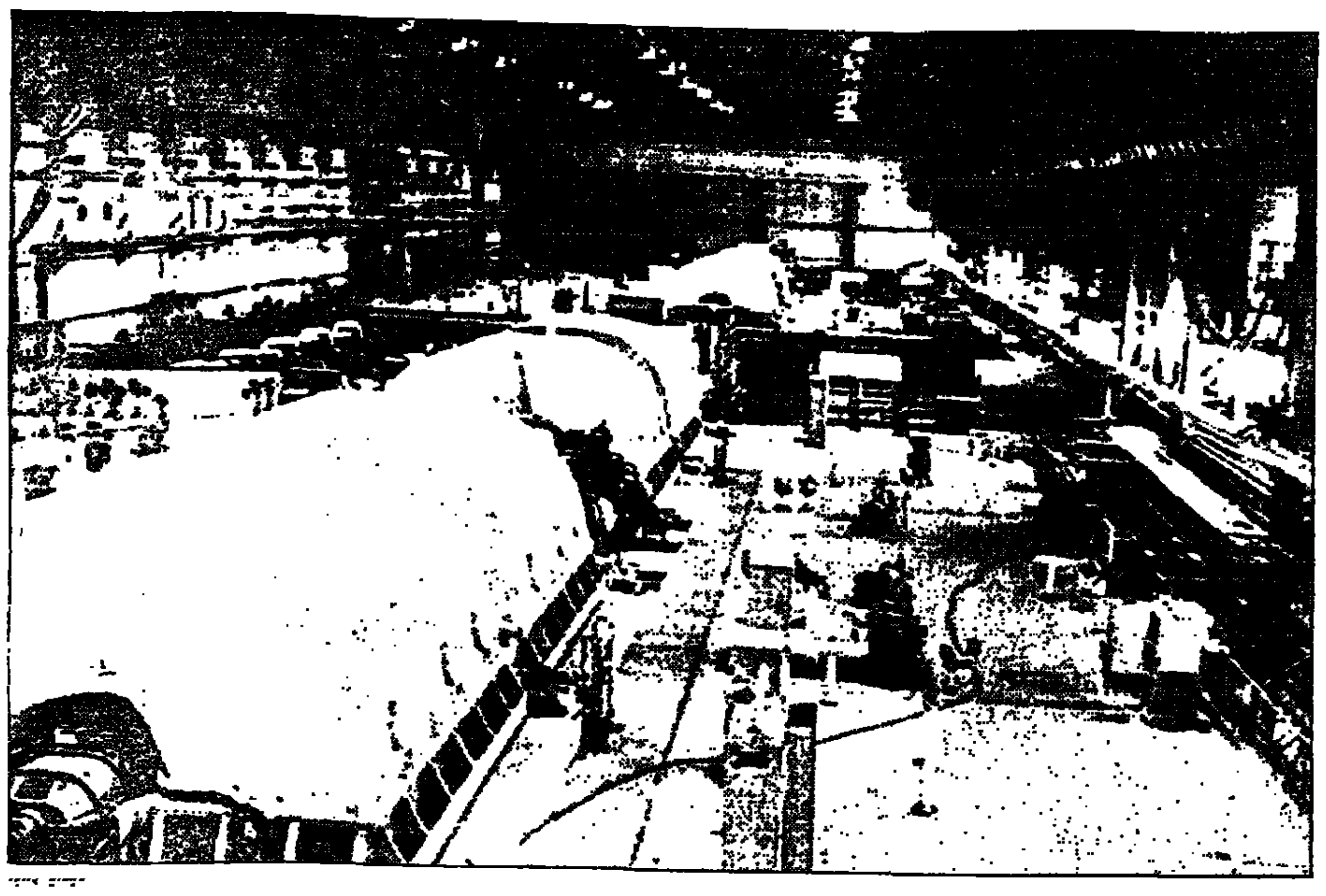
כור גרעיני בפטרבורג. האמריקאים חוששים גם מנזקים אקולוגיים

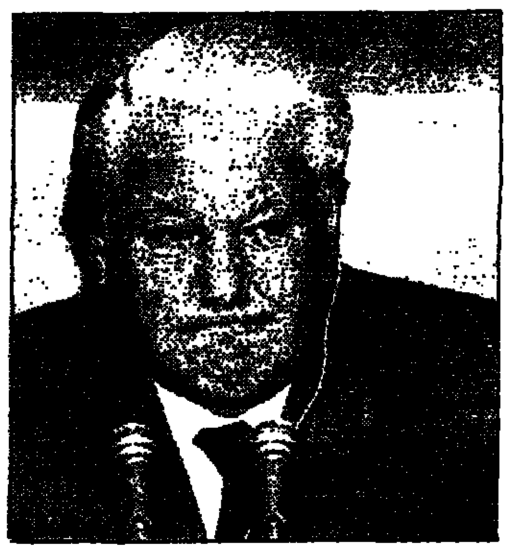
בוריס ילצין. בעד ברית אחרת

זה קורה פעם ביובל

חגיגות 25 שנה לתיאטרון ירושלים

חגיגה תרבותית מרגשת ומרתקת, הצגות התיאטרון הטובות בארץ, קונצרטים מלהיבים בשיתוף מקהלות וסולנים מחו"ל, כוכבי הבידור והזמר הישראלי, סרטי איכות, מופעים לכל המשפחה, והשנה - הפקות מיוחדות לחגיגות היובל. וזאת רק ההתחלה...

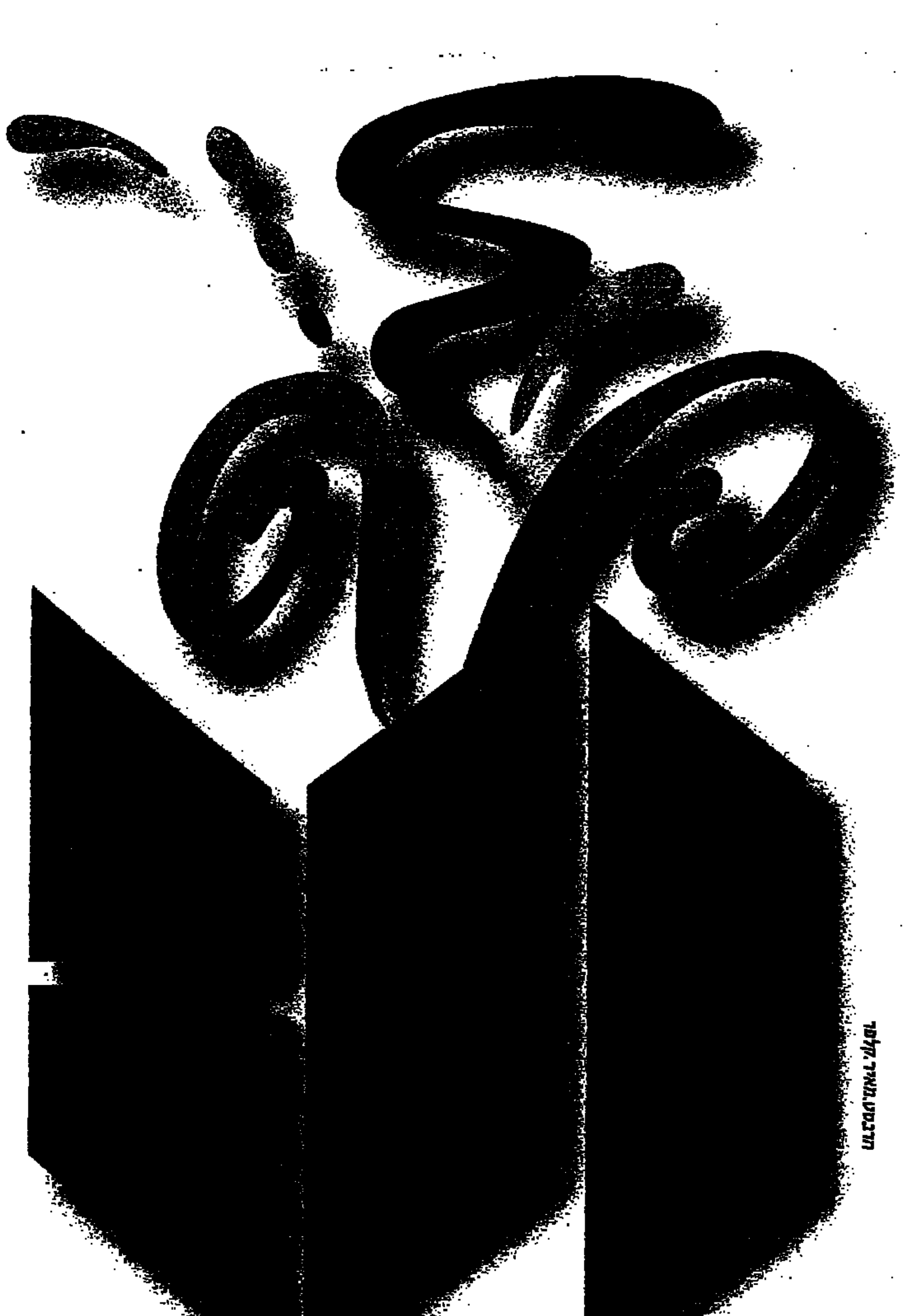

המנוי התיאטרלי

מנוי של מחלקה ראשונה

המנוי שהפך להצלחה חסרת תקדים בשנים האחרונות מאפשר לכם לצפות ב-5 ההצגות הטובות ביותר של התיאטרון הישראלי, ובמופע נבחר נוסף.

המנוי החופשי

הבחירה כולה שלך

5 כרטיסים להצגות תיאטרון, קונצרטים ומופעי מחול ישראלים לפי בחירתכם.

בלעדי למנויים

- הנחה של עשרות אחוזים ממחיר הכרטיס בקופה.
- חוברת מידע מפורטת נשלחת לבית המנוי.
- זכות קדימה בהזמנת כרטיסים למופעים בתיאטרון.
- הנחות מיוחדות - לתזמורת הסימפונית ירושלים, לתיאטרון החאן, לחנות הספרים, ולמסעדת התיאטרון.
- הנחות לאורחי המנוי.
- הנחות מיוחדות למופעים בינלאומיים במסגרת חגיגות יובל ה-25.

צלצלו 02-610011 ואתם מנויים

מחירים מיוחדים עד 31.5.95.
הנחות לקבוצות ומוסדות, במחלקת מנויים טל. 02-617167.

תיאטרון ירושלים לאמנויות הבמה

"ויזה" - כרטיס האשראי של תיאטרון ירושלים
VISA כאל VISA
בנק לאומי bank leumi
מפעלות דיסקונט
OMAS
פלא-פון

כל המופעים בשעה 20:30

ועוד בפסטיבל:

רביעיית אלבן ברג	מקום בלב	הולכים על בית שאן	דיוטה	כרמינה בורנה	ערב אנדלוסי
	אהוד מנור והברים	זקני צפת, המכשפות ומוניקה סקס	אהבה גדולה	באלט באזל	שירה ופיוט
מוצ"ש	יום ד'	יום ה'	מוצ"ש	יום ד'	יום ה'
6.5.95	24.5.95	25.5.95	27.5.95	31.5.95	1.6.95

מרכז מידע והכרטיסים: "הדרן השרון" הפצה לקבוצות מאורגנות, ועדי עובדים, קיבוצים וכדו' אבן גבירול 90 ת"א קומה א' טל. 03-5279955 רב-קוי הזמנת כרטיסים באמצעות כרטיסי אשראי טל. 03-5279955 רב קוי. פקס: 03-5279898.
משרדי כרטיסים: תל-אביב: "הדרן" - אבן גבירול 90 טל. 03-5279797 "רוקוקו" - דיזנגוף 93 טל. 03-5248824 חיפה: "קופת חיפה" - בהולד 11 טל. 04-662244 "קופת חיפה" - בקריון טל. 04-774011/3 ירושלים: "בימות" - יפאי 8 טל. 02-250905 "קלעים" שמאי 12 טל. 02-256869 ראשל"צ: קניון הזהב-במודיעין טל. 03-9617015 רמת-השרון: "השרון" - סוקולוב 86 טל. 03-5400551/2 עפולה: "בימות ובידור" - הרב לוין 10 טל. 06-527085 כרמיאל: קופת "היכל התרבות" שד' נשיאי ישראל 33 טל. 04-9987951

מבצע מיוחד לתושבי בית שאן כרטיסים במוזל. ... 06-588220 06-586597
הטבות מאורגנות (כרטיסים במשרדים) למנויי תיאטרון חיפה הסדר מיוחד פרטים בקופת התיאטרון טל. 04-620870

כל כרטיס ב-50% הנחה תמורת 170-95 נקודות
בלעדי למשלמים בישראכרט
הכי טוב ישראכרט

هكذا في الأصل

משפטים / גבי זהר

לא בשם החברה

כך הורשעו חברת צים ואחד ממנהליה בסחיטה באיומים מעובד בכיר

ה דיון בקובלנה הפלילית שהגיש אורי צוקרמן נגד חברת צים, שבה נשא בתפקיד בכיר, ונגד כמה מראשיה, נסוב סביב סוגייה משפטית מעניינת: האם אפשר להרשיע חברה בהפעלת סחיטה באיומים נגד אחד מעובדיה? בשבוע שעבר פסק שופט בית המשפט המחוזי בחיפה מיכה לינדנשטראוס שבהחלט כן. ההחלטה מאותתת למנהלים בחברות כי אין הם יכולים להסתתר מאחורי שם החברה כאשר הם עושים מעשים פליליים, לכאורה לטובתה.

צים ואורי סבירסקי, ראש מינהל שירותים כלליים בחברה, הורשעו בסחיטה באיומים מצוקרמן. מנכ"ל צים, מתי מורגנשטרן, מנהל אגף משאבי אנוש בחברה, שמעון אילן, ומנהל מחלקת משאבי אנוש, יצחק יוחנן – שהיו אף הם נאשמים בקובלנה שהגיש צוקרמן – זוכו.

"היוזמה והמעשים הבלתי חוקיים בפרשה זו היו כולם פרי מחשבה, תכנון וביצוע בלעדי של אורי סבירסקי, הממונה הישיר על אורי צוקרמן", כתב השופט בהחלטתו. "סבירסקי ביצע את העבירה במהלך עבודתו בחברה ובמסגרת תפקידו, כאשר סבר שבמעשה זה הוא משרת את חברת צים, גם אם פעל עבור החברה בדרך פסולה בתכלית המהווה עבירה לפי חוק העונשין".

השופט קבע כי סבירסקי איים על צוקרמן בישיבה שבה השתתפו שאר הנאשמים, בדרך שהיתה בה הטלת אימה על הקובל. אך הוא מצא כי אילן ויוחנן זומנו לפגישה בהפתעה ובלי שידעו מה יהיה תוכנה. צוקרמן אמר בשבוע שעבר כי יגיש ערעור לבית המשפט העליון על זיכוים של מורגנשטרן, אילן ויוחנן.

בהכרעת הדין שלו כתב השופט לינדנשטראוס: "העובדות שנתבררו בתיק זה לגבי מערכת היחסים שבין חברת צים, חברה ציבורית, באמצעות האורגן שלה אורי סבירסקי, ממנהליה הבכירים בעת הגשת הקובלנה, כלפי העובד שלה אורי צוקרמן, בדרך הפעולה שנתקבלה הסכמתו להתפטר – כאשר אורי סבירסקי מוביל את המהלך מתחילתו והוא משמש כנתבת המרכזית בעלת סמכויות מלאות, מצד חברת צים, לטפל בנושא ההתפטרות של עובד בכיר בחברה ציבורית – יש בהן מענה ליעד חברתי שאותו מבקשת החברה להשיג באמצעות המשפט הפלילי... נקודת המוצא של המשפט הישראלי הינה, כי תאגיד נושא באחריות פלילית אישית. האשמת, צים, ואורי סבירסקי, מורשעים כדין בעבירה שיוחסה להם בקובלנה".

תצלום: יוסי שרם

אורי צוקרמן. יערער על הזיכוי

בקובלנה הפלילית שהגיש צוקרמן ב–89' באמצעות עו"ד שלמה רבלסקי נאמר, בין השאר, כי סבירסקי הציג בפניו בנוכחות הנאשמים האחרים – מורגנשטרן, אילן ויוחנן – חומר המכיל קלטות ותמונות בעניינים הנוגעים לצנעת הפרט ולמוסר העבודה שלו. סבירסקי הציע לצוקרמן להתפטר לאלתר מכל תפקידיו בחברה, כדי למנוע אי נעימות בחייו הפרטיים. במעמד זה, נאמר בקובלנה הפלילית, לא ניתנה לצוקרמן כל שהות להתייעץ ולהבהיר את עמדתו.

בקובלנה נאמר עוד כי יומיים אחרי אותה שיחה זימן יוחנן את צוקרמן למשרדו והזהיר אותו כי אם לא יתפטר מיד, יגיעו התמונות והקלטות לוועד העובדים ולמערכות העיתונים. כשבועיים אחר כך התפטר צוקרמן מתפקידו, בתום חליפת מכתבים בינו לבין הנהלת צים. על פי הקובלנה, צוקרמן התפטר מתוך בהלה מהאיומים עליו, שהיו מנותקים מכל חומר ממשי רלוונטי שהיה כביכול נגדו.

במשפט התברר כי צים שכרה, באמצעות קצין הביטחון שלה, חברת חקירות שעקבה אחרי צוקרמן כדי לבדוק עניינים שונים הנוגעים לקשריו עם קבלנים וספקים. חברת החקירות עקבה גם אחרי קשריו של צוקרמן עם אשה שהיו לה עסקים עם צים.

בעדותו במשפט אמר מנכ"ל צים כי לא הוא קיבל את ההחלטה על פיטוריו של צוקרמן, אלא הממונים עליו. כשסבירסקי נדרש בבית המשפט לשאלה מדוע החומר שאספה חברת החקירות שעקבה אחרי צוקרמן לא הועבר למשטרה, אמר: "חשבנו שהעברת תוצאות של עסק כזה למשטרה עשויות להיות לא נעימות לחברה והן עלולות לגרום למהומה שתכתים את שמה".

התברר כי היחידה לחקירות הונאה במחוז הצפוני של המשטרה חקרה במשך שלוש שנים וחצי השערות שלפיהם קיבל צוקרמן טובות הנאה, אך בסופו של דבר נגנז התיק מחוסר עניין לציבור. החקירה המשטרתית התנהלה במקביל לחקירה שניהל קצין הביטחון של צים, אך החברה לא הגישה למשטרה תלונה רשמית בעניין זה.

עורכי הדין שייצגו את צים, אלכס קיסרי ושמואל קינן, אף לא זימנו לדוכן העדים איש מהקבלנים שקצין הביטחון של החברה החשיד במתן טובות הנאה לצוקרמן. השופט אמר כי דברי קצין הביטחון במשפט היו מבוססים על "עדות שמועה", ומתח עליו ביקורת קשה.

"דווקא העובדה כי החברה לא פנתה למשטרה והפיצויים הנכבדים שאושרו לצוקרמן לאחר שעזב את החברה", קבע השופט, "יש בהם להעיד על הבסיס הרעוע של הטענות כלפיו". הוא ציין גם כי סבירסקי היה מעוניין בפיטוריו של צוקרמן במשך זמן רב, וכי ניצל את ההזדמנות שנפלה לידיו כשקיבל דו"ח ראשון על החשדות נגד מקצין הביטחון של החברה.

בית המשפט התייחס גם לחשד שהעלה צוקרמן, ולפיו בוצעה האזנת סתר לטלפון במשרדו. לינדנשטראוס קבע כי אין לפסול את האפשרות, אולם לא מצא הוכחה לזהותו של מי שהניח את המכשיר במשרד.

תצלום: טלי שני

שוק הכרמל, קיץ 94'. בחוק השווקים מ–41' נקבע שעל כל סוחר לעטות סינר וכובע, ולסגור את הבסטה בשעות הצהריים

אורבני / מרב נשר

בבקשה להוציא את העז מהמים

בשלוש הערים הגדולות נוהגים חוקי עזר מיושנים ומגוחכים, כמו, למשל, איסור על הבאת דב לחוף או על מישוש סחורה בשוק

א יסור על החזקת טווס, גמל או קוף בבית, איסור לשיר תחת כיפת השמים בין שתיים לארבע אחרי הצהריים, איסור על העברת עדר עזים ברחוב, ואיסור על הכנסת גופת אדם לכרמלית בחיפה – אלה הם חלק מחוקי העזר בשלוש הערים הגדולות. ואף שחוקים אלה אינם מיושמים, הם עדיין תקפים.

לדעת עורך הדין צבי פריילר, לשעבר יועץ משפטי למשרד הפנים, יש לנער את האבק מעל "חוקים מגוחכים" אלה ולערכם ברוח הזמן. ולא, יש לבטלם. פריילר ערך באחרונה שלושה ספרים המקבצים את חוקי העזר של שלוש הערים הגדולות. עיון במקצתם מלמד על אורח החיים שהיה נהוג בישראל החל בשנות הארבעים והחמישים. למשל, בחוק עזר תל אביבי למניעת רעש נאמר בין השאר שאין לטלטל כדי חלב באזור מגורים בשעות הלילה.

סעיפים משונים יש בחוק החיפאי להסדרת מקומות רחצה. בין השאר קובע החוק, שאין להעמיד כיסא מרגוע על שפת הים אלא לפי היתר שניתן על ידי ראש העירייה. החוק גם אוסר להביא לחוף בעלי חיים, כמו עז, עוף הבית ודב.

גם את חוקי השווקים, המבוססים על חוקים מנדטוריים, אי אפשר ליישם כיום. בחוק מ–1941 נקבע בתל אביב, שכל סוחר חייב לעטות סינר וכובע נקיים, שאסור לאדם לגעת בידיו במזון בשוק, ושבין השעות שתים עשרה לשתיים בצהריים, מלבד ימי חמישי ושישי, יש לסגור את הדוכן, שבשפת החוק קרוי "תא". החוק גם אוסר על מריטת נוצות בשוק. "הסעיפים האלה מיותרים", אומר פריילר, "ואילו ערכונים ברוח הזמן חסרים, כמו למשל החלה מפורשת של חוק רישוי עסקים בשוק".

יש חוקים המטילים על האזרח תפקידי שיטור. במקרים אלה החוק אינו מסתפק באיסור הפעולה, אלא קובע שיש למנוע אותה מאחרים, אולי כשריד למנטליות של עיר קטנה.

בחיפה, למשל, אסור להרשות לפתוח בית עינוג (כמו קלנוע) בשעות הלילה בימי חול (חוק פתיחת עסקים וסגירתם), ובתל אביב אסור להרשות מכירה או החזקה של בקבוקי זכוכית בשפת הים (הסדרת מקומות רחצה), או תליית כבסים ברחוב, במרפסת, בחלון או בכל מקום אחר הפונה לרחוב (שמירת הסדר והניקיון).

עורכת דין אושרה פרוכטמן, יועצת משפטית לרשויות מקומיות, מסבירה את האבסורד מנקודת מבטן של העיריות: "הן טוענות שממילא לא מפעילים חוקים ותיקים, ואינן טורחות לבטלם או לתקנם. העיריות יעדיפו לדחוק הצדה חוקים אלה לטובת חוקים דחופים כמו תקציבים לסלילת כבישים וביצוע עבודות תשתית".

לדעת פריילר, העיריות חסרות תפיסה משפטית כוללת: "כיום העירייה אינה חייבת להוציא חוקים מסודרים. כל עוד אין סיבה נכבדה לשינוי, הדברים נשארים בעינם ונוצרים תיקונים על גבי תיקונים. אין איפוא מערכת משפטית שלמה שבודקת את עצמה ורואה את התמונה בכללותה".

אבל הבעיה אינה מסתיימת בעירייה, המאשרת את החוקים. כל חוקי העזר של הרשויות המקומיות למיניהן (עיריות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות) עוברים אישור לחקיקה, שינוי, או ביטול, במשרד הפנים, ואחר כך מתפרסמים ברשומות על ידי משרד המשפטים. העיכוב מתרחש במשרד הפנים: "מכל קצווי הארץ זורמים חוקי עזר ומצטברים בצוואר הבקבוק של משרד הפנים. הם מחכים לאישור חודשים ושנים", אומרת פרוכטמן.

פריילר מותח ביקורת על הריכוזיות הגדולה של משרד הפנים. "יש לנער את כל המערכת של פקודת העיריות", הוא אומר. "הממשלה צריכה להאציל יותר סמכויות על הרשויות המקומיות, ואז ממילא יתקצרו כל ההליכים הביורוקרטיים של אישור חוקי העזר".

מדע

אחוות הטורפים הגדולים

אריות הם הדוגמה הבולטת ביותר לבעלי חיים שחיים יחדיו בשלום ובשלווה בלי חלוקה מעמדית

א צל מרבית המינים החיים בקבוצות, אומרים חוקרים, קיימת היירככיה חברתית. כל בעל חיים יודע את מקומו ומפגין זאת בכל הזדמנות. אולם במקרים מסוימים לא מתקיימת היירככית שליטה בקרב חיות המתגוררות בצוותא. במקומה הן מעדיפות דבר מה הנראה כצורה של אנרכיה נינוחה. הדוגמה הבולטת ביותר לבעלי חיים המקובצים בקבוצה יציבה, ללא סולם היירכי, הם האריות.

אמנם הזכרים בקבוצת האריות עליונים על הנקבות (שהן אלו היוצאות לציד ומביאות את הטרף), והנקבות הבוגרות קודמות לגורים כשמדובר בחלוקת הטרף, אבל לא קיימת חלוקה מעמדית בין הזכרים לבין עצמם או בין הנקבות לנקבות. כל הזכרים החיים בקבוצת אריות מתנהגים כמו נסיכים עצלנים, נרגנים ותובעניים. לעומתם הנקבות, שמספרן בקבוצה יכול להגיע ל–20, חיות באחווה דמוקרטית, בלי שלביאה כלשהי תנסה לשלוט באחיותיה.

"זה עדיין מדהים בעיני לחלוטין שאין אנו יכולים למצוא בעצם שום הוכחה למדרג ולקטיגוריות של שליטה בתוך קבוצת אריות כלשהי", אמר ד"ר קרייג פאקר, ביולוג שדה מאוניברסיטת מינסוטה במיניאפוליס ומומחה להתנהגות אריות. למעשה, כאשר החלו פאקר ואשתו, ד"ר אן פוסי, ללמוד לראשונה את התנהגותם של אריות באזור סרנגטי באפריקה בשנות השבעים, הם שמעו מחוקרים אחרים שלטורפים אלו אין מבנה חברתי מעבדי, אך סירבו להאמין בכך.

לאחר שבמשך שנים צפו השניים בקופים גדולים המנפנפים לראווה בסטטוס החברתי שלהם, "חשבנו שחייב להיות מדרג היירכי גם בקרב אריות", אמר פאקר. מהר מאוד נוכחו בטעותם, ומאז הם מנסים להבין כיצד שומרים האריות על שלום ושלווה ללא פירמידה חברתית, בעיקר במצבים מעוטי מתח כמו ייחום ואכילה.

מתברר שאריות דבקים במה שהביולוג של האבולוציה, ד"ר ג'ון מיינרד סמית מאוניברסיטת סאסקס באנגליה, מכנה "האסטרטגיה הבורגנית" – עיקרון שלפיו מי שמגיע ראשון לבשר או לבת זוג – לו הם שייכים. אם קבוצת לביאות הורגת חיה, למשל, הלביאה הקרובה ביותר למקום שבו נמצאים חלקי הבשר הטובים ביותר – האיברים הפנימיים – הופכת לבעלת החלק הזה בגופה, ויכולה לאכול ממנו עד שובע. כאשר הלביאה מסיימת והולכת לדרכה, הלביאה הקרובה ביותר למקום תיגש לאכול את השאריות.

החוקרים גם הבחינו שאם נקבה א' היתה סמוך לנתחים המובחרים ביותר של הגווייה לאחר הריגת החיה, בפעם הבאה יזכו נקבה ב' או ג' למנה הטובה ביותר. כללים דומים, שלפיהם הקרבה למקום היא הקובעת, קיימים גם כאשר מדובר בהזדווגות.

מדוע חיים אריות על פי כללים שוויוניים יחסית אלו? פאקר חושב שאריות הם פשוט קטלניים מדי, ומצוידים טוב מדי באמצעי הריגה, מכדי לחיות אחרת. כאשר שני בבונים או שימפנזים מתכתשים ביניהם, הוא אומר, המנצח יוצא בדרך כלל עם כמה שריטות בלבד, מקסימום בלי אוזן, וגם המפסיד כמעט שאינו נפצע בצורה רצינית. אבל כאשר שני אריות מתחילים לריב הם עלולים להסב אחד לשני פצעים קשים, אם לא פצעי מוות.

"לאריה יש ציפורניים המסוגלות לקרוע זברה לגזרים ושיניים מבעיתות. גם אריה קטן יכול להטיל נכות ביריב שלו", אומר פאקר. "היחסים ביניהם דומים למלחמה הקרה, כאשר שני הצדדים ידעו שמלחמה תביא להשמדה הדדית של שניהם. במצב כזה עדיף שלא להתעסק עם היריב שלך מלכתחילה".

ניו־יורק טיימס

תצלום: "אסושיאייטד פרס"

האריות הזכרים מתנהגים כנסיכים תובעניים, הנקבות חיות באחווה דמוקרטית

בריאות / עדנה ארידור

המעבר לקהילה

הרפורמה בשירותי הבריאות תכלול גם את העברת האחריות על חולי נפש שמאושפזים פחות משנה ממשרד הבריאות לקופות החולים

ח וק ביטוח בריאות ממלכתי, שנכנס לתוקפו בינואר השנה, מחייב לכלול בסל שירותי הבריאות הבסיסי גם את שירותי בריאות הנפש. בימים אלו שוקדים במשרד הבריאות על תוכנית שלפיה תועבר לקופות החולים, ב–1 ביוני, האחריות לחולים הסובלים ממחלות נפש פחות משנה. חולים כרוניים, המאושפזים מעל לשנה, יישארו בשלב זה באחריות משרד הבריאות.

האחריות הבלעדית לשירותי בריאות הנפש ומימונם היתה בידי משרד הבריאות במשך 17 השנים האחרונות. עם הפעלת הרפורמה ב–1 ביוני יחויבו הקופות לספק למבוטחים שיועברו לאחריותן אשפוז פסיכיאטרי, שירות בריאות אמבולטורי וטיפול בהתמכרויות. לצורך העברת האחריות השלים משרד הבריאות את רישום חסרי הביטוח מבין המאושפזים במוסדות הפסיכיאטריים בקופות החולים. במקביל להעברת האחריות על בריאות הנפש לקופות, יהפכו המוסדות לבריאות הנפש ליחידות כלכליות עצמאיות. לצורך בקרה על ביצוע המעבר, המעקב אחר תפקוד הקופות והמרכזים לבריאות הנפש, ימונו שישה פסיכיאטרים מחוזיים ואזוריים, בלתי תלויים במערך השירות והקליני.

הרפורמה, לדברי ראש שירותי אשפוז במשרד הבריאות, ד"ר מוטי מרק, מבוססת על מדיניות המקובלת היום בעולם – צמצום ממדי האשפוז ושחרור חולים לטיפול קהילתי. הדבר אפשרי בזכות התרופות החדשות וההיערכות להרחיב מסגרות טיפוליות ושיקומיות בקהילה. הצורך ברפורמה נובע מכך ששיעור האשפוז גבוה בישראל לעומת ארצות אחרות בעולם. 80 אחוז מהפונים לחדרי המיון הפסיכיאטריים מתאשפזים, לעומת 40–30 אחוז בארצות אחרות. השיעור הממוצע של אשפוז הוא 60 יום, שגם הוא נחשב גבוה.

למרות העברת האחריות לבריאות הנפש לקופות, ימשיך משרד הבריאות לממן ישירות טיפול ב–4,800 חולים כרוניים המאושפזים במוסדות מעל לשנה. לצורך כך תוקם במשרד קופת רו"ת (רווחה ותקווה), גוף שיממן את המשך השהות של קבוצה זו בבתי חולים פסיכיאטריים ממשלתיים, פרטיים ושל קופת חולים הכללית. הסדר מימון זה נועד רק לכיסוי הוצאות בטיפול בחולות נפש. כל מחלה פיסית נלווית אחרת תהיה באחריות הקופות המבטחות.

> הרפורמה מבוססת על מדיניות המקובלת היום בעולם – צמצום ממדי האשפוז ושחרור חולים לטיפול קהילתי. הדבר מתאפשר גם בזכות תרופות חדשות

הרפורמה הצפויה כבר מעוררת תחרות בין בתי חולים פסיכיאטריים, בעיקר באזורים רוויי שירותים, וברפואה הקהילתית. הד"ר מרק אומר, שהמשרד מברך על התחרות, שתכליתה היא צרכן מרוצה, אולם היא חייבת להיות מבוקרת כדי למנוע פגיעה במטופל. לצורך כך יופעלו הלשכות המחוזיות של משרד הבריאות כמינהלות בריאות אזוריות, והפסיכיאטר המחוזי יהיה חלק מהן.

עד היום, אומר מרק, היו הפסיכיאטרים המחוזיים מנהלי בתי חולים פסיכיאטריים רפואיים. כל עוד בתי חולים אלו היו מתוקצבים, לא היה חשש לניגוד אינטרסים, אך עם המעבר לעצמאות ניהולית וכלכלית, הצורך לדאוג להכנסות מאשפוז חולים, עולה החשש לניגוד אינטרסים. לפיכך הוחלט שמכאן ולהבא פסיכיאטר מחוזי לא יהיה רופא שמועסק בבית חולים פסיכיאטרי.

במקביל להעברת האחריות הרפואית לקופות החולים מתכוון המשרד לבצע גם רפורמה בשיטת התגמול לבתי חולים פסיכיאטריים ממשלתיים, כדי ליצור תמריץ לקופות החולים להמשיך ולאשפז את מבוטחיהן במסגרתן. התוכנית מתבססת על קביעת תעריף מיוחד לאשפוז פסיכיאטרי במצב חריף, והורדת מחיר יום אשפוז למקרים של מצב כרוני ממושך, כדי להשוות את המחיר לסוג טיפול זה עם המחיר הנהוג במוסדות פסיכיאטריים פרטיים. כיום המחיר לטיפול מסוג זה גבוה בבתי חולים ממשלתיים ב–60%.

התעריף המיוחד יתבסס על חומרת מצב החולים וגילם – עד גיל 20, גיל 64–20 ומגיל 64 ואילך. החולים יחולקו לארבע קבוצות טיפול בתעריף שייקבע מראש. עם ארבע הקבוצות נמנים חולים הזקוקים לטיפול נמרץ, חולים הזקוקים לטיפול שיקומי, חולים הממתינים לשיקום וכאלה שאין סיכוי לשקמם.

קופות החולים אינן יודעות עדיין כיצד יתמודדו עם תוספת השירותים שהוטלה להן, בעיקר בשל הבעייתיות של החולים. ברור כבר עכשיו, שיישום הרפורמה לא יהיה קל גם בשל העובדה שטרם נקבעו הסדרי המימון לתוספת שירותים אלו.

הבימה התיאטרון הלאומי 03-296071
הקאמרי של תל-אביב 03-5233335
חיפה התיאטרון העירוני 04-620670
תיאטרון באר שבע 07-238278
בית ליסין 03-6916653
האופרה הישראלית-ת"א 03-6927777
גשר — האידיוט 03-5182812

גלריה

התעמלות בוקר

1. היום לפני 155 שנים נולד הקומפוזיטור פיוטר צ'ייקובסקי. כמה זמן ארכו חיי הנישואים שלו?
2. מה מרחק בין הקו הארוך התחתון לקו הארוך העליון של מפלס הכנרת?

(התשובות בעמ' 7ב)

דגי המקרל שוב חוזרים לברייטון

פסטיבל ברייטון, הגדול בפסטיבלי אנגליה, יחל ב–5 במאי: יהיו שם מופעי חוצות, קונצרטים ותערוכות, וגם טקס המקרל המסורתי

מאת יעל ברויאר

מתוך "Noye's Fludde". אינטרפרטציה לסיפור נח והמבול

ברייטון

פסטיבל האמנויות הגדול ביותר באנגליה מתקיים זו הפעם ה–29 בברייטון, בין 5 ל–28 במאי. כמו בכל שנה, יציג הפסטיבל מאות אירועי תיאטרון, ריקוד, מוסיקה ותערוכות אמנות. כריסטופר בארון, המנהל האמנותי החדש, מבטיח כי השנה יהיה הפסטיבל מלהיב ומרשים מתמיד, עם מופעי חוצות ברחובות העיר ובטיילת שלחוף הים, מסיבות ומצעדי ענק שהקהל יוכל לצפות בהם בחינם.

הופעתה של להקת הרחוב הנודדת "Compagnie Jo Bithume" צפויה להיות מעניינת במיוחד. מופעי הלהקה, המונה כ–20 אקרובטים, רקדנים, שחקנים ונגנים, משלבים את מסורת הצגות הרחוב של ימי הביניים עם מוטיבים מודרניים של ריקוד, קרקס ותיאטרון. במופע "Oceano Satanas" מוצג סיפור קלאסי על זוג נאהבים שכוחות הרשע מנסים לחבל באהבתם. העלילה מתרחשת מול קהל הצופים, ביניהם, אך בעיקר מעליהם, בסצינות עוצרות נשימה, שבהן התפאורה והשחקנים תלויים באוויר כדי שכולם יוכלו לעקוב אחר ההתרחשות בלי הפרעה.

בין מופעי המוסיקה שבפסטיבל בולטת הופעתה של הזמרת האמריקאית מארי צ'פין קרפנטר ולהקתה, שתקליטה "Come On, Come On" נמכר ב–2.5 מיליון עותקים וזיכה אותה בפרס הגראמי השלישי שלה. מוסיקה מסוג אחר היא "Noye's Fludde" של "The Operating Theatre", אינטרפרטציה מרהיבה ומהורה לסיפור נח והמבול, עם שוכני זמרי האופרה הבריטית, שחקנים, אמני קרקס ועוד כמאה ניצבים. ההופעה כוללת פעלולים ותפאורה אקוסטית של מפעלי מים, סערות, קשת בענן ועדרי חיות שועטים. שתי אמניות מישראל, רויטל אריאלי ויעל ענבר, יופיעו גם הן בפסטיבל בשלושה קטעים של תיאטרון הבובות שלהן, שבו הן משתמשות גם באברי גופן.

בין תערוכות האמנות בולטת תערוכת הצילום של ג'יימס ואנדרזי האמריקאי, הידוע במיוחד בזכות הפורטרטים רבי העוצמה שצילם בהארלם בשנות השלושים. מבחר מעניין מתוכם יוצג בתערוכה, עם צילומים אחרים משלו. בתערוכת "סקס בשנות התשעים", המתקיימת במלאת מאה שנה למשפטו של אוסקר ויילד, יוצגו עבודות העוסקות בהיבטים שונים של המיניות. היא תלווה בהרצאות ובסדנאות על מיניות במאה השנים האחרונות.

בשבוע האחרון של הפסטיבל ייערך החג המסורתי לכבוד דג המקרל עם "טקס ברכת הדייג", המעוגנים בהיסטוריה של ברייטון עוד מאז היתה כפר דייגים קטן. הטקס נחגג כל שנה עם הופעתם של דגי המקרל בתחילת עונת הדיג, וילווה בהופעות של להקות נגנים, רקדנים, צלי גחלים על טהרת הדגים ותהלוכות שיט בסירות דייגים.

לקבלת קטלוג הפסטיבל עם מידע על האירועים השונים, רכישת כרטיסים וגם על אפשרויות הלינה בברייטון, בטלפון 00-44-1273-713875/76.

סוף סוף סופשבוע

כמה הצעות לתכנון ולייעול בילוי הזמן הפנוי

מאת אורנה גטניו

כל מי שחי בחו"ל תקופה מסוימת זוכר בוודאי לטובה שסוף השבוע היה באמת ארוך. שבת ויום ראשון היו מוקדשים לבילויים, קניות ולמשפחה. משפחות רבות מצפות לזמן הזה בתקווה שאלו יהיו ימי בילוי משותפים לכל בני הבית, ימים של רגיעה, מלאי תוכן חברתי שיסייעו להתמודד עם השבוע הקרב. בתיאוריה, סופי השבוע נראים כאפשרות נפלאה להתקרבות בין ילדים להורים. למעשה, הרבה פעמים נראים סופי השבוע המשותפים יותר כמו פרק מ"משפחת סימפסון" מאשר מ"משפחת ברייידי". והרי היה זה הומר סימפסון שהמציא באחד הפרקים את המכונית המשפחתית המושלמת שבה יש שתי בועות שלא נפגשות ביניהן – אחת של הילדים והשנייה של ההורים.

ובכל זאת, אפשר גם אחרת. גם בישראל מורגש שיפור מאז הונהג שבוע עבודה בן חמישה ימים, אם כי עדיין אין זה סוף שבוע ארוך במידה, ולכך יש כמה גורמים. ראשית, המנהג הייחודי לישראל של ארוחות משפחתיות בשישי-שבת – בשישי אצל סבתא אחת ובשבת אצל האחרת. גם הצורך להשלים עבודה בבית גוזל מימי הבילוי, וכך גם מסיבות ימי ההולדת של הילדים הנערכות תמיד בשבת. וכמובן, תמיד מחכות כל מטלות הבית שלא נעשו בעצמן במשך השבוע. כך קורה שאצל משפחות רבות המושגים "מנוחה" ו"בילוי זמן פנוי" הם חוויות הנמצאות בסכנת הכחדה.

הסוציולוג ד"ר ג'ון רובינסון מאוניברסיטת מרילנד בארצות הברית ערך מחקר מיוחד שנקרא "הפרויקט לניצול הזמן אצל האמריקאים", שבדק כיצד מבלים אמריקאים בזמנם הפנוי בכלל ובסופי השבוע בפרט. מהמחקר עלה, בין השאר, שהקבוצה שסובלת יותר מכל ממחסור תמידי בזמן פנוי היא קבוצת הגברים והנשים בגילאים שבין שלושים לחמישים, שהם הגילאים הממוצעים של הורים לילדים. לצעירים או למבוגרים מהם יש הרבה יותר זמן פנוי.

עוד התברר כי מי שנתון ללחץ הזמן הגדול ביותר במשך השבוע הן הנשים העובדות. אצל נשים יש בממוצע שעה אחת פחות זמן פנוי בשבוע מאשר אצל גברים (39 שעות אצל נשים לעומת 40 שעות אצל גברים).

עבודות הבית עדיין מבזבזות חלק ניכר מזמנה הפנוי של כל אם עובדת. בהתאם לגיל ילדיהן נמצא כי נשים עוסקות בממוצע בעשרים עד 25 שעות בשבוע בעבודות הבית, לעומת תשע עד עשר שעות שבהן עוסקים הגברים בעבודות מסוג כזה.

אבל הבעיה אינה רק כמות הזמן הפנוי שברשותנו, אלא איכותו. אף על פי שרוב הנשאלים בסקר אמרו שהבילויים החביבים עליהם ביותר בזמנם הפנוי הם משחק עם ילדיהם, ביקור אצל חברים, ספורט ובילוי משפחתי, רובם מעבירים את זמנם מול הטלוויזיה. הצופה הממוצע מקדיש לטלוויזיה 15 שעות בשבוע, וזאת בהשוואה לחמש שעות של ביקורים אצל חברים, ארבע שעות של הליכה ברגל, שלוש שעות של טיולים, שלוש שעות של קריאת ספרים ושעתיים שבועיות המוקדשות לתחביבים אחרים.

רביצה מול הטלוויזיה היא גם ביטוי לשעת פנאי המוכר לישראלים רבים החוזרים בסוף שבוע עבודה מותשים. איך אפשר להיחלץ ממלכודת הטלוויזיה? על ידי תכנון וארגון, כמובן. יש כמה דרכים:

● קיום מנהג קבוע המציין את המעבר מימות השבוע לשישי-שבת. אצל משפחות דתיות זו קבלת השבת, ואילו אצל חילונים אפשר להנהיג יציאה משותפת של המשפחה כולה, ולאו דווקא בערב, לאכול בחוץ, או הכנת ארוחה משותפת בבית, שלכל אחד מבני המשפחה, כולל הילדים, יש חלק בהכנתה.

● תכנון הפעילויות ייעשה באופן דמוקרטי. ילדים השותפים בתכנון מתייחסים ביותר התלהבות לבילויים משפחתיים. הרעיון הטוב ביותר הוא לבקש מכולם להעלות רעיונות שיידונו בפורום משפחתי.

● להשתדל לצאת מהבית ביותר. בבית יש נטייה לכל אחד מבני המשפחה להתפזר לעיסוקו הפרטי ואילו ביציאה משותפת חווים דברים ביחד.

● אם נשארים בבית אפשר למצוא עיסוק שאינו יקר או מסובך ושיכול להנעים את זמנה של כל המשפחה. הצעות: צפייה משותפת בסרטי וידאו משפחתיים, משחקי קופסה, נגינה או האזנה למוסיקה בצוותא, טיפול משותף בגינה, בניית חפצים וכו'.

● חשוב מאוד לבחור כמה תאריכים בשנה שיהיו מקודשים לבילוי משפחתי מיוחד. בילויים אלה יכללו ביקור בלונה פארק, טיול בחיק הטבע, נסיעה למקום רחוק וכו'.

● חשוב לא פחות, לדאוג לזמן פנוי לבילוי עם בן הזוג. מבוגרים זקוקים למנוחה מעמל גידול הילדים ואצל רובם סוף השבוע הוא הזמן היחיד לעשות זאת. זוגות הורים רבים נזכרים בערגה בתקופה של טרום הילדים ומנסים להחיות אותה בדרכים חדשות. שמרטף לכמה שעות יכול לפתור את הבעיה.

על הנייר נראות כל התיאוריות הנ"ל בנות ביצוע ומפתות למדי, אבל מה בכל זאת עושים עם המציאות, הכוללת בין השאר שלל עבודות בית אשר נדחו במיוחד לשבת? הפתרון לכך הוא חלוקת הנטל עם שאר בני הבית בשבת ולנסות, עד כמה שאפשר, לגמור עם רוב המטלות במשך השבוע.

ג'אנק אבל פחות

גם לארטיקים ולפנקייקס יש מעלות תזונתיות

לרוב ההורים יש רשימה של מאכלים שהם נמנעים מלתת לילדיהם. לרוע המזל, בדרך כלל אלה בדיוק המאכלים האהובים ביותר על הילד. אבל חלק מהם אינם כל כך מזיקים כפי שנהוג לחשוב. הנה רשימה של מאכלים שיצא להם שם רע שלא בצדק, וגם כמה-עצות כיצד להפוך אותם למזינים יותר.

המבורגר. מאכל שמכביס הורים רבים לתדמית עתיר-שומן. אבל בהמבורגר קטן יש פחות מ–7 גרם של שומן, ויש בו המון ברזל. כדי לשמור על רמת השומן הנמוכה כדאי לקנות בשר דל-שומן, לצלות אותו במקום לטגן אותו, ואחר כך לספוג את השומן.

לחם לבן. אף על פי שלחם לבן אינו מספק את הסיבים שיש בלחם מלא, הוא מעניק לילד מגוון פחמימות שמחזקות את הילד. ואין זה נכון שהוא לא מזין, מפני שמוסיפים לו ויטמינים ומינרלים.

ארטיקים וקרטיבים. בטח שיש להם טעם טוב, אבל האם הם מזינים? יש חברות שמכינות את המוצרים שלהן מפירות וממיצי פירות, וזה ודאי טוב. יש חברות שמערבבות קרטיבי פירות עם יוגורט קפוא. בכל מקרה קרטיבים הם מקור טוב לנוזלים.

שוקו. הורים רבים חוששים ששוקו יעשה את הילד שלהם חסר מנוחה. אבל בכוס גבוהה אחת של המשקה יש לא יותר משישה מיליגרם של קפאין, אותה כמות שיש בכוס קפה נטול-קפאין. מחקרים כבר הוכיחו שלסוכר אין כל השפעה על רמת התפקוד של הילד. אם מכינים את השוקו עם חלב דל שומן, זוהי ארוחה עשירה דלת שומן ועשירה בסידן.

חביתיות (פנקייקס). הן עמוסות בפחמימות. בשתי חביתיות יש פחות מ–6 גרם שומן. אם מוסיפים לתערובת בננה מרוסקת, מעניקים בכך מתיקות יתר ואשלגן. ועל הכל אפשר לצקת סירופ, תותים או תפוחי עץ.

דגני בוקר ממותקים. במקום להצטמרר מתוספת כף הסוכר שיש בכל מנה של דגנים, עדיף לראות את הצד החיובי, והוא שלפי מחקרים, ילדים שאוכלים דגנים בבוקר שומרים על דיאטה מאוזנת במשך היום. הם נהנים מהטעם ומקבלים את החלב העשיר בסידן וויטמין בי שיש באוכל.

שירות "הארץ"

כשהיא שרה על מוות נדמה שהכול מסתדר

"לא דיברנו עוד על אהבה" – נתנאלה שרה משירי אהוד מנור. גדי אגמון: כלי נשיפה; לאור איתן: חלילים; אורן בלבן: תופים וכלי הקשה; עמוס הדני: גיטרות; אלון נדל ואלי מגן: קונטרבס; רפי קדישזון: פסנתר, עיבודים וניהול מוסיקלי. הד ארצי

עברי

גידי אביבי

תקליטה החדש של נתנאלה, שכולל 13 שירים שכתב אהוד מנור, מערב שמונה פרטיות עם רגעים ציבוריים יותר, שמופנים בטבעיות לקהל הרחב. יש משהו יפה בזוויות שנתנאלה ומנור לקחו לעצמם בתקליט: הנה היא מלחינה ארבעה שירים, מהם שניים שנכתבו לכבוד ילדיה ("קטנטן נמר" ו"עלמה מי אלמה") ושניים שנכתבו לכבוד נפלאות האנושות והטבע ("קולות השדה" ו"הקול האנושי"). הנה הוא, שחיבר כבר טקסטים למאות שירים (ואולי אלפים), מתחיל לראשונה גם להשמיע את קולו שלו, בדואט "עוד זמן". אין ספק שמנור ונתנאלה נהנו מעשיית התקליט, אבל הנאות לחוד ותוצאות לחוד. נדמה שעיקרו של התקליט הוא דווקא בשמרנות השירים האחרים שבו, שבהם כל אחד מהם עוסק במה שהוא מצטיין: הוא כותב, היא שרה.

היכולת של מנור לכתוב בעברית מדוברת ותקנית, שגם כשהיא מסוגננת היא אינה נשמעת גבוהה מדי או מלאכותית, הקנתה לו בצדק את מעמדו הנוכחי. כלולים כאן כמה משיריו היפים ביותר: יחד עם מישה סגל כתב מנור את "עד סוף הקיץ" ו"מות הפרפר", עם משה ארגוב את "עד", עם אריאל זילבר את "אגרת יפאנית", ועם מתי כספי את "לא דיברנו עוד על אהבה", "סליחה", "סוף היום" ו"ילדותי השנייה". למעט האחרון, עוסקים רוב השירים שנתנאלה בחרה לחדש במוות או בתחושה של מוות קרוב. הנה סיבה אחת לחוסר האיזון שמאפיין את התקליט: רגעיו העצובים חזקים יותר מאלה השמחים.

העגמומיות המלנכולית מאפיינת את הטריטוריה המוסיקלית שבה מצטיין רפי קדישזון, שאחראי על העיבודים והניהול המוסיקלי: כאשר נתנאלה פורצת בשירי הלל לרוחה האנושית או לצהלות השמחה של הטבע, הליווי הכלי נשמע מעט אנמי, אפילו ספקני; אבל כאשר היא שרה על פרפר מת או כלב מת או ברבור מת, כלומר על אהבת שגוועת או על חיים שעומדים להסתיים – נו, אז נדמה שהכול מסתדר וקולח בטבעיות.

שלא במפתיע, אלה הם גם הרגעים היפים יותר של נתנאלה עצמה: סגנונה המופנם, המעודן, מוצא לו כאן את המבע הרגשי המוסיקלי שהולם אותו. כיוון שלפחות שניים משירי התקליט מרגישים את נפלאות הקול המזמר, נדמה שאין צורך להרגיש את איכויותיה הקוליות המיוחדות של נתנאלה: היא שרה יפה, כמובן, וכשהיא פוגשת שירים חזקים – כמו רוב השירים המחודשים כאן – היא שרה יפה במיוחד.

נדחתה פתיחת התערוכה "מרקם מקומי"

פתיחתה של התערוכה "מרקם מקומי" שהיתה אמורה להיפתח אתמול בכפר סבא נדחתה בשלושה שבועות בעקבות התנגדותו של חבר מועצת העיר ארמנד ניזרי להצגת התערוכה בסמוך ליום העצמאות. קיצפו של ניזרי יצא על כך שבתערוכה משתתפים אמנים פלשתינאים והוא הצליח לשכנע את ראש העיר, יצחק ולד להורות על דחייתה.

לטליה רפפורט, אוצרת התערוכה נודע על הבעיות סביב התערוכה רק לפני כשבוע ימים כשמנהלת הגלריה אסנת הכהן הודיעה לה שהתערוכה תבוטל. מאוחר יותר עידכנה את רפפורט שהתערוכה נדחית. לאמנים הודיעו על הדחייה רק ביום רביעי האחרון.

לפתיחה היעודה הגיעו האמנים הישראלים ישראל רבינוביץ, אברהם נבואני, אסד עזי ויהודה קופרמינץ ואוצרת התערוכה לגלריה ועשו מעין הפגנה קטנה בה הציגו מחוץ לשער הנעול מספר עבודות ותלו על הגדר כמה שלטים בגנות הדחייה. האמנים הפלשתינאים תייסיר ברקאת, סאלב דהיק, סלימן מנצור ונביל ענאני לא יכלו להגיע בגלל הסגר. במקום היו גם עיתונאים וצלמים אבל לא הגיעו אמנים או אנשי תרבות אחרים כדי להביע תמיכה.

הסערה סביב התערוכה תמוהה ונדמה שזהו מקרה מובהק של ניסיון לעשות הון פוליטי. התערוכה נפתחה בקיבוץ אשדות יעקב מאוחד במסגרת אירועי הארטפוקוס באוקטובר 1994 והגלריה העירונית בכפר סבא היא תחנתה החמישית. מרבית האמנים המשתתפים כבר הציגו בעבר בשורת תערוכות משותפות לישראלים ופלשתינאים (בתל־אביב בנצרת, בחיפה, בירושלים ובחו"ל – בארה"ב, ביפאן בגרמניה). חלקם השתתפו גם בתערוכה ישראלית פלשתינית רשמית שנערכה בוואשינגטון זמן קצר אחרי חתימת הסכם ההבנות עם אש"ף בספטמבר 1993. עד הבאת דברים אלו לדפוס לא ניתן היה לקבל את תגובתם של של ניזרי וולד.

סמדר שפי

"פי־ג'יי הארווי" ו"פיית נו מור" יופיעו בפסטיבל בחיפה ביוני

פולי ג'ין הארווי ולהקתה "פי־ג'יי הארווי", ולהקת הרוקמטאל "פיית נו מור" יגיעו לישראל ויופיעו בפסטיבל "בלוד רוקנשמה" שיתקיים בחיפה בין 27–30 ביוני. זו השנה השלישית שהפסטיבל מתקיים בנמל חיפה, והפעם משקיעים בו גורמים שונים, כמו עיריית חיפה, משרד התיירות ורשות הנמלים, סכום של מיליון דולר.

השנה החליטו להרחיב את מתכונת הפסטיבל ולהפכו לאירוע שיצדיק את עלויות ההפקה הגבוהות. בכל ערב מיועדים להופיע בין שלושה לחמישה אמנים, ובסך הכל יופיעו בו כ–110 אמנים, ישראלים וזרים. 11 הרכבים מחו"ל צפויים להופיע, וכעת מתנהלים עמם מגעים נמרצים.

פעילות הפסטיבל תחל משעות אחר הצהריים, ובין היתר יתקיימו בו גם מופעי רחוב. רוכשי הכרטיסים יוכלו לקנות כרטיס יומי, ולצפות בכל ההופעות המתקיימות באותו היום.

הארווי מגיעה לישראל במסגרת סיבוב ההופעות שלה באירופה. אלבומה "להביא לך את אהבתי" שיצא לפני חודשים אחדים בכל העולם, ביסס את מעמדה כאחת היוצרות החשובות והבולטות של הרוק בשנות התשעים. "פיית נו מור" נחשבת לאחת מלהקות הרוקמטאל האינטליגנטיות והמרתקות הפעילות כיום בעולם הרוק, והוציאה כבר שישה אלבומים. גם אלבומה האחרון, "מלך ליום אחד, שוטה לכל החיים", יצא בעולם לא כבר וזכה לביקורות מצוינות.

מיכל פלטי

האורטוריה התנ"כית "בלשצאר" מהערב במשכן לאמנויות

כ–8 דקות דומייה מוסיקלית תיפתח היום ב"משכן האמנויות" בתל אביב האורטוריה "בלשצאר" של הנדל שתבוצע בידי האופרה הממלכתית של המבורג. דקות השתיקה נועדו, לדברי גרד אלברכט, מנהלה המוסיקלי של בית האופרה הגרמני, לסמל את הסבל של העם היהודי. "זו הדרך היחידה לזכור ולא לשכוח את ההיסטוריה שלנו", אמר במסיבת עיתונאים שקיים ביום שישי. ה"לזכור ולא לשכוח" של אלברכט תואם את הגירסה הפרובוקטיבית שהכין בית האופרה שהוא עומד בראשו.

"בלשצאר" האורטוריה התנ"כית של הנדל, העוסקת בלילה האחרון של שלטונו של בלשצאר על בבל, מבוססת על פרק ה' בספר דניאל: בלשצאר, מלך בבל, בנו של נבוכדנאצר, נענש על חילול כלי הקודש שלקח צבאו של אביו שלל מהמקדש בירושלים. בלשצאר ואנשי חצרו השתמשו בכלי הקודש ככלי שתייה, ובמהלך המשתה נתגלתה לו כתובת על הקיר שדניאל מפרשה כסימן שהממלכה תיכבש בידי הפרסים, מה שאכן התרחש בו בלילה.

בגירסה של האופרה של המבורג (בבימויו של הארי קופפר ובניצוחו של אלברכט) הועברה העלילה מבבל למחנה ריכוז. מעין שחזור של צורת העלאת ההצגות בגטו טרייזנשטאט.

עוד עוסק אלברכט בשאלה היהודית בתקליטור שהוציא זה עתה: אורטוריה מרדנית על ה"הגדה של פסח" (זה שמו של התקליטור) של פאול דסאו, לפי ליברית של מקס ברוד ובניצוחו של אלברכט.

בצד "בלשצאר" יועלו במשכן לאמנויות גם "נישואי פיגרו", בבימוי יוהאנס שאף ובניצוח גארי ברתיני, מנהלה המוסיקלי של האופרה הישראלית החדשה.

ציפי שוחט

מחזה חדש בתיאטרון חיפה

רבקה מיכאלי תשחק בתיאטרון חיפה במחזה חדש, "הדוד מקייפטאון", שכתבה עידנה מזיא וביים עודד קוטלר. המחזה, שהתרחשויותיו יחולו בימים אלה מביא את סיפורה של משפחת בלום, בתם ברינה ודייר משנה. כולם מצפים שהדוד בקייפטאון יגאל אותם משיממונם. בני משפחת בלום (הבעל והאישה) הם רבקה מיכאלי ולצדם אמנון מסקין. הדוד מקייפטאון הוא אלכס אנסקי. עוד משתתפים אורלי זילברשץ משה איבגי ומיכל מתתיהו.

אל תופעת ה"כוכבים" בתיאטרון המסחרי הישראלי הצטרף גם זאב רווח שיגלם בתיאטרון באר שבע את התפקיד הראשי ב"אשת האופה" – תפקיד שאמור היה לגלם יוסי בנאי. היום תפורסם במסיבת עיתונאים מיוחדת בהבימה רשימת כוכבים ושחקני קופה המוכרים בשנים האחרונות מעולם הבידור.

ציפי שוחט

מבחר יצירות ישראליות בתערוכה מאוסף ברטה אורדנג בירושלים

התערוכה "בחירות האספן, המבט של ברטה אורדנג משנות השבעים עד היום" מוצגת בימים אלה בביתה של דפנה נאור בירושלים, המשמש כגלריה.

ברטה אורדנג היא אספנית מרכזית של אמנות ישראלית מושגית. בשנות השבעים פעלה בירושלים, ומאוחר יותר עברה לפעול בניו יורק. מהגלריה שלה, גלריה ברטה אורדנג, קידמה אמנים ישראלים רבים, הצליחה להפוך את האמנות הישראלית לבעלת משקל בניו יורק, ומעודדת גם במוזיאונים מרכזיים. בשלוש השנים האחרונות היא שבה להתגורר ולפעול בארץ, ומגלה עניין רב באמנים צעירים.

העניין באמנים צעירים מוצא את ביטויו בתערוכה. בצד עבודות מראשית שנות השבעים, מוצגות עבודות של האמנים אורית חמו, שרון פוליאקין ומורן שניר. עם זאת, חשיבות התערוכה טמונה באמנות ההיסטורית יותר. אורדנג, שהתעניינה מלכתחילה באמנות המושגית, יצרה אוסף מצוין, עשיר, שחלק מהעבודות בו הן ברמה מוזיאלית.

עם העבודות המעניינות נמנות עבודות של אריה ארוך, מיכה אולמן, יחיאל קריזה, שתי עבודות טובות של בוכי דוקטורי ועבודות נייר של פנחס כהן גן. מרגלית מנור מיוצגת בעבודת רישום על מעטפות, אביבה אורי מיוצגת ברישומים מצוינים ומיכאל גיטלין – בעבודות קולאז' מנייר קרטון. רוב העבודות נראות רעננות, כאילו נעשו בשנה האחרונה, כך שאין לתערוכה, למרות שמה, שמץ כלשהו של גוון נוסטלגי.

חלל התערוכה בעייתי, ונראה שהעבודות האלגנטיות והרזות זקוקות לשטח גדול ונקי יותר. יש מקום איפוא להציג אותה בחלל אחר לפני שהאוסף יימכר.

סמדר שפי

הצעת היום / נירה רוסו

קפה מתובל

מתכון מתוך ספרו של ארנולד סייבל "מבשלים אמריקה" (הוצאת ר. סירקיס).

ציטוט: "קפה ברולו (קפה שרוף) הוא פולחן בפני עצמו במסעדות הטובות של ניו־אורלינס. המלצר מכין את הקפה ממש על שולחן הסועדים: הוא מערבב את החומרים בסיר הניצב מעל כוהלית, ולבסוף, בתנועות חינניות ומיומנות, הוא מצית את הברנדי".

חומרים (ל–6 סועדים):

3 כפות סוכר
6 ראשי ציפורן
1 מקל קינמון
קליפה מחצי תפוז, קלופה ברצועה אחת (רק השכבה הצבעונית)
קליפה מחצי לימון, קלופה ברצועה אחת (רק השכבה הצבעונית)
¾ כוס ברנדי
2 כוסות קפה שחור חזק, טרי חם

הכנה:

1. שמים את כל החומרים, לבד מהקפה, בסיר הניצב על כוהלית ספירט דולקת (המערכת של הסיר והכוהלית נקראת "צ'יפינג דיש"). מחממים לאט לאט, עד שהכול חם.
2. מדליקים את התערובת בגפרור ארוך, ונותנים לה לבעור במשך דקה.
3. יוצקים את הקפה פנימה באטיות וממשיכים לבחוש עד שהלהבה דועכת בתוך הקפה.
4. מוזגים במצקת לספלים קטנים ומגישים מיד.

مطابق للأصل

גלריה

עודפים

ריהוט סיני

המזנון המגולף בתמונה מיובא מסין, ומחירו בדרך כלל 6,000 שקל. בימים אלה הוא מוצע, בצד פריטים רבים נוספים עם פגמים קלים מאוד, ב–4,200 שקל. הצעות נוספות: ויטרינה ב–3,700 שקל (במקום 5,300 שקל), כורסה ב–1,750 שקל (במקום 2,500 שקל), וכן ספות ושולחנות הגשה בעבודת יד, מעוטרים בגילופים ובנויים ללא מסמרים וברגים.

את הפריטים אפשר לרכוש בשתיים מחנויותיה של חברת רזווד, המתמחה ביבוא של ריהוט סיני קלאסי: גלגלי הפלדה 7, אזור התעשייה הרצליה פיתוח; ובקניון ערי החוף באזור התעשייה של ראשון לציון.

אלבומים חדשים / מיכל פלטי

"חיים סודיים" – מריאן פייתפול (הליקון). "אחרי שכתבה הביוגרפיה שלי, אני מרגישה פחות ופחות צורך להסביר את עבודתי", אומרת מריאן פייתפול עם צאת אלבומה החדש. "חיים סודיים" יצא לאור אחרי אלבום אוסף מצוין של פייתפול שיצא בשנה שעברה, ואחרי אוטוביוגרפיה שהמבקרים טענו נגדה שלא סיפרה בה הכל (אולי שמו של האלבום הוא תשובה אירונית לביקורת).

המפיק המוסיקלי של האלבום החדש הוא אנג'לו באדלאמנטי, שהפיק את פסקול הסדרה "טווין פיקס" ואת אלבומי הסולו של ג'ולי קרוז. השיר "היא" מתוך האלבום הופיע גם באלבום האוסף האחרון של פייתפול. ההפקה המוסיקלית של באדלאמנטי משרה על האלבום רוח סהרורית ומלנכולית, התואמת את קולה של פייתפול כבכפפה ליד. נראה שהאלבום הזה פותח שלב חדש בקריירה של פייתפול, אם כי לדבריה, קשה לה להבטיח דבר. כנות כזאת מתקבלת בברכה תמיד, במיוחד עם כמה שירים יפים במיוחד שיש באלבום, כמו "Flaming September" ו"היא".

"דראגסטור" – "דראגסטור" (הליקון). "דראגסטור" הוציאו סינגל ראשון בחברת "ראף טרייד" לפני שנה, והוזמנו להיות להקת החימום של להקת "טינדרסטיקס". הם סהרוריים ומלודיים במידה שהזכירה למבקרים הבריטים את "קאובוי ג'אנקיז" ו"מאזי סטאר". מהאזנה לאלבום השלם אפשר להוסיף גם את "ספייסמן 3", וזו תמיד מחמאה. בשלישיית "דראגסטור" חברים איזבל מונטרו, דרון רובינסון ומייק צ'יליבסקי. צ'ילינסקי הוא אמריקאי ורובינסון הוא בריטי, וחברי הלהקה מצהירים שלא רצו ליצור אלבום שישדך לזמנים מסוימים דווקא, אלא כזה שיתעלם מזמן ומקום. האלבום הזה יוצא בחברת "גו רקורדס", ואם מייבאים את אלבומי החברה הזאת, נותר רק להמתין למי שייבא סוף סוף באופן מסודר את האלבומים של חברת "מטאדור", ובראשם אלבומיה של "פייבמנט".

בית / יעל אפרתי

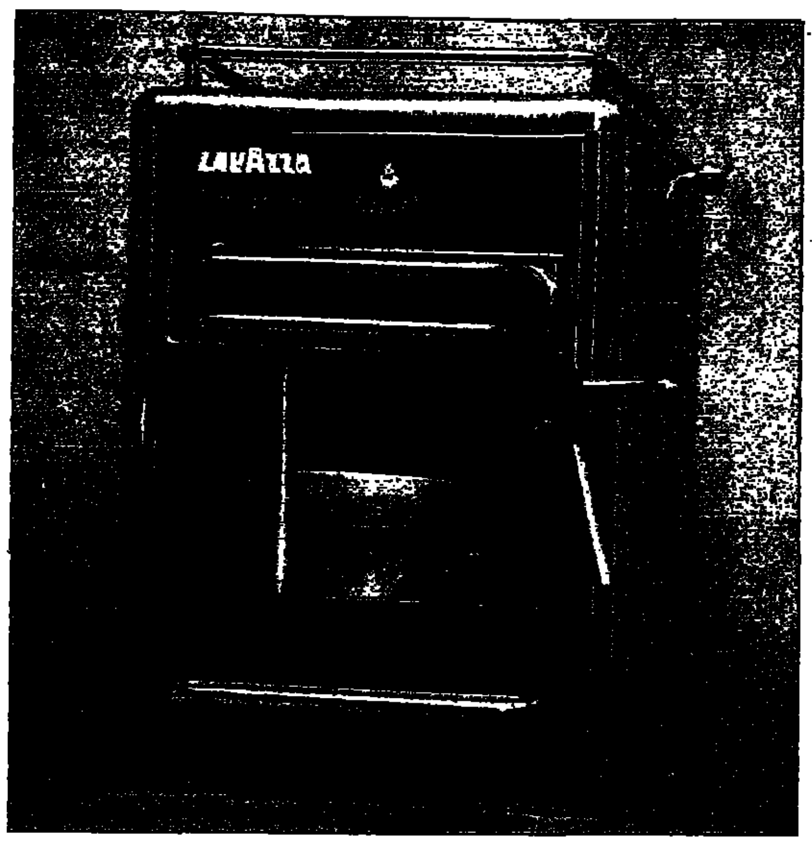

תמצית הקפה האיטלקי

לפני שנה וחצי החלה חברת תבכור לייבא את מכונות האספרסו של החברה האיטלקית לוואצה ו–2,000 מהן כבר נמכרו. גם חברת פרומדיק, המשווקת כאן את המכונות של נספרסו – חברה בת של נסטלה השווייצרית – מסרה נתונים דומים. מבדיקה קצרה עולה שרוב החברות הגדולות למוצרי חשמל משווקות את הפריט הזה, וכולן מדווחות על ביקוש ער.

ערן תרמור, הסמנכ"ל של ליטים בע"מ, יבואנית סימנס, מונה שלושה סוגים של מכונות קפה. המשובחות ביותר מצוידות במדחום שמעלה את לחץ הקיטור במכונה ומאפשר לסחוט מהקפה את התמצית המרוכזת ביותר בטעם ובארומה. המכונות האלה, כמו "לה פבוני", למשל, הן המקצועיות ביותר, יקרות מאוד ומוכרות לחוג קטן של "מבינים". מכונות מהסוג השני, הזול יותר, פועלות באותה שיטה אך בלי מדחום. היצרנים השונים צירפו למכונות אלה גם אביזרים להכנת סוגי קפה נוספים. "סימנס", למשל, תיכננה מכונת אספרסו שחלקה השני מיועד לפרקולטור, שאפשר להכין בו שמונה ספלי קפה. מכונה זו, מדגם T.C52 , המצוידת גם בפייה להקצפת חלב, עולה 1,080 שקלים. בחברה מדגישים שכשונה ממתחרותיה, כאן נתון הקפה בתא צנטריפוגלי שנע במהירות גבוהה, וכך אפשר להפיק ממנו יותר.

בקבוצה השלישית מכונות הנטענות בקפסולות – מכלים קטנים, סגורים הרמטית, שמכילים כמות למנת קפה אחת. את הקפסולה מניחים בתא מיוחד, היא נפרצת בתהליך הכנת הקפה, והאריזה (שעשויה בדרך כלל מחומרים ידידותיים לסביבה) נפלטת למגירה מיוחדת בתחתית המכונה. לסוג הזה שייכות המכונות מתוצרת נספרסו ולוואצה. הראשונה, מדגם C 200 Plus עולה 1,815 שקלים, והיא מצוידת בפייה להקצפת החלב המאפשרת גם הכנה של קפוצ'ינו וקפה הפוך. בקפסולות האספרסו מבחר מרשים של טעמים: קוזי, ונמו, טובקנה, קפריצ'יו, רומא, קפה נטול קפאין וגם סוג חדש, שייכנס בתוך זמן קצר לשוק. מחיר הקפסולות 1.5 שקלים ליחידה, ו–40 מהן ניתנות חינם לרוכשי המכונה, נוסף על ארבעה ספלי אספרסו ותחתיות. החברה מעניקה לרוכש אחריות לשנה ומציעה שירות שנתי תמורת 150 שקלים. אפשר לרכוש דרך מרכז ההזמנות בטלפון 03-9241335/7.

גם את המכונות מתוצרת לוואצה משווקים בשיווק ישיר דרך מרכז הזמנות, טל' 03-5338818. לוואצה מציעה כמה דגמים – מהפשוט והזול ביותר שעולה 1,700 שקל, עד דגם "Gold" היוקרתי, בגוני ניקל וזהב ובעיצוב אלגנטי, שעולה 3,740 שקל. דוד המכונה הזאת מכיל עד ארבעה ליטרים של מים, היא מצוידת בפייה להקצפת חלב ונוסף על קפה אפשר להכין בעזרתה גם שוקו וסוגים של תה. קפסולה עולה 1.06 שקל וטיפול שנתי –120 שקלים. צביקה קרוכמל, מנכ"ל החברה המייבאת, ממליץ לעשות שירות כזה אחרי כ–3,000 ספלים, ולהשתמש במים מינרליים.

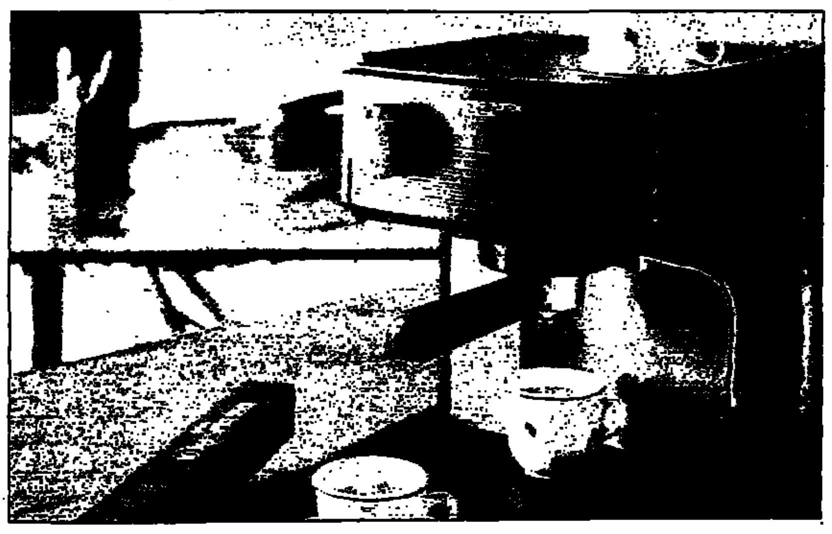

קונצרט מיוחד מיצירות דבוז'ק

יו יו מא, צ'לן

מנצח: נוריו אוגה

יום ג' 13/6/95 20:30

תוכנית דבוז'ק:

* הפתיחה "קרנבל", אופ' 92
* קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת, אופ' 10
* סימפוניה מס' 9 ("מן העולם החדש")

מחיר הכרטיס: 79-165 ש"ח.

ענק המוסיקה

בובי מקפרין

מוצ"ש 17/6/95 21:00
יום א' 18/6/95 20:30

בתוכנית:

מוסיקה קלאסית וג'אז
בניצוח ובביצוע האמן.

מחיר הכרטיס: 79-165 ש"ח.

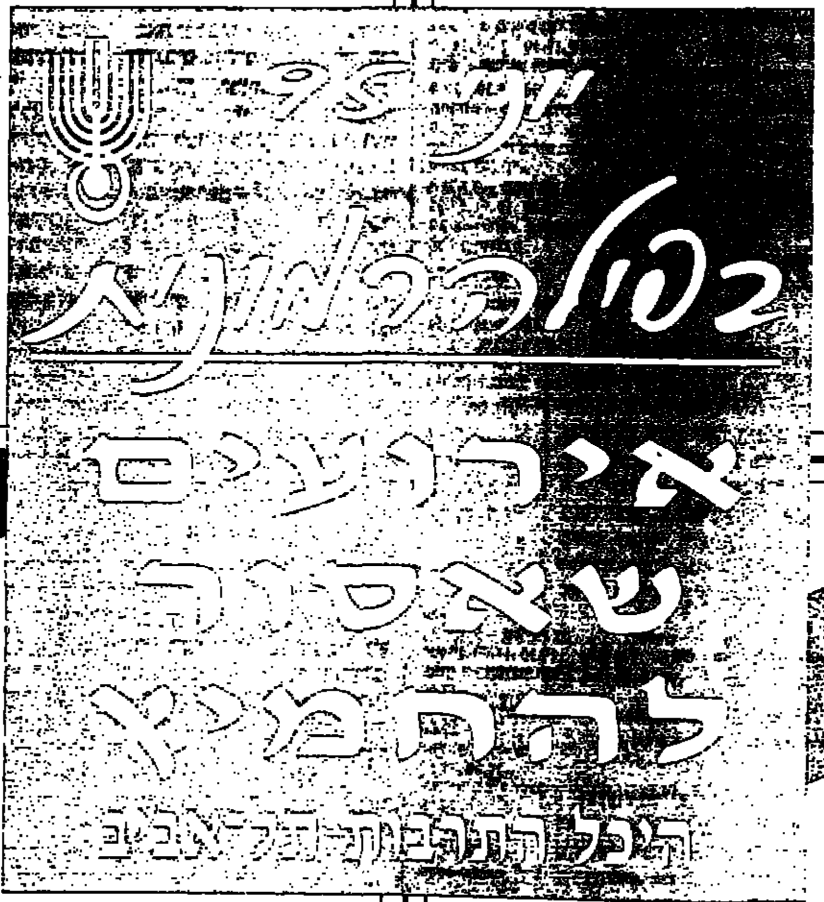

א-קפלה

המקהלה הפילהרמונית מפראג

יום ו' 30/6/95 14:00

בתוכנית:

מיצירות באך, ברהמס, פולנק, לוטי, מרטיני, אבני, סלאבציקי

מחיר הכרטיס: 80 ש"ח.

יפים ברונפמן,
פסנתרן

יום ו' 9/6/95 14:00

בתוכנית:

בטהובן: סונטה מס' 18 ב־מי במול מג'ור, אופ' 31 מס' 3
שומאן: הומורסקה ב־סי במול מג'ור, אופ' 20
צ'ייקובסקי: דומקה, אופ' 59
פרוקופייב: סונטה מס' 2 ב־רה מינור, אופ' 14

מחיר הכרטיס: 100 ש"ח.

כרטיסים בקופת התזמורת [illegible] 03-5251502
[illegible] הנחה למנויים עם הצגת תלוש מס' 110
[illegible] כרטיסים לכל 4 המופעים: 30% הנחה

פרסום הפילהרמונית/ ביצוע: אוסקר־גראפיטי

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור

מנהל מוסיקלי: **דוד שלון** | העונה ה-57 תשנ"ה

דוד שלון, מנצח

אלנה בשקירובה, פסנתר ● **ג'ולי מופאט,** סופרן

חאלד ג'ובראן "ארבעה מבטים על ששה צלילים" לפסנתר וכלי-קשת
סקריאבין קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת
מאהלר סימפוניה מס' 4

"המנוי השלם" קונצרט מס' 9: יום רביעי, 10.5 סדרה א-ב

קונצרט מיוחד בשיתוף איגוד השידור האירופי (EBU), במסגרת **פסטיבל ישראל**
יום שני, 22.5 בשעה 21:30, אולם הנרי קראון

דוד שלון, מנצח
סטיבן איסרליס, צ'לו
שרון עזריאלי (סופרן) ● **סוזאנה פורצקי** (מצו-סופרן)
ג'ויס קאסל (מצו סופרן) ● **האוארד בנדר** (טנור)
ג'פרי ניבון (באריטון) ● **דניס סדוב** (באס)

שולמית רן "אגדות" (בכורה בישראל)
בלוך "שלמה", רפסודיה יהודית לצ'לו ותזמורת
ברנשטיין "חגיגת צלילי" (Songfest) לסולנים ותזמורת (בכורה בישראל)

כרטיסים: בימות, קלעים וקופת תיאטרון ירושלים
למנויי התזמורת 10% הנחה או כרטיס תמורת תלוש **בונוס**

שרתוק את נופר | האירוע

קופת התזמורת טל. 611498-9 ימים א-ה 16-19 שישי 10-13

גלריה

יורו־שמאלץ־מטאל

"Live Bites" – "סקורפיונז". קלאוס מיינה: שירה; רודולף שנקר: גיטרה; מתיאס יאבס: גיטרה; הרמן ראראבל: תופים וקלידים; ראלף ריקרמן: גיטרה בס. פרנסיס בוכהולץ: גיטרה בס. הפקה מוסיקלית: קית אולסן ו"סקורפיונז". הליקון

רוק
אילן לוקאץ'

הכרוז שהופץ לעיתונאים מגלה עובדה שעשויה להיתפס כמזעזעת: במקום השני ברשימת אלבומי ההופעה הנמכרים ביותר בכל הזמנים, אחרי "Frampton Comes Alive" המיתי של פיטר פראמפטון, נמצא "World Wide Live" של ה"סקורפיונז" מלפני יותר מעשר שנים. ל"סקורפיונז" יש המוני אוהדים, אפילו שאניני מוסיקה אוהבים לתעב אותם, ובשל כמה סיבות מאוד טובות. אבל אין ספק שהם הכי טובים בז'אנר שלהם, שאולי אפשר להגדיר אותו כ"יורו־שמאלץ־מטאל", ולז'אנר הזה יש הרבה מאוד קוני דיסקים וכרטיסים להופעות. אני לא טוען שבגלל זה הם בהכרח טובים; הם טובים מסיבות אחרות.

עכשיו סיפור קטן. כשהייתי צעיר ניגנתי בלהקה שהרוויחה קצת כסף מלנגן שירים של אחרים, והרפרטואר שלה נקבע פחות או יותר לפי דרישת הקהל: הקהל דרש את "אין טראנס" (זה היה בחיפה: האם דברים מתחילים להתבהר?). באחת ההופעות, במסגרת איזשהו פסטיבל רוק עלום, מישהו בקהל התעלף מהתרגשות באמצע "אין טראנס". מעולם עוד

לא התעלף לי מישהו באמצע שיר מאז, ואת הפעם ההיא אני חייב לרודי שנקר וקלאוס מיינה. מי שכותב מוסיקה שגורמת לאנשים לאבד את ההכרה – אפילו כשהיא מבוצעת בידי בבר ועקנין ולהקת "זיוה" – לא יכול להיות לגמרי רע.

האמת היא שפעם הם היו יותר מוערכים על ידי הממסד, עד כמה שיש כזה דבר במטאל (זה היה בתקופה שבה מייקל שנקר עוד ניגן בלהקה, ובחנויות תקליטים מסוימות עוד תייגו אותם לארגז הרוק הכבד). עם הזמן עולם הדיסטורשן התפתח עד מאוד, ו"סקורפיונז" נשארו במה שהם יודעים לעשות ולא זזו מטר משם: בלדות מטאל, המנונים, קלישאות רוק הרמוניות קליות העוטפות את קולו המאנפף של קלאוס מיינה. למעשה היום הם יותר קרובים מוסיקלית לריצ'רד קליידרמן מאשר ל"ספולטורה", למשל.

אבל לשיטתם – אחרי שזו הכתרה – הם מצוינים. הם יודעים לכתוב המנונים קליטים ובלדות קורעות לב (שאכן יוצאות מהאף די מהר, אבל לא לפני שליהלהו עין פה ושם. הנוסחה לב־עין־אף תמיד הצליחה להם). הביצוע הוא ללא רבב (כלומר, משעמם עד מוות). יש להם איזון כמותי מחושב היטב בין בלדות, המנוני איצטדיונים וניסיונות ליהנות קצת מהעבודה.

"סקורפיונז" הם להקת איצטדיונים. ולכן הם מוציאים אלבומי הופעה (סיבה טובה נוספת היא כמובן ההצלחה העצומה של אלבום ההופעה הקודם). בהופעה הם מכונה משומנת. הגיטרות מדויקות כמו סיקוונסרים, השירה כמו בטייק ה–17 באולפן, כל מכה במקום. הקהל שלהם – במקסיקו סיטי, לנינגרד, סן פרנסיסקו, ברלין ומינכן, במקרה של האלבום הזה – רוצה ביצוע יפה כמו בתקליט, לא חלסטרה. ושיגנו גם את "Wind of Change", ואיזו בלדה ברה מינור ("העולם העצוב מכולם", לפי נייג'ל טאפנל כ"ספינל טאפ"; אף על פי שהגיל הכריח את קלאוס מיינה לרדת לרה־במול. כמה שנים כבר אפשר ללחוץ על הגרון).

יש גם שני שירים חדשים, בהקלטת אולפן. האחד – הפתעה – בלדה. הוא נקרא "גיבורים אינם בוכים". יש בו מקהלה. זה שיר מגעיל. השני הוא "יונה לבנה", שנכתב למען ילדי רואנדה, שיר שמתחיל אקוסטי, ועובר למשהו שבין "סאונדגארדן" לניל יאנג, עם ציטוטים מהפיסטולס. מתאאאאם: למה כבר אפשר לצפות מ"סקורפיונז"?

מן הסתם הם עוד ימשיכו שנים ארוכות לספק את הסחורה המתכלה שלהם. השאלה היא למי יש כוח. התשובה, כנראה, היא שלמיליונים רבים, אבל אני, לצערי, לא מכיר אף אחד מהם.

מחכה שהטכנולוגיה תשיג אותו

בעוגב של כנסיית הנוטרדאם בפאריס, פלא הנדסי מהמאה ה–19, הושתלה טכנולוגיה דיגיטלית, אבל היא לא עובדת

מאת קרייג ויטני
ניו יורק טיימס

אחרי שהוציא 2.2 מיליון דולר כדי להעביר את העוגב המפורסם מהמאה ה–19 שבקתדרלת נוטרדאם לעידן המחשב, והכריז על הצלחת המבצע ברוב טקס בדצמבר 1992, יש עכשיו למשרד התרבות הצרפתי בעיה: הטכנולוגיה המודרנית לא עובדת. "זה כואב ומביך", אומר ז'אן־פייר לגיי, נגן העוגב של הקתדרלה, המחזיק באחת המשרות היוקרתיות ביותר בעולם המוסיקה הצרפתי.

עכשיו משמשת טכנולוגיית מחשב דיגיטלית – במקום המנגנון החשמלי שהותקן בשנות השישים – להעברת פקודות לצינורות מחמש המקלדות, הפדלים ו–140 הכפתורים בשולחן הקלידים של עידן האלקטרוניקה, שלו גם שני מסכי וידאו וסינתסייזר קולי, בשביל לגיי העיוור. "הטכנולוגיה פעלה לסירוגין זמן מה אחרי טקס ההשקה, אבל אף פעם לא במהימנות גמורה, ובמאי אשתקד המנגנון התקלקל באמצע קונצרט והפסקנו להשתמש בו בכלל", אומר לגיי. באוגוסט הצליחה חברת המחשבים הצרפתית סינפטל, שביצעה את עבודת האלקטרוניקה, להחזיר את המערכת למצב שבו יוכלו לגיי ועמיתיו לשכנע את העוגב לעבור בצליעה את תפילות יום ראשון. אבל כדי לשוב אל הקונצרטים והרסיטלים, אומר לגיי, יהיה צורך בחוזה חדש לשכלול ההתקנה. לפי דיווחים שונים, יעלה הדבר מיליוני פרנקים.

יש לשער שהבעיה היתה מפתיעה את בונה העוגבים הצרפתי הגדול, בן המאה ה–19, אריסטיד קוואיי־קול, שהתקין את רוב הכלי, על 7,800 צינורותיו, ב–1868. השסתומים שבנה – לבלבו של העוגב בנוטרדאם – פועלים ללא דופי, וממתינים במעלה הגלריה המערבית של הכנסייה עד שהטכנולוגיה תשיג אותם.

את הבעיות של נוטרדאם אפשר לראות כסמל לקשיים הכלליים יותר במעבר של צרפת מעברה הזוהר למאה ה–21. כנסיית סן־סולפיס העתיקה שבגדה השמאלית נקטה גישה אחרת, עם כלי גדול כמעט כמו זה שבנוטרדאם, שבנה קוואיי־קול ב–1862. עבודת רסטורציה של שלוש שנים שהושלמה ב–1991, במחיר 605 אלף דולר, לא שינתה דבר בדרך פעולתו. "העוגב הזה פועל עכשיו ממש כפי שפעל כשבנה אותו קוואיי־קול", אומר נגן העוגב הראשי של סן סולפיס, דניאל רות, כשהוא יושב מאחורי שולחן הקלידים המקורי שצורתו צורת אמפיתיאטרון, והוויברציות מהאקורד האחרון עדיין מסתחררות סביבו.

העוגב נשאר פלא של הנדסת מכונות מהמאה ה–19, והוא פועל במהימנות יום ראשון אחרי יום ראשון, במיסות ובקונצרטים. החלק היחיד החשמלי בו הוא זה שמפיק אוויר דחוס לצינורות. במקור, עשרה גברים או נערים הפעילו מפוחים מאחורי העוגב בשעת הנגינה. צלילו האדיר והעשיר של הכלי בסן סולפיס העניק לנגנים כמו שארל־מארי וידור ומרסל דיפרה השראה להלחנת מוסיקה בממדים סימפוניים. "מטרתנו היתה לשקם את העוגב, לא לשנות אותו", אומר ז'אן רנו, בונה עוגבים מנאנט. "תמיד זכרנו שאנחנו עובדים על כלי שעליו ניגנו כמה מהמוסיקאים הגדולים של צרפת".

במערכת החדשה בנוטרדאם, מחשבים ומעבדי נתונים מפענחים את נתוני החיישנים, הרושמים אילו מנענעים נלחצו, עד כמה ובאיזו מהירות, ומשדרים לפיהם שסתומים מתחת לצינורות, המכניסים אוויר דחוס כדי לייצר את הצליל. כשזה עובד, יכול הנגן לבצע ברגע כל אחד ממספר לא מוגבל של צירופים של 140 המשלבים בעוגב. המערכת נועדה להשמיע קומפוזיציות שלמות, עד לאחרון הניואנסים, ואפילו להפיק רישומי תווים מאימפרוביזציות.

בסן־סולפיס המנענעים מקושרים ישירות, בחיבורים של עץ ומתכת ובעזרת ידיות הפועלות על לחץ אוויר, לשסתומים שמתחת לתיבות שבהן הצינורות. השורה העליונה של הצינורות מגיעה כמעט עד לתקרת האבן שגובהה 37 מטר, יותר מ–20 מטר מעל לשולחן הקלידים. רנו אומר שהצינורות שארכם 10 מטרים במגופת "התותח" הרועמת – החזקה ביותר – "היו גדולים כהיקפו של גזע עץ וכבדים כל כך, עד שרק שלושה גברים חזקים הצליחו להרים אותם. "כשיונה נכנסה וניסתה לקנן באחד מהם, נפלה פנימה ולא הצליחה לצאת". רבים מהצינורות נלקחו מעוגבים מוקדמים יותר של הבנאי בן המאה ה–18 פרנסואה־אנרי קליקו, שסיים לבנות עוגב לסן־סולפיס ב–1781 ועוגב נוסף, לנוטרדאם, ב–1783.

בנוטרדאם נעשו שינויים ניכרים הרבה לפני תחילת השיפוץ, ב–1990. "החשמל כבר עשה את נזקיו עד ראשית שנות השישים", אומר ז'אקלו באסו, האחראי על הצוות ששיפץ את העוגב. "רצינו להתקדם, לא לסגת, ויצרנו אבטיפוס עם הכלי הגדול והדגול ביותר בצרפת. בדרך כלל בונים קודם דגם קטן". "החשוב הוא שכל תפקידיו הבסיסיים של העוגב פועלים כשורה", אומר באסו. "מושכים מגופה ולוחצים על הקליד, וזה עובד, ואין לי צל של ספק שניפטר מהתקלות".

בתוך בית העוגב של נוטרדאם מהמאה ה–18, העשוי עץ אלון, כשחלון הוורדה המערבי מימי הביניים צובע את שורות הצינורות הכסופים באור סגול ואדום, ניסה באסו לנקוט גישה פילוסופית. "זה יכול להיות הרבה יותר גרוע", אמר. "לבנאי עוגבים יש בדיחה: שלושה שיפוצים שווים לשריפה אחת".

צעיר מדי

יין
דניאל רוגוב

אחרי טעימה מוקדמת של יין מרלו 1993 בסדרת Estate Wine של כרמל מזרחי, כתבתי כאן (5.3) שהיין "עודנו צעיר מאוד ולא לגמרי מוכן לשתייה". הייתי בטוח שיחלפו שישה חודשים לפחות עד שהיין יגיע לבגרות, ולפיכך הופתעתי מאוד כשנודע לי לפני כמה שבועות שכרמל כבר החליטה להוציא את היין. היין, מענבים שנבצרו בכרם ברמת עדן, הוא בעל פוטנציאל מצוין, אבל בשעת כתיבת שורות אלה הוא עדיין צעיר מכדי ליהנות ממנו במלואו.

הוא יושן אמנם בחביות עץ אלון 14 חודשים (אותו יין מ–1992 שהה באלון רק שמונה חודשים), אבל הוא עוד לא נפתח ולא פיתח את מידת העושר והמעוגלות אשר לה הוא מסוגל. בבוקה, למשל, יש עדיין יותר מדי מריח הענבים ולא די מריח היין. כבר יש לו תיבול נעים, אבל עדיין חסרות לו שכבות הדובדבנים והשזיפים שהוא צפוי לפתח במשך הזמן. היין עצמו נותן עדיין תחושה רכה מדי ואפילו קצת מימית בפה – תכונות שליליות שיילכו, בוודאות כמעט מוחלטת, כשהיין ימשיך להבשיל בבקבוק.

כמו מרלו 1992 של כרמל, גם המרלו הזה מבטיח להיות יין "ידידותי" – חלק, קל ופירותי, אבל יש להמתין מעט עד שההבטחה הזאת תוגשם. לפיכך, רכישה עכשיו (במחיר כ–43–46 שקל הבקבוק) תהיה אולי בגדר השקעה טובה, אבל מומלץ להכין מלאי של 93 ולהמשיך לשתות את היין של 1992 עוד שישה חודשים.

כרמל הוציאה גם מרלו 1993 בסדרת "סלקטר" שלה, הפעם מענבים שחלקם מרמת עדן וחלקם מאזור זיכרון יעקב. ככל הנראה בגלל ההבדלים בין הענבים משני האזורים, הגרסה של סלקטר כבר מוכנה לגמרי לשתייה. בהשוואה, גרסת סלקטר נעימה בהחלט, גם אם היין לא ממש רך וחמים וקצת יותר טאני מאחיו היוקרתי ממנו. יין סלקטר, המגיע רק בבקבוקים של 375 מ"ל, יימכר רק למסעדות. אני מעריך שיינות "אסטייט" 1992 ו–1993 ימשיכו להתפתח יפה בבקבוק עוד שלוש־ארבע שנים, אבל את הגרסה של סלקטר יש לשתות בעוד היין צעיר ולא לאחסן אותה לטווח ארוך.

קברנה משובח

מאז נפתח לפני שמונה שנים יקב הר מירון, יקב הבוטיק הראשון במדינה, הוא ממשיך לספק יינות עם אישיות מובהקת. קברנה סוביניון 1993 שיצא עכשיו אינו יוצא מכלל זה. היין יושן 18 חודשים ב־Barriques (חביות אלון צרפתי של 225 ליטר) ויש לו צבע נקי, סגול כהה, ובוקה מקסים ועשיר. כמקובל ביינות קברנה סוביניון שונים, שולט בו ניחוח של דומדמניות שחורות עם שכבה קלה של וניל מהאלון. הדבר המרתק בבוקה הוא הרמז הנעים לריחו של גן אחרי גשם קל, תכונה המתגלה לעתים ביינות מרגו, וכלל אזור בורדו.

היין מיוצר כולו מענבי קברנה סוביניון, אופיו עז ואריסטוקרטי ויש בו הגורם המתובל המורגש, המאפיין את יינות קברנה של יקב זה. אם יש בו פגם, הוא שולי – נראה ששולט בו יותר הטאנין מאשר החומציות. זה לא יפריע להנאה משתיית היין, שטעמיו ממלאים את הפה בנוחות ומשתהים יפה לאחר הבליעה, אבל זהו רמז לכך שיש לשתות את היין בשנתיים־שלוש הקרובות, ולא לשמור אותו לאחסון לזמן ארוך. היין נמכר תמורת 45 שקל לבקבוק מעוצב המחזיק 500 מ"ל, ובבקבוקים סטנדרטיים של 750 מ"ל הוא יעלה 49 שקלים. אוהבי יין רציניים ידאגו לטעום ממנו.

שנה טובה יותר לדלתון

יש נטייה לחשוב שיינות מיקבי בוטיק מציעים דבר־מה מיוחד ומסקרן. בשנה שעברה, כאילו כדי להוכיח את האופטימיות המופרזת שבמחשבות אלה, היו היינות מיקב רמת דלתון, שהיה אז חדש לגמרי, מאכזבים ביותר. השנה, לשמחתנו, שתי הגרסאות של סוביניון בלאן של דלתון טובות הרבה יותר.

שני היינות יוצרו על טהרת ענבי סוביניון בלאן מבציר 1994 של כרם ברמה, בגובה 870 מטר בגליל העליון; הם יוצרו במכלי נירוסטה ולא יושנו באלון, וימצאו חן במיוחד בעיני המעדיפים יינות לבנים קלים, רכים ולא מורכבים. יש גם הבדלים בין שני היינות – ליין המכונה Vintage בוקה עשיר יותר ותחושה פירותית קצת יותר בפה.

היינות אמנם מושכים אך אינם מושלמים, ומי שמסורים לסגנונות קלאסיים יותר של סוביניון בלאן ימצאו שחסרה להם הפראות והאישיות הארומטית המשכרת של היינות הטובים ביותר מזן זה. שני היינות משווקים בבקבוקים גבוהים ודקים בנוסח אלזאס. הסוביניון בלאן הרגיל עולה 24 שקל וה"וינטאג'", שממנו יוצרו רק כ–3,500 בקבוקים, עולה 29 שקל.

כדאי לבקר

חנויות היין האהובות עלי ביותר הן מקומות שקטים ומתורבתים שבהם רוחשים הערכה שווה ליינות וללקוחות, ומאז נפתחה "דרך היין" בתל אביב, לפני שנתיים וחצי, יש כבר יותר חנויות כאלה. האחרונה בהן היא "גאפן", במושבה הגרמנית בירושלים.

בחנות יש טמפרטורה מבוקרת וקירותיה רצופים אצטבאות יין, יש בה אווירה נעימה חמימה ומידותיה, הקטנות יותר, אינן מפריעות לתצוגה של מבחר טוב מאוד של יינות מקומיים ומיובאים. נוסף על יינות וכלים שונים הקשורים לעניין (חולצי פקקים, גביעים, מתקני ואקום לסגירה הרמטית של בקבוקים לא גמורים), יש בחנות גם מבחר קטן אך מחושב של ברנדי, ויסקי וליקרים, בעיקר מיובאים. כנהוג ביותר ויותר חנויות מסוג זה, יש גם מבחר קטן של שמני זית, חומץ בלסמי, גבינות ועוד כמה מצרכי מעדנייה.

חשוב לא פחות, העובדים במקום אוהבים יין, וליד בר העץ הנוח אפשר לטעום כמה יינות, לשתות קפה אספרסו, לדפדף בעותקים האחרונים של המגזין Decanter או לדון עם הבעלים בפילוסופיה של היין. שמחתי במיוחד לראות שבחנות יש סידור לאחסון תת־קרקעי של יינות לטווח הארוך והקצר, וכי לקוחות הקונים בארגזים יכולים לאחסן במקום את יינותיהם תמורת סכום סביר מאוד. בכל המקרים מצאתי שהמחירים כאן בהחלט יכולים להתחרות באלה של חנויות יין אחרות בירושלים ובתל אביב.

גאפן. עמק רפאים 42, ירושלים. טל' 02–619617

תשובות
1. חודש תמים. אחריו נזקק לאשפוז, בעקבות התמוטטות נפשית בה לקה.
2. 4.10 מטר: הקו התחתון ניצב 213 מטר מתחת לגובה פני הים, והקו העליון ניצב 208.90 מטר מתחת לגובה פני הים.

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית
09.05 קונצרט בוקר. טלמן: סימפוניה בפה־מז'ור לחליליות ולתז. הנדל: "והד השחר במזרח", קנטטה לאלט ולתזמורת. מוצרט: קונצ'רטו מס' 27 בסי־במול מז'ור לפסנתר ולתז. שטמיץ: שלישיית מסגור (?) אופ. 63, ה. שטראוס: סונטה בסי־במול מז'ור לכינור ולפסנתר. בלוך: קונצ'רטינו לחליל, לוויולה ולפסנתר. בריטן: סימפוניית האביב לסולנים, למק. ולתז. אופ. 44
11.57 בימת שיר. מרתאנטה: "דון קיחוטה"
12.00 קלאסי־קל. מיצירותיו של פיוטר איליץ' צ'ייקובסקי. הפתיחה "1812". פרק ראשון מתוך הקונצ'רטו בסי־במול מינור לפסנתר ולתז. פולונז מתוך "יבגני אונייגין". קפריצ'ו איטלקי ועוד. ישראלית/ זכרין מחמד
15.00 אמן השבוע. אלכסיס ויסנברג – פסנתר. באך: פרטיטה בסי־מינור מס' 6. באך: קונצ'רטו איטלקי בפה־מז'ור, רי"ב 971. פרנק: "קרנבל החיות" (עם א. צ'יקוליני/ ג. רבו – הליל/ ר. קרדר – צלו/ מ. קוזן – קונטרבס)
14.06 הדרן. צלילים וקולות בעקבות המאן
15.00 מבחר התקליטיה
16.00 מוסיקה ליום ראשון. בראנגינסקי: "שבעה ימי המבול" (הקפלה הסימפונית הרוסית/ האלדי פוליאנסקי)
17.00 סרנא למקהלות ילדים. שידור חי ממוזיאון תל־אביב. מיצירות: גרשון אפרתי, אייל באום, רון גנג, מנחם ויזנברג, קטוריה סוניה, רב כרמל, משה רסיוק
20.05 מאולמי הקונצרטים שלנו. החז. הפיל. הישראלית. מנצח וכנר: פנחס צוקרמן (הקלטה: 10.6.94). מיצירות שוברט: הפתיחה ל"רוזמונדה". סימפוניה מס' 3 ברה־מז'ור, ד. 200. רונדו בלה־מז'ור לכינור ולכלי קשת. סימפוניה מס' 2 בסי־במול מז'ור, ד. 125: התז. הפיל. הישראלית/ אנטוני פפנו. סולנים: מורין אופליין – סופרן, טור הרבנד – טנור/ פרדריק ברבינל – בריטון. ורדי: הפתיחה לאופרה "כוחו של גורל". ורדי: אריות מתוך האופרות "לואיזה מילר", "לה טרוויאטה" ראוחלה. דוניצטי: אריה מתוך "לוצ'יה די למרמור". ברבר: אדג'ו לכלי קשת, אופ. 11. ל. ברנשטיין: מחולות סימפוניים מתוך "סיפור הפרברים"
22.57 בימת שיר. נתן זך
23.00 צלילים לסיומו של יום. פרגוליזי: "שומר הלילה" קורא מן המגדל" – מוטט. סולינקו: פנטסיה כרומטית. ג. מוסאט: סונטה לחמישה. היידן: סונטה בדו־מז'ור לפסנתר הוב. 16/37. פורלסקין: "אותה מריה"

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 פתוחים באלף. מגזין בוקר עם רם תרמוד. המגזין כולל פינות שונות: עצות לנהגים, איל"ב באמצעות, קראתי ספר ועוד
12.05 עיתונות בבוקר. יצחק אלון
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 שעה של כיף עם שירים
15.05 בראש צעיר
16.05 קול האמנויות. יובל מסקין מתוכנית "סביבת עיר" – מגזין ביקורת האקטואליה של האמנויות
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 תורה. בני הגיל
18.05 הגל מדרשה. נתום עידו
19.50 פרקי היום בתנ"ך
20.06 עוד סיפור אחד ודי. מיכל שבאלי
20.15 תפילה בשיר. שירי מסורת
21.00 אלפון לילה. בני שאר
22.05 עיתונות בבוקר (ש.ח)
23.05 דיון באולפן בעקבות אלפון לילה

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאיר
10.05 הכל דיבורים
12.05 בוגר היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. עקנ דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 מה אתה אומר
20.00 מבט לחדשות
20.30 שירים עבריים
23.05 כל היום מוסיקה
01.05 מגיש אורח

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אוקסן ג'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. ניר גושן
11.05 נתיבי רובינזון
12.05 אהבה עצמית. גיל קופר
13.05 להקה. שוש עברי
14.05 חדש חדיש ומחודש
15.00 חולה הדרה. דידי הררי
16.00 קופסת הלהיטים
17.05 חמש פעמים ביום
18.05 מקום בצמרת
21.05 אצבע לדרך
22.05 שיר לאמנות. ד"ש
23.05 ערב כחול עמוק

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 שש בבוקר. שירים
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 מוסיקה על הבוקר
10.05 נכון לעכשיו
12.50 בילוי היום. ניורא תמיגר
13.15 מוסל בספק. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 האמת מתר. רזי ברקאי
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 פסק זמן מוסיקלי
21.05 שבוע חוב. דובי לבץ
22.05 דיסקונים. מוסיקה
23.05 עשרים וארבע
24.10 ציפורי לילה משוחררות. בועז דייבר
02.00 לא רדמים לישון. מוסיקה

גלגל"צ

07.05 מרינה מרדך. נועה יחין
09.05 מתוק. לילך ברנע
10.05 שמש. אלי ישראלי
12.05 מיוזק אחר. אריה שבאי
13.05 משהו לדרך. אודלי יניב
14.05 טפסוף. סיון רווזן
15.05 יואב קוטנר
16.05 חמם בכביש. רון לוינטל
18.05 גולגלאה. לאה עק
20.05 פתוח לתגובה
22.05 לילה טוב. לילך ברנע

קולנוע

תל אביב

גורדון הסחורדון – כיתות הנאפרה הדייקה. 18.00, 20.00. המחרה קיץ. 22.00
גן העיר – פרסיליה – מלכת המדבר. 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גת – קליעים מעל ברודווי. 17.00, 19.30, 21.50
דיזנגוף 1 – שמש בוגרנית. 11.00, 13.40, 16.20, 19.00, 21.50
דיזנגוף 2 – אל המטריב הקטנה. 21.50. מלבי אשכנזיות. 21.50
דיזנגוף 3 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50
הוד 1 – לא פראייר של אף אחד. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 2 – כל. 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. 13.30, 17.00
הוד 3 – בשם האהבה. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4 – פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הקולנוע – הפיתוי האחרון. 17.00, 19.30, 21.45
חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – העדרה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – רוחות של תשוקה. 16.45, 19.20, 21.55
חן 4 – ספורות זולה. 11.30, 16.15, 19.05, 21.55
חן 5 – מישושים בלי הפסקה. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 6 – סמרים סייטר. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
מילת 1 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 3 – מסע בין כוכבים – דורות. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – ליאון. 12.00, 14.15, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2 – חומות של תקווה. 11.30, 14.00, 16.30, 19.20, 21.50
לב 3 – תותי הזלובות. 11.50, 14.10, 17.15, 19.35, 22.00
לב 4 – סיפור חיים. 11.45, 16.40, 19.20, 21.45 קירות. 14:05
מוזיאון – מסמור קטן. 17.00, 19.45, 22.00
סינמטק – שתיקת הארכיון. 17.00, 19.30, 22.00
צפון – אחשבתי הנבחרת. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 1 – משחק ללבוש. 16.40, 19.20, 21.55
רב־אור 2 – לפני הזריחה. 17.00, 19.30, 21.55
רב־אור 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רב־אור 4 – נערות רעות. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 5 – ספורות זולה. 21.55. נשים קטנות. 17.00, 19.20
שחף 1 – העלמה והמוות. 17.00, 19.30, 22.00
שחף 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
תל־אביב 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 3 – צניחה חופשית. 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

ג'ל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – ליאון. 17.00, 19.30, 21.50
ג'ל 4 – חומות של תקווה. 19.15, 22.00. מסע בין כוכבים – דורות. 17.00
ג'ל 5 – פורסט גאמפ. 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. 17.00
ג'ל 6 – בשם האהבה. 17.00, 19.30
ג'ל 7 – לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 8 – העלמה והמוות. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. 17.00, 19.30, 21.55
חן 2 – קליעים מעל ברודווי. 17.00, 19.30, 21.55
חן 3 – רוחות של תשוקה. 19.20, 21.55. סמרים סייטר. 17.00
חן 4 – העדרה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 5 – ספורות זולה. 19.05, 21.55. על כלבים וגנבים. 17.00
חן 6 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.25, 21.50
חן 7 – לפני הזריחה. 17.00, 19.30, 21.55
תיאטרון ים – אחשבתי הנבחרת. 21.30. שתיקת הארכיון. 19.00

חיפה

אורלי – חומות של תקווה. 18.40, 21.20
סינמה קפה מוריה – ליאון. 19.30, 21.30
סינמה קפה עצמי 1 – סיפור חיים. 19.00, 21.15. 2 – בירסות בראונינג. 21.15. סיפור של אהבה. 19.15
עצמון 1 – סיבה מוצדקת. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2 – התפרצות. 16.15, 18.50, 21.20
עצמון 3 – פרדי קרוגר הסיוט החדש. 16.30, 19.00. השומה. 21.20
עצמון 4 – העלמה והמוות. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5 – לא פראייר של אף אחד. 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1 – פורסט גאמפ. 16.15, 18.45, 21.30
פנורמה 2 – כל. 19.00, 21.30. מסע בין כוכבים – דורות. 16.30
פנורמה 3 – אחשבתי הנבחרת. 19.00, 21.30. ריצ'י ריץ'. 16.30
רב אור 1 – נישואין נוסח מיאמי. 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 2 – לפני הזריחה. 19.00, 21.20
רב אור 3 – קליעים מעל ברודווי. 19.00, 21.20. על כלבים וגנבים. 17.00
רב גן 1 – ספורות זולה. 18.30, 21.15
רב גן 2 – חומות של תקווה. 18.45, 21.30

רב מור 1 – לפני הזריחה. 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 2 – חומות של תקווה. 18.45, 21.20. על כלבים וגנבים. 16.45
רב מור 3 – ספורות זולה. 18.45, 21.30
רב מור 4 – מישושים בלי הפסקה. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 5 – העדרה. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 6 – רוחות של תשוקה. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 7 – נישואין נוסח מיאמי. 16.45, 19.00, 21.30

אור־יהודה

ג'ל 1 – מישושים ללא הפסקה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – ליאון. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 22.00

אשדוד

ג'ל 1 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – ליאון. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – נשים קטנות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
ג'ל 5 – רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 22.00

אשקלון

ג'ל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – ליאון. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – פורסט גאמפ. 19.15, 22.00. ריצ'י ריץ'. 17.00
ג'ל 5 – לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22
חן 1 – לפני הזריחה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – רוחות של תשוקה. 16.40, 19.20, 21.55
חן 3 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – קליעים מעל ברודווי. 21.50. סמרים סייטר. 17.00, 19.30
חן 5 – חומות של תקווה. 19.20, 21.55. על כלבים וגנבים. 17.00

באר־שבע

ג'ל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – פורסט גאמפ. 19.15, 22.00. ריצ'י ריץ'. 17.00
ג'ל 3 – ליאון. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
רב נגב 1 – חומות של תקווה. 19.20, 21.55. על כלבים וגנבים. 17.00
רב נגב 2 – משחק ללבוש. 19.25, 21.55. סמרים סייטר. 17.00
רב נגב 3 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4 – נישואין נוסח מיאמי. 17.00, 19.30, 21.50

בת־ים

חן 1 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 2 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 3 – חומות של תקווה. 19.20, 21.55. על כלבים וגנבים. 17.00
חן 4 – התפרצות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 5 – פורסט גאמפ. 19.05, 21.55
חן 6 – סמרים סייטר. 17.00, 19.30, 21.55
חן 7 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 17.00, 19.30, 21.50

הרצליה

אודיטוריום דניאל – ליאון. 19.30, 21.50
סמאר 1 – התפרצות. 19.30, 21.50
סמאר 2 – סמרים סייטר. 19.30. כל. 21.50
סמאר 3 – סיבה מוצדקת. 19.30, 21.50

חדרה

לב 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
לב 2 – חומות של תקווה. 16.40, 19.15, 22.00
לב 3 – ליאון. 17.00, 19.30, 22.00
לב 4 – כל. 17.00, 19.30, 22.00

חולון

גל 1 – חומות של תקווה. 19.15, 22.00. על כלבים וגנבים. 17.00
גל 2 – לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22.00
גל 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גל 4 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 22.00
גל 5 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 17.00, 19.30, 22.00

כפר־סבא

ג'ל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – העלמה והמוות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.10, 22.00
ג'ל 4 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 5 – ליאון. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 6 – לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 7 – חומות של תקווה. 19.10, 22.00. ריצ'י ריץ'. 17.00

כרמיאל

סינמה 1 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 19.00, 21.30
סינמה 2 – קליעים מעל ברודווי. 19.00, 21.30

לוד

סמאר 1 – מישושים בלי הפסקה. 19.15, 21.45
סמאר 2 – ריצ'י ריץ'. 19.15. מסע בין כוכבים – דורות. 21.45
סמאר 3 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 19.15, 21.45

נהריה

היכל התרבות – פורסט גאמפ. 20.30

נס־ציונה

ג'ל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – ליאון. 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. 17.00
ג'ל 3 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – העלמה והמוות. 17.00, 19.30, 22.00

נצרת־עילית

ג'ל 1 – ספורות זולה. 19.00, 22.00. על כלבים וגנבים. 16.30
ג'ל 2 – רוחות של תשוקה. 19.00, 21.30. ריצ'י ריץ'. 16.30
ג'ל 3 – סיבה מוצדקת. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 4 – ליאון. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 5 – מישושים בלי הפסקה. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 6 – התפרצות. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 7 – נשים קטנות. 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

ג'ל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – ליאון. 17.00, 19.30
ג'ל 3 – לא פראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 4 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 5 – חומות של תקווה. 19.15, 22.00. ריצ'י ריץ'. 16.45
חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – רוחות של תשוקה. 16.40, 19.20, 21.55
חן 3 – העדרה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 21.55

ערד

סמאר 1 – סמרים סייטר. 19.15, 21.45
סמאר 2 – פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 21.45. ריצ'י ריץ'. 19.15
סמאר 3 – מישושים בלי הפסקה. 19.00. ספורות זולה. 21.30

פתח־תקוה

היכל 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
היכל 2 – התפרצות. 19.30, 22.00. על כלבים וגנבים. 17.00
היכל 3 – ספורות זולה. 19.00, 22.00. ריצ'י ריץ'. 17.00
רם 1 – ליאון. 17.00, 19.30, 22.00
רם 2 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
רם 3 – בשם האהבה. 17.00, 19.30, 22.00

קרית־מלאכי

היכל התרבות – מסע בין כוכבים – דורות. 19.15, 21.30

קריות

קריון 1 – סיבה מוצדקת. 16.45, 19.00, 21.30. מישושים בלי הפסקה. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2 – ספורות זולה. 19.00, 21.30. פרדי קרוגר – הסיוט החדש. 16.45
קריון 3 – פורסט גאמפ. 19.00, 21.30. שמקים קטנים. 16.45
קריון 4 – התפרצות. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5 – רוחות של תשוקה. 19.00, 21.30
קריון 6 – ליאון. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7 – ריצ'י ריץ'. 16.45
קריון 8 – כל. 19.00, 21.30
קריון 9 – חומות של תקווה. 19.00, 23.30. סמרים סייטר. 16.45

קרית־אונו

מתנ"ס – מישושים בלי הפסקה. 19.00

ראשון־לציון

הזהב 1 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
הזהב 2 – ליאון. 19.30. ריצ'י ריץ'. 17.00
הזהב 3 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – נישואין נוסח מיאמי. 17.00, 19.30, 21.55
חן 2 – קליעים מעל ברודווי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – העדרה. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 21.50
סמאר 1 – העלמה והמוות. 19.30, 22.00
סמאר 2 – כל. 19.30, 22.00
סמאר 3 – רוחות של תשוקה. 19.15, 22.00
סמאר 4 – סמרים סייטר. 19.30, 22.00

רחובות

חן 1 – חומות של תקווה. 19.00, 21.45
חן 2 – נשים קטנות. 19.25, 21.45
חן 3 – ליאון. 21.50. כל. 19.30
חן 4 – קליעים מעל ברודווי. 19.30, 21.45

רמת־השרון

כוכב – חירון האשליות. 19.10, 21.40

ר"ג־גבעתיים

אואזיס 1 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.25, 21.55
אואזיס 2 – התפרצות. 17.00, 19.20, 21.55
אואזיס 3 – מישושים בלי הפסקה. 17.00, 19.30, 21.50
רבגן 1 – נישואין נוסח מיאמי. 17.00, 19.30, 21.50
רבגן 2 – לא פראייר של אף אחד. 19.30, 21.55. נשים קטנות. 17.00
רבגן 3 – קליעים מעל ברודווי. 17.00, 19.25, 21.55
רבגן 4 – כל. 17.00, 19.25, 21.55. על כלבים וגנבים. 17.00

רעננה

סופ"ח – ספורות זולה. 19.15, 21.50
פארק 1 – התפרצות. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 2 – סיבה מוצדקת. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 3 – רוחות של תשוקה. 19.30, 22.00. סמרים סייטר. 17.00
פארק 4 – העדרה. 17.00, 19.30, 22.00
פארק 5 – חומות של תקווה. 19.30, 22.00. נשים קטנות. 17.00

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנצח אורח ראשי פיליפ אנטרמון

תזמורת סימפונית חיפה
HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA
העונה ה–45 תשנ"ה 1994–1995
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר
חוויה מוסיקלית לכל המשפחה
סדרת קונצרטים מוסברים
קונצרט מס' 5
"זמנים חדשים"
עם דימיטרי שוסטקוביץ
מנצח: אריה ורדי
סולנים: רמי ציגס – חצוצרה
גיל גרבורג – פסנתר
סער אהוביה – פסנתר
בתוכנית: שוסטקוביץ: סימפוניה מס' 9, קונצ'רטו לפסנתר ולחצוצרה מס' 1, קונצ'רטו לפסנתר מס' 2, ופרקים נוספים מיצירותיו
שנת הקונצרטים ה–45 משנייה 1994–1995
בית נגלר, ק. חיים | יום א' 14.5.95 | שעה 17:30
אודיטוריום חיפה | יום ב' 15.5.95 | שעה 17:00
משרדי התזמורת – רח' פבזנר 50, טל. 04–640004
ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30
בית נגלר ק.חיים טל. 04–724694, ימים א'–ה' 17.00–19.30

אופורטו בנמל תל-אביב
מאכלי ים ומעדני בשר
"ללא ספק מטוב המסעדות שנפתחו אשתקד..."
Oporto
מול הים בנמל תל־אביב המתחדש • מתאים גם... • אירועים עד 300 איש
להזמנות, טל. 03–5445452

מוזיאון ישראל ירושלים
אירועי חגיגות ה-30
גלריות בצלילים
יום חמישי 11.5.95 בשעות 17:30–19:00 ללא תשלום
מוסיקה חיה בשמיעה חופשית בגלריות:
• מיצב מוסיקלי למחשב וכלי נשיפה־מתכת בהדרכה עם סטיבן הורנשטיין • תופים אפריקניים ודיג'רידו
• חליל צד בפסל יהל הרואהי • נבל דויד
• מוסיקה מהאנדים • מוסיקה מזרחית
• רביעיית מיתרים • מאו • כלי־זמר
• מוסיקה אתנית • חליל יפני (שקוהצ'י)

אירועים נוספים
10:30 בבוקר - מרתון: יהאומי פנים רבות לפי...
בערב - מפגשי אוצרים - קהל,
יארה את הבצעצי, מסיבת ריקודים
ומופע של להקת "טיפקס".

מכתבים למערכת הארץ

תקדים סיני

בתגובה על "הפרזה הגבלת כהצפה" מאת זאב שיף ("הארץ", 25.4)

מאמרו של זאב שיף על דרישותיה של מצרים, שישראל תתפרק למעשה מאיכותה הצבאית, חייב להעביר צמרמורת בלב כל מי שחרד לגורלה של מדינת ישראל.

זהו כבראה הפירוש המעשי של נוסחת מקסם השווא של "שטחים תמורת שלום". את השטחים תעבירו כאן ועכשיו, עד המטר האחרון, עד שתימחק תרפת התבוסה של מלחמת ששת הימים, עד שיתבלבלו היוצרות ולא יבחינו עוד בין תוקפנות לבין מלחמת מגן, בין מי שהפסיד במלחמה לבין מי שניצח. על השלום נדבר בהמשך.

ומה על סיני? זה לא נחשב. סיני הרי תמיד היה שלנו – רק החזרתם את מה שכבשתם.

התנהגותה של מצרים, לאחר שקיבלה את כל סיני בחזרה, היא תקדים סיני האמיתי. היא איתות ברור לאסד, שאין לו מה לפחד מנוסחת "שטחים תמורת שלום". קודם תקבל את הגולן, אחר. השלום? – אל תדאג, מובארק כבר יספר לך איך חיים עם זה.

דרישות אלה של מצרים הן יריקה בפנינו ופוסלות אותה מלקחת חלק בהמשך תהליך השלום ולשמש מתווך בינינו לבין הסורים – וזו הבעיה שלה. מנהיגי ישראל הממשיכים לדבר על "תקדים סיני" ו"שטחים תמורת שלום" בהקשר עם הגולן – זו כבר הבעיה של כולנו.

אשר יובל
ירושלים

פעולה חיונית של המשרד

בתגובה על "התרגיל של חריש" מאת ג'ודי מלץ ("הארץ", כלכלה, "מקבלי החלטות", 18.4)

בתגובה על דברים שנאמרו בכתבה ברצוני להעיר, כי בפגישה שהתקיימה בין שר החוץ, שר התעשייה והמסחר ופקידים בכירים ממשרדים אלה וממשרד האוצר, ב-18.12.94, נדונה סוגיית ההסכם הכלכלי של ישראל עם האיחוד האירופי.

בישיבה חלק השר חריש על דעת אנשי משרד החוץ בעניין דרישות האיחוד, וזאת עקב הגירעון ההולך ומתעצם, ואמר, כי לנוכח הדרישה הנכבדות לסחור עם המזרח הרחוק הוא יזום מהלך לקראת הורדת המכסים על יבוא ממדינות המזרח במטרה "להסיט את הסחר מאירופה מזרחה".

חריש מינה ב-26.2.95 ועדה לקידום קשרי סחר עם מדינות מפתח במזרח הרחוק והעמיד בראשה את ד"ר אהוד קופמן, ראש האגף הבינלאומי במשרד האוצר, בשיתופו והסכמתו של שר האוצר. היוזמה והפעילות הן פרי של משרד התעשייה והמסחר, ותמוהה לכן טענתה של ג'ודי מלץ, כאילו ירצה השר לפעול נגד יוזמתו שלו.

הקמת הצוות המקצועי לבדיקה אינה "גחמה ביורוקרטית", אלא פעולה חיונית כדי להוציא מן הכוח אל הפועל את הורדת המכסים.

אביבה בר
דוברת משרד התעשייה והמסחר

בנוכחות מטיפי הכנסייה

מי שצפה בשידור הישיר של רשת הטלוויזיה סי־אן־אן מטקס האזכרה לקורבנות הפיגוע באוקלהומה סיטי לא יכול היה שלא לשים לב לפרודוקס שעלה ממנו. בזה אחר זה עלו גדולי המטיפים הדתיים בארצות הברית וקראו לציבור – מעל בימה ממלכתית, ובנוכחותו של הנשיא ביל קלינטון – לשוב אל חיק הדת האל. הם גם הבטיחו למאזיניהם, כי מעשה זה יביא להם גאולה וימנע את הישנותם של מקרי זוועה דומים לזה שאירע באוקלהומה.

מחאות הכפיים הסוערות של הנוכחים במקום בכל פעם שעלתה קריאה כזו (מתווה מיותרת כשלעצמה כאשר מדובר ביום אבל, התייחדות וזיכרון) רק הבליטו את הקונסנזוס הקיים ברעת הקהל בארה"ב בנוגע למעמד הכנסייה. הן גם הדגישו את הגיבוי שקיבלה הכנסייה ממשל, המתיימר להיות פתוח וסובלני בתחומי הדת והאמונה.

גרמה היה, כי רבים שכחו כי הפיגוע באוקלהומה סיטי נעשה כנקמה על חיסולה של כת דתית משיחית, וכי רוב ארגוני הימין הקיצוניים בארה"ב הם ארגונים נוצריים בעלי מאפיינים פשיסטיים. אם בכוונת הממשל להילחם בטרור הפונדמנטליסטי, עליו להתחיל בכך שמקומם של המטיפים הדתיים ייפקד מאירועים מסוג זה.

רונן ניר
גבעתיים

אני שוקל את ההצעה

בעקבות פרסומים למיניהם, חלקם מוטעים, בכלל זה ב"הארץ", ברצוני להעמיד דברים על דיוקם.

בראשית מארס הציע לי שר האנרגיה להתמנות כיו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל, בתום כהונתו של היו"ר הנוכחי באוקטובר 1995.

בתשובה לשאלתי אמר לי שר האנרגיה, כי היו"ר הנוכחי יסיים את תפקידו בתום תקופת כהונתו. הוא הדגיש, כי אם אני לא אקבל את התפקיד על עצמי, יתמנה בכל מקרה אדם אחר. על כן, הוא אמר, אין קשר בין המשך כהונתו של היו"ר הקיים לבין מועמדותי. הוא אמר, כי ההצעה היא על דעת ראש הממשלה ושר האוצר, ואכן שניהם אמרו לי שההצעה מקובלת עליהם.

מצד שני, אני מעורב בהובלת שינוי חיובי ומקיף ביחסינו הבינלאומיים. על רקע שני אלה אני שוקל ההצעה.

גד יעקבי
שגריר ישראל לאו"ם

אשפה אחרי התגיגה

תחושה קשה היתה לכל מי שעבר ליד הגנים בסיומה של המימונה וראה את גלי האשפה, ערמות הנייר, שקיות הניילון ושאר השאריות שכיסו את המדשאות עד שהצבע הירוק לא נראה עוד.

עשרות שוטרים, חיילים, במות – לכל אלה נמצא התקציב, וכמובן למאות הפועלים המשאיות שיידרשו לניקוי השטח. האם לא ניתן להשקיע את הכסף בשילוט, בהפעלת פקחים, בפנייה לציבור החוגגים בבקשה להשאיר את השטח נקי?

האם חושש מישהו, שהשמירה על הניקיון או הפנייה לציבור תפגם בקמות התג והחוגגים?

זהבה שבנאי
ירושלים

החלטת הממשלה בוטלה

בתגובה על "הניצחון הקטן של ביילין" מאת אמנון ברזילי ("ראיתי שמעתי", "הארץ", 23.4)

אמנון ברזילי הולך בעקבות שר החוץ, שמעון פרס, שהציג את החלטתה של ממשלת אשכול על נכונות לנסיגה מהגולן לגבול הבינלאומי כרלוונטית למציאות של ימינו. בקשר להחלטה זו כותב ברזילי, שהשתתפו בה "גם אבותיהם של חברי הכנסת בני בגין ועוזי לנדאו מהליכוד, הלא הם השרים בממשלת האחדות, מנחם בגין וחיים לנדאו".

אלא שחיים לנדאו ז"ל לא שירת בממשלת הליכוד הלאומי בשנת '67. לממשלה זו, שקמה בשעת חירום בתקופת ההמתנה שקדמה למלחמת ששת הימים (ב-1 ביוני '67), הצטרפו שני שרים בלבד מסיעת גח"ל: מנחם בגין ויוסף ספיר ז"ל. לנדאו, לעומתם, הצטרף לממשלה רק בדצמבר '69, לאחר הבחירות לכנסת השביעית.

לצד הטעות הקטנה הזאת מצויה טעות גדולה בהרבה, המשנה את כל מהות העניין. ברזילי מרחיב את התזכורת ההיסטורית של פרס, על החלטת הממשלה מ-19 ביוני '67, ומצטט מספרו של אריה שלו "שלום וביטחון בגולן". אילו הפך ברזילי דף, היה קורא בעמוד הבא בספרו של שלו על ביטול ההחלטה.

בעמוד 60 שלו מביא מובאות מפרוטוקול ישיבת הממשלה ב-31 בדצמבר '67. השר ישראל גלילי אמר בסיכומה של הישיבה, ש"כל חברי הממשלה הגיעו לכלל הכרעה, שלא נוכל להחזיר את רמת הגולן לשלטון סורי, וכי הגבול הבינלאומי לא יכול להיות גבול השלום", והוסיף: "אני רוצה שנפטור עצמנו מהחלטת 19 ביוני לגבי מצרים וסוריה". ראש הממשלה לוי אשכול קבע: "בסוריה – שינינו העמדה".

בהמשך מפרש שלו את ההחלטה הזאת באופן חד משמעי: "המשמעות הנוגעת לסוריה היתה ביטול ההחלטה מה-19 ביוני במה שנוגע להסדר הטריטוריאלי במקרה של חוזה שלום".

ביטול החלטת הממשלה הוא מעשה חריג. ממשלת אשכול ראתה לנכון לעשות זאת כי הבינה, שהשארת ההחלטה בתוקף עלולה לשמש בעתיד ככלי למי שירצה להוביל מדיניות של נסיגה מהגולן.

החלטת הממשלה על ביטול החלטתה מ-19.6 התקבלה בהסכמת כל השרים, כולל השרים היונים במפא"י (אבן, ספיר ואחרים), ואף כולל שרי מפ"ם.

הסתמכות על החלטת 19.6 תוך כדי התעלמות מביטולה, ובעיקר מתוך התעלמות מהמציאות שהשתנתה מאז, שביטוייה העיקריים הם מפעל ההתיישבות היהודית בגולן והחלטת הכנסת להחיל את החוק, הבינהל והמשפט הישראלי על הגולן, כלומר סיפוח את הגולן לישראל – מטעה.

אורי הייטנר
אורטל

אמנון ברזילי מעיר: ביטול החלטת הממשלה ב-19.6 בא בעקבות החלטת ועידת הפסגה הערבית, שהתכנסה בחרטום ב-1.9.67, על "שלושת הלאווים": לא ינהלו מו"מ עם ישראל; לא יכירו בישראל; לא יעשו אתה שלום. סוריה גם דרשה בוועידה להמשיך במאבק המזוין עם ישראל. ועידת מדריד, שנפתחה ב-30 באוקטובר 91', ביטלה למעשה את החלטות ועידת חרטום, ומכאן ההצדקה להעלות מחדש של החלטת הממשלה מ-19.6. 67.

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 האופנוברים מהמאדים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 אסכולה. הגט הארוחי
08.30 חברה. סיפורים מהחיים. גיחושים
08.50 הבנת הנקרא. במור העניינים
09.05 בממלכות בעלי החיים. צב הים
09.25 מרפר נוסר. הזמנה לקונצרט
09.50 פסוס אמרו לא. מצלמים
10.00 קשר משפחתי. קורות חיים עם חיה יוקף. אורח: ד"ר בשארה בשאראת
10.30 היסטוריה כללית. המאה שלנו
11.00 אנגלית CANDY CAN DO IT.
11.10 לראות השבת. מושגים ומיומנויות
11.30 יהדות. מושגי יסוד ביהדות
12.00 מדעי החיים. תהליכי חיים בטבע
12.10 מתמטיקה. גיאומטריה אנליטית
12.20 מדעים. בנק המידע. הים
12.35 צרפתית
12.45 מוסיקה. בקצב הרוקאי (חלק א')
13.10 תופעות טבע
13.30 הקסם מארץ ערץ. המכשפה
14.00 קיפי קפ ותומי. חומי העצם
14.15 אושוש. שלום (ש.ח)
14.45 קשת כושר
15.00 צבבים
15.30 הרודסים. פרק 33
16.00 זאפ לראשון. מה חדש רובלה
17.00 ערב חדש. אמנון לוי
17.35 בה שנקרא. סדרת דרמות לנוער. "קליידוסקופ". סדרה בשני פרקים עפ"י ספרה של יעל רוזמן. חלק א'
18.00 בצרפילד
18.15 החדשות באנגלית
18.30 כמו שבאמר. סדרת משלים מונפשים
18.40 חידונים המבצאות
19.00 חדשות בערבית
19.30 משחר מהמורים. איזונה קרוגליאק
20.00 מבט שבשבת
21.00 אלפון לילה. מני פאר
22.00 כיוזנל שלומי
23.30 מהזום למחר. יומן חדשות

24.00 אגדה של מקום. סומה כהן

ערוץ 3 (33)

16.00 אלפון פתוח בערבית
17.15 הטור השבועי. לקט
18.00 סדרה בערבית
19.00 מהדורת בערבית
19.30 טלכסף. מגזין כלכלה
20.00 תהילה במאה ה-20
21.00 מבט לחדשות
21.30 קונצרט פופ או משחק NBA
22.30 בלש אמריקאי
23.00 לקט שידים

ערוץ 2 (22)

13.00 ריוזק. דוי ליכטנשטיין. ראיון וביקור בסודנט של אמן הפופ האמריקאי
14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא
15.00 קונה אפלה. פרק 3
15.30 סקיפי. פרק 2. מירוץ מכוניות
16.00 הימים האמיתיים
17.00 5 עם רפי רשף
17.30 וידיאו הוק – מוסיקה 2
18.00 הכל הצגה. סדרה מוסיקלית ב-5 פרקים בהשתתפות להקת צופי ת"א. שתי חבורות נוער בבית ספר אחד, נקלעות למאבקים. תפקיד אורח: נתן דטנר
18.30 מי הבוס
19.00 משמר המפרץ. פרק 7
20.00 החדשות
20.30 בכפו. אשרת קוטלר
20.45 פמפטסים. יגאל שילון
21.35 בשידור חי. דן שילון
23.00 ריקשר. פרק 5. המרובע הנבחר
23.30 מקום קטן. ישנה
24.00 החדשות
24.05 מאולם הקונצרטים. התזמורת הפילהרמונית הישראלית בקונצ'רטו לכינור. פרק 1 של צ'ייקובסקי. מנצח: זובין מהטה. סולן: שלמה מינץ
24.30 התחנה
01.00 שיר בלילה

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 רוקסנה (ש.ח)
09.00 סבתות
09.45 שוולי
10.30 אורחים בסלון
11.00 הכל נשאר במשפחה
11.25 מתיחות ומפספסים
12.10 המאגן
12.35 השופט של בזאן ריטרס
13.20 הכוכב חוזר לקשר
14.00 קובי ולייסי
14.50 רוקסנה. פרק 75
15.40 נוסט לבריגב
16.30 שבבים, שכנים
16.55 ספינת האהבה
18.00 להיות את החיים. פרק 226
18.45 צעירים וחסרי מנוח
19.30 שידור מקומי/ פרסומות בסרוזוף
20.00 סלסטה. פרק 129
20.50 טוטר משפחתי. ציפי שבים
21.20 גמבלונים
21.30 מרזה. רפי בינת
22.05 אי.אר.
22.55 סיפורים מהצד האפל
23.20 עמק הבובות
23.45 פרי מייסון
24.40 האנגבר
01.30 לו גרנט

היל. 96 ד'
22.40 "כפרים ובמאשה". ארה"ב '90. שני פרצלים טבריים נשלחים למשימת ריגול בארה"ב, אבל הטלמיסאליות שלהם מגעת את הצלחתם. עם מאלי קלדון ונ'לס מרסין טבינה. בבאו: צ'רלס מ. סמית'. 83 ד'
24.10 "דעל מתוק". ארה"ב '91. בני זוג נוטפים כדורים לקראת צהאה על ידי שני פושעים נמלטים. עם סטיון לאוד. במאי: בריאן גרנט. 96 ד'
01.50 "בית קברות לחיות". ארה"ב '89

ספורט (05)

07.00 גוף בתנועה. שלוש תוכניות כושר
16.00 גוף בתנועה. והתקפלות אירובית
16.50 הגבר שלמי
17.00 טוסים. קפיצות ראווה מבנות
17.30 כדורגל אירופי
18.30 כדורגל מהליגה הלאומית. מכבי הרצליה – מכבי ת"א
19.30 גול חוצי. סיכום המחזור ה-27
20.00 קיק בוקס
20.30 כדורסל מליגת ה-NBA. משחקי הפלייאוף, שידור ישיר
23.00 כדורגל ישראלי מהליגה הלאומית
24.00 גול חוצי. סיכום המחזור ה-27
24.30 כדורגל מבריל. ליגת הפאוליסטה

סרטים (04)

10.30 "ביק סקייפ". ארה"ב '86. 104 ד'
12.20 "יום של חג". צרפת '49. 75 ד'
13.40 רואים כוכבים. רוסנים
14.25 "ממוך על קלוצבוס". אוגליה '92
16.00 "שלוש גברים – בול". ארה"ב '87
17.40 "מלחמת סוף שבוע". ארה"ב '88
19.15 "קיזוד סופי". ארה"ב '93. 92 ד'
20.45 חדש בקולנוע
21.00 "הבובה הגדולה". ארה"ב '85. שחקן בקבוצת בייסבול מקבל מקרוב משפחה עשיר הצעה לבונו 30 מיליון דולר בתוך חודש, כדי לזכות בירושת ענק. עם ריצ'רד פריור וג'ון קנדי. במאי: וולטר

ילדים (06)

06.50 להתלבש עם שש. מצוירים
09.00 המחמן של כוויל
09.55 בני הכלים. פרק 7 (ש.ח)
10.00 יער הפרא. פרק 6 (ש.ח)
10.35 שירה – נסיכת הכוח. פרק 56 (ש.ח)
11.05 קשרי משפחה. פרק 108 (ש.ח)
11.40 בית קטן בערבה. פרק 148 (ש.ח)
12.40 לחי שנים. פרק 67 (ש.ח)
13.00 המחמן של כוויל
13.55 הבובבים. פרק 11 (ש.ח)
14.00 תיאטרון התצוה. פרק 5
14.35 פספקרניה. פרק 51
15.05 שירה – נסיכת הכוח. פרק 57

15.55 פנקי השובבה. פרק 59
16.10 צוות לעניין. פרק 12
17.10 לחי שנים. פרק 69
17.30 איק ההתול. פרק 2
18.05 בני הכלים. פרק 7 (ש.ח)
18.30 יער הפרא. פרק 6 (ש.ח)
19.00 המחמן של כווילו (ש.ח)
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.30 אריזה משפחתית
20.55 לסי אהובתי
21.25 חופשי על הבר

הצגה שניה (06)

22.00 "המולה העור". צרפת '87. סיפור של ידידות מיוחדת בין ילד רגיש ובודד ובין ילד אלים, על רקע שכונת מגורים בפאתי פריס. עם ברונו קרמר ופרנסואה גרה. במאי: ז'אן קלוד ברייסו
23.35 "הכה נעשה את שביה". ארה"ב '75. שלושה פועלים מאטלנטה מתכננים לצייס כסף לכנסיה מהימורים על קרב אינגרוף שתוצאתו ידועה מראש. עם ביל קוסבי, לינוד חקר, אסי דייוויס, בלון עמוס, קלוויין לוקהארט וסידני פואטייה. שבם בים. 106 ד'

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. תרבות ואמנות
12.00 דיסקברי. רומיאו ויוליה (ש.ח)
13.30 דיסקברי. רחום פראי (ש.ח)
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 דיסקברי. רומיאו ויוליה (ש.ח)
17.30 דיסקברי. רחום פראי (ש.ח)
18.00 כיתת אמן. בלאן הנמכר. לה ג'וקונדה
18.30 מגליקה. פרהיסטוריה קלטוע
18.45 מראות מצרחיים. מילות הקסם
19.15 עשיים אופרה. הביזמאר
20.00 מחוזות. יוצאים בעקבות הפוכר
21.00 הישרדות. קיץ בארי פוקלנד
22.00 דיסקברי. מעבר ל-2000. פרק 354
23.00 דיסקברי. מחוזות (ש.ח)
23.50 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הוט סינמה (41)

הצללות. 10.00, 14.00, 18.00, 22.00, 02.15
הציפורים 2. 12.00, 16.00, 20.00, 24.15, 04.15

הוט סינמה (42)

תופסים ראש. 08.30, 12.30
עולמו של וייך 2. 10.30, 14.30, 16.30, 24.30
הגבר שלא רצה לשות. 18.30, 22.30
נקמת המת. 20.30, 02.30

הוט סינמה (43)

סיפורו של וינטאור. 10.00, 11.30, 17.30, 21.30
תותים ושוקולד. 13.00, 23.00
דרכו של קרליטו. 15.00, 19.00, 01.00, 03.30

הוט סינמה (44)

משפחת אדמס. 09.00, 11.00, 13.00, 23.00
ליגרה. 15.00, 21.00, 01.00
מהלכים תמימים. 17.00
בשיקה בתנגות. 19.00, 03.00

הארץ ממליץ

◆ גודוריש. מחזה מאת הילל מיטלפונקט ובבימויו, המעמיד במרכזו דמות מתוך המציאות הישראלית, בונה מיתוס וגם הורס אותו. הצגה בעלת עוצמה שמחזירה את הצופה לימי 1973, למרות הולשותיה. יגאל נאור בתפקיד הראשי. הקאמרי, תל אביב. 20.30

טכנולוגיות חדשניות
פיתוח מקורי של קליל

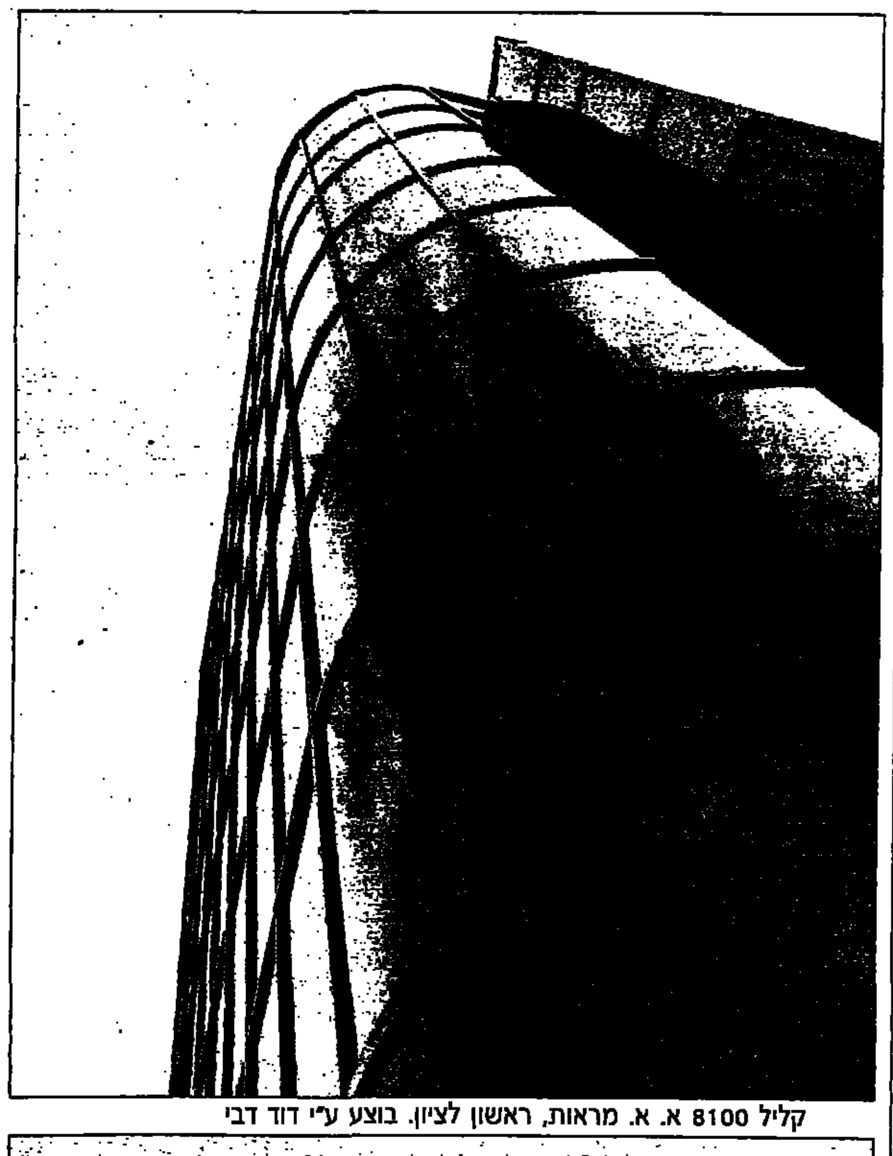
קליל 8100 א. א. מראות, ראשון לציון. בוצע ע"י דוד דבי

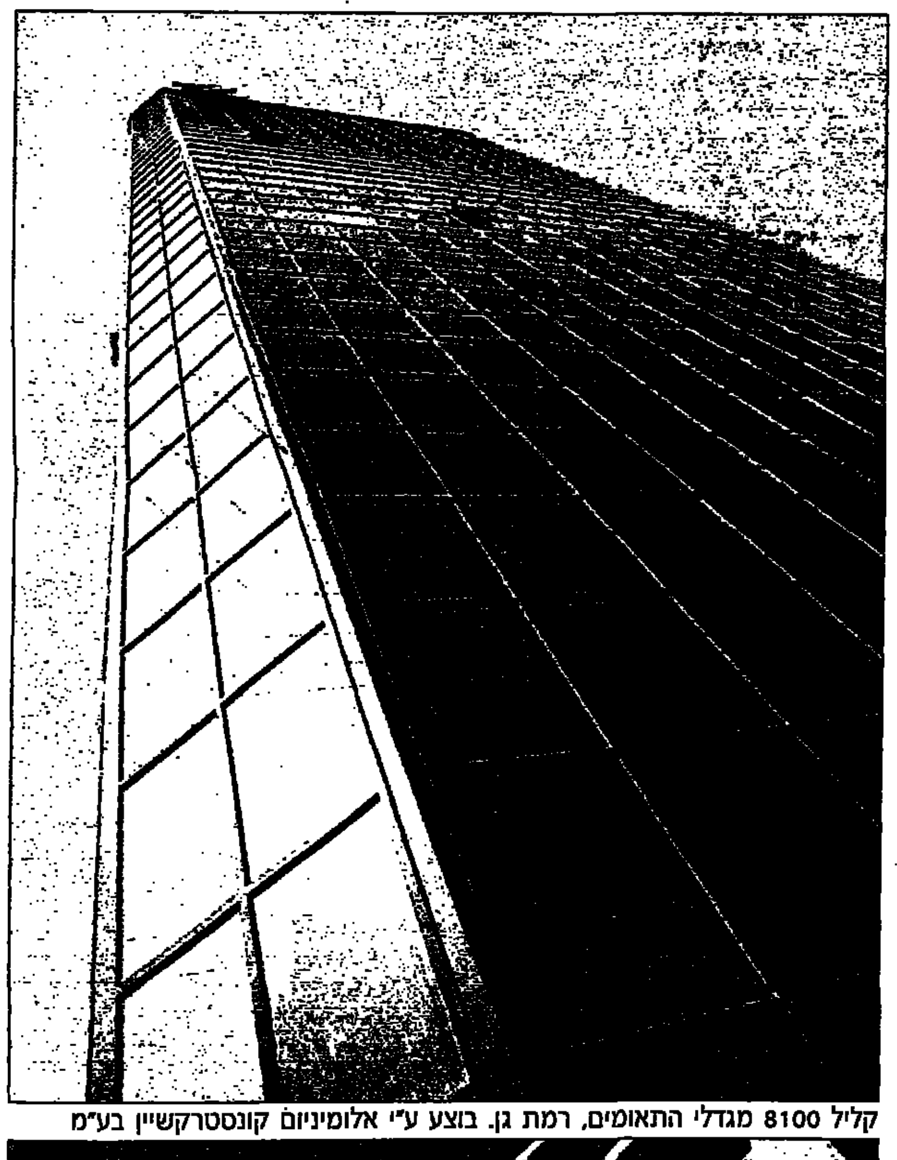
קליל 8100 מגדלי התאומים, רמת גן. בוצע ע"י אלומיניום קונסטרקשיין בע"מ

קליל 8100 יד לבנים, מגדל העמק. בוצע ע"י אבו נסרה עדנאן

קליל 8100 מבני תעשיה, יוקנעם. בוצע ע"י קליל מוצרים

קליל 8100 הדור השני של קירות מסך, מצטיין בטכנולוגיה חדשנית - הרכבה פשוטה ומהירה, ללא צורך באביזרי חיבור. הקיר נבנה מהר יותר, חזק יותר, עם פחות עובדים.

קליל 8200 שייך לטכנולוגיות structural glazing ובנוי מזיגוג מודבק על גבי מסגרות אלומיניום נסתרות. מתאים לזיגוג רגיל ובידודי.
קליל 8200 משלב עמודים, קורות, אביזרים ומבלטים מסדרת **קליל 8100**, ובכך חוסך מלאי, מקטין עלויות ומייעל את תהליכי הייצור וההקמה.

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210, קרית מוצקין 26114 ■ טל: 753044, 757914, 04-789110-2 ■ פקס: 04-757799

בתי חולים

תל אביב – דנה-איכילוב, טל' 6974504
ילדים: איכילוב, טל' 6974444
ופנימית, כירורגית
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111
ופנימית, נשים, א.א.ג.ג ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית) הדסה עין כרם, טל' 427427 (אורתופדית, ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – סופרפארם, איינשטיין 40, רמת-אביב, 6413730 ועד 24:00;
סופרפארם לונדון מיניסטור, שאול המלך 4, 6960106 ועד 24:00; בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535; אפרסמון, יהודה הלוי 110, 5613010.
ירושלים – שטראוס א', אבינדורי 3, 706660
חיפה – בטרה, בטרה 30, 665806
באר שבע – קופ"ח כללית, שמעון ג', 237712
רמת גן – פארמה פלוס הרצל, הרצל 52, 6722372
חולון – אהרון, הס"ין 52, 889153
נתניה – קניון הרדש, הכהד 2, 628436
פתח תקוה – קופ"ח כללית, ההסתדרות 21, 9343395
הרצליה – כללית, רמז 8, 445111
ראשלצ – שקלי, א. יפה, 451114

עזרה ראשונה

ערן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה): ירושלים 610303 תל אביב 5461111, ילדים ונוער 6961113 חיפה 672222 נתניה 625110 באר שבע 281128 כרמיאל 988410 כפר סבא 974555 חדרה 333453
אוזן קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון ההורים הארצי. טל' 03-5215151
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש. טל' 03-5400672, 03-5494890

04-326727 בימים א'-ה' מ-09.00-15.00 וביום ו' מ-15.00-18.00
יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'-ה' מ-09.00-14.00 וביום ו' מ-09.00-11.00
אגודת יד ביד – אוזן קשבת – לילדים ולבני נוער: תל-אביב 5226027 (גם ברוסית), 6919765 (נוער מקשיב לנוער) ירושלים, 243358; חיפה 229488 (גם ברוסית)
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
המועצה לילד השה, 02-664824, 02-664910
הקו הלבן יישעך, עזרה ותמיכה ללסביות והומוסקסואלים. א'-ה' 19.30-23.30, טל. 03-292797
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה), תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו-ה' בשעות 18.00-22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מגר 1991
קו פתוח לתלונות אלימות מיניות במסגרת תעסוקה במרכז לסיוע לנשים (נגב). טל' 07-74907. בימים א'-ד' ב-08.30-12.00 בימים א'-ה' ב-16.00-19.00
ויצו 24 שעות קו חם לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-558506, 02-514111, 07-376310
ויצו סיוע משפטי וייעוץ בעניני משפחה, ימים א'-ה', 09.00-14.00, 03-5421791
קו אל"י – האגודה להגנת הילד עזרה בנפגעי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956763 א'-ה' 08.00-22.00. פניות ברוסית ביום ד' 18.00-22.00
מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "בעגלים" א' ו-ה' 13.00-11.00, ב' ו-ד' 16.00-18.00 טל' 03-5220031 רח' מאפו 13 תל אביב
ילה פתוחה מרכז מידע וייעוץ לצעירים

5101511/2; חיפה 04-381520
האגודה לטרשת נפוצה 03-5279739
מו"ס – משפחות נפגעי סמים. מתן סיוע ומידע. 03-5170789/0
אלכוהוליסטים אנונימיים 02-630524
הוועד למלחמה באיידס הסברה וסיוע לחולים ובני משפחותיהם. בימים ב' ו-ה' מ-19.30-22.30 טל' 5660380, 5604576
ת.ד. 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 3: 5254162; ירושלים טל' 5/ 243984; חיפה טל' 348217; באר-שבע טל' 239094. בימים א'-ה' מ-09.00-14.00

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים כרוניים ע"י המחלקה לטיפולי בית ביה"ח איכילוב ת"א. טל' 6974627/8; 6974627
מד"ם – שירות רפואי בבית ובית חולים לב הכיכר, טל' 03-5467733
שח"ל – 03-5625555
מוקד לב במד"א שירות לחולי לב 177-0226699
ב.מ.ל.י. שירות ניידות טיפול נמרץ לב. 177-022-4224, 03-5757788

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: ריינגולד סבסר 294869, 285822 איכילוב. מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' מ-19.00-24.00. ביום שישי מ-15.00 עד 24.00. בשבת מ-08.00-24.00 6973696 6973670
ירושלים: הדסה עין כרם 22.00-16.00 254779
ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: 177-022-3773

24 שעות

היין השמל ירושלים: 513188; תל אביב: 5633777; חיפה: 647647
ממוסים בחדשות עברית: 03-9731111, אנגלית: 03-9731122
תחנות בזק המודיע 03-9668855